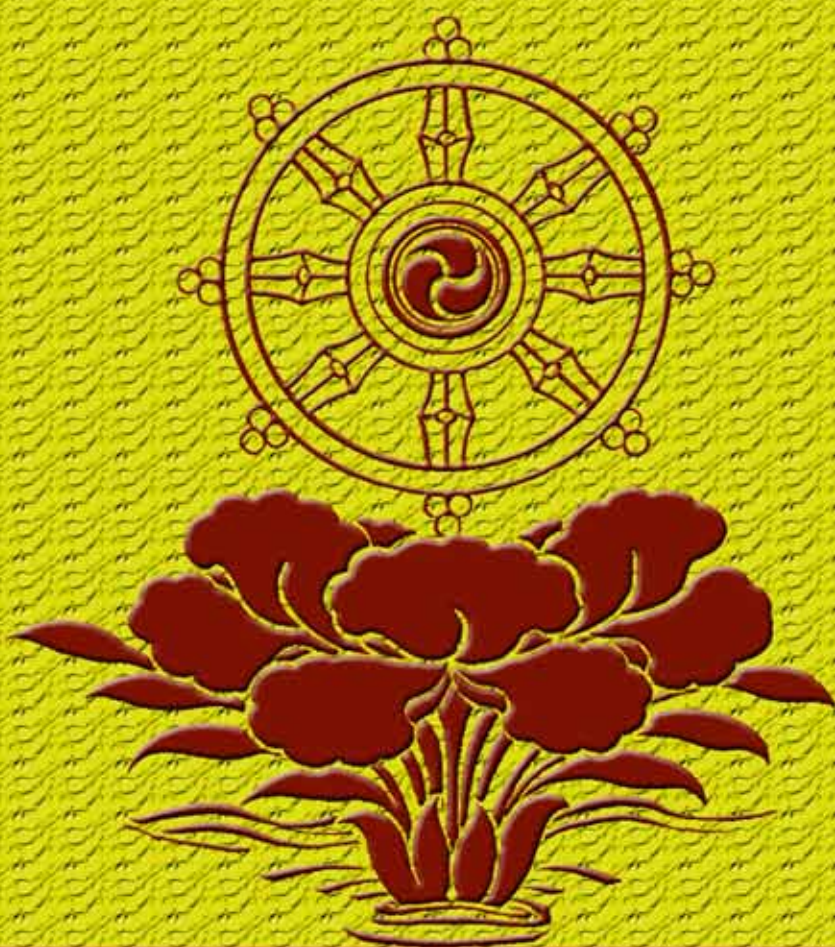

རྒྱ་ཆ

བྱུང་བ་ལྟེ་རྒྱ།

མཁའ་པ་ལྷོ། བཀ་ཆེན་ལྷོ་ལྷོ་ས་ལེགས་བཟང་།

༼ ཉིན་གྱི་ཡན་ལག་བསྟན་པའི་མདོ་དོན་འཆད་པ།	
སྒོམ་པ་གཏོང་རྒྱ་དང་ཉམས་རྒྱ་བཤད་པ།	1
ཉམས་པའི་ལྷང་བ་ལ་སྒྱུར་ན་ཉེས་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་དོན། ...	3
མ་ཆགས་པས་ལྷང་བ་སྒྱུར་ན་ཉེས་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་དོན། ..	7
དེ་དག་གི་ཞར་བྱང་དོན།	9
འདིར་གཞན་ལུགས་ཅུང་ཟད་དགག་པ།	10
༼ མདོ་ཆན་གཉིས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ།	
མྱང་འདས་ཀྱི་ལྷང་བའི་དབྱེ་བ་འཕྲོས་དོན་དང་བཅས།	19
མྱང་འདས་ཀྱི་ལྷང་བ་བསྐྱས་པ་དང་གོ་རིམ་བཤད་པ།	25
༼ མདོ་ཆན་གསུམ་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ།	
ཐྱོགས་མ་ཐུན་བསྐྱམ་བྱའི་ཉེས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་བཤག་བཤད་པ།.	28
བསྐྱབ་བྱིན་བྱང་བ་དང་གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།	32
ཞར་བྱང་གི་དོན་ནི།	36
བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་དངོས་བཤད་པ།	37
ཞར་བྱང་བཤད་པ།	41

༼ བསམ་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པའི་མདོ་ཆོན་འཆད་པ་ལ། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།	44
དེ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།	47
༼ ཆོག་གི་ཡན་ལག་བཤད་པའི་མདོ་དོན་འཆད་པ། སྤྱི་འོན།	48
དེ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།	52
༼ མཆོན་གྱི་ཡན་ལག་གི་མདོ་དོན་འཆད་པ་ལ། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལྷུང་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་ དབྱེ་བ།	53
མཆོན་གྱི་མ་ལ་ཅི་འགྱུར་བཤད་པ།	57
དེ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།	58
༼ དུལ་གྱི་ཡན་ལག་བསྟན་པའི་མདོ་དོན་འཆད་པ་ལ། སྤྱི་འོན་བཤད་པ།	61
དེ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།	64
༼ ལྷུང་བ་ཐ་དད་སྤྱེས་ཚུལ་བསྟན་པའི་མདོ་ཆོན་འཆད་པ་ལ།	

སྒྲིའི་དོན་དང་ཆ་དང་ཆ་ཅན་གྱི་ལྷ་བའི་དོན།	67
དེ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།	69
སྒྲོར་བ་ཐ་དད་པས་ལྷ་བའི་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ཚུ་ལ།	71
འདུ་ཤེས་ཡན་ལག་སེལ་བ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།	74
རེག་པའི་ལྷ་བའི་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པ།	78
དག་སྒྲོང་དང་དག་སྒྲོང་མས་སྒྲིད་པའི་ལྷ་བའི་	
ཡུལ་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པ།	83
རྩ་ས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷ་བའི་ཡུལ་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པ།	85
སྒྲོར་མཐར་སྐབས་སུ་ཐུན་མོང་གི་ཡན་ལག་ལ་དོགས་དབྱེད།	89
ཞར་བྱང་བཤད་པ་ནི།	90
སྒྲོར་བའི་ཡན་ལག་གྲེ་བྲག་རྩ་འཆད་པ་ལ།	91
རྟེན་གཅིག་ལ་མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་མེད་	
དབྱེད་པ།	93
༼ དང་པོ་གསེས་སྒྲོང་འཆད་པ་ལ།	
གསེས་སྒྲོང་གི་གཞི་འཆད་པ་ལ།	96

༼ སོ་སོ་བཤད་པ་ལས་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱང་༽

གང་དུ་བྱ་བ་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། 100

མཆམས་བྱ་ཆེ་ཆུང་ལ་དོགས་དཔྱད། 104

གང་དག་དང་བྱ་བ་གྲོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ། 106

དམིགས་གསལ་དང་ཡོངས་དག་འབྲུལ་བའི་ཚུལ། 108

ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཆོ་གའི་མཆན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ། 111

གཞིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། 112

རང་གཞན་གྱི་ལྟ་བུ་ཕྱིར་འཆོས་པའི་ཚུལ། 117

ཆོས་བཤད་ཉན་བྱ་བའི་ཚུལ། 120

དངོས་གཞི་ལ་མ་རྫོགས་པ་དང་རྫོགས་པའི་གསོ་སྦྱང་། 121

དག་སྦྱང་མའི་གསོ་སྦྱང་བྱེད་ཚུལ། 125

བཙུ་བཞི་བཅོ་ལྔ་བཟླ་ཤིས་གསོ་སྦྱང་སོགས་ལ་

དོགས་དཔྱད། 127

༼ གཉིས་པ་དབྱར་གྱི་གཞི་འཆད་པ་ལ༽

དབྱར་གྱི་གཞི་འཆད་པ་ལ། 130

དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དབྱར་ཁས་སྤང་བ་སོགས་བཤད་པ། .	130
དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་དམིགས་གསལ་དང་བཅས་པ།	139
དབྱར་གྱི་གྱིས་བསྐྱབ་ཚུལ་བཤད་པ།	141
༼ གསུམ་པ་དགག་དབྱེའི་གཞི་འཆད་པ་ལ། ཕྱིའི་དོན་བཤད་པ།	143
སྒྲོར་ཆོས་ཆེ་བཅུ་བཞི་དང་བཙོ་ལྷའི་ཉིན་རིམ་གྱི་ཚུལ། ...	146
དངོས་གཞིའི་བྱ་ཚུལ་དང་དགག་དབྱེ་རུང་མ་རུང་ བཤད་པ།	147
༼ བཞི་པ་སྤྱི་རྒྱུད་གི་གཞི་འཆད་པ་ལ། སྤྱི་རྒྱུད་གི་གཞི་འཆད་པ་ལ།	150
སྤྱི་རྒྱུད་དང་ཕོ་གཉིད་ཚུལ།	151
བར་དུ་བརྒྱུད་པ།	159
མཐར་དབྱུང་པ།	160
མ་མ་སུམ་བཅུས་དབྱུང་ཚུལ།	163
བཙོས་མས་དབྱུང་ཚུལ།	167

དེ་རྣམས་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།	168
༼ ལྷ་པ་གོས་ཀྱི་གཞི་འཆད་པ་ལ།	
གོས་ཀྱི་གཞི་འཆད་པ།	171
གོས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེད་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ།	172
གོས་བྱ་བ་པའི་ཚུལ།	176
གོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	180
ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།	185
ངག་དོན་དང་གཞན་ལུགས་དགག་པ།	192
བྱ་བ་པ་ཀོ་ལུགས་ཀྱི་གཞི་བཤད་པ།	194
༼ བདུན་པ་སྒྲན་ཀྱི་གཞི་འཆད་པ་ལ།	
སྒྲན་ཀྱི་གཞི་བཤད་པ།	197
སྒྲན་བྱིན་ཀྱི་རྒྱབས་ཚུལ།	201
བཙོ་ཞིང་བཞག་པའི་གནས་རུང་ཁང་།	205
ཟས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་ཟག་པ་འདོར་ཚུལ།	210
སྒྲན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སོགས་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།	219

བརྒྱད་པ་ལས་ཀྱི་གཞི་འཆད་པ་ལ།	229
༼ བརྒྱད་པ་ལས་ཀྱི་གཞི་འཆད་པ་ལ། སྐབ་བྱེད་དག་འདུན་གྱི་རྣམ་བཞག་ལས་གངས་ཚང་བའི་ བྱད་པར།	229
ཁ་སྐོང་འོས་པའི་ཚེས་ཀྱི་བྱད་པར།	232
མི་མ་ཐུན་པ་གཉིས་དང་བལ་བའི་བྱད་པར།	234
བརྒྱ་ཅུ་གཅིག་འཐད་པ་དང་བསྐྱ་བ་སོ་སོའོ་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	236
རྟེན་གང་ལ་ལས་གང་བཞག་པར་བཤད་པ།	245
ལས་སྐྱོང་ཚུལ་དང་ཆགས་དུས་སོགས་བཤད་པ།	249
གངས་ཚང་དང་འོས་ཚེས་བཅས་ལ་དོགས་དཔྱད།	249
མི་མ་ཐུན་པ་དང་འབྲས་བུའི་བྱད་པར་དོགས་དཔྱད།	256
༼ དགྲ་པ་ཕྱིར་བཅོས་པའི་གཞི་འཆད་པ་ལ། ནན་ཏུར་གྱི་དབྱེ་བ་བསྐྱ་བ་སྐྱ་བཤད་པ།	261
ནན་ཏུར་དེ་ཡུལ་གང་ལ་བྱ་ཚུལ་སོགས་བཤད་པ།	265
ནན་ཏུར་དེ་ཡུལ་གང་ལ་བྱ་ཚུལ་སོགས་བཤད་པ།	268

བཤམས་པ་ཙམ་གྱི་བཤམས་པ།	271
སྒྲོ་བ་ཞོན་པ་དང་སྒྲོ་བ་སྒྲོད་ཚུལ།	273
ཙམ་ལྟ་བུ་གི་བཤམས་ཚུལ།	280
དུས་དང་དུས་མིན་བསྐྱུ་བའི་གཞི་བཤམས་པ།	283
༼ བཙུ་བ་དུས་དང་དུས་མིན་བསྐྱུ་བའི་གཞི་བཤམས་པ་ལ། མག་བའི་སྒྲོ་ནས་བྱིར་བཙོས།	283
དབྱུང་བའི་སྒྲོ་ནས་བྱིར་འཛོམས་པ།	289
དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལྟ་བུ་བའི་བཤམས་ཚུལ།	291
བྱིར་བཙོས་ཀྱི་གཞི་སོགས་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།	294
གཞན་ན་གནས་པ་སྒྲོད་པའི་གཞི་བཤམས་པ།	301
ཡོངས་སུ་སྒྲོད་པའི་གཞི་བཤམས་པ།	304
༼ བཙུ་བའི་པ་འཁོར་ལོ་བྱེ་བའི་གཞི་འཆད་པ་ལ། འཁོར་ལོ་བྱེ་བའི་གཞི་འཆད་པ་ལ།	316
འཁོར་ལོ་དེ་དབྱེན་དེ་བསྐྱུ་བ་འདིར་འབྱུང་ཚུལ།	319
དེའི་རྣམ་བཞག་བཤམས་པ།	321

དེ་རྣམས་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།	327
༼ བཙུ་ལྷ་པ་ཚུད་པའི་གཞི་འཆད་པ་ལ།	
ཚུད་པའི་གཞི་འཆད་པ་ལ།	330
ཚུད་པ་ཞི་བྱེད་བདུན་སྟེར་བཤད་པ།	333
འབྱེད་སྟེར་ཚུད་པའི་ཞི་བྱེད།	335
མི་གདམས་སྟེར་ཚུད་པའི་ཞི་བྱེད།	340
ལྷ་སྟེར་ཚུད་པའི་ཞི་བྱེད།	342
བྱ་སྟེར་ཚུད་པའི་ཞི་བྱེད།	346
ལྷ་པ་ཚུད་པ་མཐར་བསྐྱལ་བ།	346
གང་མང་ཞི་བྱེད།	350
༼ བཙུ་བྱུག་པ་གནས་མལ་གྱི་གཞི་འཆད་པ་ལ།	
སྟེ་པ་བཞིའི་རྣམ་བཞག།	355
གནས་མལ་གྱི་གཞི་འཆད་པ་ལ།	360
མཐུག་བྱང་།	362
དཔར་བྱང་སྟོན་ཆོག།	366

ཕོན་སྒོང་།

༡ གོང་ས་༡ སྐབས་མགོན་ཆུང་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་གསལ་
 རྗེ་བཀྲིན་འོག་ སྐུ་གྱིས་གཞོན་སྐྱེས་སློ་གསར་དོན་གཉིས་ཅན་རྣམས་ལ།
 ཀུ་ཤུ་རྟགས་ཅན་གྱི་ལག་ཐོག་ཁ་པར་དང་ iPad སློག་སྐད་སོགས་བརྒྱུད་
 རྣམ་དཔེ་དེ་བ་འདི་བཞིན་བོད་ཡིག་ལམ་རྣམས་གཟིགས་བདེ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་
 བཟོས་པ་ཡིན། སྐད་རྣམས་ཀྱང་རིམ་བས་དཔེ་དེ་བ་དོ་བཤུས་ལག་ཏུ་འགྱུར་
 ཆེ་དེ་བ་གྲངས་མང་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་འོང་སྲིད་ན་དེར་སྐྱོན་བའི་ལམ་
 སྟོན་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་ལྷུག་སྤྱོད་ཡོང་བར་རེ་བསྐྱེད་ཞུ་རྒྱ་དང།
 ཞུ་དག་བསྐྱར་མ་སོགས་ལ་རང་རྣམས་གང་ཡོད་གྱིས་འབད་ཚོལ་གྱིས་སྤྱོད་
 བྱས་ཀྱང་ཆུད་ཆད་ཞན་སྐབས་ནོར་འཁྲལ་གང་ཤོར་རྣམས་བཟོད་གསོལ་ཞུ་
 རྒྱ་བཅས།

སེར་སྒྲ་དམར་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་གྱིས།

དེ་བ་བཟོས་ཟིན་པ་རྣམས་སུ་ལ་དགོས་ན་བྱ་བྱེད་ནས་རིན་མེད་དུ་སྤུལ་ཆོག

འདི་གཉིས་གྱི་ནང་དུ་ iBooks ཡོད་ཆེ་དེ་བ་འདི་ཕབ་བཤུས་བྱེད་ཆོག
 རྒྱ་རྒྱ་ཁ་བྱང་། marjamson618@gmail.com

༢༡། །བསྟན་བཅོས་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་སྤྱི་དོན་
ཉེ་ག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤེང་བའི་དགོངས་རྒྱན་
ཞེས་བྲ་བ་བཞུགས་སོ།།

༥ ། འདུལ་བ་འབྱམས་སྤེའི་ཚུ་གཏེར་ལེགས་འཁྱུངས་པའི། །རྣམ་དག་
ཚུ་ལ་བྲིམས་རིན་ཆེན་ཁམས་ལས་བྱུང། །རྣམ་དགར་བྲགས་པའི་འོད་ཟེར་
འཕྲོ་བ་ཅན། །འདུལ་འཛིན་རིན་ཆེན་བྲགས་པའི་ཞབས་ལ་འདུད། །འདིར་
སྤྱིར་བསྟན་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། །རང་བཟོའི་སྦྱོན་སྤང་པའི་
ཕྱིར་དུ། །སྤྱིར་བསྟན་གྱི་གཞུང་ཆོན་དུག་རྩ་རྩ་ལྟ་པོ་འདི། །ལུང་གང་ལས་
གསུངས། །མདོ་རྩའི་གཞུང་འདིར་བསྟུས་པའི་ཚུ་ལ་དང་། །དགོས་པ་མེད་
པར་དོགས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་དགོས་དོན་བཤད་པ་གཉིས་བཤད་དགོས་
ན་ཡང་། །བདག་གིས་འདུལ་བའི་གཞུང་འགྲེལ་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པས་
དེར་བསྟར་བར་བྱའོ། །

སྡོམ་པ་གཏོང་རྒྱ་དང་ཉམས་རྒྱ་བཤད་པ།

༥ ། འདིར་ནི་སྤྱིར་བསྟན་གྱི་གཞུང་འདི་རྣམས་སོ་སོའི་སྤྱི་དོན་འཆད་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། །དེ་ལ་ཐོག་མར་ཉམས་པ་དང་། །མ་ཆགས་པ་གཉིས།
ལུང་བ་ལ་སྦྱོར་ན་ཉེས་བྲས་སོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། །སྡོམ་པའི་གཏོང་རྒྱ་

དང་ཉམས་རྒྱ་བཤད་པ། སྐབས་འདིའི་གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ། བསྐྱབ་
 བ་མ་བསྐྱུངས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བསྐྱུངས་པའི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ་
 དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འཆབ་སེམས་ཕམ་པའི་ཡན་ལག་རྩ་མི་དགོས་
 ཞིང་། ཕམ་བ་སྒྲོམ་པའི་གཏོང་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱིན་དགོས་ལ་ཕམ་
 བ་བྱུང་བར་ལུང་མ་མོ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལུང་མ་མོ་ལས། ཕམ་བ་
 བྱུང་བའི་བསྐྱབ་བ་སྒྲིན་བ་གང་ཞེ་ན། གང་མི་ཆངས་པར་སྒྲིད་བ་བྱས་ནས།
 ཐ་ན་སེ་གོ་ལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ཅུ་ཡང་འཆབ་སེམས་མ་སྐྱེས་ན། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཕམ་བ་སྒྲོམ་པའི་གཏོང་རྒྱ་མིན་ན། སྒྲོམ་པའི་
 གཏོང་རྒྱ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི། མཛོད་ལས། བསྐྱབ་བ་ལུལ་དང་ཞི་འཕོས་
 དང་། །མཆོན་གཉིས་དག་ནི་བྱུང་བ་དང་། །ཅ་བ་ཆད་དང་མཆོན་འདས་
 ལས། །སོ་སོར་ཐར་པའི་འདུལ་བ་གཏོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གོང་དུ་
 རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཁོ་ན་རེ། ཅ་ལྟང་ཡིན་ན། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་བ་གང་
 གི་ཡང་གཏོང་རྒྱ་དང་། ཉམས་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བམ་ཞེ་ན། མ་བྱུང་སྟེ།
 འཆབ་མེད་གྱི་ཅ་ལྟང་དེ་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་བ་ནམ་དག་སྒྲིའི་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་བ་
 གང་ཞེ་ག། འཆབ་བཅས་གྱི་ཅ་ལྟང་དེ་དགོས་པ་སྐྱབ་བྱས་གྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་
 བ་སྒྲིའི་ཉམས་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འཆབ་མེད་གྱི་ཅ་ལྟང་བྱུང་བའི་སྐྱེས་བྱ་
 ཡིན་ན། དགོས་པ་སྐྱབ་བྱས་གྱི་དགོས་པའི་སྒྲོམ་བ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་དགོས།
 འཆབ་བཅས་གྱི་ཅ་ལྟང་བྱུང་བའི་སྐྱེས་བྱ་ཡིན་ན། དགོས་པ་སྐྱབ་བྱས་གྱི་
 སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་བ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བྱ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་

ལྷ་ར་གོང་དུ་ངེས་འབྱུང་ཚུལ་ཁྲིམས་མའི་སྐབས་སུ་སྐབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སྐབས་འདིའི་གཞུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་ལ། ཉམས་པས་ལྷུང་བ་
ལ་སྒྱུར་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། མ་ཆགས་པས་ལྷུང་
བ་ལ་སྒྱུར་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཞར་
བྱུང་གི་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ། །

ཉམས་པའི་ལྷུང་བ་ལ་སྒྱུར་ན་ཉེས་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་དོན།

༥ དང་པོ་ནི་ཐུན་མོང་བའི་པམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་ཉམས་པའི་དགོ་
སྒྲོང་དེ། ཉམས་པ་ལྷུང་བ་ལ་སྒྱུར་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་
བསྟན་པའི་ཉམས་པ་དེ་ཡིན། དེས་ན་ཉམས་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་
བབྱུང་ངོ་། །གང་ཟག་གང་ཉམས་ན། སོ་སོ་ཐར་པའི་རྩ་ལྷུང་འཆབ་བཅས་
ལྷག་པར་སྒྲོད་པའི་དགོ་སྒྲོང་པ་མ་གཉིས་ཉམས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་
ལས། ཉམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། པམ་པར་གྱུར་བ་སྟེ། ཞེས་པ་དང་། ཐུན་
ཆེགས་འགྲེལ་པ་ལས། པམ་པམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལྷུང་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
བའི་མིང་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་གང་ཟག་ལ་ཡང་པམ་པམ་པ་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་ལས་ཉམས་ན། བསྟན་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་
པ་རྣམ་དག་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དགོ་སྒྲོང་གི་དངོས་
པོ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་གིས་ཉམས་ན་ཐུན་

མོང་གི་པམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་ཉམས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིར་འཆོས་སུ་མི་རུང་
 བའི་ཚུལ་གྱིས་ཉམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བམ་ལྷ་ལས། པམ་པར་འགྱུར་
 བའི་དངོས་པོ་བཞི་ཕྱིར་འཆོས་པ་ཡང་མཐོལ་བ་དང་བཤའགས་པ་གཉིས་
 ཀྱིས་པམ་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ལས་སྤངས་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས།
 དེ་ལྟར་མཐོལ་ནས་བཤའགས་པ་ནི་བསྐྱབ་པ་སྤྱིན་པའི་ཆོ་གས་དངོས་གཞིའི་
 ལྟངས་པ་ལས་ལྟངས་པར་འགྱུར་བས་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ངི་
 ལྟར་ཉམས་ན་སྤྲར་གསོར་མི་རུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཉམས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་
 འགྲེལ་ལས། ཕྱིར་འཆོས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
 ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་པམ་པར་བྱས་པ་ན། ཆེ་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་
 རྣམས་སྤོང་བ་མི་རིགས་པས། དེས་ན་པམ་པར་གྱུར་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐུན་མོང་བའི་པམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་ཉམས་
 པའི་དགོ་སྤོང་དེ། ཉམས་པས་ལྟངས་པ་ལ་སྤྱོད་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་པའི་
 སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཉམས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲོམ་པ་ཡོད་
 གྱུང་། དགོས་པ་སྐྱབ་བྱས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་མེད་དེ། དེ་པམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱི་
 དབང་གིས་གོགས་ཆངས་པ་མཆུངས་པར་སྤྱོད་པ་དང་། ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་
 པ་དང་། ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བྱ་བ་དང་། ཆེ་དེ་ལ་
 ཐར་པ་ཐོབ་པ་མི་སྤིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དགོ་སྤོང་པམ་པར་
 གྱུར་བ་ལ་ནི་སྒྲོམ་པ་ཡོད་དུ་ཟིན་གྱུང་། དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་
 དུ་གྱུར་ཏེ། ཆངས་པ་མཆུངས་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་གནས་པ་

དང་མོངས་སྒྲོང་པ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་
 བྱི་རྣམས་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ན། དེས་རྣམས་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ཐག་རིང་
 དུ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྒྲོམ་པ་ནི་མེད་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་།
 བམ་ལྷ་ལས་ཀྱང་། འདིར་ནི་སྒྲོམ་པ་ཉམས་ཆུང་བ་ལ་བྱའི་སྒྲོམ་པ་གཏན་
 མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། འཕགས་པ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་འདུལ་བའི་
 སྒྲེ་སྒྲོང་གི་ལུང་ཉིད་ལས། བྱ་ལོན་ནོར་བཞིན་ཁ་ཆེ་དག་ བྱང་བ་ལ་ནི་གཉིས་
 སྟུ་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདུལ་འཛིན་སྒྲུབ་པས་པ་ཁ་ཅིག་ བམ་
 པ་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་སྒྲོམ་པ་གཏང་བར་འདོད་ལ། དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན།
 བྱ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བམ་པས་ཀྱང་སྒྲོམ་པ་གཏོང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་
 བྱ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བམ་པ་བྱང་བའི་དགོ་སྒྲོང་མ་མཆན་གྱུར་པ་ན། དགོ་
 སྒྲོང་པ་ཡིན་པ་མི་འཐད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། རིག་ཆེན་ལས། འདུལ་
 བ་འཛིན་པ་སྒྲུབ་པས་པ་དག་ ཅེས་པ་ནས། དགོ་སྒྲོང་མ་མཆན་གྱུར་པ་དགོ་
 སྒྲོང་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་
 སྟོག་གཅོད་པམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་ཉམས་པའི་དགོ་སྒྲོང་གི་རྒྱུད་ལ་སྟོག་
 གཅོད་སྒྲོང་བའི་སྒྲོམ་པ་མེད་ཀྱང་། མི་ཆངས་སྒྲོང་སྒྲོང་བའི་སྒྲོམ་པ་སོགས་
 སྒྲོམ་པ་གཞན་རྣམས་དགོས་པ་སྒྲུབ་ཀྱས་སྟུ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲོམ་པ་མ་ཆང་བའི་དགོ་ཚུལ་དགོ་སྒྲོང་ཡོད་དགོས་པ་ལས་
 དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་སྒྲོམ་པ་མེད་པའམ་མ་ཆང་
 བ་ཡང་དགོ་བསྟན་དུ་འགྱུར་ན་དགོ་སྒྲོང་དང་དགོ་སྒྲོང་དག་དུ་ཡང་འགྱུར་

རོ། །རེ་ཞིག་ངེ་ལྟར་ན་དགོ་བསྟེན་གྱི་སྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་ཡན་
ལག་ངེས་པ་ཡིན། སྟོན་པས་བཏགས་པའི་དབང་གིས་སོ། །དགོ་བསྟེན་
ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྟོན་པས་བཏགས་པའི་དབང་གིས་སོ་སོར་ངེས་པར་
འདོད་པར་གྱིས་ཞིག །དགོ་བསྟེན་གྱི་སྒྲོམ་པ་མེད་པར་ཡང་བཏགས་གྱིས།
དགོ་སྒྲོང་དང་དགོ་སྒྲོང་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྒྲོམ་པ་གཞན་རྣམས་དགོས་པ་སྐྱབ་རྒྱས་
སྤྱ་མེད་དེ། དེ་པམ་པ་འཆབ་བཅས་གྱིས་ཉམས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་
དེ་འདྲ་བའི་སྐྱེས་བུ་དེ་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དགོ་སྒྲོང་བཞི་དང་ལྟན་
ཅིག་གནས་པ་དང་། ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྒྱུད་སོགས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་
བྱར་མི་རུང་ཞིང་། ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་གྲོལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་
མི་སྤིད་པའི་བྱིར། དེ་འདྲའི་ཉམས་པའི་སྐྱེས་བུ་དེས་ལྷུང་བ་སྤེ་ལྷའི་གཞི་ལ་
ཞུགས་ན་ཉེས་བྱས་ཅམ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས།
ཉམས་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་དེ་གཉིས་ནི་ལྷུང་བ་ལ་སྒྱོར་ཞིང་ལྷུང་
བ་ཀྱན་ཏུ་སྒྱུད་པས་ལྷག་པར་སྒྱུད་ཅིང་སྒྱོར་བར་བྱེད་ན་ཐམས་ཅད་དུ་ཉེས་
བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ནི། རིག་ཆེན་ལས། བོད་ཁ་
ཅིག་སྟོག་གཙོད་ལྟ་བུའི་པམ་པ་བྱུང་ན། ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་
རེ། གཞུང་འདི་དེ་འདྲའི་དགོ་སྒྲོང་དེས་ལྷུང་བའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱུད་ན་ཉེས་བྱས་སྤྱི་
ཞེས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པའི་སྤྱ་ཁོ་ནའི་སྟོན་པ་བསྟེན་པ་ཅམ་ཡིན་ནམ།

རང་གི་བཟོད་བྱ་དགག་པའི་སྤྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་བསྟན་པ་དག་ལས་གང་ཡིན་
ཞེ་ན། ཞེས་པའི་ངི་བ་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། ཅི་འདི་
སྤྱབ་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་དགག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་པ་འདི་གསུང་བེར་བ་ལ་
ནི། ཕྱི་མ་སྟར་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དེས་དེ་འདྲའི་དགོ་སྒོང་གིས་སྤྱང་བའི་རྒྱ་ལ་
སྤྱད་པས་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་མི་སྤྱེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་
དེས་དེ་འདྲའི་ཉམས་པ་དེ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཡིན་པས་དེས་སྡེ་ལྟའི་
གཞི་ལ་ཞུགས་ན། སྡེ་ལྟའི་དངོས་གཞི་ངི་ལྟ་བ་བཞིན་འབྱུང་ངམ་སྟམ་པའི་
དོགས་པ་བསལ་ནས་དེས་དེ་ལ་ཞུགས་ན་ཉེས་བྱས་ཅམ་ལས་མི་འབྱུང་
ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། ཉམས་པ་ནི་དགག་པ་
ཡིན་ཏེ། འདི་སྟར་ཉམས་པ་ནི། བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཅམ་ཡིན་པས། བསྟེན་
པར་རྫོགས་པ་ཅན་གྱི་དགོ་སྒོང་དང་། དགོ་སྒོང་མ་ཉིད་ནི་བསྤྱབ་པ་དག་ལ་
ཡན་ལག་ཡིན་པས། དེས་ན་ཉམས་པས་སྤྱང་བ་ལ་སྤྱར་བའི་དུས་ན་ཡང་
དང་ཡང་དུ་པམ་པར་འབྱུར་བ་དང་། དགོ་འདུན་ལྷག་མ་ལ་སོགས་པ་དག་ཏུ་
འབྱུར་བར་ཐལ་བ་དེ་དགག་པའི་ཕྱིར་འདིར་ཉེས་བྱས་ཅམ་དུ་བསྟན་པས་དེ་
འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

མ་ཆགས་པས་སྤྱང་བ་སྤྱོར་ན་ཉེས་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་དོན།

༥ གཉིས་པ་མ་ཆགས་པ་ལ་ཅིར་འབྱུར་བ་ཤད་པ་ནི། བར་མ་རབ་བྱུང་

གི་ཚུལ་བྱིམས་དང་ལྡན་ཞིང་། དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་པ་སྒྲངས་ཀྱང་མ་ཆགས་
 པའི་དགོ་སྒྲོང་དུ་ཁས་འཆེ་བའི་སྐྱེས་བུ་དེ། མ་ཆགས་པས་ལྷུང་བ་ལ་སྐྱར་
 ན་ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་བསྟན་པའི་མ་ཆགས་པ་དེ་ཡིན་ནོ།
 །དེས་ན་མ་ཆགས་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བཟུང་། ཉེན་གྱི་གང་ཟག་གང་
 ལ་མ་ཆགས་ན། བར་མ་རབ་བྱུང་གི་ཚུལ་བྱིམས་དང་ལྡན་ཞིང་། དགོ་སྒྲོང་
 གི་སྒྲོམ་པ་སྒྲངས་ཀྱང་མ་ཆགས་པའི་དགོ་སྒྲོང་དུ་ཁས་འཆེ་བའི་སྐྱེས་བུ་
 དེའི་རྒྱུད་ལ་མ་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི། སྒྲོམ་པ་མ་ཐོབ་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་གིས་མ་ཆགས་
 ན། མ་ཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་ཞིང་། འགལ་རྒྱུན་མ་སྒྲངས་པའི་དབང་གིས་མ་
 ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། རྒྱུན་འགའ་ཞིག་མ་ཆང་བས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་མ་ཆགས་ན་དགོ་ཚུལ་དང་དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་པ་མ་
 ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། དང་པོ་ཉིད་ནས་དགོ་ཚུལ་དང་དགོ་
 སྒྲོང་དག་གི་སྒྲོམ་པ་གཉིས་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཚུལ་ཇི་ལྟར་མ་ཆགས་ན། མ་ཐོབ་པ་མཉམས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་ཆགས། དེ་
 འདྲའི་སྐྱེས་བུ་དེས་སྡེ་ལྗེའི་གཞི་ལ་ཞུགས་ན་ཉེས་བྱས་ཅམ་སྐྱེད་པ་ཡིན་
 ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། མ་ཆགས་པས་ལྷུང་བ་ལ་སྐྱར་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གཞུང་ཕྱི་མས་དེ་འདྲའི་སྐྱེས་བུ་དེས་ལྷུང་བའི་
 རྒྱུ་ལ་སྐྱར་པས་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེད་ཅེས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་དགག་པའི་སྐྱ་ཁོ་
 བའི་སྐོ་ནས་སྟོན་པ་ཡིན་ནམ། རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པའི་སྐྱའི་སྐོ་ནས་ཀྱང་

སྟོན་པ་དག་ལས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཕྱི་མ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གཞུང་དེས་དེ་འདྲའི་
སྐྱེས་བུས་ལྟར་བའི་རྒྱ་ལ་སྦྱད་ན་ཉེས་བྱས་སྦྱེད་པ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་ ལྟར་
བའི་རྒྱ་ལ་སྦྱད་ན་ཉེས་བྱས་སྦྱེད་ཅེས་པའི་སྐྱ་དེ་སྐྱ་བ་ཆིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། མ་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱ་བ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེས་དང་པོ་
ཉིད་ནས་དགོ་ཚུ་ལ་ཉིད་དང་དགོ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཐོབ་པས་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ལྟར་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་དུས་ན་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བར་སྐྱ་བ་པའི་
ཕྱིར་དོ། འོ་ན། སྟོམ་པ་མེད་པ་ལ་ལྟར་བ་རྣམས་པར་གཞག་པ་ཡང་མེད་པ་མ་
ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། བསྟན་པར་
རྫོགས་པའི་ཐ་སྙད་ལ་སྟོམ་པ་མ་སྐྱེས་པ་འདིས་ཁས་སྐྱེས་པར་གྱུར་པས་
དེའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་དེ་ལ་བདག་ཉིད་སྟོན་པའི་གང་ཟག་མ་སྐྱེས་པ་ལ་ནི་སྟོམ་པ་
ཡང་མ་ཡིན། སྟོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
ཡོད་པས་དེ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་བཞག་པ་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

དེ་དག་གི་ཞར་བྱུང་དོན།

༥ གསུམ་པ་དེ་དག་གི་ཞར་བྱུང་ནི། ཅུ་ལྟར་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་ཉམས་
པའི་དགོ་སྟོབ་མ་དང་། དགོ་ཚུ་ལ་རྣམས་གཞུང་དང་པོའི་ཞར་བྱུང་གི་བསྟན་
དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེས་པའི་ལྟར་བའི་རྒྱ་ལ་སྦྱད་པས་
དངོས་གཞི་མི་སྦྱེད་པ་གང་ཞིག་ ཉེས་བྱས་ཅམ་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་

སྒྲེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དགོས་པ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱི་རབ་བྱུང་གི་སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་བྱུང་སྒྲེ། འདི་ཉིད་ལས། ཉམས་པས་ལྷུང་བ་ལ་སྒྲོར་ན་ཉིས་བྱས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་གསུམ་པ་ལ། མ་བསྐྱུངས་པའི་ཉིས་
དམིགས་བཤའ་བ་དང་། བསྐྱུང་བའི་པན་ཡོན་བཤའ་བ་གཉིས། དེས་འབྱུང་
ཚུལ་ཁྲིམས་མའི་སྐབས་སུ། སྒྲོམ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་པན་ཡོན་དང་། མ་
དག་པའི་ཉིས་དམིགས་རྒྱས་པར་ཡོད་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དག་དོན་
ནི། གཞུང་ཆོན་དང་པོ་ལ་དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་པ་པམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་
ཉམས་པའི་དགོ་སྒྲོང་དེས་ལྷུང་བའི་རྒྱ་ལ་སྒྱུད་པ་ལ་ལྷུང་བའི་དངོས་གཞི་
འབྱུང་བས་མ་བྱུང་སྒྲེ། པམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱུང་བའི་དགོ་སྒྲོང་གིས་དེའི་
རྒྱ་ལ་སྒྱུད་པས་ཉིས་བྱས་ཅམ་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞུང་ཆོན་གཉིས་
པ་ལ། དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་པ་སྐྱངས་ལ་མ་ཐོབ་པའི་རབ་བྱུང་གི་ཆ་ལྷགས་
བཟུང་བའི་སྒྲེས་བྱ་དེས་དེའི་རྒྱ་ལ་སྒྱུད་པས་ཉིས་མེད་དུ་འབྱུང་རམ་ཞེ་ན་
མི་འབྱུང་ཏེ། དེས་ཀྱང་དེ་ལ་སྒྱུད་ན་ཉིས་བྱས་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

འདིར་གཞན་ལྷགས་རྩུང་ཟད་དགག་པ།

༥ འདིར་གཞན་ལྷགས་རྩུང་ཟད་བཀག་ན། ཁ་ཅིག་པམ་པ་འཆབ་
བཅས་ཀྱིས་ཉམས་པའི་དགོ་སྒྲོང་དེ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲེ་ལྷའི་གཞི་ལ་
ལྷགས་ན་སྒྲེ་ལྷའི་དངོས་གཞི་ངེ་ལྷ་བ་བཞིན་མི་སྒྲེད་པས་བྱུང་བེར་ན། དེག་

པམ་འཆབ་བཅས་བྱང་བའི་དགོ་སྟོང་མ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དགོས་པ་སྦྱབ་
 རྒྱས་གྱི་དགོ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རེག་པམ་འཆབ་བཅས་གྱིས་
 དགོ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་གསོ་མི་རུང་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་པམ་པ་
 འཆབ་བཅས་བྱང་བའི་དགོ་སྟོང་མ་དགོ་སྟོང་པར་མཆོན་གྱུར་མ་ཐག་པའི་
 དགོ་སྟོང་པའི་རྒྱུད་ལ་དགོས་པ་སྦྱབ་རྒྱས་གྱི་དགོ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ཐུན་མོང་བའི་པམ་པས་ཉམས་པའི་དགོ་སྟོང་ཡིན་ན། རང་
 ཉིད་གྱིས་སྡེ་ལྗེའི་གཞི་ལ་ཞུགས་ན་སྡེ་ལྗེའི་དངོས་གཞི་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་མི་
 སྡེད་པས་བྱུང་བེད་ན། ཐུན་མོང་བའི་པམ་པ་འཆབ་མེད་བྱང་བའི་དགོ་སྟོང་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ། འདོད་མི་རྒྱས་
 ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དགོས་པ་སྦྱབ་རྒྱས་གྱི་དགོ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེ་འདྲའི་དགོ་སྟོང་ལ་ཆད་པའི་ལས་གྱི་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པས། དེ་བསྐྱབ་
 བྱིན་དགོ་སྟོང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་དགོ་སྟོང་དགའ་བྱེད་ལ་
 ཐུན་མོང་བའི་པམ་པ་འཆབ་མེད་བྱང་བའི་ཆོ། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པས་དེ་བསྐྱབ་
 བྱིན་དགོ་སྟོང་དུ་སོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ པམ་པ་འཆབ་མེད་བྱང་
 བའི་དགོ་སྟོང་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པ་སྟེར་དགོས་པས་བྱུང་བེད་ན།
 རེག་པམ་འཆབ་མེད་བྱང་བའི་དགོ་སྟོང་མ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ། ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ལ་བསྐྱབ་པ་སྟེར་
 མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་དགོ་སྟོང་མ་མཆོན་གྱུར་པའི་དགོ་སྟོང་པའི་

རྟེན་ལ་རེག་པམ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེའི་རྟེན་ལ་རེག་པམ་གྱི་བཅས་པ་མ་
 མཛད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། ཞིང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་ནི་ཉམས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་པམ་པ་འཆབ་བཅས་
 བྱང་ན། པམ་པ་བཞི་ཀ་བྱང་བས་བྱམ་ཟེར་ན། འོ་ན། སྟོག་གཅོད་ཀྱི་པམ་པ་
 འཆབ་བཅས་བྱང་ཞིང་། མ་བྱིན་ལེན་དང་། མི་ཆངས་སྟོང་དང་། མི་ཆོས་སྟོང་
 མའི་རྩོན་རྒྱུས་གང་རུང་མ་བྱས་པའི་དགོ་སྟོང་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་པམ་པ་བྱང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་མ་བྱིན་ལེན་བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 རུས་སོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་པམ་པ་བྱང་བར་ཐལ།
 དེའི་རྒྱུད་ལ་མ་བྱིན་ལེན་སྟོང་བའི་ཕྱིར་མཐོས་པའི་སྟོམ་པ་དགོས་པ་སྐྱབ་
 རུས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོག་གཅོད་པམ་པ་འཆབ་
 བཅས་དེས། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་བྱིན་ལེན་སྟོང་བར་མཐོས་པའི་སྟོམ་པ་ཡང་
 པམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་པམ་པ་དེ་པམ་པ་བཞི་ཀ་
 ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། མ་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར། མ་བྱིན་ལེན་གྱི་པམ་པ་བྱང་
 བ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པར་མའི་སྟོག་གཅོད་པས་མ་བྱིན་
 ལེན་གྱི་པམ་པ་འབྱང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། ཁ་ཅིག་པམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱང་བའི་དགོ་སྟོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོམ་པ་དེ་
 ཚུལ་འཆལ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མི་དགོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུལ་
 འཆལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། མཛོད་ལས། འཆལ་བའི་ཚུལ་བློམས་མི་

དགེའི་གཟུགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དགེ་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་
 པར་ཐལ། ལུང་བསྟན་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གོང་གི་ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགེ་སྟོང་པམ་པར་གྱུར་
 པ་ལ་ནི་སྟོམ་པ་ཡོད་དུ་བྱིན་གྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། དེ་འདྲའི་དགེ་སྟོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོམ་པ་དེ་ཚུལ་འཆལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 འདྲའི་སྟེས་བྱ་དེ་ཚུལ་འཆལ་གྱི་སྟེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ།
 དེ་འདྲའི་སྟེས་བྱ་དེ་ཚུལ་འཆལ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་པམ་པ་འཆབ་བཅས་
 དེས་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་
 སྟེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་འཆལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུལ་འཆལ་གྱི་སྟེས་བྱ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་བེར་ན། འགལ་ཁྲབ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག དགེ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་སྤངས་
 གྱང་མ་ཆགས་པའི་དགེ་སྟོང་གི་མིང་ཅན་གྱི་སྟེས་བྱ་དེ། མ་ཆགས་པས་
 ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་མ་ཆགས་པ་དེ་ཡིན་ནོ་བེར་ན། འོ་ན། དེའི་
 རྒྱུད་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་ཚུལ་
 གྱི་སྟོམ་པ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་ཤིང་། དགེ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་སྤངས་གྱང་མ་
 ཆགས་པའི་དགེ་སྟོང་གི་མིང་ཅན་གྱི་སྟེས་བྱ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག །སོ་སྟེར་གྱུར་བའི་དགེ་སྟོང་རྣམ་དག་ཡིན་ན། ལུང་བ་སྟེ་ལྟའི་རྒྱ་ལ་
 སྟེད་པས་ལུང་བའི་དངོས་གཞི་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་དགེ་སྟོང་ཡིན་པས་

ཁྱབ་ཟེར་ན། བཅས་པ་མ་མཛད་གོང་གི་སོ་སྒྲུར་གྱུར་བའི་དགེ་སློང་རྣམ་
 དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་
 ཟེར་ན། བམ་པ་འཆབ་བཅས་གྱིས་ཉམས་པའི་དགེ་སློང་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྱུབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་དེའི་རྒྱ་
 ལ་སྒྲུང་པས་ཉེས་བྱས་ཅམ་སྒྲུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉམས་པའི་ལྷུང་བ་ལ་སྒྲོར་ན་
 ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རབ་བྱུང་གི་
 སྒོམ་པ་འཕོགས་པའི་ཆོ་ག་བྱས་ཤིང་། དེའི་སྒོམ་པ་མ་ཐོབ་པའི་རབ་བྱུང་གི་
 ཆ་ལུགས་བརྒྱུང་བའི་སྒྲེས་བྱ་དེ་བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་
 སྒྲེ་ལྡེའི་རྒྱ་ལ་སྒྲུང་པས་ཉེས་བྱས་སྒྲུང་པའི་ཕྱིར་ན། མི་མཚུངས་སོ། །འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རབ་བྱུང་གི་སྒོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག བམ་
 པས་ཉམས་པའི་དགེ་སློང་ཡིན་ན། གཞུང་འདིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དགེ་
 སློང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། བསྐྱབ་བྱིན་དགེ་སློང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སྒྲེ་ལྡེའི་རྒྱ་ལ་སྒྲུང་པས། སྒྲེ་ལྡེའི་དངོས་གཞི་མི་སྒྲུང་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ནི་འབྲ་བ་
 ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དགེ་སློང་མི་ཆངས་པར་
 སྒྲོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲོར་བ་ལ། བམ་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྷུང་
 བ་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག གཞུང་འདིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དགེ་སློང་

ཡིན་ན། རྟེན་དེ་ལ་བསྟན་ཚེ་གསུམ་གྱི་སྒྲིམ་པ་གསལ་མི་རུང་བའི་དགོ་སྒྲོང་
ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། དགོ་སྒྲོང་པར་མཆན་འགྱུར་བ་ལ་མདོན་དུ་སྒྲིགས་
པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་པམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་ཉམས་པའི་དགོ་སྒྲོང་
མ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེས་ལྟར་བ་སྡེ་ལྟའི་རྒྱ་ལ་སྦྱད་པས་ཉེས་
བྱས་ཅམ་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་པམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་ཉམས་པའི་དགོ་
སྒྲོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་རྟེན་དེ་ལ་པམ་པ་འཆབ་བཅས་འདག་མི་
རུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
པམ་པ་འཆབ་བཅས་དེ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་མཆན་གྱུར་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
འདག་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱིར་
བཅོས་སྤྲོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་
ཁྲབ་སྟེ། ལུང་དེས་ནི་པམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་ཉམས་པའི་དགོ་སྒྲོང་དེ་ལ།
བསྐྱབ་བྱིན་གྱི་ཆད་ལས་བཅད་ན་པམ་པ་འཆབ་བཅས་འདག་པར་མི་རུས་
པར་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དམ་བཅའ་འཐད་པར་
ཐལ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་པམ་པར་
བྱས་པ་ནི་ཆེ་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲོང་མི་སྤིད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལུང་དེ་ནི་ཐུན་མོང་བའི་པམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱུང་
བའི་དགོ་སྒྲོང་དེས། ཆེ་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་སྒྲོང་མི་རུས་པར་བསྟན་པ་ཅམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། པམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱུང་བའི་དགོ་སྒྲོང་
ཡིན་ན། ཆེ་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་སྒྲོང་མི་རུས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། གཞུང་འདིས་

དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དགོ་སྒྲོང་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཡིན་ན། ཆེ་དེ་ལ་པམ་པ་འཆབ་བཅས་འདག་མི་རྒྱས་པས་བྱུང་བར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་པམ་པ་
འཆབ་བཅས་དེ། ཉེན་གྱི་གང་ཟག་མཆན་གྱུར་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འདག་པའི་
ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འདི་ལ་ཆོ་ག་རྣམས་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང། དེའི་རྒྱ་ཆར་འགྲེལ་ལས། མཆན་གྱུར་པ་འདི་ལ་གང་གི་ཕྱིར་ཆོ་ག་
བཅས་པ་རྣམས་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་རྣམ་པར་གཞག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉེན་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་སྒྲོང་རྒྱས་པའི་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་པམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱུང་བའི་དགོ་སྒྲོང་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་སྒྲོང་
གི་སྟོམ་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་སྦྱབ་རྒྱས་ཀྱི་དགོ་སྒྲོང་གི་སྟོམ་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཉེན་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་སྒྲོང་རྒྱས་པའི་དགོ་སྒྲོང་གི་སྟོམ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་དགོ་སྒྲོང་མ་དེ་བསྐྱབ་བྱིན་གྱི་ཆད་ལས་
བཅད་པས་པམ་པ་འཆབ་བཅས་འདག་རྒྱས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་དགོས་
པ་སྦྱབ་རྒྱས་ཀྱི་དགོ་སྒྲོང་གི་སྟོམ་པ་ཡིན་ན། དགོ་སྒྲོང་གི་སྟོམ་པ་རྣམ་དག་
ཡིན་པས་བྱུང་བར་ན། བསྐྱབ་བྱིན་དགོ་སྒྲོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་སྒྲོང་གི་སྟོམ་པ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྐྱབ་བྱིན་དགོ་སྒྲོང་དེ་དགོ་སྒྲོང་
རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། པམ་པས་ཉམས་པའི་དགོ་
སྒྲོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེས་ལྟར་བ་སྒྲེ་སྒྲེའི་རྒྱ་ལ་སྦྱད་པས་ལྟར་
བ་དངོས་གཞི་སྦྱེད་པ་དགོ་སྒྲོང་རྣམ་དག་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་མི་འཐད་

པར་ཐལ། དེ་དག་སྟོང་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། འདི་ཉིད་
 ལས། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ནི་འདྲ་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་
 ལས། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱང་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དག་སྟོང་དག་
 དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་
 དག་སྟོང་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་དག་སྟོང་རྣམ་དག་ལ་བྱིན་ལེན་
 བྱས་པས་ཀྱང་བྱིན་ལེན་ཆགས། དག་སྟོང་རྣམ་དག་གི་བྱིན་ལེན་བྱས་ཅིན་
 པའི་རྗེས་ལ། བསྐྱབ་བྱིན་དག་སྟོང་གིས་རིག་པས་ཀྱང་བྱིན་ལེན་འཇིག་པའི་
 ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱང་དོ། །ཞེས་
 པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་དེ་དག་སྟོང་གཞན་གྱི་
 དུལ་ལ་ནི་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། རང་གི་དུལ་ལ་
 ནི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བམ་པ་བྱུང་བའི་དག་སྟོང་ཡིན་ན། དག་སྟོང་
 རྣམ་དག་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱིན་དག་སྟོང་དེ་དག་སྟོང་རྣམ་
 དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་བྱས་པས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་པམ་པ་
 འཆབ་བཅས་བྱུང་བའི་དག་སྟོང་མ་དག་སྟོང་པར་མཆན་གྱུར་པའི་དག་སྟོང་
 དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱབ་སྟེ། དག་སྟོང་མའི་རྟེན་ལ་
 པམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱབ་སྟེ། དེ་ཆོས་
 ཅན། པམ་པས་ཉམས་པའི་དག་སྟོང་ཡིན་པར་ཐལ། དག་སྟོང་མའི་རྟེན་ལ་
 པམ་པས་ཉམས་པའི་དག་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཏྲགས་བྱབ་སྟེ།

དེ་མའི་རྟེན་ལ་ཕམ་བ་དང་བཅས་པའི་དགེ་སློང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ལ་ཕམ་བ་བྱུང་བའི་དགེ་སློང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཕམ་བ་དག་པའི་དགེ་སློང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་རབས་པ་ཁ་ཅིག་ཕམ་བ་སྒྲུལ་པའི་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱིན་གྱི་སྒྲུལ་བྱ་ཡིན་ན། དགེ་སློང་གི་སྒྲུལ་ལྡན་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་ཁྱ་བ་ལས། བསྐྱབ་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་ལྟག་མར་འགྱུར་བ་མཆིས་སམ། བཀའ་སྒྲུལ་པ། ཡོད་དེ། བསྐྱབ་བ་བྱིན་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། ལུང་དེས་ནི་བསྐྱབ་བྱིན་དགེ་སློང་དེ་དགེ་སློང་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། མི་ཆངས་སྒྱུད་ཀྱི་ཕམ་བ་ཅ་མ་བྱུང་བའི་དགེ་སློང་དེ་ལ་ཕམ་བ་གཞན་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་སྒྲོ་ནས་སྐྱར་བ་བཏབ་པས་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་སྒྲུལ་མའི་ལྷང་བ་མི་སྒྱུད་པར་ཐལ། ཕམ་བས་ཉམས་པའི་སྒྲུལ་བྱ་ཡིན་ན། དགེ་སློང་གི་སྒྲུལ་ལྡན་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ལུང་ཁྱ་བ་ལས། དགེ་སློང་བདག་ཉིད་ན་རེ། བདག་གིས་མི་ཆངས་པ་སྒྱུད་དོ་ཟེར་བ་ལ། གཞན་དག་ན་རེ། གསུམ་པོ་དག་གི་སྒྲོ་ནས་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་ན་དགེ་འདུན་སྒྲུལ་མར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གསལ་བ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་སྒྲུལ་མའི་ལྷང་བ་འབྱུང་བ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་ཡུལ་གྱི་དགེ་སློང་དེ་དགེ་སློང་རྣམ་དག་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་སྒྲུལ་མའི་ལྷང་བ་སྒྱུད་ཚུལ་སྟོན་པ་ན། སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་པ་ལྷང་བ་མེད་པ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་

ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དེས་ནི་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལྷག་མའི་ལུང་བ་སྐྱེད་པ་ལ། སྐྱར་བ་
 འདེབས་ཡུལ་གྱི་དགོ་སྟོང་ཉིད་གང་གི་སྟོན་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་པམ་བ་
 དེས་མ་གོས་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། པམ་
 བ་བཞི་ཀ་བྱུང་བའི་སྐྱེས་བྱ་མེད་པར་ཐལ། པམ་བ་སྟོམ་པའི་གཏོང་རྒྱ་གང་
 ཞིག དེ་བཞི་ཀ་ཅིག་ཆར་དུ་བྱུང་བའི་སྐྱེས་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལུང་ཞུ་བ་ལས། གཅིག་ལ་པམ་བ་བཞི་
 ཆར་ཡང་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བསྐྱབ་བྱིན་
 དགོ་སྟོང་དེས་དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པ་ན། སྐྱར་གྱི་སྟོམ་པ་སོར་
 རྒྱུད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་བསྐྱབ་བྱིན་དགོ་སྟོང་དེ་དགོ་སྟོང་རྣམ་དག་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེས་དབྱ་བཅོམ་པ་ཐོབ་ན་སྐྱར་གྱི་གྲལ་
 ལུང་དུ་འདུག་རིགས་པའི་ཕྱིར། ལུང་སྟན་ཆེགས་ལས། གང་གི་ཆེ་བྲག་པ་
 ཟད་པ་དེའི་ཆེ་སྐྱར་གྱི་གྲལ་དུ་འདུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། བསྐྱབ་བྱིན་དགོ་སྟོང་དེས་དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པ་ན།
 སྐྱར་གྱི་སྟོམ་པ་སོར་རྒྱུད་པར་ཐལ། དེས་དེ་སྐྱར་ཐོབ་པ་ན་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་པམ་
 བ་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། པམ་བ་ཉོན་སྐྱེབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

སྐྱར་འདས་ཀྱི་ལུང་བའི་དབྱེ་བ་འཕྲོས་དོན་དང་བཅས།

༥ བསྟན་པར་མ་རྫོགས་ཤིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་སྐྱངས་པ་ལས་འདས་

བ་ལ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་སྒྱི་དོན་དང་། དག་དོན་གཉིས། དང་པོ་
ལ་སྒྲུབ་འདས་ཀྱི་ལྷུང་བ་བཤད་པ་དང་། བྱོམས་མཐུན་བསྐྱམ་བྱའི་ཉེས་བྱས་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ། བསྐྱུ་བ། གོ་རིམ་དང་
གསུམ། དང་པོ་ནི། སྒྲུབ་འདས་ཀྱི་ལྷུང་བ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཉེར་ལྔ་ཡོད་དེ། དགོ་
ཚུལ་དང་དགོ་སློབ་མ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ལ་བཅས་པའི་དེ་བཅུ། དགོ་སློབ་མའི་
རྟེན་ལ་བཅས་པའི་དེ་བཅུ་གཉིས། དེ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ལ་བཅས་པའི་ཉམས་
པ་རྣམ་པ་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀའི་
རྟེན་ལ་བཅས་པའི་རྩ་ལྷུང་བཞི་དང་། ཡན་ལག་གི་ལྷུང་བ་དྲུག་རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེ་ཡོད་དེ། དེའི་རྟེན་ལ་བཅས་པའི་རྩ་བའི་ཆོས་དྲུག་
དང་། རྗེས་མཐུན་ཀྱི་ཆོས་དྲུག་རེ་རེ་སྤྱོད་བར་ཁས་སྒྲུབས་པ་ལས་འདས་
པའི་སྒྲུབ་འདས་ཀྱི་ལྷུང་བ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་དེ་ཡོད་དེ།
དེ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ལ་བཅས་པའི་བྲིམ་པའི་རྟགས་སྤྱོད་བར་ཁས་སྒྲུབས་པ་
ལས་འདས་པའི་སྒྲུབ་འདས་ཀྱི་ལྷུང་བ། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟགས་ལེན་པར་
ཁས་སྒྲུབས་པ་ལས་འདས་པའི་སྒྲུབ་འདས་ཀྱི་ལྷུང་བ། མཁན་པོར་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་ལས་འདས་པའི་སྒྲུབ་འདས་ཀྱི་ལྷུང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ།
འི་ཀླ་ལས། དེ་དག་སྒྲུབ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དགོ་ཚུལ་གྱིས་སློབ་གཙོད་པ་སྤྱོད་
བ་ལ་སློབ་པ་བསྐྱུ་བའི་གཞི་བཅུ་ཁས་སྒྲུབས་པ་དང་། ཞེས་པ་དང་། དགོ་
སློབ་མས་ཆོས་དྲུག་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་དྲུག་སྒྲུབས་པ་སྟེ། ཞེས་
པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་པར་སྒྲུབས་པ་ལས་འདས་པ་ཡིན་

པས། དེ་ལ་ནི་བཤམས་པར་བྱ་བའི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། ཡང་དེ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེན་སྒྲངས་འདས་ཀྱི་ལྷུང་བ་བཞི་བཅུ་ཙ
བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། དགེ་ཚུལ་པ་མ་དང་། དགེ་སློབ་མའི་རྟེན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་
བཅས་པའི་དེ་སུམ་ཙུ་ཙག དགེ་སློབ་མའི་རྟེན་ཁོ་ན་ལ་བཅས་པའི་དེ་བཅུ་
གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དེའི་རྟེན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་
བཅས་པའི་ཙུ་ལྷུང་བཞི་དང་། ཡན་ལག་གི་ལྷུང་བ་སོ་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དགེ་ཚུལ་གྱི་ཙུ་བའི་ལྷུང་བ་སྒྲངས་འདས་ཀྱི་ལྷུང་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཤམས་པར་བྱ་བའི་ཉེས་བྱས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་
པམ་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་པམ་པ་དང་བྱེད་ལས་འབྲེལ་བས་ན་
པམ་འབྲེལ་དང་། འཆབ་སེམས་དང་མི་ལྡན་པའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་ཙུ་ལྷུང་དེ་བསྐྱབ་
པ་བྱིན་པའི་འོག་ཏུ་བཤམས་པར་བྱ་བས་ན་བཤམས་བྱའི་ཉེས་བྱས་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཏེ། རིག་ལས། མི་ཆངས་པར་སྐྱད་པ་ནི། དེ་སྒྲངས་པའི་བསྐྱབ་
པའི་གཞི་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལས་འདས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ནི་བཤམས་
པར་བྱ་བའི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག །ཙུ་
བའི་ཆོས་དྲུག་དང་། རྗེས་མ་ཐུན་གྱི་ཆོས་དྲུག་པོ་དེ་དགེ་སློབ་མའི་སྒྲང་
འདས་མ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེའི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྒྲང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཏེ། དེ་དེའི་སྒྲིམ་པའི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྒྲང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འདུལ་བ་རྒྱ་
མཆོའི་སྒྲིང་པོ་ལས། ཆོས་དྲུག་སྒྲིང་བའི་སྒྲིམ་པ་ནི། །དགེ་སློབ་མ་ཡི་སྒྲིམ་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་སྒྲིམ་པ་དེ། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་པའི་

རོས་སྐལ་གྱི་སྒྲུབ་བྱའི་སྒྲུབ་དུ་ཅ་བའི་ཆོས་བྱུག་དང་། རྗེས་མ་ཐུན་གྱི་ཆོས་
 བྱུག་སྒྲོང་བར་འོད་པའི་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྐྱབ་བྱིན་དགོ་ཚུལ་
 ཡོད་པ་ལ་ལུང་གི་ཤེས་བྱེད་ཡོད་དེ། ཐུན་ཆེགས་འབྲེལ་ལས། དགོ་ཚུལ་ལ་
 བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ཡོད་དམ། ཞེ་ན་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་
 པར་མ་ཟད་བསྐྱབ་བྱིན་གྱི་དགོ་སྒྲོམ་མ་ཡང་ཡོད་དེ། འོད་ལྡན་ལས། དགོ་
 སྒྲོང་དག་དེ་ལྟ་བུ་གཞན་ལ་ཡང་བསྐྱབ་པ་བྱིན་ཅིག་ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་དགོ་ཚུལ་གྱི་ལྟར་བ་ཡིན་ན། སྒྲུབ་འདས་ཀྱི་ལྟར་བ་ཡིན་པས་ཁྲབ་
 གྲུང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟར་བ་ཡིན་ན། སྒྲུབ་འདས་ཀྱི་ལྟར་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་
 རྟེ། སྒྲོམ་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྒྲུངས་པའི་དགོ་སྒྲོང་གི་རྟེན་ལ་པམ་པ་བྱུང་ནས།
 དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་པ་ཕྱལ་རྟེ། དགོ་ཚུལ་དུ་བབས་པའི་རྟེན་ལ་པམ་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། དགོ་སྒྲོང་གི་རྟེན་ལ་པམ་པ་བྱུང་ནས་བསྐྱབ་པ་ཕྱལ་རྟེ། བྱིས་
 པར་བབས་པའི་རྟེན་ལ་པམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བསྐྱབ་པ་ཕྱལ་བས་པམ་
 པ་འདག་མི་རུས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་བྱིས་པའི་རྟེན་ལ་སྒྲུབ་ཡང་དགོ་སྒྲོང་གི་
 སྒྲོམ་པ་སྒྲུངས་གྲུང་མི་སྒྲེ་བ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིགས་
 པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིས་པའི་རྟེན་ལ་ལྟར་བ་སྒྲེ་ལྟ་གསར་དུ་སྒྲེ་བ་མེད་གྲུང་།
 དེའི་རྟེན་ལ་ལྟར་བ་སྒྲེ་ལྟ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ ཉམས་པ་རྣམ་
 པ་གསུམ་གྱི་ལྟར་བ་དེ་སྒྲུབ་འདས་ཀྱི་ལྟར་བ་མ་ཡིན་རྟེ། དེ་བསྐྱམ་བྱའི་ཉེས་
 བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སུམ་བརྒྱ་པ་ལས། དེ་དག་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཡོངས་སུ་
 སྒྲུབ་བྱ་རྟེ། བྱིས་པ་ལྟ་བུར་ཤམ་ཐབས་མི་བགོ་ཞིང་། ཁ་དོག་གཅིག་མིན་

ཁ་ཆར་ཅན་དཀར་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། ལུང་དེས་
 བྱིས་པ་དང་ཕུན་མོང་བའི་གོས་བགོ་བའི་ཉེས་བྱས། ཆོན་གྱིས་ཁ་མ་བསྐྱར་
 བའི་ཁ་དོག་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་གོས་བགོ་བའི་ཉེས་བྱས། ཁ་ཆར་དང་ཕུན་
 ཆར་ཅན་གྱི་གོས་བགོ་བའི་ཉེས་བྱས། ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཅན་གྱི་གོས་བགོ་
 བའི་ཉེས་བྱས་རྣམས་བསྐྱུར་བྱའི་ཉེས་བྱས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག མཁན་པོ་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པའི་ལྷུང་བ་དེ་སྤང་འདས་ཀྱི་ལྷུང་བ་མ་
 ཡིན་ཏེ། འོད་ལྡན་ལས། མཁན་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་དང་། གྲོགས་ཆངས་
 པར་མཚུངས་པར་སྟོད་པ་ལ་མ་གུས་པས་སྒྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ནི་བསྐྱུར་པར་བྱ་བའི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལུང་དེས་ནི་མཁན་པོ་དང་། སློབ་
 དཔོན་ལ་མ་གུས་པའི་ཉེས་བྱས་དེ་བསྐྱུར་བྱའི་ཉེས་བྱས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཁན་པོ་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པའི་ལྷུང་བ་དེ་ཉམས་པ་རྣམས་
 བ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་ལྷུང་བ་དང་། སྤང་འདས་ཀྱི་ལྷུང་བའི་གཞི་
 མཐུན་ཡིན་ནོ། །བྱས་པ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག ལྷུང་བ་དེ་ཉམས་པ་རྣམས་པ་
 གསུམ་གྱི་ནང་མཆོན་དུ་གྱུར་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། མཁན་པོར་གསོལ་
 བ་བཏབ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བར་མའི་དགོ་བ་དེ། བར་མ་རབ་བྱུང་སྐབས་པའི་
 ཆོ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤངས་པའི་བར་མའི་དགོ་བ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མཁན་པོར་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་ཁས་སྤངས་པའི་
 ཆོ་སྒོམ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་བར་མའི་དགོ་བ་དེ་བར་

མ་རབ་བྱུང་སྐབ་པའི་ཚེ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བར་མའི་དགེ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བར་མ་རབ་བྱུང་སྐབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་མཁན་པོར་གསོལ་
 བ་འདེབས་པའི་ཚེ་ག་དེ། བར་མ་རབ་བྱུང་སྐབ་པའི་ཚེ་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་དེའི་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། བར་མ་རབ་བྱུང་
 སྐབ་པའི་ཚེ་གའི་ཚེ་ག་བྱུང་གི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་
 ཚེ་ག་དེ་ཡང་བར་མ་རབ་བྱུང་སྐབ་པའི་ཚེ་ག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱས་
 པར་གཞི་སྟོད་དུ་བཤད་ཅིན་ཏོ། །སྒྲུབ་འདས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ལ་སྒྲུབ་བཤད་པ་དེ་
 རྣམས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པའི་
 རབ་བྱུང་གི་རྟེན་ལ་གནས་ཀྱི་སྤྱི་མ་མེད་པར་ཞག་འདས་པའི་ལྷུང་བ་དེ་མེད་
 པར་སྒྲོངས་སྐབ་པའི་ལྷུང་བ། དེའི་རྟེན་ལ་རང་ཉིད་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་དུ་ཁང་བ་དང་
 ཁང་ཆེན་ཆོད་ལས་ལྷག་པ་བཅིགས་པའི་ལྷུང་བ་རྣམས་སྒྲུབ་འདས་ཀྱི་ལྷུང་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། མི་གནས་པར་འདུག་པ་དང་།
 འགྲོ་བ་ལ་ཡང་བདག་ཉིད་ཚུ་ལ་བྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་མི་བྱད་པ་དེ་ལ་ནི་
 བཤགས་པར་བྱ་བའི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལས།
 བྲིམ་བྱས་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བསྐྱབ་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དེ་ལ་
 ནི་བཤགས་པར་བྱ་བའི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཁོ་ན་རེ། དེའི་རྟེན་ལ་རང་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་དུ་ཁང་བ་དང་ཁང་ཆེན་ཆོད་ལས་
 ལྷག་པ་བཅིགས་པའི་ལྷུང་བ་དེ་སྒྲུབ་འདས་ཀྱི་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། རོངས་སྟོད་འབྱུང་གཡེང་འདོད་པ་དང་། ཞེས་པའི་

ཆོག་བྱར་གྱི་འདོད་པ་དང་ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཉེས་བྱས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོད་ལྡན་ལས། འདོད་པའི་གཞི་ལས་བྱུང་བ་ཁང་པ་དང་ལྟ་ཁང་
དུ་གཏོགས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁུབ་སྟེ། ལྷང་དེས་ནི་དེའི་
ཉེན་ལ་རང་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་པར་ཁང་པ་དང་ཁང་ཆེན་ཆོད་ལས་ལྷག་པ་
བཅིགས་པའི་ལྷང་བ་དེ་དེའི་དོན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །

སྤང་འདས་ཀྱི་ལྷང་བ་བསྐྱས་པ་དང་གོ་རིམ་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་བསྐྱབ་ནི། སྤང་འདས་ཀྱི་ལྷང་བ་དེ་རྣམས་བསྐྱབ་ན། མཁན་
པོའི་བྱང་དུ་ཁས་སྤངས་པ་ལས་འདས་པའི་ལྷང་བ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་བྱང་
དུ་ཁས་སྤངས་པ་ལས་འདས་པའི་ལྷང་བ་དེ་གཉིས་སུ་འདུ་ཞིང་། རྣམས་པ་
རྣམས་གསུམ་དང་པོ་དང་། གཞན་རྣམས་གཉིས་པ་ཡིན། ཡང་དེ་རྣམས་བསྐྱབ་
ན། དངོས་པོ་གཙོ་ཆེ་བའི་སྤངས་འདས་ཀྱི་ལྷང་བ་དང་། འདུ་ཤེས་གཙོ་ཆེ་
བའི་དེ་གཉིས་སུ་འདུ་ཞིང་། མི་ཆངས་སློང་གྱི་པམ་འབྲ་དང་པོ་དང་། གཞན་
རྣམས་གཉིས་པར་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་དེ་རྣམས་བསྐྱབ་ན། བསྐྱབ་པ་གསོ་བའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་
སྤང་འདས་ཀྱི་ལྷང་བ་དང་། དེ་འབྲའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་དེ་གཉིས་སུ་འདུ་བ་
ལས། སྤང་འདས་ཀྱི་ལྷང་བ་གཞན་རྣམས་དང་པོ་དང་། པམ་འབྲ་ཆབ་བཅས་
གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱི་ལྷང་བ་དང་། བཅས་རྒྱུད་གི་

ལྷུང་བ་གཉིས་སུ་ཡང་འདུ། ཡང་དེ་རྣམས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱུ་
ན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྒྲང་འདས་ཀྱི་ལྷུང་བ་དང་།
བག་ཡོད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྒྲང་འདས་ཀྱི་ལྷུང་བ། བརྟུལ་
ཤུགས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྒྲང་འདས་ཀྱི་ལྷུང་བ་དང་གསུམ་
དུ་འདུ་ཞིང་། དེ་ཡང་པམ་འདྲ་བཞི་པོ་དེ་དང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞི་པོ་གང་རུང་
དུ་གྱུར་པའི་ལྷུང་བ་རྒྱང་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། སྒོས་འགྱུར་འཁུང་བའི་ལྷུང་བ་དེ་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འཁུངས་པ་
ན་རྟེན་ཀྱི་གང་ཟག་བག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྐྱ་གར་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷུང་
བ་སོགས་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་བསྟེན་པ་ན་རྟེན་ཀྱི་གང་ཟག་བརྟུལ་
ཤུགས་ཀྱི་སྒྲོ་དེ་པ་རྣམ་དག་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྒྲང་འདས་
ཀྱི་ལྷུང་བ་འདི་རྣམས་སྒྲང་འདས་ཀྱི་ལྷུང་བར་གྱུར་པའི་རྩ་བ་བཞི་ཡན་ལག་
དུག་སྟེ། བརྟུར་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲང་བྱ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
སྒྲོང་བ་ལ་སྒྲོ་བ་མི་རྒྱས་སྐྱམ་པའི་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་རབ་བྱུང་གི་སྒྲོམ་
པ་བྱིན་པའི་སྒྲོ་ནས་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲང་བྱ་རྒྱ་ཆེན་
པོ་སྒྲོང་མི་རྒྱས་ཤིང་། སྒྲར་བ་འདད་པའི་བརྟུ་པོ་དེ་སྒྲོང་རྒྱས་པའི་གདུལ་བྱ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གོ་རིམ་ནི། པམ་འདྲ་བཞི་པོ་དང་པོར་བསྟན་ནས། དེ་རྗེས་
ཡན་ལག་གི་ལྷུང་བ་དུག་བསྟན་པའི་རིམ་པ་ནི། ལྷུ་ཡང་གི་རིམ་པའི་སྒྲོ་ནས་
བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒོག་གཙོད་ཀྱི་པམ་འདྲ་སོགས་པམ་འདྲ་བཞི་པོ་

གོ་རིམ་འདི་ལྟར་བསྟན་པ་ཡང་ལྷེ་ཡང་གི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བཅ་
 འདྲའི་ལྷུང་བ་ལྷེ་ཞིང་ཡན་ལག་གི་ལྷུང་བ་ཡང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བཅ་
 འདྲ་བཞི་པོ་དེ་ཡང་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ལྷེ་ཞིང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཡང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཡན་ལག་གི་ལྷུང་བ་དུག་པོ་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་གདན་
 འདྲེན་པའི་རིམ་བ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་ཕྱོས་འགྱུར་འཁུང་བའི་
 གྲོས་སྒྲུང་བར་བྱེད། དེ་རྗེས་སྤྱ་གར་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་པོ་སྤྱན་འདྲེན་
 བར་བྱེད། དེ་རྗེས་མེ་ཏོག་གི་སྤེང་བ་ལ་སོགས་པ་འབྲུལ་བར་བྱེད། དེ་རྗེས་
 གདན་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བར་བྱེད། དེ་རྗེས་བས་འདྲེན་བར་བྱེད། དེ་
 རྗེས་གསེར་དངུལ་ལ་སོགས་པ་འདུལ་བ་ལྟར་དུ། དང་པོར་ཕྱོས་འགྱུར་
 འཁུང་བའི་ལྷུང་བ། དེ་རྗེས་གར་སོགས་སྤེང་སོགས་ལ་བཏྲེན་པའི་ལྷུང་བ།
 དེ་རྗེས་མལ་སྟན་ཆེ་མཐོ་ལ་བཏྲེན་པའི་ལྷུང་བ། ཕྱི་ཕྱོའི་ཁ་བས་བ་བའི་ལྷུང་
 བ། དེ་རྗེས་གསེར་དངུལ་ལེན་པའི་ལྷུང་བ་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲངས་འདས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མཁན་སློབ་གང་རུང་དུ་
 གྱུར་པའི་ཡུལ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་རུང་དུ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལས་འདས་པའི་ལྷུང་
 བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱའོ། །མཚན་ཉིད་ནི། མཁན་སློབ་གང་
 རུང་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་རུང་དུ་དངོས་སུ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལས་
 འདས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་རིགས་གང་ཞིག་བསྟན་པར་མ་རྫོགས་པའི་རབ་
 གུང་གི་ཏྲེན་ལ་བཅས་པའི་ལྷུང་བ་དེ་སྒྲངས་འདས་ཀྱི་ལྷུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན།
 དགོ་སློང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་བ་རྣམས་ཉེས་བྱས་མ་ཡིན་ཅིང་།

བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པའི་རབ་བྱུང་གི་ལྷུང་བ་རྣམས་ཉེས་བྱས་སུ་བཞག་པ་
ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པའི་རབ་བྱུང་དང་། བསྟེན་པར་
རྫོགས་པའི་རབ་བྱུང་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། བསྟེན་པར་
རྫོགས་པ་རྣམས་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྫོགས་པའི་སྦྱིས་བྱ་དང་། བསྟེན་
པར་མ་རྫོགས་པའི་སྦྱིས་བྱ་རྣམས་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པ་མ་རྫོགས་པའི་
སྦྱིས་བྱར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། །

ཕྱོགས་མ་ཐུན་བསྐྱམ་བྱའི་ཉེས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བཤའ་པ།

༥ གཉིས་པ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་བསྐྱམ་བྱའི་ཉེས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བཤའ་
པ་ལ། ཞར་ལ་ལྷུང་མེད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་བཤའ་བ་དང་། བསྐྱམ་བྱའི་ཉེས་བྱས་
དངོས་བཤའ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དགོ་སྤོང་གི་རྟོན་ལ་ལྷུང་བ་སྦྱིད་ཅིང་།
དགོ་ཚུལ་གྱི་རྟོན་ལ་ལྷུང་མེད་དུ་འགྱུར་བ་བྱེད་དང་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ།
སྒྲོམ་ཆིག་ལས། །

འཆང་བ་དང་ནི་འབྲལ་བ་དང་། །

དེ་བཞིན་ས་ནི་རྟོ་བ་དང་། །

རིན་ཆེན་རེག་དང་མེ་ལ་རེག་ །

སྒྲོན་ཤིང་འཛིག་དང་ཤིང་གཙོད་དང་། །

སྤངས་ནས་བར་བྱེད་པ་དང་། །

བྱིན་ལེན་མ་བྱས་ཟ་བ་དང་། །
དེ་བཞིན་གསོག་འཛོག་ཟ་བ་དང་། །
རྩ་སྟོན་མི་གཙང་འདོར་བ་དང་། །
ས་བོན་འཛོམས་དང་བསྐྱབ་པའི་གཞི། །
ཟླ་འཛོག་དགོན་པའི་འབྲལ་སྤང་དང་། །
གསོག་འཛོག་བྱེད་དང་དགེ་ཚུལ་ཉལ། །
མི་སྐྱ་འགོ་དང་བཙེ་བརྒྱད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་། དགེ་ཚུལ་ཉལ་ཞེས་པས། དགེ་
ཚུལ་མི་གཞན་དང་ལྟན་ཅིག་ཞག་གསུམ་དུ་ཉལ་བ་ལ་ལྟར་བ་བྱེད་དུ་བཤད་
པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་ཚུལ་ནང་པན་ཚུན་ཞག་གསུམ་ལྟན་ཅིག་ཉལ་བ་ལ་ལྟར་
བ་མི་སྐྱེད་ཅིང་། དགེ་ཚུལ་བྲིམ་པ་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་ཞག་གསུམ་ཉལ་བ་ལ་
རྒྱབ་ལྟག་ཉལ་གྱི་ལྟར་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་
པ་ནི་དེ་ལ་བརྩམས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་གོས་དང་། ལྟར་བཟེད་ཆོད་ལས་
ཆེ་བ་དང་། ལྟར་བ་འཆང་བ་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་ཉགས་ཀྱི་གཞི་ལ་བརྟེན་
པའི་ཉེས་བྱས། ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་བྲིམ་པ་ལ་གོས་སྟོང་བ་སོགས་སྟོང་བའི་
གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་བྱས། བ་སོའི་ཁབ་རལ་འཆང་བ་སོགས་སྟོད་དབྱེད་
ཀྱི་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་བྱས། སྟོག་པ་ལ་ལོངས་སྟོད་པ་སོགས་ལོངས་
སྟོད་ཀྱི་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་བྱས། ལྟ་ལ་ཅེ་བ་སོགས་འབྱུང་གཡེང་གི་
གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་བྱས། ལྟན་བྱེད་པ་སོགས་འདོད་པའི་གཞི་ལ་བརྟེན་

པའི་ཉེས་བྱས། གཞན་ལ་ཞེ་སྒྲུང་བ་སོགས་གཞོད་པའི་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་
 ཉེས་བྱས། ཟུ་སྟེགས་ཅན་དང་གནས་ཁང་གཅིག་ཏུ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་
 སོགས་གནས་ཀྱི་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་བྱས། མཁན་སློབ་ལ་མ་གྲུས་བ་
 སོགས་མ་གྲུས་པའི་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་བྱས། གསོ་སྦྱོང་དང་དབྱར་
 ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པ་སོགས་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་མི་སྦྱོང་བའི་གཞི་ལ་བརྟེན་
 པའི་ཉེས་བྱས་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤེང་བར།

རྟགས་དང་སྦྱོང་དང་སྦྱོད་དང་ནི། །

ཡོངས་སྦྱོད་འབྱར་གཡེང་འདོད་པ་དང་། །

གཞོད་པ་དང་ནི་གནས་པ་དང་། །

མ་གྲུས་མི་སྦྱོང་གཞི་ལས་བྱུང་། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བའི་གཞུང་འདིའི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་
 བ། འདས་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བཟུང་། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་སུ་འདས་ན།
 བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་ཤིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དགོས་པ་བསྐྱབ་བྱས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་
 དང་ལྟན་པའི་དགོ་ཚུལ་པ་མ་གཉིས་དགོ་སློབ་མ་དང་བཅས་པ་འདས། གང་
 ལས་འདས་ན་རང་རང་གི་དངོས་སྤངས་དང་། བར་མའི་དངོས་སྤངས་གཉིས་
 ལས་འདས། ཚུལ་རིམ་ལྟར་འདས་ན། སྟོག་གཅོད་སྦྱོང་བ་ལྟ་བུའི་བསྐྱབ་པའི་
 གཞི་ལས་བསམ་བཞིན་དུ་བྲལ་བའི་སྒྲོན་ས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་
 འབྲེལ་ལས། དེ་དག་ལས་འདས་ཤིང་བྲལ་བས་ན་ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྟར་བ་ཅིར་འབྱུར་ན། དེ་དག་ལས་འདས་ན་བཤགས་

བྱའི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དངོས་སུ་སྒྲངས་པ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་ཤིང་ཞེས་པས། འདིར་བསྟན་གྱི་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་
ལ་དགོ་སྤོང་ཡོད་པ་དེ་བཅད། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞེས་པས་དེ་འདྲི་བྲིམ་པ་
ཡོད་པ་དེ་བཅད་དེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་
ཡང་ཡིན། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་པས་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་ཤིང་རབ་
ཏུ་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ། དགོ་ཚུལ་པ་དང་། དགོ་ཚུལ་མ་དང་། དགོ་སྤོང་
མའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་དག་གིས་དངོས་སྒྲངས་ཀྱང་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། །དེ་
དག་གིས་སྒྲངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དགོ་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་གཅོད་པ་སྤོང་བ་
ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་བཅུ་སྒྲངས་པ་དང་། དགོ་སྤོང་མས་ནི། ཆོས་
བྱུག་དང་། རྗེས་མ་ཐུན་གྱི་ཆོས་བྱུག་སྒྲངས་པས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། བར་
མའི་དངོས་སྒྲངས་ལས་འདས་ན་ཡང་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ།
དེ་ཉིད་ལས། འདི་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་པར་ལེན་རྟོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་གང་ཡིན་པའི་ཆོག་དེས་སྒྲངས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཟུ་
སྟེགས་གྱི་རྟགས་འཆང་བ་ཡང་བྲིམ་པའི་རྟགས་འཆང་བ་བཞིན་དུ། རབ་
ཏུ་བྱུང་བའི་རྟགས་སྒྲངས་པ་ལས་འདས་པ་ཡིན་པས་བཤགས་པར་བྱ་བའི་
ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དགོ་ཚུལ་གྱིས་མི་ཆངས་
པར་སྐྱད་པ་ལ་བཤགས་བྱའི་ཉེས་བྱས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་
པམ་འདྲ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། མི་ཆངས་
པར་སྐྱོད་པ་ནི། དེ་སྤོང་བའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་

ཡིན་པས། བཤགས་པར་བྱ་བའི་ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། གལ་ཏེ་དེའི་
 ཆེ་ཉམས་སུ་སྒྲོང་ན་ནི། དེའི་ཆེ་པམ་པ་དང་འདྲ་བའི་ཉེས་བྱས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དག་དོན་ནི། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགོས་པ་བསྐྱབ་རྒྱས་ཀྱི་
 སྒོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་དགོ་ཚུལ་པ་མ་དགོ་སྒོམ་པ་དང་བཅས་པས་སྡེ་ལྡེ་
 གཞི་ལ་ཞུགས་ན་དངོས་གཞི་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་སྐྱེ་སྐྱེ། དེ་དག་གིས་རང་རང་
 གི་དངོས་སྤངས་དང་། བར་མའི་དངོས་སྤངས་ལས་འདས་ན་བཤགས་པར་
 བྱ་བའི་ཉེས་བྱས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

བསྐྱབ་བྱིན་བྱུང་བ་དང་གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།

༥ བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ནི་འདྲ་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པར་སྒྱུ་དོན་ལ། བསྐྱབ་
 བྱིན་ཀྱི་བྱུང་བ་བཤད་པ་དང་། སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་དོན་བཤད་པ།
 ཞར་བྱུང་གི་དོན་བཤད་པ། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་བཞི། །

༥ དང་པོ་ནི། དགོ་སྒོང་དགའ་བྱེད་ལ་བདུད་ཀྱི་བྱུང་མས་མི་ཆངས་
 པར་སྒྱོད་དམ་ཞེས་བྲིས་པས། དེས་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་ཤིང་། ཚུལ་བཞིན་
 མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་ཡུལ་ཉེ་བ་མངོན་དུ་གྱུར་པས་མི་ཆངས་པར་
 སྒྱོད་པ་བྱས་ནས། འདོད་ཆགས་ཀྱི་གདུང་བ་ཞི་ནས་འགྲོད་པ་སྐྱེས་ཏེ།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུན་སྤར་བྱིན་པ་དང་། དེའི་མདུན་བསུས་ནས་དགའ་བ་ཅན་
 ག་ནས་འོངས། ཞེས་གསུངས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་སྒྲོན་དགའ་

བ་ཅན་ཏེ། བདག་ནི་ཉམས་པའོ། །སྤོང་གིས་རི་སྤང་འཛོའི་བར་དུ་བསྐྱབ་
 པ་སྤྱད་པར་རུས་སམ། རུས་ཟེར་ནས་དགོ་སྤོང་དགའ་བྱེད་འཆབ་པའི་
 སེམས་སྤྱད་ཅིག་ཀྱང་མ་སྤྱེས་པ་ལ་སྤོང་གིས་གསོལ་བཞིའི་ལས་གིས་རི་
 སྤང་འཛོའི་བར་དུ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་ཅིག དེས་ཆད་པའི་ལས་བཅད་པས་གང་
 གི་ཆེ་བལ་པ་བཅད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་སྤོན་གྱི་གྲལ་རིམ་དུ་འདུག་པར་བྱ་
 བྱེད། བསྐྱབ་པ་སྤྱིན་པས་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱན་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་རྒྱན་བཅད་པར་
 མི་བྱ་སྟེ་གཙུག་མི་དགོས་སོ། །དེ་བས་དགའ་བྱེད་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་བཟང་པོ་
 གཞན་ལ་ཡང་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ངས་གནང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 གཉིས་པ་ལ། བསྐྱབ་བྱིན་དགོ་སྤོང་དེ་ལྟར་བ་སྤེ་ལྟའི་ཏེན་དུ་དགོ་སྤོང་རྣམ་
 དག་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དགོ་སྤོང་རྣམ་དག་གིས་ལྟར་བ་སྤེ་ལྟའི་རྒྱ་ལ་སྤྱད་
 པས་དངོས་གཞི་འབྱུང་བ་ལྟར་དུ་དེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྤྱད་པས་དངོས་གཞི་
 འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། རིམ་ལས། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ལྟར་བ་ལ་
 སྤྱོད་ན་དགོ་སྤོང་དང་འབྲ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །རི་ལྟར་དགོ་སྤོང་གིས་མི་
 ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐམ་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། བསྐྱབ་
 པ་བྱིན་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བ་མཐའ་
 དག་གི་ཏེན་དུ་དགོ་སྤོང་རྣམ་དག་དང་འབྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལག་ཉ་གསོག་
 འཛོག་གིས། །དགོ་སྤོང་རྣམ་དག་གི་ལག་ཉ་གསོག་འཛོག་དུ་ཡང་མི་འགྱུར།
 དགོ་སྤོང་རྣམ་དག་གིས་དེ་རྣམ་དག་ལ་སྤྱ་མ་བྱས་པས་ལྟར་བྱེད་དུ་འགྱུར་
 བྱེད། དེས་བསྐྱབ་བྱིན་དགོ་སྤོང་ལ་དེ་ལྟར་བྱས་པས་ལྟར་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་

ཏེ། རིག་ལས། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ནི་དགེ་སློང་གི་ཡུལ་ལ་དེས་བྱིན་ལེན་
 བཏབ་པས་ཀྱང་བྱིན་ལེན་དུ་རུང་ཞིང་། དེས་རེག་པས་ཀྱང་འཇིག་པ་དང་།
 དེ་ལ་སྤྲ་མ་བྱས་པས་ཀྱང་དགེ་སློང་ལ་སྤྲ་མ་བྱས་པའི་ལྷུང་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་
 བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་བསྐྱབ་བྱིན་དགེ་སློང་གཅིག་གི་
 ལག་ཉ་གསོག་འཛོག་གིས། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་གསོག་འཛོག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། རང་
 བཅ་ཚུན་སྤྲ་མ་བྱས་པས་ཀྱང་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་པམ་
 པས་ཉམས་ཤིང་དགེ་སློང་གི་སྒྲོམ་པ་གསོ་རུང་གི་སྐྱེས་བུར་མཚུངས་པའི་
 བྱིར་ཏེ། རིག་ལས། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་དེ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་གཞན་ལ་བསྐྱབ་
 པར་ཇོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་འབྲ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
 བ་དང་། ལྷ་བ་ལས། བཅུན་པ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ལ་རྒྱ་དུས་གསོག་འཛོག་
 སྐྱེད་ཅེ་ན། བཞི་སྟེ། བདག་ཉིད་ཀྱིས་གསོག་འཛོག་བྱས་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་
 བྱིན་པས་གསོག་འཛོག་བྱས་པ་དང་། དགེ་སློང་གིས་གསོག་འཛོག་བྱས་
 པ་དང་། དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་གྱིས་གསོག་འཛོག་བྱས་པ་དང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་དགེ་སློང་གིས་གསོག་འཛོག་བྱས་པ་དང་། ཞེས་
 པས། དགེ་སློང་རྣམ་དག་གི་གསོག་འཛོག་བསྐྱབ་བྱིན་དགེ་སློང་གི་གསོག་
 འཛོག་ཏུ་འགྱུར་བར་བསྐྱབ་ལོ། །དེས་ན་དགེ་སློང་རང་པོ་ཚུན་གཅིག་གིས་
 གསོག་འཛོག་སོགས། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་གསོག་འཛོག་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་
 མཚན་མཐུན་པ་མི་དགོས་ཏེ། དགེ་སློང་རྣམ་དག་པ་མ་གཉིས་པོ་གཅིག་
 གིས་གསོག་འཛོག་སོགས། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་གསོག་འཛོག་སོགས་སུ་འགྱུར་

ཞིང་། བསྐྱབ་བྱིན་དག་སྟོང་པ་མ་གཉིས་ཀྱང་། གཅིག་གིས་གསོག་འཛོག་
 སོགས། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་གསོག་འཛོག་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། དང་པོ་
 གཉིས་པོ་དེ་ཡང་དག་སྟོང་ནམ་དག་ཏུ་མཚུངས། བྱི་མ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་།
 དག་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་གསོ་རུང་གི་དག་སྟོང་གི་སྟོམ་ལྷན་ཏུ་མཚུངས་པའི་
 བྱིར། དེས་ན་དག་སྟོབ་མས་བསྐྱབ་བྱིན་དག་སྟོང་མ་ལ་བྱིན་ལེན་བྱས་ཀྱང་
 བྱིན་ལེན་ཆགས་ཤིང་། བྱིན་ལེན་བྱས་ཟིན་པའི་རྗེས་ལ་དེས་རེག་པས་ཀྱང་
 བྱིན་ལེན་འཛོག་ དེའི་གསོག་འཛོག་ཀྱང་བྱི་མའི་གསོག་འཛོག་ཏུ་མི་འགྱུར།
 བྱི་མའི་གསོག་འཛོག་དང་པོའི་གསོག་འཛོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། ལྷ་བ་
 ལས། བཙུན་པ་དག་སྟོང་མ་ལ་རྒྱ་ཏུས་གསོག་འཛོག་བགྱིད་པར་འགྱུར།
 བཞི་སྟེ། བདག་ཉིད་ཀྱིས་གསོག་འཛོག་བྱས་པ་དང་། དག་སྟོབ་མས་གསོག་
 འཛོག་བྱས་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་མོས་གསོག་འཛོག་བྱས་པ་དང་། དག་
 སྟོང་མའི་དག་འདུན་ཀྱིས་གསོག་འཛོག་བྱས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། དེ་ཡང་དག་སྟོབ་མས་གསོག་འཛོག་བྱས་པ་དང་། ཞེས་པས། དག་
 སྟོབ་མ་ནང་པན་ཚུན་གཅིག་གི་གསོག་འཛོག་གིས། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་གསོག་
 འཛོག་ཏུ་འགྱུར་བར་བསྟན། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་མོས་གསོག་འཛོག་བྱས་པ་
 དང་། ཞེས་པས། བསྐྱབ་བྱིན་དག་སྟོང་མའི་གསོག་འཛོག་གིས། དག་སྟོང་
 མའི་གསོག་འཛོག་ཏུ་བསྟན། དེར་མ་ཟད་བསྐྱབ་པ་ལ་སྟོད་པའི་དག་སྟོང་
 གིས། བསྐྱབ་པ་ལ་གཅིས་སྤྲས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་དག་སྟོང་ལ་བྱིན་ལེན་བྱས་
 པས་བྱིན་ལེན་ཆགས། དེ་ལ་བྱིན་ལེན་བྱས་ཟིན་པའི་རྗེས་ལ། དེས་རེག་

པས་ཀྱང་བྱིན་ལེན་འཛིག་པ་དང་། དེའི་ལག་ཉ་གསོག་འཛིག་གིས། ཅིག་
ཞེས་ཀྱི་ལག་ཉ་གསོག་འཛིག་ཏུ་མི་འགྱུར། བྱི་མའི་གསོག་འཛིག་གིས།
དང་པོའི་གསོག་འཛིག་ཏུ་འགྱུར་བར་དགེ་སློང་རྣམ་དག་དང་། བསྐྱབ་བྱིན་
དགེ་སློང་གི་བྱད་པར་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་ཤིང་། དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་
ནས་པམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་ཉམས་པའི་དགེ་སློང་དང་བསྐྱབ་བྱིན་དགེ་
སློང་གཉིས་དང་། ཅ་ལྟར་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་ཉམས་པའི་དགེ་སློབ་མ་དང་།
བསྐྱབ་བྱིན་དགེ་སློབ་མ་གཉིས་ལ་ཡང་བྱིན་ལེན་དང་གསོག་འཛིག་སོགས་
ཀྱི་བྱད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཞར་བྱུང་གི་དོན་ནི།

༥ གསུམ་པ་ཞར་བྱུང་གི་དོན་ནི། དགེ་སློབ་མ་དང་། བསྐྱབ་བྱིན་དགེ་
སློབ་མ་གཉིས་སྒྲུང་འདས་ཀྱི་ལྟར་བའི་རྒྱ་ལ་སྤྱད་པས། སྒྲུང་འདས་ཀྱི་ལྟར་
བའི་དངོས་གཞི་སྤྱད་པར་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་དགོས་པ་སྤྱབ་
རུས་ཀྱི་དགེ་སློབ་མའི་སྒོམ་པ་རྒྱད་ལྟར་མཚུངས་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་
སྒྲུང་འདས་ཀྱི་ལྟར་བ་མཐའ་དག་གི་རྟེན་ཏུ་མི་འདོད་དེ། བྱི་མ་དེས་སྤྲ་མ་ལ་
བྱིན་ལེན་བྱས་ཀྱང་ཆགས། དེ་ལ་བྱིན་ལེན་བྱས་ཟིན་པའི་རྗེས་ལ་དེས་རེག་
པས་ཀྱང་བྱིན་ལེན་འཛིག་ དེའི་ལག་ཉ་གསོག་འཛིག་གིས། སྤྲ་མའི་ལག་ཉ་
གསོག་འཛིག་ཏུ་ཡང་མི་འགྱུར། སྤྲ་མའི་ལག་ཉ་གསོག་འཛིག་ཏུ་སོང་བ་དེ།

ཕྱི་མའི་ལག་ཉ་གསོག་འཛིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས། བཅ་འདྲ་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་ཉམས་པའི་དགོ་སློབ་མས་བསྐྱབ་
བྱིན་གྱི་དགོ་སློབ་མ་ལ་བྱིན་ལེན་བྱས་པས་ཀྱང་བྱིན་ལེན་ཆགས་པ་སོགས་
ཀྱི་བྱད་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན། བསྐྱབ་བྱིན་དགོ་ཚུལ་དང་། དགོ་
ཚུལ་རྣམ་དག་གཉིས་པོ་དེས་སྒྲང་འདས་ཀྱི་ལྷུང་བའི་རྒྱ་ལ་སྦྱད་ན། སྒྲང་
འདས་ཀྱི་ལྷུང་བའི་དངོས་གཞི་སྦྱེད་པར་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་དགོ་
ཚུལ་གྱི་དགོས་པ་བསྐྱབ་བྱས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་རྒྱད་ལ་ལྷན་པར་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར། །

བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་དངོས་བཤད་པ།

༥ བཞི་པ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། འཆབ་མེད་ཀྱི་ཅ་ལྷུང་
འདག་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་དངོས་བཤད་པ། ཞར་ལ་ཅ་ལྷུང་འཆབ་
བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་འབྱིན་པའི་བྱས་པ་སྦྱོད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། བཤགས་
བྱའི་ལྷུང་བ་ཕྱིར་འཆོས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཅ་ལྷུང་
བྱང་བ་འཆབ་སེམས་མི་ལྷན་པ། བསྐྱབ་པ་གསོ་བྱང་ཡིན་པ། ལྷུང་བ་བྱང་
བ་ལ་བརྟེན་པ། ལྷུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ།
ཆོགས་སུ་མ་ལོངས་པ་ཞིག་ལ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ནི་དགོ་སློབ་
གི་དགོ་འདུན་གྱིས་སྟེ། དུས་ནི་དབྱ་བཅོམ་པ་ཐོབ་གོང་དང་། ཆེ་ཁྱིེད་
འཆོའི་བར་དུ་སྟེར་རོ། བསྐྱབ་བྱིན་དགོ་སློབ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན།

དགོ་སྒྲོང་དགའ་བྱེད་གྱིས་དགོ་འདུན་ལ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པའི་བྱིར་དུ་གསོལ་
 བ་ལན་གསུམ་བཅུ་། དེ་རྗེས་ལས་བྱེད་པ་ནི་དགོ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་
 གསན་དུ་གསོལ། དགོ་སྒྲོང་དགའ་བྱེད་འདི་བསྐྱབ་པ་མ་ཕུལ་བར་མི་ཆངས་
 བར་སྒྲོད་པ་འབྲིག་པའི་ཆོས་བསྟེན་ཀྱང་། འཆབ་པའི་སེམས་སྐད་ཅིག་ཙམ་
 གྱིས་ཀྱང་འཆབ་པར་མ་བགྱིས་ཏེ། དགོ་སྒྲོང་དགའ་བྱེད་འདི་དགོ་འདུན་
 ལས་རི་སྤྱོད་འཆོའི་བར་དུ་བསྐྱབ་པ་གསོལ་ན། གཤམ་ཏེ་དགོ་འདུན་གྱིས་
 དུས་ལ་བབ་ཅིང་བཟོད་ན། དགོ་འདུན་གྱིས་གནང་བར་མཛོད་ཅིག དགོ་
 འདུན་གྱིས་དགོ་སྒྲོང་དགའ་བྱེད་ལ་རི་སྤྱོད་འཆོའི་བར་དུ་བསྐྱབ་པ་སྤུལ་ཏོ།
 །འདི་ནི་གསོལ་བའོ། །དགོ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། དགོ་
 སྒྲོང་དགའ་བྱེད་འདིས་བསྐྱབ་པ་མ་ཕུལ་བར་མི་ཆངས་པར་སྒྲོད་པ་འབྲིག་
 པའི་ཆོས་བསྟེན་ཀྱང་། འཆབ་སེམས་སྐད་ཅིག་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་བཅབ་པར་
 མ་བགྱིས་པས། དགོ་སྒྲོང་དགའ་བྱེད་འདིས་དགོ་འདུན་ལས་རི་སྤྱོད་འཆོའི་
 བར་དུ་བསྐྱབ་པ་གསོལ་ཏེ། དེའི་སྐད་དུ་དགོ་འདུན་གྱིས་དགོ་སྒྲོང་དགའ་
 བྱེད་ལ་རི་སྤྱོད་འཆོའི་བར་དུ་བསྐྱབ་པ་སྤུལ་ན། ཆེ་དང་ལྡན་པ་གང་དག་
 དགོ་སྒྲོང་དགའ་བྱེད་ལ། རི་སྤྱོད་འཆོའི་བར་དུ་བསྐྱབ་པ་སྤུལ་བར་བཟོད་
 པ་དེ་དག་ནི་ཅང་མ་གསུང་ཞིག གང་དག་མི་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་གསུང་ཞིག
 འདི་ནི་བཟོད་པ་དང་པོའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་བྱས་ཏེ།
 མཐུག་ཆོག་བྱ་བ་ནི། དགོ་འདུན་གྱིས་བཟོད་ཅིང་གནང་ནས། དགོ་འདུན་
 གྱིས་དགོ་སྒྲོང་དགའ་བྱེད་ལ་རི་སྤྱོད་འཆོའི་བསྐྱབ་པ་སྤུལ་ཏེ། འདི་ལྟར་ཅང་

མི་གསུང་བས་དེ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གསོལ་བ་
གཅིག་དང་བརྗོད་པ་གསུམ་སྟེ། གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱི་ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་ཆད་
པའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟེར་བ་ཡིན་གྱི། སྒོམ་པའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟེར་བ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དགོས་པ་སྐྱབ་ཀྱས་ཀྱི་སྒོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཆད་པའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ལ་རང་ཉིད་ལ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། ཅ་ལྟར་སྒྲུ་མ་ལ་འགྲོད་པ་སྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་སྐྱེད་པས་ཅ་ལྟར་
བཤགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ལ་བྱིན་ལེན་སྟོབས་པ་སོགས་དམན་
སྐྱོད་ལྔ་དང་དུ་སྒྲངས་པས་སྒྲིག་སྒྲིབ་འདག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་བྱིན་པ་ལ་གཞན་ལ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་པ་བྱིན་
པ་ནི་ཆད་ལས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་ཅོ་སྟམ་ནས་འཛིགས་ནས་ཅ་ལྟར་ལ་མི་
འཇུག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བསྐྱབ་
བྱིན་དགོ་ཚུ་ལ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ལས་བསྐྱབ་པ་གཞོན་པའི་དགོ་ཚུ་ལ་རྣམ་
དག་གིས་ཕྱག་འཆའ་བ་དང་། གུས་པས་འདུད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱི་
སྐྱོད་པ་ལྔ་སྐྱོང་བ་ལ་སྟོབ་པ་དང་། རང་ལས་བསྐྱབ་པ་གཞོན་པའི་དགོ་སྟོབ་
དགོ་ཚུ་ལ་རྣམ་དག་རྣམས་ཀྱི་གཤམ་འོག་ཏུ་སྐྱོད་པ་སོགས་དམན་པའི་སྐྱོད་པ་
རྣམས་ལ་སྟོབ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེས་བསྐྱབ་བྱིན་དགོ་སྐྱོང་དང་། དེ་ལས་བསྐྱབ་
པ་གཞོན་པའི་དགོ་སྐྱོང་རྣམ་དག་གཉིས་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེལ། །ཁོ་ན་རེ།
བསྐྱབ་བྱིན་གྱི་རབ་བྱུང་དེ། བསྐྱབ་བྱིན་གྱི་ཆད་པ་ལས་གྲོལ་བའི་དུས་དེ་
གང་ཞེ་ན། དེའི་དུས་ཡོད་དེ། ཉེན་དེ་ལ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་

བྱེད་རྒྱས་པའི་བསྐྱབ་བྱིན་གྱི་རབ་བྱུང་རྣམས་དག་བཙམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་
 པ་ན། བསྐྱབ་བྱིན་གྱི་ཆད་ལས་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག རྟེན་དེ་ལ་དེ་
 མངོན་དུ་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་བསྐྱབ་བྱིན་གྱི་རབ་བྱུང་རྣམས་ཞི་འཕོས་པ་དང་
 དེ་ལས་གྲོལ་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། གང་གི་ཆེ་དག་
 བཙམ་པ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་སྒྲོན་གྱི་གལ་ལ་འདུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཅ་ལྷུང་འཆབ་བཙས་གྱིས་ཉམས་པའི་
 རབ་བྱུང་ཞི་འཕོས་པ་དང་། ཅ་ལྷུང་དག་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཞི་
 འཕོས་པའི་མིའི་རྟེན་ལ་སྒྲོམ་པ་བྱིན་དུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རྟེན་
 དེ་ལ་བསྐྱབ་བྱིན་གྱི་ཆད་ལས་དག་པར་འགྱུར་བའི་བསྐྱབ་བྱིན་གྱི་རབ་བྱུང་
 ཡིན་ན། རྟེན་དེ་ལ་དག་བཙམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་པས་མ་
 གྲུབ་པོ། །དགོ་སྒྲོང་པར་མཆན་འགྱུར་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པའི་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་པམ་པ་ཅམ་བྱུང་བའི་བསྐྱབ་བྱིན་གྱི་དགོ་སྒྲོང་མ་དགོ་སྒྲོང་པར་
 མཆན་གྱུར་པ་ན། དེ་བསྐྱབ་བྱིན་གྱི་ཆད་ལས་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེ་དགོ་སྒྲོང་པར་མཆན་གྱུར་པ་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 པམ་པ་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་འདྲའི་དགོ་སྒྲོང་མ་ཡིན་ན། རྟེན་དེ་ལ་
 བསྐྱབ་སྟོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་རྣམ་དག་སོར་ཆུད་པར་འགྱུར་བས་ནི་མ་གྲུབ་སྟེ།
 དགོ་སྒྲོང་མ་དེ་དགོ་སྒྲོང་པར་མཆན་གྱུར། དེ་པ་ནས་དེ་པར་མཆན་གྱུར།
 སྒྲར་ཡང་དེ་པར་མཆན་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་པམ་པ་ཅམ་བྱུང་
 བའི་དགོ་སྒྲོང་མ་དེ། དེ་པར་མཆན་གྱུར་པ་ན། དེའི་སྒྲོམ་པ་གཏོང་བ་ཡིན་ཏེ།

མཆན་ལན་གསུམ་གྱུར་པ་སྒྲོམ་པའི་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྲིད། །

ཞར་བྱང་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་ནི། ཅ་ལྷུང་འཆབ་བཅས་བྱང་བའི་རབ་བྱང་དེ་སྒྲོམ་
པ་གསོར་མི་རུང་དུ་སོང་བས་ན། དགོ་འདུན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གསོ་སྦྱོང་
སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྦྱོང་དང་། རྟེན་པ་སོགས་ཟང་ཟེང་གི་ལོངས་
སྦྱོང་དང་། དགོ་འདུན་གྱི་གལ་ལ་འདུག་པ་དང་། ལྷུང་བཟེད་དུ་ཟས་ལ་
ལོངས་སྦྱོང་པ་དང་། ཆོས་གོས་གྲོན་པ་སོགས་བྱར་མི་རུང་སྟེ། དེ་རྣམས་
བྱས་ན་སྤར་ཡང་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བའི་ལས་གསོག་པ་ཡིན་པའི་བྲིད། དེས་
ན་དེ་དགོ་འདུན་གྱི་གནས་ནས་བསྐྱད་རིགས་ཏེ། རབ་བྱང་རྣམ་དག་གཞན་
ཀྱིས་དེ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་སོགས་བྱས་ན། རབ་བྱང་རྣམ་དག་རྣམས་ཀྱང་
དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བའི་ལས་གསོག་པར་བྱེད་པའི་བྲིད་ཏེ། བྲམ་ཟེའི་བྱ་མོས་
ཁྱེས་པའི་ལྷུང་ལས། དགོ་སྦྱོང་ཚུ་ལ་བྲིམས་དང་ལྷན་པས་ཤེས་བཞིན་དུ་
ཚུ་ལ་བྲིམས་འཆལ་བ་ལ་སོ་ཤིང་སྟོབས་པར་བྱེད་ན། དེའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་
སྟོན་པས་དགོ་སྦྱོང་ཚུ་ལ་བྲིམས་དང་ལྷན་པ་ལོ་སྦྱོང་ཐུག་དགྲུ་བཅུར་དཔྱལ་
བར་འགྱུར་བའི་ལས་གསོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདག་རྩལ་སྟོབས་
པ་དང་། ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དང་། གནས་བྱེད་པ་དང་། ཚུ་ལ་བྲིམས་འཆལ་བ་
ལ་གནས་སུ་འཛིན་པ་དང་། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཉལ་བ་ན་སྐྱེ་རིངས་མ་ཤར་

ཚུན་དུ་ལོ་སྟོང་ཕྱག་དགུ་བཅུར་དཔྱལ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 ཏོ། །སྐྱེ་རེངས་ཤར་ནས་ནི་ལོ་བྱེ་བ་ཕྱག་བཅུ་བཞི་དང་། སྟོང་ཕྱག་བཞི་
 བཅུར་དཔྱལ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གསོག་པར་བྱེད་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། ལྷུང་བ་བཅས་པའི་བཅས་ཉེས་འབྱུང་བ་ལ། ལྷུང་བ་དེ་བྱུང་
 ནས་ཞག་གཅིག་གི་སྐྱེ་རེངས་ཤར་བ་སྤྱིར་བཏང་ལ་དགོས་ཀྱང་། ཅ་ལྷུང་
 འཆབ་བཅས་འབྱུང་བ་ལ་ཞག་གཅིག་གི་སྐྱེ་རེངས་ཤར་བ་ནི་མི་དགོས་ཏེ།
 ཅ་ལྷུང་བྱུང་ནས་འཆབ་སེམས་སྒྲིག་ཅིག་ཅམ་ཞིག་སྐྱེས་པས་ཀྱང་། ཅ་ལྷུང་
 འཆབ་བཅས་གྲུབ་པའི་བྱིར། དེས་ན་ལྷུང་བ་བྱུང་ནས་འཆབ་སེམས་སྐྱེས་པ་
 བ། ལྷུང་བ་དེ་ལྷུང་བ་འཆབ་བཅས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཅ་ལྷུང་འཆབ་
 བཅས་བྱུང་བའི་སྐྱེས་བྱ་དེ་ཆེ་དེ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་
 མི་རུས་པས། ཅ་ལྷུང་འཆབ་བཅས་དེའི་ངོ་བོ་བྱིར་བཅོས་དང་། བསྐྱབ་པ་
 བྱིན་པས་འདག་མི་རུས་ཤིང་། དེའི་རྣམ་སྤྲོད་འབྱེན་པའི་རུས་པ་སྐྱོང་བར་
 བྱེད་པའི་བྱིར་དུ། སྤང་པོ་གསུམ་པའི་མདོ་ཁ་ཏོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། སྟོབས་
 བཞིའི་བཤའ་གས་པ་ལ་འབད་དགོས་སོ། །དེས་ན། ལྷུང་བཤའ་གས་དེ་སྤང་པོ་
 གསུམ་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཏེ། དེས་སྤྲིག་པ་བཤའ་གས་པའི་སྤང་པོ། །བསྐྱོ་
 བའི་སྤང་པོ། །ཡི་རང་བའི་སྤང་པོ་གསུམ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དེར་
 མ་ཟད་དེས་སྟོབས་བཞི་ཡང་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཆིག་བྱར་དུ་
 གྱུར་པའི་སྐྱབས་འགོ་སྟོན་པའི་ཆིག་དེས་ཉེན་གྱི་སྟོབས་བསྟན། འདིའི་ཆིག་
 བྱར་དུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་བརྗོད་པའི་ཆིག་དེས་གཉེན་པོ་ཀུན་

ཏུ་སྐྱོད་པའི་སྟོབས་བསྟན། འདིའི་ཆོག་ཟུར་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བ་ཐོག་མ་དང་
 མཐའ་མ་མ་མཆིས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་པར་སྲུན་འབྱེན་པའི་སྟོབས་
 བསྟན། མཐོལ་ལོ་བཤགས་སོ། །མི་འཆབ་པོ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉེས་པ་ལས་
 སྤར་ལྡོག་པའི་སྟོབས་བསྟན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི་བཤགས་བྱའི་ལྷུང་བ་
 ལྷུང་ནས་ཞག་གཅིག་གི་སྐྱེ་རངས་མ་ཤར་ཚུན་དུ་མ་མཐོལ་ཞིང་བཅབས་པ་
 བ། དང་པོར་བཅབས་ཉེས་འདག་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། ལྷུང་བ་དེའི་བཅབས་
 ཉེས་མ་དག་པར་དེའི་དངོས་གཞི་འདག་པར་བྱེད་མི་རུས་པའི་བྱིར། སྤར་
 འདས་ཀྱི་ལྷུང་བ་བཅབས་པའི་བཅབས་ཉེས་ནི། སྤར་བཅབས་པའི་འགྲོད་
 སེམས་དང་བྱིས་མི་བཅབས་སྟམ་པའི་སྟོམ་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་དག་པར་
 བྱེད་རུས་ཏེ། དེ་བསྟམ་བྱའི་ཉེས་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར། དགོ་སྟོང་གི་རྒྱད་
 ཀྱི་ལྷུང་བ་བཅབས་པའི་བཅབས་ཉེས་ནི། བཅབས་ཉེས་དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་
 དགོ་སྟོང་གཞན་ཀྱི་བྱུང་དུ་བཤགས་དགོས་སོ། །འོ་ན། བཤགས་བྱའི་ལྷུང་
 བ་དངོས་གཞི་བྱིར་འཆོས་པའི་ཚུལ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་དེ། དུལ་
 བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་རྣམ་དག་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ།
 བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། གང་བཤགས་པར་བྱ་བའི་ལྷུང་བ་དེས་
 མ་གོས་པའི་དགོ་སྟོང་གི་བྱུང་དུ་སྤར་བྱས་ལ་འགྲོད་སེམས། བྱིན་ཆད་ལ་
 སྟོམ་སེམས་དང་ལྡན་པ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ། བྱིར་བཅོས་ཀྱི་ཆོ་གའི་སྟོན་ས་
 བཤགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བསྟམ་བྱའི་ཉེས་བྱས་ནི་སྤར་བྱས་ལ་
 འགྲོད་སེམས་དང་། བྱིན་ཆད་ལ་སྟོམ་སེམས་དང་ལྡན་པའི་སྟོན་ས་འདག་

པར་རྒྱས་ཏེ། དེ་ལྟས་ངག་གི་ཉེས་བྱས་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཡིད་གྱི་ཉེས་
བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། ཡིད་གྱི་དེ་ལ་ནི་བསྐྱམ་པར་
བྱས་ན་ལྷུང་བ་ལས་ལྷུང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་བསྐྱབ་བྱིན་
གྱི་རབ་རྒྱུང་དེས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་བསྐྱབ་བྱིན་གྱི་ཆད་པ་ལས་གྲོལ་བ་
ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་ཐོབ་པ་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཅ་ལྷུང་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཅ་ལྷུང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགོ་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ལ་མི་དགོ་བ་གསར་དུ་གསོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན།
མ་ཁྲབ་སྟེ། དེའི་རྟེན་ལ་ངན་འགྲོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་
དེ་ལ་འཕགས་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ངན་འགྲོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་རྒྱུད་ལ་
ལྷན་པའི་སྒྲོར་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན་ནི། བསྐྱབ་བྱིན་དགོས་པ་
དེས། སྡེ་ལྷའི་གཞི་ལ་ཞུགས་ན། ཉེས་བྱས་ཅ་མ་ལས་མི་སྦྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དེས་དེ་ལ་ཞུགས་ན། སྡེ་ལྷའི་དངོས་གཞི་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་སྦྱེད་པས་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པའི་དགོས་པ་སྦྱོང་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།

༥ འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟེན་པ་ན། དགོས་པའི་འདུ་ཤེས་ཡོད་
པ་ལོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན་ནི། བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་
པ་ལ་བརྒྱུད་ཡོད་དེ། སྤྱི་བ། སེམས་འཁྲུགས་པ། ཆོར་བ་སྤྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་

གཟེར་བ། དུད་འགྲོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྦྱལ་ནས་དགོ་སྤོང་གི་འདུ་ཤེས་བརྗེད་
པ། གཉིད་མཐུག་ལ་གནས་པ། འགོག་སྟོམས་ལ་གནས་པ། འདུ་ཤེས་མེད་
པའི་སྟོམས་འབྱུག་ལ་གནས་པ། སྤོང་མེད་དུ་བརྒྱལ་བ་དང་བརྒྱད་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རྟེན་ལ་མཐར་ཐུག་འཕེན་
པས། འབྲུབ་པའི་ལྷུང་བའི་སྦྱོར་བ་བྱས། བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་
པར་སོང་བ་ནས། མཐར་ཐུག་གྲུབ་པ་ན་དེའི་དངོས་གཞི་སྦྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་
དེ། ལྷུང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་མཐར་ཐུག་འབྲུབ་པ་རང་གི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་ ལུས་
ངག་གང་རུང་གི་བྱེད་པ་ལ་མི་སྟོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དཔེར་ན། བསམ་
པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རྟེན་ལ། བྱད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པའི་
སྦྱོར་བ་བྱས། གཉིད་མཐུག་ལ་གནས་བཞིན་པའི་ངང་ནས་སྦྱ་རེངས་ཤར་བ་
ན། ལྷན་ཅིག་ཉལ་གྱི་ལྷུང་བ་འབྱུང་བ་དང་། བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་
པའི་རྟེན་ལ། གཞི་མ་དག་པར་ཁང་པ་ཆད་ལས་ལྷག་པ་ཅིག་ཏུ་བརྟུག་ནས།
འགོག་སྟོམས་ལ་གནས་བཞིན་པའི་ངང་ནས་ཁང་པ་གྲུབ་པ་ན། ཁང་པ་ལ་
བརྟེན་པའི་ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་དཔེ་འདི་བཞིན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྒྱ་ཆེར་
འབྲེལ་ལས། ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཉལ་ནས་གཉིད་ལོག་ན། ཞེས་པ་དང་། སྟོམས་
པར་ཞུགས་པའི་ཆེ་ཁང་པ་གྲུབ་པ་ན་ལྷག་མཐོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རྟེན་ལ་གནད་ལ་ཆད་བཟུང་བའི་
ལྷུང་བའི་སྦྱོར་བ་བྱས། བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པར་སོང་བའི་རྟེན་
ལ་མཐར་ཐུག་གྲུབ་པ་ན། སྦྱོར་ལྷུང་མི་སྦྱེད་ཀྱང་དངོས་གཞི་སྦྱེད་པ་གཅིག་

ཡོད་དེ། དཔེར་ན། བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རྟེན་ལ། ལྷུང་བཟེད་
 ལྷག་པོ་ཞག་བཅུར་འཆང་འདོད་དང་མི་ལྡན་པའི་སྒྲོན་ས་དེ་འཆང་བའི་ཞག་
 བཅུའི་མཇུག་དུ་གཉིད་མ་ཐུག་ལ་གནས་པའི་རང་ནས་སྐྱེ་རེངས་ཤར་བ་ན།
 ལྷུང་བཟེད་ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་གི་སྒྲོར་ལྷུང་མི་སྦྱེད་ཅིང་དངོས་གཞི་སྦྱེད་
 པའི་ཕྱིར། ལྷུང་བ་དེའི་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་འགྲུབ་པ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་
 ལུས་ངག་གང་རུང་གི་བྱེད་པ་ལ་མི་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་མཐར་ཐུག་འཕེན་
 པས་འགྲུབ་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐོག་མ་ནས་ལྷུང་བཟེད་ལྷག་
 པོ་ཞག་བཅུར་འཆང་འདོད་དང་བཅས་པའི་སྒྲོན་ས་འཆང་བ་ན་སྒྲོར་ལྷུང་
 ཡང་སྦྱེད་དོ། །དེ་ཡང་བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རྟེན་ལ་གནང་ལ་
 ཚད་བཟུང་གི་ལྷུང་བའི་སྒྲོར་བ་བྱས། བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པར་
 སོང་བའི་རྟེན་ལ་མཐར་ཐུག་འགྲུབ་རུང་དུ་སོང་བ་ན་དངོས་གཞི་མི་སྦྱེད་
 གྲང་སྒྲོར་ལྷུང་སྦྱེད་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་
 པའི་རྟེན་ལ་མི་ཚངས་སྦྱོང་གི་སྒྲོར་བ་བྱས། དེ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པར་
 སོང་བའི་རྟེན་ལ་མི་ཚངས་སྦྱོང་གི་ལྷུང་བའི་དངོས་གཞི་མི་སྦྱེད་གྲང་སྒྲོར་
 ལྷུང་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེའི་དངོས་གཞིའི་ཡན་ལག་འགྲུབ་པ་རྟེན་གྱི་གང་
 ཟག་གི་ལུས་ངག་གང་རུང་གི་བྱེད་པ་ལ་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་མཐར་ཐུག་
 འཕེན་པས་མི་འགྲུབ་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན་ནི། རང་ལ་དགོ་
 སྒྲོང་གི་འདུ་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་དུད་འགྲོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྱུ་ལ་བའི་དགོ་སྒྲོང་
 དེས། སྡེ་ལྡེའི་རྒྱ་ལ་སྤྱད་ན་སྡེ་ལྡེའི་དངོས་གཞི་སྦྱེད་དེ། དེས་དེའི་རྒྱ་ལ་སྤྱད་

བས་དེའི་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པའི་བསམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཚང་བའི་ཕྱིར། །

དེ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

༥ འདིའི་སྐབས་སུ་ཁ་ཅིག་དུད་འགྲོའི་ལུས་རྟེན་ཅན་གྱི་དགོ་སྤྱོད་ཡོད་
ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་དགོ་སྤྱོད་ཚོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་ལུས་དེ་དུད་འགྲོའི་ལུས་ཡིན་
པར་ཐལ། བྱོད་དུད་འགྲོའི་ལུས་རྟེན་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེའི་ལུས་ཚོས་ཅན། རང་ཉིད་འཕེན་བྱེད་མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་འཕངས་
འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། དུད་འགྲོའི་ལུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་
ཉིད་འཕེན་བྱེད་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་
དགོ་སྤྱོད་དེ་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སྦྲངས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སྦྲངས་པའི་དགོ་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག་དུད་འགྲོའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དགོ་སྤྱོད་ཡོད་དོ་ཞེན་དེ་ཚོས་ཅན། དུད་འགྲོའི་
རྟེན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིའི་རྟེན་
ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོ་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ། དགོ་སྤྱོད་གི་སྟོམ་
པ་གསལ་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ན། མི་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
འདི་ཉིད་ལས། མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་པ་དང་། བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྟན་པ་ནི་སྟོམ་
པའི་ཞིང་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སོ་ཐར་
གྱི་སྟོམ་པ་གསལ་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ན། མི་ཡིན་དགོས་

པར་ཐལ། ལྷའི་རྟེན་ལ་དེ་གསལ་དུ་སྒྲེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒོམ་གསུམ་རབ་
 དབྱེ་ལས། ལྷ་དང་གྲིས་པའི་དགོ་སྒྲོང་ནི། །འདུལ་བའི་སྒྲེ་སྒྲོང་རྣམས་ལས་
 བཀག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དུད་འགྲོའི་རྟེན་ལ་ལྷ་དང་བ་སྒྲེ་
 ལྷ་གསལ་དུ་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་ལ་དགོ་སྒྲོང་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པའི་
 དུད་འགྲོའི་རྟེན་ཅན་གྱི་དགོ་སྒྲོང་དེས་ལྷ་དང་བ་སྒྲེ་ལྷའི་རྒྱ་ལ་སྒྲུད་པས་ལྷ་དང་བ་
 སྒྲེ་ལྷའི་དངོས་གཞི་སྒྲུད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་དགོ་སྒྲོང་དེ་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་
 རྣམ་པ་བསྟན་པ་ན་དགོ་སྒྲོང་གི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ལོ། །ཞེས་པའི་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་དགོ་སྒྲོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དུད་འགྲོའི་རྟེན་ལ་སྒྲེ་ལྷའི་བཅས་པ་མཛད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་སོ། །

སྒྲིའི་དོན།

༥ ཆོགས་སྒྲ་མར་སྒྲོར་བ་བྱས་པ་ལ་ཡང་དོ། །ཞེས་པར། སྒྲི་དོན་ནི།
 དགོ་ཚུལ་གྱི་རྟེན་ལ་རྩ་ལྷ་དང་གི་སྒྲོར་བ་བྱས། དགོ་སྒྲོང་གི་རྟེན་ལ་མཐར་ཐུག་
 གྲུབ་པ་ན། བཅའ་པའི་སྒྲོར་ལྷ་དང་ལས་ཡང་བའི་སྒྲོར་ལྷ་དང་ཞིག་སྒྲེད་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེའི་ཆེ་སྒྲོར་ལྷ་དང་དུ་གྲུར་པའི་ཉེས་བྱས་ཅམ་སྒྲེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲིར་
 བཅའ་པའི་སྒྲོར་བའི་ལྷ་དང་བ་སྒྲོམ་པའི་ལྷ་དང་བ་སྒྲེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དགོ་ཚུལ་
 གྱི་རྟེན་ལ་གཞི་མ་དག་པར་ཁང་པ་ཆད་ལས་སྟག་པ་རྩིག་པའི་སྒྲོར་བ་བྱས།
 དགོ་སྒྲོང་གི་རྟེན་ལ་མཐར་ཐུག་གྲུབ་པ་ན། ཁང་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟག་མའི་

སྒྲོར་ལྷུང་ལས་ཚུང་བའི་སྒྲོར་ལྷུང་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་སྒྲོར་ལྷུང་དུ་བྱུང་
བའི་ཉེས་བྱས་སྤྱོད་ཅིང་། སྒྲོར་ཁང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷག་མའི་སྒྲོར་བ་
ལ་ཉེས་བྱས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བམ་ལྷ་ལས། སྒྲོར་བ་ཆོག་སྤྱོད་མར་བྱས་ན་
ན་སྦྱང་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྒྲོར་བ་སྤྱོད་པོ་ལ་ཉེས་བྱས་དང་། ཉེས་བྱས་ལ་ཉེས་
བྱས་སྤྱོད་ལྷ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷུང་ཡིན་ཡང་གཞུང་འདིས་
བསྐྱབ་ཆོག་སྤྱོད་པའི་རྟེན་ལ་ལྷུང་བའི་སྒྲོར་བ་བྱས། ཕྱི་མའི་རྟེན་ལ་མཐར་
བྱུག་བྱུབ་པ་ན་ལྷུང་བ་དེའི་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེད་ཅིང་། དེ་ལས་ན་སྦྱང་པའི་
ལྷུང་བ་སྐྱེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདིར་ཡང་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་གང་ཞིག་
མེད་ན་ནི་ན་སྦྱང་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པས་ལྷུང་བའི་དངོས་གཞི་ལས་ན་སྦྱང་གི་
ལྷུང་བ་སྐྱེད་པར་བསྟན་ནོ། ཕྱི་མ་ཡང་དེ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་
ལྷུང་བའི་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བསྐྱབ་ཆོག་སྤྱོད་
སྤྱོད་པའི་རྟེན་ལ་ལྷུང་བའི་སྒྲོར་བ་བྱས། ཕྱི་མའི་རྟེན་ལ་མཐར་བྱུག་བྱུབ་པ་ན་
དངོས་གཞི་མི་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དག་ཚུ་ལ་གི་རྟེན་ལ་མི་གསོད་
པའི་སྒྲོར་བ་བྱས། བསྐྱབ་རྒྱུ་གས་སུ་སྐྱུབ་པའི་ཆོ། མི་གསོད་འདོད་གི་འདུན་
པ་ལོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ལྷུང་བ་སྐྱེད་རྒྱ་ལ་འཇུག་འདོད་གི་
འདུན་པ་ལོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ལྷུང་བ་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་སྒྲོར་
འདོད་གི་བསམ་པ་དང་ལྷན་པ་མི་དགོས་ཀྱང་། དེའི་ཆེ་ལྷུང་བ་སྐྱེད་རྒྱ་ལ་
འཇུག་འདོད་གི་འདུན་པ་མ་ལོག་ན་སྤྱོད་པ་མི་སྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
གཞུང་འདིས་བསྐྱབ་ཆོག་སྤྱོད་པའི་རྟེན་ལ་ལྷུང་བའི་སྒྲོར་བ་བྱས། ཕྱི་མའི་

རྟེན་ལ་མཐར་ཐུག་གྲུབ་པ་ན། བར་དུ་འདུན་པ་ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དངོས་
གཞི་མི་སྐྱེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་འདིས་བསྐྱབ་ཆོག་པ་སྤྱོད་པའི་རྟེན་
ལ་ལྟུང་བའི་སྒྲོར་བ་བྱས། བྱི་མའི་རྟེན་ལ་མཐར་ཐུག་གྲུབ་པ་ན་ལྟུང་བའི་
སྒྲོར་བ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གཉིས་པོ་བསྐྱབ་ཆོག་པ་གཅིག་ལ་མ་
གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དངོས་གཞི་མི་སྐྱེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཏེ། གཞུང་འདི་ལྟུང་བའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་བསྐྱབ་ཆོག་པ་གི་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་
གཞུང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་དགོ་ཚུལ་གྱི་རྟེན་ལ་རིན་ཐང་ཆང་བའི་རྩལ་རྒྱ་
རུ་བཅུག་ནས་དགོ་སྟོང་གི་རྟེན་ལ་རྩལ་དེ་སྒྲུང་ས་ནས་ཐོབ་སྟོབས་པ་ན་
པམ་པ་འབྱུང་སྟེ། དེའི་ཆེ་པམ་པའི་ཉེ་སྒྲོར་དང་། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་
གཉིས་པོ་དགོ་སྟོང་གི་རྟེན་ལ་གྲུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། བམ་ལྷ་ལས། དེའི་དངོས་
གཞི་ཆོག་པ་བྱི་མར་གྲུབ་པ་ནི་ན་སྒྲུང་བ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་རི་ལྷ་བ་བཞེན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་དགོ་སྟོང་གི་རྟེན་ལ་ཅ་ལྟུང་གི་སྒྲོར་བ་
བྱས། བྱིམ་པར་བབས་པའི་རྟེན་ལ་མཐར་ཐུག་གྲུབ་ན་སྒྲོར་ལྟུང་སྐྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། བསྟན་པར་རྫོགས་པའི་སྒྲོར་བར་གྱུར་པ་ནི་
སྟོམ་པོ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་བྱིམ་པའི་རྟེན་ལ་པོ་ཉ་བཏང་སྟེ་
རྩལ་བྱིར་བ་ན་བྱིམ་པའི་དུས་སུ་འདུན་པ་ལོག་རྩལ་སུ་དགོ་ཚུལ་དུ་སྐྱབ་
པའི་རྟེན་ལ་ལྟུང་བ་མེད་དེ། བསམ་པ་རྒྱན་ཆད་པའི་བྱིར། ཡང་དགོ་ཚུལ་
གྱི་རྟེན་ལ་པོ་ཉ་བཏང་ངམ་རྒྱན་མ་ལོག་པར་བསྟན་རྫོགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་རྩལ་
དེ་ལག་རུ་ཐོབ་ཅིང་ཐོབ་སྟོབས་པ་ན་དངོས་གཞི་འབྱུང་སྟེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་

ལས། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞར་
བྱུང་ནི། ལྷུང་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྫས་རིན་ཐང་ཆུང་བ་བཀག་པས། དེ་ལས་
རིན་ཐང་ཆེ་བ་བཀག་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བལ་ནག་པོ་འབའ་
ཞིག་གི་སྟན་བྱས་ན། བཅས་ལྷན་དགེ་སྤོང་ལ་ལྷུང་བ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། དེ་
ལས་བཟང་བ་སྲིན་བལ་འབའ་ཞིག་གི་སྟན་བྱས་ན་ཡང་དེའི་སྤང་ལྷུང་འབྱུང་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། རྫས་བཀག་པ་བས་བཟང་པོ་ལ་ཡང་དེ་
དང་ལྷན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ལྷུང་བའི་རྒྱུར་གྱུར་
པའི་རྫས་བཀག་པས་དེ་དང་འདྲ་བའི་རྫས་བཟང་ངན་ཀུན་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ།
སྲིན་བལ་འབའ་ཞིག་ལ་སྟན་བྱས་ན་སྤང་ལྷུང་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་མོན་དར་
འབའ་ཞིག་ལ་སྟན་བྱས་ན་སྤང་ལྷུང་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་
ལས། འདྲ་བ་ལ་ཡང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་
ལས། སྲིན་བལ་ལ་སོགས་པའི་རྫས་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་བཀག་པ་དེ་དང་འདྲ་
བར། རིན་ཐང་ཆེན་པོ་མོན་དར་ལ་སོགས་པའི་རྫས་ལ་ཡང་བཀག་པ་དང་
ལྷན་པ་ཉིད་དེ། གཉིས་ཀ་སྤང་བར་འགྱུར་བར་འདྲའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་
གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དག་དོན་ནི། བྱིམ་པའི་རྟེན་ལ་ཙ་ལྷུང་གི་སྦྱོར་
བ་བྱས། དགེ་ཚུལ་གྱི་རྟེན་ལ་མཐར་ཐུག་གྲུབ་པ་ན། བཅ་འདྲ་ལས་ན་སྤང་
གྱི་ལྷུང་བ་སྦྱེད་ཅིང་། དགེ་སྤོང་གྱི་རྟེན་ལ་ཙ་ལྷུང་གི་སྦྱོར་བ་བྱས། དགེ་སྤོང་
གི་རྟེན་ལ་མཐར་ཐུག་གྲུབ་ན། བཅ་པ་ལས་ན་སྤང་གྱི་ལྷུང་བ་སྦྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
དང་པོའི་བཅ་འདྲའི་སྦྱོར་བ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གཉིས་པོ་བསྐྱབ་

ཆིག་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ། བྱི་མའི་ཆེ་པམ་པའི་སྒྲོར་བ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་
ཡན་ལག་གཉིས་པོ་བསྐྱབ་ཆིག་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། །

དེ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

༥ འདིའི་སྐབས་སུ་ཁ་ཅིག་ འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ན་སྒྲུང་དེ་སྒྲོར་བའི་ན་
སྒྲུང་ལ་མི་བྱེད་ཅིང་། དངོས་གཞིའི་ན་སྒྲུང་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། རྒྱ་
ཆེར་འབྲེལ་ལས། བསྟན་པར་རྫོགས་པ་ཉིད་བྱི་མར་དངོས་གཞི་འབྲུབ་པའི་
སྒྲོར་བ་བྱས་པ་ན་ཡང་ན་སྒྲུང་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
ཁ་ཅིག་ དགོ་ཚུལ་གྱི་ཉེན་ལ་ཅ་ལྟར་གི་སྒྲོར་བ་བྱས། དགོ་སྒྲོང་གི་ཉེན་ལ་
མཐར་ཐུག་གྲུབ་པ་ན་པམ་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཅ་ལྟར་འབྱུང་བའི་
བྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཅ་ལྟར་གི་སྒྲོར་བ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གཉིས་པོ་
རབ་བྱུང་གི་སྒྲོམ་ལྟན་གྱི་ཉེན་ལ་གྲུབ་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེའི་ཆེ་བར་
དུ་ཅ་ལྟར་གི་རྒྱ་ལ་འཇུག་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་ལོག་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་
མ་ཡིན་ན། དགོ་སྒྲོང་གི་ཉེན་ལ་ཅ་ལྟར་གི་སྒྲོར་བ་བྱས། དེ་རྗེས་བྲིམ་པར་
བབས། སྐར་ཡང་བསྟན་པར་རྫོགས་པའི་ཉེན་ལ་མཐར་ཐུག་གྲུབ་པ་ན་པམ་
པ་འབྱུང་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ བསྟན་པ་ལ་རིམ་གྱིས་ཞུགས་
པའི་དགོ་སྒྲོང་གི་ཉེན་ལ་ཅ་ལྟར་བྱུང་བའི་ཆེ། པམ་འདྲ་ཡང་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།
དེའི་ཆེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་པའི་དོས་སྐལ་གྱི་སྐར་བྱར་བྱར་པའི་

ཅ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེའི་ཆེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་པམ་བ་དེ་ཀ་དེའི་
རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པའི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
ཆེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེའི་ཆེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་བ་དེ་སྟོམ་བ་རྣམས་དག་ལས་ཉམས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། དེ་འབྲའི་དགོ་སྟོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་སྟོང་གི་
སྟོམ་པའི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པའི་
ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། དགོ་སྟོང་གི་ཉེན་ལ་བཅས་པའི་
དགོ་ཚུལ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟར་བ་རྣམས་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པའི་
ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལྟར་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ།

༥ མཆན་གྱུར་བ་ནི་དེའི་ཞིང་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པར། སྤྱི་དོན་ལ་ཐུན་མོང་
བའི་ལྟར་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྟར་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ། །སོ་སོའི་དབྱེ་
བ། མཆན་ཕྱི་མ་ལ་ཅིར་འགྱུར་བཤད་པ་དང་གསུམ། །༥ དང་པོ་ནི། ཉེན་
པ་མ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟར་བ་ཆེ་ཆུང་མཉམ་དུ་བཅས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་
སྟོན་ས་ཐུན་མོང་བའི་སྟོམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ལྟར་བ་དེ། ཐུན་མོང་བའི་ལྟར་
བའི་མཆན་ཉིད་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན་མཆན་ཉིད་སྤྱི་འབྲའི་དེ། རྗེས་མ་ཐུན་མིང་
ཅ་མ་གྱི་དེ། ཆོ་ག་འཇིག་པའི་ཐུན་མོང་བའི་ལྟར་བ་དང་གསུམ་ཡོད། རང་གི་

ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་རྟེན་པ་མ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་
 ཐུན་མོང་བའི་ལྷུང་བ། མཆོན་ཉིད་སྦྱི་འབྲ་བའི་ཐུན་མོང་བའི་ལྷུང་བའི་མཆོན་
 ཉིད་ཡིན། རང་གི་ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་རྟེན་པ་མ་གཟུང་བའི་གཅིག་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་
 ལ་ཡོད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐུན་མོང་བའི་ལྷུང་བ། རྗེས་མཐུན་གྱི་
 དེའི་མཆོན་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་བྱ་ཆེན་མོ་ལས་བཞད་པ་ལྟར་དུ་ཁས་ལེན་རིགས།
 རྟེན་པ་མ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྷུང་བ་ཆེ་ཆུང་མི་མཉམ་པར་བཅས་པའི་རིགས་སུ་
 གནས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་བའི་སྒྲོ་མ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་
 ལྷུང་བ་དེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་བའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། གཉིས་པ་སོ་
 སོའི་དབྱེ་བ་ནི། མཆོན་ཉིད་སྦྱི་འབྲ་བའི་ཐུན་མོང་བའི་ལྷུང་བ་ལ་དབྱེ་ན།

པམ་བཞི་སྦྱར་དང་སྦྱར་འདེབས་གཉིས།

ཞེས་པ་ནས།

ཁབ་རལ་གདིང་གཡན་བདེ་གཤེགས་གོས། །

དེ་ལྟར་ལྷ་བཙུ་ཅ་ལྷའོ།

སྦྱར་བྱེད་གྱི་ལྷག་མ། སྦྱར་འདེབས་གྱི་ལྷག་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 ལྟ་ཡོད། རྗེས་མཐུན་མིང་ཅམ་གྱི་ཐུན་མོང་བའི་ལྷུང་བ་ལ་དབྱེ་ན། མཆོན་
 མཐུན་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པའི་དེ་དང་། མཆོན་མི་མཐུན་ཡན་ལག་ཏུ་
 དགོས་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། བར་སྒྲོམས་ལས།

བསྒྲོ་གྱུར་བཞི་དང་འཕྲོག་པ་དང་།

ཞེས་པ་ནས།

བདེལ་དང་སེང་གེ་ལས་གྱུར་ཏེ། །

དེ་ལྟར་བཞི་བཅུ་ཐམ་པའོ། །

ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་པའི་དགོ་འདུན་དབྱེན་བྱེད་གྱི་ལྷག་མའི་
བསྐྱོ་གྱུར་གྱི་ལྷུང་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པར་ཡོད། གཉིས་པ་དེ་ལ་
དབྱེ་ན། བར་སྒྲུལ་ལས།

འཁྱུར་འཇུག་པ་དང་ལེན་པ་དང་།

ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་བསྟན་པའི་འཁྱུར་འཇུག་པ་ལ་
སོགས་པ་ལྟར་ཡོད། ཚེ་ག་འཇིག་པའི་ལྷུང་བ་ལ་དབྱེ་ན། བར་སྒྲུལ་ལས།
འབྲལ་དང་སྤངས་པ་བ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་རྐང་བ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་
ཚེས་གོས་འབྲལ་སྤང་གི་ལྷུང་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡོད། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ལྷུང་བ་ལ་དབྱེ་ན། པའི་རྣམ་འབྱེད་ནས་བཤད་པའི་པའི་རྟེན་ལ་བཅས་
པའི་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་བ། མའི་རྣམ་འབྱེད་ནས་བཤད་པའི་
མའི་རྟེན་ལ་བཅས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སོ་
བརྒྱད་ཡོད་དེ། ལྷག་མ་དང་པོ་བཞི། ཁང་བ་ཁང་ཆེན་གྱི་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་
གཉིས། སྤེན་བལ་འབའ་ཞིག་ཆ་གཉིས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལྷུང་བ་བདུན།
ལྷུང་བ་བཟེད་ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་གི་ལྷུང་བ། དགོན་པ་པའི་འབྲལ་སྤང་གི་ལྷུང་
བ། དབྱུར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་གྱི་བརྟན་པའི་ལྷུང་བ། སྐྱོད་པའི་ལྷུང་བྱེད། མ་
བསྐྱོས་ཉི་མ་རྒྱབ་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ལྷུང་བ་བཅུ། ཉལ་
པོ་བྱེད་པའི་བྱིས་ན་འདུག་འབྱེད་བྱེད་པའི་ལྷུང་བ་གཉིས། ཟས་ཡང་ཡང་བ་

བའི་ལྷུང་བ། ཟས་བསོད་པ་སྒྲོང་བའི་ལྷུང་བ། གདེངས་མེད་དུ་སྒྱུད་པའི་ལྷུང་
 བ། ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ལྷུང་བ། སོར་བཤགས་ཀྱི་ལྷུང་
 བ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད། གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་
 ཅུ་དགུ་ཡོད་དེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་པམ་པ་བཞི། ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་བཅུ་
 གསུམ། སྒྲང་ལྷུང་བཅུ་བཞི། ལྷུང་བྱེད་འབའ་ཞིག་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། སོར་
 བཤགས་བཅུ་རྣམས་སུ་ཡོད། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་པམ་པ་བཞི་འདི་དོ་བོ་
 བློ་དགོ་སྒྲོང་མའི་རྟེན་ལ་འབྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བསམ་པས་ཀྱན་ནས་
 བསྐྱངས་ཏེ། མིག་ནས་ལྷུང་མའི་བར་སྒྱེས་པའི་རྟེན་ལ་རེག་པ་ལས་བྱུང་
 བའི་དངོས་གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལྷུང་བ་དེ། རེག་པམ་ཀྱི་དོ་བོ་ཡིན།
 དེའི་རྟེན་ལ་འབྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བསམ་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་
 ཏེ། སྒྱེས་པ་པོའི་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བཀའ་ཞིང་ཉལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་
 དངོས་གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལྷུང་བ་ལྷུང་བཀའ་ཀྱི་པམ་པའི་དོ་བོ་
 ཡིན། དེའི་རྟེན་ལ་དེས་སྒྲོ་མའི་པམ་པ་མཐོལ་ཡུལ་ཡོད་བཞིན་དུ་མ་མཐོལ་
 བ་ཞག་གཅིག་བཅབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་དངོས་གཞི་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པའི་ལྷུང་བ། འཆབ་པའི་པམ་པའི་དོ་བོ་ཡིན། དགོ་སྒྲོང་མ་དང་འབྲེ་
 ཞིང་གནས་པའི་དགོ་སྒྲོང་པ། དགོ་སྒྲོང་པའི་གནས་ནས་དབྱུང་བ། དགོ་སྒྲོང་
 པའི་དགོ་འདུན་ལ་བཟོད་པ་གསོལ་བ། དགོ་སྒྲོང་མས་སྐྱར་བཟོད་པ་གསོལ་
 བ་སྒྲོག་པར་བྱེད་པ། རྒྱུན་ལུང་མཐར་མི་གཏོང་བ་ལས་བྱུང་བའི་དངོས་གཞི་
 ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ལྷུང་བ། བསྒྲོག་པའི་པམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན། །

མཚན་གྱི་མ་ལ་ཅི་འགྱུར་བ་འད་པ།

༥ གསུམ་པ་མཚན་གྱི་མ་ལ་ཅི་འགྱུར་བ་འད་པ་ནི། མཚན་ཉིད་སྤྱི་
འདྲ་བའི་སྤྱན་མོང་བའི་ལྷུང་བའི་སྦྱོར་བ་བྱེད་བཞིན་པ། མཚན་གྱུར་པ་དང་
མཉམ་དུ་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གྲུབ་པ་ན། དེའི་དངོས་གཞི་སྤྱིད་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་སྤྱིས་བྱ་མཚན་གྱུར་པ་ན་ལྷུང་བ་དེ་ཆུང་བར་འགྱུར་
བ་ཡོད་ཅིང་། ཆེ་བར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བྱིར། མཚན་མི་མ་སྤྱན་ཡན་ལག་ཏུ་
དགོས་པའི་སྤྱན་མོང་བའི་ལྷུང་བ་དང་། ཆོ་ག་འཛིག་པའི་སྤྱན་མོང་བའི་ལྷུང་
བའི་སྦྱོར་བ་བྱེད་བཞིན་པ་མཚན་གྱུར་པ་ན། དེ་ལྷུང་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་
ཏེ། དེ་དག་རྒྱུད་ལ་ལྷན་བཞིན་པ་མཚན་གྱུར་པ་ན། དེ་དག་མེད་པར་འགྱུར་
བའི་བྱིར། སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་བ་ནམས་སྦྱོར་བ་བྱེད་བཞིན་པའི་ངང་
ནས་མཚན་གྱུར་པ་ན། དེ་ན་སྤྱད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་མཚན་གྱུར་པ་ན་
དེ་ཆུང་བར་འགྱུར་ཞིང་ཆེ་བར་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེ་ཐམས་ཅད་མཚན་
ལན་ཅིག་གྱུར་པ་ཁོ་ན་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལན་གཉིས་གྱུར་པ་ལ་ཡང་སྦྱོར་
དགོས་པའི་བྱིར། མཚན་ལན་གསུམ་གྱུར་པ་ལ་ལྷུང་བ་མི་སྤྱིད་དེ། མཚན་
ལན་གསུམ་དུ་གྱུར་པ་སྒྲིམ་པའི་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཚན་གྱུར་པ་ན་
ལྷུང་བ་ཡང་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གྱུར་པ་ན་ཉོན་མོངས་ཡང་གནས་གྱུར། དེ་
གྱུར་པ་ན་དེ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཡང་གནས་གྱུར། དེ་གྱུར་པ་
ན་བཅས་པ་ཡང་གནས་གྱུར་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐོར་མཚན་གྱུར་པ་

ན་པོ་ལ་ཞེ་སྒྲུང་ཆེ་མོ་ལ་འདོད་ཆགས་ཆེ་ཞིང་མོར་མཆན་གྱུར་པ་ན་པོ་ལ་
འདོད་ཆགས་ཆེ་མོ་ལ་ཞེ་སྒྲུང་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ངག་དོན་ནི། ལྷུང་བ་དེའི་སྒྲོར་
བ་བྱེད་བཞིན་པའི་ངང་ནས་མཆན་གྱུར་ནས་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གྲུབ་
པ་ན། ལྷུང་བ་དེ་ལས་ན་སྒྲུང་གི་ལྷུང་བ་སྒྲིད་པར་མ་ངེས་ཏེ། དེའི་ཆེ་མཆན་
ཕྱི་མ་དེ་ལ་བཅས་པ་གང་མཛད་གི་ལྷུང་བ་དེ་སྒྲིད་ཅིང་། ལྷུང་བ་དེ་རྒྱུད་ལ་
ལྷན་བཞིན་པའི་ངང་ནས་མཆན་གྱུར་པ་ན། མཆན་ཕྱི་མ་དེ་ལ་བཅས་པ་གང་
མཛད་གི་ལྷུང་བ་སྒྲིད་པའི་ཕྱིར། །

དེ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

༥ འདིའི་སྐབས་སུ་གཞན་ལུགས་ཅུང་ཟད་དགག་ན། ཁ་ཅིག་ ཐུན་
མོང་བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་ན། ཏེན་པ་མ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྷུང་བ་ཆེ་ཆུང་མཉམ་དུ་སྒྲི་
བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པས་བྲུབ་ཟེར་ན། དེ་ཡིན་ན། ཏེན་པ་མ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་
ལྷན་པས་བྲུབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགེ་སློང་པའི་རྒྱུད་
གི་སློག་གཅོད་གི་པམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། སློག་གཅོད་
གི་པམ་པ་དེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐུན་མོང་བའི་ལྷུང་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཐུན་མོང་བའི་ལྷུང་བ་མེད་པར་ཐལ། དགེ་སློང་པའི་རྒྱུད་ལ་
ཡང་མེད། དགེ་སློང་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དང་
པོ་མེད་པ་བྱད། ཅ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་རབ་བྱུང་མའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་

གྱིར། ཁོ་ན་རེ། སློག་གཅོད་གྱི་པམ་པ་ཡིན་ན། ཐུན་མོང་བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། དགོ་སློང་བའི་རྒྱུད་གྱི་སློག་གཅོད་གྱི་པམ་པ་ཐུན་མོང་
 བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་གྱིར། འདོད་ན། མི་ཆངས་སློད་གྱི་པམ་པ་ཡིན་ན་ཡང་།
 དེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན། མཆན་ཉིད་སྤྱི་འབྲེ་བའི་
 ཐུན་མོང་བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་དེ་མཆན་
 ཉིད་སྤྱི་འབྲེ་བའི་ཐུན་མོང་བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་གྱིར་ན། མ་ཟུག་འདོད་ན།
 དགོ་སློང་བའི་རྟེན་ལ་རང་གི་ནོར་བུ་རང་གི་ཁར་བཅུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ལྷུང་བའི་མི་ཆངས་སློད་གྱི་པམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་གྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། དེའི་གཞིའི་ཡན་ལག་རབ་ལྷུང་མའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་གྱིར། དེས་ན།
 དེ་རྗེས་མཐུན་མིང་ཅམ་གྱི་ཐུན་མོང་བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སློག་གཅོད་
 གྱི་པམ་པ་ཡིན་ན། མཆན་ཉིད་སྤྱི་འབྲེ་བའི་ཐུན་མོང་བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་དགོས་
 པར་ཐལ། མི་ཆངས་སློད་གྱི་པམ་པ་ལ་དེ་ལྷུང་དགོས་པའི་གྱིར། ཉམས་ཁས།
 འདོད་ན། དགོ་སློང་མའི་རྟེན་ལ་མི་པོའི་འགྲོ་བ་བསད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷུང་
 བའི་སློག་གཅོད་གྱི་པམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་གྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། དེའི་གཞིའི་ཡན་ལག་རྟེན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་གྱིར། ཁ་ཅིག་ཤམ་པས་
 ཉམས་པའི་དགོ་སློང་ལ་པམ་པའི་སློན་ནས་སྤྱར་པ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ལྷུང་བའི་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་དེ། རྗེས་མཐུན་མིང་ཅམ་གྱི་ཐུན་མོང་བའི་ལྷུང་བ་
 ཡིན། མཆན་ཉིད་སྤྱི་འབྲེ་བའི་ཐུན་མོང་བའི་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མཆན་
 ཉིད་སྤྱི་འབྲེ་བའི་ཐུན་མོང་གི་ལྷུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དགོ་སློང་རྣམ་དག་ལ་

པམ་པའི་སྒྲི་ནས་སྒྲུང་བ་བཏབ་པ་ལ་བརྟན་ནས་བྱུང་བའི་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་
 དེ་དེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་གཞིའི་ཡན་ལག་རྟེན་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷུང་བ་དེ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་བ་དེའི་དངོས་གཞི་སྒྲུང་བ་ལ། དེའི་སྒྲུར་བ་དང་
 མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་མཆོན་གཅིག་ལ་གྲུབ་པ་དགོས་ཟེར་ན། མི་འཐད་
 དེ། འབྲེན་པའི་ལྷུང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུར་བ་བྱེད་བཞིན་པའི་དགེ་སློང་མ་མཆོན་གྱུར་
 པ་ན། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གྲུབ་པ་དང་། འབྲེན་པའི་ལྷུང་བྱེད་ཅམ་འབྱུང་
 བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ མཆོན་ཉིད་སྒྲི་འདྲ་བའི་ཐུན་མོང་བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་ན།
 རང་གི་གཞིའི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྟེན་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པས་བྱུང་བེར་ན།
 དགེ་སློང་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོག་གཙོད་ཀྱི་པམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཆོན་ཉིད་སྒྲི་འདྲ་བའི་ཐུན་མོང་བའི་ལྷུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་ལྷུང་བ་མེད་པར་ཐལ། དགེ་སློང་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་མེད།
 དགེ་སློང་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དང་པོ་མེད་པ་
 བྱུང་། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྟེན་ཀྱི་ཡན་ལག་མའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དགེ་སློང་པ་མ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ དགེ་
 སློང་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཡིན་ན། རང་གི་རྟེན་ཀྱི་ཡན་ལག་མའི་རྒྱུད་ལ་མེད་
 པས་བྱུང་བེར་ན། ཐུན་མོང་བའི་པམ་པ་རྒྱུད་ལ་ཐུན་པའི་དགེ་སློང་མ་མཆོན་
 གྱུར་བའི་དགེ་སློང་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་པམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་པམ་པ་འབྱུང་ཁ་མའི་སྒྲིས་བྱ་དེ་དགེ་

སྒོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དགོ་སྒོང་པར་མཚན་འགྱུར་ཁ་མའི་དགོ་སྒོང་
མ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དགོ་སྒོང་པ་མ་གཉིས་ཀ་ལ་བཅས་པའི་ལྷུང་
བ་ཡིན་ན། ཐུན་མོང་བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲེས་པ་ཕོ་ལ་རེག་
པའི་ལྷུང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དགོ་སྒོང་པས་རང་ལས་རྒྱད་
ཐ་དད་པའི་སྒྲེས་པ་ཕོ་ལ་རེག་པས་ལྷུང་བ་འབྱུང་། དགོ་སྒོང་མས་སྒྲེས་པ་ཕོ་
ལ་རེག་པ་ལ་ཡང་ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉེན་པ་
མ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྷུང་བ་ཆེ་ཆུང་མི་མཉམ་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོ་
སྒོང་པས་རང་ལས་རྒྱད་ཐ་དད་པའི་སྒྲེས་པ་ཕོ་ལ་རེག་པ་ལ་སྒྲོམ་པོ་འབྱུང་།
དགོ་སྒོང་མས་སྒྲེས་པ་ཕོ་ལ་རེག་པ་ལ་པམ་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །

སྒྱེའི་དོན་བཤད་པ།

༥ དེའི་ཆེ་ལུས་བྱེད་པ་ཕོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པར། སྒྱེ་དོན་ནི། དཔེར་
ན། བཅས་ལྷན་དགོ་སྒོང་པའི་ཉེན་ལ་སྒྲེས་པ་ཕོ་ལ་རེག་བཞིན་པའི་ངང་
ནས་རེག་ཡུལ་གྱི་སྒྲེས་པ་ཕོ་དེ་མཚན་གྱུར་པ་ན། སྒྲེས་པ་ཕོ་ལ་རེག་ཡུལ་གྱི་
སྒྲེས་པ་ཕོའི་ལུས་དེ་སྒྲོམ་པོའི་ལྷུང་བའི་ཉེན་ཡིན་ཏེ། དགོ་སྒོང་པའི་ཉེན་ལ་
ཆགས་སེམས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། སྒྲེས་པ་ཕོ་གཞན་ལ་རེག་པས་
སྒྲོམ་པོའི་ལྷུང་བའི་བཅས་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་ཉེན་ལ་བྱེད་
མེད་ལ་རེག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་རེག་ཡུལ་གྱི་བྱེད་མེད་དེ་མཚན་གྱུར་པ་

ན། སྒྲུང་གི་རེག་ཡུལ་གྱི་བྱད་མེད་གྱི་ལུས་དེ་རེག་པའི་ལྷག་མའི་ལྷུང་བའི་
 རྟེན་དང་། དེ་མཆོན་གྱུར་པའི་སྒྲེས་པའི་ལུས་དེ་སྒྲོམ་པོའི་ལྷུང་བའི་རྟེན་ཡིན།
 དགོ་སྒྲོང་མའི་རྟེན་ལ་སྒྲེས་པ་པོ་ལ་རེག་བཞིན་པའི་ངང་ནས། རེག་ཡུལ་གྱི་
 སྒྲེས་པ་པོ་མཆོན་གྱུར་པ་ན། རེག་ཡུལ་གྱི་སྒྲེས་པ་པོའི་ལུས་དེ་རེག་པམ་
 གྱི་རྟེན་ཡིན། དགོ་སྒྲོང་མའི་རྟེན་ལ་ཆགས་སེམས་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
 ཏེ། སྒྲེས་པ་པོ་ལ་རེག་པ་ལ་རེག་པམ་གྱི་བཅས་པ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་
 གྱིར། ཡང་རེག་ཡུལ་གྱི་དགོ་སྒྲོང་པ་མཆོན་གྱུར་པའི་བྱད་མེད་གྱི་ལུས་དེ་
 སྒྲོམ་པོའི་ལྷུང་བའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། དགོ་སྒྲོང་མའི་རྟེན་ལ་ཆགས་སེམས་གྱིས་
 ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། བྱད་མེད་ལ་རེག་པ་ལ་སྒྲོམ་པོའི་ལྷུང་བའི་བཅས་པ་
 མཛད་པ་ཡིན་པའི་གྱིར། དེས་ན། དེའི་རྟེན་ལ་བྱད་མེད་ལ་རེག་བཞིན་པའི་
 ངང་ནས་རེག་ཡུལ་དེ་མཆོན་གྱུར་པ་ན། རེག་ཡུལ་གྱི་བྱད་མེད་གྱི་ལུས་དེ་
 སྒྲོམ་པོའི་རྟེན་དང་། དེ་མཆོན་གྱུར་པའི་སྒྲེས་པ་པོའི་ལུས་དེ་རེག་པམ་གྱི་
 རྟེན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཐམས་ཅད་འཐད་དེ། ཅུ་བར། དེའི་ཆེ་ལུས་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཡུལ་གང་ལས་ལྷུང་བ་
 འབྱུང་བའི་ལུས་དང་། རྒྱ་གང་ལས་ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་ལུས་དེ་གཉིས་གནས་
 སྐབས་གྱུར་པ་ན། གང་གིས་གནས་སྐབས་སུ་གནས་པའི་ལུས་དེ་ཉིད།
 ཡུལ་དང་། རྒྱུད་གྱི་ལྷུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡིན་པར་རྣམ་
 པར་གཞག་གོ། །ཞེས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དགོ་སྒྲོང་དུ་གྱུར་པས་བྱད་
 མེད་གྱི་ལུས་ལ་རེག་པའི་གྱིར། སྒྲུར་བ་བརྩམས་ནས་དགོ་སྒྲོང་དེ་མཆོན་

གྱུར་ཏེ། དགེ་སློང་མར་མཆོན་གྱུར་ན་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་རེག་པ་དེ། དགེ་
 སློང་མ་དེའི་རྒྱུད་ལ་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་རེག་པ་ལས་གྱུར་བའི་པམ་པའི་
 སློམ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་འབྱུང་བ་དེའི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡིན་གྱི། རེག་པའི་དགེ་
 འདུན་ལྷག་མའི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷུང་བ་དེའི་སྒྲོར་བ་བྱེད་བཞིན་པའི་རྟེན་གྱི་སྐྱེས་བུའི་
 ལུས་དེ་སྒྲོར་ལྷུང་གི་རྟེན་དང་། ལྷུང་བ་དེའི་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གྲུབ་
 པའི་དུས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་སྐྱེས་བུའི་ལུས་དེ་ལྷུང་བ་དེའི་དངོས་གཞིའི་རྟེན་ཡིན་པ་
 ཡང་ཤེས་རྒྱས་སོ། །དེ་དག་མཆོན་གྱུར་པ་ན་ལྷུང་བ་དེ་ལྷུང་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་
 བྱི་གོང་གི་མཆོན་གྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་རྒྱས་སོ། །ཡང་མི་
 དུད་འགྲོ་ལས་སྐྱེས་པའི་མིས་བདག་གིར་བཟུང་བའི་རྩ་ས་རིན་ཐང་ཆང་བ་
 བཅས་ལྡན་དགེ་སློང་གིས་བརྟུས་ན་མ་བྱིན་ལེན་གྱི་པམ་པ་དང་། དེས་དེ་
 འབྲའི་མི་བསད་ན་སློག་གཙོད་ཀྱི་པམ་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲའི་མི་དེ་མི་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། གཞན་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་རང་གི་འགྲོ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་
 པ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན། མི་མ་
 ཡིན་པ་མོའི་མངལ་ནས་སྐྱེས་པའི་མིའི་རྒྱུད་དུ་དབང་བའི་རྩ་ས་ལ་དེར་འདུ་
 ཤེས་པས་བརྟུས་ན། མི་ཉིད་ལས་བརྟུས་པ་ཡིན་པས་པམ་པ་ཁོ་ནར་འབྱུར་
 བ་ལྟ་བུ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྩ་ས་སྤྲུགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་
 དུད་འགྲོ་སོགས་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་བསྐྱུར་བའི་མི། བཅས་ལྡན་དགེ་
 སློང་གིས་བསད་ན། སློག་གཙོད་ཀྱི་པམ་པ་སྐྱེད་དེ། དེ་འབྲའི་མི་དེ་མི་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་རྣམ་པ་བསྟེན་པ་བསང་བ་ལ་
 ཡང་ངོ་། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། མིའི་སྒྲན་དང་སྒྲགས་ལ་
 སོགས་པའི་དབང་གིས་མི་མ་ཡིན་པ་དང་། སུད་འགྲོའི་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་
 ལུས་གྱི་རྣམ་པ་བསྟེན་པ་བསང་ན། མི་ཉིད་བསང་བ་ཡིན་པས་པམ་བཟུང་ཁོ་
 བར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེར་
 འདུ་ཤེས་པས་ཀྱང་རུང་ངོ་། །བསང་པའི་དུས་ན་དངོས་གཞི་ལས་ནི་པམ་
 པར་འགྱུར་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

དེ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

༥ ལུང་ཕྱི་མ་འདིའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག་སུད་འགྲོར་འཁྱུལ་ནས་མི་བསང་
 བ་ལ་སློག་གཅོད་གྱི་པམ་བཟུང་ངོ་། །ཞེ་ན། མི་འབད་དེ། ཅ་བར། དེ་ལྟར་
 འདུ་ཤེས་པས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། སློག་གཅོད་གྱི་པམ་བཟུང་འདུ་ཤེས་གཅོ་
 ཆེ་བའི་པམ་བཟུང་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། མི་དང་
 སུད་འགྲོ་གང་ཡིན་ཀྱང་གསོད་སྒྲུབ་པའི་སློ་ནས་མི་ལ་སུད་འགྲོར་འཁྱུལ་
 བ་ལ་སློག་གཅོད་གྱི་པམ་བཟུང་བར་བསྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་
 ཆེར་འགྲེལ་ལས། འདིར་ལྟས་བྱེད་དུ་འདུ་ཤེས་པས། མཆོད་བྱེད་བསང་
 བ་ལ་པམ་བཟུང་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་
 རྒྱུད་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟས་བྱེད་དུ་འདུ་ཤེས་པས། མཆོད་བྱེད་བསང་

པ་ལ་པམ་པར་མི་འབྱུང་བར་རིགས་སོ། །འདིར་ནི་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དངོས་གཞིའི་དུས་ན་སྟོག་བཅད་པའི་དབང་གིས་དངོས་གཞི་རི་ལྟ་བ་
ལས། ཁ་ན་མ་ཐོ་བར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དོན་ལ་
ཁ་ཅིག་མཆོད་བྱིན་ལ་ལྟས་བྱིན་དུ་འབྱུང་ནས། མཆོད་བྱིན་བསད་པ་ལ་
པམ་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་རྒྱུད་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་ལ་དུད་འགྲོར་
འབྱུང་ནས་མི་བསད་པ་ལ་པམ་པ་འབྱུང་སྟེ། གང་བསད་བྱ་མི་དང་དུད་འགྲོ་
རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ལྟས་བྱིན་དང་མཆོད་བྱིན་
རྒྱུད་ཐ་དད་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་མི་དང་དུད་འགྲོ་ཡང་རྒྱུད་ཐ་དད་ཡིན། ལྟས་
བྱིན་དུ་འབྱུང་པའི་མཆོད་བྱིན་དང་། མཆོད་བྱིན་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་
དུ། དུད་འགྲོར་འབྱུང་པའི་མི་དང་། མི་ཡང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པར་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར། ལྟས་བྱིན་དུ་འབྱུང་བའི་མཆོད་བྱིན་བསད་པ་ལ་པམ་པ་མི་འབྱུང་
བར་བསྟན་པ་ནི། དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཀྱང་གསོད་སྟམ་པའི་ཀུན་སྒྲོང་སྤྱི་
ཞུགས་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། དུད་འགྲོར་འབྱུང་བའི་མི་བསད་པ་
ལ་པམ་པ་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་ནི། དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཀྱང་གསོད་སྟམ་པའི་
ཀུན་སྒྲོང་སྤྱི་ཞུགས་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། མི་
གསོད་སྟམ་པའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་བསམ་པ་མེད་པར་མི་བསད་པ་ལ་སྟོག་གཅོད་
གྱི་པམ་པ་འབྱུང་བར་ཐལ་སོ། །མི་དང་དུད་འགྲོ་གང་ཡིན་ཀྱང་གསོད་སྟམ་
པའི་ཀུན་སྒྲོང་སྤྱི་ཞུགས་མེད་པར་མི་ལ་དུད་འགྲོར་འབྱུང་ནས་བསད་པ་
ལ་པམ་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོག་གཅོད་གྱི་པམ་པའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་

ཡན་ལག་མེད་པར་སློག་གཅོད་ཀྱི་པམ་པ་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། བསད་
བྱ་དེ་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པའི་སློན་སྒྲིལ་གསོད་
སེམས་དང་བཅས་ཏེ་བསད་པ་ལ། མཆོམས་མེད་ཀྱི་སྒྲིག་པ་འབྱུང་ཞིང་།
མཛོད་འབྲེལ་ལས། དག་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས། དག་བཅོམ་
པ་བསད་པ་ན་ཡང་མཆོམས་མེད་པར་འབྱུང་ཏེ། འདི་གསོད་སྒྲིལ་པའི་ཏེན་
ངས་པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན་ནི། ལྷུང་བ་
དེའི་རྒྱུ་ལ་འཇུག་བཞིན་པའི་ཡུལ་གྱི་སྒྲིལ་བའི་ལུས་དེ། ལྷུང་བ་དེའི་ཏེན་
ཡིན་ཏེ། ལྷུང་བ་དེའི་སྒྲོར་བ་ལ་འཇུག་བཞིན་པའི་ཡུལ་གྱི་སྒྲིལ་བའི་ལུས་
དེ་དེའི་སྒྲོར་ལྷུང་གི་ཏེན་དང་། ལྷུང་བ་དེའི་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་གྲུབ་པའི་
དུས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་སྒྲིལ་བའི་ལུས་དེ་དེའི་དངོས་གཞིའི་ཏེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༥ གནས་སྐབས་གཞན་ཐོབ་པ་ནི་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
སྐབས་སུ། ངག་དོན་ནི། བསད་བའི་མི་དེ་སོ་སོ་སྒྲེ་བོའི་མི་ཡིན་པའི་དུས་སུ་
དེ་གསོད་པའི་སྒྲོར་བ་བྱས། དེ་འཕགས་པར་གནས་ཀྱིས་པ་ན་མཐར་ཐུག་
གི་ཡན་ལག་གྲུབ་པའི་ཆེ་སློག་གཅོད་ཀྱི་པམ་པ་སྒྲེད་དེ། དེ་གནས་ཀྱིས་བའི་
འཕགས་པ་དེ་དེ་འདྲའི་སོ་སོ་སྒྲེ་བོའི་མི་དེ་ལས་རྒྱུད་གཞན་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

སྤྱི་འོ་དོན་དང་ཆ་དང་ཆ་ཅན་གྱི་ལྷུང་བའི་དོན།

༩ གཞི་གཅིག་ལ་དུ་མ་ཉིད་བཅས་པ་ལ་ནི། རི་སྤྱོད་པ་དེ་སྤྱོད་གྱི་
ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་དག་དོན་ནི། ལྷུང་བའི་གཞི་གཅིག་ལ་ལྷུང་
བ་གཅིག་ཁོ་ན་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བཅས་པ་རི་སྤྱོད་གཅིག་མཛད་པའི་
བཅས་པའི་གངས་དང་མཉམ་པའི་ལྷུང་བ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆ་ནི་དེར་
གཏོགས་སོ། །ཞེས་པའི་དག་དོན་ནི། མི་ཆངས་སྤྱོད་གྱི་ཕམ་པའི་སྤྱོད་སྤྱོམ་
ཆོས་ཅན། བྱོད་ལྷུང་བ་སྤྱོད་པ་གང་རུང་དུ་མ་འདུས་པའི་སྤྱོད་མེད་དེ། བྱོད་མི་
ཆངས་སྤྱོད་གྱི་ཕམ་པའི་སྤྱོད་གཏོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆར་གྱུར་པའི་
ཆར་གྱུར་གྱི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྤྱི་དོན་ལ་ཆ་ཆ་ཅན་གྱི་ལྷུང་བའི་
བྱོད་པར་དང་། ཆ་ཆ་ཅན་སྤྱར་བ་གཉིས་ལས། རང་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ལྷུང་
བ་ལས། མཐུན་པ་གསུམ་ཅི་རིགས་པ་དང་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ནས་ཆར་གྱུར་གྱི་
ལྷུང་བ་ལས་སྤྱོད་པའི་ལྷུང་བ་དེ། ཆ་ཅན་གྱི་ལྷུང་བའི་མཆན་ཉིད་ཡིན། རང་གི་
ཆ་ཅན་གྱི་ལྷུང་བ་ལས་མཐུན་པ་གསུམ་ཅི་རིགས་པ་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ནས་ཆ་
ཅན་གྱི་ལྷུང་བ་ལས་ཡང་བའི་ལྷུང་བ་དེ། ཆར་གྱུར་གྱི་ལྷུང་བའི་མཆན་ཉིད་
ཡིན། མཐུན་པ་གསུམ་ནི། སྤྱོད་པའི་རིགས་མཐུན་པ། དགག་བྱའི་རིགས་
མཐུན་པ། གཞིའི་ཡན་ལག་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་བྱེད་དོ། །ཕམ་པ་བཞི་དང་
བཀའ་སློ་མི་བདེ་བའི་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ། གསོག་འཛོག་བྱས་པ་བ་བའི་ལྷུང་
བྱེད་རྣམས་དང་པོ་ཡིན། ཕམ་པའི་སྤྱོད་ནས་སྤྱར་བ་བཏབ་པའི་ལྷག་མའི་ལྷུང་

བ་དང་། དབྱེན་བྱེད་ཀྱི་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་གཉིས་ནི། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན། ལྷུང་
 བ་གཞན་རྣམས་གཉིས་པ་ཡིན། ཆར་གྱུར་བའི་ལྷུང་བ་ལ་དབྱེན། རོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱི་ཆར་གྱུར་བའི་ལྷུང་བ་དང་། ཆ་དེར་གཏོགས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་བའི་ལྷུང་བ་
 གཉིས་ལས། རང་གི་ཆ་ཅན་ཀྱི་ལྷུང་བ་དང་། གུན་སྒྲོང་གི་རྣམ་པ་ཐ་མི་དད་
 བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལྷུང་བ་དེ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད་ཡིན། མཆན་གཞི་ནི། མི་
 ཆངས་སྒྲོད་ཀྱི་པམ་པའི་སྒྲོར་སྒྲོམ། དེའི་སྒྲོར་བའི་སྒྲོར་བའི་ལྷུང་བ། དེར་
 གཏོགས་ཀྱི་ཉིས་བྱས་རྣམས། དེའི་མཆན་གཞི་ཡིན་ནོ། །རང་གི་ཆ་ཅན་ཀྱི་
 ལྷུང་བ་དང་། གུན་སྒྲོང་གི་རྣམ་པ་ཐ་དད་ལས་སྐྱེས་པའི་ལྷུང་བ་དེ། གཉིས་
 པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན། མཆན་གཞི་ནི། ལུ་བ་འབྱེན་པ། འབྲིག་ཆིག་བསྟེན་
 བཀྲམ། ཉལ་པོ། འདུག་འབྱེད་། བྱད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་ལྷུང་
 བ་རྣམས། དེའི་མཆན་གཞི་ཡིན། དེ་ཡང་། ལྷན་ཅིག་ཉལ་བའི་ལྷུང་བ་དེ་མི་
 ཆངས་སྒྲོད་ཀྱི་པམ་པའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེའི་ཆ་གང་
 ཞིག་དེ་དང་གུན་སྒྲོང་གི་རྣམ་པ་ཐ་དད་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར། ཡང་། མངོན་
 ཆན་ཅན། ཉོ་ཆོང་། བྱེན་འཕྲོག་བསྟོས་བསྐྱུར། རྒྱན་མ་དང་ལམ་ལ་འགྲོགས་
 བ་དང་། མ་བསྟོ་བར་སྟན་ལ་འདུག་པའི་ལྷུང་བ་རྣམས་ནི་མ་བྱེན་ལེན་ཀྱི་
 པམ་པའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཡིན། ཡང་། འདེབས་སྒྲོད། དངངས་པར་
 བྱེད་པ། ག་ག་ཆིལ་བྱེད་པ། ཟུ་ལ་ཅེ་བ། མ་བརྟགས་པར་སྟན་ལ་འདུག་པའི་
 ལྷུང་བ་རྣམས་ནི། སྟོག་གཅོད་ཀྱི་པམ་པའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཡིན།
 ཡང་། མི་ཆོས་སྒྲ་མ་མ་གཏོགས་པའི་རྩྱན་སྒྲ་བའི་ལྷུང་བ་རྣམས་ནི། རྩྱན་སྒྲ་

བའི་པམ་པའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་རྣམས་དང་ཀྱན་སྦྱོང་གི་
རྣམ་པ་ཐ་དད་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་ཆོས་སླ་མའི་རྩོན་སྤྱོད་བའི་ལྷུང་བ་ནི།
མི་ཆོས་སླ་མའི་རྩོན་སྤྱོད་འདོད་ལས་སྐྱེས་ལ། གཞན་རྣམས་དེ་ལས་མ་སྐྱེས་
པའི་ཕྱིར། ཡང་། བྱུང་གསོད་དང་། མ་གྲུས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་འདས་
པའི་ལྷུང་བ་གཉིས་ནི། བཀའ་སློ་མི་བདེ་བའི་ལྷག་མའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་ལྷུང་
བ་ཡིན། མཆོམས་བཅོས། ཞག་ལོན། རྩོན་བཅོས་བོས་པའི་ལྷུང་བ་རྣམས་
ནི། གསོག་འཛོག་བོས་པའི་ལྷུང་བའི་ཆར་གཏོགས་ཡིན། །

དེ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

༥ བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལུ་བ་འབྱེན་པ། བསྟེན་བཀྱར་བསྐྱགས་པ།
འཁྲིག་ཆོག་སྤྱོད་པ། སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ལྷུང་བ་རྣམས། མི་ཆོས་སྦྱོང་གི་པམ་པའི་
སྤེར་གཏོགས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་ལྷུང་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲུབ། འདོད་ན། ལྷུང་བ་ལ་སྡེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་
གངས་མངས་པའི་སྦྱོན་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷུང་བ་ལ་པམ་པའི་སྡེ་གཅིག་གིས་
ཆོག་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྤྱོད་པ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་
པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མི་ཆོས་སྦྱོང་གི་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་པོ་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་བ། དེར་
གཏོགས་ཀྱི་ཉེས་བྱས་རྣམས། མི་ཆོས་སྦྱོང་གི་པམ་པའི་སྤེར་གཏོགས་
ཀྱི་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གོང་གི་མ་ཁྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིར་མ་

ཁྱུང་ལ་འདོད་ན། ལྷུང་བ་ལ་སྒྲེ་ལྷུང་གཞག་པ་ལ་གྲངས་ཉུངས་པའི་སྒྲིལ་ཡོད་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། ལྷུང་བ་འབྱེན་པའི་ལྷུང་བ་སོགས་མི་
 ཆངས་སྒྲིལ་གྱི་པམ་པའི་སྒྲེར་མ་གཏོགས་ཏེ། དེ་དེ་དང་ཀུན་སྒྲོང་གི་རྣམ་པ་
 ཐ་དད་ལས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་། མི་ཆངས་སྒྲིལ་གྱི་པམ་པའི་སྒྲེར་སྒྲེམ་
 སོགས་ནི། དེའི་སྒྲེར་གཏོགས་ཏེ། དེ་དང་ཀུན་སྒྲོང་གི་རྣམ་པ་ཐ་མི་དད་པའི་
 ཀུན་སྒྲོང་ལས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱུང་སྒྲེ། ཆ་དང་ཆ་ཅན་གྱི་ལྷུང་བ་རྣམས་ཀུན་
 སྒྲོང་གི་རྣམ་པ་གཅིག་པ་རྣམས་སྒྲེ་ཆན་གཅིག་པ་དང་། ཀུན་སྒྲོང་གི་རྣམ་པ་
 ཐ་དད་པ་རྣམས་སྒྲེ་ཆན་ཐ་དད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ལུས་བཀུན་གྱི་
 པམ་པ་དེ་མི་ཆངས་སྒྲིལ་གྱི་པམ་པ་ལས་སྒྲེ་ཆན་ཐ་དད་དུ་འཆད་མི་རིགས་
 པར་ཐལ། དེ་དེའི་སྒྲེར་གཏོགས་གྱི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་སྤྱད་
 འདོད་ལས་སྒྲེས་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱུང་སྒྲེ། ལུས་བཀུན་གྱི་
 པམ་པ་ནི་གཙོ་བོར་རེག་འདོད་ལས་སྒྲེས། །ཅིག་ཤོས་ནི་གཙོ་བོར་འབྲིག་
 འདོད་ལས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆ་དང་ཆ་ཅན་སྒྲུར་བ་ལ་དགོས་པ་
 ཡོད་དེ། ཆ་ཅན་ཆར་གཏོགས་དང་བཅས་པ་བདེ་སྒྲུག་ཏུ་ཏོགས་ནས། དང་
 བོར་དེ་དག་གིས་མ་གོས་པར་བྱེད་པ་དང་། གོས་ན་སྒྲུར་དུ་ཕྱིར་བཅོས་ལ་
 འཇུག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྱེན་པའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མ་དང་།
 མི་ཆངས་སྒྲིལ་གྱི་པམ་པ་གཉིས་ཀུན་སྒྲོང་གི་རྣམ་པ་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། འབྲིག་
 འདོད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སྤང་སྒྲེ་སྤང་བའི་ལྷུང་བ་ནི། མི་ཆངས་སྒྲིལ་གྱི་པམ་
 པའི་སྒྲེར་གཏོགས། དཔྱད་འདོད་ཅམ་གྱིས་སྤང་བའི་ལྷུང་བ་ནི་ལྷག་མའི་

སྒྲེས་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། ལྷུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐའ་ཉིད་
མ་གཏོགས་པ་ནི་དགོ་འདུན་ལྷག་མའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་
ལས། ལྷུང་བ་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐའ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་པམ་པར་འབྱུར་
བ་ཉིད་མ་གཏོགས་པ་ལ་ནི་དགོ་འདུན་ལྷག་མ་ཁོ་ནར་འབྱུར་བའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིད། །

སྒྲེས་བ་ཐ་དད་པས་ལྷུང་བ་ཐ་དད་དུ་འབྱུར་ཚུལ།

༥ སྒྲེས་བ་ཐ་དད་པས་ལྷུང་བ་ཐ་དད་དུ་འབྱུར་ཚུལ་ནི། འབྲས་བུ་ཐ་
དད་པ་དུ་མས་བར་ཆོད་པའི་བྱ་བ་དུ་མ་སྒྲེགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲེམས་ནས་
འབྲས་བུའི་ལྷུང་བ་དངོས་གཞི་གཅིག་ཏུ་མི་བཞག་སྟེ། དེ་དག་འབྲས་བུ་ཐ་
དད་དུ་བྱུང་བའི་བྱིད། དཔེར་ན། སྒྲེས་བ་ཐ་དད་པ་དུ་མས་རིན་ཐང་མ་ཆང་
བའི་དངོས་པོ་དུ་མ་བརྒྱས་ཏེ། སྒྲེགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲེམས་ནས་རིན་ཐང་ཆང་
བ་ན་པམ་པའི་དངོས་གཞི་གཅིག་ཏུ་མི་བཞག་པ་དང་། ཆང་དུ་མ་ལོངས་
པའི་ཁང་པ་དུ་མ་བརྒྱེགས་པའི་སྒྲེས་བ་བྱས་ནས། དེ་དག་བསྒྲེམས་ཏེ་ཆང་
དུ་ལོངས་པ་ན། ཁང་པའི་དངོས་གཞི་གཅིག་ཏུ་མི་བཞག་པ་དང་། ཡང་།
ཆང་དུ་མ་ལོངས་པའི་གོས་སྒྲི་བྱི་དུ་མར་བཅངས་ནས། དེ་དག་བསྒྲེམས་ཏེ་
ཆང་དུ་ལོངས་པ་ན། གོས་ཞག་བཅུ་འཆང་སྤང་གི་དངོས་གཞི་གཅིག་ཏུ་མི་
བཞག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མདོ་རྩ་བ་ལས། བྱ་བ་དུ་མའི་འབྲས་བུ་ལྷུང་བ་

རྣམ་པར་མི་བཞག་གོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། བྱ་བ་འབྲས་
བྱ་ཐ་དད་པ་བར་དུ་ཆོད་པ་འབྲས་བྱ་ཐ་དད་པར་འབྱུང་བ་དུ་མ་དག་གི་
འབྲས་བྱ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པས་དངོས་གཞིའི་ལྷུང་བ་རྣམ་པར་མི་བཞག་སྟེ།
དེ་དག་གི་འབྲས་བྱ་ནི་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། ཉུང་དུ་ཉུང་དུར་
བརྒྱས་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱོམས་པས་མ་ཤུག་ལ་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་དུ་ཆོག་པ་
གང་ཡིན་པ་དེས་པམ་པར་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
དེ་དག་གི་སེལ་བ་ནི། ཁང་པ་ཁང་ཆེན་སོགས་ལྷུང་བ་བཅུ་དགའི་སྐབས་སུ།
དེ་དག་གི་བྱ་བ་སྤར་གཞན་གྱིས་བྱས་ཟིན་ནས། རང་ངམ་བསྐྱོས་པས་འཕྲོ་
བྱུང་པར་བྱས་ན། དེ་དག་གི་བྱེད་ཉིད་བྱས་ཀྱི་རྫོགས་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན་
པས། ལྷུང་བ་ཡང་བྱེད་ཉིད་དེ་དངོས་གཞི་ལས་ན་སྒྲུང་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།
མདོ་རྩ་བ་ལས། བྱེད་བྱས་པ་ལ་བྱེད་པ་ནི་བྱེད་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། རྒྱ་
ཆེར་འབྲེལ་ལས། བྱེད་བྱས་ཟིན་པའི་ལྷག་མ་བྱེད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་ནི།
དང་པོ་བརྩམས་པ་ཚུན་ཆད་ནས་མཐར་ཐུག་པའི་བར་ལ་ཉེས་པའི་དངོས་
གཞི་ཞེས་བྱ་བ་གང་འབྱུང་བ་དེ་ཆོག་འོག་མར་ན་སྒྲུང་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་
བའི་ཐ་ཆོག་གོ་དཔེར་ན། གོས་རྩིང་པ་ཅུང་ཟད་བཀྱས་པ་དང་། བཅོས་པ་
དང་། བཅགས་པ་ཞིག་དགེ་སྤོང་མ་ཉི་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་འབྱུར་བཅོལ་ལས།
འཆོད་དུ་བཅོལ་ལས། འཆག་ཏུ་བཅུག་ན་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་དེ། པམ་པའི་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་ལ་ལྷག་མ།
ལྷག་མའི་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་ལ་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་ན། སྒྲོམ་པོ། ལྷུང་བྱེད། སོར་

བཤམས། ཉེས་བྱས་ནམས་ཀྱི་སྐྱུར་པ་བཏབ་པ་ལས་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཁ་ན་
མ་ཐོ་བ་པམ་ལྷག་ལས་ན་སྦྱང་པའི་སྒྲོམ་པོ། ལྷུང་བྱེད། སོར་བཤམས། ཉེས་
བྱས་ནམས་ཀྱི་སྐྱུར་པ་བཏབ་ན། ལྷག་མ་དང་ལྷུང་བྱེད་ལས་ན་སྦྱང་པའི་ཉེས་
བྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ན་སྦྱང་པ་དག་གི་ཆ་ཉིད་ནི་ན་
སྦྱང་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཉེས་པ་སྒྲོམ་པོ་དང་།
ལྷུང་བྱེད་དང་། སོ་སོར་བཤམས་པར་བྱ་བ་དང་། ཉེས་བྱས་དག་གི་སྐྱུར་
པ་བཏབ་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡན་
ལག་གི་མཐའ་བཅད་པ་ལ། ལྷུང་བ་སྡེ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་འདུ་ཤེས་ངེས་པ་
དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགའ་ཞིག་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ཀྱང་འདུ་ཤེས་ཀྱི་གོ་ཆོད་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དག་སྦྱོང་མ་ཉི་དུ་ཡིན་ནམ། མིན་སྟམ་དུ་ཐེ་ཆོམ་ཐོས་
ཏེ་འཁྱུར་བཅུག་ན། འཁྱུར་འདུག་པའི་སྦྱང་བ་སྦྱེད་པ་དང་། ལྷས་བྱིན་གྱི་ནོར་
ཡིན་ནམ། མ་ཡིན་ནམ་སྟམ་དུ་ཐེ་ཆོམ་ཐོས་ཏེ། བརྒྱས་ན་ཡང་མ་བྱིན་ལེན་
གྱི་ལྷུང་བ་སྦྱེད་དོ། འདུ་ཤེས་གཙོ་བོའི་ལྷུང་བ་འདི་ལ། བསམ་པ་དོན་དང་
མཐུན་པ་དགོས་པ་དང་། མི་དགོས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། འདུ་ཤེས་མ་
འཁྱུལ་ན་དངོས་གཞིར་འགྱུར། འཁྱུལ་ན་ན་སྦྱང་དུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་མི་དགོས་པ་ནི། དགྲུང་ཆིགས་མ་ཡོལ་བ་ལ་ཡོལ་བར་འདུ་
ཤེས་སམ། ཡིད་གཉིས་ཟ་ནས་ཐོས་ན། ཕྱི་དྲོའི་ཁ་བས་བཟས་བའི་ལྷུང་བ་
སྦྱེད་ལ། ཡོལ་བ་ལ་མ་ཡོལ་བར་འདུ་ཤེས་ཏེ། ཐོས་ན་ལྷུང་བ་མེད་དོ། །དེ་
ལྷུང་ཡང་མདོ་རྩ་བ་ལས། ཐམས་ཅད་ལ་ཐེ་ཆོམ་བས་ཞུགས་པས་ནི།

བསམ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། འདི་
 མི་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་མི་མ་ཡིན་སྟུང་དུ་ཐེ་ཆོམ་བ་བཞིན་དུ་བསམ་པ་ལ་
 བློ་བསམ་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཅི་ལྟ་བུ་ལས་ལྟར་བར་འགྱུར་ཏེ། མི་ཡིན་ན་ནི་
 བསམ་པར་འགྱུར་ལ། མི་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ན་ནི་ན་སྒྲུང་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོར་བའི་ལྟར་བ་སྒྲིད་པ་ལ་འདུ་ཤེས་གཙོ་སྟེ། གང་འདུ་
 ཤེས་པ་ལ་སྒྲོར་བའི་ལྟར་བ་འབྱུང་གི་ འདུ་མི་ཤེས་པ་ལ་དེ་མི་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན། དུད་འགྲོ་ལ་མིར་འདུ་ཤེས་ཏེ་བསམ་ན། དེའི་སྒྲོར་བ་ལ་
 སྒྲོམ་པོ་དང་། མི་ལ་དུད་འགྲོར་འདུ་ཤེས་ཏེ་བསམ་པའི་སྒྲོར་བ་ལ་ཉེས་བྱས་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མི་མ་ཡིན་དང་། མི་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེལ། །
 མིའི་རྒྱས་ལ་མི་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱས་སུ་འདུ་ཤེས་ཏེ། བརྒྱས་པའི་སྒྲོར་བ་ལ་ཉེས་
 བྱས། དེ་ལས་ལོག་པའི་སྒྲོར་བ་ལ་སྒྲོམ་པོ་འོ། །

འདུ་ཤེས་ཡན་ལག་སེལ་བ་དང་བཅས་པ་བཤའ་བ།

༥ མདོ་རྩ་བ་ལས། སྒྲོར་བ་ལ་འདུ་ཤེས་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན། དུད་འགྲོ་ལ་
 མིར་འདུ་ཤེས་པས་བསམ་ན་སྒྲོར་བ་ལ་སྒྲོམ་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མི་ལ་
 དུད་འགྲོར་འདུ་ཤེས་པས་བསམ་ན་སྒྲོར་བ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བ་དང་།
 དེ་བཞིན་དུ་མི་མ་ཡིན་པ་ལ་མིར་འདུ་ཤེས་པས་བསམ་ན་སྒྲོར་བ་ལ་སྒྲོམ་

པོར་འགྱུར་བ་དང་། མི་ལ་མི་མ་ཡིན་པར་འདུལ་ཤེས་ཀྱིས་བསད་ན་སྒྲོལ་བ་
 ལ་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྒྲིར་བཏང་ལ་
 བསམ་པ་དོན་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་སེལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར།
 དཔེར་ན། མི་བསད་དགོས་སྐྱམ་པ་ལ། མི་མ་ཡིན་བསད་ན་དངོས་གཞི་ལ་
 སེལ་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། མདོ་རྩ་བ་ལས། བསམ་པ་ལ་
 དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ལྷུང་བ་འབྱེན་པར་བྱེད་
 པས་གང་ལ་བསམ་སྟེ་ཞུགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། གལ་
 ཏེ་དོན་དེ་ཉིད་ཡིན་ན། དེའི་ཆེ་དངོས་གཞིར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་མ་ཡིན་ན་
 བྱི་མི་འགྱུར་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། གཉིས་འཁོད་པ་ལས་གཅིག་བསད་
 པར་བྱའོ་སྐྱམ་པ་ལས། ཅིག་ཤོས་བསད་པ་དང་། དག་བཙམ་པ་བསད་པར་
 བྱའོ་སྐྱམ་པ་ལས་དག་བཙམ་པ་མིན་པ་བསད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། དེ་དག་གི་དམིགས་བསལ་ནི། མི་ཆངས་སྒྲོད་དང་། ལྷུང་བ་འབྱེན་པ་
 གཉིས་ལ། བསམ་པའི་ཡན་ལག་དེར་མ་བསམ་པ་ཡང་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་
 བ་ཡོད་དེ། སྒྲོ་སངས་ལ་བྱེད་སྐྱམ་པ་ལ་སྐྱར་ཤམ་ལ་བྱེད་པ་དང་། མའི་བླ་
 བྱེད་ལ་བྱེད་སྐྱམ་པ་ལས་མ་གཞན་གྱི་སྒྲོ་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྒྲིད་པ་ལ་འབྱུང་
 བས་དབྱུང་སྐྱམ་པ་ལ། རྟེན་པ་ལ་འབྱུང་བས་འབྱེན་པ་རྣམས་ལ་དངོས་གཞི་
 སྒྲིད་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། མི་ཆངས་བར་སྒྲོད་པ་དང་། ལྷུང་བ་འབྱེན་
 པ་གཉིས་ལ་ནི་དེར་མ་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། མི་
 ཆངས་བར་སྒྲོད་པ་དང་། ལྷུང་བ་འབྱེན་པ་གཉིས་ལ་ནི། བསམ་པ་འབའ་

ཞིག་ཡན་ལག་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཀྱི། བསམ་པ་མིན་པའི་དོན་གཞན་ཡང་
 ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །བྱད་མེད་ལ་སོགས་པ་གང་བསམ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཡན་
 ལག་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཀྱི། མ་བསམ་པའི་དོན་གཞན་ཡང་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ།
 འདི་གཉིས་ལ་ནི་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་གི་རེག་པ་བདག་གིར་བྱེད་པ་གཙོ་བོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གང་བསམ་པའི་བྱད་མེད་དེ་ཉིད་ལ་མི་ཆངས་
 པར་སྤྲེད་ན་ཡང་པམ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཉིད་ལ་སྤྲེད་དོ་སྙམ་པ་ལས་ནོར་
 ཏེ། གཞན་ཞིག་ལ་སྤྲེད་ན་ཡང་པམ་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། ཅ་
 འགྲེལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ན། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས། གང་
 བསམ་པའི་ཡུལ་དེ་འབའ་ཞིག་ཡན་ལག་ཡིན་པར་མ་ཟད་དེ། མ་བསམ་
 པའི་དོན་ཡང་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཉིད་ལས། ཡུལ་བྱད་པར་
 མེད་ཀྱི་རེག་བྱ་ཉམས་སྲུ་སྤྱོད་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐར་
 ་ཤམ་ལ་སྤྲེད་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་ལས། ནོར་ཏེ་སྤྱོ་སངས་ལ་སྤྲེད་ན་ཡང་དངོས་
 གཞིར་འགྱུར་ལ། བརྒྱ་ལ་བྱད་ནས་དབྱུང་འོ་སྙམ་པ་ལས་ནོར་ཏེ། རྟེན་པ་ལ་
 བྱད་ནས་སྤྱང་ན་ཡང་དངོས་གཞིར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱམ་པ་ལ་
 གཏད་དེ་དབྱུང་འོ་སྙམ་པ་ལས། བྱ་མ་བྱམ་ལ་གཏད་དེ་སྤྱང་ན་ཡང་། དངོས་
 གཞིར་འགྱུར་བ་སྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་བདེན་པ་རྩུན་སྤྱོ་བ་
 ལ་ནི། ཡུལ་མ་བསམ་པ་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། ལྷས་བྱིན་ལ་རྩུན་
 སྤྱོ་འདོད་པ་ལ། མཆོད་བྱིན་ལ་སྤྲེད་ན་ཡང་རྩུན་སྤྱོ་བའི་སྤྱང་བྱེད་སྤྱེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ཅ་བ་ལས། མི་བདེན་པ་ལ་ནི་ཉན་པ་པོ་ཡང་འོ། །ཞེས་པ་དང་།

དེའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། རྩོན་དུ་སྤྲོ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡང་བསམ་པ་ཡན་ལག་
ཡིན་པར་མ་ཟད་ཀྱི། མ་བསམ་པ་ཡང་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཉན་པ་པོ་
གང་ལ་རྩོན་སྤྲོ་བར་བསམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྤྲོས་ན། ཁ་ན་མ་ཐོ་བར་འགྱུར་བར་
མ་ཟད་ཀྱི། ཉན་པ་པོ་མ་བསམ་པ་གཞན་ལ་མིའི་ཆོས་སྤྲོ་མར་གྱུར་པའི་རྩོན་
སྤྲོས་ན། དེ་ཡང་པམ་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་འཆད་
པ་ན། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས། རྩོན་སྤྲོ་བའི་ཡུལ་ལ་ནི། གང་ལ་སྤྲོ་
བར་བསམ་པའི་ཉན་པ་པོ་སྤྲོས་བྱིན་ལྟ་བུ་དེ་ཡན་ལག་ཡིན་པར་མ་ཟད་དེ།
མ་བསམ་པ་མཆོད་བྱིན་ལྟ་བུ་ཡང་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འདི་ལ་ཡུལ་
གང་ཡང་རུང་གི་པ་རོལ་པོའི་དོན་གོ་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་
འདིའི་ཐད་ཀྱི་རྩ་བར། བྱི་ཞེས་པ་དགག་ཆིག་སྤྲོས་པ་ནི། དོན་མ་ཞོར་བར་
སྤྲོ་བ་གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱིར་དུ་ཡིན། ཡུལ་གྱི་ཡན་ལག་ལ་
དོགས་པ་དཔྱད་པའི་ཚུལ་ལ། དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་ནས། དང་པོ་བྱད་མེད་
ཀྱིས་སྐྱེད་པའི་ལྷུང་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ཡོད་ལ། དེའི་ནང་ནས་རེག་པ་འབྲིག་པ་
དང་སྤྱིའི་རེག་པ། ལྷག་མ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ཡུལ་ལ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཆོས་
ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱད་མེད་དགོས་ཏེ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱད་མེད་
ཡུལ་དུ་བྱས་ན་ན་སྤྲོད་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། དེ་གཉིས་ལ་ནི་མ་གཏོགས་ཏེ།
དེ་ལ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་ཡིན་མིན་ལ་བྱད་པར་མེད་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་
འདིའི་སྐབས་སུ། མི་མ་ཡིན་མོ་ཡུལ་དུ་བྱས་ན་ན་སྤྲོད། དུད་འགོ་མོ་ཡུལ་དུ་
བྱས་ན་དེ་བས་ཀྱང་ན་སྤྲོད་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། རྩ་འབྲུལ་

གྲི་ཚོས་ཅན་མིན་པ་ནི། རེག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་
དང་། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དེ་ལས་གཞན་པ་རྩ་འཁྲུལ་གྲི་ཚོས་ཅན་པ་ནི།
ཡན་ལག་མ་ཆང་བས་དེ་ལ་ནི་ན་སྒྲུང་པ་ཉིད་དེ། རྩ་འཁྲུལ་གྲི་ཚོས་ཅན་མོ་
ཉིད་ལ་ནི་བརྟུལ་དུ་མི་རུང་སྟེ། བརྒྱུང་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཡུལ་
ལ་འབྲིག་པའི་བསམ་པ་ཤེས་ཆེན་པོ་མི་སྐྱེ་བས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ན་སྒྲུང་པར་
ཤེས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རེག་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་པམ་པར་འགྱུར་ལ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་དགོ་འདུན་ལྷག་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

རེག་པའི་ལྷུང་བ་ལ་དོགས་པ་དབྱུང་པ།

༥ གཉིས་པ་རེག་པའི་ལྷུང་བ་ལ་དོགས་པ་དབྱུང་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་རེག་
པས་ལྷུང་བ་དངོས་གཞི་སྐྱེད་པ་ལ། རེག་བྱ་རེག་བྱེད་གཉིས་ཀ་མ་ཉམས་
པ་དགོས་ཏེ། གང་རུང་གཅིག་ཉམས་ན་ན་སྒྲུང་དང་། གཉིས་ཀ་ཉམས་ན་དེ་
བས་ཀྱང་ན་སྒྲུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། རེག་པར་བྱ་བ་ནི་མ་
ཉམས་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། གང་གི་ཆེ་རེག་པར་བྱེད་
པ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་དེ་ལྷུང་གྱུར་ན། དེའི་ཆེ་ཡང་སྒྲོམ་པོ་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་
ཀའི་ལུས་དེ་ལྷུང་གྱུར་ན་ནི་ཉེས་བྱས་སོ། །རྣམ་པར་བསྟོས་པ་མོ་དང་། རྣམ་
པར་གནག་པ་མོ་དང་། རྣམ་པར་འབྲས་ཤིག་པ་མོ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་།

དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ན། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤངས་བ་ལས། ལུས་ཀྱི་རེག་
 པའི་བདེ་བ་ཉམས་སྲུ་སྤྱོད་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རེག་
 པར་བྱེད་པ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱང་མ་ཉམས་པ་ཡན་ལག་ཡིན་ལ། གང་
 ཡང་རུང་བ་ཉམས་ན་ན་སྤྱད་དང་། གཉིས་ཀ་ཉམས་ན་ཆེས་ན་སྤྱད་ཡིན་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ག་ག་ཆེ་ལ་བྱེད་པའི་ལྷུང་བ་དངོས་གཞི་སྤྱོད་པ་ལ་
 རེག་བྱ་རེག་བྱེད་གཉིས་ཀ་མ་ཉམས་པ་དགོས་ཏེ། གང་རུང་གཅིག་ཉམས་
 ན་དེ་བས་ཀྱང་ན་སྤྱད་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སེན་མོ་དང་སོ་དང་ཤ་
 མེད་པའི་རྒྱས་པ་དང་སྲུ་སོགས་མ་ཉམས་པ་ལ་རེག་པ་དང་། དེས་ཚུར་རེག་
 པ་ལ་ན་སྤྱད། དེ་དག་པན་ཚུན་ཉམས་པས་རེག་པ་ལ་ཆེས་ན་སྤྱད་དུ་འགྱུར་
 བའི་སྤྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ག་ག་ཆེ་ལ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་དོ། །སེན་མོ་དང་སོ་
 དང་ཤ་མེད་པའི་རྒྱས་པ་དང་། སྲུ་དག་ནི་གཞན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་
 དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། འདིར་ཡང་འདི་གཉིས་ཀའི་ལུས་མ་ཉམས་
 པ་ཉིད་ལ་ནི་ན་སྤྱད་པ་མེད་དོ། །གཅིག་གི་ལུས་མ་ལ་སོགས་པས་ཉམས་པ་
 ཡིན་ན། དེ་ལྟ་བུ་ལ་ག་ག་ཆེ་ལ་བྱེད་པ་ལ་ནི་ན་སྤྱད་དོ། །གཉིས་ཀའི་ལུས་རི་
 སྤྱོད་བསྟན་པ་དེ་ལྟ་བུར་ཉམས་པ་དག་ལ་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་ན་སྤྱད་དོ་ཞེས་བྱ་
 བར་སྒྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སེན་མོ་ལ་སོགས་པ་དག་
 གིས་སེན་མོ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་རེག་པ་དང་། ག་ག་ཆེ་ལ་བྱེད་པ་དག་ལ་
 ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཉེས་བྱས་དང་། ཉེས་བྱས་ཕྱ་མོར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར། མིའི་འགྲོ་བ་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་གོ་བའི་སྤྱིར་དུ། ལུས་

ངག་གི་ཐ་སྒྲུང་དུ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷུང་བ་སྒྲིཊོད་པའི་ཡུལ་དུ་དགོས་ཏེ།
 དེ་ལས་གཞན་དུ་དགག་བྱ་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། མི་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་
 ཆོག་གམ་ཞེ་ན། ཐ་མལ་པའི་སྒྲོའི་རང་བཞིན་ཉམས་པའི་སྒྲིཊོད་པ་ལ་སོགས་
 པ་ནི། དེ་སྒྲིཊོད་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ་སྒྲོ་གསལ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་མི་ལྡན་
 པས། དོན་བྱ་བ་དང་དོན་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། བསམ་
 པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གམ། ཞེ་ན། ཉེན་གཅིག་ལ་ཉོན་
 མོངས་གཉིས་གཞོད་པའི་མ་ནིང་དང་། རྒྱུད་གཅིག་ལ་མཆོན་གཉིས་དང་
 ལྡན་པའི་མཆོན་གཉིས་པ་ནི། བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལས་གཞན་
 དུ་བསམ་པ་ཉམས་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན། གསལ་བའི་ངོ་བོ་
 ཉིད་དང་མི་ལྡན་པས་དོན་བྱ་བ་དང་། དོན་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་ཐ་སྒྲུང་གིས་སྒྲིཊོད་པའི་ལྷུང་བ་ལ་ཐ་སྒྲུང་ལྔ་ཆང་དགོས་པའི་
 སྐབས་སུ། གཅིག་མ་ཆང་ན་ན་སྒྲུང་། དུ་མ་མ་ཆང་ན་དེ་བས་གྲང་ན་སྒྲུང་དུ་
 འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། མདོ་རྩ་བ་ལས། མིའི་འགྲོ་བ་པ་ནི་ཐ་སྒྲུང་དུ་བྱ་བ་
 ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཐ་སྒྲུང་དུ་བྱ་བའི་ཁ་ན་
 མ་ཐོ་བ་གང་དག་བསྟན་པ་འབྲིག་པ་དང་ལྡན་པར་སྒྲིཊོད་པ་དང་། བསྟན་བཟུང་
 བསྒྲགས་པ་དང་། རྟུན་སྒྲིཊོད་པ་དང་། སྒྲིཊོན་སྒྲིཊོད་པ་དང་། དགོ་སྒྲོང་ཕྲ་མ་བྱེད་པ་
 དང་། གནས་ངན་ལེན་བརྗོད་པ་དང་། མིའི་ཆོས་སྒྲིཊོད་པ་ལ་སོགས་པ་
 དེ་དག་ལས་གྱུར་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ། མིའི་འགྲོ་བ་པའི་
 སྒྲོག་ཆགས་དག་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཡན་ལག་ཉིད་ཡིན་ནོ།

།འགྲོ་བ་གཞན་དུ་གཏོགས་པ་དག་ནི་ན་སྦྲད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་།
 ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མིའི་འགྲོ་བ་པ་ཡིན་ཡང་། རང་བཞིན་ཉམས་པ། ཟློས་
 པ་དང་། སེམས་འབྲུགས་པ་དང་། ཚོར་བས་ཉན་པ་དག་ནི་ཐ་སྦྲད་གྱི་བྱ་བ་
 ཉིད་གྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོན། ཐ་སྦྲད་ལྡ་པོ་
 དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མི་ཡིན་པ་སྤྲ་ཤེས་པ་དོན་གོ་བ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་
 གནས་པ། མ་ནིང་དང་མཆན་གཉིས་པ་མིན་པ་ལྡ་པོ་ལ་བརྗོད་དོ། །དམིགས་
 བསལ་ནི། མཆན་གཉིས་པའི་པོ་མཆན་ཤས་ཆེ་བས་ནི་པོའི་དོན་བྱེད་རྒྱས།
 མོ་མཆན་ཤས་ཆེ་བས་ནི་མོའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས། དེ་གཉིས་བྲིམ་པ་པོ་མོ་
 ཁོ་ནས་སྐྱེད་པའི་ལྷུང་བའི་ཡུལ་དུ་རུང་དོ། །འདི་གཉིས་ལ་ཐ་སྦྲད་བྱེད་དང་
 ལྡ་བ་ཞེས་གྲང་བ་ཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ། དགོ་སྦྲོང་པ་མ་གཉིས་དང་། ཚོས་
 འདི་པའི་རབ་བྱུང་། བྱི་རོལ་པའི་རབ་བྱུང་རྣམས་གྱིས་སྐྱེད་པའི་ལྷུང་བ་ཐ་
 སྦྲད་གསུམ་ལྡན་དགོས་པ་རྣམས་ལ་གཅིག་མ་ཆང་ན་ན་སྦྲད་དུ་མ་ཆང་ན་
 དེ་བས་གྲང་ན་སྦྲད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། མིའི་འགྲོ་བ་པ་ནི་
 ཐ་སྦྲད་དུ་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། ཐ་སྦྲད་
 དུ་བྱ་བའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གང་དག་བསྟན་པ་འབྲིག་པ་དང་ལྡན་པ་སྤྲ་བ་དང་།
 བསྟན་བཀྱར་བསྐྱགས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། རེག་པའི་
 བསྐྱབ་པའི་གཞི་དང་། ཐ་སྦྲད་གྱི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་འདྲ་སྟེ། མི་ཡིན་པ་བསམ་
 པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ནི་སེལ་
 བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། རེག་པ་ནི་ཐ་སྦྲད་དང་

འདྲའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ལུས་ཀྱི་རེག་པ་ཡང་ཐ་སྙད་
 དང་འདྲ་བར་བསྟར་བར་བྱ་སྟེ་ཐ་སྙད་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་དག་ལ་ལྷུང་བ་གང་
 རྣམ་པར་གཞག་པ་དེ། འདི་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རེག་པར་བྱ་སྟེ། མི་མ་ཡིན་
 པ་མཐུ་མེད་པ་ལ་རེག་པ་དང་། མྱོས་པ་དང་། སེམས་འབྱུགས་པ་དང་། ཆོར་
 བས་ཉེན་པ་ལ་རེག་པ་ཡང་སྒྲོམ་པོར་འགྱུར་བ། དེའི་ཕྱིར་མདོ་འདིས། རེག་
 པ་ནི་ཐ་སྙད་དང་འདྲའོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ཡང་། འདི་ལ་མི་མ་ཡིན་ཡུལ་དུ་བྱས་ན་ན་སྒྲུང་། དུད་འགྲོ་ཡུལ་དུ་བྱས་ན་
 དེ་བས་ཀྱང་ན་སྒྲུང་དུ་འགྱུར་རོ། །འདིའི་སྐབས་ཀྱི་དུད་འགྲོ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་
 དུད་འགྲོར་གྲགས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །འོ་ན། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་མི་མ་ཡིན་རི་
 ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དཔྱལ་བ། ཡི་དྲགས། ལྟ་དང་། ལྟ་མ་ཡིན་རྣམས་འདིའི་སྐབས་
 ཀྱི་མི་མ་ཡིན་ཡིན་ནོ། །སྦྱིམ་པས་བསྐྱེད་པའི་ལྷུང་བའི་ཡུལ་ལ་དོགས་པ་
 དཔྱད་པ་ནི། སྦྱིམ་པས་སྐྱེད་པའི་ལྷུང་བའི་ཡུལ་དུ་ངོ་བོ་སྦྱིམ་པ་ཡིན་པར་མ་
 ཟད་སྦྱིམ་པའི་རྟགས་ཆ་ལྷགས་དང་ལྟན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་པའི་རབ་
 བྱུང་དང་། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྒྲངས་ཀྱང་མ་ཆགས་པའི་རྟགས་ཅན་
 དང་། བམ་པ་དང་། བམ་འདྲ་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་ཉམས་པ་དང་། མ་ཉམས་
 ཀྱང་འདི་པའི་རྟགས་ཆ་ལྷགས་པོར་བ་རྣམས་དང་། མི་མ་ཡིན་ལ་སེལ་བར་
 འགྱུར་ལ། དུད་འགྲོ་ལ་དེ་བས་ཀྱང་སེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཕྱི་
 རོལ་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། མ་ཆགས་པ་དང་། ཉམས་པ་དག་གི་ཕྱིད་ཉིད་
 སྦྱིམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། འདི་གསུམ་གྱི་

གཞི་ལས་དག་སྒོར་གི་ལྷུང་བ་གང་དག་རྣམ་པར་གཞག་པ་དེ་དག་ནི་སྐྱེད་
ཉིད་དུ་ན་སྦྱང་དེ། དེ་དག་སྐྱེད་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ནི་ཞེས་པ་དགར་
བས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ལྷུང་བ་མེད་པར་བསྟན་ལ། ལྷུང་མེད་དེ་ཡང་རྣམ་པ་
བཞིས་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། །

དག་སྒོར་དང་དག་སྒོར་མས་སྐྱེད་པའི་ལྷུང་བའི་ཡུལ་ལ་ དོགས་པ་དབྱེད་པ།

༥ དག་སྒོར་དང་དག་སྒོར་མས་སྐྱེད་པའི་ལྷུང་བའི་ཡུལ་ལ་དོགས་པ་
དབྱེད་པ་ནི། དག་སྒོར་གིས་སྐྱེད་པའི་ལྷུང་བའི་ཡུལ་ལ། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་
སྒོམ་པ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་དང་ལྡན་པ། ལྷ་མཆན་མ་ཐུན་པ། ཐ་སྙད་གསུམ་
དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། རང་ལས་རྒྱད་གཞན་པ་ཞིག་དགོས་
ཞིང་། དག་སྒོར་མས་སྐྱེད་པའི་ལྷུང་བའི་ཡུལ་ལ་སྤར་བ་འད་པའི་དང་པོ་
ལྷའི་སྐྱེད་དུ། ལུས་བསྟེན་རུང་། མཆན་དོན་བྱེད་རུས་པ། ཉེ་དུ་མིན་པ་
དགོས་སོ། །བསྟེན་པར་རྫོགས་པས་སྐྱེད་པའི་ལྷུང་བའི་ཡུལ་ལ་པམ་པ་བྱུང་
མ་བྱུང་གང་ཡིན་ཀྱང་། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒོམ་པ་དང་ལྡན་པ། དེའི་རྟགས་
ཆ་ལུགས་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། དག་སྒོར་དང་དག་སྒོར་
མ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཅན་མ་ཉམས་པ་ཉིད་ནི་བསྐྱེད་པ་དག་ལ་ཡན་ལག་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། རིག་ཆེན་ལས་ཀྱང་། ཡུལ་དག་སྒོར་དང་དག་སྒོར་

མ་དེ་དང་པོར་རྒྱ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་བསྐྱེན་པར་རྫོགས་པའི་སྒྲོམ་པ་
 སྒྲངས་ལ་སྒྱེས་པ་ཅན་བར་དུ་པམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་མ་ཉམས་པ་ཉིད་ནི།
 དགོ་སྒྲོང་པ་མས་སྒྱེད་པའི་བསྐྱབ་པ་དག་ལ་ཡན་ལག་གམ་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཁ་
 ན་མ་ཐོ་བ་དེ་དག་རྫོགས་པར་འབྱུང་པའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
 དང་། ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། རྫོགས་པ་སྒྱེས་སྒྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཉམས་པ་ལས་
 གྲང་དངོས་གཞི་སྒྱེད་པར་རྣམ་འབྱེད་ལས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཚོས་འདི་པའི་རབ་བྱུང་སྒྱེས་སྒྱེད་པའི་ལྷུང་བའི་ཡུལ་ལ། རབ་
 བྱུང་གི་ཚུལ་བྱིམས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་སྒྲོང་དུ་དེའི་རྟགས་ཆ་ལུགས་དང་
 ལྟན་པ་དགོས་ལ། དགོ་ཚུལ་སྒྱེས་སྒྱེད་པའི་ལྷུང་བའི་ཡུལ་ལ། དགོ་ཚུལ་
 ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་སྒྲོང་དུ་དེའི་རྟགས་ཆ་ལུགས་དང་ལྟན་པ་
 མཆན་མ་ཐུན་པ་རྣམས་དགོས་གྲང་ལྟ་བུ་མ་ཐུན་པ་མི་དགོས་ཏེ། སྒྲངས་པ་
 རྗེས་ཕྱོགས་དང་། བསྐྱེལ་བ་སྒྱུད་པའི་སྐབས་སུ་ལྟ་བུ་མི་མ་ཐུན་པ་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་སེལ་བ་ནི། མ་ཆགས་པ། ཉམས་པ། ཕྱི་རོལ་པའི་རབ་
 བྱུང་། མི་མ་ཡིན་རྣམས་ལ་སེལ་བ་དང་། བྱིམ་པ་དང་དུད་འགོ་ལ་དེ་བས་
 གྲང་སེལ་བར་འབྱུང་རོ། །རྫོགས་པ་སྒྱེས་སྒྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ། དམིགས་
 བསལ་ལ། པམ་པ་འཆབ་བཅས་ཀྱིས་ཉམས་པ་དང་། ལྟ་མཆན་མི་མ་ཐུན་
 པས་གྲང་དངོས་གཞི་རྫོགས་པར་སྒྱེད་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ཡང་། མདོ་རྩ་བ་
 ལས། མཆན་དང་ལྟ་བུ་ཁས་སྒྲངས་པ་དག་གིས་ནི། རབ་གི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱི་
 ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན།

རང་གི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་མིན་པ་ལ་ནི་ཆོགས་འོག་མར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་དང་། རིག་ཆེན་ལས་ཀྱང་། ལྷ་བ་མི་གཏོང་བ་དང་།
སྤངས་པ་རྗེས་ཕྱོགས་དང་། བསྐྱེལ་བ་སྤྱད་པ་རྣམས་ལ་ལྷ་བ་མི་མཐུན་པ་ལ་
ཡང་དངོས་གཞིར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་པའི་རབ་བྱུང་གིས་སྐྱེད་པའི་ལྷུང་བའི་ཡུལ་ལ་
ཕྱི་རོལ་པའི་རབ་བྱུང་གི་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་སྟངས་དུ་དེའི་རྟགས་ཆ་
ལུགས་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཤིང་། དེའི་རབ་བྱུང་གི་སྒྲོམ་པ་དང་མི་ལྡན་ཞིང་།
དེའི་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཅན་ལ་སེལ་བ་དང་། བྲིམ་པ་ལ་དེ་བས་ཀྱང་སེལ་
བར་འགྱུར་རོ། །

རྗེས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷུང་བའི་ཡུལ་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པ།

༥ རབ་བྱུང་གི་རྗེས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷུང་བའི་ཡུལ་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་
པ་ནི། རབ་བྱུང་གི་རྗེས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷུང་བའི་ཡུལ་དུ་སྦྱིར་བཏང་ལ། ཟས་
དང་། གོས་དང་། སྒོད་དབྱེད་རུང་བ་ཆད་ལྡན་རྣམས་དགོས་ལ། དེ་ལས་
གཅིག་མ་ཆང་ན་སེལ་བ་དང་། དུ་མ་མ་ཆང་ན་དེ་བས་ཀྱང་སེལ་བར་འགྱུར་
རོ། །དམིགས་བསལ་ནི་སྤངས་པ་དང་། སྤངས་པ་སྟོབས་པ་དང་། གསོག་
འཛོག་ཏུ་སོང་བ་ཐོས་པ་དང་། ཕྱོས་འགྱུར་འཁུང་བ་རྣམས་ནི། བཅས་ལྡན་
དགེ་སྒོང་གིས་བྱར་མི་རུང་སྟེ། སྤེལ་གསུམ་པོ་དེ་ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་མི་རུང་།

ཕྱི་མ་ནི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་མི་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོས་ལ་ནི་རྒྱའི་སྒྲོ་ནས་
 མི་རུང་བ་དང་། དབྱེབས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མི་རུང་བ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་
 བོ། ར་མོའི་བལ་དང་། ཤིང་གི་ལོ་མ་དང་། རི་དྲགས་ཀྱི་གཡང་གཞི་དང་། རེ་
 བལ་གྱི་གོས་དང་། དཔག་བསམ་གྱི་གོས་སོགས་མི་རུང་ངོ་། །ལྷ་བ་དང་།
 འཕྱིང་བ་དང་། རས་ཡུག་དང་། བེའུ་རས་དང་། དེ་དང་འབྲ་བ་རྣམས་རུང་
 ངོ། །གཉིས་པ་ནི། ལུ་སྟེགས་དང་བྲིམ་པ་ལ་གྲགས་པའི་སྟོང་སྒྲུང་གི་སྒྲུ་གུ་
 ཅན་རྣམས་མི་རུང་ངོ་། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་པོ། དཀར་པོ། ལྷ་བོ་དང་། མི་
 རུང་བའི་ཆོན་ཆེན་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཁ་བསྐྱར་བ་རྣམས་དང་། ཉ་ཅང་འཆེར་བག་
 ཅན་མི་རུང་ཞིང་། རུར་སྒྲིག་རུང་ངོ་། །གསེར་ནི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་མི་རུང་།
 བྲི་ནི། བྲིམ་པའི་བྲི་སོགས་མི་རུང་གྲང་། རབ་བྱུང་ལ་གནང་བའི་བྲི་ནི་རུང་
 ངོ་། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་རིམ་བཞིན་བཤད་པ་ནི་
 ཟས་ལ་ནི། མགུལ་དུ་མིང་རིང་ཆོག་པ་དགོས། གོས་ནི་མ་མཐའ་ཁྱུ་གང་གི་
 ཆོད་དུ་ལོངས་པ་དགོས། བྲིའི་རྒྱ་ནི་སྟན་དང་མཉམ་པ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་
 ཡང་རྩ་བར། རབ་བྱུང་བའི་རྩ་དག་ལ་ནི་རུང་བ་ཉིད་དང་། ཆོད་དང་
 ལྟན་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཆོས་
 གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་རུང་བ་མིན་པ་ཉིད་དང་། ཆོད་ལས་རྒྱུང་བ་ལ་ནི་ན་སྒྲུང་
 པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་ཆོས་གོས་རུང་བ་མིན་པ་ཉིད་དང་། ཆོད་ལས་རྒྱུང་བ་
 བྲིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དེ་དང་བྲལ་ན་ཉེས་བྲས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། རྩ་འགྲེལ་
 དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། རིག་ཆེན་ལས། ཆོས་

གོས་ཀྱི་རྒྱ་རུང་བ་ནི་བལ་ལ་སོགས་པ་བདུན་དང་། སྤུང་བལ་ལ་སོགས་པ་
 ཡིན་ལ། མི་རུང་བ་ནི་ཐ་ག་བསམ་བཅུགས་པ་དང་། བ་ལང་དང་། ར་མོ་དང་།
 ར་དང་། རི་དྲགས་ཀྱི་བལ་ལས་བྱས་པ་དང་། ཨ་ཀའི་ཤིང་བལ་ལས་བྱས་པ་
 དང་། རྒྱ་སྤུང་གང་རུང་དེ་དག་དང་འབྲེས་པ་ལས་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་དོག་
 རུང་བ་ཆོན་གསུམ་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་བ་དང་། མི་རུང་བ་ནི། ཆོན་ཆོན་བརྒྱད་
 གྱིས་ཁ་བསྐྱར་བའོ། །ལྷུང་བཟེད་རྒྱ་རུང་བ་ས་དང་ལྷགས་ལས་བྱས་པ་
 དང་། ཁ་དོག་རུང་བ་ནག་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ལྷོག་པ་ནི་མི་རུང་དོ། །གོས་
 ལ་བྱེ་བྲག་གི་ཆད་རང་རང་གི་ཆད་རི་སྟེད་བཤའ་བ་དང་། སྤྱིའི་ཆད་ཁྱ་གང་
 དུ་ལོངས་པ་དང་། ལྷུང་བཟེད་ཡང་ཆད་གསུམ་དུ་ལོངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་
 ལྷོག་པ་ནི་ཆད་དང་མི་ལྟན་པ་ཡིན་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་རྩ་
 བར། སོགས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྐྱོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཆད་ལས་
 ལྷག་པ་བཅངས་ན་ལྷུང་བ་དངོས་གཞི་སྟེད་དོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཆར་འབྲེལ་ལས། སོགས་པའི་སྐྱས་ན་མི་ཆོག་པ་ལ་ནི་ན་
 སྟེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡིན་གྱི། ལྷག་མིན་ཞེས་བསྟན་པའི་དོན་དུའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལྷུང་རྣམ་འབྱེད་དུ། ལྷུང་བཟེད་ཆད་
 ལས་ལྷག་པ་བཅངས་པ་ལ་ན་སྟེད་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་། འགལ་ལོ་
 ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ནི། ལྷུང་བཟེད་ཆད་ལས་ལྷག་
 པ་དེ། རུང་བ་ཆད་ལྟན་དུ་འདུ་མ་ཤེས་པར་བཅངས་པ་ལ་ན་སྟེད་འབྱུང་བ་
 ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་རུང་བ་ཆད་ལྟན་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ཏེ་བཅངས་

ན་དངོས་གཞི་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་སྒྲོང་གི་ཡན་ལག་ནི། མི་ཆོས་
 སྒྲ་མ་འབྲིག་ཆོག་ བསྟེན་བཀུར་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཅུ་ཙ་བརྒྱད་ཀྱི་དངོས་
 གཞི་འབྱུང་བ་ལ་ནི། རང་དོན་ལ་གཙོ་བོར་སེམས་དགོས་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་
 དུ་གཞན་དོན་ལ་གཙོ་བོར་སེམས་པ་དང་། རང་གཞན་ཐུན་མོང་བའི་དོན་ལ་
 གཙོ་བོར་སེམས་པ་ཡོད་ན་སེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །མ་གྱིན་ལེན་གྱི་
 བམ་པ་ལ་ནི། རང་དོན་ལ་སེམས་པ་དགོས་ཤིང་། དུད་འགྲོ་འདེབས་སྒྲིད་
 ཀྱི་དངོས་གཞི་སྒྲིད་པ་ལ་རང་དོན་ཁོ་ནར་སེམས་པ་དགོས་ཏེ། མདོ་ཙ་བ་
 ལས། རང་གི་དོན་ཉིད་གཙོ་ཆེར་ཡོད་པ་ལོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་
 འབྲེལ་ལས། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གང་ལ་རང་གི་དོན་ཉིད་གཙོ་ཆེར་ཡོད་པ་དེ་ལ།
 རང་གི་དོན་ཉིད་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་
 ཀྱི་དོན་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་
 དོན་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་ནི། ཆོགས་འོག་མར་ན་སྒྲུང་པའི་
 བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ན། འེག་ཆེན་
 ལས། མི་ཆོས་སྒྲ་མ་སྒྲ་བ་ལ་སོགས་པ། དེ་དག་ལ་རང་གི་དོན་ཉིད་ཁ་ན་མ་
 ཐོ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་ནམ་རང་
 གཞན་ཐུན་མོང་བ་ལ་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་ན་སྒྲུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

སྒྲོར་མཐར་སྐབས་སུ་བྱམ་མོང་གི་ཡན་ལག་ལ་དོགས་དཔྱད།

༥ སྒྲོར་བ་དང་མཐར་བྱལ་གི་ཡན་ལག་གི་སྐབས་སུ་བྱམ་མོང་གི་ཡན་ལག་དོགས་དཔྱད་དང་བཅས་པ་བཤད་པ། དེའི་ཞར་བྱང་བཤད་པ། སྒྲོར་བའི་ཡན་ལག་གྲེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཐར་བྱལ་འགྲུབ་པ་དོན་གོ་བ་ལ་རག་ལས་པའི་ལྷུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཏུ་ཐ་སྙད་ལྡན་དགོས་ཏེ། ཅ་བར། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་ནི་དོན་གོ་བའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། དོན་གོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དོན་མ་གོ་བ་ལ་ནི་ན་སྙད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང་། རིག་ཆེན་ལས། མཐར་བྱལ་དོན་གོ་བ་དགོས་པའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་དག་གི་སྐབས་སུ། དོན་གོ་བའི་ཆེ་དངོས་གཞི་སྦྱེད་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་ནི་དེའི་ཆེ་སྒྲོར་བའི་ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་དུས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དོན་གོ་བ་ཞེས་པ་ཡང་། ཆོག་གིས་བརྗོད་ཆོད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། བདེན་རྒྱུ་ཀྱི་དོན་རྟོགས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དེར་མ་ཟད་རྒྱ་བ་དང་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྡུ་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་ལ་བཅོལ་ཡང་རྗོགས་པར་འགྲུབ་པ་དང་། ཐོ་ཉས་འགྲུབ་པའི་ལྷུང་བ་རྣམས་སྦྱེད་པའི་ཡུལ་ལ་ཡང་། ཐ་སྙད་ལྡན་དགོས་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་སེལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ལྡུང་ཐོ་དེ་དེར་མ་གཏོགས་ཏེ། དེ་ལ་ནི་སྐབས་ཀྱི་དོན་འགྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་ཅ་བ་ལས། སྒྲ་བ་ཐོ་ཉིད་ལ་ཡོད་

བ་སྒྱེ། གསོད་པ་དང་རང་གི་དོན་དུ་རྒྱ་བ་དག་ལས་གཞན་པའི་འོ། །ཞེས་བ་
དང་། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་དོན་གོ་
བ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་པོ་ཉིད་མིན་དུ་བྱེད་ཀྱང་། གསོད་
པ་དང་། རང་གི་རྒྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །

ཞར་བྱང་བཤད་པ་ནི།

༥ གཉིས་པ་ཞར་བྱང་བཤད་པ་ནི། སྒྲོམ་པ་དང་སྒྲོམ་མིན་དང་། བར་
མ་ཡང་དག་པར་ལེན་པའི་རྟེན་གྱི་སྒྲེས་བྱ་ལ་སྒྲུབ་ཤེས་དོན་གོ་གཉིས་ཀ་ངེས་
པར་ཡན་ལག་རྩ་མི་དགོས་ཏེ། སྒྲུབ་ཤེས་ཤིང་དོན་གོ་བ་ལ་སོགས་སྒྲེ་བ་
ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བར། ཡང་དག་པར་ལེན་པར་བྱེད་པ་དག་ལ་ནི་
དེར་མ་བཟད་དོ། །ཞེས་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་གོ་བར་
བྱེད་པ་སྒྲུགས་པ་འཇམ། སྒྲུབ་པོ་མིན་པ་གཞན་དག་ལ་ཡང་། སྒོག་གཅོད་པ་
སྒྲོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་བ་དང་།
གཞུང་དམ་པ་ལས། བཙུན་པ་མཐའ་འཁོབ་པས་འཕགས་པའི་སྐད་དུ་བསྟེན་
པར་རྫོགས་པ་བགྱིས་པ་དང་། མཐའ་འཁོབ་པས་འཕགས་པའི་སྐད་དུ་
འཆ་ལ་ན་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཞེས་བགྱིའཇམ། དེ་སྒྲེ་གསུང་རབ་འདི་དང་ལྡན་
ཞིང་། རབ་རྩ་ལྡན་ལ་ལེན་པའི་སེམས་ཡོད་ན། བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཞེས་

བྱ་སྟེ། བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་མི་བྱ་བ་མངོན་པར་སྤྱད་
 དེ། མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱས་པས་འདས་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་པ་
 དང་། ཚིག་ལེར་ཡང་། འོན་པས་ཀྱང་ནི་གོ་བྱུང་ན། །འདི་ལྟར་བསྟེན་རྫོགས་
 ཡོད་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན།
 མིང་མ་བརྗོད་ན་སྟོམ་པ་མི་སྟེ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་
 དེ། དེ་ནི་མིང་མ་བརྗོད་པས་ཚིག་ཆད་དམ་སྟུམ་དུ་ལེན་སེམས་ལོག་པ་
 ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྲ་ཤེས་ཤིང་དོན་གོ་བ་ནི་ལྷག་མ་ལ་སོགས་
 པའི་ལྟངས་བ་མཐོལ་བའི་སྟོད་དང་། ཡུལ་དུ་དགོས་ཀྱང་སྤྲ་ཤེས་དོན་གོ་མེད་
 ན། མཐོལ་ཡུལ་མེད་པས་དེ་ལྟར་ན། མ་མཐོལ་ཡང་བཅའ་ས་ཉེས་མི་འབྱུང་
 བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བར། དེ་ནི་སྟོད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། རིག་ཆེན་ལས།
 དེས་ན་སྤྲ་མི་ཤེས་པ་ལ་རང་ངམ་གཞན་གྱི་ལྟངས་བ་མ་མཐོལ་ཡང་ཉེས་མེད་
 ཅེས་འཁུགས་ལ་རྟོགས་པའི་བྱིར་མདོ་འདི་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། །

སྒྲོ་ར་བའི་ཡན་ལག་གྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པ་ལ།

༥ སྒྲོ་ར་བའི་ཡན་ལག་གྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པ་ལ། མདོ་རྩ་བར། ངག་
 གི་འོ། །རང་གི་འོ། །ཞེས་པས་བསྟེན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ནི། ངག་གིས་སྤྱད་
 པའི་ལྟངས་བ་རྣམས་ལ་ངག་ཐ་སྙད་ལྷ་ལྷན་དང་། རྒྱག་ལྷན་དགོས་ཞེས་པའི་ལྷ་

ལྡན་ནི། སྒྱིར་ངག་ཡིན་པ། བདག་ཉིད་དང་འབྲེལ་བ། གཞན་ལ་ཁ་བེར་བ་མ་
 ཡིན་པའི་རང་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲུས་པ། མ་ཞོར་བར་སྒྲུས་པ། གསལ་པོར་སྒྲུས་པ་
 ཉེ་ལྟོ། །དུག་ལྡན་ནི། ལྷ་པོ་དེའི་སྤྱིང་དུ་དངོས་སུ་སྒྲུས་པ་སྤྱིང་དགོས་
 པ་གཞུང་དེའི་དོན་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་གསོད་གཉིས་སྒྱུན་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་
 སུ། སྒྱིར་བཏང་ལ་གཞན་ལ་བཅོལ་ཡང་དངོས་གཞི་རྫོགས་པའི་ལྷུང་བ་སྦྱེད་
 པ་ལ་ངག་མཆོན་ཉིད་ལྷ་ལྡན་དང་། དུག་ལྡན་གྱིས་བསྐྱོས་ན་དངོས་གཞིར་
 འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་སེལ་བར་འགྱུར་རོ། །དམིགས་བསལ་ནི་རྒྱ་
 གསོད་གཉིས་མ་གཏོགས་སོ། །སེལ་བར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། མེ་རེག་གི་སྐབས་
 སུ། གཞན་མེ་སྒྲོར་དུ་བརྟུག་པ་དང་། མེ་སྒྲོར་སྒྲུལ་དུ་འདུ་ཤེས་ཏེ་ཞོར་ནས་
 ཚུ་ཚུས་བེར་བ་དང་། མེ་སྒྲོར་མཁན་ཞིག་བྱུང་ན། ལེགས་ཞེས་གཞོགས་
 སྒྲོས་བྱས་པ་དང་། ཅིག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཆོད་ནས་མེ་སྒྲོར་བེར་བ་རྣམས་ལ་
 སེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ལྷུང་མེད་ནི། གཟེ་བརྗེད་སྦྱེད་ཅེས་པ་དང་། སྦྱེ་བ་ལ་
 རུང་བ་གྱིས་ཞེས་པ་དང་། རོལ་མོ་བརྒྱུང་བ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་
 བཅོལ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པ་གྱིས་བེར་བ་
 རྣམས་ལ་ལྷུང་བ་མེད་དོ། །དོན་དེ་རྣམས་ནི། མདོ་རྩ་བར། རང་གིས་བསྐྱོས་
 པ་ཉིད་བྱེད་དུ་བརྟུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས།
 རང་གིས་བསྐྱོས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ། རང་གིས་མདོན་སུམ་དུ་བྱེད་དུ་བརྟུག་
 པ་ཉིད་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། སྒྲོག་ནས་བྱེད་དུ་བརྟུག་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མདོན་
 པར་ཞེན་པ་མི་འབྱུང་བའི་སྒྱིར། ཞེས་པ་དང་། རིག་ཆེན་ལས། བཅོལ་ཡང་

རྫོགས་པའི་ལྷུང་བ་ནམས་ཀྱི་སྐབས་སུ། རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ། བསྐྱོས་
པ་ཉིད་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱོག་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷས་བྱིན་བྱེད་དུ་ཆུག་
ཅེས་པ་ལྷ་བྱ་ནི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་ཞེན་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལེགས་པར་བཤད་ཅིན་ཏོ། །

རྟོན་གཅིག་ལ་མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་མེད་ དབྱེད་པ།

༥ རང་རེས་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་རྟོན་ལ་མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་མི་འདྲ་
བ་གཉིས་གཅིག་ཆར་དུ་བྱས་པ་མེད་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡོད་པར་ཐལ།
གཙུག་ཕུད་ཅན་གྱིས་རང་གི་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་པ་ལ། དེ་ལྷར་མ་ཤེས་
པར་བསད་པ་ལ་དག་བཅོམ་པ་བསད་པ་དང་། པ་བསད་པའི་མཆོམས་
མེད་ཀྱི་ལས་གཉིས་གཅིག་ཆར་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཆར་འགྲེལ་
ལས། འདིར་ཁུངས་ནི། ལྷ་ཁ་ཡ་ནའི་རྫོགས་པ་བརྗོད་པ་དཀ་པར་བྱ་སྟེ། འདི་
ལྷར་གཙུག་ཕུད་ཅན་གྱིས་པས་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་མ་ཤེས་སུ་བྱིན་
ཀྱང་། པས་བུ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཆོམས་མེད་པ་གཉིས་བྱས་ཏེ། པ་བསད་པའི་
ཕྱིར་དང་། དག་བཅོམ་པ་བསད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱེངས་པ་ལྷ་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཆེ་ན། དེའི་
རྟོན་ལ་མཆོམས་མེད་གཅིག་ལས་མི་སྐྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྐྱེས་

བྱ་དེ་རྟེན་སྒྲིམ་བྱ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྒྲིམ་མཛོད་འགྲེལ་ལས།
གང་ཞིག་གིས་པ་དག་བཅོམ་པ་བསད་ན་ཡང་དེ་ལ་མཆོམས་མེད་ནི་གཅིག་
ཁོ་ནར་འགྱུར་རྟེ། རྟེན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། རྩ་བའི་དམ་བཅའ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གསོད་བྱེད་གཅིག་
གིས་སློག་ཆགས་གཅིག་བསད་པ་ལ་ལས་ཀྱི་དངོས་གཞི་མི་འདྲ་བ་གཉིས་
མི་སྤྱིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒར་གྱི་གཙུག་ཕུད་ཅན་ལ་མཆོམས་མེད་གཅིག་
བྱུང་བ་ལ་མཆོམས་མེད་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་
ནི་འགྲོད་པ་ཆེན་པོ་སྤྱེད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྣམ་འབྱེད་
འགྲེལ་པ་ལས། གསོད་བྱེད་གཅིག་གིས་སློག་ཆགས་གཅིག་བསད་པ་ལ་
ལས་ཀྱི་དངོས་གཞི་གཉིས་མི་སྤྱིད་པས་འདྲིའི་མཆོམས་མེད་པ་གཅིག་ལ་
མིང་གཉིས་སུ་བཏགས་ཏེ་འགྲོད་པ་སྤྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་མཆོམས་མེད་གཉིས་རྟེན་གཅིག་ལ་བྱུང་བར་གསུངས་པ་ནི།
སྤྱིག་སྤྱོད་ལ་བཅོམ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གཅིག་བྱུང་བ་ལ་གཉིས་བྱུང་། ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་རྟེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། སྒྲ་ཅན་ལ་ཁྲོད་ཀྱིས་མཆོམས་
མེད་པ་གཉིས་བྱས་རྟེ། པ་བསད་པ་དང་། དག་བཅོམ་པ་བསད་པའོ། ཞེས་
བཛོད་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སློ་གཉིས་ནས་སྤྱོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཆའི་ལྷུང་བ་དང་། ཆར་གཏོགས་ཀྱི་ལྷུང་བ་གཉིས་འགལ་ལོ་
ཞེ་ན། འབྲིན་པའི་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་ཆོས་ཅན། ཆ་ཅན་གྱི་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྲོད་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཁྲོད་པམ་པ་དང་པོའི་

ཆར་གཏོགས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། དེ་དང་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགག་བྱ་རིགས་འདྲ་བ་གང་ཞིག དེ་གཉིས་དངོས་
གཞིའི་ལྷུང་བའི་ཀུན་སྒྲོང་རིགས་མི་འདྲ། དེ་དེ་ལས་ན་སྦྱད་པའི་ལྷུང་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་དང་པམ་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀ་ནང་
སེམས་ཅན་གྱི་རིག་བྱ་ལ་ཆགས་པ་ལ་དགག་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལྷུང་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། མི་ཆངས་སྟོང་གྱི་པམ་བ་སྟོང་
པ་ལ་དངོས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་མི་ཆངས་པར་སྟོང་འདོད་དགོས། འབྲེན་པའི་ལྷག་
མ་སྟོང་པ་ལ་དེ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་
ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མི་ཆངས་སྟོང་གྱི་པམ་བ་ལས་ན་སྦྱད་
པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལས་ཆུང་བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་
རུས་ཏེ། ཁྱོད་སྟེས་པ་ལ་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་རིག་པའི་སྟོམ་པོའི་ལྷུང་བའི་
ཆ་ཅན་གྱི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྟོམ་པོའི་
ལྷུང་བ་དེ་དེའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག མི་ཆངས་
སྟོང་གྱི་ལྷུང་བ་དེ་འབྲེན་པའི་ལྷག་མའི་ཆ་ཅན་གྱི་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་འདྲའི་ལྷག་མའི་ཆ་ཅན་གྱི་ལྷུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
དང་འབྲེན་པའི་ལྷག་མ་གཉིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགག་བྱ་རིགས་འདྲ།
དངོས་གཞིའི་ལྷུང་བའི་ཀུན་སྒྲོང་རིགས་མི་འདྲ་བ་གང་ཞིག ཁྱོད་དེ་ལས་སྟེ་
བའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

གསོ་སྦྱང་གི་གཞི་འཆད་པ་ལ།

༥ གསོ་སྦྱང་བྱའོ། །ཟླ་བ་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཆེས་བཙུ་ལའོ། །སོ་སོ་ཐར་
པའི་མདོ་འདོན་པས་སོ། །ཞེས་པའི་སྒྲུབས་སུ།

གསོ་སྦྱང་གི་རྣམ་གཞག་སྦྱར་བ་སྟུན་པ། རང་ལུགས་གཞག་པ་དང་།
གཞན་ལུགས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགོས་དོན་དང་བསྐྱུས་དོན་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བཙུ་ལའོ་འདས་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་གནང་བ་ལ་དགོས་
པ་ཡོད་དེ། ཆོས་འདི་པའི་རབ་བྱུང་རྣམས་རང་རང་གི་བསྐྱུ་བ་གསོ་ཞིང་།
སྤྲིག་པ་སྦྱང་བར་བྱ་བ་དང་། ལུ་སྤྲིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་འཕྱ་བ་བསྒྲོག་པའི་
དགོས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ལ། གསོ་སྦྱང་གི་རྣམ་གཞག་སྦྱར་བ་སྟུན་
པ་དང་། དེའི་རྣམ་གཞག་སོ་སོར་བཤུད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྤྱིང་གཞི་
འགོད་པ་དང་། དབྱེ་བ། བསྐྱུ་བ། རོ་བོ། །བྱེད་ལས། བྱངས་ངེས། གོ་རིམ།
སྒྲ་བཤུད་པ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་
ན་ཞུགས་པའི་ཆེ། དག་བསྟུན་མང་པོས་ནང་པར་སྤྱ་བར་ལངས་ཏེ། བཙུ་
ལའོ་འདས་ལ་བསྐྱུ་བ་དང་། བསྟུན་བཀྱར་བྱ་བའི་སྤྱིར་སོང་བས་ནི་མཆོད་
སྤྲས་ཏེ། དེས་དག་འདུན་རྣམས་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛོག་གི་བར་ཆད་དུ་གྱུར་
དོགས་ནས་སྤྲིགས་བྱེད་ཀྱི་ནང་དུ་སོང་སྟེ། དེ་དག་མགུ་བའི་སྤྱིར་གཏམ་
སྒྲ་ཆོགས་བྱས་སོ། །དེའི་ཆེ་སྤྲིགས་ཁ་ཅིག་གིས། ཤེས་ལྡན་དག་བདག་
ཅག་འབའ་ཞིག་ལ་འདུག་པ་དང་། བྱ་བ་དང་། གསོ་སྦྱང་ཡོད་དམ། འོན་

ཏེ་ལྟ་བུའི་བྱ་དགེ་སྦྱོང་དག་ལ་ཡང་ཡོད། འགའ་ཞིག་ན་རེ། ལུ་ཅག་ཁོ་ན་ལ་
ཡོད་ཀྱི། དེ་དག་ནི་སྦྱོང་རྗེ་ཆུང་བ་དང་། གཏམ་དང་། འདུ་འཇི་སྣ་ཚོ་གས་ལ་
དགའ་བས་མེད་དོ། །ཟེར་བ་དང་། དགེ་བ་སྦྱོར་རྣམས་ཀྱིས་གཏམ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གསོལ་ནས། གྱེ་མ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གསོ་
སྦྱོང་བཅའ་བར་གསོལ་ཞེས་ཞུས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅང་མི་
གསུང་བས་གནང་ཞིང་། དེ་རྗེས་དགེ་སྦྱོང་དག་དེང་ཕྱིན་ཆད་འདུག་པ་དང་།
བྱ་བ་དང་། གསོ་སྦྱོང་གིས་ཤིག་ ཅེས་གསུངས་ནས། དགེ་སྦྱོང་ཀྱན་གྱིས།
རི་ལྟར་བྱེད་མ་ཤེས་པར་ཞུགས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། འདུག་པ་
ནི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ། ལུས་འདི་ལ་རྒྱུ་མཐིལ་ཡན་ཆད་སྐྱེ་མན་ལ་མི་གཙང་
བའི་རྣམས་སོ་དུག་གིས་གང་བར་རྟོག་ཅིག་ ཅེས་པས་ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་
བསྟན། བྱ་བ་ནི་ཞེས་པས། གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པ་དང་། གསོལ་གཉིས་
ཀྱི་ལས་དང་། གསོལ་བཞིའི་ལས་གནང་དོ། །གསོ་སྦྱོང་ནི་ལྷ་བ་སྤེད་སྤེད་
ཀྱི་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པས་སོ། །ཞེས་པས་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་
གནང་དོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། གསོ་སྦྱོང་དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཞི་གནས་
ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་དང་མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་གཉིས་ཡོད། ཡང་དེ་ལ། དགོས་པའི་
སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོང་དུ་བྱེ་བ་ལྷུ་མས་པའི་གསོ་སྦྱོང་། གཞོད་པ་
བསྒྲོག་པའི་གསོ་སྦྱོང་། བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་། གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ། དེ་
བཅོ་ལྔ་པ་སྟེ་བདུན་དུ་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱུ་བ་ནི། དེ་ནམས་བསྐྱུ་ན། ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་དང་།
མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱོང་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། སྒར་བསགས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་འཛོམས་
པའི་གསོ་སྦྱོང་དང་། ཕྱིས་བསགས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་འདག་པའི་གསོ་སྦྱོང་གཉིས་
སུ་འདུས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ངོ་བོ་ནི། སེམས་སེམས་བྱུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་
པོར་གྱུར་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་འཛོག་ མཐུན་པའི་དེའི་ངོ་བོ་
ནི། དགག་དབྱེའི་སྟོན་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་བསལ་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་
སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པའི་ངག་གི་ལས་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་གི་སྟེང་
ནས་འཛོག་གོ།

ལྔ་པ་བྱེད་ལས་ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་བྱུང་
པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། སྒར་བསགས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་འདག་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་
ལས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། མཐུན་པའི་དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་བྱུང་པར་ཅན་
དང་ལྡན་ཏེ། ད་ལྟར་གྱི་ཟག་པ་སྒྲོམ་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་ཟག་པ་འགོག་
པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར།

དྲུག་པ་གྲངས་ངེས་ནི། གསོ་སྦྱོང་ལ་ཞི་གནས་ཀྱི་དེ་དང་། མཐུན་པའི་
དེ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། གསོ་སྦྱོང་གིས་སྦྱང་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དེ་ལ། དེར་
གྱུར་པའི་བྱས་ཟིན་སྒར་བསགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། བྱེད་འགྱུར་ཕྱིས་བསོག་
གི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་བྱིར། བདུན་པ་གོ་རིམ་ནི། སྐབས་
འདིར་ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་དང་པོར་བསྟན་ནས། མཐུན་པའི་དེ་ཕྱིས་

བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་དེ་ནི་རྣམ་འབྱེད་
དངོས་ཡིན་པ་དང་། བརྗོད་བྱ་ཉུང་བས་དང་པོར་བཤད། མཐུན་པའི་གསོ་
སྦྱང་ནི། དེ་ལས་ལྗོག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྤྲོས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
དང་། ཡང་སྤར་བསགས་ཀྱི་སྤྲིག་པ་ཤས་ཆེ་བས་ད་ལྟར་གྱི་སྤྲིབ་པ་སྦྱོང་
མི་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་སྤྱིར། བརྒྱད་པ་སྤྲོ་བཤད་
ནི། དེ་གཉིས་ལ་གསོ་སྦྱང་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་པ་
གསོ་ཞིང་སྤྲིག་པ་སྦྱོང་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའམ། ཡང་ན་དགོ་བ་གསོ་
ཞིང་སྤྲིག་པ་སྦྱོང་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཞི་འབྲེལ་ལས། དགོ་
བ་མ་ལུས་པ་རྣམས་གསོ་ཞིང་སྤྲིག་པ་མ་ལུས་པ་རྣམས་རྣམ་པར་སྦྱོང་སྟེ།
དགོ་བ་གསོ་ཞིང་སྤྲིག་པ་སྦྱོང་བའི་སྤྱིར། བདེ་བར་གཤེགས་པས་གསོ་སྦྱོང་
བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཅ་བའི་གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་
པ་ལ། ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་བཤད་པ་དང་། མཐུན་པའི་གསོ་སྦྱང་བཤད་
པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བདག་གིས་འདིའི་གཞུང་འབྲེལ་དུ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ། གང་དུ་བྱ་བ་གནས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། གང་དག་དང་བྱ་བ་གོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ཆོ་གའི་མཚན་
ཉིད་དང་གསུམ་ལས། །

གང་དུ་བྱ་བ་གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།

༥ དང་པོ་ནི། སྒྱུར་གསོ་སྦྱོང་བྱ་བའི་གནས་ལ་མཆོམས་ནང་ཡིན་
 བ་དང་། གནས་ལ་སྒྲོ་མ་ཐུན་བྱས་ཤིང་ཆགས་ལ་མ་ཞིག་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ།
 དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱས་ན་ལས་མི་ཆགས་པའི་བྱིར་རོ། །གསོ་སྦྱོང་ལྟ་བུའི་
 གནས་ལ་སྒྲོ་མ་ཐུན་བྱས་ཤིང་ཆགས་ལ་མ་ཞིག་པའི་གནས་ནི། ལས་གཞན་
 གྱི་ཡང་གནས་སུ་རུང་སྟེ། དེ་ལ་སྒྲོ་མ་ཐུན་གཞན་བྱ་མི་དགོས་ཤིང་། བྱས་
 ཀྱང་མི་ཆགས་པའི་བྱིར་རོ། །སྒྲོ་མ་ཐུན་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་
 གནས་གང་དུ་བྱ་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྱུར་མཆོམས་ནང་ཡིན་པ། གཙང་ཞིང་
 མངེས་པ། ཡངས་ཤིང་འོག་གཞི་བརྟན་པོ་དང་འབྲེལ་བ། སྒྲོ་མ་ཐུན་བྱས་ཤིང་
 ཆགས་ལ་མ་ཞིག་པ། མི་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པ། བྱི་རོལ་ཉེ་
 འཁོར་འདོམ་གང་དང་ལྡན་པ། ལས་བྱ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྒྲིགས་པའི་གནས་
 ཡིན་པ། ཆོམ་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །གང་
 ཟག་གང་གིས་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། དག་འདུན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱིས་བྱའོ། །

དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། གསོ་སྦྱོང་བརྒྱ་བཞི་པ་དང་། བཙོ་
 ལྷ་པ་གཉིས་ནི་སྒྲོ་བ་བྱེད་བྱེད་གྱི་ཆེས་བཙོ་ལྷ་ལ་བྱ་ཞིང་། བཞི་ཤེས་གྱི་
 གསོ་སྦྱོང་སོགས་གཞན་ལྟག་མ་རྣམས་ནི། དེ་དང་དེའི་དུས་ལ་ནམ་བབ་དུ་
 བྱའོ། །བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བུས་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། འདུ་ཤེས་མ་འབྲུལ་ཞིང་བྱེད་
 འདོད་གྱི་ཀུན་སྦྱོང་རྒྱན་མ་ཆད་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་

པའི་འདུ་ཤེས་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཟིན་པ་དགོས་སོ། །ཆོ་ག་གང་གིས་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། གསེ་ལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

དགོས་པ་ནི། གནས་ལ་སྒྲོ་མ་ཐུན་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཅ་ཙྰ་སྤང་བ་དང་། ལས་ཆགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཅས་པ་དང་མ་ཐུན་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲོ་མ་ཐུན་འཇིག་པའི་རྒྱ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད། མཆམས་ནང་དུ་སྒྲོ་མ་ཐུན་བྱས་ན། མཆམས་ནང་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མཆམས་དེ་ལ་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་མཆམས་དང་། མངོན་པར་མ་སྐྱབ་པའི་མཆམས་གཉིས། དང་པོ་ལ། དག་གིས་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་མཆམས་དང་། ལྷས་ཀྱིས་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་མཆམས་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆམས་པོ་ཆེ་བཅད་པ་དང་། མཆམས་བྱ་ཆུང་དུ་བཅད་པ་དང་། མཆམས་དེ་བརྒྱུ་ལ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། བདུན་ཡོད་པ་ལས། གནས་གང་དུ་མཆམས་བཅད་པ་ནི། དབྱས་ནས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་དཔག་ཆད་སྤྱོད་དང་གསུམ་གསུམ་ཀྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་བཅད་པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་ལྟ་བུ་ལས། མཆམས་ཆེན་པོའི་ཆད་རི་ལྟ་བུ་ལགས། ལྷ་པ་ལི། དཔག་ཆད་སྤྱོད་དང་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་། མཐར་མཆན་མ་བརྟན་པོ་དང་ལྷན་པ། གཞན་ཀྱིས་མཆམས་མ་བཅད་པ་ཡིན་པའམ། བཅད་ཀྱང་ཞིག་པ་ཡིན་པ། གཞན་དང་དུས་མཉམ་དུ་གནས་དེར་མཆམས་བཅད་པ་མིན་པ། བར་དུ་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་མཆམས་གཞན་མ་ཞུགས་པ་ཡིན་པ། གཞན་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་

རང་གི་ཉེ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཆུད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས།
 དཔག་ཚད་བྱེད་དང་གསུམ་གྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་འོ། །ཞེས་པ་དང་། རྒྱ་ཆེར་
 འབྲེལ་ལས། སྟོགས་བཞིར་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་གསུམ་གྱི་མཐའ་ཚུན་དུ་
 མཚམས་བཅད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། གང་ཟག་གང་གིས་བཅད་པ་ནི། དགོ་འདུན་བྱེད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱིས་
 གཙོད། དུས་ནི། དེ་བཅད་པའི་དུས་ནམ་བབ་ཏུ་གཙོད། བསམ་པ་ནི་སྤར་དང་
 འབྲ། ཆོ་ག་ནི། ལས་བྱེད་པའི་དགོ་སྤོང་གིས་སྟོགས་སྟོགས་སུ་པ་བོང་དང་།
 ཆེག་པ་དང་། སྟོན་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་བརྟན་པོ་བརྟགས་ནས།
 དགོ་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་སྟོགས་འདི་དང་འདི་ན་མཚན་མ་གོང་དུ་བཞུགས་པ་
 འདི་དང་འདི་ཡོད་དོ། །ཞེས་བརྗོད་པའི་སྟོན་མ་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
 ཆོ་གས་མཚམས་པོ་ཆེ་བཅད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། སྟོགས་
 སྟོགས་སུ་པ་བོང་དང་། ཞེས་པ་ནས། མཚན་མ་བརྟན་པོ་བརྗོད་པའི་ལས་
 བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། སྟོགས་བཞིར་པ་བོང་དང་།
 ཆེག་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཤེས་པའི་དགོ་སྤོང་ཡུལ་དེ་ན་གནས་པའམ། གཉུག་
 མར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་ནས། དགོ་འདུན་གྱི་སྟུན་སྤར་པ་བོང་
 ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་བརྟན་པོ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་བརྗོད་དེ། དེའི་འོག་
 དུ་མཚམས་བཅད་པའི་བྱིར་ལས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཚམས་
 པོ་ཆེ་བཅད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དགོ་འདུན་མང་དུ་བསྐྱུ་བར་བྱ་བ་དང་།
 ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲེལ་བའི་གནང་བ་ཐོབ་པའི་བྱིར་དུ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་

འགྲེལ་ལས། ཆོས་གོས་དག་དང་འབྲེལ་བར་མི་འགྱུར། ཞེས་པ་དང་། ས་
ག་ལྟས། ཆོས་གོས་གསུམ་པོ་མེད་པར་ཡང་། སྒྲོམ་བཅོན་མཆམས་འདིར་
གནས་རུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆམས་པོ་ཆེ་བཅད་པའི་ནང་
དུ་ལས་བྱ་བ་དེའི་ཆོ། མཆམས་ནང་དེར་གཏོགས་པའི་དགོ་འདུན་ཐམས་
ཅད་འདུ་དགོས་ཏེ། དེ་མ་འདུས་ན། མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་སྐྱེས་ནས་
ལས་མི་ཆགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆམས་འཇིག་པའི་རྒྱ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་
མཆོན་མ་རྣམས་ཞིག་པ་དང་། ཚུ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་བར་བཅད་པ་
དང་། ལས་གྱིས་ཞིག་པ་དང་། བྱེད་པ་པོ་དགོ་སྒྲོང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་བ་དང་།
མཆམས་བཅད་བྱའི་དངོས་པོ་ལ་རེ་བ་མེད་པ་དང་། གནས་དེར་སྤང་བྱེད་
གྱི་དགོ་སྒྲོང་མེད་པར་སྐྱེ་རེངས་ཤར་བ་རྣམས་ནི་དེའི་འཇིག་རྒྱ་ཡིན་ནོ།
།མཆོན་མ་ཞིག་པ་དང་། ལས་གྱིས་ཞིག་པ་གཉིས་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་
ནི་སྒྲོ་མཐུན་པའི་འཇིག་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །མཆམས་བྱ་ཚུང་བཅད་པ་ནི། གཞན་
རྣམས་སྤར་དང་འབྲེལ། གནས་གྱི་བྱེད་པར་ནི། ཚུང་ཆད་གདིང་བ་བཞི་བཅུ་
ཤོད་བ་དང་། ཆེ་ཆད་རྒྱུང་གྲགས་གྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་བཅད་དགོས་ཏེ། ལྷང་
ཁྱ་བ་ལས། དེ་ཚུན་ཆད་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚུང་དུ་སྟེ། དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་
གངས་བཞི་བཅུ་སྟོར་ཤོད་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

མཚམས་བྱ་ཆེ་ཆུང་ལ་དོགས་དཔྱད།

༥ ཁ་ཅིག་གཤིང་བ་བཞི་ནས། བཞི་བཅུ་འཛུགས་གཅོད་པ་ཡིན་ཟེར་
 བ་ནི་མི་འཐད་དེ། གཤིང་བ་བཞི་ཙམ་ཞོང་བ་བཅད་ན་ཏ་ཅང་ཆུང་བའི་སྒྲིན་
 ཡོད་པའི་བྱིར། མཚམས་བྱ་ཆུང་བཅད་པའི་དགོས་པ་ནི། ཏ་ཅང་འདུས་པ་
 ཆེས་པ་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། རིག་ཆེན་ལས། ཏ་ཅང་འདུ་བར་ཐལ་ཆེས་
 བས་བྱ་བ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་སྤང་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 མཚམས་བགྲོལ་བ་ལ། དེ་བགྲོལ་བའི་གནས་ནི། མཚམས་བཅད་ཅིང་ཆགས་
 པ་ཞིག་ལ་བགྲོལ་ལོ། །གང་ཟག་ནི་དགོ་འདུན་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་གྱིས་
 བགྲོལ་ལོ། །དུས་ནི། དེ་བགྲོལ་བའི་དུས་ལ་ནམ་བབ་དུས་བགྲོལ་བསམ་
 པ་ནི་སྤར་དང་འབྲ། ཆོ་ག་ནི། གསོལ་བ་ཞིའི་ལས་གྱིས་བགྲོལ་ལོ། །དགོས་
 པ་ནི། གནས་དེར་མཚམས་བྱེ་མ་གཅོད་པ་ཆགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
 གྱི་བཅས་པ་དང་མཐུན་པའི་བྱིར་དུ་ཡིན་ནོ། །སྤྲུགས་ཆོག་གཅིག་གིས་
 མཚམས་གཉིས་གཅིག་ཆར་དུ་གཅོད་པ་དང་། བགྲོལ་བའི་ཆེ། སྤྲུགས་
 ཆོག་གཅིག་གིས་བགྲོལ་དུ་རུང་སྟེ། མཚམས་གཉིས་ཐག་པ་སོགས་གྱིས་
 སྤྲེལ་བའི་སྟེང་དུ་རེ་སྟེ་གཉིང་ནས་ལས་བྱེད་པ་པོ་བསྐྱད་དེ། སྤྲུགས་ཆོག་
 གཅིག་གིས་དེ་ལྟར་རུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཆོག་གཅིག་
 གིས་མཚམས་གཉིས་བཅད་པ་དང་བགྲོལ་དུ་རུང་ངོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་
 རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། དགྱེལ་འཁོར་བ་གཅིག་ཏུ་ལས་བྱེད་པ་གཅིག་གིས་

གསེ་ལ་བ་དང་ལས་བརྗོད་པའི་ཆོག་གཅིག་གིས་མཆམས་གཉིས་གཅིག་
 ཆར་དུ་བཅད་པ་དང་། གཅིག་ཆར་འགྲེལ་དུ་རུང་བའོ། །འདིར་གཞུང་ནི་
 མཆམས་གཉིས་ཀར་དགོ་འདུན་བསྐྱོས་ནས། ལས་བྱེད་པའི་དགོ་སྒྲོང་གིས་
 མཆམས་གཉིས་ཀར། ཤིང་ངམ། དབྱུག་པའམ། རེ་སྒྲེ་བསྐྱན་ནས་གསེ་ལ་བ་
 བྱས་ཏེ། ལས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁ་
 ཅིག་མཆམས་གཅོད་ཚུལ་ལ་མཆམས་པོ་ཆེ་བཅད་པ། མཆམས་བྱ་ཆུང་དུ་
 བཅད་པ། དགྲིལ་འཁོར་པའི་མཆམས་བཅད་པ་དང་གསུམ་ཡོད་དེ། ཀམ་ཤ་
 ཏམ་ལས། གནས་དང་མཆམས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 ཟེར་ན། མ་བྱབ་སྟེ། ལུང་དེ་ནི་འགྱུར་མ་དག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འགྱུར་
 དག་པ་ལས། གནས་དང་མཆམས་གཉིས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། ཡང་
 དེ་ཉིད་ལས། མཆམས་བྱ་ཆུང་དུ་བཅད་ཅིང་དགྲིལ་འཁོར་པ་སྟོ་མཐུན་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཆམས་བྱ་ཆུང་བཅད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དགྲིལ་
 འཁོར་པ་སྟོ་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཡིན་པ་དང་། དགྲིལ་འཁོར་པ་སྟོ་མཐུན་
 བྱས་པ་ནི་མཆམས་བཅད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མཆམས་མ་བཅད་པར་
 དགྲིལ་འཁོར་པ་སྟོ་མཐུན་བྱས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལས་ཀྱིས་སྐྱབ་
 པའི་མཆམས་ལ། ལྷགས་རིས་བསྐྱོར་བའི་མཐའ་དང་། མ་བསྐྱོར་བའི་མཐའ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐྱོར་བྱེད་ལྷགས་རི་གཅིག་གིས་བསྐྱོར་བ་ལྟ་བུ་
 ལ་ནི། ལྷགས་རིའི་བྱི་ཡི་ཅིག་མཆམས་ཚུན་ཆད་མཆམས་སུ་གཏོགས་
 ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། མཆམས་མ་བཅད་པའི་གནས་སུ་ནི་ལས་ལ་ཅིག་པ་

མཆམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། མཆམས་མ་
 བཅད་པའི་གནས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལས་བྱེ་བའི་ཡུལ་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་
 གི་ཅིག་པ་ཉིད་མཆམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི།
 རྟོར་བྱེད་ལྷགས་རི་གཅིག་གིས་མ་བསྟོར་བའི་གནས་ལ་ནི། གནས་ཁང་གི་
 རྩ་ཁ་ནས་ཚུ་འབབ་པ་ཚུན་ཆད་མཆམས་སུ་གཏོགས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས།
 རྩ་ཁ་ནས་ཚུ་འཛག་པ་གང་དུ་འབབ་པ་ཡང་དོ། །ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་
 འགྲེལ་ལས། ཁང་སྟེང་གི་ཚུ་ཁུང་དུ་ཕྱ་བཙུགས་པའི་ནང་ནས་ཚུ་འཛག་པའི་
 རྩ་གང་དུ་སྟེབས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱང་མཆམས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མ་སྐྱབ་པའི་མཆམས་ནི། དབྱེ་ཐང་ལྷ་བྱ་
 ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་འདི་ཚུན་ཆད་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་དུ་སྟོས་གང་བཟུང་བ་ཚུན་ཆད་
 མཆམས་སུ་གཏོགས་སོ། །

གང་དག་དང་བྱ་བ་གྲོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ།

༥ གང་དག་དང་བྱ་བ་གྲོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ། སྒྱིར་གསོ་སྒྱིར་ལྷ་
 བྱའི་ལས་ལ་ནི། གངས་ཆང་བ་ཁ་སྟོང་དུ་འོས་པ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་དང་
 བུལ་བ་ཞིག་དགོས་ལ། དམིགས་བསལ་ལ་དགོ་སྟོང་བསྐྱབ་པ་འཁྱུལ་བཅས་
 སུ་སོང་བ་དང་། དགོ་ཚུལ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བྱ་རུང་བས་ན། སོ་ཐར་ཀྱི་སྟོམ་
 པ་གསོ་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པའི་རབ་བྱུང་སྟེ་ལྷ་ཆར་ཀྱིས་རུང་དོ། །མི་

མ་ཐུན་པ་གཉིས་ནི། མ་འདུས་པའི་མི་མ་ཐུན་པ་དང་། འདུས་པ་སྤྱིར་སྒྲོག་
གི་མི་མ་ཐུན་པ་གཉིས་ལས་སྤྱི་མ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །དང་པོ་ལ། འདུན་པ་
ལེན་པ་དང་། ཡོངས་དག་ལེན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འདུན་པ་དེ་ཡུལ་
གང་ལ་འབྱུང་ན། ལས་བྱེད་པར་འདུས་པའི་དགོ་འདུན་ལ་འབྱུང་། དངོས་
གཞི་ནི། སྤྱིར་དགོ་འདུན་གྱི་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་ཡིན་པ། བྱེད་པར་དུ་རང་ལ་
གཞོད་པའི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། མཆོམས་ཆེ་ཆུང་གཅོད་པའི་ལས་མ་ཡིན་པ་
ཞིག་འབྱུང་ལོ། །གང་ཟག་གང་གིས་འབྱུང་ན། ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་ཞིག་གིས་
འབྱུང་ཞིང་། ཆོས་བརྒྱད་ནི། མཆོམས་ནང་དེར་གནས་པ། ཁ་སྒྲོང་དུ་འོས་
པ། མྱོས་པའི་གནང་བ་མ་ཐོབ་པ། སྤར་ལས་དེའི་གསོལ་བ་ཅམ་ཡང་མ་
ཐོས་པ། སྤར་གནས་དེར་ལུས་སམ་བསམ་པ་གང་ཡང་རུང་བས་མ་འདུས་
པ། དེར་ཡོད་པ་གཞན་གྱིས་ངེས་སམ། འཕྲིགས་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་
པ། རྟ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །

འདུན་པ་འབྱུང་བའི་ཡུལ་ནི། ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་དགོས་ཏེ། སྒྲོམ་པ་
རྣམ་དག་དང་ལྡན་པ། ལྟ་བ་དང་མཆོན་མ་ཐུན་པ། ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པ་
བྱེ་བ་ན་ཆོས་མ་ཡིན་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པ། མཆོམས་ནང་དེར་
གནས་པ། འདུན་པ་ལེན་ཡུལ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པ། འདུན་པ་ལེན་པ་པོར་
བསྐྱོས་པ་ཡིན་པ། འདུན་པ་ལེན་པའི་ཆོ་ག་དགོ་འདུན་གྱི་དབྱུས་སུ་བཟོད་
པ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དུས་ནི། སྤྱིར་ལས་གང་བཟོད་པའི་དུས་
གྱི་ཉིན་མཆོན་གྱི་ནང་དུ་ལེན་ལ། བྱེད་པར་གསོ་སྒྲོང་ལྟ་བུ་ལ་ནི། འདུན་པ་

དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་བྲིས་ཤིག་ ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་
བརྗོད་པའི་ཆེ་རྒྱལ་ས་པ་དང་མཆོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །འདུན་པ་
འབྲུལ་བའི་ཆེ་ག་ནི། གཞི་གསུམ་ཆེ་ག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདུན་པ་ཕྱལ་
བའི་དགོས་པ་ནི། དགེ་འདུན་མཐུན་པ་འབྲུབ་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ལ་གསོ་
སྦྱོང་གི་དགོས་པ་འབྲུབ་པ་དང་། སྤྱི་རྒྱུད་གི་ཡོན་ཏན་འབྲུང་བའི་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། འདུན་པ་ཕྱལ་བས། ལས་དེ་དང་མཐུན་པར་འབྲུབ་
ལོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། གང་ཟག་གང་འདུན་པ་འབྲུལ་
བར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་དེ་དང་མཐུན་པ་འབྲུབ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
དེ་ནི་སྦྱིར་བཏང་ཡིན་ལ། །

དམིགས་གསལ་དང་ཡོངས་དག་འབྲུལ་བའི་ཚུལ།

༥ དམིགས་བསལ་ནི། མཆོམས་པོ་ཆེ་གཙོད་པའི་ལས་ལ། འདུན་
པ་ཕྱལ་བས་མཐུན་པ་མི་འབྲུབ་སྟེ། མཆོམས་པོ་ཆེ་གཙོད་པ་ནི། ཐག་འདི་
ཅ་མ་ནས་འདུ་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་མཆོམས་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། མཆོམས་
པོ་ཆེ་བཅད་པའི་ལས་གྲལ་དེར་དངོས་སུ་འདུས་ན་ས་མཆོམས་འདི་ཅ་མ་
ནས་འདུ་དགོས་མི་དགོས་དངོས་སུ་ཤེས་པར་འབྱུར་བ་གང་ཞིག་ འདུན་པ་
ཕྱལ་བས་དེ་དངོས་སུ་ཤེས་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
བཀའ་སྩལ་བའི་དབང་གིས་ཡང་། དེའི་ཆེ་འདུན་པ་འབྲུལ་དུ་མི་རྒྱུང་བའི་

ཕྱིར། དེའི་རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ཙ་བར། མཆོམས་བཅད་པ་ལ་
 བྱི་མི་འགྲུབ་པོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། མཆོམས་བཅད་
 པའི་ལས་ཀྱི་གང་ཟག་གང་འདུན་པ་འབྲུལ་བར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་དེ་དང་
 མཐུན་པ་མི་འགྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཉེ་བར་འཁོར་ལས་ཐམས་ཅད་
 འདུན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། མཆོམས་བཅད་པ་ཀྱི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡོངས་དག་འབྲུལ་བའི་ཚུལ་ནི། ཡུལ་དགེ་འདུན་ལ་འབྲུལ་
 ལོ། །དངོས་པོ་ནི། གསེ་སྤྱོད་དང་དགག་དབྱེ་གཉིས་ཁོ་ན་འབྲུལ་ལོ། །གང་
 ཟག་ནི་ཆོས་བཅུ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། བསྟུན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་གསེ་
 རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ། ལྟ་མཆོན་མཐུན་པ། གནས་ནས་སྤྱང་བ་མ་ཡིན་
 པ། བྱེ་བ་ན་ཆོས་མ་ཡིན་གྱི་སྒྲོགས་སུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པ། ཐ་སྙད་ལྡ་དང་
 ལྡན་པ། ལུས་དང་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤར་མ་འདུས་པ།
 ཁ་སྒྲོང་བ་བྱེད་པ་མིན་པ། མཆོམས་ནང་དེར་གནས་པ་མཆོམས་ནང་དེར་
 གནས་པའམ་ཡོད་པ་གཞན་གྱིས་ངེས་སམ། འཕྲིགས་པ། རྟ་ལ་སོགས་
 པའི་རྒྱུན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་རྣམས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་། ལྟ་བ་མཐུན་
 པ་ནི། དགག་སྐྱབ་གནང་གསུམ་གྱི་བཅས་པའི་མཆོམས་མཐུན་པ་ལ་བྱེད་
 གྱི། སྒྲོམ་པའི་ལྟ་བ་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཐ་སྙད་ལྡ་ནི། སྐྱེ་ཤེས། རོན་གོ་བ།
 ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ས་རང་བཞིན་དུ་

གནས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཡོངས་དག་ལེན་པའི་དུས་ནི། གསོ་སྦྱང་ལྟ་བུ་ལ་
 ནི་འདུན་པ་ལེན་པའི་དུས་དང་འབྲེལ། །ཡོངས་དག་འབྲུལ་བའི་ཆོ་ག་ནི། ཆེ་
 དང་ལྡན་པ་སོགས་དགོངས་སུ་གསོལ། དེང་དགེ་འདུན་གྱི་གསོ་སྦྱང་བཙུ་
 ལ་པ་སོགས་ལགས་ལ། བདག་དགེ་སྦྱང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་གསོ་སྦྱང་
 ཡང་བཙུ་ལ་པ་སོགས་ལགས་ཏེ། བདག་དགེ་སྦྱང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་
 བར་ཆད་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་དག་གོ་ཞེས་བདག་མཆིའོ། །བདག་གི་
 གསོ་སྦྱང་ཡང་ཡོངས་སུ་དག་སྟེ། ཡོངས་སུ་དག་པ་བརྗོད་དོ། །བརྗོད་པ་
 ཡང་རིག་པར་བགྱིད་དོ། །ཞེས་པ་ཡིན་ཞིང་། དགག་དབྱེ་འབྲུལ་བའི་ཆོ་ག་
 ནི། དགོངས་གསོལ་སྒྲུབ་ལྟར་ལ། དེང་དགེ་འདུན་གྱི་དགག་དབྱེ་བཙུ་ལ་
 པ་སོགས་ལགས་ལ། བདག་དགེ་སྦྱང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་དགག་དབྱེ་ཡང་
 བཙུ་ལ་པ་སོགས་ལགས་ཏེ། བདག་དགེ་སྦྱང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་བདག་
 ལ་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་། དོགས་པའི་གནས་གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན་ལ་
 དགག་དབྱེ་བགྱིད་དོ། །དགག་དབྱེ་ཡང་བརྗོད་དོ། །བརྗོད་པ་ཡང་རིག་པར་
 བགྱིད་དོ། །ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། འདི་དང་སྒྲུབ་མ་གཉིས་ཀའི་མཇུག་ཏུ་ཐབས་
 ལེགས་བྱའོ། །དགོས་པ་ནི། དགེ་འདུན་མཐུན་པ་འབྲུལ་པ་དང་། འབྲུལ་བ་
 པོའི་རྒྱུད་ལ་གསོ་སྦྱང་དང་དགག་དབྱེ་འབྲུལ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །ཡང་།
 འདུན་པ་དང་ཡོངས་དག་གཉིས་ཀ་འབྲུལ་བའི་དངོས་པོ་ནི། གསོ་སྦྱང་དང་།
 དགག་དབྱེ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན། ཆོ་ག་ནི། འདུན་པ་ལེན་པའི་ཆོ་ག་དང་འབྲེལ།
 དགོས་པ་ནི། མ་འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་སྦྱིད་པར་བྱེད་པ་དེ་དགག་པར་བྱ་

བ་དང་། རང་རྒྱུད་ལ་གསེ་སྒྲོང་དང་དགག་དབྱེ་འབྲུབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་
དོ། །

དེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཆོ་གའི་མཆན་ཉིད་སོགས་བཤུངས་པ།

༥ གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཆོ་གའི་མཆན་ཉིད་ནི། ཁོ་ན་རེ། གསེ་སྒྲོང་
དེ་གནས་གང་དུ་བྱ། གང་ཟག་གང་གིས་བྱ། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་བྱ། ཆོ་ག་གང་
གིས་བྱ། དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་བྱ་ཞེ་ན། གནས་ནི་སྒྲོ་མ་ཐུན་བྱས་ལ་ཆགས་
ཤིང་མ་ཞིག་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། གསེ་སྒྲོང་གི་གནས་ལ་
སྒྲོ་མ་ཐུན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གང་གིས་བྱ་བ་ནི།
སྒྲོ་མ་པ་གསོ་རུང་ཡན་ཆད་ལ་གནས་པའི་ཆོས་འདི་པའི་རབ་བྱུང་སྡེ་ལྔ་ཅར་
གྱིས་བྱ་དགོས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱིན་དག་ཚུ་ལ་དག་སྒྲོང་གཉིས་ཀས་དེ་བྱ་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་ལས། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་གསོ་སྒྲོང་གི་གནས་སུ་འོངས་ན།
མ་ལྟོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་བྱ་ན། དུས་ངེས་པའི་
གསེ་སྒྲོང་རྣམས་ནི་སྒྲོ་བ་བྱེད་བྱེད་གྱི་ཆེས་བཙེ་ལྔ་ལ་བྱའོ། །བཟུ་ཤེས་གྱི་
གསོ་སྒྲོང་སོགས་ནི་དུས་གར་བབ་ལ་བྱའོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་
ན་གསོ་སྒྲོང་བཅུ་བཞི་པ་བཤུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། གསོ་
སྒྲོང་བཅུ་བཞི་པ་བྱེད་པའི་ཉིན་མོ་དེ་ཆེས་བཙེ་ལྔ་ཡིན་ཀྱང་ཉིན་ཞག་བཅུ་
བཞི་པའི་ཉིན་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོ་ག་གང་གིས་བྱ་བ་འདི་ལ། སྒྲོར་བ་དང་།
དངོས་གཞི་དང་། མཐུག་དང་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ལ། བསྐྱན་ཐབས་ཉམས་

པར་མི་བྱ་བ། རང་གཞན་གྱི་ལྷུང་བ་ཕྱིར་འཆོས་པ། ཆོས་བཤད་པ་དང་ཉན་
པ་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བ། གངས་བཟུང་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཆག་ཆག་
བཏབ་ཅིང་། རྒྱགས་དར་བྱ་བ་དང་། གནས་མལ་བཤམས་པ་དང་། ཅི་འབྱོར་
བའི་མཆོད་པ་བཤམས་པ་དང་། དགོ་འདུན་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་གཞི་བརྟུང་བ།
ཅིའི་དོན་དུ་ཞེ་ན། གསོ་སྦྱང་གི་དོན་དུ་ལོ། །ཞེས་ལན་འདེབས་པ་རྣམས་ཡིན་
ནོ། །

གཞིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།

༥ དེས་ན། གཞིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། རྒྱ། ཆོད། དབྱིབས།
འཛོག་པའི་གནས། བརྟུང་བའི་གནས། རབ་གནས་ཇི་ལྟར་བྱ་བ། གང་
ཟག་གང་གིས་བརྟུང་བ། ཚུལ་ཇི་ལྟར་བརྟུང་བ། ཆོད་དང་མི་ལྡན་པའི་ཉེས་
དམིགས། ཆོད་དང་ལྡན་པའི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ་དང་བརྟུང་ལས། དང་པོ་དེའི་
རྒྱ་ནི། གཞིའི་མདོ་ལས།

ཅན་དན་བེལ་སྦ་བ་ལ་ཤ། །

ཨ་ཤད་ཐ་དང་ཅན་དན་དམར། །

རྒྱ་སྟར་ཏ་ལ་ཀའ་ཤུ་ག། །

ཤིང་ཤ་པ་དང་ཏ་མ་ལ། །

ཨ་སྦ་སྟར་བུ་སྦྱ་རུ་ར། །

སྦྱང་ཉི་ས་ར་ཨ་ཤ་ཀའ། །

འདི་དག་ལ་ནི་འབད་དེ་བྲ། །

འདི་དག་ཐམས་ཅད་མེད་གྱུར་ན། །

འོ་སེ་ལ་ནི་འབད་དེ་བྲ། །

འདི་དག་མེད་ན་མི་བྱའོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ལུང་ཆད་ལ། དཀྱུས་ལ་སོར་
བརྒྱད་ཅུ་ཙ་བཞི། ཆེ་ཆད་ལ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད། ཞེང་ལ་སོར་དུག་ དཔངས་
ལ་སོར་གཉིས་བྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལུང་དུའི་ཆད་ནི་སོར་དག་གི།
བརྒྱད་ཅུ་ཙ་བཞི་ཉིད་བྱའོ། །ཞེང་ལ་སོར་དུག་བྲ་བ་སྟེ། དཔངས་སུ་ཡང་ནི་
གཉིས་ཡིན་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དབྱིབས་ནི། བརྒྱད་གཞོགས་རྩེ་བས་རྣམས་མཉམ་པ། རྩེ་
མོའི་བྱར་བཞི་ནས། སོར་གཉིས་རེ་བཅད་ནས། རྩེ་མོ་གཉིས་སྤལ་བའི་
མགོའི་དབྱིབས་སུ་བྲ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཆད་ནི་སོར་མོའི་ཆོགས་དག་
གིས། །བྱར་བཞིར་ཆད་ནི་གཉིས་པ་ཡིན། །ལེགས་མཉམ་ཤིན་དུ་གསལ་
བ་དང་། །རྩེ་གཉིས་སྤལ་བའི་མགོ་བཞིན་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
བརྒྱད་བྱེད་གྱི་ཆད་དང་དབྱིབས་དང་འཆང་བ་བྱུང་གི་ཆད་ལ་སོགས་པ་
ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་བརྒྱད་བར་བྱེད་པ་ཡང་། །ཤིང་དེ་ཉིད་ལ་
འབད་པར་བྲ། །བཅུ་གཉིས་ཆད་ནི་སོར་དག་ལས། །ལྷུ་མ་ཞིང་རྩེ་གཉིས་
ནི་ལེ་མགོ། །འཆང་བ་བྱུང་ཆད་ཀྱང་དེ་བཞིན་འོ། །ཤིན་ཏུ་འཇམ་ཞིང་
རྩེ་བས་མཉམ་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ནི། གཙུག་ལག་ཁང་

གི་སྒྲོ་ཁང་ངམ། ཡང་ན་གཙུག་ལག་ཁང་དབུས་མའི་ནང་དུ་འོག་ཏུ་བྲིའི་སྟེང་
 དུ་བཞག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཕྱིར་དེ་བརྟུང་བཞག་བྱ་སྟེ། འོག་
 ཏུ་ཡང་ནི་བྲི་བྱ་བ། །གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒྲོ་ཁང་ངམ། །ཡང་ན་དབུས་མའི་
 སྟེང་དུ་བཞག་ ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ནི། ཁང་པའི་ཐོག་ལ་སོགས་
 པ་ཀུན་གྱིས་ཐོས་པའི་གནས་ནས་བརྟུང་དོ། །བྲུག་པ་ནི། ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་
 སོགས་སུ་བསྐྱེད་ནས་ན་བཟའ་སོགས་སྒྲོན་ཏེ་རབ་གནས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ཉིད་ལས། དེའི་རབ་གནས་བྱ་བ་ནི། ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྱ། །སྒྲེ་བ་
 མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །གདོད་ནས་མ་སྐྱེས་བར་དགོ་བ། །དེ་ལྟར་རབ་
 གནས་བྱས་ནས་ནི། །དེ་ནས་སྐྱོན་འབྱེད་གྱུར་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བདུན་པ་ནི། དགོ་སྒྲོང་ནས་དགོ་བསྟན་གྱི་བར་གཙང་ལ། གསོ་སྒྲོང་
 ལ་གནས་པ། ཆོས་སྒྲོགས་པ་ཡིན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། བསམ་པ་
 རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཞིག་གིས་བརྟུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དགོ་སྒྲོང་རྣམས་
 དང་དགོ་ཚུལ་གྱིས། །དུས་རྣམས་ཏྲག་ཏུ་བརྟུང་བྱ་ཞིང་། །གསོ་སྒྲོང་ལ་ནི་
 གནས་པའི་ཆོ། །དགོ་བསྟན་གྱིས་ཀྱང་བརྟུང་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བརྟུང་པ་ནི། བསམ་པ་རི་ལྟ་བུས་བརྟུང་བའི་ཚུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ།
 གཞི་ལ་ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་དུ་མོས་ནས། བརྟུང་བ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་
 བསྐྱལ་བ་དང་། སྐྱ་ལ་སྒྲོང་ཉིད་དང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཆོས་སྟོན་པའི་སྐར་མོས་ཏེ།
 བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་པན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བརྟུངས་ལ། དེ་ཡང་
 དང་པོར་ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་དང་། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སོགས་པར་མོས་

ནས། དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ཏེ། འདས་ཆ་ལན་གསུམ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། རྒྱུད་
 གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བ་ཉ་གང་བ་ལྟ་བུ་དང་། མཐུག་ཏུ་ཉོག་གསུམ་དང་
 གཉིས་གང་རུང་བྱས་ནས་བརྟུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་འོག་དགོན་
 མཆོག་གསུམ་ལ་ནི། །ཕྱག་འཆའ་ནས་ནི་བརྟུངས་བྱས་ཏེ། །འདས་ཆ་
 གསུམ་ནི་བྱས་ནས་ནི། །ཆོས་ཀྱི་རྩ་ནི་བརྟུང་བར་བྱ། །ལྷ་བདུན་གྱིས་ནི་
 བརྒྱན་པ་ལྟར། །སྦྱིད་པའི་རིམ་གྱིས་བརྟུང་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དགོ་འདུན་ལས་ལ་བསྐྱུ་བའི་དོན་དུ་ནི་ལུང་ཁ་ཅིག་ལས་རྒྱུད་གཅིག་
 དང་ཉོག་གསུམ་བྱེད་པར་བཤད། ལུང་ཁ་ཅིག་ལས། རྒྱུད་གསུམ་དང་ཉོག་
 གསུམ་བྱེད་པར་བཤད། ལུང་ཁ་ཅིག་ཏུ་རྒྱུད་གསུམ་དང་ཉོག་གཉིས་བྱེད་
 པར་བཤད། རོ་དབྱུང་བའི་དོན་དུ་གཞི་འཕྲག་པ་ལ་བཀལ་ཏེ་རྒྱུད་ཉི་ཆེ་བ་
 ལས་ཉོག་མེད་པའི་བྱི་ལོ་བརྟུང་བར་བཤད། ལུང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཞི་བའི་དོན་དུ་
 རྒྱུད་གཅིག་དང་ཉོག་གཅིག་བྱེད་པར་བཤད། དགོ་འདུན་ཟས་ལ་བསྐྱུ་བའི་
 དོན་དུ། གཞི་རྒྱུད་དུ་དང་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀ་རྒྱུད་གསུམ་དང་། དེ་སྦྱིད་ཀྱི་ཉོག་
 བྱེད་པར་བཤད་ལ། བརྟུང་བའི་ཚུལ་ནི། གཞི་རྒྱུད་དུ་དང་པོར་བརྟུང་། དེ་
 རྗེས་ལྷུང་བཟེད། ལྟ་གོན་བྱ་བའི་ལོང་ཡོད་པར་རྒྱུངས་བཅད་དེ། གཞི་ཆེ་བ་
 བརྟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དགོ་འདུན་བསྐྱུ་བའི་དོན་དུ་ནི། རྒྱུད་
 གསུམ་དང་དེ་སྦྱིད་ཀྱི་ཉོག་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་རེ་རེ་ལ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྷ་སོ་ལྷ་
 ཉི། བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་བྱའོ། །རྒྱུད་དེ་ཡང་གཅིག་ནས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་ལ་
 རེ་ཆེ་རེ་ཆེ་དང་། བཅོ་བརྒྱད་ནས་རེ་རྒྱུད་དུ་སོང་བ་ལྷ་བ་ཉ་གང་བ་ལྟ་བུར་

བརྟུང་དོ། །འོ་ན་གཞི་ཆུང་དུ་དེ་རི་ལྟ་བུ་སྒྲུལ་ན། སེར་བརྟུང་གཉིས་པའམ། ཉི་
 རྒྱ་ཅ་བཞི་པ་བཤད་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་སྒྲོང་བ་པའི་གཞི་
 བོ། གསེལ་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་རུང་བར་བཤད་དོ། །བརྟུང་བའི་དུས་ནི། རྣམ་
 བབ་དུ་བརྟུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཟན་ཟ་ཉི་མ་འཆར་རྒྱབ་ཆོ། །དུས་
 གསུམ་ལ་ནི་ལན་གསུམ་མོ། །སྒྲུ་བྱས་ལ་ནི་ལན་གཉིས་བསྐྱགས། །སྒྲོ་བྱར་
 གཞོད་པ་ཆར་མི་འབབ། །དེ་བཞིན་འཐབ་དང་ཅོད་པ་དང་། །སྒྲོག་དང་གཞོད་
 པ་ཆེན་པོ་དང་། །ནད་དང་ལུ་གེ་ནི་བྱའི་བྱིར། །མ་འཆོལ་རིམ་གྱིས་བརྟུང་
 བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དགྲ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཆད་མེད་ཤིང་
 ངན་ལས་བྱས་དང་། །བརྟུངས་ན་སྒྲ་ནི་མི་འབྱུང་བའི། །སངས་རྒྱས་ཡུམ་
 འདི་བརྟུངས་ན་ནི། །ཡུལ་འཁོར་འཆེ་བ་ངེས་པར་འབྱུང་། །གཙུག་ལག་
 ཁང་དུ་དགེ་སྒྲོང་རྣམས། །དེ་བཞིན་སྒྲོ་ནི་མི་མཐུན་དང་། ཉེས་ལྷུང་དག་ནི་
 འབྱུང་འབྱུར་ཞིང་། །རྣམ་པ་དུ་མ་ཅོད་པར་འབྱུར། །ལུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་དབང་
 འབྱུར་ཞིང་། །བདུད་ཀྱང་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་ཡིན། །གདུག་པའི་སྒྲ་ནི་དུ་
 མ་ཡིས། །འབྲས་བུ་རྣམས་ནི་ཉམས་པར་བྱེད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེས་
 དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །བརྟུང་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱལ་པོ་གང་གི་ཡུལ་འཁོར་
 དུ། །གཞི་འདི་ནི་གྲགས་གྱུར་ན། །དེ་ནི་དཔལ་དང་གྲགས་པ་དང་། །འདོད་
 པ་དང་ནི་ལོ་ལེགས་འབྱུང་། །པ་རོལ་གྱི་ནི་འཛིགས་མེད་ཅིང་། །འབྲས་
 བུ་རྣམས་ཀྱང་ཉམས་མི་འབྱུར། །སངས་རྒྱས་བྱིན་རྒྱལས་འབྱོར་པ་
 ཡིས། །དེར་ནི་བདུད་རྣམས་འདུལ་བར་འབྱུར། །དཔྱལ་བ་ཡི་དྲགས་འཛིག་

རྟེན་རྣམས། །འཇིག་པར་འགྱུར་བ་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་
 ཏྲུག་དང་ཅིང་། །ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་གཞིལ་བར་འགྱུར། །དེར་ནི་དགོ་འདུན་
 དུལ་བར་ལྡན། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་འཕེལ་བར་འགྱུར། །འདོད་ཆགས་
 ཞེ་སྤང་གཏི་ཐུག་རྣམས། །དེར་ནི་རྒྱབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཆོས་ཀྱི་རྩ་ནི་
 བརྟུངས་པས་ནི། །གང་གི་རྣལ་ལམ་གྲགས་གྱུར་ཅིང་། །དུས་གཅིག་དག་ཏུ་
 ཐོས་པ་གང་། །དེ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 ཡིན་ནོ། །

རང་གཞན་གྱི་ལྟངས་བ་ཕྱིར་འཆོས་པའི་ཚུལ།

༥ ཅུ་བའི་གཉིས་པ། རང་གཞན་གྱི་ལྟངས་བ་ཕྱིར་འཆོས་པའི་ཚུལ་ལ།
 རང་གི་ལྟངས་བ་ཕྱིར་འཆོས་པའི་ཚུལ་དང་། གཞན་གྱི་ལྟངས་བ་ཕྱིར་འཆོས་
 པའི་ཚུལ་དང་། རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དེ་ཕྱིར་འཆོས་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ་
 ལས། དང་པོ་ནི། གསེ་སྒྲོང་ལྟ་བུའི་ལས་ལ་འདུ་བའི་སྤྱོད་ལ་དུ། རང་གི་
 ལྟངས་བ་བཞགས་པར་འོས་པ་རྣམས་བཞགས། བསྐྱམས་པར་འོས་པ་རྣམས་
 བསྐྱམས། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་འོས་པ་རྣམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས།
 རང་རྒྱུད་ལྟངས་བས་མ་གོས་པ་བྱེད་དགོས་ཏེ། མདོ་ཅུ་བ་ལས། འདི་ལ་ལྷ་བ་
 བྱེད་བརྒྱས་པའི་སོ་སོར་བརྟག་པར་བྱའོ། །འདུ་བར་འགྱུར་བ་དེར་ཤེས་སོ་
 ཤེས་པ་ཕྱིར་བཅོས་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་འདུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལས་ལ་འདུས་ཟིན་ནས་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་བྲན་པའམ་ཡིད་གཉིས་
 ཟ་ན་བྱུང་ན་མོའི་དགོ་སྒྲོང་གི་བྱུང་དུ་ཙོག་ཙོག་བྱུར་བ་སྒྲུབ་ནས་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། འདུག་པ་ན་བྲན་ནམ་ཡིད་གཉིས་
 ཟ་ན་བྱུང་ན་མོ་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ཡང་། བྱུང་ན་མོ་ལ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། ལས་གྲུལ་དེར་འདུས་པའི་དགོ་སྒྲོང་
 རང་གི་རྩ་ན་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་བྱའོ། །ཡང་ན། ལས་བྱེད་པ་པོ་རང་ཉིད་ལྷུང་བ་
 བྲན་ནམ་ཡིད་གཉིས་ཟ་ན། དགོ་སྒྲོང་གཞན་ལ་མི་བརྗོད་པར་རང་ཉིད་གྱིས་
 ཆོ་ག་ཆར་གཅིག་བརྒྱས་ནས། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་
 བ་ལས། ལས་བྱེད་པས་ནི་སེམས་གྱིས་སོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གཞན་
 གྱི་ལྷུང་བ་ཕྱིར་འཆོས་པའི་ཚུལ་ནི། ལས་བྱེད་པ་རང་ཉིད་མ་གཏོགས་པའི།
 དགོ་འདུན་གཞན་ལས་གྲུལ་དེར་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ས་སྐོ་བའི་ལྷུང་བྱེད་ལྟ་
 བྱ་དང་ལྟན་པར་བྱུར་ན། དེ་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་བཀའ་སྒྲོ་བདེ་བའི་དགོ་སྒྲོང་
 གཅིག་ལ། ལས་བྱེད་པའི་དགོ་སྒྲོང་གིས་ས་སྐོས་པས་ཅིར་འགྱུར་ཞེས་དེས་
 པས་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྦྱོང་གྲུང་དེ་དང་ལྟན་པར་སོང་བྱས་
 པས། དེ་ན་རེ། དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་དེ་དང་ལྟན་ནོ་ཞེ་ན། ཐོག་མར་སྦྱོང་
 རང་གི་ལྷུང་བ་དེ་ཕྱིར་འཆོས་ཤིག་ཟེར། ཀུན་གྱི་མིག་སྟོས་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་
 དུ། ཀུན་གྱིས་མཐོང་སར་ཕྱིར་བཅོས་ལ་བཀོད་ནས། དེ་རྗེས་གཞན་རྣམས་
 གྲུང་དེ་ལ་འགོད་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། གལ་ཏེ་ཆོས་
 བཅོ་ལྷ་ལ། བདག་གཅིག་པོ་དེ་དང་མི་ལྟན་པར་ཤེས་ན། འགྲོགས་ཤེས་ལ་

དང་པོར་འབད་པར་བྱའོ། །ཆེ་དང་ལྡན་པ་འདི་དང་འདི་ལྟར་བྱེད་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེས་ཅིར་འགྱུར་ལྟར་བ་དང་བཅས་པར་རོ། །འོ་ན། ཆེ་དང་ལྡན་པས་
 གྲང་འདི་དང་འདི་ལྟར་བྱས་སམ། བྱས་སོ། །འོ་ན། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཡང་ལྟར་
 བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་བོ་གཅིག་ཕྱར་མ་ཟད་ཀྱི། དགོ་
 འདུན་ཐམས་ཅད་དོན་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཀྱེ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ངེ་སྤྱོད་རང་
 གི་ལྟར་བ་ཆོས་བཞིན་དུ་བྱིར་བྱིས་ཤིག དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱོད་
 ལ་ཅིར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་རྩོམ་པས་མིག་ལམ་དུ་ལྟག་མ་འདོད་པ་རྣམས་
 འཆགས་སུ་གཞུག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་གསུམ་པ་ནི། གནས་དེར་
 དགོ་འདུན་ཀྱན་ས་རྟོ་ལྟ་བུའི་ལྟར་བ་གཅིག་དང་ལྡན་ན། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་
 རྣམ་ཁ་ཅིག་གནས་གཞན་དུ་བྱིར་བཅོས་ལ་བཏང་ནས་དག་པའི་མདུན་དུ།
 གཞན་རྣམས་གྲང་བྱིར་བཅོས་ཏེ་དག་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་ལྟར་བ་ཤེས་སམ། ཡིད་གཉིས་སུ་གྱུར་ན་ལེན་པར་བྱེད་པ་སྐྱབ་
 པའི་བྱིར་དགོ་སྤོང་འགའ་ཞིག རང་གི་བྱིར་བཅོས་པའི་དོན་དུ་གནས་གཞན་
 དུ་བཏང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་
 ལས་ལ་འདུ་དགོས་པའི་ཆོ། ལས་ལ་མི་སྐྱབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་གསོལ་བ་
 འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཀྱིས་ལྟར་བ་དེ་ཐུན་མོང་དུ་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱ་
 དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། མ་གྲུབ་ན་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབ་པའི་བྱིར་གསོལ་བ་
 བྱ་བ་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་།

ཆོས་བཤད་ཉན་བྱ་བའི་ཚུལ།

༩ གསུམ་པ་ཆོས་བཤད་ཉན་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ། དང་པོར་ཕྱག་འཆའ་བའི་རྒྱུད། བར་དུ་མདོ་འདོན་པའི་རྒྱུད། མཐར་བསྡེ་བ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཏེ་རྒྱུད་ཆགས་གསུམ་པོ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། དགོ་བསྐྱོས་ལྟ་བུ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གིས་ཕྱག་བྱས་ནས་འགྲུངས་ཏེ། ཐལ་མོ་སྒྱུར་འདུད་པ་དང་བཅས་ཏེ། བྲངས་ཆོས་བརྗོད་ནས། གཙུག་ལག་ཁང་གི་བདག་པོ་དང་། ལྷ་ནམས་ཀྱི་དོན་དུ་མདོ་བསྐྱུལ་ཏེ། དེ་ནས། ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་མདོ་དང་། སྐར་མ་རབ་རིབ་ཅེས་སོགས་ཆོག་པ་བཅད་གཅིག་འདོན་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་མདོ་བསྐྱུལ་བ་པོས་སྒྲོད་ལམ་སྒྲར་ལྟར་བྱས་ཏེ། དགོ་འདུན་ལ་སྒྱུན་གསོལ་ཞིང་གཏོར་མ་ཆ་བཞི་བྱ་བ་འཐད་དེ། སྒྲན་གཞིའི་མདོ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་མདོ་བསྐྱུལ་བ་པོ་དེས་ཆོས་བཤད་པའི་ཕྱིར་གསོལ་བ་བཏབ་པོ། །དེ་རྗེས་དགོ་སྒྲོང་གི་གནས་བརྟན་གྱིས་སྒྲན་པ་སངས་རྒྱས་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་པ་ཕྱག་འཆའ་ནས། ལྷ་མི་སོགས་ཆོས་ཉན་པ་ལ་བསྐྱུལ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་བསྐྱགས་པའི་མདོ་འདོན་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཕྱག་འཆའ་བ་དང་། མདོ་འདོན་པ་དང་། རྗེས་སུ་བསྡེ་བ་བྱ་བ་སྟེ་རྒྱུད་ཆགས་གསུམ་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱི་མདོ་འདོན་པར་བྱའོ། །མདོ་ནི། སྒྱིར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྒྲན་པའི་མདོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་སྒྲན་པས་ཆོག་གྱང་དེང་སང་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་དག་གི་མདོ་འདོན་པ་ཕྱག་ལེན་དུ་སྒྲུང་བས་དེ་

འདོན་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་གྲངས་བཟུང་བ་ནི། དགོ་ཚུལ་རྣམས་ཀྱིས་གསེ་
སྒྲོང་བྱས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ། དགོ་སྒྲོང་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གིས་ཚུལ་ཤིང་
བྱིམས་ཏེ། དགོ་སྒྲོང་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་བཟུང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པའི་
དགོས་པ་ནི་མ་འདུས་པའི་མི་མ་ཐུན་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ནོ། །

དངོས་གཞི་ལ་མ་རྫོགས་པ་དང་རྫོགས་པའི་གསེ་སྒྲོང་།

༥ གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ། བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པའི་གསེ་སྒྲོང་དང་།
དེ་རྫོགས་པའི་དེ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པའི་གསེ་སྒྲོང་
བྱ་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དགོ་སྒྲོང་ཆོས་དབྱ་དང་ལྡན་པའི་བྱ་བ་དུ་སྒྲགས་ཆིག་
ལན་གསུམ་བཞུས་པའི་སྒྲོན་སྒྲོལ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སྒྱིར་
བཏང་དང་དམིགས་བསལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བསྟེན་པར་རྫོགས་པས་
གསེ་སྒྲོང་བྱ་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པའི་སྒྲོན་སྒྲོལ་བྱ་
བའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གང་གིས་འདོན་ན། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོལ་པ་རྣམ་དག་
དང་ལྡན་པ། ལྟ་མཆན་མ་ཐུན་པ། ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པ། རྩེ་བ་ན་ཆོས་
མ་ཡིན་པའི་སྒྲོགས་སུ་སོང་བ་མིན་པ། ལྷས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ས་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པར་གྱུར་པའི་གནས་བཏྟན་དང་པོ་ལ་སོགས་པས་ཆིག་
ཕྱེད་ཀྱང་མ་འཁྲལ་བ་ལེགས་པར་ཐོན་པས་འདོན། དེས་མ་ཐོན་ན་གཉིས་
པས་འདོན། དེས་ཀྱང་མ་ཐོན་ན་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པས་འདོན་ནོ། །མདོར་

ན། མཚན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གིས་བཏོན་པས་ཚོགས་གི
འདི་ལ་བསྐྱབ་གྲུལ་མི་དགོས་སོ། །གཅིག་གིས་ཚང་བར་མ་ཐོན་ན་གཉིས་
པ་དང་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྗེ་སྟེད་དགོས་པས་འདོན་ནོ། །དངོས་པོ་
གང་འདོན་ན། པའི་སྐབས་སུ་པའི་སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་དང་། མའི་སྐབས་
སུ་མའི་སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་ནོ། །ཚད་རིམ་མ་འདོན་ན། རིམ་གྱི་འཇལ་
ཡང་ན་སྟེང་གཞི་དག་ཏུ་འདོན་ཞིང་། ལྷག་མ་ནི་ཐོས་པ་བསྐྱགས་པས་ཀྱང་
འབྱུང་ལ། བཅུ་མས་པའི་སྟེ་ཚན་ནི་རིམ་གྱི་འཇལ། རྫོགས་པར་འདོན་དགོས་
སོ། །བཞི་པ་སྒྲུང་ལྷུང་ལ་རིག་ནས་ནི་རིམ་གྱིས་འདོན་དགོས་ཏེ། པལ་ཆར་
བྱས་ནས་ལྷག་འཛོག་པ་མི་མཛེས་པའི་བྱིར་རོ། །སྟན་གང་གི་སྟེང་ནས་
འདོན་ན། སང་གའི་ཁྲིའི་སྟེང་ནས་འདོན་པ་ཡིན་ནོ། །བསམ་པ་གང་གིས་
འདོན་པ་ནི། ཚོས་བཤད་པའི་སྟོ་མ་འབྲུལ་བ་དང་། སོ་སོ་ཐར་པ་ལ་སྟོན་པ་
དངོས་དང་། རང་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཅིས་སྐྱས་སུ་བྱེད་པའི་དགོ་སྟོང་རྣམ་
དག་གི་འདུ་ཤེས་དང་། ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་བཏོན་ནས། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་
ཡུན་རིང་ཏུ་གནས་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་
ཟིན་པའི་སྟོན་ས་འདོན་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྒར་མ་གྲུབ་ན། ལྷུང་བ་ཐུན་མོང་
བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། གནས་ལ་སྟོ་མ་ཐུན་གྱི་གངས་བཟུང་བའི་
འོག་ཏུ་བྱ་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་ལ། ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་གི་དེ།
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གསོ་སྦྱོང་། མདོར་བསྐྱས་པའི་གསོ་སྦྱོང་། དགག་

དབྱེའི་གསེ་སྒྲོང་། དགེ་སྒྲོང་མའི་གསེ་སྒྲོང་དང་ལྷ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་
 སྒར་བཤའ་ཟིན། གཉིས་པ་ལ། ཏུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་ནས། དུལ་གང་གི་མདུན་
 ཏུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ནི། དགེ་སྒྲོང་ཆོས་དགུ་ལྟན་ཞིག་གི་མདུན་ཏུ་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབ་པོ། །ཆོས་དགུ་ནི། སྒར་བཤའ་པ་བདུན་གྱི་སྟེང་ཏུ་མཆོམས་
 རང་དེ་ན་གནས་པ། རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །རྟེན་གྱི་གང་
 ཟག་གང་གིས་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པ་ནི། བསྟེན་རྒྱུ་གསེ་སྒྲོང་པ་གསེ་རུང་
 ཡན་ཆད་དང་ལྟན་པ། ལུས་ཐ་མལ་ཏུ་གནས་པ། བསམ་པ་རང་བཞིན་ཏུ་
 གནས་པ། གསེ་སྒྲོང་དངོས་སུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དང་མི་ལྟན་པ། རྒྱུ་ཆོག་གསེ་
 སུ་མ་ཆང་བ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དངོས་པོ་གང་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པ་
 ནི། གསེ་སྒྲོང་བཅུ་བཞི་པ་དང་། བཙེ་ལྷ་པ་ཁོ་ན་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པ་ཡིན་གྱི།
 གསེ་སྒྲོང་གཞན་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་དགག་བྱ་ནི། ཏུས་
 ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ལ་ནི་བྱེད་པའི་ཏུས་ངེས་པ་མེད་པའི་བྱིར།
 བསམ་པ་ནི་སྒར་དང་འབྲ། གནས་ནི་སྒྱིར་བཏང་ལ་མཆོམས་ནང་ཏུ་བྱ་ཞིང་།
 དམིགས་བསལ་ངེས་པ་མེད་དེ། ཏུས་ནམ་བབ་ཏུ་བྱས་པས་ཆོག་པའི་བྱིར།
 ཆོ་ག་ལ་སྒྲོར་དངོས་གཉིས་ལས། སྒྲོར་བ་ནི། སྒར་བཤའ་པ་དང་འབྲ་ཞིང་
 མ་བྱུང་གྲང་ཉིས་པ་མེད་དོ། །དངོས་གཞི་ནི་སྒྲགས་ཆོག་ལན་གསུམ་བརྒྱས་
 པའི་སྒྲོན་སྒྲོལ་བྱའོ། །དུལ་དགེ་སྒྲོང་དངོས་སུ་མེད་ན། ལྷ་དགོངས་སུ་གསོལ་
 ཞེས་སོགས་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་སྒྲོལ་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྒྲ་མི་འདོད་ན་ཡིད་གྱིས་
 སྒྲགས་ཆོག་ལན་གསུམ་བརྗོད་དོ། །དགོས་པ་ནི། གསེ་སྒྲོང་མ་བྱས་པའི་

ཉེས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་མདོར་བསྐྱུས་པའི་གསོ་སྦྱོང་ལ།
གཞན་སྒྲུང་དང་འདྲ་བ་ལ། གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་ཤྲུ་སེང་
གེས་གསུངས་པ་ཡི། སྒྲིག་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་ཞིང་། ཞེས་པ་ནས། དང་སྦྱོང་
གསུང་པའི་ལམ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་འདོན་པ་ཡིན་གྱི། སོ་
ཐར་གྱི་མདོའི་སྒྲིང་གཞི་ཙམ་ཡང་མི་འདོན་ནོ། །བཞི་པ་དགག་དབྱེའི་གསོ་
སྦྱོང་ནི། དགག་དབྱེ་བྱ་བའི་ཆེ། དེར་གནས་ཏེ་དགོ་སྦྱོང་གི་དགག་དབྱེ་ཉིད་
བྱ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་ལོགས་སུ་གསོ་སྦྱོང་བྱ་མི་དགོས་ཏེ། དགག་དབྱེ་
བྱས་པས། གསོ་སྦྱོང་བྱས་པའི་གོ་ཆོད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། འདི་
བྱས་པས་གསོ་སྦྱོང་མི་འགྱུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
མཁས་པའི་དབང་པོའི་བཞེད་པ་ནི། གནས་དེར་དབྱར་ཁས་ལེན་བྱས་པའི།
དགོ་སྦྱོང་གིས་མཐར་ཉ་ཞི་ཞིག་དང་བསྐྱུན་ནས་དགག་དབྱེ་བྱས་ན་གསོ་
སྦྱོང་བྱས་པའི་གོ་ཆོད་པར། འདི་བྱས་པས་གསོ་སྦྱོང་མི་འགྱུབ་པ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་བསྐྱུན་པར་བཞེད་ལ། གནས་དེར་དགག་
དབྱེ་བྱེད་པ་ལ། གནས་དེར་དབྱར་ཁས་ལེན་བྱས་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་
ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། དབྱར་གནས་པས་དགོ་འདུན་ལ་མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་
དང་། དོགས་པ་དག་གིས་དགག་དབྱེ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བཞེད་པས་ལོགས་པར་དབྱེད་དགོས་སོ། །

དགེ་སྤྱོད་མའི་གསེ་སྤྱོད་བྱེད་ཚུ་ལ།

༩ ལྷ་པ་དགེ་སྤྱོད་མའི་གསེ་སྤྱོད་བྱེད་ཚུ་ལ་ནི། དང་པོར་དགེ་སྤྱོད་
 མའི་དགེ་འདུན་ལ་འདུན་པ་དང་། ཡོངས་དག་གཉིས་ཀ་ལུ་ལ་ནས། དེ་རྗེས་
 དགེ་སྤྱོད་མའི་ཆོག་ས་འབའ་ཞིག་གིས། དགེ་སྤྱོད་མའི་སོ་སོར་ཐར་པའི་
 མདོ་བཏོན་ནས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལོ་གཅིག་ལ་གསེ་སྤྱོད་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་
 འབྱུང་བའི། ཡར་ངོའི་བཅུ་གཉིས་མར་ངོའི་དྲུག་དང་བཅས་པའི་བཅོ་བརྒྱད་
 ནི། གསེ་སྤྱོད་བཅོ་ལྷ་པ་དང་། ལྷ་པ་མ་དྲུག་ནི་གསེ་སྤྱོད་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན་
 ནོ། །དུས་ཆིག་ས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དགུན་སྟོང་། དགུན་སྟོང་། དཔྱིད་། སོས་
 ཀ་ དབྱར། སྟོན་དང་བཅས་པའི་དུས་ཆིག་ས་དྲུག་ཡོད་ལ། དུས་ཆིག་ས་རེ་
 རེ་ལ་ལྷ་བ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ལྷ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་འདས། ལྷ་བ་བྱེད་
 ལུས་པའི་མཆམས་སྟུ། གསེ་སྤྱོད་བཅུ་བཞི་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ཅ་
 བ་ལས། དུས་ཆིག་ས་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བ་བྱེད་ལུས་པ་ཉིད་ལོ། །ཞེས་པ་དང་།
 དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དུས་ཆིག་ས་དྲུག་པོ་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ལྷ་བ་
 གཉིས་གཉིས་ཏེ། ལྷ་བ་བྱེད་དང་བཞི་བཞི་ཡོད་པ་ལས། བྱེད་དང་པོ་གཉིས་
 དང་ཐ་མ་དང་གསུམ་ལ་ནི། ཞག་བཅོ་ལྷ་བཅོ་ལྷ་ཐུབ་པར་ཅི་ལོ། །བྱེད་
 གསུམ་པ་དག་ལ་ནི་ཞག་རེ་རེ་ཆད་ཅིང་བཅོ་ལྷ་མི་ཐུབ་པར། བཅུ་བཞི་ཐུབ་
 པར་ཅི་སྟེ། དེ་དག་ནི་གསེ་སྤྱོད་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱལོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དགུན་དང་དཔྱིད་དང་

དབྱར་རྣམས་ཀྱི། །ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་གཉིས་འདས་ནས། །ཟླ་བ་ཕྱེད་ནི་ལུས་
 བ་ན། མཁས་པས་ཞག་མི་བྱལ་པར་དོར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསོ་
 སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་དེ། ཉ་སྐར་གང་ལ་འབྱུང་བའི་ཟླ་བ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྦྱོང་
 དཔོན་པར་སྒྲུས་མཛད་པའི་དགོ་ཚུལ་གྱི་ལོ་ངོ་བ་ལས། རྒྱལ་དང་དཔོ་དང་ས་
 ག་དང་། །ཚུ་སྟོད་ཁུམས་སྒྲུང་སྟོན་དུག་བཅས། །འདི་རྣམས་ཀྱི་ནི་ནག་པོའི་
 ཕྱོགས། །ཟླ་ཕྱེད་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཟླ་བ་དེ་
 རྣམས་ཀྱི་མར་ངོ་ལ་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉོར་
 ཟླའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཉོར་ཟླ་དང་པོ། །གསུམ་པ། ལྷ་པ། བདུན་པ། དབྱུ་པ།
 བཅུ་གཅིག་པ་རྣམས་ལ་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་
 པ་མཇུག་གི་ཆོ་ག་ནི། དགོ་ཚུ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྟོ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 བསྟན་པ་རྒྱས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། འདིག་རྟེན་དུ་
 དགོ་ལེགས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དུ། གསོ་སྦྱོང་བྱས་པའི་
 དགོ་བ་རྣམས་བསྟོ་བ་སྟོན་ལམ་གྱིས་རྒྱས་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །ངག་དོན་
 ནི། གསོ་སྦྱོང་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལ། ཆོས་འདི་པའི་རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་
 པ་གསོ་ཞིང་སྦྱོང་བའི་གསོ་སྦྱོང་བྱ་དགོས་ཏེ། དེས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
 དགོས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ལ། ཆོས་བཙོ་
 ལྷ་ལ་བྱ་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དུས་བཟང་ཞིང་། མཆན་མ་གསལ་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་ཞེས་སོགས་ལ། གསོ་སྦྱོང་བྱ་བའི་ཚུལ་ཡོད་
 དེ། སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

བརྩ་བཞི་བཅོ་ལྔ་བཟུ་ཤེས་གསེས་སྤྱོད་སོགས་ལ་དོགས་དཔྱད།

༥ ཅ་བའི་གཉིས་པ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཆོས་བཅོ་ལྔ་
ལ་བྱ་བའི་གསེས་སྤྱོད་ཡིན་ན། ཏུས་ངེས་པ་ཅན་གྱི་གསེས་སྤྱོད་ཡིན་པས་བྱབ་
ཟེར་ན། ཆོས་བཅོ་ལྔ་ལ་བྱ་བའི་བཟུ་ཤེས་གྱི་གསེས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན།
བཟུ་ཤེས་གྱི་གསེས་སྤྱོད་ཡིན་ན། ཏུས་ངེས་པ་ཅན་གྱི་གསེས་སྤྱོད་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བཟུ་ཤེས་གྱི་གསེས་སྤྱོད་དེ་
ཏུས་ངེས་མེད་གྱི་གསེས་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གསེས་སྤྱོད་བཅོ་ལྔ་པ་
དང་། བཟུ་ཤེས་གྱི་གསེས་སྤྱོད་གཉིས་འགལ་ལོ། །ཟེར་ན། གསེས་སྤྱོད་བཅོ་ལྔ་
པ་དང་། བཟུ་ཤེས་གཉིས་ཀའི་ཕྱིར་ཏུ་བྱས་པའི་གསེས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏུགས་གསལ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གཙོ་བོར་བསྐྱབ་པ་གསེས་ཞིང་སྤྱོད་བ་དང་། གཙོ་བོར་བཟུ་ཤེས་པ་གཉིས་
ཀའི་ཆེད་ཏུ་བྱས་པའི་གསེས་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཙོ་བོར་བཟུ་ཤེས་གྱི་
ཆེད་ཏུ་བྱས་པའི་གསེས་སྤྱོད་བཅོ་ལྔ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གསེས་སྤྱོད་
བརྩ་བཞི་པ་དེ་གསེས་སྤྱོད་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ཅ་བ་ལས། ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་
གྱི་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ལའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཐམས་ཅད་
ཀྱང་། ཆོས་གངས་གྱི་ཡང་དག་པ་ལ་སྟོས་ནས་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱོལ་སྟེ། ལུང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། གསེས་སྤྱོད་

བཅུ་བཞི་པ་དང་། བཙེ་ལྷ་པ་གཉིས་ཀ་ཆེས་བཙེ་ལྷ་ལ་བྱ་བར་བསྟན་པ་གང་
 ཞིག གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་གསོ་སྦྱོང་བཙེ་ལྷ་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ཆེས་གངས་ཀྱིས་ཡང་
 དག་པ་ལ་སྟོས་ནས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་མ་བྱུང་ན།
 གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན་ན། གསོ་སྦྱོང་བཙེ་ལྷ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
 གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་དེ་གསོ་སྦྱོང་བཙེ་ལྷ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།
 འདོད་ན། ཆེས་གངས་འབྲུལ་མེད་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེས་ཅན། རང་
 གི་སྤྲ་ལོགས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་བཙེ་ལྷ་པ་དེ་ཐལ་ནས། ཉིན་ཞག་བཙེ་ལྷ་མ་ལོན་
 པའི་གསོ་སྦྱོང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལོན་པའི་གསོ་སྦྱོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
 བྱུང་ན། དེ་ཆེས་ཅན། དེར་ཐལ། ཆེས་གངས་འབྲུལ་མེད་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་
 བཙེ་ལྷ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆེས་
 གངས་འབྲུལ་མེད་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན་ན། རང་གི་སྤྲ་ལོགས་ཀྱི་
 གསོ་སྦྱོང་བཙེ་ལྷ་པ་དེ་ཐལ་ནས། ཉིན་ཞག་བཙེ་ལྷ་མ་ལོན་པས་བྱུང་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཉིན་ཞག་གཅིག་གིས་མ་ཆོག་པའོ། །ཞེས་པ་
 དང་། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་བའི་ངོ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་གིས། ཞག་བཙེ་
 ལྷ་པ་མི་ཆོག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་ཏྲགས་མ་བྱུང་ན་
 དེ་ཆེས་ཅན། དེར་ཐལ། ཆེས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། སོང་། བྱུང་བར་
 ཐལ། གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན་ན། གསོ་སྦྱོང་བཙེ་ལྷ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་སོ། །ཁ་ཅིག གསོ་སྦྱོང་བཙེ་ལྷ་པ་ཡིན་ན། ཆེས་བཙེ་ལྷ་

ལ་བྱས་པའི་གསེ་སྤྱོད་ཡིན་པས་བྱུག་། ཟེར་ན། ཆེས་གངས་ནོར་ནས་ཆེས་
 བཅུ་བཞི་ལ་བྱས་པའི་གསེ་སྤྱོད་བཅོ་ལྔ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 ཁ་ཅིག་ ཡར་ངོའི་གསེ་སྤྱོད་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་ན། ཡར་ངོ་སྤོན་འགྲོའི་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་ཆེས་བཅུ་དྲུག་ལ་བྱས་པའི་གསེ་སྤྱོད་མ་ཡིན་པས་བྱུག་། ཟེར་ན།
 ཡར་ངོའི་ཆེས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་མོ་དགེ་སྤྱོད་གངས་མ་ཆང་བར་ཡར་ངོ་སྤོན་
 འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆེས་བཅུ་དྲུག་གི་ཉི་མ་མ་ཤར་ཅམ་ལ་བྱས་པའི་
 གསེ་སྤྱོད་བཅོ་ལྔ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 མདོ་རྩ་བ་ལས། ལས་ལ་ནི་འདས་ན་ཉི་མ་ཤར་བའི་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་འདྲའི་གསེ་སྤྱོད་དེ་དོན་གྱི་གནས་ཆོད་ལ། ཡར་
 ངོ་སྤོན་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆེས་བཅུ་དྲུག་ལ་བྱས་པའི་གསེ་སྤྱོད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ན། དེ་འདྲའི་གསེ་སྤྱོད་དེ་གསེ་སྤྱོད་
 བཅོ་ལྔ་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། དེའི་སྤོན་མེད་དེ། དོན་གྱི་གནས་
 ཆོད་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་གྱང་། འདུན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་གསེ་སྤྱོད་དེ།
 གསེ་སྤྱོད་བཅོ་ལྔ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དགེ་ཚུལ་སྤྱོད་
 རྣམས་ཀྱིས་ཉི་མའི་གྲང་ཡོལ་ཅམ་ལ། མ་ཡོལ་བར་འདུ་ཤེས་ནས་དུས་རུང་
 གི་ཟས་ཟོས་པས། འདུན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱི་ངོའི་ཁ་ཟས་ཟོས་པའི་ཉིས་
 པ་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཉི་མའི་གྲང་མ་ཡོལ་བ་ལ་ཡོལ་བར་འདུ་ཤེས་ནས་དུས་
 རུང་གི་ཟས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཟོས་ན་ཕྱི་ངོའི་ཁ་ཟས་ཟོས་པའི་ཉིས་པ་འགྱུར་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ཡར་ངོའི་གསེ་སྤྱོད་བཅོ་ལྔ་པ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་བྱེད་

པའི་གནས་དེ་ལ་ཉེ་འཁོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་ལ་སློ་མ་ཐུན་བྱས་པས་
 བྱབ་པོ། །ཞེན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོམ་རྒྱན་གྱི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་
 པའི་སའི་ལམ་ཐ་མལ་པར། བཅས་ལྡན་དགོ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་ཡར་ངོའི་
 གསོ་སློང་བཅོ་ལྷ་བ་བྱས་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཐ་མལ་པའི་སའི་
 ལམ་ལ་ཡར་ངོའི་ཆེས་བཅོ་ལྷའི་དུས་སུ་ཟླ་བོ་མགོན་པོ་རྣམས་འཇིགས་
 པའི་དབང་གིས་མི་སྟོད་པར་འགོ་ན། དགོ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འགོ་བཞིན་
 དུ་གསོ་སློང་བྱར་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། མགོན་པོ་དག་
 མི་སྟོད་ན་འགོ་བཞིན་དུ་གསོ་སློང་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དབྱར་གྱི་གཞི་འཆད་པ་ལ།

༥ དབྱར་གནས་པར་ཁས་སྒྲང་བར་བྱའོ། །ཟླ་བ་གསུམ་དུའོ། །ཆེས་
 བཅུ་དྲུག་ལའོ། །དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོའི་ཕྱི་དེ་ཉིན་བར་བགྱའོ། །

དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དབྱར་ཁས་སྒྲང་བ་སོགས་བཤའ་པ།

༥ དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཉའའོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། རང་ལུགས་གཞག་
 པ་ལ། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་དབྱར་ཁས་སྒྲང་བ། གང་ཟག་གང་གིས་སྒྲང་
 བ། གནས་གང་དུ་སྒྲང་བ། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་སྒྲང་བ། ཡུན་རི་སྤིད་དུ་སྒྲང་བ།

བསམ་པ་གང་གིས་སྒྲུང་བ། ཆོ་ག་གང་གིས་སྒྲུང་བ། དབྱར་གྱི་དམ་ཆེ་ག་
 བསྐྱུང་ཚུལ་དང་བརྒྱད་ཡོད། དང་པོ་ནི། བྱི་རོལ་གྱི་ལོ་ཐོག་ལ་གཞོད་པ་སྤང་
 བ་དང་། གཞན་མ་དད་པ་དང་། ཁ་ཟེར་བ་སྤང་བ་དང་། རང་གི་ལུས་སློག་ལ་
 གཞོད་པ་སྤང་བ་དང་། གནས་རལ་བ་དང་། བྱམས་པ་འཆོས་པ་དང་། སློག་པ་
 ཐོས་བསམ་དང་། སློང་བ་བསམ་གཏན་ལ་བཙོན་པར་བྱ་བ་དང་། དགག་དབྱེ་
 དང་། སྤྱ་རྒྱུང་འབྱུང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཅས་པ་དང་མཐུན་པར་བྱ་
 བའི་དགོས་པ་ཡོད་པས། དེའི་བྱིར་དུ་དབྱར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། འི་ཀ་ཆེན་
 ལས། དགོས་པ་ནི། གནས་རལ་བ་དང་། བྱམས་པ་འཆོས་པ་དང་། གཞན་
 འཕྱ་བ་སྤང་བ་དང་། རང་གཞན་གྱི་ལུས་སློག་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བ་དང་། རོན་
 དང་བྱ་བ་མང་པོ་སྤང་བ་དང་། བསམ་གཏན་དང་སློག་པ་འཕེལ་བར་བྱ་བ་
 དང་། དགག་དབྱེ་དང་སྤྱ་རྒྱུང་འབྱུང་བའི་ཆེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། རབ་བྱུང་སྡེ་ལྔ་ཆར་གྱི་སྡོམ་པ་གསོ་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་
 བ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། བསམ་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། དབྱར་
 ཁས་ལེན་གྱི་མཐུན་རྒྱུན་ཆོང་ཞིང་འགལ་རྒྱུན་དང་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་
 གོ། །དེ་ཡང་། གནས་ནས་སྤྱང་བ་མིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། གནས་ནས་སྤྱང་
 བ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྤང་དགོས་པའི་བྱིར། གསུམ་
 པ་གནས་གང་དུ་སྒྲུང་བ་ནི། གཙུག་ལག་ཁང་ཡིན་པ་སྒྲོ་སྒྲེགས་དང་བཅས་
 ཞིང་སྒྲིང་གཡོགས་དང་བཅས་པ། དགོ་སྒྲོང་དང་བཅས་པའི་སྡེ་སྡོད་འཛིན་
 པ་སོགས་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་རྒྱུན་འབྱུང་བ། འཐབ་དགོལ་སོགས་ཀྱིས་

གཞོན་པ་མི་འབྱུང་བའི་གནས་མཆམས་ནང་འོག་གཞི་བཏྲན་པོ་དང་ལྷན་པ་
 ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་དབྱར་གནས་པའི་དགོས་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
 ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། འགྱུར་པ་དང་གཞན་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་
 མི་སྦྱིད་པ་ཉིད་དང་། སེལ་བ་ཉིད་དང་། རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བ་ཉིད་དང་། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིང་གཡོགས་དང་བཅས་པ་དགོས་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་
 དུ་དབྱར་གནས་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། གཡོགས་པར་
 དགོ་སྤྱོད་གི་མདུན་དུ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གནས་གཅིག་ཡིན་པ་
 དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དོན་དང་བྱ་བ་མང་བར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་
 བ་ལས། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱང་
 བྱེད་དགོ་སྤྱོད་དང་། སྤོམ་བྱེད་སྤོ་སྤྱོད་གས་དང་བཅས་པ་དགོས་ཏེ། དེ་ལས་
 གཞན་དུ་ཆོམ་རྒྱན་པས་རྒྱག་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། གང་
 ན་དགོ་སྤྱོད་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྤོ་སྤྱོད་གས་མེད་པ་ཉིད་དང་བཅས་པར་ཡང་
 མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་བཟད་ཀྱན་ལ་མཁོ་བའི་སྤོ་ཁང་
 སོགས་མིན་པ་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་གཞན་ལ་གཞོན་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་
 ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། སྤོ་ཁང་དང་ཐེམ་སྐྱས་ཀྱི་སྤོག་དང་། བྱམས་དང་ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆམས་གཞན་གྱིས་བཅད་པ་མིན་པ་དགོས་
 ཏེ། མཆམས་ཐ་དད་དུ་ཤེས་ན་དབྱར་ཁས་ལེན་མི་ཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་
 རྩ་བ་ལས། རྣམ་མཁའ་ལ་གནས་པར་ཁས་སྤྱང་བར་མི་བྱ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དུས་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཅིན་ལ། ཡུན་ནི་ལྷ་བ་གསུམ་ངེས་པར་ཁས་

ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཟླ་བ་གསུམ་དུ་འོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། དེ་ལས་ཉུང་ན་དགག་བྱ་མི་ཁེགས་ཤིང་། མང་ན་བྱི་རོལ་བ་དང་
ཁུད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། བསམ་པ་ནི་འདུ་ཤེས་མ་འཁྲལ་བ་ཀྱན་
སྒོང་དབྱར་ཁས་ལེན་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་རྒྱན་མ་ཆད་པ་དང་། བསྟན་པ་དང་
སེམས་ཅན་ལ་པན་པའི་སེམས་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་
པས་ཟེན་པ་དགོས་སོ། །ཆོ་ག་ལ་སྒྲུར་དངོས་མཁུག་གསུམ། །

སྒྲུར་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

༥ དང་པོ་ལ་ཡང་། གནས་ངེ་ལྟར་བྱ་བ། གནས་མལ་སྟོབས་པ། བྱེད་
པ་པོ་བསྐྱོ་ཞིང་ངེས་ངེ་ལྟར་བྱ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དབྱར་ཁས་
ལེན་ཞག་བཅུ་འམ། ཟླ་བ་བྱེད་ཅུ་མ་ནས་འབྱུང་བ་ན་གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱན་
པ་དང་། ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་བྱ་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཞག་བཅུ་འམ་ཟླ་བ་
བྱེད་ཀྱི་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་ན་གཙུག་ལག་ཁང་ངེ་ལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཉི་མ་སྤྲ་མ་ལ་སྟོབས་པར་འོས་པའི་གནས་
དང་། མལ་ཆ་སྟོབས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཉི་མ་སྤྲ་མ་ལ་
གནས་མལ་བདོག་གོ་བྲི་ཏུ་དང་ཆོལ་ཟངས་ཡན་ཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ལ། སྒྲུར་བའི་ཆོ་ག་དང་། དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་དང་།
མཁུག་གི་ཆོ་ག་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གནས་མལ་སྟོབས་པ་པོ་དེ།
གང་གིས་བསྐྱོ་ན་དགོ་འདུན་གངས་ཆང་བ་ཁ་སྐྱོང་བར་འོས་པ། མི་མ་ཐུན་
པ་གཉིས་དང་བྲལ་བས་བསྐྱོ་འོ། །གང་བསྐྱོ་ན། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྤྲོ་མ་པ་རྣམ་

དག་དང་ལྡན་པ། ལྷ་མཆོན་མཐུན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ཐ་སྙད་
གསུམ་དང་ལྡན་པ། བྱེ་བ་ན་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོགས་སུ་སོང་བ་མ་ཡིན་
པ། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མིན་པ་དྲན་པ། གནས་མལ་
སྟོབས་པའི་ཆོ་ག་ལ་མཁས་པ། ལས་གྲུལ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ཆོགས་སུ་མ་ཆང་
བ། སྒར་བསྐྱོས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་གཅིག་ནས་གསུམ་གྱི་བར་ལ་སྟོབ་བྱིས་
ནས། དངོས་གཞི་གསོལ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱོ། །དེས་མི་ཆོག་ན་དུག་དང་དགྲ་
རྣམས་རིམ་བཞིན་སྟོབ་བྱིས་ནས་སྟོབ་དང་ལྡན་པ་བསྐྱོ་བར་བྱ་སྟེ། མདོ་རྩ་
བ་ལས། སྟོབས་པ་བསྐྱོ་བར་བྱའོ། །མི་རྒྱས་ན་དུ་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆར་འབྲེལ་ལས། གང་ཟག་གཅིག་གིས་དག་འདུན་ལ་
གནས་མལ་སྟོབས་པར་མི་རྒྱས་ན། དག་སྟོང་དུ་མ་བསྐྱོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུས་ནི་གསོ་སྟོང་བྱས་པའི་མཇུག་ཏུ་བསྐྱོ། །གསུམ་
པ་ནི་སྒར་དང་འབྲ། དགོས་པ་ནི། གནས་མལ་སོགས་སྟོབས་པའི་ཕྱིར་དུ་
བསྐྱོ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་བྱེད་པ་པོ་བསྐྱོས་པ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་འདི་
ལ་ཡང་། སྟོར་བའི་ཆོ་ག་ དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་ མཇུག་གི་ཆོ་ག་དང་གསུམ།
དང་པོ་ལ། ཚུལ་ཤིང་ཉེ་བར་བཞག་པ། དབྱར་གནས་པར་ཁས་ལེན་མི་
རྒྱས་པས། གནས་མལ་མི་ནོད་པའི་ཕྱིར་དུ་བྲིམས་སུ་བཅའ་བ་བསྐྱགས་
པ། དབྱར་གནས་པ་ཁས་ལེན་པ་དང་ཚུལ་ཤིང་སྒྲང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསོལ་བ་
འབའ་ཞིག་པའི་ལས་བྱ་བ། གངས་བརྒྱང་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཤིང་སྒྲང་བ་དང་
བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། བསྐྱོས་པའི་དག་སྟོང་གིས། ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ཤིང་བྱི་

བཟང་གིས་བྱུགས་ཤིང་གངས་མི་ཉུང་བ་གཟེབ་ཀྱི་ཀྲོག་མར་རས་དཀར་པོ་
གཏིང་བའི་སྟེང་དུ་བཞག་སྟེ། དགོ་སྟོང་ཀླན་པའི་མཐའ་ལོགས་སུ་དེ་ཉིད་
བཞག་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། དེས་ངེ་དག་གིས་བཀྱས་པའི་ཚུལ་ཤིང་
གཟེབ་ཀྱི་ཀྲོག་མར་རས་དཀར་པོ་གཏིང་བས་དགྱིས་པ་དག་ཀླན་རིམས་སུ་
བཞག་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དབྱར་གནས་པར་ཁས་
སྒྲུངས་ནས། སྟོག་པ་ཐོས་བསམ་དང་སྟོང་བ་བསམ་གཏན་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱོས་པའི་དགོ་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས། དགོ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་
གསན་དུ་གསོལ། ཞེས་སོགས། བྲིམས་སུ་བཅའ་བ་འདི་དང་འདི་ཡོད་
དོ། །ཞེས་བསྒྲགས་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཆེ་དང་ལྡན་པ་དག་གནས་
འདི་ན་བྲིམས་སུ་བྱ་བ་འདི་དང་འདི་ཡོད་དེ། བྲེད་ཅག་ལས་གང་བྲིམས་སུ་
བྱ་བ་འདི་དང་འདིས་གནས་པར་སྟོབ་དེས་ནི་ཚུལ་ཤིང་ལོངས་ཤིག། ཅེས་
པ་ནས། དགོ་འདུན་གྱིས་ཕྱིས་ཉེ་བར་བརྟགས་པར་དགོངས་སོ། །ཞེས་དགོ་
སྟོང་རྣམས་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
པ་ནི། དབྱར་གནས་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་པའི་ཕྱིར་དུ།
སྤར་བསྐྱོས་པ་ལ་གནས་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་གྱིས་གསོལ་བ་
འབའ་ཞིག་པའི་ལས་བྱ་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། གཞན་གྱིས་སྒྲུང་བ་
དང་ཁས་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། དགོ་འདུན་ལ་གསོལ་བ་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་
རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། གནས་མལ་སྟོབས་པའི་དགོ་སྟོང་དེ་ལས་གཞན་པའི་
དགོ་སྟོང་གཞན་ཞིག་གིས། དགོ་འདུན་གྱིས་ཚུལ་ཤིང་སྒྲུང་བ་དང་། དབྱར་

གནས་པར་ཁས་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར། དགོ་འདུན་ལ་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་
 ལས་གཅིག་བྱ་སྟེ། དོན་དེ་གཉིས་ཀ་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་གཅིག་
 གིས་གཅིག་ཆར་གོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ལ། ཚུལ་
 ཞིང་འབྲིམ་པའི་ཆོ་ག་དང་། དེ་ལེན་པའི་ཆོ་ག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚུལ་ཞིང་
 འབྲིམ་པའི་ཆོ། དང་པོར་སྟོན་པའི་སྐྱ་སྐལ་གྱི་ཚུལ་ཞིང་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་
 གནས་བརྟན་གྱིས་སྒྲུབ་དོ། །དེ་རྗེས་དགོ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་ནས་བཟུང་
 སྟེ། དགོ་སྟོང་ཀན་རིམ་གྱིས་སྟན་ལས་སྤེད་འཕགས་པའི་སྟོན་ས་ལེན། དགོ་
 ཚུལ་རྣམས་གྱི་སྐལ་བའི་ཚུལ་ཞིང་ནི། རང་རང་གིས་ལེན་པའམ། ཡང་ན་
 རང་གི་མཁན་སྟོབ་གྱིས་ལེན། མཐུག་ཏུ་གཞི་བདག་གཉུག་མར་གནས་
 བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱི་སྐལ་བ་ལེན་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཚུལ་
 ཞིང་འབྲིམ་སོ། །དང་པོར་སྟོན་པའི་སྒྲུབ་དོ། །གཞན་དག་གིས་ནི་སྟན་ལས་
 སྤེད་འཕགས་པས་སོ། །དགོ་ཚུལ་རྣམས་གྱི་ནི་སྟོབ་དཔོན་དང་མཁན་པོ་
 དག་གིས་སོ། །མཐུག་ཏུ་གཉུག་མར་གནས་པ་རྣམས་གྱི་དེ་ཡང་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྲིམས་བྲིན་ནས་སྤེད་པའི་ཆོ། ཚུལ་ཞིང་མི་འཁྲོག་པར་
 བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། དལ་བྱས་དགོ་སྟོང་དང་དགོ་ཚུལ་གྱི་ཚུལ་ཞིང་སྒྲུབས། མ་
 རོར་བར་བསྐྱས་ཏེ། ཐ་དད་དུ་བགྱངས་ནས། བསྐྱོས་པའི་དགོ་སྟོང་རྣམས་
 གྱིས་འདུད་པ་དང་བཅས་འབྲེངས་ཏེ། བཟུ་ཞེས་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་
 ཞེས་བྱ་བར་དབྱར་གནས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་དགོ་སྟོང་འདི་ཅམ་
 གྱིས་ཚུལ་ཞིང་བཞེས་སོ། །ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། དེ་རྗེས་གལ་ལ་འཁོད་པ་

རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཞེས་སོ། །ཞིན་ཏུ་བཞེས་སོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་
 བཞིན་དུ། དགེ་ཚུལ་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེ་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། དལ་
 བྱས་བཞག་པར་བྱའོ། །བགྲངས་ནས་གནས་འདིར་དགེ་སྤྲོད་འདི་སྙེད་ཀྱིས་
 ཚུལ་ཤིང་སྤངས་སོ་ཞེས་གོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དངོས་
 གཞི་ལ། གནས་སྟོབས་པ་དང་། མལ་ཆ་སྟོབས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 དབྱར་གྱི་གནས་དེ་གང་ལ་སྟོབས་ན། རབ་བྱུང་སྡེ་ལྔ་གང་རུང་གི་སྟོམ་པ་
 བསོ་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། བསམ་པ་རང་
 བཞིན་དུ་གནས་པ། བྱ་བ་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་མིན་པ།
 གནས་ནས་སྤྱང་བ་མིན་པ། གནས་དེར་ཡོད་པའམ། མེད་ཀྱང་མཆོད་ཏེན་
 དང་དགེ་འདུན་གང་རུང་གི་བྱིར་སོང་བ་ཡིན་པ། དབྱར་གནས་པ་ཁས་ལེན་
 པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཆང་བ་ཞིག་ལ་སྟོབ་པོ། །དངོས་པོ་གང་སྟོབ་ན། སྡེ་པོ་ཀུན་
 ལ་མཁོ་བའི་བྱམས་དང་། སྒོ་ཁང་དང་། རྒྱུ་པའི་གནས་མིན་ཞིང་། དགེ་
 འདུན་གང་ཟག་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་ཐ་ན་ནེ་ཏུ་སིང་ཡན་ཆད་ཀྱང་སྟོབས་
 པར་བྱ་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཤིང་སྟོན་པའི་རུང་དང་། རེ་ཏུ་སིང་གི་གཞི་དག་
 ལ་ཡང་རྒྱན་རིམ་བཞིན་དུ་བསྐྱོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བསམ་
 པ་གང་གིས་སྟོབས་པ་ནི། དབྱར་ཁས་ལེན་པ་དང་འདྲའོ། །ཆོ་ག་གང་གིས་
 སྟོབས་པ་ནི། དབྱར་སྡེ་མ་ཡིན་ན། བྱིས་དབྱར་ཁས་ལེན་པ་གཞན་འབྱུང་
 སྟེད་པས་གནས་མལ་འཐེབ་ཅིག་བཞག་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། དབྱར་
 གནས་པར་ཁས་སྤངས་པ་ན། ཁ་ཅིག་སྟོ་བྱར་དུ་འོང་སྟེད་པས་གནས་དང་།

གནས་མལ་བཞག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷག་མ་རྣམས་དགོ་
 སྒྲོང་གན་རིམ་ནས་སྟོམས་པར་སྟོབ་པོ། །དེའི་ཆེ་བར་དུ་ཆོད་པ་གཞན་གྱིས་
 ལེན་ན། ལན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་མི་སྟེར། ལན་གསུམ་པ་ལ་སྒྲིན་ནོ། །གཞན་
 ཞིག་གི་དོན་དུ་རྟེན་པ་འདོད་པས་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། རྟེན་པ་འདོད་
 པས་གཙུག་ལག་ཁང་མི་ནོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བར་དུ་ཆོད་པས་
 མ་ཡིན། བྱིས་འབྱུང་གི་དོན་དུ་མིན། ཀུན་ལ་མཁོ་བའི་རུང་ཁང་དང་། གཙུག་
 ལག་ཁང་གི་སྒོ་ལྷགས་དང་། རྗེ་མིག་སྟོབས་སུ་མི་རུང་སྟེ། ཀུན་ལ་མཁོ་བའི་
 གནས་སྟོབས་སུ་མི་རུང་བའི་བྱིར། དེ་རྗེས་བསྐྱོས་པའི་དགོ་སྒྲོང་ཞིག་གིས།
 གཞན་དགོ་སྒྲོང་རེ་རེའི་མདུན་དུ་གནས་ཁང་གི་སྒོ་ལྷགས་དགོ་སྒྲོང་རེ་རེའི་
 ལག་ཏུ་གཏད་དེ། བཙུན་པ་སོགས་དགོངས་སུ་གསོལ། དབྱར་གཙུག་ལག་
 ཁང་འདི་ལ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ལོངས་སྟོང་ཅིག ཅེས་རེ་རེ་ནས་བརྗོད་
 དོ། །དེ་རྗེས་བསྐྱོས་པའི་དགོ་སྒྲོང་དང་ཡུལ་གྱི་དགོ་སྒྲོང་གཉིས་ཀས། ཡུལ་
 གྱི་དགོ་སྒྲོང་དེའི་གདིང་བ་ལྟ་བུའམ་སྟན་ལ་ལག་པས་རེག་སྟེ། དགོངས་
 གསོལ་སྒར་ལྟར་ལ། དབྱར་སྟན་ཆ་འདི་ལ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ལོངས་སྟོང་
 ཅིག ཅེས་རེ་རེ་ལ་བརྗོད་དོ། །དེས་ན་དབྱར་གྱི་གནས་མལ་སྟོབས་པ་ལ་
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལོངས་སྟོང་པ་དང་བསྐྱར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 ལོངས་སྟོང་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་བདེ་བ་ལ་གནས་པ་དང་། སྒྲིན་
 བདག་ཆོགས་རྗོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། བསྐྱར་བ་ལ་དགོས་པ་
 ཡོད་དེ། ལུང་ཟ་བ་སྤངས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། མལ་ཆ་སྟོབས་པ་

ལ་གཞན་རྣམས་སྒྲར་དང་འབྲེལ་བ་གྲུ་ཅན་དང་མཛེ་ཅན་གྱི་དགོ་ཚུལ་དང་
 དགོ་སྒྲོང་མ་ཚུད་བའི་རིགས་ལ་མལ་ཆ་མི་སྟོབ། གཞན་རྣམས་ལ་གང་ཟག་
 དང་དགོ་འདུན་ལས་བྱུང་བའི་མལ་ཆ་སྟོབ་པོ། །མཐུག་གི་ཆོ་ག་ལ། གནས་
 མལ་ལོགས་པར་ལོངས་སྟོང་བའི་དགག་པ་དང་། སྙན་གསན་འབབ་པ་དང་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བསྐྱོས་པའི་དགོ་སྒྲོང་རྣམས་འབྲེངས་ཏེ་འདུད་པ་
 དང་བཅས་པས། དགོ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ། བྲེད་ཅག་
 ལས་གང་གིས་ཀྱང་གནས་མལ་ལ་གདིང་བ་མེད་པར་ལོངས་སྟོང་བར་མི་
 བྱ། ཞེས་སོགས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཆོས་བཙེ་ལྷ་ལ་གནས་མལ་
 སྟོབས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་འདི་སྐད་བརྗོད་དེ། བསྐྱོས་པའི་དགོ་སྒྲོང་རྣམས་
 གྱིས་མགྱོན་གཅིག་ཏུ། དགོ་འདུན་སང་སྦྱིན་བདག་ཆེ་གོ་མོ་དང་། ཞལ་ཏ་བ་
 ཆེ་གོ་མོ་དང་། སྦྱོད་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ཆེ་གོ་མོ་དང་། རྒྱ་གཡོག་པ་ཆེ་གོ་མོས་
 ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བརྗོད་དོ། །

དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་དམིགས་གསལ་དང་བཅས་པ།

༥ གཉིས་པ་དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་ལ། སྦྱིར་བཏང་དང་། དམིགས་
 བསལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་བར་སྒྲ་བར་ལངས་ཏེ། ཡུལ་དགོ་སྒྲོང་
 གཅིག་གི་བྱུང་དུ་དབྱར་ཁས་ལེན་གྱི་སྒྲགས་ཆོ་ག་ལན་གསུམ་བརྒྱས་རྗེས།
 ཐབས་ལེགས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་ནི། གལ་ཏེ་དབྱར་

ཁས་ལེན་གྱི་ཆོ་ག་མ་གྲུབ་ན། བདག་ཉིད་གཅིག་བྱས་གནས་འདིར་ཟླ་བ་
གསུམ་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཞེ་ཐག་པ་ནས་དམ་བཅས་པས། དབྱར་ཁས་
ལེན་མཆོན་ཉིད་པ་འགྲུབ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རབ་བྱུང་དེས་ནི་དབྱར་གྱི་དམ་
ཆོག་བསྐྱུང་བ་དང་། དགག་དབྱེ་ཡང་བྱ་དགོས་སོ། །དམ་ཆོག་བསྐྱུང་བ་ལ།
བསྐྱོས་པའི་དམ་ཆོག་དང་། ཁས་སྤངས་པའི་དམ་ཆོག་བསྐྱུང་ཚུལ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། བསྐྱོས་པའི་དགོ་སྤྱོད་དེས་ཟླ་བ་བྱེད་བྱེད་ནས་ཆུད་ཐོས་མ་
ཐོས་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་གནས་མལ་ལ་ལོག་པར་ཡོངས་སྤྱོད་འདུག་
ན། དེ་ལྟར་སྤྱད་པའི་དགོ་སྤྱོད་དེའི་སྤྱོད་མ་ཡིན་ན། སྤྱོད་དཔོན་ལ་བརྗོད་དེ་
སྤྱོད་གོ། །དགོ་སྤྱོད་དེའི་དེ་མིན་པའི་གཞན་ཡིན་ན། དགོ་འདུན་ལ་བརྗོད་དེ་
སྤྱོད་གོ། །གཉིས་པ་ནི། གནས་མལ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡོངས་སྤྱོད་པ་དང་།
སྤྱོད་པ་ཐོས་བསམ་དང་། སྤྱོད་བ་བསམ་གཏན་ལ་བརྗོད་པ་དང་། གནས་
རལ་བ་དང་། གྲུབས་པ་འཆོས་པ་དང་། དབྱར་རལ་བ་སྤངས་དགོས་པ་ཡིན་
ཏེ། ལ་ལར་འགྲོ་འཆག ལ་ལར་ཉལ་འདུག ལ་ལར་སྤྱོད་པ་ཐོས་བསམ། ལ་
ལར་སྤྱོད་བ་བསམ་གཏན་བྱ་བའི་སྤྱོད་ནས་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མདོ་རྩ་བ་ལས། ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤྱོད་སྤྱད་པར་བྱའོ། །ལ་ལར་སྤྱོད་པ་དང་།
ཁ་ཉོན་དང་། འདུག་པ་དང་། འཆག་པ་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་བྱ། ཞེས་
པ་ནས། ལ་ལར་སྤྱོད་དང་གྲུང་ཆོགས་དང་། ཕྱི་རོ་འདུག་པས་དེ་ལ་སྤྱར་
བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱར་རལ་བ་སྤང་བ་ལ། དེའི་
རྒྱ་སྤང་བ་དང་། དེ་སྤང་བ་དངོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དབྱར་གྱི་ནང་དུ་

སྤྱང་བ་སྤྱང་དན་དང་། རྟེན་བ་བགོ་བ་དང་། རྩོད་བ་སོགས་མི་བྱའོ། །

དབྱར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་ནི། བྱིན་གྱིས་མ་རྒྱབས་པར་མཆམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་སྐྱ་
 རེངས་འཆར་བར་མི་བྱ། ཆོས་མིན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཞེན་ཅིང་། དེའི་ཕྱོགས་
 སུ་སོང་ནས་སྐྱ་རེངས་འཆར་བར་མི་བྱ། བྱིན་གྱིས་མ་རྒྱབས་པར་མཆམས་
 ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་འགོ་མི་རུང་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། བྱིན་གྱིས་མ་རྒྱབས་པར་
 མཆམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་སྐྱ་རེངས་འཆར་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། འོ་ན། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ། གནང་བ་མ་
 ཐོབ་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་། དེ་ཐོབ་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། དུལ་དགེ་སྤོང་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུ་དུ་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབ་པོ། །གང་ཟག་ནི། དབྱར་ཁས་ལེན་ཆགས་ལ་མ་ཞིག་པ། ཆོས་ལྡན་
 ཀྱི་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཕྱིར་དུ་མཆམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་འགོ་དགོས་
 པའི་དགེ་སྤོང་དེས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ། །དུས་ནི། དབྱར་ཆེ་གསུམ་པའི་
 མཐའི་ཞག་དུག་ཚུན་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ། །ཡུན་ནི་ཞག་བདུན་ཚུན་གྱི་
 བྱིན་རྒྱབས་ཆགས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། འདི་ལ་མཐར་ཐུག་པའི་མཐའ་ནི་
 ཞག་བདུན་ཉིད་དོ། །གནང་བ་མ་ཐོབ་པའི་མཐའ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། གནས་ནི་མཆམས་ནང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ། །དགོས་པ་ནི།

དབྱར་རལ་བ་སྒྲུང་བའི་སྤྱིར་དུའོ། །དེ་ཡང་ཞག་བདུན་གྱི་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་
 ཅམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་འཇིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱིན་རྒྱབས་འཇིག་པ་
 ལ་ནི་ཞག་བདུན་གྱི་ནང་དུ་དགོས་དོན་གྲུབ་པའམ། གལ་ཏེ་དེ་ལ་དགོས་དོན་
 མ་གྲུབ་ན་ཞག་བརྒྱད་པའི་སྐྱ་རེངས་ཤར་བ་གང་རུང་ལ་སྟོས་པ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། གཉིས་པ་ནི། དགོ་འདུན་སྦྱིའི་དོན་བྱུང་པར་ཅན་ཞག་བདུན་གྱི་ཁོངས་
 སུ་མི་འབྱུང་ཅིང་། དབྱར་ནང་དུ་འབྱུང་པའི་གང་ཟག་ལ་སྟེར་དོ། །སྟེར་ཚུལ་
 ནི། དེས་ཡུལ་དགོ་འདུན་བྱུང་པར་གསུམ་ལྟན་ལ། དེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་
 གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་། དགོ་འདུན་གྱིས་གསོལ་གཉིས་གྱི་ལས་གྱིས་གནང་
 བ་བྱིན་ནས། དེ་རྗེས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་སྤར་སྤར་བྱེད་དོ། །བྱུང་པར་ནི།
 འདི་ལ་ཞག་བརྒྱད་ནས། བཞི་བཅུའི་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་རུང་ཞིང་། དེ་
 ལས་སྟག་པ་མཆམས་གྱི་སྤྱི་རོལ་དུ་གནས་ན་དབྱར་རལ་བར་འབྱུར་བ་
 ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། གཞན་གྱི་ནི་ཞག་བཞི་བཅུའོ། །དེ་སྦྱིན་ནོ། །དེ་
 ལས་སྟག་པར་སྤྱི་རོལ་དུ་གནས་པར་མི་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 སྤྱིར། རྩ་བའི་གཉིས་པ་ནི། ཆོས་འདི་པའི་རབ་བྱུང་སྟེ་ལྔ་ཆར་གྱིས་དབྱར་
 གཞི་གཅིག་ཏུ་གནས་པར་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་བྱུང་པར་དུ་
 བྱས་པའི་དགོས་པ་མཐོང་བའི་སྤྱིར། དབྱར་དེ་ཡུན་རི་ཅམ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་
 ཚུལ་ཡོད་དེ། རྩ་བ་གསུམ་དུ་ཁས་སྒྲུང་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དུས་ནམ་
 གྱི་ཆེ་ཁས་ལེན་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། ཡར་དོ་སྟོན་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་དབྱར་སྤུ་མ་དེ་དབྱར་རྩ་འབྲིང་པོའི་ཉིའི་སྤྱི་དེ་ཉིན་བར་དང་། དེའི་དབང་

དུ་བྱས་པའི་དབྱར་བྱི་མ་དེ། དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་ཉིའི་བྱི་དེ་ཉིན་བར་ཁས་
ཟླང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། །

སྤྱིའི་དོན་བཤད་པ།

༥ དབྱར་གནས་པས་དགེ་འདུན་ལ་མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། དོགས་
པ་དག་གིས་དགག་དབྱེ་བྱའོ། །དབྱར་རྣམས་ཀྱི་ཐ་མའི་ཉི་མ་ལའོ། །ཞེས་
པའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་དོན་དང་། དག་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དགག་དབྱེ་
དེ་ཡུལ་གང་ལ་བྱ་བ་ནི། སྤྱོད་པས་བཟུའི་དགེ་འདུན་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། མདོ་
རྩ་བ་ལས། དབྱར་གནས་པས་དགེ་འདུན་ལ། ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་རྒྱ་
ཆེར་འགྲེལ་ལས། དགེ་འདུན་ལ་གནས་གསུམ་གྱི་དགག་དབྱེ་བྱ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། ཉིན་གང་གིས་བྱ་བ་ནི། བྱང་ཆོས་དྲུག་ལྡན་དགོས་ཏེ།
རབ་བྱུང་སྟེ་ལྔ་གང་རུང་གི་སྟོམ་པ་གསོ་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ། ཤེས་
པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། གནས་ནས་ལྷུང་བ་
མ་ཡིན་པ། དགག་དབྱེ་བཞག་པ་མིན་པ། དབྱར་གནས་པར་ཁས་ཟླངས་པ་
ཡིན་པའི་བྱང་ཆོས་དྲུག་ལྡན་དགོས་པའི་བྱིར། བྱེད་པ་པོ་གང་ལ་གོ་བར་
བྱ་བ་ནི། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོའི་དགེ་སྟོང་གསུམ་བསྟོ་བར་བྱེད་དགོས་ཏེ།
མདོ་རྩ་བ་ལས། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་བསྟོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་
རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ལས་ཀྱི་དང་པོ་ཁོ་ནར་དགེ་སྟོང་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་

པོ་སྒྲོ་བར་བྱས་ནས། གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོ་བར་བྱའོ།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོའི་དགོ་འདུན་མང་བའི་
 ལྟོབས་ཀྱིས། དགག་དབྱེ་བྱེད་པའི་ཡུལ་དགོ་སྒྲོང་གཅིག་གིས་མ་རྒྱས་ན་
 ཆོགས་སུ་མ་ལོངས་པའི་དགོ་སྒྲོང་དུ་མ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱོར་རུང་སྟེ། མདོ་རྩ་
 བ་ལས། མི་རྒྱས་ན་དུ་མའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། དགོ་
 འདུན་མང་བའི་ཕྱིར་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་གཅིག་གིས་མི་རྒྱས་ན། དགག་དབྱེ་
 བྱེད་པ་དུ་མ་ཡང་ཆོ་ག་སྒྲར་བསྟན་པས་ཅིག་ཆར་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱོར་
 རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་གང་གིས་བྱ་བ་ལ། ལྷུང་བའི་
 དགག་དབྱེ་ནི། རང་གི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་མཐའ་དག་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། གཞན་
 དུ་ན་ལྷུང་བ་མཐའ་དག་ལ་དགག་དབྱེ་མ་བྱས་ན་དགག་དབྱེ་རྫོགས་པར་མི་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྩས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་ནི། རང་གི་རྩས་ཁབ་དང་སྒྲུང་པ་ལ་
 སོགས་པ་ཡང་རུང་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། རང་གི་རྩས་གང་ཡང་རུང་བ་ཐ་
 ར་ཁབ་ཅ་མ་གྱིས་ཀྱང་དགོ་འདུན་ལ་རྩས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་བརྩམ་པར་བྱ་སྟེ།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གནས་གང་དུ་བྱ་བ་ནི། མཆོམས་པོ་ཆེ་བཅད་པའི་
 གནས་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ལྷུང་ལས། མཆོམས་པོ་ཆེ་བཅད་པའི་གནས་
 དེར་དགོ་སྒྲོང་རྣམས་ཀྱིས་འདུག་ཏེ། གསོ་སྒྲོང་དང་དགག་དབྱེ་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གནས་ལ་སྒྲོ་མཐུན་བྱ་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ལས་
 གཞན་ཀྱི་གནས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཙང་ཞིང་
 ཡངས་པ་དང་། འཛིགས་པའི་ཉེན་ཅན་མིན་པའི་གནས་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་

ཏེ། གསོ་སྦྱོང་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཇིགས་པ་ཆེན་པོའི་གནས་སུ་
 གསོ་སྦྱོང་བྱས་ཀྱང་མི་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། འཇིགས་པ་དང་
 བཅས་པ་ཡིན་ན། གནས་མངོས་པ་འདོད་པས། གྲོང་དང་མི་ཉི་བར་གསོ་
 སྦྱོང་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏུས་ནམ་གྱི་ཆེ་བྱ་བ་ནི།
 དབྱར་སྤྲ་མ་ཁས་སྤངས་པ་ནམས་ཀྱིས་ནི། སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོའི་ཉི་ལ་བྱ་ཞིང་།
 ཕྱི་མ་ཁས་སྤངས་པ་ནམས་ཀྱིས་ནི་སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་ཉི་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ།
 མདོ་རྩ་བ་ལས། དབྱར་ནམས་ཀྱི་ཐ་མའི་ཉི་མ་ལའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་
 ཆེར་འབྲེལ་ལས། དབྱར་གནས་པ་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་ཉི་མ་ཐ་མ་སྟེ། སྟོན་ཟླ་
 འབྲིང་པོའི་ཉི་ལས། སྟོན་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཉིའི་ཉི་མ་དེ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཚུལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་སྦྱོར་དངོས་མཁུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྦྱོར་
 བ་ལ། ཞག་བཅུ་ལྔ། ཟླ་བ་བྱེད་ཀྱི་བར་ལ་རི་ལྟར་སྦྱབ་པ། ཆེས་བཅུ་བཞི་
 ལ་རི་ལྟར་སྦྱབ་པ། ལས་བྱེད་པའི་མདུན་རོལ་དུ་རི་ལྟར་སྦྱབ་པ་དང་གསུམ།
 དང་པོ་ལ། ཏུ་མ་ཡོད་དེ། ཏུས་འདི་ཅམ་ནས་དགག་དབྱེ་བྱེད་དོ། །ཞེས་སྦྱོང་
 ཡུལ་གྱི་གྲོང་དུ་སྦྱིན་བདག་ལ་བཞེད་པ་དང་། གནས་རལ་བ་དང་། གྲུམས་
 པ་བཅོས་ཤིང་། གཙུག་ལག་ཁང་གསར་པ་བརྩིག་པ་དང་། གཙང་ཁང་ལ་རི་
 མོ་བྱི་བ་དང་། ནང་ཞེ་ཁོ་ན་ཡོད་ན། བཞེད་པ་གསོལ་བ་ནམས་བྱེད་དགོས་
 ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱན་པར་བྱའོ། །ཁང་པ་བརྩིགས་
 པ་དག་བརྩིག་གོ། །གཙང་ཁང་ཕྱར་བྱ་དག་ཀྱང་རི་མོ་བྱིའོ། །མཆོད་རྟེན་དག་
 གསོ་བ་དང་བྱི་དོར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

སྒྲིཊོར་ཆོས་ཆེ་བ་རྩ་བ་ཞི་དང་བཅོ་ལྔ་འི་ཉིན་རིེ་ལྟར་བྱ་ཚུ་ལ།

༥ གཉིས་པ་ཆོས་བརྩ་བ་ཞི་ལ་རིེ་ལྟར་སྒྲིཊོར་བའི་ཚུ་ལ་ལ་གསུམ་ཡོད་
 དེ། ཆོས་འཆད་པའི་སེང་གའི་ཁྱིལ་གདུགས་ལ་སོགས་པའི་བརྒྱན་པར་
 བྱེད་དགོས་པ་གང་ཞིག ཆོས་ཉན་བཤད་འབྱུང་བ་སྒྲིཊོར་ཡུལ་དུ་བརྗོད་
 དགོས། མཚན་ཐོག་ཐག་ཏུ་ཆོས་བཤད་ཉན་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཉགས་དང་པོ་བྱ་བ་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། སེང་གའི་ཁྱིལ་བརྒྱན་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱ་བ་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། དེ་རུབ་མཚན་ཐོག་
 ཐག་ཆོས་ཉན་པ་འབྱུང་བར་འབྱུར་གྱིས། དེར་ཆེ་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་
 ཆོགས་པ་སྒྲིཊོར་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྒྲིཊོར་ཡུལ་དུ་བརྗོད་ནས། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། ཉགས་གསུམ་པ་བྱ་བ་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། གསོལ་བ་བཏབ་པ་
 དག་གིས་ཆོས་བརྩ་བ་ཞིའི་མཚན་ཐོག་ཐག་ཏུ་ཆོས་ཉན་པ་སྒྲིཊོར་པར་བྱའོ།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ཆོས་བཅོ་ལྔ་འི་དུས་སྐབས་ཀྱི་མདུན་
 རོལ་དུ་རིེ་ལྟར་སྒྲིཊོར་བའི་ཚུ་ལ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ལས་ལ་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་
 གྱིས་བསྒྲུབ་པ་ཆུན་པ་ལ་བྱག་བྱེད་པ་སོགས་པའི་ཚུན་ཀྱན་དགའ་བར་བྱེད་
 པ་དང་། དགག་དབྱེ་བྱེད་པའི་ལོང་ཡོད་ཚུན་ཆད་སྒྱུ་རེངས་འཆར་བའི་སྒྲིཊོར་
 རོལ་ཏུ་ཆོས་བཤད་ཉན་བྱེད་པ་དང་། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་བསྒྲོལ་བ་དང་།
 བསྒྲོལ་པའི་དགོ་སྒྲོང་གིས་རྩ་དུར་བ་བྱིམས་པ་དང་། དགག་དབྱེ་བྱེད་པར་
 བསྒྲོལ་པའི་དགོ་སྒྲོང་ལས་གཞན་པའི་རབ་བྱུང་ནམས་གྱིས་དགག་དབྱེ་བྱ་

བའི་ཕྱིར་དུ་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་བྱ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། དེའི་ཆེ་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 ཕན་ཚུན་ཀྱན་དགའ་བར་མ་བྱས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་གཉིས་པ་བྱུང་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། གཞན་ལ་ནི་དེ་དག་གི་ལས་ཀྱི་
 མདུན་རོལ་ཚུན་ཆད་དུ་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་གཏམ་རྣམས་པར་གཏན་ལ་པལ་
 པས་མཆོན་འདའ་བར་བྱའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གསུམ་པ་བྱུང་
 སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། དག་སྟོང་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་བསྟོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་
 དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དགག་དབྱེ་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཞན་གྱིས་དག་འདུན་ལ་
 གསོལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བཞི་པ་བྱུང་སྟེ། མདོ་རྩ་
 བ་ལས། དེས་རྩ་དུར་བ་བྲིམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

དངོས་གཞིའི་བྱ་ཚུལ་དང་དགག་དབྱེ་རུང་མ་རུང་བ་འདེད་པ།

༥ གཉིས་པ་དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་ནི། སྒར་བཞིན་སྟོད་ལམ་བསྐྱོན་
 རས། བསྟོ་པའི་དག་སྟོང་དང་། དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རྩ་དུར་
 བ་ཕན་ཚུན་བསྟོལ་བའི་རྩེ་མོ་གཉིས་ནས་ཐ་དད་ཀྱི་ལག་པས་བཟུང་ནས།
 རྩ་བ་གཉིས་ཐ་དད་ཀྱི་རྒྱང་པས་ཕན་ཏེ་གནས་བརྟན་སོགས་དགོངས་སུ་
 གསོལ། དེང་དག་འདུན་གྱི་དགག་དབྱེ་བཅུ་བཞི་པའམ་བཅོ་ལྔ་པ་ལགས་
 ཏེ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་དགག་དབྱེ་ཡང་བཅུ་བཞི་པའམ་བཅོ་ལྔ་

བ་ལགས་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲགས་ཆོག་ལན་གསུམ་བཅོད་ཅིང་ཐབས་
 ལེགས་བྱའོ། །དེ་ནས་བསྐྱོས་པའི་དགོ་སྒྲོང་གིས། དགག་དབྱེ་བྱས་པའི་
 དགོ་སྒྲོང་གངས་དུ་ཡོད་ཀྱི་རྩ་རྣམས་བསྐྱུས་ཏེ། བསྐྱོས་པའི་དགོ་སྒྲོང་རྣམས་
 ཀྱིས་འདུད་པ་དང་བཅས་ནས་དགོ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ།
 གནས་འདིར་དགོ་སྒྲོང་གངས་འདི་ཙམ་གྱིས་དགག་དབྱེ་མཛད་དོ། །ཞེས་
 བཅོད་ཅིང་། དེ་ན་གནས་པའི་རབ་བྱུང་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལེགས་
 པར་མཛད་དོ། །ཞིན་ཏུ་མཛད་དོ། །དེས་དགོ་ཚུལ་རྣམས་ལ་ཡང་རིགས་
 འགྲེལ། །དེས་ན་དགག་དབྱེ་བྱེད་པའི་ཆེ་རྩ་དུར་བ་ལ་བཏེན་ནས་བྱེད་པའི་
 རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ལུང་གཞིའི་འགྲེལ་བ་ལས། རྩ་དུར་བ་ལ་ཅེ་མོ་པན་ཚུན་
 དུད་པ་ཡོད་པས། དགོ་འདུན་རྣམས་པན་ཚུན་སེམས་དང་ཞིང་འདུད་པ་དེ་
 མཆོན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བོད་ཀྱི་འདུལ་འཛིན་ཁ་ཅིག་དེའི་རྒྱ་མཆོན་
 ཡོད་དེ། རྩ་དུར་བའི་འདབ་མ་དེ་རྩ་བ་རྩ་བ་འབྲེལ་ཡང་རིག་ན་འཇམ་པ་བཞིན་
 དུ། དགོ་འདུན་རྣམས་ཀྱང་ལྷུང་བ་སྒྲིང་བྱས་པས། རྩ་བ་རྩ་བ་འབྲེལ་ཡང་།
 ལྷུང་བ་སྒྲིང་བྱས་པས་ལྷུང་བ་དག་ནས་པན་ཚུན་སེམས་མཐུན་པར་
 གྱུར་པ་དེ་མཆོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་དོ། །རྗེས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་བྱ་
 བའི་ཚུལ་ནི། བསྐྱོས་པའི་དགོ་སྒྲོང་གིས་རང་གི་རྗེས་ཁབ་ཡན་ཆད་ཐོགས་
 ཏེ་དགོ་འདུན་ལ་བསྟན་ནས་རྗེས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུས་ཀྱང་དགོ་འདུན་ལ་
 དགག་དབྱེ་བབྱེད་རུང་དོ། །ཞེས་བཅོད། དེ་ལ་ལན་མེད་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་
 རབ་བྱུང་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་རུང་དོ། །ཞིན་ཏུ་རུང་དོ། །ཞེས་

བརྗོད་དོ། །ཁ་ཅིག་དག་ཚུལ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་ཀྱི་དགག་དབྱེ་བྱར་མི་རུང་
 ལྟ། དེ་གཙོ་ལོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དག་ཚུལ་ལ་རྗེས་ཀྱི་
 དགག་དབྱེའི་རུང་མཐུན་སྦྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དམིགས་བསལ་ནི། བཅ་
 པ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷུང་བ་འདི་ལྟ་བུ་མ་སྤང་ཞིག་གཞན་རྣམས་ལ་མཐོང་
 ཐོས་དོགས་གསུམ་གྱི་དགག་དབྱེ་བཟིན་དོ། །ཞེས་གཞི་འཛིག་ལ་གང་ཟག་
 མི་འཛིག་པའི་དགག་དབྱེ་བྱེད་ཚུལ་དང་། གང་ཟག་འདི་ལས་རྒྱང་བའི་ལྷུང་
 བ་མ་སྤང་ཞིག་གཞན་རྣམས་ལ་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གྱི་དགག་དབྱེ་
 བཟིན་དོ། །ཞེས་གང་ཟག་འཛིག་ལ་གཞི་མི་འཛིག་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་
 བཞག་ནས། ལྷུང་བ་གཞན་རྣམས་ལ་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གྱི་དགག་
 དབྱེ་བཟིན་དོ། །ཞེས་གཉིས་ཀ་འཛིག་པའི་རབ་རྒྱང་དེ་གསུམ་ཀས་ཀྱང་
 དགག་དབྱེ་བྱ་དགོས་ཏེ། བཞག་པའི་ལྷུང་བ་ཤས་ཤིང་ཕྱིར་འཆོས་པར་
 འདོད་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་སྤང་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་འཆོས་པར་འདོད་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་དགག་དབྱེའི་ཉིན་མོ་ཆོགས་པ་མ་ཆང་བའམ། དེའི་ཉིན་མོ་
 འཐབ་གྲོལ་ཅན་རྒྱང་བ་ལྟ་བུའི་འགལ་རྒྱུན་དང་ལྡན་ཞིང་། མཐུན་རྒྱུན་དང་
 མི་ལྡན་ན། དེའི་ཉིན་གསོ་སྦྱོང་བྱ་ཞིང་དགག་དབྱེ་བྱེད་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཡིན་
 བོ། །བརྒྱབ་ཚུལ་ནི་གསོ་སྦྱོང་དང་འབྲེལ། །དེ་རྗེས་དེ་སོང་ནས་ཉ་ཤི་གང་
 རུང་དང་བསྐྱུན་ནས་དགག་དབྱེ་བྱེད། །འོ་ན། དགག་དབྱེ་བྱས་པ་ལ་དགོས་
 པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ལྷུང་བའི་དགག་དབྱེ་བྱས་པ་ལ་
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་ཆོས་རྣམ་པར་དག་པར་

འབྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྩམ་གྱི་དགག་དབྱེ་བྱས་
 པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྟེན་པའི་སྒྲིབ་དབྱེ་བ་དང་སྒྱུ་བ་དག་རྣམས་བསོད་
 རྣམས་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་དགག་དབྱེ་ཞེས་
 བྱ་ན། དབྱར་གྱི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་སྐྱེད་ཐོན་གྱི་དཔལ་ལས། དེ་རྗེས་ལྷུང་
 བ་སྐྱེད་ཐོན་གྱི་སྐབས་དབྱེ་བས་ན། དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དགག་དབྱེའི་ཉིན་མོ་
 སྒྱུ་བ་དག་རྣམས་ཀྱིས་དགོ་འདུན་ལ་སྟོན་མོ་དང་། དགོན་མཆོག་ལ་མཆོད་
 པ་དང་། གོས་ཀྱི་རྟེན་པ་སོགས་འབྲུལ་དགོས་ཏེ། འགོག་པ་ལས་ལངས་
 མ་ཐག་པ་ལ་ཕྱལ་བ་དང་འདྲ་བར་བསོད་རྣམས་དཔག་མེད་འབྱུང་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཅུ་བའི་གཉིས་པ་དག་དོན་ནི། རིམ་པ་བཞིན་དུ། དབྱར་གནས་
 པས། དབྱར་རལ་བའམ། མ་རལ་ཀྱང་རུང་། དགོ་འདུན་ལ་ལྷུང་བ་མཐོང་
 ཐོས་དོགས་གསུམ་གྱི་དགག་དབྱེ་བྱ་དགོས་ཏེ། དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
 དགོས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཞུང་ཆོན་གཉིས་པ་ལ། དགག་དབྱེ་བྱ་བའི་
 དུས་ཀྱང་ཡོད་དེ། དབྱར་སྒྱུ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྟོན་ཆེ་འབྱེད་པོའི་ཉ་དང་།
 སྟོན་ཆེ་ཐ་ཆུང་གི་ཉ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྒྲིབ་ཀྱི་གཞི་འཆད་པ་ལ།

༥ སྒྲིབ་གདོང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པར་སྒྱུ་དོན་དང་། དག་དོན་གཉིས། །
 ༥ དང་པོ་ལ། སྒྲིབ་དང་པོར་གཏོང་བ། བར་དུ་བརྒྱུང་བ། མཐར་དབྱུང་བ་

དང་གསུམ།

སྤྱི་ཆུང་དང་པོ་གཏིང་ཚུ་ལ།

དང་པོ་ལ། སྤྱི་ཆུང་དེ་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་གཏིང་བ། གང་ཟག་གང་
གིས་འདིང་བ། གནས་གང་དུ་འདིང་བ། དངོས་པོ་གང་འདིང་བ། བྱེད་པ་པོ་
གང་གིས་འདིང་བ། བསམ་པ་གང་གིས་འདིང་བ། ཚོ་ག་གང་གིས་འདིང་བ།
དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་འདིང་བ། དུས་རིམ་དུ་འདིང་བ། སྤྱི་ཆུང་གི་སྤྱོད་པ་འདྲ་བ་
དང་བཅུ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་སྤྱི་ཆུང་གཏིང་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དགོ་
འདུན་རྣམས་གནས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུ་བར་བྱ་བ་དང་། བདེ་བར་གནས་ཤིང་
སྤྱི་ཆུང་པའི་ཆོས་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ།
སྤྱི་ཆུང་གི་པན་ཡོན་མཐོང་ནས་དགོ་འདུན་རྣམས་དབྱུར་ཁས་ལེན་ལ་
འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སྤྱི་ཆུང་གཏིང་ནས་དེ་མ་
ལྟར་བར་དུ་འཆང་འབྲལ་འཛོག་གསུམ། གོས་སྤོང་བ། ཡང་ཡང་བ་བ། འདུས་
ཤིང་བ་བ། དགོ་སྤོང་གཞན་ལ་མ་སྤྱོད་པར་གྱོང་དུ་འགྲོ་བ། བྱིན་གྱིས་མ་
རྒྱལས་པར་གོས་དུ་མ་འཆང་བ། ཆོས་གོས་གསུམ་མེད་པར་སྤོང་གཡོགས་
དང་སྤྱོད་གཡོགས་ཅི་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གྱི་སུམ་མདོར་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་
ལྟར་བ་མེད་ཅིང་། དེ་གཏིང་བའི་དགོ་སྤོང་མཆོམས་གཞན་ན་གནས་གྱུང་
དགོ་སྤོང་གཞན་སྟག་མ་རྣམས་དང་། དེ་འབྲེལ་དགོ་སྤོང་གཉིས་གོས་ཀྱི་རྟེན་
པ་ཐུན་མོངས་སུ་དབང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། སྤྱི་ཆུང་གཏིང་

ན་ནི་ཡང་ཡང་བ་བ་དང་། འདུས་ཤིང་བ་བ་དང་། མ་སྤྲུལ་བར་གྲོང་དུ་འགྲོ་བ་
 དང་། གོས་སྤོང་བ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་ལ། དེ་ལས་ལྷག་མ་དག་དང་ཉིད་པ་
 ཐུན་མོང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྱིན་པའི་ཆོས་ལ་ཡོངས་
 སྤོང་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། གཞན་སྒྱིན་བདག་
 གི་རྒྱུད་ལ་བསོད་ནམས་སྤེལ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་སྒྱིན་པ་ནི།
 གང་ཟག་ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་དགོས་པ་ཞིག་གིས་འདིང་དགོས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་ནི། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་རྣམ་དག་དང་ལྡན་
 པ། ལྷ་ཆོན་མཐུན་པ། བྱེ་བ་ན་ཆོས་མིན་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་མིན་པ། ཐ་
 སྤང་གསུམ་དང་ལྡན་པ། ས་གཞན་ན་གནས་པ་མིན་པ། ས་གཞན་ན་གནས་
 པ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ལ་གནས་པ་མིན་པ་སྟེ་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་བདུན་དང་། ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དབྱུར་གནས་པར་ཁས་སྤངས་པ། དབྱུར་རལ་པ་མིན་
 པ། དབྱུར་སྒྲིམ་ཁས་སྤངས་པ། གནས་དེ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཁས་སྤངས་པ་
 དང་ལྡན་པ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དབྱུར་ཁས་སྤངས་པའི་གནས་དེ་ཉིད་
 དུ་གདིང་རོ། །ཁ་ཅིག་དབྱུར་སྒྲིམ་ཁས་སྤངས་པ་དེས་སྤྱོད་ཀྱིས་གདིང་བ་ཡིན་
 ཞིང་། འགྲེལ་བར་དབྱུར་སྒྲིམ་ཁས་སྤངས་ཀྱང་སྤྱོད་ཀྱིས་གདིང་བར་གསུངས་
 པ་ནི། འགྲེལ་བ་མ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །ཟེར་ན། འགྲེལ་བར་དབྱུར་སྒྲིམ་ཁས་
 སྤངས་པས་སྤྱོད་ཀྱིས་གདིང་བར་གསུངས་པ་དེ་མི་འཐད་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འགྲེལ་བར་དབྱུར་སྒྲིམ་ཁས་སྤངས་པས་སྤྱོད་ཀྱིས་གདིང་དུ་མི་རུང་བར་
 གསུངས་པའི་སྒྱིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དབྱུར་གནས་པ་སྒྲིམ་གནས་

པར་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཆེ། དག་འདུན་ལྟན་ཅིག་ཆོག་པས་པའི་དབྱར་གནས་པ་
 དེ་ལ་མེད་པས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཡང་སྤྱི་ཆུང་གཞིར་བ་དེ་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་
 པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་དག་ལ་སྤྱི་ཆུང་གཞིར་བ་མི་འབྱུང་ཞིང་། སྤྱི་
 ཆུང་གི་པན་ཡོན་ཡང་མེད་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་དངོས་པོ་
 གང་གཞིར་བ་ནི། དབྱར་གྱི་མཐའ་ཚུན་ལ་གྲུབ་པ་དབྱར་གྱི་རྟེན་པའི་རྒྱ་
 ལས་བྱུང་བ། གོས་གྱི་རྟེན་པར་བབྱང་དུ་རུང་བ། རུང་བ་ཆད་དང་ལྟན་པ་
 བྱངས་ཆད་བ་ཞིག་འདིང་ངོ་། །གོས་གྱི་རྟེན་པར་བབྱང་དུ་རུང་ཡང་། གོས་
 མིན་པ་ནི་གོས་གྱི་ཆེད་དུ་སྤྱལ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའོ། །གོས་གྱི་རྟེན་པ་མིན་
 པ་ནི་ཟས་གྱི་ཆེད་དུ་སྤྱལ་བའི་རས་ལྷག་ལྟ་བུའོ། །རང་རེས་སྤྱི་ཆུང་དུ་གཞིར་
 རྒྱ་དེ་ལ་རུང་བ་ཆད་དང་ལྟན་པ་ཞིག་དགོས་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རུང་བ་ལ་
 དུ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱའི་སྒྲོན་ས་རུང་བ། དབྱིབས་གྱི་སྒྲོན་ས་
 རུང་བ། ཁ་དོག་གི་སྒྲོན་ས་རུང་བ། ཆོ་གའི་སྒྲོན་ས་རུང་བ་རྣམས་སོ། །དང་
 པོ་རྒྱའི་སྒྲོན་ས་རུང་བ་ནི་བཤད་བརྟུན་མ་བྱས་པ། གཉིས་འབྱུང་བ་ལྟ་
 བུའི་ཡ་ཡོ་མ་གྲུབ་པ། མ་ཟད་པ། གྱི་བ་ལ་སོགས་པས་མ་རྟུགས་པ། སྤྱི་བ།
 མ་ཆད་པ། འབྱུང་བ་ལྟ་བུའི་མ་བཟླས་པ་མིན་པ། བདག་པོ་སྤྱི་མ་དང་བྲལ་
 ཞིང་། ཕྱི་མ་དང་ཕྱད་པའི་ཕྱག་དར་ཁྲོད་པའི་གོས་ལྟ་བུ་སྤྱལ་ཕྱད་མིན་པ་
 ཞིག་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱིབས་གྱི་སྒྲོན་ས་རུང་བ་ནི། ལྟན་པ་ཅན་མིན་
 པ། ལྟན་རིང་ཅན་མིན་པ། མཐུད་མ་ཅན་མིན་པ། ཟུང་ཅན་མིན་པ། དུས་ཤིང་
 དུབ་པ་དེ་ཡང་རྫོགས་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ཁ་དོག་གི་སྒྲོ་

ནས་རུང་བ་ནི། ཁ་བོ་མིན་པ་རུང་བའི་ཚོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་བ་ཞིག་དགོས་
 སོ། །བཞི་པ་ཆོ་གའི་སྒྲོ་ནས་རུང་བ་ནི། སྒར་སྤྱ་རྒྱུང་དུ་གཏིང་བ་མིན་པ་དང་།
 སྒང་ལྷུང་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་ཆོ། སྒངས་པ་མིན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །ཆད་ནི་ཆེ་
 ཆད་དུ་ཡོངས་པ་ཞིག་གཏིང་ལ། དེ་ལས་ལྷག་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །གངས་
 བོ་དགོ་འདུན་གྱི་ཆོས་གོས་གསུམ་སྤྱག་ཅིག་གཏིང་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་གཞི་
 ལས། བཅུན་པ་གང་ཟག་གི་སྒྲུལ་སྒྱར་ཆོས་གོས་གཏན་པར་གཏིང་དུ་རུང་
 ངས། ཉེ་བར་འཁོར་མི་རུང་དོ། །གལ་ཏེ་དགོ་འདུན་ལ་སྤུལ་ན་རུང་དོ། །ཟླ་
 གོས་དང་མཐང་གོས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། མདོ་རྩ་བ་ལས།
 ཆོས་གོས་གསུམ་མོ་ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། གོས་ཀྱི་ཉིད་
 པར་བགྱངས་པ་དེ་ལས་བསྐྱར་བའི་ཆོས་གོས་གསུམ་མོ། །སྒྲུལ་སྒྱར་དང་
 ཟླ་གོས་མཐང་གོས་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཆོས་གོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་འདིར་དགོ་
 སྒྲོང་རྣམས་ཀྱིས་གནས་བསྐྱུ་བ་དང་། བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བ་དང་། སྒྲིན་
 པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིན་པར་བྱའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་སྒྱུད་པར་བྱ་བའི་སྤྱ་རྒྱུང་དུ་
 གཏིང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོ་སྒྲོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། སྤྱ་
 རྒྱུང་གཏིང་བའི་ཆེ་ཆོས་གོས་ལྷ་ཆར་སྤྱ་རྒྱུང་དུ་གཏིང་དུ་རུང་སྟེ། རྒྱ་ཆེར་
 འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་དགོ་སྒྲོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཆོས་གོས་ལྷ་ཆར་སྤྱ་
 རྒྱུང་ཉིད་དུ་གཏིང་བ་འདིས་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན། ཆོས་གོས་གསུམ་སྤྱག་ཅིག་ནས། གསུམ་སྤྱག་དུ་མའི་བར་སྤྱ་རྒྱུང་
 དུ་གཏིང་དུ་རུང་བྱས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་སྤྱ་རྒྱུང་མ་གཏིང་བ་དེའི་ཆེ་སྒྲུལ་སྒྱར་

དུ་མ་ལ་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱི་གཅིག་ཆགས་པ་ཡིན་ནམ། བྱིན་རྒྱལ་སྤྱི་མ་ཆགས་
 པ་དག་ལས་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་འདུལ་བའི་བཅས་པ་དང་འགལ་ལ།
 གཉིས་པ་ལྟར་ན་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་བ་བཞུགས་པ་དང་
 འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། བྱི་མ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྒྲིན་མེད་དེ། སྒྲིར་བཏང་ལ་དེ་ལྟར་
 ཡིན་ཀྱང་སྤྱི་ཆུང་གཏིང་བའི་ཆོ། ལྷམ་སྒྲིར་དུ་མ་ལ་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱི་མ་ཆགས་པའི་
 བྱིར། དེ་ལྟར་མིན་ན། ཆོས་གོས་གསུམ་སྟག་གཅིག་སྤྱི་ཆུང་དུ་གཏིང་བའི་
 ཆོ། ལྷམ་སྒྲིར་གཅིག་ལ་དགོ་སྒྲོང་རི་སྟེད་དེ་སྟེད་ཅིག་གི་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱི་
 ཆགས་པར་ཐལ། སྒྲིར་བཏང་ལ་ལྷམ་སྒྲིར་གཅིག་ལ་དགོ་སྒྲོང་རི་སྟེད་དེ་
 སྟེད་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱི་ཆགས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་སྤྱི་ཆུང་གཏིང་བའི་ཆོ་ཆོས་
 གོས་གསུམ་སྟག་གཅིག་ཆང་བ་ངེས་པར་གཏིང་དགོས་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ།
 ལྷམ་སྒྲིར་ཆུང་པ་སྤྱི་ཆུང་དུ་གཏིང་དུ་རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་གོས་གསུམ་
 སྟག་གཅིག་སྤྱི་ཆུང་དུ་གཏིང་བ་དེའི་ཆོ་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱི་སོ་སོར་ཆགས་ལ་ཐུན་
 མོངས་སུ་སྤྱི་ཆུང་གི་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱི་གཅིག་མི་ཆགས་པ་གང་ཞིག ལྷམ་སྒྲིར་
 ཆུང་པ་སྤྱི་ཆུང་དུ་གཏིང་བ་དེའི་ཆོ་སྤྱི་ཆུང་གི་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱི་ཆགས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གཞན་མེད་པའི་བྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་ཁས། ལྷ་པ་བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་
 བྱ་བ་ནི། གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པའི་དགོ་སྒྲོང་གིས་སྤྱི་ཆུང་
 གཏིང་བའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །བསྐྱོ་བའི་ཆོ་གངས་ནི་ཆོས་གོས་གསུམ་སྟག་དུ་
 ཡོད་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་དགོ་སྒྲོང་རྒྱུད་ཆོགས་སུ་མ་ལོངས་པ་བསྐྱོ་
 དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། དེ་རི་སྟེད་པའི་གཏིང་བར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་པ་

དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། ཆོས་གོས་གསུམ་ཕྱག་དེ་དི་སྒྲུང་ཡོད་པ་དེ་
 སྒྲུང་གི་གདིང་བར་བྱེད་པའི་དགོ་སྒྲོང་ཡང་བསྒྲོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་
 ཆོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུག་པ་བསམ་པ་ནི། གཞན་རྣམས་སྒར་
 དང་འབྲེལ་པ་ལ། བྱེད་པར་དུ་སྒྲུར་བའི་དུས་སུ་སྒྲུང་གདིང་བར་འབྱུང་རོ་
 སྒྲུལ་པ་དང་། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དེ་གདིང་རོ་སྒྲུལ་པ་དང་། འབྱུག་ཏུ་དེ་
 གདིང་རོ་སྒྲུལ་པ་སྒྲེ་བསམ་པ་སྒྲུང་དགོས་སོ། །བདུན་པ་ཆོ་ག་ལ། སྒྲུར་བ།
 དངོས་གཞི། མཐུག་གི་ཆོ་ག་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དགོ་འདུན་གྱིས་བྱ་བ་
 དང་། བསྒྲོས་པའི་དགོ་སྒྲོང་གིས་བྱ་བའི་ཚུལ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 ཆོག་ས་པས་མོས་པར་བྱ་བ་དང་། མཆམས་གྱི་ནང་དུ་སྒྲུང་ལ་གསོལ་
 གཉིས་གྱིས་ལས་གྱིས་སྒྲོ་མཐུན་པ་བྱེད་པ་པོ་བསྒྲོ་བ། གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་
 པའི་ལས་བྱས་ཏེ། སྒྲུང་གི་རྒྱ་བསྒྲོས་པའི་དགོ་སྒྲོང་ལ་སྒྲུང་པ། དེའི་ཉིན་
 མོ་རང་རང་གི་ཆོས་གོས་གསུམ་གྱི་ཁྱེན་ཆ་བས་དབྱུང་བ་རྣམས་བྱེད་
 དགོས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། ཆོག་ས་པས་མོས་པར་བྱེད་དགོས་ན། དེ་ལྟར་དགོས་
 པའི་ཚུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲུང་གི་རྒྱ་ཉིད་པའི་ཉིན་མོ་དགོ་འདུན་གྱི་
 དབྱས་སུ་དགོ་སྒྲོང་གཅིག་གིས་འབྲེངས་ཏེ། སྒྲུང་གི་རྒྱ་དེ་ལག་ཏུ་ཐོགས་
 རས་འདི་ལ་དགོ་འདུན་གྱི་སྒྲུང་བྱའོ། །ཞེས་བརྗོད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི།
 ཆོས་བཅོ་ལྔ་ཚུན་ལ་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། དེའི་རྒྱའི་གོས་དེ་བགོས་ནས། བཟུ་བ་
 དང་། ཁ་བསྒྱུར་བ་དང་། དམ་ཤིང་། དུབ་པ་རྣམས་བྱེད་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་
 ལས། བཟུ་བ་དང་། དུབ་པ་དང་། ཁ་བསྒྱུར་བ་དག་ལ་དེས་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བར་

བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཆེས་བཙུག་ལྷན་ཉིན་མོ་སང་དགེ་འདུན་སྤྱི་
 ཆུང་གཞིང་བར་འགྱུར་བས། །རང་རང་གི་ཆོས་གོས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ་
 དབྱུང་བ་གཤེགས་པར་མཛོད་ཅིག །ཅེས་སྟོན་གསུང་འདེབས་དགོས་ཏེ།
 མདོ་རྩ་བ་ལས། །ཆེ་དང་ལྷན་པ་དག །བདག་སངས་སྤྱི་ཆུང་གཞིང་བར་འགྱུར་
 གྱི། །བྱེད་ཅག་གིས་རང་རང་གི་ཆོས་གོས་རྣམས་དབྱུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་
 ཆོགས་པ་ལ་མཛོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཆུང་བྱིན་རྒྱབས་
 བྱེད་པའི་ཆོ། །རང་རང་གི་ཆོས་གོས་བྱིན་རྒྱབས་དབྱུང་དགོས་ཏེ། སྤྱི་མ་དེ་
 མ་དབྱུང་ན་སྤྱི་ཆུང་ལ་བྱིན་རྒྱབས་མི་ཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས།
 སྤྱི་མ་མ་དབྱུང་བར་བྱི་མ་མི་ཆགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་ལ། །ཆེས་བཙུག་ཏུ་གི་སྤྱོད་གཙུག་ལག་ཁང་ཆག་ཆག་
 བཏབས་པ། ཕྱགས་བདར་བྱེད་པ། ལྷན་འདིང་བ། གཞི་བརྒྱུང་བ་སྟེ། དགེ་
 འདུན་འདུ་བའི་སྐབས་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱས་རྗེས། དེ་ནས་བསྐྱོས་པའི་
 དགེ་སྦྱོང་གིས་སྤྱི་ཆུང་གཞིང་བ་པོར་གཏོགས་པའི་དགེ་སྦྱོང་གི་བྱང་ཏུ་སྤྱི་
 ཆུང་གཞིང་རྒྱུའི་ཆོས་གོས་གསུམ་དེ་བཟང་དང་། མེ་ཏོག་གིས་མཛོད་ཅིང་།
 དེ་ཞེས་པོའི་ཐུམ་བུ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་གཟེབ་ཀྱི་དཀྱོག་མར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
 བཞག་པ་དེ་པང་དུ་ཐོགས་ནས་དགེ་འདུན་རྣམས་ཆོགས་པའི་མདུན་དུ་ཐུན་
 མོངས་སུ་འགྲོང་སྟེ། དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསུང་དུ་གསོལ། །ཆོས་
 གོས་འདི་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱི་ཆུང་དུ་གོས་མཐུན་པར་བགྱིས་པ་ལགས།
 བདག་དགེ་སྦྱོང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ནི། །སྤྱི་ཆུང་གཞིང་བར་བསྐྱོས་པ་

ལགས་ཏེ། འདི་ལྟར་གནས་བསྐྱུ་བ་དང་། དགོ་སྒྲོང་རྣམས་བདེ་བར་གནས་
 བར་བགྱི་བ་དང་། སྦྱིན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་
 སྦྱུང་བའི་སྒྲུང་དུ། བདག་སྙ་རྒྱུད་གདིང་བ་དགོ་སྒྲོང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་
 ཆོས་གོས་འདི་དགོ་འདུན་གྱི་སྙ་རྒྱུད་དུ་གདིང་བར་བགྱིའོ། །གནས་གང་དུ་
 སྙ་རྒྱུད་གདིངས་པར་ཆོས་གོས་རྩིང་བ་རྣམས་དང་ཡང་འབྲལ་བར་མི་འགྱུར་
 བ་གསར་བ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། ཞེས་ལན་གསུམ་བཞུས་ནས་གཏིང་ངོ་།
 །གསུམ་པ་མཐུག་གི་ཆོ་ག་ནི། བསྒྲོས་པའི་དགོ་སྒྲོང་གིས་གཏིང་བེན་པའི་
 སྙ་རྒྱུད་དེ་སྒྲོད་དང་བཅས་པ་བང་དུ་ཐོགས་ཏེ། དགོ་སྒྲོང་གན་རིམ་ནས་
 བཟུང་རེ་རེའི་མདུན་དུ་གནས་བཏྲན་ནས། ཆོ་དང་ལྡན་པ་དགོངས་སུ་
 གསོལ། ཆོས་གོས་འདི་ནི་ཞེས་པ་ནས། ཆོག་གཞན་རྣམས་སྤར་དང་འབྲ་བ་
 ལ། སྙ་རྒྱུད་དུ་གདིང་ལ་ཞེས་པའི་ཆ་བ་ཏུ་གཏིང་བ་ཞེས་བཅུག་ནས་ལན་
 གསུམ་བརྗོད་པའི་མཐར། གཤམ་ལ་འཁོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགོ་སྒྲོང་རེ་རེས་
 གྲུང་ལེགས་པར་གཏིང་ངོ་། །ཤེན་ཏུ་གཏིང་ངོ་། །འདི་ལ་རྩིད་པ་དང་ཕན་ཡོན་
 གང་ཡོད་པ་དེ་བདག་གི་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལན་ཅིག་བརྗོད། བརྒྱད་པ་དུས་
 ནི། དབྱར་སྤུ་མ་ཁས་སྤངས་པའི་དགོ་སྒྲོང་རྣམས་ཀྱིས་ནི། སྦྱིན་བྱ་བ་ལྷ་བའི་
 མར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་ནས། ཁྱའི་ལྷ་བའི་ཡར་ངོའི་ཆོས་བཅོ་ལྡེའི་བར་འདིང་
 དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་ཏོག་ཐེང་རྒྱུད་ལས། སྦྱིན་བྱ་བ་ནས་ནི་ཁ་ཡི་བར། །སྙ་
 རྒྱུད་གདིང་བའི་དུས་སུ་གསུངས། ཞེས་པ་དང་། ལུང་གཞི་ལས། ཇི་སྦྱིད་དུ་
 ཆོས་གོས་གཏན་པར་གདིང་བར་བགྱི། ལྷ་བ་ལྡེའི་བར་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། དགུ་པ་ཡུན་རི་སྤིང་དུ་གདིང་བ་ཡང་ཤེས་ཀྱས་སོ། །བཅུ་པ་སྤྱི་
 བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་གདིང་བའི་ཆོས་གོས་གསུམ་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
 སྤྱི་ཆུང་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོས་གོས་གང་དུ་གཏིང་བའི་
 གཏན་པ་སྤང་ལེབ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ཡང་འབྲེལ་གྱི། སྤང་ལེབ་གྱི་སྤྱིང་དུ་ཆོས་གོས་གཏིང་ཁུམ་མེད་པར་གཏིང་བ་
 དང་། སྤང་ལེབ་དེས་ཆོས་གོས་ལ་ཁུབ་པ་དང་། སྤང་ལེབ་གྱི་སྤྱིང་ན་སྤྱིང་གས་
 བྱ་དང་། སྤམ་སྤམ་དུ་མ་གནས་པ་བཞིན་དུ། ཁྱོད་གཏིང་བའི་དབང་གིས་
 གཏིང་བ་པོའི་དགོ་སྤྱོད་ཀྱན་ལྟར་བ་བཅུ་ལ་བག་ཡོངས་སུ་གནས་པས་བག་
 ཁུམ་པ་མེད་པར་བརྒྱུད་བ་དང་། ཁྱོད་གྱི་པན་ཡོན་དགོ་སྤྱོད་ཀྱན་ལ་ཁུབ་པ་
 དང་། ཁྱོད་གྱི་སྤྱིང་ན་དགོ་སྤྱོད་དུ་མའི་ཆོས་གོས་ཀྱིན་རྒྱབས་གནས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འབྲེལ་བ་གསུམ་པོ་དེ་རྟོགས་
 པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

བར་དུ་བརྒྱུད་པ།

༥ ཅུ་བའི་གཏིས་པ་བར་དུ་སྤྱོད་བའི། བསྐྱོས་པའི་དགོ་སྤྱོད་གིས་སྤྱོད་
 ལ། དེ་མེད་ན། སྤྱི་ཆུང་སྤྱིང་པ་པོར་བསྐྱོས་པའི་དགོ་སྤྱོད་གིས་སྤྱོད་ལ། སྤྱོད་
 ཚུལ་ལ་ཚུད་བ་བསྤྱོད་བ་དང་། མ་གྲུས་པ་སྤང་བ་དང་། རང་འཇུག་བྲལ་སྤང་
 བའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱུད་ལ་བསྤང་བ་དང་།

ཉི་མ་ལ་བསྐང་བ་དང་། རུལ་སྒྲུག་པར་བྱ་ཞིང་། བྱིམ་དུ་བ་ཅན་དང་། རུལ་
 ཅན་དུ་བཞག་པར་མི་བྱ་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། དུས་དུས་སུ་བསེངས་པར་བྱ།
 བསྐང་བར་བྱ། སྒྲུག་པར་བྱ། བྱིམ་དུ་བ་ཅན་དུ་བཞག་པར་མི་བྱའོ། །རྒྱལ་
 སྤེལ་ཕོ་བྲང་དུ་བཞག་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་།
 དེའི་ཐད་ཀྱི་ཉི་ཀ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། སྤྱ་རྒྱུང་གདིང་བའི་དགོ་སྒྲོང་དེས་གཉིང་
 རོ། །སྤྱ་རྒྱུང་དེ་རི་ལྟར་སྒྲོང་ཞེ་ན། དེས་དུས་དུས་སུ་རྒྱུང་ལ་བསྐང་བར་བྱ།
 ཉི་མ་ལ་བསྐང་བར་བྱ། རུལ་སྒྲུག་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱ་རྒྱུང་
 གྲོན་ནས་མི་གཙང་བ་འདོར་བའི་སྒྲོད་ལམ་སོགས་སུ་མི་འཇུག་སྟེ། མདོ་རྩ་
 བ་ལས། མི་གཙང་བའི་སྐྱབས་སུ་མི་འཇུག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 གསུམ་པ་ནི། སྤྱ་རྒྱུང་བསྐང་མཁན་མེད་པར་སྐྱ་རེངས་འཆར་བར་མི་བྱ། སྤྱ་
 རྒྱུང་བྱིར་ནས་མཆམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་དུ་འགོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། དེ་
 དང་འབྲལ་བར་མི་བྱའོ། །བྱིར་ཏེ་གཞན་དུ་འགོ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་།
 དེའི་ཐད་ཀྱི་ཉི་ཀ་ཆེན་ལས། དེས་ཆོས་གོས་དེ་དང་མཆམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་ཏུ་
 སྐྱ་རེངས་ཤར་ཀྱི་བར་དུ་འབྲལ་བར་མི་བྱའོ། །དེས་དེ་བྱིར་ཏེ་མཆམས་ཀྱི་
 བྱི་རོལ་གཞན་དུ་འགོ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མཐར་དབྱུང་བ།

༥ རྩ་བའི་གསུམ་པ་མཐར་སྤྱ་རྒྱུང་བའི་ཚུལ་ལ། རང་འཇུག་བྲལ་

གྱིས་དབྱུང་བ་དང་། བཅོས་མས་དབྱུང་བ་གཉིས་ལས། །

༥ དང་པོ་ལ། དག་འདུན་མཐའ་དག་གི་རང་འཇུག་བྱལ་དང་། གང་
 ཟག་སྒོས་གྱི་རང་འཇུག་བྱལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བདུན་ཡོད་དེ། སྤྱི་ཆུང་
 མཆམས་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་བྱེད་བ་དང་། བསྐྱེད་མཁན་མེད་པར་མཆམས་ནང་
 དུ་སྐྱེ་རེས་ཤར་བ་དང་། ཉེན་སྤྱི་ཆུང་དུ་གཏིང་བའི་དངོས་པོ་སྒྲག་བ་དང་།
 བྱེད་པ་པོ་དག་སྒོར་མིན་པར་གྱུར་བ་དང་། རེ་བ་ཆད་པ་དང་། དུས་ལ་མི་
 ལྟོས་པ་དང་། འཕེན་པ་བཟད་པ་རྣམས་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམས་གོ་སྤྱི་
 ལ། རེ་བ་ཆད་པ་ནི། སྤྱི་ཆུང་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སྒོ་རྣམས་སྐྱེས་པ་ན་སྤྱི་ཆུང་ཕྱུང་བ་
 ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། བསམ་པ་གནས་པ་ནི་གཏིངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 པ་དང་། དེ་དང་བྱལ་བ་ཕྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུས་ལ་མི་
 ལྟོས་པ་ནི། སྤྱི་རྩོ་སྤྱི་ཆུང་གཏིང་ནས། ཕྱི་རྩོ་སྤྱི་བྱུང་དུ་སྒྲགས་པའི་དག་སྒོར་
 མང་པོས། དེ་རིང་ཆེས་བཅོ་ལྔ་ཡིན་པས་གསོ་སྦྱོང་བྱའོ་ཞེས་བེད་ན། གཉུག་
 མར་གནས་པས་ཀྱང་། གསོ་སྦྱོང་བྱ་དགོས་ཏེ། དེའི་ཆེ་དག་སྒོར་མང་བའི་
 རྗེས་སུ་འཇུག་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་ཉིན་ཆེས་བཅུ་
 རུག་ཡིན་པའི་སྒོ་ཞིག་ནས། བཅོ་ལྔ་ཡིན་པ་འདུག་སྟུང་པའི་སྒོ་སྐྱེས་པའི་
 ཆོ། སྤྱི་ཆུང་སྤྱི་མའི་བྱིན་རྒྱལས་ཞིག་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཉིན་གསོ་སྦྱོང་བྱས་
 བས་སྤྱི་ཆུང་གཏིང་བའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་བྱས་ནས་སངས་སྤྱི་ཆུང་གཏིང་དགོས་
 སོ། །རྒྱ་མཆན་དེས་ན་གང་ཟག་གཅིག་ལ་གནས་གཅིག་གི་ནང་དུ་སྤྱི་ཆུང་
 ལན་གཉིས་གཏིང་བ་སྤྱི་དོ། །འཕེན་པ་བཟད་པ་ནི། སྤྱི་ཆུང་གཏིང་ནས་སྤྱི་

བ་ལྷ་སོང་ནས་ལྷ་བ་དུག་པའི་མར་ངོའི་ཆོས་གཅིག་གི་སྐྱ་རེངས་ཤར་བའི་
 དུས་སུ་དེའི་འཕེན་པ་བྱང་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་རྒྱུང་གཏིང་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་
 དེ་གཏིང་བ་པོའི་དགོ་འདུན་རྣམས་ཆོས་ཕྱོགས་པ་དང་ཆོས་མིན་གྱི་ཕྱོགས་
 གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ན། དེ་གཉིས་ཀ་སྤྱི་རྒྱུང་གཏིང་བ་ཆགས་པ་ཡོད་ལ། དབྱུང་
 བའི་ཆེ་ནི་སོ་སོར་དབྱུང་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། གཏིང་ནས་བྱ་བ་དག་
 ལ་ནི་དེ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་ལོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་ཤིག་ཆེན་ལས། སྤྱི་རྒྱུང་
 གཏིང་ནས་དགོ་འདུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དག་ལ་ནི། སྤྱི་རྒྱུང་དབྱུང་བ་
 དེ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་གྱིས། ཆོགས་ནས་ཀྱང་མི་དབྱུང་ལ་གཅིག་གིས་སྐྱུང་
 བས་ཅིག་ཤོས་གྱིས་སྐྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་
 དེའི་ཆེ་དགོ་འདུན་ཆོས་ཕྱོགས་པས་སྤྱི་རྒྱུང་གི་བྱིན་རྒྱལས་དབྱུང་བ་ན། སྤྱི་
 རྒྱུང་དེས་གནས་དེར་ཞག་མ་ལོན་པ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ལོན་ན་དགོ་འདུན་
 ཆོས་མིན་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ལ་རང་འཇུག་བྲལ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་
 ཅིག་ དགོ་འདུན་སྤྱི་འཇུག་བྲལ་ལ་བྱེད་པ་པོ་དགོ་སྤོང་མིན་པར་གྱུར་
 བ་དང་། རེ་བ་ཆད་པ་གཉིས་འབྲེན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་ཟག་
 སོ་སོ་ལ་ཤེས་ཆེ་བའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲུབ་སྟེ། སྤྱི་རྒྱུང་གཏིང་བའི་ཆེ་དགོ་
 འདུན་སྤྱི་ལ་ཡང་དེ་གཉིས་འབྱུང་སྤིད་པའི་བྱིར། །

མ་མ་སྤྱུལ་བཅུས་དབྱུང་ཚུ་ལ།

གཉིས་པ་ལ། མ་མ་སྤྱུལ་ཅུས་དབྱུང་བ་དང་། གང་ཟག་སོ་སོའི་དྲན་
 ཞིང་མིན་པས་དབྱུང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་མ་མ་དེ་ལ་སྤྱུལ་ཅུ་
 ཡོད་དེ། མཆམས་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་མ་མ། མཆམས་ལ་ཡོད་གཉིས་བ་བའི་
 མ་མ། མཆམས་ལ་རེ་བ་ཡོད་པའི་མ་མ་སྟེ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་བརྒྱད་བརྒྱད་
 ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ། རྟེན་པ་ལ་ཡོད་གཉིས་བ་བའི་མ་མ་དུག་ནམས་
 སྤྱི་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་མཆམས་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་མ་མ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་
 དེ། སྤྱིར་འགྲོའི་མ་མ་བཞི་དང་། དེས་འབྲེད་ཀྱི་མ་མ་བཞི་ནམས་སྤྱི་ཡོད་
 པའི་བྱིར། དང་པོ་བཞི་ཡོད་དེ། འབྲེལ་མེད་གཅིག་དང་། འབྲེལ་བཅས་
 གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། སྤྱི་ཆུང་གཏིང་བའི་དགོ་སྤྱོད་གཅིག་
 མཆམས་ནང་དུ་ཆོ་བ་ལྟའི་བར་དུ་མི་ལྟོག་ཅིང་རྟེན་པ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་སྤྱོ་
 སྤྱེས་ནས། མཆམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་དུ་ནམ་འདས་པ་ན། དེའི་སྤྱི་ཆུང་གི་བྱིན་
 རྒྱུ་རང་ཞིག་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། མཆམས་ལས་འདས་པ་ན་
 དེ་གྲུབ་པོ། སྤྱིར་མི་འོང་བའི་བསམ་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 འབྲེལ་བཅས་གསུམ་ནི། དགོ་སྤྱོད་གཅིག་མཆམས་ནང་དུ་ཆོ་བ་ལྟའི་བར་
 ལ་མི་ལྟོག་ལ། འོན་ཀྱང་རྟེན་པ་ལ་ལྟོས་སོ་སྤྱུལ་པའི་བསམ་པས་བྱི་རོལ་དུ་
 སོང་བའི་ཆེ། གཞན་ནམས་ཀྱིས་སྤྱི་ཆུང་དུས་ཀྱི་སྤྱིར་དབྱུང་ན། དེའི་རོས་
 སྤྱི་ཆུང་ཡོད་ཅིང་དབྱུང་བ་མ་ཐོས་ཀྱི་བར་དུ་ཕན་ཡོན་འདུག་སྟེ།

དེར་ཉམས་སྒྲུབ་མ་སྒྲུང་བ་དང་ལྷན་པ་ལ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་
 གྱིན་སྒྲུབ་ས་ཡོད་དེ། དེ་འཛིག་པའི་རྒྱ་གཞན་མེད་ཅིང་། དེའི་རྟེན་པ་ལ་རེ་བ་
 གྱིན་སྒྲུབ་ས་ཀྱི་རྟེན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། གང་གི་དབྱུང་སྐྱེས་ན། རྟེན་པའི་
 དངོས་པོ་ལག་ཏུ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའི་བྱེད་པ་མཐར་ཐུག་པ་དང་། དངོས་པོ་སྒྲུབ་
 པའི་གཏམ་ཐོས་པ་ལྟ་བུའི་རྩོམ་པ་ཞིག་པ་དང་། རྟེན་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྟོས་
 པའི་བསམ་པ་ཆད་པས་དབྱུང་སྟེ། བྱེད་པ་མཐར་ཐུག་པ་དང་། རྩོམ་པ་ཞིག་
 པ་དང་། བསམ་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་རྣམས་ལ་དེ་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེས་འབྲེད་ལ་འབྲེལ་མེད་གཅིག་དང་། འབྲེལ་བཅས་གསུམ་ལས།
 མཆན་གཞི་ནི་དག་སྟོང་གཅིག་མཆམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་དེ་དག་སྐྱེས་པ་མ་
 གཏོགས་སྒྲར་དང་འབྲ། རང་འཇུག་བྲལ་དང་བཅོས་མའི་བྱེད་པར་ནི་གྱིན་
 སྒྲུབ་ས་དབྱུང་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་མ་བཏང་བར་དེའི་གྱིན་སྒྲུབ་ས་རང་ཞིག་
 ཏུ་གྱུར་པ་ནི་དང་པོ་དང་། དེ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་ལས་ཀྱི་ཆོ་གས་དབྱུང་བ་ནི་
 གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུར་འགྲོ་དང་། དེས་འབྲེད་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི། མཆམས་ལ་
 རེ་བ་མེད་པའི་སྟོ་མཆམས་ནང་དུ་སྐྱེས་པ་ནི་དང་པོ་དང་། ཕྱི་རོལ་དུ་སྐྱེས་
 པ་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་བཅས་དང་། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི། དེའི་
 རྟེན་པ་ལ་སྟོས་པའི་སྟོ་དང་བཅས་པ་ནི་དང་པོ་དང་། དེ་མེད་པ་ནི་གཉིས་པ་
 ཡིན་ནོ། །མཆམས་ལ་ཡིད་གཉིས་བ་བའི་མ་མ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སྒྲུར་འགྲོ་
 བཞི་དང་། དེས་འབྲེད་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དེ་རེ་རེ་ལ་འབྲེལ་མེད་གཅིག་རེ་དང་
 འབྲེལ་བཅས་གསུམ་གསུམ་ཡོད་ལ། དེའི་མཆན་གཞི་ནི། སྒྲུང་གཏོང་

བའི་དགོ་སྤྲོད་གཅིག་ལྷ་བ་ལྷའི་ནང་དུ་མཆམས་ནང་དུ་ལྷོག་མི་ལྷོག་ཡིད་
 གཉིས་བཟའི་ཆེད་པ་ལ་ལྷོས་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲེས་ཏེ་མཆམས་ལས་འདས་པ་ན།
 དེའི་བྱེན་རྒྱལས་རང་ཞིག་ཏུ་སོང་བ་སོགས་སྤར་དང་འབྲ། འདིའི་སྤྲོར་འགྲོ་
 དང་ངེས་འབྱེད་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི། མཆམས་ལ་ཡིད་གཉིས་བཟའི་སྒྲོ་མཆམས་
 ནང་དུ་སྒྲེས་པ་དང་པོ་དང་། དེ་མཆམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་སྒྲེས་པ་གཉིས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཡང་མཆམས་ལ་རེ་བ་ཡོད་པའི་མ་མ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། འབྲེལ་མེད་
 གཉིས་དང་། འབྲེལ་བཅས་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་མཆམ་
 བཞི་ནི། དགོ་སྤྲོད་གཅིག་མཆམས་ནང་དུ་ལྷ་བ་ལྷའི་ནང་དུ་ལྷོག་ལ་དེའི་ཆེད་
 པ་ལ་ནི་མི་ལྷོས་སྤུམ་པའི་བསམ་པས་སོང་སྟེ། དེའི་ཆ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་
 དེའི་བྱེན་རྒྱལས་སྤར་དབྱུང་བ་ན་དེའི་བྱེན་རྒྱལས་མི་འཇིག་སྟེ། དེའི་འཇིག་
 རྒྱ་གཞན་མེད་ཅིང་། མཆམས་ལ་རས་བཅས་ཏེ། དེའི་བྱེན་རྒྱལས་ཀྱི་ཉེན་
 དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་འབྲའི་དགོ་སྤྲོད་དེས་མཆམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་
 དེའི་བྱེན་རྒྱལས་དབྱུང་བ་ཐོས་པ་ན་འབྲེལ་མེད་གཅིག་དང་། མཆམས་ཀྱི་
 ནང་དུ་ཐོས་པ་ན་འབྲེལ་མེད་གཅིག་སྟེ་འབྲེལ་མེད་གཉིས་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་
 བཅས་དུག་ནི། སྤྲུང་གཉིད་བའི་དགོ་སྤྲོད་གཅིག་མཆམས་ནང་དུ་ལྷ་བ་
 ལྷའི་ནང་དུ་ལྷོག་ཅིང་། ཆེད་པ་ལ་རེ་བའི་སྒྲོ་སྒྲེས་ནས་མཆམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་
 ཏུ་སོང་བ་དེའི་ཆེ། དེའི་བྱེན་རྒྱལས་མི་འཇིག་ཏེ། མཆམས་ཆེད་ལ་རེ་བ་
 དེ། དེའི་བྱེན་རྒྱལས་ཀྱི་ཉེན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རང་འཇུག་བྲལ་དུག་
 ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་མཆམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་བྱེད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་དབྱུང་བ།

བཅུ་མ་པ་ཞིག་པས་དབྱུང་བ། བསམ་རྒྱུན་ཆད་པས་དབྱུང་བ་དང་གསུམ།
 དེ་མཆོམས་ཀྱི་ནང་དུ་བྱུང་སྟེ། གྲེད་པ་མཐར་ཐུག་པས་དབྱུང་བ། བཅུ་མ་པ་
 ཞིག་པའི་དབྱུང་བ། བསམ་རྒྱུན་ཆད་པའི་དབྱུང་བ་གསུམ་ཏེ་དུག་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་རྙེད་པ་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའི་མ་མ་དུག་ཡོད་དེ། དག་སྒྲོང་གཅིག་
 མཆོམས་ནང་དུ་མཆོམས་དང་། རྙེད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའི་སྒྲོ་
 སྒྲིས་ཏེ། མཆོམས་ལས་འདས་མ་ཐག་ཏུ་ཞིག་པ་དང་། མཆོམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་
 ཏུ་དེ་འདྲ་བའི་སྒྲོ་སྒྲིས་ཏེ་ཞིག་པ་གཉིས། ཡང་རྙེད་པ་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་ཞིང་
 མཆོམས་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་སྒྲོ་མཆོམས་ནང་དུ་སྒྲིས་ཏེ། མཆོམས་ལས་
 འདས་མ་ཐག་ཏུ་ཞིག་པ་དང་། མཆོམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་དེ་འདྲ་བའི་སྒྲོ་སྒྲིས་
 ཏེ་ཞིག་པ་གཉིས། ཡང་རྙེད་པ་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་ཞིང་མཆོམས་ལ་རེ་བ་ཡོད་
 པའི་སྒྲོ་མཆོམས་ནང་དུ་སྒྲིས་སྟེ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་སོང་བ་ན། གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྤ་
 རྒྱུང་དུས་ཀྱི་སྤར་དབྱུང་བའི་གཏམ་མཆོམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཐོས་ཏེ་དབྱུང་བ་
 དང་། དེ་འདྲ་བའི་གཏམ་མཆོམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཐོས་ཏེ་དབྱུང་བ་གཉིས་ཏེ་དུག་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་མ་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། མ་ལ་བྱ་
 འབྲེན་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་ལྟར། དེ་དག་ལ་ཡང་བྱིན་རྒྱལ་དབྱུང་བའི་རྒྱས་
 པ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་དེའི་རྒྱས་པ་ཡོད་དེ། ལྷང་
 ལས། མ་མ་བརྒྱུད་ཀྱིས་སྤ་རྒྱུང་གི་བྱིན་རྒྱལ་དབྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གང་ཟག་སོ་སོའི་བྱ་ཞིང་མིན་པས་དབྱུང་བའི་ཚུལ་ནི།
 སྤ་རྒྱུང་གཉིང་བ་བྱ་རུང་དུ་མེད་པར་བརྗོད་པར་གྱུར་པ་ན་དེ་རང་དབྱུང་དུ་

སོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། །

བཅོས་མས་དབྱུང་ཚུལ།

༥ གཉིས་པ་བཅོས་མས་དབྱུང་བ་ལ། གང་ཟག་ནི་དགོ་འདུན་ཁྱད་
པར་གསུམ་ལྡན་གྱིས་དབྱུང་ངོ། །དངོས་པོ་ནི་སྤྱི་ཆུང་དུ་གཏིང་བའི་
ཆོས་གོས་ལ་ཆགས་ལ་མ་ཞིག་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་དེ་དབྱུང་ངོ། །གནས་ནི་
མཆམས་ནང་དེར་དབྱུང་དགོས་ཏེ། དེ་འདྲའི་དགོ་འདུན་གྱི་མཆམས་གྱི་
བྱི་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ན་རང་དབྱུང་དུ་སོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བསམ་པ་སྒར་
དང་འདྲ། ཆོ་ག་ནི། གསོལ་བ་ཞིའི་ལས་གྱིས་དབྱུང་། དུས་ནི། སྒར་དབྱུང་
བ་དང་། དུས་སྒྱུ་དབྱུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱི་ཆུང་གཏིང་བའི་ཆོ། ཆོམ་
རྒྱན་པ་སོགས་གྱི་འཇིགས་པའི་ཉེན་ཡོད་ན་ཉ་ཞི་གཅིག་དང་བསྐྱུན་ནས་
སྒར་དབྱུང་ངོ། །གཉིས་པ་ནི། དབྱིད་ལྗེ་ར་བའི་ཉ་ལ་དབྱུང་དགོས་ལ། དེ་
ཡང་གསོ་སྦྱོང་གི་མཐའ་ལས་དབྱུང་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། གསོ་སྦྱོང་
གི་མཐའ་མིན་པ་ལ་མི་བྱའོ། །དབྱུང་བ་ཡང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
དེས་ན་བཅོས་མས་དབྱུང་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བསྐྱུ་བ་བག་ཡངས་སྒྱུ་
གནས་པ་ཡུན་རིང་བ་དགག་པར་བྱ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་བཅས་པ་དང་
མཐུན་པ་དང་། སྤྱི་ཆུང་གི་རྙིང་པ་ལ་ལོངས་སྦྱོང་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
བྱིར། རྩ་བའི་གསུམ་པ་ངག་དོན་ནི། རྩ་བའི་གཞུང་ལས་སྤྱི་ཆུང་གཏིང་བར་

བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་དགོས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དུས་
 དུས་སྐབས་སེངས་པར་བྱ་ཞེས་སོགས་ལ་སྐྱུང་སྒྲིང་ཚུལ་ཡོད་དེ། དུས་
 དུས་སྐྱུང་ལ་བསེངས། ཉི་མ་ལ་བསྐྱངས། དེའི་རྒྱལ་སྐྱུག་པ་སོགས་བྱ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱུང་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཞེས་སོགས་ལ། དེ་དབྱུང་ཚུལ་
 ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་འཇུག་བྲལ་གྱིས་དབྱུང་བ་དང་། ལས་གྱིས་དབྱུང་
 བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགག་དབྱེ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་འདིང་ཞེས་སོགས་
 ལ་སྐྱུང་གཤིང་བའི་དུས་ཡོད་དེ། དབྱར་སྐྱ་མ་ཁས་སྐྱངས་ནས། སྟོན་ཆེ་
 འབྲིང་པོའི་ཉི་ལ་དགག་དབྱེ་བྱས་ནས། དེ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་དེའི་བྱེ་དེ་ཉིན་
 པར་དེ་འདིང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

དེ་རྣམས་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

༄ གཞན་ལུགས་ཅུང་ཟད་བཞག་ན། ཁ་ཅིག་དགེ་ཚུལ་ཡིན་ན། རང་
 ཉིད་གྱིས་དབྱར་ཁས་སྐྱངས་ནས་དགག་དབྱེ་བྱས་ཏེ། སྐྱུང་འདིང་ཁར་
 དགེ་སྒྲིང་བྱས་ན་སྐྱུང་གཤིངས་སྐྱ་མི་རུང་བས་བྲལ། ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། དེ་རུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུང་ཞུ་བ་ལས། དགེ་ཚུལ་དབྱར་ཚུལ་
 དུ་ཞུགས་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཏེ་ཆེ་བ་གསུམ་འདས་པས་གཏན་པ་གཏིང་
 ན། གཏན་པ་གཏིང་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དབྱར་
 གནས་གཙུག་ལག་ཁང་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྐྱངས་ནས། དེ་ལས་གཞན་པའི་

གཙུག་ལག་ཁང་གཅིག་ཏུ་སྤྱི་ཆུང་གཤིངས་སུ་རུང་བ་མེད་དོ། །ཟེར་ན། དེ་
ཡོད་པར་ཐལ། གཙུག་ལག་ཁང་ཤར་མར་དབྱར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ། གཙུག་
ལག་ཁང་རྒྱབ་མའི་གནས་སུ་སྤྱི་ཆུང་གཤིངས་སུ་རུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཙུག་ལག་ཁང་ཤར་རྒྱབ་གཉིས་ཀྱི་དགོ་འདུན་རྣམས་གཙུག་ལག་ཁང་སོ་
སོར་དབྱར་ཁས་སྒྲངས་ནས། སྤྱི་ཆུང་འདིང་ཁར་གཙུག་ལག་ཁང་ཤར་རྒྱབ་
གཉིས་མཆམས་པོ་ཆེ་གཅིག་གིས་བསྐྱོར་བ་ན། གཙུག་ལག་ཁང་ཤར་རྒྱབ་
ཀྱི་དགོ་འདུན་རྣམས་སྤྱི་ཆུང་གནས་གཅིག་ཏུ་གཏིང་བས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། དེ་གཏིང་བའི་ཆེ་དེ་ན་གནས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཏིང་
ནས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ཁོ་ལོ་མ་འོང་བའི་བར་ལ་
བྲིམས་པ་ཡོལ་བར་མ་བྱེད་ཅིག ཅེས་མ་སྒྲིམ་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་ཆུང་
གསུམ་རྒྱུས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷང་ཁྱུ་བ་ལས། མ་སྒྲིམ་པར་གྲོང་
དུ་རྒྱུ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷང་
དེས་ནི་དུས་མིན་པར་མ་སྒྲིམ་པར་གྲོང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་བསྟན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། མ་སྒྲིམ་པར་གྲོང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ བྱེ་བ་ན་ཆོས་མ་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་སོང་བའི་
དགོ་འདུན་གྱིས་སྤྱི་ཆུང་གཏིང་ན་ཆགས་པ་མེད་དོ། །ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་
ཐལ། དབྱར་གནས་པའི་དགོ་འདུན་བྱེ་བ་ན་བྱེ་བའི་གནས་དེར་ཆོས་མིན་
ཕྱོགས་པ་དང་། ཆོས་ཕྱོགས་པ་གཉིས་ཀའི་ལས་སོ་སོར་ཆགས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། འདི་ལ་སོ་སོ་རང་རང་གི་ལས་ཆགས་སོ། །ཞེས་པ་

དང་། དེར་གཞན་དག་གིས་བྱས་ཀྱང་གནས་ཀྱི་རྟེན་པ་ནི་དེ་དག་ལ་འོས་
 པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་མ་མ་སྒྲར་བ་ཤད་པ་དེ་
 རྣམས་སུ་མ་ངེས་པར་ཐལ། སྤྱ་རྒྱུད་གཏིང་བའི་དགོ་སྒྲོང་ཡུལ་གཞན་དུ་བྱིན་
 བས། སྤྱ་རྒྱུད་གི་གནས་སུ་སྒྲར་འོངས་པའི་ཆོ། སྤྱ་རྒྱུད་གི་གནས་འདིར་མི་
 སྒྲོད། རྟེན་པ་ཡང་མི་སྒྲར་སྒྲུམ་པའི་བསམ་པ་མཆམས་ནང་དུ་སྒྲིམ་པ་དང་།
 ཡང་བྱིར་སོང་ནས་མཆམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་དུ་མཆམས་དང་རྟེན་པ་གཉིས་ལ་
 རེ་བ་མེད་པའི་སྒྲོ་སྒྲིམ་པ་ན། དེའི་སྤྱ་རྒྱུད་གི་བྱིན་རྒྱབས་ཞིག་ཏེ་རང་འཇུག་
 བྲལ་གཉིས་པོ་དེ་བྱིར་འོངས་ན་ཡང་ངོ་། །ཞེས་པའི་མདོ་རྩ་བའི་གཞུང་གིས་
 བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། འདིས་ཀྱང་སྒྲོར་བས་འགོ་བ་དང་།
 རེས་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་གནས་སྐབས་གཞན་བསྟན་པ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན། སྤྱ་མ་དེ་སྒྲོར་བས་འགོ་བའི་མ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་སྒྲོར་
 བས་འགོ་བའི་མ་མ་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན།
 དེའི་ལུས་དང་སྤྱ་རྒྱུད་གི་མཆམས་ནང་མ་འབྲེལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
 བྱིར་སྒྲེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། མཆམས་ལས་འདས་པ་ན། དེ་འབྲུབ་པོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། བྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་སྒྲར་ཀྱི་མ་མ་བྱི་མ་དེ་
 རེས་པར་བྱེད་པའི་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། མདོ་རྩ་བ་ལས། བྱིར་འོངས་ན་ཡང་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་
 དང་། ཡང་མདོ་རྩ་བ་ལས། མཆམས་ཀྱི་བྱི་རོལ་དུ་དེ་སྒྲིམ་ན་ཡང་ངོ་ཞེས་

པའི་གཞུང་འདི་གཉིས་ལ་བསྐྱོས་སྒྲིལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལས་པ་
 བར་བྱེད་པའི་མ་མས་བསྐྱོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གོང་གི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་གྱི་ལུང་
 གི་དོན་ནི། སྤྱི་ཆུང་གི་རྒྱ་ཆེར་ཞིག་ནས་ཕྱིར་འོངས་ན་གྱི་རྒྱ་ཆེར་སོར་
 རྒྱུད་དམ་སྒྲིལ་པའི་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྣམ་བཤུད་
 ལས། ཆད་པར་འགྱུར་བ་དེ་རྗེས་སུ་འགྱུར་པར་འགྱུར་རམ་ཞེན་མིན་ཏེ།
 ཕྱིར་འོངས་ལྡང་ངོ་ཞེས་སྒྲིལ་ཏེ། ཞེས་པ་དང་སྒྲིལ་བས་འགྲོ་བ་དང་། །དེས་
 བར་བྱེད་པའི་མ་མས་སྤྱི་ཆུང་ཞིག་ནས་མཆམས་ཀྱི་ཕྱིར་འོངས་ན་ཡང་མི་
 ཐན་ཏེ། ཞིག་ཟེན་པའི་བྱེད་བྱ་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི། མདོ་རྩ་བ་
 ལས། མཆམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་དེ་སྒྲིལ་ན་ཡང་ངོ་། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་
 ཡིན་པ་ནི། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་གྱི་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

གོས་ཀྱི་གཞི་འཆད་པ།

༥ མཆོན་གྱིས་མ་དུས་པའི་གོས་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། དུས་
 ཞིང་དུ་བ་པ་ཆོས་གོས་ཉིད་དུ་གྱེན་གྱིས་བསྐྱོབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་རྣམས་
 ཀྱི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན་དང་། དག་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ་གོས་རི་ལྟར་བསྐྱུབ་
 པའི་ཚུལ་དང་། གོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་བཤུད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
 གོས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེད་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། དེ་ལས་གྲུབ་པའི་གོས་ཀྱི་རྣམ་
 གཞག་བཤུད་པ་གཉིས། །

གོས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེད་པ་ནུམ་པར་བཞག་པ།

༥ དང་པོ་ལ། རྐྱེད་པ་དབང་བ་དང་། མི་དབང་བའི་བྱུང་པར་བཞག་པ་
 དང་། རྐྱེད་པ་བགོ་བའི་ཆོ་ག་བཞག་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དབྱར་
 རྐྱེད་ནི་དབྱར་ཁས་སྒྲུབ་པ་ནུམ་པར་དབང་། སྤྱི་རྒྱུ་གི་རྐྱེད་པ་ནི་དེ་གཉིད་
 པ་ནུམ་པར་དབང་། ཆོས་སྤྱི་བའི་རྐྱེད་པ་ནི་དེ་ཉིད་དབང་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་
 བ་ལས། ཆོས་ཀྱི་རྐྱེད་པ་ནི་དེ་སྤྱི་བ་ནུམ་པར་དབང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། གནས་ཀྱི་རྐྱེད་པ་ནི། གནས་དེའི་གཞི་བདག་གམ་
 བྱིན་པར་བཞག་གི་བདག་པོ་དབང་། སྤྱི་བ་བདག་གིས་དགོ་
 འདུན་ཡུལ་འདི་ལ་འབྱུང་ལོ། །ཞེས་ཡུལ་ངེས་ངེས་བྱས་པ་ནི་དེ་ཉིད་དབང་།
 འོན་ཀྱང་། དགོ་འདུན་གྱི་ནང་བྱིན་པར་བཞག་གིས་འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་ན། འདི་
 དབང་ཞེས་བཅས་པ་མཛད་པ་ནི། དེ་ཉིད་བཅའ་པས་དེ་ལྟར་བྱའོ། །མདོ་
 རྩ་བ་ལས། དགོ་ཚུལ་དང་དགོ་ཚུལ་མ་ནུམ་པར་ལ་རྐྱེད་པ་སྤྱི་བ་གཉིས་སྤྱི་བ་
 པ་དང་། བསྐྱེད་པར་རྫོགས་པར་འདོད་པའི་དགོ་ཚུལ་ལ་རྐྱེད་པ་མཉམ་
 པར་སྤྱི་བ་པར་གསུང་ཞིང་། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་འདི་ནི་ལྷང་སེལ་བྱ་ལས་
 དགོ་ཚུལ་དང་། དགོ་ཚུལ་མ་དག་ལ་སྤྱི་བ་གཉིས་སྤྱི་བ་པར་བྱའོ། །བསྐྱེད་
 པར་རྫོགས་པར་འདོད་པ་དང་། དགོ་སྤྱི་བ་མ་དག་ལ་མཉམ་པར་སྤྱི་བ་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །འོད་ལྡན་ལས་ནི། སྤྱི་མ་
 གཉིས་ལ་སྤྱི་མ་ཆ་དང་། སྤྱི་མ་གཉིས་ལ་སྤྱི་མ་གཉིས་སྤྱི་བ་པར་བཞག་དོ། །དེ་

ནི་གོས་ཀྱི་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཟས་ཀྱི་རྟེན་
 པ་ནི་མཉམ་པོར་བགོ། །བརྒྱུད་པ་ཉག་ས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་པ་ནི། ཆོས་སྒྲིབ་
 རྣམས་དབང་། ཆོག་ས་སྒྲིབ་ཀྱི་རང་རྒྱལ་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 མཆོད་རྟེན་ལ་ཕུལ་བའི་རྟེན་པ་ནི། དགོ་འདུན་གྱིས་བགོ་བ་འཕེལ་བྱ། བསེ་རུ་
 རང་སངས་རྒྱས་དང་། དེ་དག་གི་མཆོད་རྟེན་དང་། སངས་རྒྱས་དང་། དེའི་
 མཆོད་རྟེན་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དེའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་རྟེན་པ་ནི།
 དེ་དག་མཆོད་པའམ། ཞིག་གསོས་ཀྱི་ཕྱིར་བཞག་པར་བྱ་ཞིང་། མཆོད་རྟེན་
 དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི། འོག་ཏུ་གནས་མལ་གྱི་གཞིའི་སྒྲིབ་ས་སྒྲིབ་འཆད་
 རོ། །བྱུང་པར་དུ་རབ་བྱུང་གི་བའི་ལྷུང་བཟེད་སོགས་ནི་གང་ཟག་གི་དབང་
 དུ་བྱས་ན་རབ་བྱུང་གི་སྒྲིབ་པ་གསོ་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ། ལྷ་མཆོན་
 མ་ཐུན་པ། གནས་ནས་མ་བྱུང་བ་བྱེ་བ་ན་ཆོས་མིན་གྱི་ཕྱོགས་སྒྲིབ་མ་སོང་
 བ་ཞིག་དབང་། དུས་ནི་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པའི་དུས་སྒྲིབ་ས་པ་དབང་གི་མ་
 སྒྲིབ་ས་པ་མི་དབང་། ཞི་བའི་ཡོ་བྱུང་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་ཆུ་ལ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད།
 རབ་བྱུང་དགོན་པར་ཞི་བའི་ཡོ་བྱུང་ནི་ཤུལ་ན་འདུག་པ་དེ་དབང་། བྱིས་དུ་
 ཞི་ན་དེའི་ལྷུང་བཟེད་སོགས་ནི་བྱིས་པ་དེས་གང་བྱིན་པ་དེ་དབང་། ཡང་དེ་
 སྒྲོང་བ་པོ་བྱུང་ན་སྒྲོང་བ་པོ་དེ་ཉིད་དབང་ལ་སྒྲོང་བ་པོ་སྒྲིབ་བྱུང་ན་སྒྲིབ་
 དབང་། དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་ན་ཐུན་མོངས་སྒྲིབ་དབང་རོ། །རབ་བྱུང་བྱ་ལོན་
 ཅན་ཞི་ན་རྒྱུ་ཅམ་འཇལ་དགོས་པའི་བྱ་ལོན་དེ་ཁོ་བའི་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ནས་
 གཞལ་ལོ། །དེའི་རྣམས་བགོས་ཟེན་ན་ཡང་བསྐྱུས་ནས་གཞལ་ལོ། །འཇལ་

རྒྱ་མེད་ན་མ་གཏོགས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཡོ་བྱད་བྱུག་ཆོན་པ་དུ་མ་ཡོད་
ན། ཆོན་པ་གཅིག་ནད་གཡོག་དབང་ཞིང་། ནད་གཡོག་དུ་ཡོད་ཀྱང་གཅིག་
ལས་མི་དབང་ལ། གཞན་རྣམས་དགོ་འདུན་གྱིས་བགོ་བར་བྱའོ། །རབ་བྱུང་
དེ་ཉིད་ཤི་བའི་སྤྱོད་ལ་དུ་ཡོ་བྱད་གཞན་ལ་བྱིན་བྱིན་ན། དེ་ཉིད་དབང་གི་
གཞན་ལ་བསྐྱར་དུ་མེད་ལ། ང་ཤི་བའི་རྗེས་སུ་འདི་ལ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་པའི་ཁ་
ཆེམས་ལ་ཅི་མི་དགོས་ཏེ། རབ་བྱུང་ནོར་ལ་སྟོས་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིས་
པས་དེ་ལྟ་བུའི་ཁ་ཆེམས་བྱས་པ་ལ་ནི་ཅི་དགོས་ཏེ། བྱིས་པ་དེ་ནོར་ལ་སྟོས་
པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཅན་ཤི་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་བྱུ་དང་ཆུང་
མ་སོགས་ནི་ཅི་དགར་སྒྱུ་ན། སྤང་པོ་ཆེ་དང་། རྟ་དང་། བོང་བྱུ་དང་། གོ་ཆ་
སོགས་ནི་རྒྱལ་པོ་ལ་འབྱུལ། རིན་པོ་ཆེ་ནི་དགོན་མཆོག་ལ་འབྱུལ། བྱུང་
པར་སྤྱོད་ཏེ་ག་དང་། ཆོན་ཅི་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ལ་འབྱུལ།
མཆོན་ཆ་རྣམས་ནི་དགོ་འདུན་ལ་འབྱུལ་ཞིང་། དགོ་འདུན་གྱིས་ཀྱང་མཁར་
གསེལ་སོགས་བྱ་ཡི། སྟོག་གི་བྱིར་ཡང་གཞན་ལ་མི་འཆོང་ངོ་། །དེའི་ཞིང་
ཁང་མགར་དབྱུད། བུན་པོ་མོ། ར་ལུག་མ་ཏེ་སྟེགས་བཅ། སྤོན་སོགས་ནི་
རེ་ཞིག་ལ་བཞག་གོ། །གཞན་རས་དང་། རས་ཡུག་ཅན་དང་། ལྷ་མ་དང་། འབྲུ་
མར་གྱི་སྟོད་རྣམས་ནི་བགོ་བར་བྱའོ། །འབྲུ་དང་བཟའ་བུང་སྟ་གོན་བྱས་པ་
རྣམས་ནི་འབྲུལ་ལ་བཟའ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་རྟེན་པ་བགོ་བའི་ཆོ་ག་བཤད་
པ་ནི། དགོ་སྟོང་གི་དགོ་འདུན་གྲངས་ཆོང་བ་ཁ་སྟོང་གི་ཆོས་ལྡན་དང་ལྷན་པ།
མི་མཐུན་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བས་བགོ་འོ། །བྱེད་པ་པོ་ནི་གསེལ་གཉིས་ཀྱི་

ལས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པའམ། ལྷང་བོར་བས་བགོའོ། །ཆོད་ནི་ཕུ་ས་ལའི་འདབ་
མ་ཅམ་དང་། གོས་ནི་མར་མེའི་སྙིང་པོ་ཅམ་ཡང་བགོ་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས།
ཕུ་ས་ལའི་འདབ་མ་གང་དང་། མར་མེའི་སྙིང་པོ་ཅམ་དེས་ཀྱང་སྙོམས་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར། བགོ་བཤའ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕུ་ས་ལའི་འདབ་
མ་ནི། ལུ་སྟེའི་འདབ་མ་ཡིན་པར་ཤིག་ཆེན་ལས་བཤའ་དོ། །བགོ་བའི་སྒར་
ལོངས་སྟོད་ན་བཅག་པ་དང་། བཤའ་པས་ཆུད་བ་བ་རྣམས་ནི་བཅོངས་
ནས་བགོའོ། །ཆོ་ག་ནི་སྙན་གསན་པ་བ་དང་། གཞི་བརྟུང་བ་དང་། ཚུལ་
ཤིང་གི་མས་པ་དང་། གངས་བཟུང་བ་དང་། རང་རང་གི་སྐལ་བ་གི་མས་པ་
རྣམས་ཡིན་ནོ། །ལེན་ཚུལ་ནི་རང་རང་གི་སྐལ་བ་ནི་གྲལ་མཆོམས་སུ་ལེན།
སྐལ་བ་ལེན་དུ་བཅུག་ནས་མ་སྦངས་ན། དེས་དེ་ལ་སྦྱིན་པ་བསབ་དགོས་
སོ། །སྦྱིར་བཏང་ལ་མ་བཅོལ་བའི་སྐལ་བ་མི་ལེན་ཅིང་། དམིགས་བསལ་
ནི་མཁན་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་སྐལ་བ་ནི་མ་བཅོལ་ཡང་ལེན་ནོ། །སྐལ་བ་
ལེན་པའི་ཆེ་འདི་འདིའི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དབང་པོ་དང་བཅས་ལེན་ནོ། །དེས་
སྦྱིར་བཤའ་ནས་ཡོ་བྱད་བགོ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤའ་ན། ཤི་བའི་རྩ་བ་བགོ་
ཚུལ་དང་། དབྱར་རྟེན་བགོ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དང་པོར་རོ་དབྱུང་།
དེ་རྩེས་རོ་བསྐྱེག་པ་སོགས་རིམ་གྱོ་དང་། དེ་རྩེས་ཆོས་ཉན་པ་དང་། ཡོན་
བཤའ་པ་དང་། ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སོགས་བྱས་ནས་བགོ་ཚུལ་སྒར་སྒར་
བྱའོ། །འོ་ན་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ་རི་སྒར་ཞེ་ན། འདི་ལ་གསོལ་བའི་ལས་
གྱིས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ་དང་། དང་པོ་དང་ཐ་མས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ་

གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཀྱི་ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་
 གྱེན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་ནི། ཀམ་ཤ་ཏམ་ན་གསལ་
 ལོ། །གཉིས་པ་ནི། དགོ་འདུན་ཆོག་གས་པའི་གྲལ་མགོ་མའི་དགོ་སྒྲོང་བགྲེས་
 པ་ལ་ཡོ་བྱད་དེ་ནས་གཅིག་འབྲལ་ཞིང་། གྲལ་བཤམ་མ་ལ་ཡོ་བྱད་དེ་ནས་
 གཅིག་འབྲལ་བ་ནི། དང་པོ་དང་ཐ་མས་གྱེན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། མདོ་
 ཚ་བ་ལས། དེ་ལས་འགའ་ཞིག་དགོ་འདུན་གྱི་ཀན་པ་དང་། གསར་བྱ་གཉིས་
 ལ་སྒྱེན་པ་ནི་དེ་ཞེས་བྲལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ། དབྱར་རྟེན་
 ནི་དབྱར་པལ་ཆེ་བར་གནས་ན་རྗེས་སུ་རལ་གྱང་དབྱར་རྟེན་དབང་། གནས་
 ནས་བྱུང་བ་ནི་དབྱར་རྟེན་མི་དབང་། མཆམས་གཉིས་ཤིང་ལེབ་དང་། རེ་
 རྗེ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་ནས་ཁས་སྒྲངས་པས་ནི་སྟོགས་
 གཉིས་ཆར་གྱི་དབྱར་རྟེན་གྱི་སྟེང་ནས་ཆ་རེ་རེ་དབང་། གནས་གཞན་དུ་
 དབྱར་ཁས་སྒྲངས་ནས་འདིར་གནས་ན་པལ་ཆེར་གང་དུ་གནས་པའི་རྟེན་
 པ་དེ་དབང་ངོ་། །གཉིས་པ་དེ་ལས་བྱུབ་པའི་གོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤའ་བ་
 ལ། གོས་བྱུབ་པའི་ཚུལ། གོས་ཀྱི་དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན། གོས་
 ལ་ལོངས་སྟོང་པའི་ཚུལ། གོས་རུང་བ་དང་མི་རུང་བའི་ཁྱད་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་
 བཤའ་བ་དང་ལྷ། །

གོས་བྱུབ་པའི་ཚུལ།

༥ དང་པོ་ལ། བྱ་བ། བྱུབ་པ། བཟུ་བ། ཁ་བསྐྱར་བ་དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་ནི། ཚོས་གོས་རྣམ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། བྱལ་ན་དུས་དྲུབ་
 བྱ་དགོས་ཏེ། ཀམ་ལ་ཉམ་ལས། དེ་ལོ། སྒྲེབ་པོ་བྱུངས་གདབ་པོ། །ཞེས་པ་
 དང་། མདོ་རྩ་བ་ལས། དུས་ཤིང་དྲུབ་པ་ཚོས་གོས་ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། སྒྲེག་བྱ་དུས་ཤིང་དྲུབ་
 པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དུས་དྲུབ་མ་བྱལ་ན།
 ལྷན་ཐབས་སུ་སྒྲན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཀམ་ལ་ཉམ་ལས། ཡང་ན་འདི་ལ་
 ལྷན་ཐབས་སུ་སྒྲན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། མདོ་རྩ་བ་ལས། གལ་ཏེ་མ་འབྱོར་ན་
 ལྷན་ཐབས་སུ་སྒྲན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷམ་སྦྱར་དུས་དྲུབ་བྱེད་
 ཚུ་ལ་ནི། ལྷམ་སྦྱར་རབ་ཀྱི་རབ་དྲ་བ་ན་སྒྲེག་བྱ་རང་པོ་བརྒྱ་དང་སྒྲེགས་བྱ་
 བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་སྟེ། བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་སར་དའོ། །གཉིས་པ་དྲུབ་པའི་
 ཆོ། སྒྲེགས་བྱ་རང་པོ་བཞི་འབྱུང་ནས་བྱེད་པ་གཅིག་བྱ་སྦྱ་གཞོན་གྱི་ཚུ་ལ་དུ་
 འབྱུང་དོ། །དེ་ཡང་སྦྱ་མ་སྦྱ་མའི་འཕྲོ་སྟག་པ་དེ་ཅུ་མ་དུ་བྱི་མ་བྱི་མའི་སྟེ་སྟེབ་
 པར་སྦྱར་བས། སྒྲེགས་བྱ་བྱེད་དང་སྦྱ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་འབྱུང་ལ། ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་པོ་
 དེ་ལ་ནི་སྦྱམ་སྒྲན་ནམ་ཆལ་བྱ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། མ་འབྱུང་པ་སོ་སོ་བ་རྣམས་ལ་
 ནི་སྒྲེགས་བྱ་ཞེས་བྱ། དེ་ཡང་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་སྒྲེགས་བྱ་དང་། ཆུང་བ་རྣམས་
 ལ་སྒྲེགས་བྱ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། འདིར་སྦྱམ་སྒྲན་ཞེས་
 བྱ་བའི་སྦྱ་ནི་སྦྱིད་དུ་བཏང་བའི་ཆལ་བྱ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 དེས་ན། བྱེད་དང་སྦྱ་པ་གཅིག་དབྱས་སུ་བྱས་ནས། དེའི་གཡས་གཡོན་
 དུ་སྦྱམ་སྒྲན་བཅུ་གཉིས་བཅུ་གཉིས་བྱ་སྦྱ་གཞོན་དུ་སྦྱར་བས་སྦྱམ་སྒྲན་ཁ་

ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་ལྟ་བུ་ཞིག་འབྱུང་དོ། །གོང་མའི་ཆལ་བུ་འཕྲོ་ལྟག་པ་ཅམ་
 ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་སྒྲེ་མོར་སྒྲེ་བ་པར་སྐྱར་བས། ཆལ་བུའི་ཁ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་ལྟ་
 བུ་འབྱུང་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། དབུས་ནས་གཞན་དུ་སྒྲེགས་བུའི་འཕྲོ་ཕྱོགས་
 ཕྱོགས་སུ་ལྟ་བུ་ཉིད་དང་། ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། ཕྱོགས་
 ཕྱོགས་སུ་ཞེས་སྒྲོས་བུར་བྱ་སྟེ། གཡས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲེགས་བུ་རྣམས་ཀྱི་འཕྲོ་
 ཡང་གཡས་ཕྱོགས་སུ་ཕྱི་རྒྱུད་དུ་ལྟ་ལ་གཡོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲེགས་བུ་རྣམས་
 ཀྱི་འཕྲོ་ཡང་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་ཕྱི་རྒྱུད་དུ་ལྟོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 ཡང་སྒྲུལ་ཕྱན་དབུས་མའི་སྒྲེགས་བུ་བྱེད་པ་དེའི་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་
 སྒྲེགས་བུ་ཆང་མ་རེ་ཡོད་པའི་སྒྲུལ་ཕྱན་རེ་སྐྱར་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུལ་ཕྱན་
 གཞན་རྣམས་སྒྲོལ་མར་སྐྱར་བས་སྒྲུལ་ཕྱན་སྒྲོལ་གཞི་ཉིད་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།
 མདོ་རྩ་བ་ལས། སྒྲུལ་ཕྱན་སྒྲོལ་གཞི་ཉིད་དང་། ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་
 འབྲེལ་ལས། སྒྲོལ་གཞི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲུལ་ཕྱན་དེ་དག་གི་ཆལ་བུ་རྣམས་ཀྱི་
 སྒྲ་བྱང་ཐད་དུ་མ་བབ་པར་མཐོ་དམན་མི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲུས་ཐབས་
 ཉིད་དུ་འདུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན། སྒྲོལ་གཞི་ཞེས་པ་
 བྱི་ཐོད་ཀྱིས་ཀྱི་བརྒྱུད་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་རིམ་པ་འཆོལ་བའི་མིང་ཡིན།
 འདིར་ནི། སྒྲེགས་བུ་རྣམས་རིམ་པ་འཆོལ་བར་སྒྲིག་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་
 ཡིན་ནོ། །སྒྲུལ་སྐྱར་ཀྱི་མཐའ་སྒྲོར་ནི་ལྟན་ཐབས་སུ་སྒྲུལ་དགོས་ཏེ། མདོ་
 རྩ་བ་ལས། མཐའ་བསྒྲོར་བ་ཉིད་དག་གིས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་
 འབྲེལ་ལས། མཐའ་བསྒྲོར་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཚུ་ཞིང་གི་མཐའ་འཁོར་བར་

མཐའ་སྐྱོར་གྱིས་བསྐྱོར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྒྲ་གོས་ལ་ངས་
 ཏུབ་བྱེད་པའི་ཆོ་སྒྲེགས་བྱ་ཆེ་བ་བཅུ་བཞི་དང་སྒྲེགས་བྱ་བྱེད་པ་བདུན་ཉེ་ཉི་
 ་ཤུ་ཙམ་གཅིག་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་གོས་དེ་ལ་སྒྲུལ་སྒྲུབ་བདུན་པ་ཁོ་ན་བྱ་དགོས་
 པའི་བྱིར་ཏེ། ཀམ་ཤ་ཉམ་ལས། སྒྲུལ་སྒྲུབ་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
 བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་སྒྲེགས་བྱ་ཆེ་བ་གཉིས་གཉིས་འབྱུང་
 པའི་རྗེས་སུ་སྒྲེགས་བྱ་བྱེད་པ་རེ་འབྱུང་པས་སྒྲེགས་བྱ་བྱེད་དང་གསུམ་པ་
 དེ་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་སྒྲ་གོས་ལ་སྒྲེགས་བྱ་བྱེད་དང་གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཏུ་རེས་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཀམ་ཤ་ཉམ་ལས། སྒྲེགས་བྱ་བྱེད་དང་གསུམ་པར་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྒྲེགས་བྱ་བྱེད་དང་གསུམ་སྒྲེལ་བའི་
 ཆ་བདུན་པོ་དེ་ལ་སྒྲུལ་སྒྲུབ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། འདིར་སྒྲུལ་སྒྲུབ་
 བྱི་སྟེང་ཏུ་བཏང་བའི་ཆལ་བྱ་ལ་བྱ་ཡི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྒྲ་གོས་ཀྱི་
 མཐའ་སྐྱོར་ཆད་དང་ལྟན་པ་ནི་ལྟན་ཐབས་སུ་སྒྲུབ་དགོས་སོ། །མཐའ་གོས་
 ལ་ངས་ཏུབ་བྱེད་པའི་ཆོ། སྒྲེགས་བྱ་ཆེ་བ་ལྔ་དང་། སྒྲེགས་བྱ་བྱེད་པ་ལྔ་སྟེ་
 བཅུར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཆེ་བ་རེ་རེ་ལ་ཆུང་བ་རེ་རེ་འབྱུང་པས་སྒྲེགས་
 བྱ་བྱེད་དང་གཉིས་པ་དེ་འབྱུང་ཞིང་། མཐའ་གོས་དེ་ཡང་། སྒྲེགས་བྱ་བྱེད་
 དང་གཉིས་སུ་རེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པའི་ཆོ། ཀམ་ཤ་ཉམ་
 ལས། སྒྲེགས་བྱ་བྱེད་དང་གཉིས་པ་དང་སྒྲུལ་སྒྲུབ་ལྔ་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
 བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེའི་མཐའ་སྐྱོར་ནི་སྒྲར་དང་འབྲའོ། །གདིང་བ་
 ལ་ངས་ཏུབ་བྱེད་པའི་ཆོ། སྒྲུལ་ཆ་སྒྲུལ་གཉིས་སུ་ངས་ནས་སྒྲུལ་གཉིས་ཀྱི་

སྒྲེང་ནས་སོར་བཞི་ལྷག་པ་བྱ་ཞིང་དེའི་འོག་ཏུ་སྐུམ་ཆ་སྐྱར་བས་སྒྲེགས་བྱ་
ཕྱེད་དང་གཉིས་པ་དེ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་རྩ་བ་ལས། འོག་རོལ་གྱི་
སྐུམ་ཆའི་དང་པོར་ཞེས་པའི་དོན་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །

གོས་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་གོས་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་གྱི་གོས་
བཤད་པ་དང་། ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་གྱི་གོས་བཤད་པ་དང་། མཁོ་བའི་ཡོ་
བྱད་གྱི་གོས་བཤད་པ་དང་གསུམ་དང་པོ་ལ། གཙུ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་
པ་དང་། ཐུན་ཆེགས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཆོ་བའི་ཡོ་
བྱད་གྱི་གོས་གྱི་གཙུ་པོ་དེ་ལ་བཅུ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། སྐུམ་
སྐྱར་དང་། སྒྲ་གོས་དང་། མཐང་གོས་དང་། འཁ་ཐབས་དང་། འཁ་ཐབས་
གྱི་གཟན་དང་། རུལ་གཟན་དང་། རུལ་གཟན་གྱི་གཟན་དང་། གདོང་ཕྱིས་
དང་། རྟག་གཟན་དང་། གཡན་པ་དགའ་པ་དང་། སྐྱ་གཟེད་དང་། གདིང་བ་
དང་། དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་བཅང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནི། བཅུ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་རེ་
རེ་བར་ངེས་པས་རང་མིང་གིས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས།
ཆོས་གོས་གནང་བ་དེ་ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་བཅང་བར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ལ་ཆད་དང་དབྱིབས་ངེས་པ་ཅན་ཡོད་ཅིང་།

དེ་ཡང་ཆད་ནི། ཆོས་གོས་གསུམ་ལ་ཆེ་ཆད་ལ་སྲིད་དུ་ཁྱེད་ལ། ཞེང་དུ་ཁྱེད་
 གསུམ། རྒྱུ་ཆད་ལ་སྲིད་དུ་ཁྱེད་ཕྱེད་དང་ལྟ་དང་། ཞེང་དུ་ཁྱེད་ཕྱེད་དང་གསུམ།
 དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ནི་འབྲིང་ཆད་ཡིན་ནོ། །ཆོས་གོས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་
 སྒྲུ་སྒྲུ་ལ་རབ་སྒྲོར་གསུམ། འབྲིང་སྒྲོར་གསུམ། ཐ་མ་སྒྲོར་གསུམ་སྟེ་
 དགྲུ་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་རབ་ཀྱི་རབ་ལ་སྒྲུ་སྒྲུ་ཕྱེད་དང་ལྟ་དང་། ཕྱེད་གསུམ་ལ།
 ཕྱེད་གཅིག་ལ་བྱ་ཞིང་སྒྲེགས་བྱ་ཕྱེད་དང་ལྟ་ལ་བྱ་ཡོ། །འབྲིང་སྒྲོར་གསུམ་
 ནི། འབྲིང་གི་རབ་ལ་སྒྲུ་སྒྲུ་བཅུ་དགྲུ་ལ། འབྲིང་གི་འབྲིང་ལ་བཅུ་བདུན་
 ལ། འབྲིང་གི་ཐ་མ་ལ་བཅུ་ལྟ་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་གསུམ་ཀ་ལ་སྒྲེགས་བྱ་ཕྱེད་དང་
 བཞི་མ་བྱ་ཡོ། །ཐ་མ་སྒྲོར་གསུམ་ནི། ཐ་མ་འེ་རབ་ལ་སྒྲུ་སྒྲུ་བཅུ་གསུམ་
 ལ། འབྲིང་ལ་བཅུ་གཅིག་ལ། ཐ་མ་འེ་ཐ་མ་ལ་དགྲུ་མ་བྱ་ཞིང་། དེ་གསུམ་ཀ་
 ལ། སྒྲེགས་བྱ་ཕྱེད་དང་གསུམ་མ་བྱ་ཡོ། །རྟགས་འགོད་ཚུ་ལ་ནི། གཞི་ཐམས་
 ཅད་ཡོད་པར་སྒྲུ་བའི་ལྷགས་ལ། ཟུང་པ་ལ་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བརྒྱ་དང་།
 ཞིང་སྒྲོན་པའི་གཟུགས་ཅན་འགོད་དོ། །པལ་ཆེན་སྟེ་པ་རྣམས་ནི། སྒྲུ་སྒྲུ་
 ཕྱེད་གསུམ་པ་ནས། བདུན་པའི་བར་དང་། རྟགས་ལ་དུང་གི་གཟུགས་ཅན་
 འགོད་པར་འདོད། མང་བཀྱར་བའི་སྟེ་པ་རྣམས་ནི། སྒྲུ་སྒྲུ་ཕྱེད་གཅིག་ལ་
 རས། སྒྲུ་སྒྲུ་ལྟ་པའི་བར་དང་། རྟགས་འགོད་པའི་ཆོ། སོ་རྩི་ཀའི་མེ་རྟོག་
 གི་གཟུགས་ཅན་འགོད་དོ། །གནས་བརྟན་པའི་སྟེ་པ་ནི། ཡོད་པར་སྒྲུ་བའི་
 སྟེ་པ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་། བོད་འདིར་ཡང་ཡོད་པར་སྒྲུ་བའི་སྟེ་པའི་ལྷགས་
 དར་དོ། །མཐང་གོས་ལ་ཆེ་ཆད་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་སྟེ་སྒྲུ་སྒྲུ་དང་འབྲིང་

ལ། རྩལ་བ་ནི་སྤྲིད་དུ་ཁྱེད་ཕྱེད་ལྟ་དང་། ཞེད་དུ་ཁྱེད་གསུམ། ཡང་ན་སྤྲིད་
 དུ་ཁྱེད་བཞི། ཞེད་དུ་ཁྱེད་དོ་བྱ་ཞེད། འཁོར་གསུམ་ཁེབས་པའི་ཆད་ཀྱང་རུང་
 རོ། །དེའི་ཆད་ནི་ཕྱུས་མོ་གཉིས་དང་། ལྟོ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གསུམ་ཁེབས་
 པ་ལ་བྱའོ། །རབ་བྱུང་ལུས་ཏ་ཅང་སྒྲོམ་ནས་མ་ཐུམ་ན། རལ་ཁ་དཔུང་བཅད་
 གྱི་འཐུང་བཏང་རོ། །འཁམ་ཐབས་ནི་ཉིན་མོ་སྤྲོད་ལ་གྱོན་པའི་གོས་ཡིན་ཞེད།
 ཆད་མཐར་གོས་དང་འབྲེལ། འཁམ་ཐབས་གྱི་གཟན་ནི་མཆན་མོ་སྤྲོད་ལ་གྱོན་
 པའི་གོས་ཡིན་ཞེད། ཆད་སྒྲ་མ་དང་འབྲེལ། རུལ་གཟན་ནི་ཉིན་མོ་སྤྲོད་ལ་གྱོན་
 པའི་གོས་ཡིན་ཞེད། ཆད་སྒྲ་གོས་དང་འབྲེལ། རུལ་གཟན་གྱི་གཟན་ནི་མཆན་
 མོ་སྤྲོད་ལ་གྱོན་པའི་གོས་ཡིན་ཞེད། ཆད་སྒྲ་མ་དང་འབྲེལ། བྲིམ་པའི་སྤྲོད་
 གཡོགས་ཞེས་པ་སྤྲིད་དུ་ཁྱེད་བཅུ་གཉིས་དང་། ཞེད་དུ་ཁྱེད་གསུམ་མོ། །བྲིམ་
 པའི་སྤྲོད་གཡོགས་ཞེས་པ་སྤྲིད་དུ་ཁྱེད་བདུན་དང་། ཞེད་དུ་ཁྱེད་དོ་བ་བཅད་དུ་
 རུང་ལ། དེ་རབ་བྱུང་གི་གོས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཆན་
 ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་བྲིམ་པའི་གོས་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཟོད་
 པའི་བྲིས། གདོང་བྲིས་ནི། ཆད་ཁྱེད་གང་འཁོར་ཡུག་ཏུ་ཡོད་པ་དགོས་ཤིང་།
 དེ་ཡང་རུང་བའི་ཆོན་གྱིས་ཁ་བསྐྱར་བ་དགོས་སོ། །རྟག་གཟན་ནི། རྟག་ཅན་
 གྱི་ལུས་ལ་བཅར་ཏེ་བགོ་བའི་གོས་ཡིན་ལ། ཆད་ནི་རི་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་
 བྱའོ། །གཡན་པ་དགའ་བ་ནི། གཡན་ནད་ཅན་གྱིས་བཅར་ཏེ་བགོ་བའི་གོས་
 ཡིན་ལ། ཆད་ནི་སྤྲིད་དུ་ཁྱེད་དུག ཞེད་དུ་ཁྱེད་གསུམ་གྱ། སྒྲ་གཟེད་ནི། སྒྲ་བྲེག་
 པའི་ཆེ་ཆོས་གོས་བསྐྱར་བའི་གོས་ཡིན་ཆད་ནི། མེ་ཏོག་སྤེང་བརྒྱུད་ལས།

བསྐྱུང་བའི་དོན་དུ་ཆོས་གོས་ནི། །ཞེང་དུ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཁྱེལ། །སྤིང་དུ་
 ཁྱེལ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ཆེ་མིན་ཚུང་མིན་བརྟག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གདིང་བ་ནི་གནས་མལ་སྐྱོབ་པའི་གོས་ཡིན། ཆད་ནི་སྤིང་དུ་ཁྱེལ་གསུམ།
 མི་ཆོག་ན་ཁྱེལ་ཕྱེད་དང་དོ་བསྐྱེད། །ཞེང་དུ་ཁྱེལ་དོ་དང་སོར་བྱུག་བྱ་ལ། རང་གི་
 གནས་མལ་ནི་མ་སྐྱབས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དགོ་འདུན་གྱི་ནི་རྩ་དང་ལོ་
 མའི་གདན་མ་གཏོགས་བསྐྱབ་དགོས་ཞིང་། །བྱིས་པའི་པལ་ཆེར་མ་ཉམས་
 པ་དང་། ཉམས་ཀྱང་ཁ་ཐོ་ལ་སོགས་པའི་སྟན་རྣམས་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། མདོ་
 ཙ་བ་ལས། དགོ་འདུན་གྱི་རྩ་འི་བྱི་དང་བྱི་ཕྱེད་མ་གཏོགས་སྟན་ཡན་ཆད་གདིང་
 བ་མེད་པ་དང་། གདིང་གཡོགས་ལ་ཡང་བར་ཆད་མ་བརྟག་པ་དང་། གང་
 ཟག་གི་ཁ་ཐོ་ལ་པལ་ཆེར་མ་ཉམས་པ་ལ་ཡང་དོ། །གདིང་བ་དྲི་མ་ཅན་གྱིས་
 ལོངས་སྤྱོད་པར་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་
 ནི། དབྱར་ཆར་ཚུ་སྐྱོབ་པའི་གོས་ཡིན། ཆད་ནི་སྤིང་དུ་ཁྱེལ་དགུ་ཞེང་དུ་ཁྱེལ་
 གསུམ་དང་སོར་བཅོ་བརྒྱད་བྱའོ། །ཁྱེལ་ཡིས་འཇལ་དགོས་པ་རྣམས་ནི། རབ་
 བྱང་རང་རང་གི་ཁྱེལ་གཞལ་དགོས་ཞིང་། །ཁྱེལ་ཕྱེད་ཡན་ཆད་ལྟག་པ་རྣམས་
 ནི་སྤང་དགོས་ཏེ། མ་སྤངས་ན་གང་མ་སྤངས་པའི་གོས་དེ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་མི་
 འཆག་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་གོས་ཀྱི་ཆད་ནི་སྤིང་དུ་སྟོན་
 པ་རང་གི་ཁྱེལ་ལྟ། །ཞེང་དུ་ཁྱེལ་གསུམ་མོ། དེ་ལ་ནི་མི་མི་འབྲིང་པོའི་ཆོས་གོས་
 རབ་ཆད་དགུ་ཡོང་གསུང་དོ། །དེས་ན། རབ་བྱང་གི་གོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་
 དོག་ནི། ཆོན་ཆེན་བརྒྱད་གང་ཡང་རུང་བ་དངོས་སམ། དེ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་

ཆོན་གྱིས་ཁ་མ་བསྐྱར་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། སུམ་བརྒྱ་པ་ལས། མཆེལ་དང་
 དེ་བཞིན་རྒྱ་སྒྲིགས་བཅོད་རྣམས་དང་། །གྲུང་ཀྲུམ་དག་དང་མཐིང་ཤུན་མི་
 ཁྲི་དང་། །སྤྲེའིང་ལེ་བཟན་ཅི་རྣམས་མི་རུང་སྟེ། །བརྒྱད་པོ་ཆོན་ཆེན་ཡིན་
 བས་བཀག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྤན་ཆོགས་ནི། ལྷ་
 མོ་དང་། སྒླེ་རགས། ལྷམ། ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་ཤུབ་དང་། ཁ་གཡོགས་རམ་ཕྱིས་
 རྣམས་ཡིན་ནོ། །རམ་ཕྱིས་ཞེས་པ་ནི། ཕོར་ཕྱིས་ལ་བྱའོ། །མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་
 ནི། ཆོས་སྤན་གྱི་དགོས་པ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཕྱིར་བཅང་བའི་གདིང་གཡོགས་
 ལ་བྱ་ཞིང་གདིང་གཡོགས་ནི། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། སྟེང་དུ་བགོ་བར་བྱ་
 ཞིང་། འོག་ཏུ་ས་ལ་གཞར་བའི་གདིང་བ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་
 ནོ། །མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་སྤན་ཆོགས་ནི། དེར་བསྐྱོས་པའི་ཁྲུ་གང་དུ་ལོངས་
 པའི་གོས་ལ་བྱའོ། །ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་ནི་ལྷ་ལས་ཆེ་འཕོས་པའི་གང་ཟག་
 དང་། སྒྲིད་དེ་བ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལྷ་བྱ་ལ་གནང་བའི་ཆོས་གོས་གསུམ་
 ལྷག་པོ་ལྷ་བྱ་ལ་བྱ། སྤན་ཆོགས་ནི། དེར་བསྐྱོས་པའི་ཁྲུ་གང་དུ་མ་ལོངས་
 བ་ལ་ཡང་བྱ། དེ་ཡང་སྒྲུལ་སྐྱར་གསུམ་ཡོད་ན། གཅིག་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་
 དང་། གཅིག་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་དང་། གཅིག་ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབ་ནོ། །དེས་ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ་པོ་གཞན་རྣམས་རིགས་འབྲེ། གདོང་
 དང་ལག་པ་འཕྲི་བ་དང་། ཞེས་འབྱུང་བ་ནི། གདོང་ཕྱིས་གྱིས་དེ་གཉིས་ཀ་
 འཕྲི་བ་ལ་དགོངས་སོ། །ཡོ་བྱད་ནི་མེད་ན་གཞན་ལ་སྟོང་དུ་རུང་བའི་དོན་ནོ།
 དགོ་སྟོང་མ་ལ་ཆོས་གོས་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ། རུལ་གཟན་དང་ཞིང་ང་དཔུང་

བཅད་གཉིས་གནང་། ཤིང་ང་དབྱང་བཅད་ལ་སྒྲུལ་ཕྱན་དང་སྒྲེགས་བྱ་བྱེད་
ཅིང་། དགོ་སྒྲོང་མས་དེ་གོན་ཚུ་ལ་ནི། གོང་དུ་རབ་བྱུང་གི་གཞིའི་སྐབས་སུ་
བཤད་ཅིན་ཏོ། །དགོ་སྒྲོང་པ་ལ་དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་གནང་བའི་ཆ་བ་ཏུ་
དགོ་སྒྲོང་མ་ལ་ཁྱུས་བྱེད་པའི་ཆེ་ལུས་འགོ་བ་པའི་ཚུ་རས་གནང་ངོ་། །

ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཚུ་ལ་བཤད་པ།

༥ བཞི་པ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཚུ་ལ་ལ། བསམ་པ་གང་གིས། སྤྱོད་པ་གང་
གིས། གང་ཟག་གང་གིས། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་བཞི་
ལས། དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། གྲོང་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་
ན། །བཙོན་ར་ཡི་ནི་འདུ་ཤེས་དང་། །གཙུག་ལག་ཁང་ན་མདོ་སྤེ་བཞིན། །རྟག་
པར་དགོ་སྤྱོད་འདུ་ཤེས་དང་། །ཟས་ལ་རྟག་ཏུ་ནད་ཀྱི་ནི། །གཉིན་པོ་ཉིད་
ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། །ཉལ་ན་དགོན་པའི་རི་དྲགས་ལྟར། །ཐུག་ཕྱད་གཉིས་
ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། །རབ་དབེན་ཤེས་བྱ་རྣམས་གཉིས་ལ། །འོན་ལོང་སྐྱགས་
པའི་འདུ་ཤེས་དང་། །དེ་ལྟར་གནས་པའི་དགོ་སྤྱོད་ལ། །རྒྱལ་ལ་འོས་པའི་
ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས། །གནས་ཀྱང་འདོད་པ་བསོད་ཉམས་ཀྱི། །རྗེས་སུ་འཇུག་
པར་མི་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལོངས་
སྤྱོད་པར་བྱའོ། །ཁྱད་པར་དུ་གོས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཆེ། རང་གི་ལུས་ལ་
མ་དང་། རོ་ཆ་བའི་གནས་དང་། གོས་ལ་མ་དགྱིས་དང་། རོ་ཆ་བའི་གནས་

དག་པ་བར་བྱ་བའི་འདུལ་ཤེས་དང་། སྒྲུལ་སྒྲུར་སོགས་དེ་དང་དེར་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་པ་དྲན་པ་དང་། འདི་ནི་དགོ་སྒྲོང་གི་དྲན་པ་གསོ་བྱེད་ཡིན་ནོ་སྒྲུལ་
 པ་དང་། རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཆ་ལུགས་དང་ལྡན་པ་ལ་པན་ཡོན་འབྱུང་ལ། མི་
 ལྡན་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་འབྱུང་སྒྲུལ་དུ་དྲན་པའི་སྒྲོ་ནས་ལོངས་སྒྲོད་དགོས་
 སོ། །གཉིས་པ་སྒྲུར་བ་གང་གིས་ལོངས་སྒྲོད་པ་འདི་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། འཆོ་
 བའི་ཡོ་བྱད་དེ་དག་ལ་མ་གུས་པ་དང་། རྒྱུད་བ་བ་དང་། མི་རུང་བ་དང་།
 རྟགས་གཞན་དུ་འབྱུར་བ་སྤངས་ཏེ་དེ་དག་སྤངས་ནས་ལོངས་སྒྲོད་ཚུ་ལ་
 དང་། བདེ་བར་གནས་པའི་རྒྱུད་དུ་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་དུ་ལོངས་སྒྲུད་པར་བྱ་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྒྲོད་གཡོགས་དང་སྒྲུད་གཡོགས་གཉིས་ནི་དེ་དང་
 དེ་ཉིད་དུ་བགོ་ཞིང་། གཞན་དུ་མི་བགོ་བ་དང་། རྒྱེ་རགས་འབྲིགས་གཅིག་
 གིས་མི་འཆིང་བ་ལ་བསྐྱབ་གོ། །བྱད་པར་ལམ་དུ་འགོ་བའི་ཆོ། པན་ཚུན་
 གཅིག་གིས་གཅིག་གི་སྒྲོན་བཟུང་ནས་སྒྲོད་གཡོགས་དང་སྒྲུད་གཡོགས་
 ལེགས་པར་གྲོན་ཏེ་སྒྲོད་ལམ་མངེས་པས་འགོ་ལོ། །གཤིང་བ་སོགས་འཆོ་
 བའི་ཡོ་བྱད་བཟུ་གསུམ་འདི་དག་མི་གཅང་བའི་ས་དང་། རྒྱུད་བ་བ་དང་།
 འོག་གཞི་མེད་པའི་སྒྲིང་དུ་མི་བཞག་གོ། །སྒྲ་གོས་གྲོན་པའི་ཆོ། ཐུག་པ་
 གཡས་པ་ཕྱུང་ནས་སྒྲ་གོས་ཀྱི་སྒྲེ་མོ་གཡས་པ་ཐུག་པ་གཡོན་པའི་སྒྲིང་དུ་
 བཀལ། སྒྲེ་གཡོན་པས་ལག་པ་གཡོན་པ་བཀལ་ཐལ་མོ་བསྒྲོལ་ནས་འདུག་
 གོ། །སྒྲུལ་སྒྲུར་གྲོན་པའི་དུས་མང་དུ་ཡོད་དེ། མི་རྟོག་འདུག་པའི་གནས་
 དང་། དེའི་གནས་སྒྲོང་པ་དང་། གྲོང་དུ་བསོད་སྒྲོམས་ལ་འགོ་བ་དང་། ཆོས་

སྟོན་ཟ་བ་དང་། དགེ་འདུན་ཚོགས་པ་དང་། གདམས་ངག་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་
 དང་། བྱད་པར་དུ་ལས་གཤམ་ལ་འཁོད་པའི་ཆེ་གྱོན་དགོས་པའི་བྱིར། འོ་ན་
 དེ་རྣམས་བྱིན་རྒྱལ་ས་བྱེད་ཚུལ་ཇི་སྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་
 བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་ཚུལ། ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་ཚུལ།
 མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལྷམ་
 སྐར་བྱིན་རྒྱལ་ས་བྱེད་པའི་ཆེ། དུལ་རང་ལས་བསྐྱབ་པ་ཀན་པ་ཡིན་ན་ཕྱག་
 འཆལ་ཏེ། ལྷམ་སྐར་བྱིན་རྒྱལ་ས་ལ་ཐུགས་གཏད་པ་ཞུ། ཞེས་བརྗོད་ནས།
 གཉིས་ཀ་འབྲེང་སྟེ། ལག་པ་གཡོན་པའི་སྟེང་དུ་བྱི་ནང་མ་ལོག་པར་བསྟལ་
 རྣམ་བཞག། གཡས་པས་བཀའ་ནས་མཁན་པོ་སོགས་དགོངས་སུ་གསོལ།
 བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་ཆོས་གོས་བགྱིས་ལེགས་པ་རུང་བ་སྦྱད་
 པར་འོས་པ་འདི་ཆོས་གོས་ལྷམ་སྐར་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ། །ཞེས་ལན་
 གསུམ་བརྗོད་དེ། ཐབས་ལེགས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷམ་སྐར་ཞེས་པའི་ཆ་བ་
 ཏུ་སྒྲ་གོས་དང་། མཐང་གོས་ཞེས་པའི་མིང་བརྗོད་པ་མ་གཏོགས། གཞན་ཆོ་
 ག་སྐར་བཞིན་བྱས་ནས། དབྱར་གྱི་གོས་རས་ཆེན་གྱི་བར་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་
 བཅུ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་འབྲེལ། །གཉིས་པ་ལྷག་པའི་ཡོ་བྱད་
 དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། ལྷམ་སྐར་འཐེབ་གཅིག་ལྟ་བུ་ལ་གཞན་རྣམས་
 སྐར་དང་འདྲ་བ་ལ། བཅུན་པ་སོགས་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་
 ཞེས་བགྱི་བའི་གོས་ལྷག་པ་རུང་བ་མ་བགྱིས་བ་རུང་བ་བགྱི་བར་འོས་པ་
 འདི། མཁན་པོ་ལེགས་པར་རུང་བར་བགྱིའོ། །མཁན་པོ་ལ་ཡིད་གཏད་དེ་

བཅང་བར་བགྱིའོ། །རྒྱུན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་བགྱིའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད།
 དེ་རྗེས་ཐབས་ལེགས་བྱའོ། །ཆོ་ག་འདི་བརྗོད་པའི་ཆེ་གང་གི་མིང་བརྗོད་
 པའི་དགེ་སྦྱོང་དེ་མངོན་དུ་མེད་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབ་པའི་ཚུལ་ནི། དེར་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ཁྱ་གང་ཡན་
 ཆད་དུ་ལོངས་པ། ཁ་དོག་དཀར་པོ་སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ལག་ཏུ་བཟུང་
 གྱེ། བཅུན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། གོས་འདི་བདག་དང་ཆངས་པ་མཚུངས་
 པར་སྦྱོད་པ་ལ་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་གྱི་གོས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པོ། །ཞེས་
 ལན་གསུམ་དང་ཐབས་ལེགས་པའོ། །འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཕྱན་ཆེགས། ལྷ་
 དང་། སྐེ་རགས་དང་། ལྟན་ལ་སོགས་པ་ཁྱ་གང་དུ་ལོངས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་།
 གཞན་འདྲ་བ་ལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་གོས་འདི་ལྷར་བྱིན་གྱིས་
 རྫོབ་པོ། །ཞེས་པ་དང་། སྐེ་རགས་སུ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་
 བརྗོད་དེ་ཐབས་ལེགས་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྒྲུལ་སྒྱུར་དངོས་མེད་ན་སྒྲུལ་སྒྱུར་
 གྱི་རྒྱུར་དམིགས་ཤིང་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་རུང་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
 ཚུལ་ནི། གཞན་རྣམས་སྒྱུར་དང་འདྲ་བ་ལ། བཅུན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ།
 བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་ཆོས་གོས་འདི་སྒྲུལ་སྒྱུར་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
 པོ། །འཆལ་ན་སྒྲུལ་ཕྱན་དགུ་པ་ལ་སོགས་པར་བགྱི་སྟེ། སྟེགས་བྱ་བྱེད་
 དང་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པར་བགྱིའོ། །བར་ཆད་མ་རུང་ན་བགྱའོ། །རྒྱང་
 རོ། །འཕྲོ། །སྟེབ་པོ། །ཟུངས་གདབ་པོ། །བྱུང་པོ། །ཁ་བསྒྱུར་རོ། །ཡང་ན་
 འདི་ལ་སྟན་ཐབས་སུ་སྒྲུལ་རོ། །རྒྱུན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བགྱི་སྟེ། ཆོས་གོས་

འདི་ནི་རུང་བ་སྐྱད་པར་འོས་པའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་ཅིང་ཐབས་
ལེགས་བྱའོ། །སྒྲ་གོས་ལ་གཞན་རྣམས་འདྲ་བ་ལ་སྒྲམ་ཐོན་བདུན་པར་བགྱི་
སྟེ། སྒྲེགས་བྱ་བྱེད་དང་གསུམ་བར་བགྱིའོ། །ཞེས་པ་དང་། མཐང་གོས་ལ་
སྒྲམ་ཐོན་ལྔ་པར་བགྱི་སྟེ། སྒྲེགས་བྱ་བྱེད་དང་གཉིས་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་
སོགས་བརྗོད་ཅིང་། ཐབས་ལེགས་བྱའོ། །འོ་ན་བྱིན་རྒྱལས་བྱེད་ཚུལ་དེ་
ལྟར་ཡིན་ན། བྱིན་རྒྱལས་དབྱུང་ཚུལ་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲམ་སྐྱར་བྱི་
བྱིན་རྒྱལས་དབྱུང་བའི་ཆོ་གཞན་རྣམས་སྐར་ལྟར་ལ། སྒྲམ་སྐྱར་བྱིན་རྒྱལས་
དབྱུང་བའི་ཆོ་ག་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་བྱ་ཞེས་བརྗོད་ནས་གཉིས་ཀ་འགྲེང་
སྟེ། སྒྲམ་སྐྱར་སྐར་ལྟར་བཟུང་ནས་བཙུན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་
མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་ཆོས་གོས་བགྱིས་ལེགས་པ་རུང་བ་སྐྱད་པར་འོས་
པ་འདི། ཆོས་གོས་སྒྲམ་སྐྱར་དུ་བྱིན་བྱིས་བརྒྱལས་པ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་
དངོས་པོ་དེ་སྐར་དབྱུང་བར་བགྱིའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་ཅིང་ཐབས་
ལེགས་བྱའོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་སོགས་པའི་བྱིན་
རྒྱལས་དབྱུང་བའི་ཆོ། ཆོ་ག་འདིས་རིགས་འགྲེའོ། །དེས་ན་བྱིན་བྱིས་རྒྱལ་
པའི་ཆོ། ཡུལ་དགེ་སློང་གཞན་མེད་ན། རང་གིས་དངོས་པོ་དེ་བཟུང་ནས་
བྱིན་རྒྱལས་བྱི་ཆོ་ག་བྱས་པས་ཆགས་ལ། བྱིན་བྱིས་རྒྱལས་རྒྱུའི་དངོས་
པོ་ནི་དངོས་སུ་ཡོད་པ་དགོས་ལ། དབྱུང་བ་ལ་ནི་ཡུལ་དང་དངོས་པོ་གཉིས་
ཀ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་རང་གིས་དབྱུང་བའི་ཆོ་ག་བྱས་པས་འགྲུབ་པར་
གསུངས་སོ། །བྱིན་རྒྱལས་འཇིག་པའི་རྒྱ་ནི། བྱིན་རྒྱལས་དབྱུང་བའི་ཆོ་

ག་བྱས་པར་མ་ཟད། ཉེན་དངོས་པོ་མེད་པར་གྱུར་པ། གཞན་ལ་བསྐྱོས་པ།
 གཞན་གྱིས་འཕྲོགས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་ཅིང་། སྒྲུང་ལྟར་བྱིར་བཅོས་ཀྱི་ཞག་
 གཅིག་སྒྲུངས་པས་བྱིན་རྒྱལས་འཛིག་གོ། །གསུམ་པ་གང་ཟག་གང་གིས་
 ལོངས་སྟོང་པའི་ཚུལ་ནི། སྒྱིར་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དད་རྩལ་ལ་ལོངས་
 སྟོང་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་སྟོང་རྒྱས་པའི་བྱིར། འཕགས་པ་མིན་ཡང་
 ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་དག་དང་ལྡན་པ། རྟོག་པ་ཐོས་བསམ་སོགས་ལ་བཙོན་
 པས་ནི་མི་སྟོབ་པ་ཡན་ཆད་ལ་ཕྱལ་བའི་དད་རྩལ་ལ་ལོངས་སྟོང་པས་ཆོག་
 གྱེ། དཔེར་ན་པ་ལོར་ལ་བྱས་ལོངས་སྟོང་པ་བཞིན་ནོ། །ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་
 བས་ནི་དད་རྩལ་གྱི་ཟས་ཁམ་གཅིག་དང་། བརྟུང་བ་རྟུབ་གཅིག་བཟས་ཤིང་
 འཁྱུང་བ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གོམ་པ་གཅིག་བོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་
 པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བ་ཁར་འཇུག་པ་དང་། ཁྱོ་
 ཚུ་ཁོལ་མ་འཁྱུང་བ་དང་། ལྷགས་བསྐྱེགས་ཀྱི་ས་གཞི་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་
 འཁྱུང་བར་གསུངས་སོ། །ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་པར་དག་གྱང་ལེ་ལོ་ཅན་གྱིས་
 དད་རྩལ་ལ་ལོངས་སྟོང་ན་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ལ་སྟོང་འགྱུར་དང་། བྱེ་བ་འགྱུར་གྱི་
 བྱ་ལོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ལེ་ལོ་ཅན་ལ་ནི་བྱ་ལོན་དུ་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་གྱང་ཚུལ་བྲིམས་
 འཆལ་པས་དེའི་རྩལ་ལ་ལོངས་སྟོང་ན། ལྷ་རུ་སྐྱེས་ནས་ལྷས་ལ་བྱེ་ཆན་
 གྱི་ཆར་འབབ་པར་ལྷང་ལས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་དད་རྩལ་ཐོས་པ་
 ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་གྱེ། དད་ཟས་ཐོས་པའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་ནས་

དགེ་སློང་ལྷ་བརྒྱུས་བསྐྱབ་པ་ལུལ་ཞིང་། དེ་ལ་སྟོན་པས་ལེགས་སོ་བརྗོད་
 ཅིང་། བྱམས་པའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་འདུས་པ་དང་པོའི་འཁོར་དུ་
 འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། དད་བས་བོས་
 པའི་ཉེས་མཐོང་ནས། །དགེ་སློང་ལྷ་བརྒྱུས་བསྐྱབ་པ་ལུལ་། །དེ་ལ་སྟོན་པས་
 ལེགས་སོ་བརྗོད་། །འདུས་པ་དང་པོར་ལུང་ཡང་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བཞི་པ་གོས་ལ་ལོངས་སྤྱད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱིམ་པ་དང་། ལྷ་
 སྟེགས་ཅན་གྱི་ཉགས་སྤང་བ་དང་། དགེ་སློང་གི་བྱན་པ་གསོ་བ་དང་། བདག་
 ཅག་གི་སྟོན་པའི་རྗེས་འཇུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་རབ་བྱ་བ་དང་། རབ་བྱུང་
 གི་ཉགས་ནི་སྤངས་པ་ཅེས་དུ་མ་བཟད། མཐོང་བ་དང་རེག་པ་ལ་ཡང་ཕན་
 ཡོན་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་རུང་མི་རུང་གི་བྱུང་བར་
 བཤད་པ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་གོས་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་གོས་
 རྣམས་ནི་རུང་ལ། གཞན་ཁ་ཆར་དང་། དུན་ཆར་ཅན་དང་། མཆོན་གྱིས་མ་
 བས་པའི་གོས་དང་། དབག་བསམ་གྱི་གོས་དང་། ར་མོའི་སྤྱ་ལས་བྱས་པའི་
 གོས་དང་། ཁ་དོག་ཁ་བོ་དང་། དབྱིབས་བྱིམ་པ་དང་། ལྷ་སྟེགས་གྱི་གོས་གྱི་
 དབྱིབས་དང་། གྱོན་ཚུལ་ལ་སྟོན་ཆགས་པ་རྣམས་མི་རུང་ངོ་། །དེར་མ་བཟད་
 ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་དང་། ལྷ་ཉེན་རྣམས་གཏའ་མར་འཛོག་པ་དང་། དེ་
 དག་འཆོང་པ་དུག་ལྟར་སྤངས་དགོས་སོ། །

ངག་དོན་དང་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

༥ རྩ་བའི་གཉིས་པ་ངག་དོན་ནི། རིམ་པ་བཞིན་དུ། འཕྲི་བྱ་བ་བྱས་
 པའི་སྒྲུལ་སྒྲུར་སོགས་ཆོས་གོས་ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
 དེས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་དགོས་པ་མཐོང་བའི་བྱིར། འཕྲི་བྱ་བ་བྱ་བའི་ཚུལ་
 ཡོད་དེ་སྒྲེགས་བྱ་བྱུང་ཐབས་སུ་གནས་པའི་སྒྲེལ་གཞི་ཉིད་དང་། ལྷག་མ་
 སྤེད་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་སྒྲེགས་བྱ་དབྱས་མ་ནས་གཡས་གཡོན་དུ་འཕྲོ་ཁ་
 བྱོགས་བྱོགས་སུ་བལྟ་བ་ཉིད་དང་། ཚུ་ཞིང་གི་མཐའ་ཀྱན་ནས་བསྐྱོར་བ་ཉིད་
 དུ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྒྲེགས་བྱ་དང་སྒྲེགས་བྱ་བྱེད་པ་དག་མཉམ་པར་
 བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་མངོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོས་གོས་དག་
 ལ་ཐེག་ལེ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འདྲ་བ་རྣམས་མི་ལོར་བར་བྱ་བའི་
 ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིར་རང་རེས་ལྷག་པའི་ཡོ་བྱེད་ཀྱི་གོས་སུ་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབ་ཏུ་རུང་བ་དེ་ལ་གོས་རུང་བ་ཆད་ལྡན། སྒྲུར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་བེན་
 མིན་པ་ཞིག་དགོས་སོ་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གོས་མི་
 རུང་བ་དང་། ཆད་དང་མི་ལྡན་པའི་གོས་ལ་ལྷག་པའི་ཡོ་བྱེད་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་
 ཆགས་པའི་བྱིར་ཏེ། སོ་སོ་ཐར་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དབྱེབས་མི་རུང་བ་
 ལྷུ་མ་པོ་སྟེ་མཁན་པོ་ལ་ཡིད་གཏད་དེ་བཅང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། ལུང་དེས་ནི་གོས་མི་རུང་བ་རང་གིས་སྒྲུབ་ཏུ་མི་
 རུང་ཞིང་སྒྲིན་བདག་གིས་སྤུལ་ན། མཁན་པོ་འཕྲིན་བདག་དེ་ཉིད་སོགས་

ལ་ཡིད་གཏད་དེ་བཅང་ན་དེ་བཅངས་པའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པའི་
 གྱིར། དེས་ན་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། ཀམ་ལ་ཉམ་ལས། གོས་
 རུང་བ་མ་བགྱིས་པ། རུང་བ་བགྱི་བར་འོས་པ་འདི་ཞེས་པའི་ལུང་འདིས་དེ་
 འདྲའི་གོས་དེ་ལ། གོས་རུང་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པའི་གྱིར། དེ་ལྟར་
 མིན་ན། སྒྲོན་དང་དགོས་པ་གང་དང་ཡང་མི་ལྟན་པར་བཅས་ལྟན་དགོ་སྒྲོང་
 གིས་གོས་མི་རུང་བ་ལ་འོངས་སྒྲོད་དུ་རུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། གོས་མི་རུང་
 བ་ལ་ལྟག་པའི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱིན་རྒྱལས་བྱར་རུང་བ་གང་ཞིག ལྟག་པའི་ཡོ་
 བྱད་ཀྱི་གོས་དེ་འོངས་སྒྲོད་པའི་བྱིར་དུ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
 གྱིར། ཁ་ཅིག་གོས་དཀར་པོ་དང་། ཁ་ཆར་ཅན་སོགས་ལ་བྱིན་རྒྱལས་མི་
 འཆགས་སོ་བཟེན་ན། དེ་ཆགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་
 དེ་ཆགས་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། དེ་ནི་དཀར་པོ་ཉིད་དང་། ཁ་ཆར་
 ཅན་དང་། སྟན་ཆར་དང་བཅས་པ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་གྱིར། ཁ་ཅིག་བསྟན་པར་རྫོགས་པས་གོས་རྙེད་རིལ་པོ་དབང་། དགོ་
 ཚུལ་པ་མ་བསྟན་རྫོགས་ཀྱི་སྤྲུལ་ཆ་དབང་བ་ཡིན་བཟེན་ན། དེ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དགོ་ཚུལ་པ་མ་དགོ་སྒྲོང་གི་དབྱར་རྙེད་ཀྱི་སྤྲུལ་གཉིས་དང་མཉམ་པ་
 དབང་བའི་བྱིར་ཏེ། དགོ་ཚུལ་པ་མ་ལ་དགོ་སྒྲོང་གི་རྙེད་པའི་ཚོད་ལས་སྤྲུལ་
 ཆ་བྱི་བ་དབང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། དགོ་ཚུལ་དང་དགོ་
 ཚུལ་མ་གཉིས་ནི་རྙེད་པ་ལ་སྤྲུལ་ཆ་བྱི་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་གྱིར།
 བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྩ་བའི་དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། ལུང་སྒྲེང་གཞི་ལས།

དགོ་ཚུལ་དང་དགོ་ཚུལ་མ་དག་ལ་ནི་སྐུམ་ཆ་བྱིན་ཅིག་ ཅེས་པ་དང་། སྐུམ་
བརྒྱ་པ་ལས། དགོ་ཚུལ་པ་མ་སྐུམ་ཆ་དབང་བར་འགྱུར། བསྟེན་པར་རྫོགས་
པར་འདོད་ན་ཆ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་
མདོ་རྩ་བ་དང་མི་མཐུན་ན་ལུང་གཞན་རྣམས་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །ཞེས་གསུང་
ངོ། །

དུག་པ་ཀོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞི་བཤད་པ།

༥ དུལ་དབྱས་ཀྱི་མཆམས། ཞེས་པར་སྒྲི་དོན་དང་། དག་དོན་གཉིས།
དང་པོ་ནི། སྒྲིར་བཏང་ལ་རབ་བྱུང་སྡེ་ལྔ་ཆར་གྱིས་ཀོ་ལྷགས་ལ་ཡོངས་
སྒྲོད་པ་བཀག་ཅིང་། དམིགས་བསལ་ལ་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་འཆིལ་ལྷམ་བཅང་
བར་གནང་ངོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། དུལ་དབྱས་དང་མཐའ་འཁོབ་
ཀྱི་བྱུང་པར་གང་ཞེ་ན། དེའི་བྱུང་པར་ལ། ས་ཆིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་བ་དང་།
ཆོས་ཆིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་བ་གཉིས་ལས་དེ་རྣམས་གཞི་སྒྲོད་དུ་རྒྱས་པར་
བཤད་ཅིན་ཏོ། །གཞན་ཡང་། འབྲགས་རོམ་ཆགས་པའི་ས་སྒྲོགས་དེ་ཏ་ཅང་
གང་བའི་དུལ་དང་། རྫོ་དང་ཆེར་མ་མང་བ་སོགས་གཙུབ་པའི་ས་དང་། སྒོག་
ཆགས་ཀྱི་གཞོད་པ་ཡོང་བའི་ས་དང་། རྒྱ་བ་ལ་མཆིལ་ལྷམ་གནང་བ་ཡིན་
ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཚུལ་འབྲགས་རོམ་ཆགས་པའི་དུལ་དུ་ནི། ཞུ་དང་ལྷམ་
སྒྲོ་གུ་ཅན་ཡང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷམ་ལ་ཀོ་བ་ཉིས་རིམ་བྱེད་པ་
བཀག་ལ། འོན་ཀྱང་སྒྲིན་བདག་གིས་དེ་ཉིས་རིམ་བྱས་པ་ཕུལ་ན་བྱིམ་པར་

གོམ་པ་བདུན་ལོངས་སྤྱོད་དུ་བཅུག་ནས་ལོངས་སྤྱོད་དོ། །དེ་ཡང་ལྷམ་བོལ་
 ཀོ་བ་ཅན་དང་། ལྷ་སྐྱབས་ཅན་དང་། ཉིང་སྐྱབས་ཅན་དང་། ཡུ་བཅས་དང་།
 སྤྱོ་གུ་ཅན་སོགས་གནང་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། བོལ་ཀོ་བ་ཅན་མི་རུང་
 བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །སྤྱ་དང་ཉིང་བའི་སྐྱབས་ཅན་བཅང་བར་བྱའོ། །ཁ་ཚུ་ཚུས་
 བྱང་དོ། །ལྷམ་གཞུག་ཆད་ཀྱང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེར་མ་བཟད་
 ལྷམ་ལ་རྒྱག་རྒྱུའི་དོག་པ་དང་། དེ་རྒྱག་པའི་སྤྱང་བྱ་ཡང་གནང་དོ། །ཁ་ཅིག
 ལྷམ་ལ་སྤྱི་ལྷམ་དང་ནང་ལྷམ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཟས་བ་བ་དང་ཆོས་འཆད་
 ཉན་བྱེད་པའི་ཆོ། སྤྱི་ལྷམ་འབྱུང་ནང་ལྷམ་མི་འབྱུང་པས། དིང་སང་བོད་དུ་
 ལྷམ་གཅིག་པོ་འདི་ཉིད་མ་ལུད་པར་ཟས་བ་བ་དང་། ཆོས་འཆད་ཉན་བྱས་
 པས་ཆོག་གོ་བཟེར་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་བཟེར་བ་དེ་ནི་མཆིལ་ལྷམ་
 བཅང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་ཡི་གེ་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བར་བཟད་པའི་སྤྱིར་
 དོ། །ཀླང་པ་པལ་ཆེར་ཀོ་བས་གཡོགས་ཤིང་། ལྷའི་བེལ་ལ་མཐོངས་བཅུག་
 པའི་ཁ་ཚུ་ཚུས་བྱང་། ཞེས་པའི་འཆིལ་ལྷམ་གནང་དོ། །ཅིའི་སྤྱིར། འཆིལ་
 ལྷམ་ཞེས་བྱ་ན། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་སོག་མ་མེད་པའི་དུག་གམ། ཡང་ན་དུག་སྐྱལ་
 གྱི་མཆིལ་མའི་དུག་ལས་སྤྱོབ་པའི་སྤྱིར་དུ་གནང་བའི་ལྷམ་ཡིན་པས་ན་དེ་
 ལྟར་དུ་བྱའོ། །དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་གི་མིང་སྤྱི་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱ་
 དང་། དབྱིབས་དང་། ཁ་དོག་མི་རུང་བ་དང་། གྲོན་ཚུལ་ལ་སྤྱོན་ཆགས་པ་
 རྣམས་སྤང་དོ། །དེར་མ་བཟད་སེང་གོ་དང་། ལྷག་དང་། བྱང་ལ་སོགས་པའི་
 གཅན་གཟན་གྱི་རིགས་ཀྱི་པགས་པ་དང་། སྤང་པོ་ཆེ་དང་། བྱའི་རིགས་ཀྱི་

པགས་པ་བཅང་བར་མི་བྱ་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། སེང་གི་དང་སྟག་དང་གྲུང་
དང་། ཞེས་པ་ནས་སྒྲུང་པོ་ཆེ་པལ་བ་དང་། ཏྲ་དམུ་གློད་དང་། དེ་ལས་གཞན་
པའི་གཅན་གཟན་དག་གྲུང་འཕངས་པ་ཡིན་ན། །གང་གི་ཀོ་པགས་བཅང་དུ་
མི་རུང་བའི་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱས་པ་དང་། སོ་ལ་སོགས་རུས་པ་
དང་། འགྲམས་ཀྱང་བཅང་དུ་མི་རུང་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། གང་གི་ཀོ་ལྷགས་
མི་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་རྒྱས་པ་དང་། འགྲམས་པ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

དམིགས་བསལ་ནི། རྟན་ལ་པན་པའི་བྱིར་དུ་བཅས་ལྷན་དགོ་སྒྲོང་
གིས་དོམ་ལྷགས་བཅང་དུ་རུང་བར་གནང་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། མིག་
ལ་པན་པར་བྱ་བའི་བྱིར། དོམ་ལྷགས་བཅང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། བཅང་ཚུལ་ནི་སྟན་དུ་འདིང་བ་དང་། ལྷམ་གྱི་ནང་དུ་འདིང་བ་དང་། ཇི་
གཙང་ཁང་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར་འདིང་བ་དང་། རྒྱང་ནད་ཅན་གྱིས་ནི་སྒྲོད་ས་
དང་། ཉལ་སར་འདིང་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཅང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་
བ་ལས། རྒྱང་པའི་གནས་སུ་འདིང་བར་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་དེ་གཙང་
ཁང་གི་སྒྲོར་ངོ་། །མཆིལ་ལྷམ་དག་ཏུ་བགོ་བར་བྱའོ། །རྒྱང་ནད་ཅན་གྱིས་ནི་
འདུག་ས་དང་། ཉལ་སར་ཡང་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། སྟུ་ལ་རེག་པས་པན་པ་
བྱེད་པ་ཉིད་དུ་རིག་གོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ངག་
དོན་ནི། ཡུལ་དབུས་ཀྱི་མཆོམས་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐའ་
འཁོབ་ངོས་ཟེན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

སྒྲུག་གི་གཞི་བཤད་པ།

༥ སྒྲུག་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ས་སྟུ། སྒྱི་དོན་དང་། ངག་
དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དགོས་དོན་དང་། བསྐྱུས་དོན་གཉིས་ལས།
སྒྲུག་གི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་བསྐྱུས་པ།

དང་པོ་ནི། འདིར་སྒྲུག་གི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་པབ་པ་ལ་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། བཅས་སྒྲུག་དག་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུག་བརྟེན་ཚུལ་ཞེས་ནས་ཚུལ་
དང་མཐུན་པར་བརྟེན་པས། དག་སྟོང་རྣམས་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་བྱ་བ་དང་
སྒྱིན་བདག་གི་བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་བསྐྱུས་དོན་ལ། སྒྲུག་རྒྱ་གང་ལས་སྐྱབ་པའི་ཚུལ། མཚན་ཉིད།
དབྱེ་བ། བསྐྱུས་བ། བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་ཚུལ། ལོངས་སྟོང་པའི་ཚུལ། རུང་
ཁང་གཅོད་པའི་ཚུལ། ཞར་ལ་རྒྱ་མཐུན་ཟག་པ་འདོར་བའི་ཚུལ་དང་བརྒྱད་
ལས། །

༥ དང་པོ་ནི། སྒྲུག་འདི་གང་ལ་བརྟེན་ནས་གནང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དག་
སྟོང་དག་སྟོན་ཀའི་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་ཏེ་སྐྱེ་བོ་དང་། སེང་སེང་པོར་གྱུར་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་གནང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལོག་འཆོ་ཆར་གཏོགས་དང་བཅས་པ་
སྤངས་ནས་ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱུབ་དགོས་སོ། །གཉིས་
པ་ནི། རྩི་རོ་རེག་བྱ་སྒྱེ་མཆེད་གསུམ་འདུས་ཀྱི་ཁམ་ཟས་ཀྱི་རིགས་སྟུ་
གནས་པའི་སྒྲུག་དུ་དམིགས་པ་དེ་སྒྲུག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་

ལས། སྒྲོན་བསྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། བཟའ་
བ་དང་བཏུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་ཤུགས་བསྟེན་བྱུང་བའི་
ཕྱིར། གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ནི། དུས་རུང་གི་སྒྲོན་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། མདོ་
རྩ་བ་ལས། དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས།
སྒྲོན་དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་། དུས་
རུང་གི་སྒྲོན་ནི། གཙུ་མོར་སྒྲེས་ནད་སེལ་བའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་ཞིང་། དེ་
ལ་དབྱེ་ན་བཟའ་བ་ལྟ་དང་། བཅའ་བ་ལྟ་ཡོད་དོ། །བཟའ་བ་ལྟ་ནི། ཟན་ངོན།
འབྲས་ཆན། ལྡེ་གྲ། འ། ལྷུམ་ཁུར་རྣམས་ལ་བྱེད། བཅའ་བ་ལྟ་ནི། ལ་ཕུག་
དང་ཉུང་མ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་བ། དེ་དག་གི་ལོ་མ་ལ་སོགས་པའི་འདབ་མ།
བྱ་རམ་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོང་བྱ། བརྒྱ་དང་ཤུབྱལ་ལ་སོགས་པའི་མེ་ཉོག་
སྟར་ཁ་དང་ཁམ་བུའི་འབྲས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བྱ་རྣམས་ལ་བྱེད། དེ་
རྣམས་ལ་དུས་རུང་གི་སྒྲོན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ལ་
བཅས་ལྡན་དག་སྒྲོང་རང་ཉིད་གནས་པའི་སྒྲིང་གི་ཞག་གཅིག་གི་སྐྱ་རེངས་
འཁར་བ་ནས། ཉིན་བྱེད་ཚུན་ཀྱི་དུས་སྟེ་ལོངས་སྟོན་དུ་རུང་། དེ་ལས་གཞན་
དུ་ལོངས་སྟོན་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན། སྒྲོན་བཞི་གང་རུང་གང་ཞིག་རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་རང་གནས་པའི་སྒྲིང་
དེའི་ཞག་གཅིག་གི་སྐྱ་རེངས་དང་པོ་འཁར་ནས། ཉི་མ་བྱེད་ཚུན་ཆད་ཁོ་ན་
ལོངས་སྟོན་དུ་རུང་བའི་སྒྲོན་དེ། དུས་རུང་གི་སྒྲོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན། དེའི་
བྱེད་ལས་ནི་གཙུ་མོར་སྒྲེས་ནད་སེལ་ཞིང་རྒྱུང་ནད་ཀྱང་སེལ་ལོ། །གཉིས་

པ་ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བའི་སྐྱོད་ལ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་
 བོ། སྐྱོད་བཞི་གང་རུང་གང་ཞིག ཐུན་ཆོད་ཀྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་བྱིན་གྱིས་
 རྫོབ་ཅིང་ལོངས་སྤྱོད་དུ་རུང་བའི་སྐྱོད་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། གཉིས་
 པ་ལོ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དུས་རུང་གི་སྐྱོད་ལ་བརྟེན་པའི་ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བའི་
 སྐྱོད། ཞག་བདུན་པའི་སྐྱོད་ལ་བརྟེན་པའི་དེ། ཇི་སྤྱིད་འཆོ་བཅང་གི་སྐྱོད་ལ་
 བརྟེན་པའི་དེ་རྣམས་སྤྱོད་དེ། མཚན་གཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཐུན་ཆོད་
 དུ་རུང་བའི་སྐྱོད་དུ་གྱུར་པའི་རྩམ་དངས། རུས་དངས། སྤྱིང་བྱ་སོགས་དང་
 པོའི་རིགས་ཡིན་ཏེ། རྩམ་པ་དང་རུས་པ་སོགས་དུས་རུང་གི་སྐྱོད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་གྱུར་པའི་སྤྱང་དང་བྱ་རམ་གྱི་ཁུ་བ་སོགས་གཉིས་པའི་རིགས་
 ཡིན་ཏེ། སྤྱང་བྱར་གཉིས་ཞག་བདུན་པའི་སྐྱོད་དུ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་དུ་རུང་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་གྱུར་པའི་ཨ་རུ་དང་སྐྱུ་རུ་ར་སོགས་ཀྱི་ཁུ་བ་ནི་གསུམ་
 པའི་རིགས་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟ་འདྲིལ་རྟེན་ན་སྐྱོད་དུ་གྲགས་པའི་ཨ་རུ་ར་དང་། སྐྱུ་
 རུ་ར་སོགས་ཇི་སྤྱིད་འཆོ་བཅང་གི་སྐྱོད་དུ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་དུ་རུང་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བའི་སྐྱོད་ནི་སྤྱོད་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པོ། །དུས་ནི་
 མཚན་མོ་ལ་ཐུན་གསུམ་དུ་བརྟེན་པའི་ཐུན་དང་པོ་མ་ཐལ་ཚུན་ཆད་དུ་བྱིན་
 གྱིས་རྫོབ་དགོས་ཏེ། ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བའི་སྐྱོད་འཆད་པ་ན། བམ་ལྷ་ལས།
 མཚན་མོའི་ཐུན་དང་པོ་མ་ཐལ་ཚུན་དུ་བརྟེན་བྱིན་ཅིང་། ལྷག་མེད་ན། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བའི་སྐྱོད་ཡིན་ན། བརྟེན་བ་
 ཞིན་དུ་སྤྱོད་བ་ཡིན་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བ་ནི་བརྟེན་

བ་དག་གོ་ཤིན་དུ་སྒྲུབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅིའི་བྱིར། ཐུན་ཆོད་
 དུ་རུང་བའི་སྒྲན་ཞེས་བྱ་ན། སྤྱོད་ནས་མཆོན་མའི་ཐུན་དང་པོ་མ་ཐལ་ཚུན་
 ཆད་དུ་ལོངས་སྤྱོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་
 ཏོ། །ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲན་གྱི་བྱེད་ལས་ནི། གཙུ་པོར་སྒྲོམ་ནད་སེལ་
 བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། སྒྲན་བཞི་གང་རུང་གང་ཞིག་ཞག་བདུན་
 གྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཅིང་ལོངས་སྤྱོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲན་
 དེ། ཞག་བདུན་པའི་སྒྲན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། བྱེད་ལས་ནི་སྤྱིར་ནད་
 དང་། སྤྱིས་ནད་སེལ་བའི་བྱེད་ལས་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། ཇི་སྤྱིད་
 འཆོའི་བར་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཅིང་། ལོངས་སྤྱོད་དུ་རུང་བ་ཡང་ཡིན། སྒྲན་
 བཞི་གང་རུང་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པར་དམིགས་པའི་སྒྲན་དེ་ཇི་སྤྱིད་
 འཆོ་བཅང་གི་སྒྲན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། དེའི་བྱེད་ལས་ནི། གཙུ་པོར་འདུས་
 པའི་ནད་སེལ་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན།
 ཆེ་ཇི་སྤྱིད་འཆོ་བཅང་གི་སྒྲན་དང་། ནད་ཇི་སྤྱིད་འཆོ་བཅང་གི་སྒྲན་གཉིས་
 སུ་ཡོད། དང་པོ་ནི། རང་བསྟེན་པ་པོའི་དགོ་སྤྱོད་གིས་ཆེ་ཇི་སྤྱིད་འཆོའི་བར་
 དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། སུམ་བརྒྱ་པ་ལས། མ་ཤི་བར་བཅངས་སྒྲན་
 དུ་གསུངས། ཞེས་པ་དང་། ཤེ་རབ་བྱེད་པ་ལས། ཆེ་གཅིག་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི་རང་བསྟེན་པའི་དགོ་སྤྱོད་གིས་བད་ཀན་
 གྱི་གཉིན་པོར་བསྟེན་པའི་ནད་དེ་མ་གྲོལ་ཚུན་ཆད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་
 ལྟ་བུའོ། །ཡང་ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲན་གྱི་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་བརྟུང་བ་དེ་

ལ། དུས་རུང་གི་སྐྱོན་ལ་བརྟེན་པའི་དེ། ཞག་བདུན་པའི་སྐྱོན་ལ་བརྟེན་པའི་
 དེ། ཇི་སྲིད་འཆོ་བཅང་གི་སྐྱོན་ལ་བརྟེན་པའི་དེ་གསུམ་ཡོད། ཅམ་དྲངས་
 དང་། རུས་དྲངས་སོགས་ནི་དང་པོ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་
 བའི་སྐྱོན་ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སྤང་བྱར་གྱི་ཁྱ་བ་
 སོགས་ནི་གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བའི་སྐྱོན་དུ་བྱིན་
 གྱིས་རྒྱབས་པ་དང་། ཞག་བདུན་པའི་སྐྱོན་དུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ་གང་རུང་
 བྱས་པས་ཆོག་གོ། །ཡང་ཨ་རུ་ར་དང་སྐྱུ་རུ་རའི་ཁྱ་བ་སོགས་ནི་གསུམ་པ་
 དེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བའི་སྐྱོན་དང་། ཇི་སྲིད་འཆོ་བཅང་གི་
 སྐྱོན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་གང་རུང་བྱས་པས་ཆོག་གོ། །དེས་ན་ཐུན་ཆོད་དུ་
 རུང་བའི་སྐྱོན་དུ་བྱིན་གྱིས་མ་རྒྱབས་པའི་ཅམ་དྲངས། རུས་དྲངས་སོགས་
 ནི་ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བའི་སྐྱོན་གྱི་རིགས་ཡིན་ཀྱང་ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བའི་སྐྱོན་
 ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེར་བྱིན་གྱིས་མ་རྒྱབས་པའི་ཕྱིར། དེས་སྐྱོན་ཕྱི་མ་གཉིས་
 ལ་ཡང་རིགས་འགྲེལ། །བཞི་པ་བསྐྱུ་བ་ནི། སྐྱོན་བཞི་པོ་དེ་བསྐྱུ་ན་དུས་རུང་
 གི་སྐྱོན་དང་། དུས་མི་རུང་གི་སྐྱོན་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོན་ཕྱི་མ་
 གསུམ་པོ་དེ་དུས་མི་རུང་གི་སྐྱོན་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། །

སྐྱོན་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་ཚུལ།

༥ ལྷ་པ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་ཚུལ་ལ། དངོས་པོ་གང་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་

པ། གང་ཟག་གང་གིས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ། དུས་གང་གི་མདུན་དུ་བྱིན་
 གྱིས་རྒྱབས་པ། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ། དུས་ཅི་སྤྱི་དུ་བྱིན་
 གྱིས་རྒྱབས་པ། ཆོ་ག་ཅི་ལྟ་བུས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ། དགོས་པ་གང་གི་
 བྱིན་དུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ། མཛུགས་སྤྱོད་པའི་ཆོ་ག་བསྟན་པ་དང་བརྒྱད་
 ལས། དང་པོ་ནི། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་རུང་བའི་སྟོན་དེ་ལ། སྟོན་བྱི་མ་གསུམ་
 གང་རུང་གི་རིགས་སུ་གྱུར་ཅིང་། སྟོན་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ་དང་མ་འབྲེལ་
 བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དང་པོ་དུས་རུང་གི་སྟོན་ལ་བྱིན་རྒྱབས་མི་འཆགས་པའི་
 བྱིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། དང་པོ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དག་ལ་ནི་ནད་པའི་བྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལག་ཉར་སོང་བ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ལག་
 ཉ་གསོག་འཛོག་སོགས་སུ་སོང་བ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་མི་འཆགས་པའི་བྱིན་ཏེ།
 མདོ་རྩ་བ་ལས། ལག་ཉར་སྤངས་པ་དང་། གསོག་འཛོག་བྱས་པ་དང་། སྟོན་
 ལེན་མ་བྱས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དག་སྟོང་གིས་བཅོས་པ་དག་ལ་བྱིན་
 གྱིས་རྒྱབས་པ་མི་འཆགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱིན་
 གྱིས་རྒྱབ་སྤྱོད་སྟོན་དེ་ཆད་དང་ལྟན་པ་དང་། མདོན་སུམ་དུ་ཡོད་པ་དགོས་
 ཏེ། བྱིན་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། བྱིན་སྟེ། ཆད་དང་མི་ལྟན་པ་དང་།
 མདོན་སུམ་དུ་མེད་པ་ལ་བྱིན་ལེན་མི་འཆགས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབ་པའི་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་ནད་པ་མ་
 ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་ཡུལ་ལ། དག་
 སྟོང་ཆོས་བདུན་ལྟན་དགོས་ལ། དམིགས་བསལ་ནི། ཡུལ་དག་སྟོང་མེད་ན་

རང་ཉིད་གཅིག་པུས་དེ་བྱིན་རྒྱལ་ས་བྱར་རུང་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། གནས་
ནས་བྱུང་བས་ཀྱང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་བ་ནི། སྤྲོ་ཆ་བའི་
གོང་ཁོ་ནར་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པོ། །

༥ སྤྲ་བ་ཡུན་རི་སྤིང་དུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་ས་བ་ནི། སྒྲིག་རང་རང་གི་བྱིན་
རྒྱལ་ས་གྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་ས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
དུས་རུང་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲིག་གྱི་རིགས་དང་།
ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲིག་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲིག་
གྱི་རིགས་གཉིས་ནི་ཐུན་ཚོད་གྱི་མཐའི་བར་དུ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པོ། །ཞག་
བདུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་ཞིང་བྱིན་གྱིས་མ་རྒྱལ་ས་པའི་བརྟུང་བ་ནི་ཐུན་ཚོད་
གྱི་མཐའ་ལས། ཞག་བདུན་པ་གང་རུང་དུ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པོ། །འཆོ་བཅང་གི་
རྒྱ་ལས་བྱུང་ཞིང་བྱིན་གྱིས་མ་རྒྱལ་ས་པའི་བརྟུང་བ་ནི། ཐུན་ཚོད་གྱི་མཐའ་
ལས་འཆོ་བཅང་གང་རུང་དུ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པོ། །དུག་པ་ཆོ་ག་གང་གིས་
བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་ལ། སྦྱོར་བ་ནི། ལག་པ་བཟུས་ཏེ། བྱིན་ལེན་བྱས་ནས་མ་
ཞིག་པར་བཞག ཡུལ་དེ་རྒྱན་ན་ཐུག་བྱས་མདུན་དུ་ཙོག་ཙོག་པུར་འདུག་
སྟེ། གཉིས་ཀའི་ལག་པ་གཡོན་པའི་སྟེང་དུ་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲིག་བཞག་
གཡས་པས་བཀག་ནས། སྒྲིག་བྱིན་རྒྱལ་ས་གྱི་ཆོ་ག་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་བྱ་
ཞེས་བརྗོད། དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་ནི་བཙུན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་དགོ་
སྟོང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་སྒྲིག་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བ་འདི་བདག་དང་ཆངས་
པ་མཚུངས་པར་སྦྱོད་པ་ནམས་གྱི་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲིག་དུ་བྱིན་གྱིས་

རྫོག་པོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་དེ། ཐབས་ལེགས་སོགས་བྱའོ། །སྤྲོ་བྱི་
 མ་གཉིས་བྱིན་བྱིས་རྫོག་པའི་ཆོ། ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བ་ཞེས་པའི་ཆ་བ་ཏུ་ཞག་
 བདུན་པ་དང་། འཆོ་བའི་བར་དུ་བཅང་བ་ཞེས་པ་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་གཞན་
 ཐམས་ཅད་སྤྲར་ལྟར་དོ། །བདུན་པ་དགོས་པ་གང་གི་བྱིར་དུ་བྱིན་བྱིས་རྫོག་
 པ་ནི། གསོག་འཛོག་ཆར་གཏོགས་དང་བཅས་པ་མི་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་བྱིར་
 དུ་ཡིན་ནོ། །བརྒྱད་པ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཆོ་ག་བཤད་པ་ལ། བྱིན་བྱིས་རྫོགས་
 པ་འོག་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ལོངས་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་དབྱེད་ལ། འདྲེས་པ་ལ་ཆོ་ག་
 སྤྲ་མ་འཇུག་མི་འཇུག་ལ་དབྱེད་ལ། བྱིན་རྫོགས་འཛོག་པའི་རྒྱ་སྤང་བ་དང་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འཆོ་བཅང་དུ་བྱིན་བྱིས་རྫོགས་པ་ཞག་བདུན་པ་
 དང་ལྷན་ཅིག་ལོངས་མི་སྤྱོད། ཞག་བདུན་པར་བྱིན་བྱིས་རྫོགས་ལ། ཐུན་
 ཆོད་དུ་རུང་བ་དང་ལྷན་ཅིག་ལོངས་མི་སྤྱོད། ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བར་བྱིན་
 བྱིས་རྫོགས་པ་དུས་རུང་དང་ལྷན་ཅིག་ལོངས་མི་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་
 པ་ནི། དུས་རུང་གི་སྤྲོ་དང་སྤྲོ་གཞན་རྣམས་འདྲེས་ནས་དུས་རུང་གི་སྤྲོ་
 ཤེས་ཆེན་དུས་རུང་ཁོ་ནར་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱ་ཞིང་། དུས་རུང་གི་སྤྲོ་མི་
 མངོན་པ་ནི་དུས་མི་རུང་དུ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། རྩམ་པ་དང་
 བྱ་རམ་འདྲེས་པའི་ཆོ། བྱ་རམ་མི་མངོན་པར་རྩམ་པ་ཤེས་ཆེ་བའི་སྤྲོ་དེ་
 དུས་རུང་དང་། རྩམ་པ་མི་མངོན་པར་བྱ་རམ་ཤེས་ཆེ་བའི་སྤྲོ་དེ་དུས་མི་
 རུང་དུ་ལོངས་སྤྱོད་པས་ཆོག་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་བྱིན་རྫོགས་འཛོག་
 པའི་རྒྱ་སྤང་བ་ལ་དངོས་དང་། ལོངས་པའི་དུས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་བཤད་

པ། སྒྲིག་དེ་རྣམས་གང་ཟག་གང་གིས་བཅང་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
 གྲིན་ལེན་འདིག་པའི་རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲིག་གི་གྲིན་རྒྱ་བས་འདིག་པས་དེ་
 རྣམས་སྤངས་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷ་གོ་དང་འབྲ་བའི་དུས་དང་། ར་
 བའི་ཆེ་ནི་ལག་ཉར་སྤངས་པ་དང་། མཆོམས་བཅོས། ཞག་ལོན་རྗེན་བཅོས།
 བཅུམ་ལྟང་། ས་ལོན་དང་སྤྱེ་བ་འཇམས་པ། སྤངས་ཟས་གྲིན་ལེན་མ་བྱས་
 པར་ཟ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱུང་བ་མེད་དེ། དུས་དེའི་ཆེ་དེ་དག་གནང་བ་ཡིན་ཏེ།
 མདོ་རྩ་བ་ལས། ལྷ་གོའི་ཆེ་དགོ་སྤྱོད་གིས་བཅོས་པ་དང་། ལག་ཉར་སྤངས་
 པ་གྲིན་ལེན་མ་བྱས་པ་དག་བཟའ་བར་བྱའོ། །ནང་དུ་བཅོས་པ་དང་། ཞག་
 ལོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གང་ཟག་གང་གིས་བཅང་
 བ་ནི། དུས་རུང་གི་སྒྲིག་ནི་ན་བ་དང་མི་ན་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཅང་བར་བྱ་
 བ་ཡིན་ལ། སྒྲིག་བྱི་མ་གསུམ་ནི་དགོ་སྤྱོད་ནད་པ་སོགས་ཀྱིས་བཅང་བར་
 བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཞག་བདུན་པའི་སྒྲིག་ནི་དགོ་སྤྱོད་ནད་པ་དང་། ལམ་
 དུ་ཞུགས་པ་དང་། དགོ་སྤྱོད་དང་། ལག་གི་སྤྱུང་དང་། དགོ་སྤྱོད་ཟན་བཅད་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། ཇི་སྟེན་འཆོ་བཅང་གི་སྒྲིག་ནི་
 རད་པ་ཁོ་ནས་ལོངས་སྤྱོད་དོ། །

བཅོ་ཞིང་བཞག་པའི་གནས་རུང་ཁང་།

༥ བདུན་པ་བཅོ་ཞིང་བཞག་པའི་གནས་རུང་ཁང་བཅད་པ་ལ། དགོས་

དོན་དང་བསྐྱུས་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རུང་ཁང་བཅད་པ་ལ་དགོས་པ་
 ཡོད་དེ། མཆོམས་བཅོས་དང་ཞག་ལོན་གྱི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བ་དང་། བཅས་
 པའི་ས་མཆོམས་ཟིན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། གཞི་
 གང་དུ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོལ་པ། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོལ་པ། གང་ཟག་
 གང་གིས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོལ་པ། ཆོ་ག་རི་ལྟ་བུས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོལ་པ། རུང་ཁང་
 གི་བྱེད་ལས་བཤད་པ། བྱིན་རྒྱལ་ས་འཇིག་པའི་རྒྱ་བཤད་པ་དང་དུག་ལས།
 དང་པོ་ནི། རུང་ཁང་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཆགས་པའི་གཞི་དེ་ལ། རང་ངམ་རང་དང་
 འབྲ་བའི་མཆོམས་གྱི་ནང་ཡིན་པ། འོག་གཞི་སྤྱི་བ་དང་འབྲེལ་བ་སྤྱི་གཞི་
 མེད་པ་སོགས་ཆུད་ཟ་བའི་གནས་མིན་པ་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། དེར་
 གཡོས་དང་བཅོ་བ་ཡང་མི་བྱ། བཅོས་ཟིན་པའི་བྱི་དོར་ཡང་མི་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་ལྷ་སྟེགས་ཅན་གྱི་འདུག་གནས་སོགས་
 གཅོག་པའི་གནས་མིན་པ་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ལྷ་སྟེགས་ཅན་གྱི་
 འདུག་གནས་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ལ་མཁོ་བའི་སྒོ་
 ཁང་ལ་སོགས་པའི་གནས་མིན་པ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། གཞན་ལ་
 གཞོད་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། དེ་ཡང་སྒོ་ཁང་དང་ཐེམ་
 སྐས་གྱི་སྒོ་ག་ ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤར་རུང་ཁང་བཅད་ཟིན་པ་དང་མ་
 འབྲེལ་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། བཅད་ཟིན་དུ་གཅོད་མི་དགོས་ཤིང་། ཆོ་ག་དོན་
 མེད་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དུས་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། དང་པོ་འགྲམ་
 རོ་འདུག་པའི་དུས་དང་། བྱིས་འཕྲོ་ཟིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལས་གསར་པ་

བྱེད་པའི་དུས་དང་། གྲུབ་ཟིན་ནས་དགོ་སྒྲོང་གནས་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱི་དུས་དང་།
 གནས་སྒྲོང་པར་བྱིན་པ་ན་བྱ་བ་གཞན་མ་བརྩམས་ཤིང་ངལ་མ་གསོས་པར་
 བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པ་དང་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གང་ཟག་
 གང་གིས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། བཤད་མ་ཐག་
 པའི་དུས་དང་པོའི་ཆོ། དགོ་སྒྲོང་ལག་གི་སྒྲས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཚུལ་ནི་དགོ་སྒྲོང་ལག་གི་སྒྲས་མང་གང་དུ་འདུགས་པའི་ས་
 གཞིར་རྡོ་ལ་སོགས་པའི་ཅིགས་པ་རྣམས་བཞག་སྟེ། དེ་ལ་ལག་པས་རེག་
 སྟེ་གཞི་འདི་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་རུང་བའི་ཁང་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སེམས་
 བསྐྱེད་ཅིང་ངག་རྟུ་ཡང་དེ་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་
 པའི་དུས་གཉིས་པའི་ཆོ། ལག་གི་སྒྲ་དང་བཅས་པའི་དགོ་སྒྲོང་རབ་རྟུ་མང་
 པོས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཚུལ་ནི། ཆོ་དང་ལྡན་པ་
 དག་གཞི་འདི་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་རུང་བའི་ཁང་པར་སེམས་བསྐྱུས་ཤིག་ཅེས་
 ཅིག་ཆར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་ནི་སེམས་བསྐྱུས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་
 བའི་རུང་ཁང་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་ཚུལ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། སྒྲ་མ་ལ་ནི་རྡོ་བ་བཏེགས་
 པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་དེ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་ཚུལ་ཡིན་ཞིང་། གསུམ་པ་ནི།
 དུས་གསུམ་པའི་ཆོ་དགོ་སྒྲོང་གངས་ཆང་བས་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་
 བྱིན་གྱི་སྒྲ་བས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཚུལ་ནི་དགོ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་
 དུ་གསོལ། གནས་ཐམས་ཅད་ལགས་པ་ནང་མཆམས་དང་། བྱི་རོལ་ཉི་
 འཁོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི་དགོ་འདུན་གྱི་རུང་བའི་ཁང་པར་བཞེད་

ན། གཤམ་ཉི་དགོ་འདུན་གྱི་དུས་ལ་བབ་ཅིང་བཟོད་ན་དགོ་འདུན་གྱིས་གནང་
 བར་མཛོད་ཅིག་དང་། དགོ་འདུན་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་ལགས་པ་ནང་
 མཆམས་དང་། སྤྱི་རོལ་ཉི་འཁོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི་དགོ་འདུན་
 གྱི་རུང་བའི་ཁང་པར་བགྱིའོ། །འདི་ནི་གསོལ་བའོ། །བཛོད་པ་མཐུག་སྤྱད་
 དང་བཅས་པ་ལ་ཐུགས་གཏད་པར་བྱ། དགོ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་
 དུ་གསོལ། གནས་ཐམས་ཅད་ལགས་པ་ནང་མཆམས་དང་། སྤྱི་རོལ་ཉི་
 འཁོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི་དགོ་འདུན་གྱི་རུང་བའི་ཁང་པར་བཞེད་
 དེ། དེའི་སྤྲེད་དུ་དགོ་འདུན་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་ལགས་པ་ནང་མཆམས་
 དང་། སྤྱི་རོལ་ཉི་འཁོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི་དགོ་འདུན་གྱི་རུང་
 བའི་ཁང་པར་བགྱིས་ན། ཆེ་དང་ལྡན་པ་གང་དག་གནས་ཐམས་ཅད་ལགས་
 པ་ནང་མཆམས་དང་། སྤྱི་རོལ་ཉི་འཁོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི་དགོ་
 འདུན་གྱི་རུང་བའི་ཁང་པར་བགྱི་བར་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་ཅང་མ་གསུངས་
 ཞིག་གང་དག་མི་བཟོད་པ་དེ་དག་ནི་གསུངས་ཞིག་དགོ་འདུན་གྱིས་བཟོད་
 ཅིང་གནང་ནས་དགོ་འདུན་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་ལགས་པ་ནང་མཆམས་
 དང་། སྤྱི་རོལ་ཉི་འཁོར་འདོམ་གང་དང་བཅས་པ་འདི་དགོ་འདུན་གྱི་རུང་
 བའི་ཁང་པར་བགྱིས་ལགས་ཉི། འདི་ལྟར་ཅང་མ་གསུང་བས་དེ་དེ་བཞིན་
 དུ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་དགོ་འདུན་གྱི་གནས་བཏྟན་གྱིས་བཛོད་དོ། །དེ་ནི་ལས་
 གྱི་མཐའ་ལས་རྒྱང་བའི་དེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ་ཡིན། བཞི་པ་ནི། གནས་
 ལྟོང་པར་དགོ་སྟོང་ཅིག་ཆར་དུ་བྱིན་པ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་གྱིས། གཞི་

འདི་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་རུང་བའི་ཁང་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཅིག་ཆར་དུ་བརྗོད་
ནས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ནི་འབྲལ་ལས་རུང་བའི་དེ་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབ་ཚུལ་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་གང་ཟག་གང་གིས་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ནི་
རུང་ཁང་བཞི་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ལས་ཆགས་པའི་དགོ་འདུན་གྱིས་དེ་དང་
དེར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་གཙོད་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཐམས་ཅད་
ནི་དགོ་འདུན་གྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ཆོ་ག་རི་ལྟ་བུས་
བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པའི་ཚུལ་ནི་སྤར་བ་ཤད་ཟེན་ཏོ། །ལྷ་པ་བྱེད་ལས་ནི། རུང་
ཁང་གཅིག་གིས་མཆམས་ནང་དེ་ན་གནས་པའི་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་གྱི་
རུང་ཁང་གི་བྱ་བ་བྱེད་ལ། བྱེད་པར་དུ་ལྷགས་རི་གཅིག་གིས་བསྐྱོར་བའི་
ནང་ན་གཙུག་ལག་ཁང་ཐ་དད་པ་བཞི་ཡོད། དེ་བཞིན་ད་གཞི་ཡང་ཐ་དད་པ་
བཞི་ཡོད་ཅིང་། སྐས་ཐ་དད་པ་བཞི་ཡོད་པ། དེ་དག་གི་དབུས་སུ་ཐུན་མོང་
གི་རུང་ཁང་གཅིག་ལ་སྒྲོ་བཞི་བྱས་ཏེ། རུང་ཁང་དེར་ཐབ་ཡང་ཐ་དད་པ་
བཞི་བྱས་ནས། དེར་གཡོས་བྱས་ཏེ་སྐས་བཞི་པོ་སོ་སོར་བྱིན་ཏེ། གཙུག་
ལག་ཁང་ཐ་དད་པ་བཞི་པོའི་དགོ་འདུན་ལ་ཟས་འགྱེད་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། གཅིག་གིས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མའི་བྱ་
བ་བྱེད་པ་ལ་མི་མཛེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན། འདི་
ལ་བ་ལང་གི་ལྷས་ལྷ་བྱའི་རུང་ཁང་ཞེས་བཤད་དེ། དཔེར་ན། བདག་པོ་ཐ་
དད་པ་དུ་མའི་བ་ལང་ལྷས་གཅིག་ཏུ་ཉལ་བ་ལྷར། ཐུན་མོང་བའི་རུང་ཁང་
གཅིག་ཏུ་གཡོས་བྱེད་པས་དེ་ལྷར་བརྗོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཅིའི་བྱིར་རུང་ཁང་

ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མཚམས་ཀྱི་ནང་ཡིན་ཡང་བས་བཙུ་བ་དང་། ཞག་ལོན་པར་
 བཞག་ཏུ་རུང་བས་ན་རུང་ཁང་ཞེས་བྱའོ། ། དུག་པ་བྱིན་རྒྱལ་ས་འཇིག་པའི་
 རྒྱ་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་ནི་གནས་དེ་ཞིག་པས་འཇིག་ཅིང་། གཞན་རྣམས་ནི་
 མཚམས་ལ་རེ་བ་མེད་པ་དང་། མཚན་མ་བརྟན་པོ་ཞིག་པ་དང་། མཚམས་
 གཞན་བྱང་བ་དང་། ལས་ཀྱིས་ཞིག་པ་དང་། མཚམས་ནང་གི་དགོ་སྤྲོད་དགོ་
 སྤྲོད་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་དང་། བསྐྱུང་བའི་དགོ་སྤྲོད་མེད་པར་ཞག་ལོན་པ་
 དང་། དངོས་པོ་ཉམས་པར་གྱུར་པ་ན་རུང་ཁང་གི་བྱིན་རྒྱལ་ས་འཇིག་གོ།

བས་ཀྱི་རྒྱ་མ་བྱུན་བག་པ་འདོར་ཚུལ།

༥ རྩ་བའི་བརྒྱད་པ་བས་ཀྱི་རྒྱ་མ་བྱུན་བག་པ་འདོར་བའི་ཚུལ་འདི་ལ།
 རོག་མར་སྤྲོན་བསྟེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་མ་བྱུན་བག་
 པ་འདོར་བའི་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལྷུས་ལ་བསྟེན་
 པའི་ཚུལ་དང་། ཁར་བསྟེན་པའི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྟ་པས་བསྟེན་
 པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་བསྟེན་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དུ་
 མ་ཡོད་དེ། སྤོ་ཁང་བསྟེན་པ་དང་། ལེགས་སྤྱར་གྱི་ཁྱས་བསྟེན་པ་དང་། མིག་
 ལ་པན་པའི་ཕྱིར་དོམ་སྤྲུགས་བསྟེན་པ་དང་། མེ་ཏོག་བྱི་ཞིམ་པོ་བསྟེན་པ་
 རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཁར་བསྟེན་ཚུལ་ལ། མི་ན་བས་སྤྲོན་ཁར་
 བསྟེན་ཚུལ་དང་། རྟ་པས་སྤྲོན་ཁར་བསྟེན་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དུས་

རུང་གི་སྒྲིག་ནི་དུས་རུང་ཁོ་ནར་བསྟེན་ལ། གཞན་གསུམ་གྱི་སྒྲིག་སྒྲིག་མ་
 ཞིག་བར་དུ་བསྟེན་ནོ། །ཆང་ལ་སྟེང་པ་ཏེ་ཆང་ཆེ་ན། ཆང་ལ་སྟེང་པ་དང་
 བུལ་བའི་སྟེང་དུ་ཆང་གི་དྲིས་བགོས་པའི་སྟེང་མའི་ཁུ་བ་བསྟེན་ན་ཉེས་པ་
 མེད་ལ། དེ་བསྟེན་བའི་ཚུལ་ནི། རས་གཙང་མའི་ནང་དུ་རྩམ་པ་བསྟེན་སྒྲིག་
 ནས། སྒྲིག་ཚུལ་ཅན་དུ་མ་སོང་བར་དུ་ཆང་རྩེའི་ནང་དུ་ཆང་གི་སྒྲིག་མ་ལ་མ་
 རེག་པར་གཞག་སྒྲིག་ཚུལ་ཅན་དུ་སོང་བ་ན་དེ་ཚུ་དང་བཅས་ཏེ་བརྟུང་བར་
 བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ། དུས་རུང་གི་སྒྲིག་དུས་མིན་པར་བསྟེན་པའི་ཚུལ་དང་།
 ཁྱེད་མར་དང་འདྲེས་པའི་ཆང་གི་སྒྲིག་བསྟེན་པའི་ཚུལ་དང་། གཞན་གསུམ་
 གྱི་སྒྲིག་སྒྲིག་སྒྲིག་ཏེ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། རས་ཀྱི་སྒྲིག་
 བསྟེན་ཚུལ་དང་། འདི་སྒྲིག་བསྟེན་ཚུལ་དང་། སྒྲིག་པའི་སྒྲིག་བསྟེན་ཚུལ་དང་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཞན་ཏེ་དུས་མིན་པར་ནས་ལས་བྱས་པའི་སྒྲིག་
 དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། བ་ལང་རྒྱ་པོ་སོ་མེད་པ་ལ་ནས་གྱི་པའི་སྒྲིག་བ་
 ལས་བྱུང་བའི་ནས་ཀྱི་རྩམ་པ་ལས་བྱས་པའི་སྒྲིག་མ་ཆགས་ལས་བཅགས་
 རས་ལོངས་སྒྲིག་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། གཞན་ཏེ་དུས་མིན་པར་ནས་
 ལས་བྱས་པའི་སྒྲིག་དགོས་པ་ཉིད་ཡིན་ན། དེའི་དོན་དུ་བ་ལང་རྒྱ་པའི་སྒྲིག་
 བའི་ནས་ཀྱིས་ཆོག་པར་བྱ་ཡི། གཞན་བཟའ་བར་མི་བྱའོ། །གཞན་ཏེ་སྒྲིག་མ་
 ཆགས་ཀྱིས་བཅགས་ན་ཏེ་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད་
 གཉིས་པ་ནི། དུས་མིན་པར་འདི་སྒྲིག་བསྟེན་དགོས་པ་བྱུང་ན། མ་ཆའི་བྱུན་
 ཀྱི་གསེབ་ནས་བྱུང་བའི་འདི་ཁུ་བ་ཆགས་ལ་བཅགས་ནས་བསྟེན་པར་བྱ་

བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། གཤམ་ཏེ་ཤའི་སྤྲེན་དགོས་པ་བྱུང་ན། མ་ཆའི་རྒྱག་
 པའི་ཤས་སོ། །གཤམ་ཏེ་སྤྲེན་བ་ཆགས་ཀྱིས་བཅགས་ན་ཏེ། གཞན་ནི་མ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། བཅས་ལྡན་དག་སྤྲོད་གིས་སྤྲེན་གྱི་ཤ་བསྟེན་
 པའི་ཆོ། ཤ་དམར་པོ་བསྟེན་པར་མི་བྱ་སྟེ། བསྟེན་ན་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་ཉེས་པའི་
 ཆར་གཏོགས་ཀྱི་སྟོམ་པོ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར། སྤྲེན་གྱི་ཤ་ཡང་། མི་དང་། སྤྲང་པོ་
 ཆེ་དང་། མི་རོ་བའི་བྱ་དང་། སྤྲ་དང་གཅན་གཟན་གྱི་རིགས་དང་། བྱིའི་
 རིགས་དང་། ཏྲ་དང་། སྤྲིན་བྱའི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་ཤ་བསྟེན་དུ་མི་རུང་སྟེ།
 མདོ་རྩ་བ་ལས། སྤྲང་པོ་ཆེ་དང་། ཏྲ་དང་། སྤྲ་རྣམས་ཀྱི་མི་བྱ། ཞེས་པ་ནས།
 སྤྲིན་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་སྤྱིར། རང་ཉིད་
 ལ་བསྟོས་པར་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གྱི་གཞི་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གསུམ་
 དག་པའི་ཤ་གནང་བ་ཡིན་གྱི། དམིགས་ཤ་བར་མི་རུང་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས།
 ཤ་བསྟོས་པར་ཤེས་ན་བཟའ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། སྟོམ་གསུམ་རབ་
 དབྱེ་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམ་གསུམ་དག་པའི་ཤ་ ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
 སྤྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདུལ་བ་ལས། ཤ་གནང་ན་མྱུང་འདས་ཀྱི་མདོ་
 དང་། ལང་གཤེགས་ཀྱི་མདོ་ལས་ཤ་བཀག་པ་དང་འགལ་ལོ། །བེར་ན། མི་
 འགལ་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 དེས་ན་འདུལ་བ་ལས་བཅས་ལྡན་དག་སྤྲོད་ལ་ཤ་གནང་བ་ཡིན་ཏེ། ཤའི་
 སྤྲིན་ལེན་སྟོབས་པ་ན་བཅད་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་བརྗོད་
 དགོས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཤའི་སྤྲིན་ལེན་

སྟོབས་པ་ལ། བཅད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་ངི་བར་བྱའོ།
 |ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དགོས་པ་དང་པོས་དེ་ལྟར་འདྲི་བ་བརྟུན་
 བ། དགོས་པ་དེའི་འོག་མ་དེས་བརྟུན་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཏུ་མ་ཉིད་
 བ་དང་པོས་སོ། |ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་སྒྱིར་བཏང་ལ། བཅས་
 ལྟན་དགོས་པའི་གིས་ལ་ཆོན་པ་བསྟེན་ཏུ་མི་རུང་གྲང་། དམིགས་བསལ་ལ།
 ལ་ཆོན་པས་ཕན་པར་ངེས་པའི་དགོས་པ་དང་པོ་སྒྲིག་གི་ཕྱིར་ལ་ཆོན་པ་
 བསྟེན་ཏུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། སྒྲིག་གི་ཕྱིར་ལ་ཆོན་པ་བསྟེན་
 པར་བྱའོ། |རས་ཀྱིས་མིག་གཉིས་ལ་དག་པོ། |ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་དགོས་པ་དང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལ་ལ་ལོངས་སྟོང་པའི་ཆེ། གཞན་མ་དད་པ་སྤང་
 བའི་ཕྱིར་ཏུ་སྟོན་བསྐྱུང་ཞེས་བྱ་བའི་དགོས་པ་གཅིག་གསལ་གཉིས་ཀྱི་
 ལས་ཀྱིས་བསྟོས་ཏེ། དེས་སྟོང་མ་ཏུ་བསྐྱུངས་ནས་ལ་ལ་ལོངས་སྟོང་པར་
 བྱ་ཞིང་། ཟོས་ཟེན་ནས་རུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆ་ལས་རྣམས་སྤང་བའོ།
 ལྟག་མ་ཟ་བ་རྣམས་ལ་ཅི་བདེར་བྱེན་ནས་གཞན་མ་དད་པ་མེད་པར་བྱ།
 གསུམ་པ་ནི། སྒྱིར་བཏང་ལ་རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་སྟོག་པའི་རིགས་ཟར་མི་
 རུང་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། སྟོག་སྒྱུ་དང་། ཀུན་དོང་དང་། ཀེའུ་དག་བཟའ་བར་
 མི་བྱའོ། |ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམིགས་བསལ་ལ། སྟོག་པས་ནད་ལ་
 ཕན་པའི་བཅས་ལྟན་དགོས་པའི་དབེན་པའི་སྟོགས་སུ་སྟོག་མཆམས་
 བཅད་ནས་ཟ་བར་གནང་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། རད་པས་ནི་དབེན་པའི་སྟོགས་
 སུའོ། |ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟོས་ཟེན་པའི་རྗེས་སུ་འཕྲོ་བཅད་ནས།

སྒྲིག་སྤྱི་ལ་ཞག་བདུན། གུན་དོང་ལ་ཞག་གསུམ། ཀེ་ཏུ་ལ་ཞག་གཅིག་
 མཆམས་བཅད་ནས། དེ་རྣམས་སོ་སོའི་ཞག་གངས་མ་ཐེམ་བར་དུ་གཙུག་
 ལག་ཁང་དུ་མི་འཇུག། དགོ་འདུན་གྱི་གནས་མལ་ལ་མི་སྒྲོད་དགོ་འདུན་གྱི་
 བཤང་གཅི་བྱེད་སར་མི་འཇུག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྤྱི་བོས་གང་བའི་ས་
 ཕྱོགས་སུ་མི་འཇུག་པའི་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཟོས་ནས་སྒྲིག་
 སྤྱི་ནི་ཞག་བདུན། གུན་དོང་ནི་ཞག་གསུམ། ཀེ་ཏུ་ནི་ཞག་གཅིག་མ་ལོན་པར་
 གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འཇུག་པར་མི་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེའི་རྗེས་སུ་
 ལུས་རིལ་པོ་ལ་ཁྱུས་བྱ་ཞིང་། གོས་ལ་ཆགས་པའི་དྲི་མ་བཟུ་བ་དང་། དྲི་
 ཞེམ་པོའི་དུ་བས་བདུགས་ནས་བསལ་བར་བྱ་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། མཇུག་
 ཏུ་ཁྱུས་བྱའོ། །སྒྲོས་དག་གི་དྲིས་ནི་བཟུ་བ་དང་། དུ་བ་དག་གིས་བསལ་
 ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་སྤྲོན་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་དེ་ལ་དུ་
 མ་ཡོད་དེ། ཟས་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ། ཟས་བཟུ་བའི་གནས་སུ་བྲལ་ལ་ཇི་ལྟར་
 འདུག་པ། ལྟན་གང་ལ་འདུག་པ། ཟས་སྤང་བའི་ཆེ་ཆོ་ག་ཇི་ལྟར་བྱ་བ། དངོས་
 པོ་གང་བཟུ་བ། སྒྲོད་གང་དུ་བཟུ་བ། གོས་གང་གིས་བཟུ་བ། ཟ་བའི་ཆོ་ག་བསྟེན་པ་
 དང་བཟུ་བ། དང་པོ་ལ། བསོད་སྟོམས་ཀྱི་ཟས་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ། མགྲོན་
 དུ་བོས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ། ཐུན་མོང་དུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ་
 ཡོད། དང་པོ་ནི། ལྷུང་བཟེད་མ་བཟུང་བར་བསོད་སྟོམས་སྤང་བར་མི་བྱ།
 གསེལ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུལ་བྱས་པར་བསོད་སྟོམས་སྤང་བར་མི་བྱ། ཆོས་བཅོངས་
 ནས་འཆོ་བ་ལ་སྤྱར་བར་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། མགྲོན་དུ་བོས་པའི་ཆོ། ཏ་

ཅང་མ་སྒྲིག་ཏེ་ཅང་མ་སྒྲིག་པར་གྲུལ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་
གཉིས་ཀའི་ཆེ་ཅེས་སྒྲིག་བསྐྱུངས་ཏེ་འཇུག་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། གྲུལ་ལ་
བསྐྱུངས་པ་ཀླན་རིམ་གྱིས་འཁོད་པར་བྱ་བའི་སྒྲིག་དུ། མངོས་འཆོས་པ་བསྒྲོ་
བར་བྱའོ། །དགེ་འདུན་མང་པོ་འདུས་པའི་ཆེ་འཕེལ་ཤིང་ཏུ་བྱ་དཀའ་བའི་ཆོ།
བགྲུས་པ་གསུམ་མཐ་བཞི་གྲུལ་རིམས་སུ་འཁོད། གཞན་རྣམས་ཅི་བདེར་
བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། དགེ་འདུན་གྱི་སྟན་དང་། གང་ཟག་དང་། བྱིས་པའི་སྟན་
ཁྲོ་དང་། སལ་ཆེར་མ་ཉམས་པ་རྣམས་ལ་གདིང་བ་བཏིང་སྟེ་དཔྱད་ཤེས་
བཞིན་ཉེ་བར་བཞག་ནས་གནས་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། བཟའ་བ་ལ་སོགས་
པ་མཆོག་སྒྲུངས་ནས་དམན་པ་ལ་སྒྲིན་པར་མི་བྱ་ཞིང་། སྐབས་སུ་བབས་
པའི་གདུལ་བྱ་དུང་དུང་ངེ་བ་དང་། སྒྲིན་པར་འོས་པ་རྣམས་ལ་སྒྲིན་པར་
བྱའོ། །རང་བཟའ་བའི་སྒྲིག་དུ་ལེན་པ་རྣམས་ནི་བྱིན་ལེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ་
བཟའ་བར་བྱའོ། །ལྷ་པ་ནི། སྒྲུང་བཤད་པའི་སྟན་བཞི་པོ་གང་རུང་བཟའ་བར་
བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དུག་པ་སྟོད་ནི། ལྷུང་བཟེད་དུ་བྱ་ཞིང་། ཀོ་སྒྲེར་དང་། ཐང་
རྒྱལ་དུ་མི་རུང་ངོ། །བདུན་པ་གོས་གང་དང་བཅས་ཏེ་བཟའ་བའི་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། གོས་
སྒྲིག་གཡོགས་གཉིས་དང་བཅས་ཏེ་བཟའ་བར་བྱ་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། གོས་
གཅིག་པས་བས་ལ་ལོངས་སྟོད་པར་མི་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིག་དེ་ནི་
སྒྲིག་བཏང་ཡིན་ལ། དམིགས་བསལ་ནི། དགེ་སྟོང་ནད་ཆ་བས་ཤིང་ཏུ་ཆེ་
བས་ནི་རྒྱལ་གཟན་ལ་བཏྱེན་བྱས་ཅམ་ཡོད་ན། དེ་ལ་བཏྱེན་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་
ཅམ་མི་བྱས་ན་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། བྱད་པས་ནི་བྱས་ན་

རུལ་གཟན་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆིལ་ལྷམ་ཕྱད་
ནས་བཟའ་བརྟུང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། མཆིལ་ལྷམ་
གྲོན་བཞིན་དུ་བས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བརྒྱད་པ་བས་བ་བའི་ཆོ་ག་བསྟན་པ་ལ། བསམ་པ་དང་། སྦྱོར་བ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། རྒྱགས་པ་དང་རྒྱགས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉིན་པོར། ཆངས་པར་
སྤྱོད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། མངར་བ་ལྟ་བུའི་རོ་ལ་ཆགས་པའི་གཉིན་པོར་འདུ་
ཤེས་བཅུ་སྟོན་དུ་བཏང་བར་བྱ་བ་དང་ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་གཉིན་པོར་བྲན་
ཤེས་བཞིན་བག་ཡོད་རྣམས་བསྟེན་པར་བྱ་ལ། དེ་ཡང་འདུ་ཤེས་དང་པོ་
བསྟེན་དགོས་ཏེ། མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུབ་ཀྱིས། རྒྱགས་ཕྱིར་མ་ལགས་བསྟེམས་
པའི་ཕྱིར་མ་ལགས། །འཆགས་ཕྱིར་མ་ལགས་ལུས་གནས་འབའ་ཞིག་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང་། ལུས་ནི་དབྱ་ལྟར་
མཐོང་མོད་ཀྱི། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་དེ་རུང་བྱེད། །ཚུལ་ལྷན་ཡུན་རིངས་འཆོ་བ་
ནི། །དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་བྱེད། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བསམ་
པའི་སྟོན་ས་བཟའ་དགོས་སོ། །དེས་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་འདུ་ཤེས་བཅུ་ནི།
བས་འདི་ལྟ་བུ་ནི་མི་གཙང་བའོ་སྟུལ་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ལུད་ལ་སོགས་པ་
ལས་བྱུང་བའོ། །འབྲས་ཆེན་ནི་སྤྱིན་བྱ་དང་འབྲའོ། །སྤྱེད་གཉིན་རུས་སྤྱེད་དང་
འབྲའོ། །ཁུ་བ་རྣམས་ནི་རྣག་ཁག་དང་འབྲའོ། །གང་བྱ་རྣམས་ནི་མི་གཙང་བ་
དང་འབྲའོ། །བས་རྣམས་ནི་ཐོས་ན་བད་ཀན་ལ་སོགས་པར་འབྱུར་བའོ། །
བས་འདི་འི་ཕྱིར་དུ་པ་བྱ་དང་། མ་དང་བྱ་མོ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཐབ་པར་བྱེད་

དོ། །ཟས་འདི་ནི་བཤའ་གཅི་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མཐུན་པའོ། །ཟས་འདི་ཞིང་
ལ་སོགས་པ་ལས་འབྱུང་བས། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་སྒྲུང་ལ་སོགས་
པའི་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་ལ། དེའི་དབང་གིས་ཡང་སྤིད་དུ་འབྲམས་ནས་
སྤྱག་བསྐྱེད་མཉམ་པར་འབྱུང་རོ་སྒྲུང་དུ་བསམ་པའོ། །མདོར་ན་རང་ལ་ནད་
པའི་འདུ་ཤེས། ཟས་ལ་སྒྲིག་གི་འདུ་ཤེས། ཟས་བ་བ་ལ་སྒྲིག་བསྐྱེད་པའི་འདུ་
ཤེས་དང་བཅས་པ་ངེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། བདག་ཉིད་ལ་
ནད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་ཟས་ལ་སྒྲིག་གི་འདུ་ཤེས་ཉི་བར་བཞག་སྟེ་བཟའ་བར་
བྱའོ། །གཉིས་པ་སྦྱོར་བ་ནི། སྒྲ་ཆབ་སྒྲུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཙུ་
ལྟན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་སོགས་དགོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་སུ་
བྲན་པའི་མདོ་འདོན་ཞིང་། སྤོད་གཙང་མའི་ནང་དུ་སྒྲ་མ་སོགས་དགོན་
མཆོག་གསུམ་དང་ཆོས་སྦྱོང་སྒྲུང་མའི་ཆོགས་རྣམས་ལ་སྤྱད་གི་མཆོད་པ།
དེ་ནས་འཕྲོག་མ་བྱ་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པའི་སྤྱད་ལ་དབང་བའི་འབྱུང་པོ་
རྣམས་ལ་སོར་མོ་ལྟའི་རྗེས་དོད་པའི་འཆང་བྱ་རེ་སྦྱིན། དེ་ནས་སྒྲ་བསྒྲུངས་
ཏེ་འདུ་ཤེས་བཅུ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་བཟའ་བར་བྱའོ། །མཇུག་ཏུ་ལྟག་ཁམ་
གཅིག་བཞག་སྟེ། རི་ལྟར་འོས་པ་ལ་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །ལྷུང་བཟེད་ནང་གི་ལྟག་
རོལ་རྣམས་ལྟག་མ་ལ་དབང་བ་རྣམས་ལ་སྦྱིན་ནོ། །དེ་ནས་སྤྱི་ཆབ་སྒྲུངས་
ནས་སྦྱིན་པ་བཤའ་པ་དང་། ཡོན་བཤའ་པ་གཉིས་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྦྱིན་པ་
བཤའ་པ་ནི། ཉན་པ་པོ་ཡོད་པའམ། མེད་ཀྱང་རུང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཕན་ཡོན་དང་། སེར་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་བཤའ་པར་བྱའོ། །དེ་

ཡང་དཔེར་ན། ཚོགས་བསགས་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་། ཚོགས་ནི་མི་ཡི་
 ཡུལ་དུ་བསགས། །དེ་ཡང་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསགས། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་འདུན་
 པར་བྱ། །ཞེས་པའི་མདོ་འདོན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ཡོན་བཤའ་བ་ནི། དག་
 ཙུང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་བ་ཡིན་ལ། དཔེར་ན། དག་བའི་རྩ་བ་འདི་དང་། དག་བའི་
 རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟེན་ནས་དཔལ་ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་དང་། ཞེས་པ་
 རྣམས་བཟུང་སྟེ། དོན་གྱི་མཆོག་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་
 ཆེ་ལྟར་དུ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག ཅེས་པའི་བར་རྒྱན་ཆགས་གསུམ་འདོན་པ་ལྟ་
 བུའོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་མཐུན་ཟག་པ་འདོར་ཚུལ་ལ། ཁ་དང་
 སྒྲིའི་ཟག་པ་འདོར་ཚུལ་དང་། བཤའ་གཅིའི་ཟག་པ་འདོར་ཚུལ་དང་། དཔེན་
 པའི་ཕྱོགས་སུ་གཞན་མ་དད་པ་བསྐྱུང་ཚུལ་དང་། སྤྱིས་བྱ་དམ་པའི་ཚུལ་ལ་
 མི་གཞོད་པར་བྲམ་ཟེ་གཙང་མ་དང་རྒྱལ་རིགས་གཙང་མ་དག་གི་སྦྱོད་པ་བྱ་
 དགོས་སོ། །དེ་ཡང་མཆིལ་མ་དང་། སྒྲུབས་དང་། ཁ་བཀྱས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆུ་
 ནི། དག་འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། དགོན་མཆོག་དང་། ལྷ་མའི་བྱང་
 དང་། དག་འདུན་གྱི་གནས་མལ་སོགས་ལ་དོར་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་
 ར་ཅིག་པ་ལྟ་བུའི་དཔྱལ་བར་སྤྱིས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེལ་སྦྱོང་དགོས་པར་
 འཕགས་པ་དག་འདུན་སྤང་གི་རྟོགས་བརྗོད་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྩ་
 བའི་གཉིས་པ་དག་དོན་ནི། བཅས་ལྡན་དག་སྦྱོང་གིས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་གསུམ་
 ཀྱི་སྤྲན་བཟའ་བརྒྱུད་གི་ཚུལ་གྱིས་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་བྱུང་པར་
 དུ་བྱས་པའི་དགོས་པ་མཐོང་བའི་བྱིར། སྤྲན་དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། དུས་བྱུང་གི་

སྒྲིག་དང་། ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲིག་དང་། ཞག་བདུན་པའི་སྒྲིག་དང་། རི་
སྒྲིག་འཛོལ་བཅང་གི་སྒྲིག་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་རེས་སྒྲིག་གི་མཆན་
ཉིད་དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ། །

སྒྲིག་གི་མཆན་ཉིད་སོགས་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

༥ ཁོ་ན་རེ། རང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིག་གི་མཆན་ཉིད་དེ་ཚོས་ཅན། ཚོས་དེ་
སྒྲིག་ཡིན་ན། ཚོས་དེ་བྱོད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱོད་སྒྲིག་གི་མཆན་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དངོས། འདོད་བྱས་པས། མི་སྤྱད་པ་སྒྲོམ་པའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་ཚོས་ཅན། འདོད་ཆགས་སེལ་བར་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ།
འདོད་ཆགས་སེལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་བྱས་པས་དེར་
ཐལ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིར་མ་བྱུང་། མ་
གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དཔུགས་འབྱུང་རྒྱུ་སྒྲོམ་པ་དེ་རྣམ་རྟོག་ཤས་ཆེ་བའི་
གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མཛོད་ལས། འདོད་ཆགས་རྣམ་རྟོག་སྤྱད་རྣམས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚ་བར་འདོད་མི་རུས་ཉེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མར་དཀར་པོ་ཚོས་ཅན།
བྱོད་ཁམ་ཟས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་སྒྲིག་གི་མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་
དེར་ཐལ། སྒྲིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དུས་རུང་གི་སྒྲིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚ་བར་
འདོད་ན། མར་དཀར་པོ་ཚོས་ཅན། བྱོད་ཁམ་ཟས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཁ་

དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཀར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་བྱས་པས་མར་
 དཀར་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དཀར་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མར་དཀར་པོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་འགལ་བྱུང་ཡིན། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཟེར་ན། མེ་དམར་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དམར་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མེ་
 དམར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། ཏྲགས་རིགས་འགྲེ། འདོད་ན། ཁྱོད་
 ཁ་དོག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དམར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཁྱོད་གཟུགས་
 གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁ་དོག་གི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཁྱོད་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། མེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤི་ཁོ་ནར་གྱུར་པའི་སྤྲོ་མེད་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཅན་དན་གྱི་སྤི་དེ་སྤི་ཁོ་
 ནར་གྱུར་པའི་སྤྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤི་འི་སྤྲོ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་
 ན་རེ། བྱ་རམ་གྱི་གོང་བྱ་ཆོས་ཅན། དུས་རུང་གི་སྤྲོ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱིས་
 འདུས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྤྱིས་ནད་སེལ་བ་ལ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤྲོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱ་རམ་གྱི་གོང་བྱ་ཆོས་པ་ལ་
 བཏེན་ནས་སྤྱིས་པ་སེལ་རུས་པའི་ཕྱིར། ཙུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དུས་མི་
 རུང་གི་སྤྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞག་བདུན་པའི་སྤྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
 ན། དེ་དེར་ཐལ། མདོ་རྩ་བ་ལས། བྱ་རམ་ཡང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། བྱང་དེས་ནི་ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་བྱ་
 རམ་དེ་ཞག་བདུན་པའི་སྤྲོ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས།

བྱ་རམ་ཡང་དོ། །ཞེས་པའི་མཐུག་ཏུ། དེ་གྲིན་གྲིས་བསྐྱབ་པ་བཟའ་བ་ལ་
 ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་། དགེ་བསྐྱོས་དང་། ལག་གི་སྒྲ་རྣམས་ནི་ནད་པ་དང་
 འབྲ་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱ་རམ་གྱི་གོང་བྱ་
 ཆོས་ཅན། བཅས་ལྡན་དགེ་སྦྱོང་གིས་རང་ཉིད་གནས་པའི་སྤྱིང་དེའི་ཉི་མ་
 བྱེད་ཡོལ་ནས་བར་མི་རུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དུས་རུང་གི་སྒྲ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཏྲགས་དངོས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱ་རམ་ལ་རུང་ཆུ་བཏང་ནས་དེས་
 བྱི་རྩོ་བར་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། བཏང་བ་ཤིན་ཏུ་སྒྲ་བའི་སྒྲ་
 ཡིན་ན། ལྷན་ཆོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མདོ་རྩ་བ་ལས།
 ལྷན་ཆོད་དུ་རུང་བ་ནི་བཏང་བ་དག་གོ་ཤིན་ཏུ་སྒྲ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱ་རམ་ལས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་གྲིན་སྐྱབས་ཅན་གྱི་སྒྲ་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲ་བྱི་མ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན། གྲིན་
 སྐྱབས་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཡིན་པས་བྱ་རམ་གྱི་ཞིང་གི་ས་ཆོས་
 ཅན། དུས་རུང་གི་སྒྲ་ཡིན་པར་ཐལ། དུས་རུང་གི་སྒྲ་གྱི་མཆན་ཉིད་དེའི་
 ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་ཀྱི་ཞིང་ས་དེ་སྤྱོད་པའི་ནད་སེལ་བ་ལ་གཙོ་བོར་ཞུགས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་འདེབས་པ་དེ་སྤྱོད་པའི་ནད་སེལ་བའི་དོན་དུ་
 འདེབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཞིང་གི་ས་དེ་ཡང་དུས་རུང་གི་
 སྒྲ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་བྱས་པས། ཞིང་ས་ཆོས་ཅན།
 དུས་རུང་གི་སྒྲ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དུས་མི་རུང་གི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། རི་སྤྱིད་འཛོ་བཅང་གི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། མདོ་རྩ་བ་

ལས། ས་ནི་སོར་བཞིའི་འོག་གི་ས་བཟང་ངོ་། །དེ་ནི་དགོ་བསྟེན་དང་པ་ཅན་
 ལས་བསྐྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁུབ་སྟེ། ལུང་དེས་ནི་ནད་
 འབའ་ཞིག་ལ་པན་པའི་ཕྱིར་དུ་སོར་བཞི་ཅམ་གཞལ་བའི་འོག་གི་ས་དགོ་
 བསྟེན་དང་ཅན་ལས་བསྐྱུངས་ཏེ། འཆོ་བཅང་གི་སྟོན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་
 དེ་འཆོ་བཅང་གི་སྟོན་དུ་བསྟེན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རང་རྒྱ་དུས་
 རུང་གི་སྟོན་ལས་བྱུང་བའི་བརྟུང་བ་དེ། ལུན་ཆོད་དུ་རུང་བའི་སྟོན་གྱི་མཆན་
 ཉིད་ཅེས་བེད། དེ་ལ་སྟོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག་རྒྱན་འབྲུམ་གྱི་ཁུ་བ་ཤིན་དུ་སྦྲ་བ་
 ཆོས་ཅན། ལུན་ཆོད་དུ་རུང་བའི་སྟོན་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེ་རང་རྒྱ་རྒྱན་འབྲུམ་ལས་བྱུང་བའི་བརྟུང་བ་ཤིན་དུ་སྦྲ་བ་ཡིན་པ་གང་
 ཞིག་དེའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་རྒྱན་འབྲུམ་དེ་དུས་རུང་གི་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རྒྱན་འབྲུམ་དེ་དུས་རུང་གི་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། འདི་ལྟ་
 སྟེ། རྒྱན་དང་བལ་པོ་སེའུ་དང་། འབྲ་གོ་དང་། ལྟར་ཁ་དང་། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བལ་པོ་སེའུ་ནི། སེ་འབྲུ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །རྩ་བར་
 འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་རུང་བའི་
 སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ལོངས་
 སྟོད་ཀྱི་མཐའ་ཞག་བདུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། ལུ་རམ་
 ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་ས་དང་། ལུ་རམ་ལས་སྐྱར་བའི་བརྟུང་བའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་དང་།
 ལོངས་སྟོད་ཀྱི་མཐའ་ཞག་བདུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུ་རམ་གྱི་བྱིན་
 རྒྱལ་ས་དང་། ལོངས་སྟོད་ཀྱི་མཐའ་ཞག་བདུན་པ་གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་བརྟུང་

བ་དེ་བྱ་རམ་ལ་སྐྱར་བའི་བརྟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གཉིས་ཀ་བྱུབ་ཏེ།
མདོ་རྩ་བ་ལས། གཞན་གཉིས་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ཡང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རང་ལུགས་ནི། བྱ་རམ་ལ་སྐྱར་བའི་བརྟུང་བ་ཤིན་དུ་སྐྱ་
བ་དེ། ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྐྱན་དང་། ཞག་བདུན་པའི་སྐྱན་གང་རུང་མིན་
ཀྱང་། དེ་གང་རུང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་རུང་བའི་སྐྱན་ཡིན་ནོ། །མདོ་རྩའི་
གཞུང་གི་དོན་ནི། བྱ་རམ་དེ་ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་རུང་བའི་
སྐྱན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས། བྱ་རམ་ལ་སྐྱར་བའི་བརྟུང་བ་དེ་ཡང་ཞག་
བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་རུང་བའི་སྐྱན་ཡིན་ཞེས་པའོ། །ཁ་ཅིག་སྐྱན་
ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་དེ་མི་འགལ་ཟེར་ན། དེ་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་
པོ་དེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུན་ཚོད་གྱི་
སྐྱན་ཡིན་ན། ཞག་དེའི་མཆན་མའི་ཐུན་དང་པོ་ཚུན་ཆད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
པའི་མཐའ་ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་། ཞག་བདུན་པའི་སྐྱན་ཡིན་ན། ཞག་བདུན་
ཚུན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་མཐའ་ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་། ཇི་སྲིད་འཆོ་བཅང་
གི་སྐྱན་ཡིན་ན། ཇི་སྲིད་འཆོའི་བར་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་མཐའ་ཅན་ཡིན་
པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན། བྱིན་རྒྱབས་ཅན་གྱི་སྐྱན་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གོང་དུ་སྐྱབས་ཟེན། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱན་
གསུམ་པོ་དེ་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྐྱན་དང་། ཞག་
བདུན་པའི་སྐྱན་གཉིས་པོ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྐྱན་
གྱི་རིགས་དང་། ཞག་བདུན་པའི་སྐྱན་གྱི་རིགས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།

མ་ཁྲབ་སྟེ། བྱ་རམ་ལ་སྐྱར་བའི་བརྟུང་བ་དེ། ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲན་གྱི་
 རིགས་དང་། ཞག་བདུན་པའི་སྒྲན་གྱི་རིགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཡང་། དེ་དེ་
 གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཐུན་ཚོད་
 དུ་རུང་བའི་སྒྲན་དུ་ཡང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
 ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་སྒྲན་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་དེ་གཉིས་གང་རུང་དུ་གྱུར་བའི་སྒྲན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་
 ན་རེ། སྒྲན་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་དེ་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཐུན་ཚོད་གྱི་མཐའ་ཚུན་
 ཆད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་རུང་བའི་སྒྲན་དང་། ཞག་བདུན་ཚུན་ཆད་དུ་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབ་དུ་རུང་བའི་སྒྲན་དང་། བད་ཇི་སྤྱི་འཆོའི་བར་དུ་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབ་དུ་རུང་བའི་སྒྲན་གསུམ་པོ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཏྲགས་དེར་
 ཐལ། ཨ་རུ་ར་ལས་སྐྱར་བའི་བརྟུང་བ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་དེ་དེ་གསུམ་གང་དུ་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབ་དུ་རུང་བའི་སྒྲན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། དེ་
 གསུམ་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་རུང་བའི་སྒྲན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་
 འབྲེལ་ལས། ཐུན་ཚོད་གྱི་མཐའ་དང་སྟན་ཅིག་འགལ་བ་མེད། ཅེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རང་རྒྱ་དུས་རུང་གི་སྒྲན་ལས་བྱུང་བའི་བརྟུང་བ་ཤིན་ཏུ་
 སྤྲ་བ་དེ། ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། ཟེར་ན། ཐུན་ཚོད་
 དུ་རུང་བའི་སྒྲན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ས་ཟིན་པའི་བྱ་རམ་ལས་སྐྱར་བའི་
 བརྟུང་བ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
 ཁྲབ་པ་ཁས། ཏྲགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ། རྩ་བར་འདོད་ན། བྱ་རམ་དེ་དུས་

རུང་གི་སྒྲིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་བཀག་ཟེན། ཁ་ཅིག
 རང་གི་དངོས་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དུས་རུང་གི་སྒྲིག་ལས་བྱུང་བའི་བརྟུང་བ་ཞིན་
 དུ་སྒྲིག་བ་དེ། ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲིག་གི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། ཐུན་ཚོད་
 དུ་རུང་བའི་སྒྲིག་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ས་ཟེན་མ་ཐག་པའི་བྱ་རམ་ལས་སྐྱར་
 བའི་བརྟུང་བ་ཞིན་དུ་སྒྲིག་བ་ཆོས་ཅན། མཆོད་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོད་བྱ་དེའི་
 ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། ཉགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་བྱུང་བོ། །འདོད་ན། དེའི་དངོས་
 རྒྱུར་གྱུར་པའི་དུས་རུང་གི་སྒྲིག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲིག་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ས་ཟེན་མ་ཐག་པའི་བརྟུང་བ་
 དེར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཁ་མའི་བརྟུང་བ་དེ་དུས་རུང་གི་སྒྲིག་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབ་ས་པའི་བརྟུང་བ་ཡིན་ན། དུས་
 རུང་གི་སྒྲིག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབ་ས་པའི་
 ར་དཀར་གྱི་བརྟུང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབ་ས་པའི་ར་དཀར་གྱི་བརྟུང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 བཅས་ལྡན་དག་སྒྲོང་རང་ཉིད་གནས་པའི་སྒྲིང་དེའི་ཉི་མ་ཕྱེད་ཡོལ་ནས།
 ཁྱོད་ལ་ལོངས་སྒྲོད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་དུས་རུང་གི་སྒྲིག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཉེ། བཅས་ལྡན་དག་སྒྲོང་གིས་རང་ཉིད་
 གནས་པའི་སྒྲིང་དེའི་ཕྱི་རོ་ར་འཐུང་དུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱ་རམ་
 ཞིང་དེ་དུས་རུང་གི་སྒྲིག་དངོས་ཡིན། བྱ་རམ་དེ་ཞག་བདུན་པའི་སྒྲིག་གི་
 རིགས་ཡིན། བྱ་རམ་ལས་སྐྱར་བའི་བརྟུང་བ་ཞིན་དུ་སྒྲིག་བ་དེ། ཐུན་ཚོད་དུ་

རུང་བའི་སྒྲོན་གྱི་རིགས་ཡིན། བྱ་རམ་ཤིང་བསྐྱེད་པའི་ཐལ་བ་དེ་རི་སྤྱིད་
 འཛོལ་བཅང་གི་སྒྲོན་གྱི་རིགས་ཡིན། དེར་མ་ཟད་བྱ་རམ་ཤིང་ལས་སྐྱར་བའི་
 བརྟུང་བ་ཤིན་ཏུ་སྒྲ་བ་དེ། ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲོན་གྱི་རིགས་ཡིན་ནོ། །བྱ་
 རམ་གྱི་ཤིང་བསྐྱེད་པའི་ཐལ་བར་མ་ཟད། ཤིང་ཀུར་ན་ལ་སོགས་པ་
 བསྐྱེད་པའི་ཐལ་བ་རྣམས་རི་སྤྱིད་འཛོལ་བཅང་གི་སྒྲོན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
 ཏུ་རུང་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཐལ་བའོ་ཤིང་ཀུར་ན་དང་། ཀ་བ་ཏི་ལ་དང་། ཨ་
 ལྷ་ཐ་དང་། ཨུ་དུམ་ཕ་ར་དང་། ཅུ་འོ་རྩ་རྣམས་ཀྱི་དེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། དེས་ན་དེའོ་ཞེས་པས་ཤིང་དེ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཐལ་བ་དེ་རི་སྤྱིད་
 འཛོལ་བཅང་གི་སྒྲོན་གྱི་རིགས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག ཐུན་ཚོད་དུ་
 རུང་བའི་སྒྲོན་ལ་དབྱེ་ན། ཞག་བདུན་པའི་སྒྲོན་དང་། རི་སྤྱིད་འཛོལ་བཅང་གི་
 སྒྲོན་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲོན་དུ་
 གྱུར་བའི་ཞག་བདུན་པའི་སྒྲོན་ཡང་མེད། དེར་གྱུར་པའི་རི་སྤྱིད་འཛོལ་བཅང་
 གི་སྒྲོན་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྒྲོན་བྱི་མ་གསུམ་པོ་དེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
 ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ལ་འགལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་
 བྱིན་རྒྱབས་ཅན་གྱི་སྒྲོན་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་
 བའི་སྒྲོན་ཡིན་ན། རང་གི་གྱུར་གྱུར་པའི་དུས་རུང་གི་སྒྲོན་ལས་མ་གྱུར་བས་
 འབྲུག་ཟེར་ན། ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲོན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཟེན་པའི་
 རྩམ་དྲངས་དང་། རུས་དྲངས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འབྲུག་པ་ཁས།
 ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཐུན་ཚོད་དུ་རུང་བའི་སྒྲོན་དུ་གྱུར་པའི་རྩམ་དྲངས་

ཡང་ཡོད། དེ་འདྲི་རུས་དྲངས་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་
 པའི་དུས་རུང་གི་སྐྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་སྐྱོད་ཆོད་དུ་རུང་བའི་སྐྱོད་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། དེ་དུས་སུ་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་ན། སྐྱོད་ཆོད་
 གྱི་མཐའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 རྩ་བ་དང་རུས་པ་གཉིས་དུས་རུང་གི་སྐྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་
 བཅས་ལྟན་དགོ་སྤོང་རང་ཉིད་གནས་པའི་སྤྱིང་དེའི་ཉི་མ་བྱེད་ཡོལ་ནས་
 ལོངས་སྤོད་དུ་མི་རུང་བའི་སྐྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདོ་རྩ་བ་ལས། ལྷན་
 མར་དང་། འབྲུ་མར་དང་། སྤང་རྩ་དང་། བྱ་རམ་གྱི་ཁུ་བ་དག་ནི་ཞག་བདུན་
 པའོ། །བྱ་རམ་དང་། ལྷགས་དང་། ལི་ཁར་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱ་རམ་
 གྱི་ཁུ་བ་ཉིད་གྱིས་འཕངས་སོ། །བདུད་རྩ་ནི་ལྷན་མར་དང་འབྲུ་བ་ཉིད་
 འོ། །ཞག་སྟོལ་ཞིང་བཅགས་པ་དག་ནི་འབྲུ་མར་དང་འབྲུ་བ་ཉིད་འོ། །ཞེས་
 པའི་གཞུང་འདིས། སྐྱོད་དེ་རྣམས་ཞག་བདུན་པའི་སྐྱོད་གྱི་རིགས་སུ་བསྟན་
 པ་ཡིན་ཀྱང་། གཞུང་འདིས་སྐྱོད་དེ་རྣམས་ཞག་བདུན་པའི་སྐྱོད་དུ་བསྟན་པ་
 ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞག་བདུན་པའི་སྐྱོད་ཡིན་ན། ཞག་བདུན་པར་བྱིན་གྱིས་
 བསྐྱབས་པའི་སྐྱོད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་རྒྱན་འབྲུམ་ལ་
 སོགས་པ་ཆམ་ཆོམ་དུ་བརྟུངས་པ་ལ་སྦྱར་བའི་བརྟུང་བ་བསྐྱབ་པའི་ཆོ།
 དང་པོར་ལག་ཉ་འགོག་པའི་བྱིན་ལེན་བྱས། དེ་རྗེས་དེ་ལྟར་སྦྱར་བའི་བརྟུང་
 བ་དེ་ཆགས་ལ་བཅགས་ནས། དེ་རྗེས་བྱ་བྱིར་གྱི་བྱིན་ལེན་བྱས་ཏེ། ལོངས་
 སྤོད་པར་བྱེད་དགོས་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆོ་དེ་འདྲི་

བརྟུང་བ་ལ་བཅས་ལྡན་དག་སྒྲོང་གིས་ཕྱི་ངོ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཆེ། སྤྱོད་སྤྱར་
 བཅགས་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་བྱིན་ལེན་དེ་ལག་ཉ་འགོག་པའི་བྱིན་ལེན་ཡིན་
 གྲང་། དེ་འདྲའི་བརྟུང་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ན་དེའི་དུས་ཀྱི་བྱིན་ལེན་དེ་བ་
 ཕྱིར་བྱིན་ལེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་བྱིན་ལེན་དེ་ཡང་ལག་ཉ་འགོག་
 པའི་བྱིན་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དུས་སུ་སྤྱོད་སྤྱར་བཅགས་ཀྱི་བྱིན་
 ལེན་དེ་ཞིག་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དུས་སུ་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ཞིག་
 གིས་བརྟུང་བ་དེ་ལ་རུང་ཆུ་རྒྱག་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་རྒྱབ་པས་བྱིན་ལེན་
 སྤྱོད་མ་ཞིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དག་སྒྲོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་རུང་ཆུ་
 རྒྱག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་རྒྱབ་པ་ལས་ཆགས་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་
 སོང་བའི་ཕྱིར། ཡང་དུས་རུང་གི་བཟའ་བ་ལྟ་བུ་དེ་རང་གིས་འདི་ལས་མི་བ་
 ལྟམ་དུ་སྒྲོ་ངེས་པར་བྱས་རྗེས་སྤྱོད་དུས་རུང་གི་བས་རྟེན་ཅིང་བ་བར་འདོད་
 བ་ལྟག་པོར་ཀྱི་ཆོ་ག་བྱ་བར་གསུངས་པས། དེའི་ཚུལ་ནི་འདུད་པ་སོགས་
 སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་བ་བར་འདོད་པའི་བས་དེ་ཉིད་བྱིན་ལེན་བྱས་ནས་ཡུལ་
 ཀྱི་མདུན་དུ་ཅོག་བྱར་འདུག་སྟེ། བཅུན་པ་སོགས་དགོངས་སུ་གསོལ།
 བདག་དག་སྒྲོང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ། ཞེས་པ་ནས། ལྷལ་དུ་གསོལ་གྱི་
 བར་ལན་གསུམ་བརྗོད་དེ། ཡུལ་གྱི་དག་སྒྲོང་དེས་ངོ་མཆམས་མ་བཅད་ན་
 ཁམ་གཅིག་ཅམ་ཐོས་ནས། བྱོད་ཀྱིར་བྱུར་གྱི་བཞུད་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་
 ཏོ། །དེས་ངོ་མཆམས་བཅད་ཟེན་ན་བས་དེ་ལ་ལོངས་མ་སྤྱོད་པར་སྤྱར་
 བཞིན་བརྗོད་ཏོ། །

བརྒྱད་པ་ལས་ཀྱི་གཞི་འཆད་པ་ལ།

༥ ཆོ་ག་ལས་འདས་ན་ལས་མི་འཆགས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
 ལྷ་སྒྲུབ་ལས། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་སྦྱིར་བསྟན་པ་ལ། དགོས་
 དོན་བཤའ་པ་དང་། བསྐྱུས་དོན་བཤའ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐབས་
 འདིར་འདུལ་བ་ནས་བཤའ་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤའ་པ་ལ་དགོས་
 པ་ཡོད་དེ། ལས་བྱེད་ཚུལ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ལས་
 བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་དེ་དང་དེ་ཆགས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་
 རྒྱུ་གས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སོགས་ལས་བྱས་པའི་དགོས་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 གཉིས་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་དགོ་འདུན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤའ་པ་དང་། ལས་ཀྱི་
 རྣམ་གཞག་དངོས་བཤའ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གྲངས་ཚང་བའི་བྱེད་པར་
 བཤའ་པ། ཁ་སྐོང་དུ་འོས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་བཤའ་པ། མི་མཐུན་པ་དང་
 བྲལ་བའི་བྱེད་པར་དང་གསུམ་ལས། །

སྐྱབ་བྱེད་དགོ་འདུན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལས་གྲངས་ཚང་བའི་བྱེད་པར།

༥ དང་པོ་ནི། གྲངས་ཚང་གི་བྱེད་པར་ལ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་
 དེ། དགོ་སྒྲོང་མ་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་ལས་དབྱུང་བའི་ལས་ལ། དགོ་སྒྲོང་པ་ནི་
 རྒྱ་དང་མ་ནི་རྒྱ་སྟེ་བཞི་བཅུ་འི་གྲངས་ཚང་དགོས། པའི་ལྷག་མའི་ལྷུང་བའི་

དབྱུང་བ་ལ་པ་ཉི་ཤུ་དགོས། དུལ་དབྱུས་སུ་བྱུང་མེད་དར་ཚོག་གིས་བསྟེན་
 པར་རྫོགས་པའི་ཆོ། པ་བཅུ་དང་མ་བཅུ་གཉིས་ཏེ་ཉེར་གཉིས་དགོས། དུལ་
 དབྱུས་སུ་དགོ་སྟོབ་མའི་སྟོམ་པ་དང་ཆངས་སྦྱོད་ཉེར་གནས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་
 དང་། འཁོར་ཉེར་འཛོག་དང་། འཁོར་མང་པོ་ཉི་བར་འཛོག་པའི་གནང་བ་
 སྦྱིན་པ་རྣམས་ལ་མ་བཅུ་གཉིས་དགོས། མཐའ་འཁོབ་ཏུ་བྱུང་མེད་དར་ཚོག་
 གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཆོ་པ་ལྷ་མ་བླ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་དགོས། དུལ་
 དབྱུས་སུ་སྦྱེས་པ་དར་ཚོག་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ཆོ་པ་བཅུ་དགོས།
 དགོ་སྟོང་མའི་དགག་དབྱེ་ལ་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་དང་བཅས་པ་པ་ལྷ་དང་
 མ་བཞི་སྟེ་དབྱ་དགོས། དགོ་སྟོང་མའི་མགུ་བ་སྦྱོད་པ་ལ་པ་བཞི་དང་མ་
 བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དགོས། མཐའ་འཁོབ་ཏུ་དགོ་སྟོབ་མའི་སྟོམ་པ་དང་། ཆངས་
 སྦྱོད་ཉེར་གནས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ་སྟོན་རོལ་གྱི་སྟོམ་པ་གཉིས་སྦྱིན་པ་དང་།
 དར་ཚོག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལོན་ཅིང་
 ལྷ་ལྷགས་ཉེར་གཅིག་གང་རུང་དང་ལྷན་པའི་དགོ་སྟོང་མ་ལ་འཁོར་ཉི་བར་
 འཛོག་པ་དང་། འཁོར་གསུམ་པན་ཆད་ཉི་བར་འཛོག་པ་སྟེ། འཁོར་མང་པོ་
 ཉི་བར་འཛོག་པའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་རྣམས་ལ་མ་བླ་དགོས། མཐའ་འཁོབ་
 ཏུ་སྦྱེས་པ་དར་ཚོག་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་། པའི་དགག་དབྱེ་ལ་
 དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་དང་བཅས་པས་པ་ལྷ་དགོས། དེ་དག་མ་གཏོགས་
 པའི་ལས་གཞན་རྣམས་ལ་དགོ་སྟོང་བཞིའི་གྲངས་ཆང་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ།
 ཀུན་མཁྱེན་མཆོ་སྒྲ་པའི་ཁྱིམ་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ཆོག་ལས། བཞི་བཅུ་ཉི་ཤུ་ཉི་

འབྲུག་གཉིས། །བརྩ་གཉིས་བཞི་བར་བདུན་མ་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། ཙ་བར། དབྱུང་བ་ལ་ནི་ཉི་འུ་ལ་སོགས་
 པ་དག་འདུན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གསུམ་པ་ནས་དྲུག་
 པའི་བར། ཡུལ་དབྱས་སུ་བྱད་མེད་དར་ཚོག་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་
 ནས། དབྱས་སུ་སྐྱེས་པ་དར་ཚོག་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་བར་ཏེ་བཞི་
 པོ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་ཤིང་། མཐའ་འཁོབ་ཏུ་སྐྱེས་པ་དར་ཚོག་གིས་བསྟེན་
 པར་རྫོགས་པ་ལ་པ་ལྔ་ཚང་དགོས་ཏེ། ཙ་བར། བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་ནི་
 བརྩ་ལ་སོགས་པའོ། །མཐའ་འཁོབ་དག་ཏུ་མེད་ན། འདུལ་བ་འཇིན་པ་དང་
 ལྔ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སོགས་ཀྱི་སྐྱས་གཞན་རྣམས་
 བསྟེན་ཏོ། །ཙ་ཏྲགས་བདུན་པ་གྲུབ་སྟེ། ཙ་བར། དག་སྟོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ལས་
 ནི་ཐ་དད་པ་ཉིད་དོ། །དགག་དབྱེ་ནི་དག་སྟོང་གི་དག་འདུན་ལ་ཡང་ངོ་། །
 ཞེས་པ་དང་། དེའི་ཤིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། དག་སྟོང་མའི་དགག་
 དབྱེ་ནི། དག་སྟོང་གི་དག་འདུན་ལ་ཡང་བྱ་དགོས་སོ། །ཡང་ཞེས་པས་དག་
 སྟོང་མའི་དག་འདུན་ལ་ཡང་དགོས་པར་བསྟེན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་བརྒྱད་པ་གྲུབ་སྟེ། ཙ་བར། མགྲུ་བ་དང་དབྱུང་བ་ནི་གཉིས་ཀ་ཚོགས་
 པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཙ་བའི་ཏྲགས་དགྲུ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཙ་བར།
 སྔ་རོལ་གྱི་སྟོམ་པ་གཉིས་དང་། འཁོར་དང་འཁོར་མང་པོ་ཉི་བར་འཇོག་པའི་
 གནང་བ་སྦྱིན་པ་དང་བཅས་པའི་དག་འདུན་གྱི་མཐའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་
 ཤིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། དག་སྟོང་མ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་སྟོན་

རོལ་གྱི་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་། ཆངས་སྒྱུ་ད་ཉེར་གནས་གྱི་སྒྲོམ་པ་གཉིས་
 དང་། འཁོར་འཛོག་པ་དང་། འཁོར་མང་པོ་ཉི་བར་འཛོག་པའི་གནང་བ་སྒྱུན་
 པ་དང་བཅས་པའི་དགེ་སློང་མའི་དགེ་འདུན་གྱི་གྲངས་གྱི་མཐའ་ནི། དུལ་
 དབུས་སུ་བཅུ་གཉིས་ཡན་དང་། མཐའ་འཁོར་ཏུ་མེད་ན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་
 དང་དུག་ཡན་ཆད་གྲངས་གྱི་མཐའ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅ་
 ཏྟགས་བཅུ་པའི་བྱར་དང་པོ་གཉིས་བྱུང་སྟེ། ཅ་བར་མཐའ་འཁོར་དག་ཏུ་
 མེད་ན། ཞེས་སོགས་དང་། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྒྲུང་བ་ལས། དགག་དབྱེ་
 ལ་ནི་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་གཏོགས་པ་ལྔ་ལ་སོགས་པ་དགེ་འདུན་ཡིན་
 ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེའི་ཏྟགས་བྱར་གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། ཅ་བར་
 ལྟག་མ་ནི་བཞི་ལ་སོགས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མའི་སྐབས་སུ་
 ཡང་། ཅ་བར། ལྟག་མ་དག་གི་ཆོགས་ནི་བཞིའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །

ཁ་སློང་འོས་པའི་ཆོས་གྱི་བྱུང་པར།

༥ གཉིས་པ་ནི། ལས་གྱི་ཁ་སློང་དུ་འོས་པ་ལ་ནི་སྒྱིར་བཏང་ལ་ཆོས་
 བཅོ་ལྔ་དང་ལྔན་པ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་མི་འདུག་པར་འགྲེང་བ་མ་ཡིན་པ།
 སྒྱུན་བསྐྱོ་ཆད་པའི་ལས་ལ་ནི་གང་ལ་བྱ་བའི་དུལ་དེ་མ་ཡིན་པ། འདུན་པ་
 དང་ཡོངས་དག་འབུལ་བ་པོ་མིན་པ་རྣམས་དགོས་ཏེ། ཅ་བར། མི་འདུག་
 པར་འགྲེང་བ་ནི་ཁ་སློང་བ་ཉིད་མིན་ནོ། ། གང་ལ་བྱ་བ་ཡང་མིན་ནོ། ། དེའི་

ཕྱིར་འདུན་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོ་ག་ལས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །དེ་
 གཉིས་དབུལ་བར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་
 ཟད་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པ། ཉམས་པ་མ་ཡིན་པ། མཆོམས་
 མེད་ཀྱི་ལས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ། སྡིག་ལྟ་ཅན་མ་ཡིན་པ། ས་གཞན་ན་གནས་
 པ་མ་ཡིན་པ། ཆོས་སྟོགས་དང་ཆོས་མིན་སྟོགས་ཐ་དད་དུ་བྱེ་བ་ན་ཆོས་
 མིན་སྟོགས་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དགོས་ཏེ། ཅུ་བར་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་
 པ་དང་། ཉམས་པ་དང་། མཆོམས་མེད་པ་བྱས་པ་དང་། སྡིག་པའི་ལྟ་བ་ཅན་
 དང་། ས་གཞན་ན་གནས་པ་དང་། ཐ་དད་པར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱང་མ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད། བསྐྱབ་པ་འབྱུང་བཅས་མ་ཡིན་
 པ་དགོས་ཏེ། ཅུ་བར་འབྱུང་པ་དང་བཅས་པ་ཡང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། མཆོམས་གཞན་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དགོས་ཏེ། ཅུ་བར། མཆོམས་
 གཞན་ན་གནས་པ་ནི་གང་གི་ཡན་ལག་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་པ་དགོས་ཏེ། རིག་ཆེན་རིན་
 ཆེན་སྤེང་བ་ལས། རྒྱལ་བ་དེས་གངས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་བར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་མཆོན་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པ་
 དང་། ལུས་ཐ་མལ་དུ་མི་གནས་པ་མིན་པ་དང་། ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྡན་པ་
 རྣམས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་དགོས་ཏེ། ཅུ་བར། འདི་ལ་མཆོན་མི་མཐུན་
 པ་གང་གི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དགོས་
 ཏེ། མི་སྤྱལ་སྤྱག་ལྟ་བུའི་ལུས་ཀྱི་ཚུལ་བཟུང་བའི་དགེ་སྟོང་གི་ལུས་དེ་མིའི་

ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱུང་བར་ཅན་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་དེ་
 དགོས་ཏེ། ལུང་ཁྱབ་ལས། སྒྲོན་པ་དང་། སེམས་འབྱུགས་པ་དང་། ཚོར་
 བས་གཟིར་བ་དང་། སྒྲེན་པ་དང་། ལྷགས་པ་དང་། འོན་པ་དང་། གཉིད་ལོག་
 པ་དང་། སྒྲོམས་པར་ཁྱགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གངས་སུ་བསྐྱངས་ཏེ་དགག་
 དབྱེ་བཀྱིས་ན་དགག་དབྱེ་བྱས་པ་ཞེས་བཀྱི་འཇམ། ཟུ་བ་ལི། དགག་དབྱེ་མ་
 བྱས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དག་འདུན་ནི་འདས་པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ལུང་དེའི་ཆོག་ཟུར་གྱི། ལྷགས་པ་དང་སྒྲེན་པ་
 དང་། སྒྲོན་པ་དང་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། སྒྲུ་ཤེས་དོན་གོ་
 ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དགོས་པར་བྱུགས་ལ་བསྟན་ཏོ། །

མི་མ་ཐུན་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་བྱུང་བར།

༥ གསུམ་པ་ནི། མི་མ་ཐུན་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱུང་བར་དང་ལྡན་པ་དགོས་
 བ། ལོག་ཕྱོགས་མི་མ་ཐུན་པ་ཇི་སྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། མ་འདུས་
 པའི་མི་མ་ཐུན་པ་དང་། འདུས་པ་བྱིར་བསྒྲོག་གི་མི་མ་ཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་
 པའི་བྱིར། དེ་ཡང་མ་འདུས་པའི་མི་མ་ཐུན་པ་སྐྱེད་པ་ལ་བྱུང་ཆོས་དུག་དང་
 ལྡན་པ་དགོས་སོ། །དེ་སྐྱབ་པ་ནི། དེ་སྐྱེད་པ་དེ་ལ་ལས་དེའི་མཆམས་ནང་
 དུ་གཏོགས་པ་དང་། ཁ་སྐྱོང་དུ་འོས་པ་དང་། ལུས་སམ་འདུན་པ་གང་རུང་
 གིས་མ་འདུས་པ་དང་གསུམ་དགོས་ཏེ། ཅ་བར། དེའི་མཆམས་ཀྱི་ཁོངས་

སྤྱ་གཏོགས་པ། ཁ་སློང་བར་འོས་པ། ལྷས་སམ་དེ་ལ་འདུན་པས་འདུས་
 པར་རྗེས་སྤྱ་མ་ཞུགས་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་དེ་
 སྤྱེད་པ་དེ་ལ་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཆད་ལས་བྱ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ།
 དེ་བྱ་བའི་ཡུལ་དག་སློང་དེ་མཆམས་ནང་དེ་ན་ཡོད་བཞིན་དུ་ཁོ་མ་འདུས་
 ཞིང་འདུན་པ་མ་སྤུལ་བར་ལས་ཆགས་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་
 ཁོ་ལ་ཆད་ལས་བྱེད་པའི་ལས་ཆགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ལྡན་གྱི་
 ཆད་ལས་བྱ་བའི་ཡུལ་དག་སློང་དེ་མ་འདུས་ན། དག་འདུན་གྱིས་ཆད་པའི་
 རྒྱ་བསྐྱགས་པའམ། གྲུབ་པ་གང་རུང་གི་སློ་ནས་ཆད་པ་གཙོད་པའི་ལས་
 ཆགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར་འདུ་བ་མི་སྟེར་ན་གྲགས་པ་ཅམ་གྱིས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་དེ་སྤྱེད་པ་ལ། སྤྱོས་པའི་གནང་བ་
 མ་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། སྤྱོས་པའི་དག་སློང་དེས་མ་འདུས་པ་དང་། འདུས་
 པ་ཕྱིར་བསྐྱོག་མི་འཆགས་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལ་སྤྱོས་པའི་གནང་བ་དེ་སྟེར་བ་
 ཡིན་ཏེ། ཅ་བར། སྤྱོས་པའི་གནང་བ་ཐོབ་པས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད། དེ་སྤྱེད་པ་ལ་མཆམས་ནང་དེར་
 དག་སློང་རྣམས་ཀྱིས་དག་སློང་དེ་ཡོད་པར་སེམས་པའམ། ཡིད་ཀྱི་ཡོད་
 པར་འཕྲིག་པ་གང་རུང་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་གང་རུང་མེད་ན་དག་
 སློང་སྟེང་གི་མཆམས་ནང་ན་ཡོད་པ་རྣམས་ལས་གྲུལ་དེར་མ་འདུས་པར་
 ལས་བྱས་པས་ལས་ཆགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། བསམ་པ་ཐག་
 པ་ནས་བཅུ་ཏེ་ཞེས་པ་ནས་དག་པའི་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདུལ་བ་ཕྱིར་བསྒྲོག་གི་མི་མཐུན་པ་སྒྱུང་
 པ་དེ་ལ་བྱུང་ཆོས་བརྒྱུད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་སྐྱབ་པ་ནི། དེ་སྒྱུང་
 པ་དེ་ལ། དེ་སྒྱུས་པ་པོ་དེ་ལས་དེའི་མཆོམས་ནང་དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་
 དང་། གང་ལ་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཆད་ལས་བྱ་བའི་ཡུལ་མིན་པ། སྒྱུང་ལམ་ལས་མ་
 ཉམས་པ། ལུས་ངག་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། རྩོན་སྒྲོལ་བ་སོགས་མ་ཡིན་པའི་
 ངག་བསྐྱམས་པ། ཕྱིར་བསྒྲོག་ཆགས་མི་འཆགས་གྱི་འདུལ་བར་གཏོགས་
 པའི་བསྐྱབ་པ་ཤེས་པ། གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་དང་ཞེ་འཁོར་མེད་པ་སྟེ་བྱུང་
 ཆོས་བདུན་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཏེ། ཅུ་བར། ཕྱིར་བསྒྲོག་པར་བྱེད་པ་ཡང་
 གང་ལ་ལས་དེ་བྱེད་པ་དེ་ལས་གཞན་པས། གལ་ཏེ་མི་མཐུན་པ་ལྡན་ན་སྒྱུང་
 ལམ་ལས་མ་ཉམས་པ་དང་། རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་
 བསྐྱམས་པས་མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་དང་། ནང་དང་བཅས་པ་མ་གཏོགས་པ་
 བྱི་མི་མཐུན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདུན་པོ་དེའི་སྟངས་
 པའི་ཉེ་འཁོར་ན་གནས་པ་དགོས་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་དགོ་འདུན་གྱིས་མ་
 ཐོས་ན། ཁོས་ཕྱིར་བསྒྲོག་གི་ཆོག་སྒྲིམ་གྱང་དོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

བརྒྱ་ཅུ་གཅིག་འཐད་པ་དང་བསྐྱབ་པ་སོ་སོའོ་དབྱེ་བ་བཤའ་བ།

༥ གཉིས་པ་ལས་གྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་བཤའ་བ་ལ། འདིར་བསྟན་
 ལས་དེ་ལ་བརྒྱ་ཅུ་གཅིག་ཡོད་པའི་འཐད་པ་བཤའ་བ། དེ་རྣམས་གྱི་བསྐྱབ་

བཤད་པ། སོ་སོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། རྟེན་གང་ལ་ལས་གང་བཞག་པ་དང་
 བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། དགོ་སྒྲོང་གི་དགོ་འདུན་གྱིས་ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་
 པའི་ལས་དེ་ལ་བརྒྱ་ཙུ་གཅིག་ཡོད་དེ། ལུང་གཏམ་གྱི་གཞི་ལས། བཙུན་པ་
 ལས་དག་དུ་མཆིས། ཉེ་བར་འཁོར་བརྒྱ་ཙུ་གཅིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལས་བརྒྱ་ཙུ་གཅིག་པོ་དེ་རྣམས་བསྐྱབ་ན། གསོལ་བ་
 འབར་ཞིག་པའི་ལས་དང་། གསོལ་བའི་སྟེང་དུ་བརྗོད་པ་མཇུག་སྟུང་དང་
 བཅས་པ་ཙམ་གྱི་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་། གསོལ་བའི་སྟེང་དུ་བརྗོད་པ་
 དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་མཇུག་སྟུང་དང་བཅས་པའི་གསོལ་བཞིའི་ལས་
 དང་གསུམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་གཏམ་གྱི་གཞི་ལས། བཙུན་པ་ལས་དུ་
 དག་གིས་ལས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས། ཉེ་བར་འཁོར་གསུམ་དག་གིས་ཏེ།
 གསུམ་གང་ཞེ་ན། གསོལ་བའི་ལས་དང་། གསོལ་བ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་
 དང་། གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 པ་ནི། གསོལ་བ་འབར་ཞིག་པའི་ལས་དེ་ལ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་དང་། གསོལ་
 གཉིས་ཀྱི་ལས་དེ་ལ་བཞི་བཙུ་ཙུ་བདུན། གསོལ་བཞིའི་ལས་དེ་ལ་སུམ་ཙུ་
 ཐམ་པ་ཡོད་དེ། ལུང་གཏམ་གྱི་གཞི་ལས། བཙུན་པ་ལས་བརྒྱ་ཙུ་གཅིག་པོ་
 གང་དག་ལགས་པ་དེ་ལ་གསོལ་བའི་ལས་དག་ནི་དུ། གསོལ་བ་དང་གཉིས་
 ཀྱི་ལས་དག་ནི་དུ། གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་དག་ནི་དུ་མཆིས། བཀའ་
 སྩལ་བ་ཉེ་བར་འཁོར་གསོལ་བའི་ལས་ནི་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞིའོ། །གསོལ་བ་དང་
 གཉིས་ཀྱི་ལས་ནི་བཞི་བཙུ་ཙུ་བདུན་འོ། །གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ནི་སུམ་

ཅུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཉི་ཤུ་ཙུ་
 བཞི་ཡོད་དེ། གསང་སྟོན་དུ་བསྐྱོས་པས་སྟོག་དུ་བར་ཆད་ཅི་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱ་
 བའི་དེ་དང་། ལས་སྟོབ་དུ་འོས་པས་དགོ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་སྒྲར་ཡང་བར་ཆད་
 ཅི་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱ་བའི་དེ། སོ་ཐར་གྱི་མདོ་གདོན་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱ་བའི་དེ།
 གསོ་སྦྱང་གི་ཆེ་ལྷུང་མ་ཐུན་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་བྱ་བའི་དེ། གསོ་སྦྱང་གི་
 ཆེ་ལྷུང་བ་བྱང་མ་བྱང་ཡིད་གཉིས་ཟ་ན་དེའི་ཕྱིར་དུ་བྱ་བའི་དེ། གསོ་སྦྱང་གི་
 ཆེ་དགོ་འདུན་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་ཚོད་ན་དེ་ཞི་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱ་བའི་དེ། གསོ་སྦྱང་
 གི་ཆེ་དགོ་འདུན་རྣམས་ལ་ལྷུང་བ་ཞིག་བྱང་ལ་ལྷུང་བ་གང་བྱང་མ་ངེས་པའི་
 ཆེ་དེ་བྱིན་རྒྱལ་ས་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱ་བའི་དེ། དགག་དབྱེའི་ཆེ་དགོ་འདུན་
 ཐམས་ཅད་ལྷུང་བ་དང་བཅས་པར་གྱུར་ན་ལྷུང་མ་ཐུན་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་
 བྱ་བའི་དེ། དགག་དབྱེའི་ཆེ་ལྷུང་བ་བྱང་མ་བྱང་ཡིད་གཉིས་ཟ་ན་དེ་ཞི་བའི་
 ཕྱིར་དུ་བྱ་བའི་དེ། དགག་དབྱེའི་ཆེ་དགོ་འདུན་ལྷུང་བ་ལ་ཚོད་པར་གྱུར་ན་དེ་
 ཞི་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱ་བའི་དེ། དགག་དབྱེའི་ཆེ་དགོ་འདུན་རྣམས་ལ་ལྷུང་བ་ཞིག་
 བྱང་ལ་གང་བྱང་མ་ངེས་པའི་ཆེ་བྱིན་རྒྱལ་ས་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱ་བའི་དེ།
 དབྱར་ཁས་སྒྲང་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱ་བའི་དེ། ཞི་བའི་རྣམས་བག་བཤམ་ཞི་བའི་རྣམས་
 གང་ལ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་དེ་བྱིན་རྒྱལ་ས་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱ་བའི་དེ། སྤ་
 བརྒྱུད་གདིང་རྒྱུའི་ཆོས་གོས་དེ་འདིང་བ་པོ་ལ་གཏད་པའམ་ཆོས་གོས་
 གསུམ་ག་ངན་པའི་དགོ་སྦྱང་གྲང་བྱ་རྣམས་ལ་དགོ་འདུན་གྱི་རས་ཡུག་
 ཆེན་སྒྲིན་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱ་བའི་དེ། སྤེ་བོ་པལ་ཆེ་བ་མ་དད་པའི་སྦྱོད་པ་དང་

བཅས་ནས་བྱིམ་རྣམས་སུ་འཇུག་པ་རྣམས། དེ་ལས་ལོག་ནས་བྱིམ་རྣམས་
 སུ་སོ་སོར་འཇུག་པ་གོ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱ་བའི་དེ། ཞེས་ངོར་འབྲུ་བའི་གྲངས་
 སུ་གཞུག་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ། གཞོགས་འབྲུས་བྱེད་པའི་གྲངས་སུ་གཞུག་པ་ལ་
 བྱ་བའི་དེ། བསྐྱོ་བ་རྣ་ལ་གཞོན་པའི་གྲངས་སུ་གཞུག་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ། ཅང་
 མི་སྤྱོད་བར་རྣ་ལ་གཞོན་པའི་གྲངས་སུ་གཞུག་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ། སྤྱོད་བས་
 ལོངས་སྤྱོད་འབྱེད་ནས་ཆུང་དུར་སོང་བའི་སྤྱིན་བདག་གི་བྱིམ་ནས་བཅ་
 མི་བཅ་བའི་བསྐྱོ་བ་སྤྱིན་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱ་བའི་དེ། ཡང་དེ་འབྲུའི་བསྐྱོ་བ་དེ་
 གཞོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱ་བའི་དེ། དག་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་པ་འདེབས་པའི་བྱིམ་བདག་
 ལ་ལྟར་བཟེད་ཁ་དབུབ་པའི་ཆེ་བྱ་བའི་དེ། དེ་ཉིད་བཟེད་པ་གསོལ་ན་དེའི་
 ཕྱིར་དུ་བྱ་བའི་དེ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀམ་ལ་ཉམ་ལས། གསང་དང་
 རང་དུ་བྱི་ཕྱིར་དང་། །གསོ་སྤྱོད་དེ་ལ་ལྟར་བཅས་དང་། །དེ་ལ་དག་འདུན་
 ཡིད་གཉིས་དང་། །ཚོད་དང་དེས་ཉིད་མ་ཡིན་དང་། །དེ་ཡི་དོན་དུ་ལྡ་པོ་དག་
 ཐམས་ཅད་དགག་དབྱེར་གཏོགས་པ་ཡིན། །དབྱར་གནས་ཁས་སྤངས་ཉིད་
 དང་ནི། །ཞི་བའི་རྣམས་དང་ཞོར་འབྲུ་དང་། །ཆོས་གོས་སྤྱོད་བརྒྱུད་གཏད་པ་
 དང་། །ཆོས་གོས་སྤྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། །གནས་ངན་ལེན་ནི་བརྗོད་པ་
 དང་། །གྲངས་སུ་གཞུག་པ་བཞི་དག་དང་། །བྱིམ་གྱི་སྤྱོད་དང་དེ་གཞོགས་
 དང་། །ལྟར་བཟེད་ཁ་དབུབ་བྱ་བ་དང་། །དེ་ཉིད་བསྐྱོག་པར་བྱ་བ་དག་གསོལ་
 བ་འབའ་ཞིག་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱོ་བ་ལ་ནི་གཞོན་
 རྣམས་ཏོགས་སྤྱོད་ལ། དེ་ཡི་དོན་དུ་ལྡ་པོ་དག་ ཐམས་ཅད་དགག་དབྱེར་

གཏོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་པས། དགག་དབྱེད་སྐབས་ཀྱི་ལས་གོང་དུ་བཤད་
 པའི་ལྷ་པོ་དེ་བསྟན། །ཞི་བའི་རྣམ་དང་ནོར་འབྲུ་དང་། །ཞེས་པ་གཉིས་གྲངས་
 གཅིག་ཏུ་བྱ་ལ། །ཆོས་གོས་སྤྲ་བརྒྱུད་གཏད་པ་དང་། །ཆོས་གོས་སྦྱིན་པར་
 བྱ་བ་དང་། །ཞེས་པས་བསྟན་པ་གཉིས་གྲངས་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་ནོ། །གསོལ་
 གཉིས་ཀྱི་ལས་བཞི་བཅུ་ཅུ་བདུན་ཡོད་དེ། གསོ་སྦྱོང་གི་གནས་ལ་སློ་མ་ཐུན་
 ཀྱི་ཕྱིར་དུ་བྱ་བའི་དེ། དཀྱིལ་འཁོར་བའི་མཆམས་སམ་མཆམས་པོ་ཆེ་
 བཅད་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ། མཆམས་པོ་ཆེའི་ནང་དུ་ཆོས་གོས་དང་མི་འབྲལ་
 བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པའི་དེ། རྩོས་ཤིང་སེམས་འབྱུགས་པའི་དགོ་སྦྱོང་འགའ་
 ཞིག་ལས་བྱེད་པའི་གནས་སུ་རད་རོད་བྱེད་པ་དེས་མི་མ་ཐུན་པ་སྦྱེད་པར་
 མི་འགྱུར་བའི་གནང་བ་སྦྱིན་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ། དགག་དབྱེད་བྱེད་པ་པོ་བསྐྱོ་བ་
 ལ་བྱ་བའི་དེ། དབྱར་གནས་པའི་དགོ་འདུན་ལ་གནས་མལ་སྟོབས་པ་པོ་བསྐྱོ་
 བ་ལ་བྱ་བའི་དེ། རུང་ཁང་གསར་དུ་བཅུག་པའི་ཆེ་དེའི་ས་གཞི་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབ་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ། སྤྲ་བརྒྱུད་གདིང་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱ་བའི་དེ། སྦྱོང་བ་པའི་
 ཞལ་ཏ་བྱེད་པའི་སློ་མ་ཐུན་པར་བྱ་བ་ལ་བྱེད་པའི་དེ། ལག་གི་སྒྲ་དང་ལག་
 དཔོན་གང་ཡང་རུང་བ་བསྐྱོ་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ། གནས་ཁང་བསྐྱོ་བ་ལ་བྱ་བའི་
 དེ། ཟས་ལ་བསྐྱོ་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ། ཐུག་པ་འབྲེམ་པ་བསྐྱོ་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ།
 བག་ཆོས་འབྲེམ་པ་བསྐྱོ་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ། ཐུན་ཆེགས་འབྲེམ་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ་
 དང་། སྦྱོང་དབྱེད་འགྱུར་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ་དང་། གོས་སྦྱེད་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ་དང་།
 གོས་འབྱེད་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ་དང་། དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་སྦྱེད་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ་

དང་། དབྱར་གྱི་རས་ཆེན་འབྱེད་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ་དང་། མངག་གཞུག་པ་བསྐྱོ་
 བ་ལ་བྱ་བའི་དེ་དང་། མངོས་འཆོས་པ་བསྐྱོ་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ་དང་། དགོ་འདུན་
 ཚོད་པ་བྱུང་བའི་ཆེ་མངོན་སུམ་གྱི་འདུ་བའི་གཟུ་བོ་བསྐྱོ་བའི་དེ། དེའི་ཆེ་
 གཟུ་བོས་མ་ཞི་ན་དགོ་འདུན་གྱིས་གསལ་བ་དང་། གསལ་བའི་གསལ་བ་
 གཉིས་བསྐྱོ་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ། ཚོད་པ་སྐྱེད་པ་པོ་བསྐྱོ་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ། དགོ་
 འདུན་ཚོད་པ་བྱུང་བའི་ཆེ་ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་པ་པོ་བསྐྱོ་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ། གང་
 ཟག་གི་ཁང་པའི་གཞི་རྩུང་བ་བསྐྱར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱ་བའི་དེ། གཙུག་
 ལག་ཁང་གི་གཞི་རྩུང་བ་བསྐྱར་པ་གསོལ་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ། བྲིམ་སུན་འབྲིན་
 པའི་དགོ་སྒྲོང་ལ་ལྷུང་བ་སྐྱེད་པའི་གང་ཟག་བསྐྱོ་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ། ཆེས་ཀྱན་
 པ་དང་ནད་པ་སོགས་ལ་ཆོས་གོས་སྐྱམ་སྐྱར་དང་འབྲལ་བར་མི་འགྱུར་བའི་
 གནང་བ་སྐྱིན་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ། ལག་གི་སྒྲ་ལ་ལོ་དུག་ཚུན་ཆད་དུ་སྐྱར་གྱི་
 གནང་བ་སྐྱིན་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ། ལྷུང་བཟེད་འབྲིམ་པ་བསྐྱོ་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ།
 དགོ་སྒྲོང་པ་མ་མང་པོ་བྲིམ་པ་མ་དད་པའི་སྐྱོད་པ་བྱེད་ཅིང་བྲིམ་རེ་རེའི་ནང་
 དུ་འཇུག་པ་དེ་རྣམས་བྲིམ་སོ་སོར་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་བསྐྱོ་བ་ལ་
 བྱ་བའི་དེ། དགོ་སྒྲོང་མའི་སྐྱོན་པ་བསྐྱོ་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ། སོར་བཤགས་གྱི་
 ཉེས་པ་སྐྱང་བའི་ཕྱིར་དུ། རྒྱགས་སྐྱལ་བའི་གང་ཟག་བསྐྱོ་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ།
 གནས་དབྱུང་བྱས་པའི་དགོ་སྒྲོང་པ་ལ་དགོ་སྒྲོང་མས་བྲུག་མི་བྱ་བའི་བསྐྱབ་
 པ་སྐྱིན་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ། འཁོར་སྐྱོང་རྒྱས་ཤིང་བསྐྱེད་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་
 བཅུ་གཉིས་ལེན་པའི་དགོ་སྒྲོང་མ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཁོར་ཉེ་བར་

འཛོག་པ་དང་། འཁོར་མང་པོ་ཉི་བར་འཛོག་པའི་གནང་བ་སྒྱུན་པ་ལ་བྱ་བའི་
 དེ་གཉིས། དགོ་སྒྲོང་གན་པོ་དང་ནད་པ་ལ་འཁོར་བའི་གནང་བ་སྒྱུན་པ་ལ་བྱ་
 བའི་དེ། དགོ་སྒྲོང་དེ་གཉིས་ལ་བྱ་བའི་གནང་བ་སྒྱུན་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ།
 མཆམས་ཐ་དད་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ན་གནས་པའི་དགོ་སྒྲོང་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་
 པ་ཐུན་མོང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱ་བའི་དེ། དགོ་སྒྲོབ་མའི་སྒྲོམ་པ་མཛོས་པ་ལ་
 བྱ་བའི་དེ། ཆངས་སྒྱུད་ཉི་གནས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྒྱུན་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ། དགོ་
 སྒྲོང་མ་རང་གི་བྱ་དང་བྱིམ་དུ་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བ་ལ་གནང་བ་སྒྱུན་པ་ལ་བྱ་
 བའི་དེ། ལུ་གོ་བྱུང་བའི་དགོ་སྒྲོང་མ་རང་གི་ཉི་དུ་དང་འབྲེལ་བའི་ལོངས་སྒྱུད་
 ཀྱི་གནང་བ་སྒྱུན་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ། དབྱར་མཆམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་དགོ་འདུན་
 ཀྱི་ཆེད་དུ་ཞག་བཞི་བཅུ་འགྲོ་བར་གནང་བ་སྒྱུན་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ་རྣམས་སྐྱ་
 ཡོད་དེ། ཀམ་ལ་ཉམ་ལས། གནས་དང་མཆམས་ནི་གཉིས་པོ་དང་། །མི་
 འབྲེལ་སྒྲོས་དང་དགག་དབྱེ་དང་། །གནས་མལ་སྒྲོབས་བར་བྱེད་པ་
 དང་། །རུང་བའི་ས་གཞི་བསྐྱོ་བ་དང་། །སྐྱ་བརྒྱུང་དང་ནི་དེ་འདིང་དང་། །སྒྲོང་
 དང་ལག་གི་སྒྲ་དང་ནི། །གནས་ཁང་བསྐྱོ་ལ་སོགས་པ་དང་། །གཟུ་དང་
 གསལ་དང་སྐྱེད་པ་དང་། །ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་བར་བྱེད་པ་དང་། །ཁང་པ་ཁང་
 ཆེན་བསྐྱན་པ་དང་། །སྐྱེད་དང་འབྲེལ་བར་མི་འགྱུར་དང་། །སྐྱན་དང་ལྷུང་
 བཟེད་འབྲིམ་པ་དང་། །མ་དད་གོ་བར་བྱ་བ་དང་། །སྒྲོན་པ་དང་ནི་ནགས་
 ལྷུལ་དང་། །ཕྱག་མི་བྱ་དང་མང་ཕྱིར་དང་། །འཁོར་བ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་
 ནི། །རྟེན་པ་གཅིག་ཏུ་བྱ་ཕྱིར་དང་། །བསྐྱབ་པ་སྒྱུན་དང་ཉིར་གནས་དང་། །བྱ་

དང་ཉི་དུའི་ཕྱིར་འགོ་བ། །གསོལ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་དེས་བསྟན་ཚུལ་གཞན་རྣམས་ནི་རྟོགས་སྒྲ་ལ།
 མཆམས་ནི་གཉིས་པོ་དང་། ཞེས་པས་ལས་གཅིག་བསྟན། གནས་ཁང་བསྟོ་
 ལ་སོགས་པ་དང་། །ཞེས་པའི་སོགས་ཁོངས་ནས། ཟས་ལ་བསྟོ་བ་ནས་
 མངོས་འཆོས་པ་བསྟོ་བའི་བར་བཅུ་གཉིས་བསྟན། མང་ཕྱིར་ཞེས་པས་
 འཁོར་ཉིར་འཛོག་དང་། འཁོར་མང་པོ་ཉིར་འཛོག་གི་དེ་གཉིས་བསྟན། ལུ་
 དང་ཉི་དུའི་ཕྱིར་འགོ་བ་ཞེས་པས་ལས་གསུམ་བསྟན་རྟོ། །གསུམ་པ་ནི།
 གསོལ་བཞིའི་ལས་དེ་ལ་སྒྲུམ་ཅུ་ཡོད་དེ། དག་སྟོང་པ་མ་གང་རུང་དུ་སྒྲུབ་
 པའི་དེ། རབ་རུ་འབྱུང་འདོད་ཀྱི་ལྷ་སྟེགས་ཅན་ལ་དག་བསྟེན་གྱི་སྟོམ་པ་
 སྒྱིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་ལྷ་བ་བཞིའི་བར་དུ་མཁན་པོས་སྒྱུར་བའི་གོས་ཀྱི་གནང་
 བ་སྒྱིན་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ། དཀྱིལ་འཁོར་པ་དང་མཆམས་པོ་ཆེའི་མཆམས་
 བཅད་པ་འགོལ་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ། གནས་ནས་སྒྱུང་བས་བཟོད་པ་གསོལ་ན་
 མཐུན་པ་སྒྱིན་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ། མཐུན་པ་སྒྱིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་མཐུན་པའི་གསོ་
 སྟོང་སྒྱིན་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ། རྟན་རུར་གྱི་ལས། བསྟེགས། སྒྲ། བསྒྲ། ཕྱིར་
 འབྱེད། མ་མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ། ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་གནས་ནས་
 དབྱུང་བ། སྟེག་ལྷ་མི་གཏོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་བདུན་པོ་ལ་བྱ་བའི་དེ།
 གནས་ནས་སྒྱུང་བ་དེ་བདུན་པོས་བཟོད་པ་གསོལ་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ། སྟོ་བ་
 སྟོད་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ། མགྱ་བ་སྟོད་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ། གཞི་ནས་སྟོ་བ་སྟོད་པ་
 ལ་བྱ་བའི་དེ། གཞི་ནས་མགྱ་བ་སྟོད་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ། ཡང་སྟོ་སྟོད་ལ་བྱ་

བའི་དེ། ཡང་མགུ་སྒྱུ་ད་ལ་བྱ་བའི་དེ། དག་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་ལས་
 དབྱུང་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ། སྒ་བརྒྱུང་དབྱུང་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ། དཔ་བས་འདུལ་བ་
 སྒྱུན་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ། མ་སྒྱུ་ས་པའི་འདུལ་བ་སྒྱུན་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ། དེའི་ངོ་མོ་
 ཉིད་འཆོལ་དུ་གཞུག་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ། དག་འདུན་དབྱེན་བྱེད་བ་བཞེག་པའི་
 ཕྱིར་བསྒྲོ་བར་བྱ་བའི་དེ། དེ་རྗེས་སྒྲུག་ས་བ་བཞེག་པའི་ཕྱིར་བསྒྲོ་བར་བྱ་
 བའི་དེ། བྱིམ་སྒྱུན་འབྱེན་བཞེག་པའི་ཕྱིར་བསྒྲོ་བར་བྱ་བའི་དེ། བཀའ་སྒོ་མི་
 བདེ་བ་བཞེག་པའི་ཕྱིར་བསྒྲོ་བར་བྱ་བའི་དེ། དག་ཚུལ་དང་དག་སྒྲོང་སྒྲིག་
 ལྷ་མི་གཏོང་བ་བཞེག་པའི་ཕྱིར་བསྒྲོ་བར་བྱ་བའི་དེ། གནས་ནས་ལྷུང་བའི་
 དག་སྒྲོང་མའི་རྗེས་སྒྲུ་སྒྲུག་ས་བ་ལས་བཞེག་པའི་ཕྱིར་བསྒྲོ་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ།
 དག་སྒྲོང་མ་དགོན་མཆོག་གཏོང་བ་ལས་བཞེག་པའི་ཕྱིར་བསྒྲོ་བ་ལ་བྱ་བའི་
 དེ། དག་སྒྲོང་མ་འཐབ་གྲོལ་བྱེད་བ་བཞེག་པའི་ཕྱིར་བསྒྲོ་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ།
 དག་སྒྲོང་མ་བདེ་ཞིང་གནས་བ་བཞེག་པའི་ཕྱིར་བསྒྲོ་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ། དག་
 སྒྲོང་མ་བདེ་ཞིང་གནས་སྒྲུ་འཇུག་བ་བཞེག་པའི་ཕྱིར་བསྒྲོ་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ།
 དག་ཚུལ་སྒྲིག་ལྷ་མི་གཏོང་བ་བསྐྱེལ་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ། ཐུན་མོང་བའི་པམ་བ་
 འཆབ་མེད་བྱུང་བ་ལ་བསྐྱེལ་བ་སྒྱུན་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ་རྣམས་སྒྲུ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཀམ་ཤ་ཏམ་ལས། བསྐྱེན་བར་རྫོགས་བར་བྱ་བ་དང་། །ལྷ་སྒྲིག་ས་
 གནས་དང་མཆོལ་ས་འགྲོལ་དང་། །མཐུན་སྒྱུན་གསོ་སྒྲོང་བདུན་པོ་
 དང་། །བརྒྱུད་དང་དཔ་དང་མ་སྒྱུ་ས་དང་། །དེ་ཉིད་འཆོལ་དུ་གཞུག་བ་
 དང་། །བསྒྲོ་བར་བྱ་བ་རྣམས་དང་ནི། །ཉམས་བ་སྒྱུན་བར་བྱ་བ་དག་གསོལ་

དང་བཞིའི་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བསྟན་ཚུལ་གཞན་
 རྣམས་ཏྲོགས་སྒྲ་ལ། བདུན་པོ་དང་ཞེས་པས་ནན་ཏུར་གྱི་ལས་བདུན་གྱི་སྒྲོ་
 རྣམས་གནས་དབྱུང་བྱ་བའི་དེ་དང་། གནས་དབྱུང་དེ་དག་ལ་བཟོད་པ་བྱ་བའི་
 དེ་གཉིས་བསྟན། བརྒྱད་དང་། ཞེས་པས་སྒྲོ་བ་དང་། མགུ་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ་
 གཉིས་ནས་སྒྲ་བརྒྱད་དབྱུང་བའི་དེའི་བར་བརྒྱད་བསྟན། བསྒྲོ་བར་བྱ་བ་
 རྣམས་དང་ནི། ཞེས་པས་དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པ་བསྒྲོག་པའི་བྱིར་བསྒྲོ་
 བ་ལ་བྱ་བའི་དེའི་ལས་ནས། སྒྲིག་ལྷ་མི་གཏོང་བའི་དགོ་ཚུལ་བསྒྲིལ་བ་ལ་
 བྱ་བའི་དེའི་ལས་ཀྱི་བར་བརྒྱ་གཅིག་བསྟན་ཏོ། །

རྟོན་གང་ལ་ལས་གང་བཞག་པར་བཤད་པ།

༥ བཞི་པ་རྟོན་གང་ལ་ལས་གང་བཞག་པ་ནི། སྐྱེས་པ་ཁོ་ནའི་རྟོན་ལ་
 བྱ་བའི་ལས་བྱུག་ཡོད་དེ། དགོ་སྒྲོང་མའི་སྟོན་པ་བསྒྲོ་བའི་ལས་དང་། དགག་
 དབྱེ་བྱེད་པ་པོ་བསྒྲོ་བའི་དེ། རས་ཆེན་སྐྱེད་པ་པོ་བསྒྲོ་བའི་དེ། གཟུ་པོ་བསྒྲོ་
 བའི་དེ། གསལ་བ་དང་གསལ་བའི་གསལ་བ་བསྒྲོ་བའི་དེ། ཚོད་པ་སྐྱེད་པ་
 པོ་བསྒྲོ་བའི་དེ་རྣམས་སྒྲ་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱད་མེད་ཁོ་ནའི་རྟོན་ལ་བྱ་བའི་
 ལས་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་དེ། བྱུག་མི་བྱ་བའི་བསྐྱབ་པ་སྐྱིན་པའི་དེ། གནས་
 རྣམས་དབྱུང་བའི་དགོ་སྒྲོང་མའི་རྗེས་སྒྲ་ཕྱོགས་པ་ལས་བསྒྲོག་པའི་བྱིར་བསྒྲོ་
 བ་ལ་བྱ་བའི་དེ། དགོན་མཆོག་གཏོང་བ་ལ་བྱ་བའི་དེ། འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་

ལ་བྱ་བའི་དེ། བདེ་ཞིང་གནས་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ། བདེ་ཞིང་གནས་འཇུག་ལ་
བྱ་བའི་དེ། སྒོན་རོལ་གྱི་སྒོམ་པ་གཉིས་སྒྱུན་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ་གཉིས། འཁོར་
དང་འཁོར་མང་ཉེ་བར་འཛོག་པའི་གནང་བ་སྒྱུན་པའི་དེ། རང་གི་བྱ་ཆུང་
དུ་དང་ལྟན་ཅིག་ཉལ་བའི་གནང་བ་སྒྱུན་པའི་དེ། ཉེ་དུ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྲེལ་
བའི་གནང་བ་སྒྱུན་པའི་དེ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ལས་གཞན་པལ་ཆེ་བ་
དེ་རྣམས་ནི་སྒྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ལ་གཞག་གོ། ༥༥ ཁོ་ན་
རེ། ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོགས་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ལས་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བའི་ཚུལ་དེ་
གང་ཡིན། ལས་ཆགས་པའི་དུས་རིམ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ལས་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བའི་
ཚུལ་ཡོད་དེ། ལས་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་དགོས་པར་བཤད་པའི་མ་མཐའི་
དགོ་འདུན་གངས་ཆང་བས་ལས་དེའི་ཆོ་གའི་ཆིག་ཐོས་ཤིང་། དགོས་ཆེད་
གོ་བ་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བའི་སྒྲིང་ནས་འཛོག་དགོས་ཏེ། ཅུ་བར་རང་གི་འོས་
པའི་དགོ་འདུན་གྱིས་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
པའི་ཤུགས་བསྟན་གྲུབ་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། ལས་དེ་
ལ་རང་གི་འོས་པའི་དགོ་འདུན་བཞི་ཆོ་གས་པའི་དགོ་འདུན་གང་ཡིན་པ་
དེས། ལས་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ལས་དེ་བྱས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་
པའོ། །འདི་སྐད་བསྟན་ཏེ་གལ་ཏེ་དགོ་འདུན་གྱིས་ལས་དེ་མ་ཐོས་ན་ལས་
དེ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རང་གི་ཞེས་སྒྲོས་པ་ནི་དགོ་འདུན་ཉུང་བ་བསལ་
ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་གྱིས་ནི་དགོ་འདུན་བཞི་མ་འོངས་
པའི་གང་ཟག་གིས། འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་ལས་གསུམ་པོ་གང་བྱས་གྲང་

མི་འཆགས་པར་བསྟན་ཏོ། །ལས་ཆང་མ་ཉམས་སུ་མ་སྤྱོད་ཀྱང་། ལས་དེའི་
གསོལ་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ན། ལས་དེའི་བརྗོད་བ་ཉམས་སུ་མ་སྤྱོད་ཀྱང་ལས་
དེ་ཆགས་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། ཅུ་བར། གསོལ་བ་ཐོས་ན་དེ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དག་འདུན་དང་ཉན་དུ་གཞུག་
པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་གསོལ་བ་ཅམ་ཐོས་ན་ཡང་
ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་དེ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅམ་ཐོས་པས་ལས་དེ་བྱས་པ་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་དེ།
དར་ཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་དག་སྤྱོད་འགའ་ཞིག་གིས་
ལྷག་མའི་ལྷང་བ་དབྱུང་བའི་ཆེ་གསོལ་བའི་ལས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ། གཉིད་དུ་
སོང་བའམ། ལངས་ནས་གཞན་དུ་སོང་བའམ། ཞེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་
གནས་ཀྱང་དེའི་ལས་ཆགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷང་གཏམ་གྱི་གཞི་ལས།
ལྷག་མའི་ཉེས་པ་བྱུང་བ་དེ་དབྱུང་བར་ལས་ཀྱི་ཆོག་རྣམས་བྱེད་དེ། གསོལ་
བ་བྱས་པ་དང་། དེ་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་ནས་ལས་ཀྱི་ཆོག་གསུམ་མཐུག་
ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལངས་པ་དེ་ལྷ་བྱ་ནི་སད་བཞིན་ཉེས་པ་འབྱུང་བ་ལ་གཉིད་
ལོག་བཞིན་ཆངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ནི་བསྟེན་རྫོགས་
སུ་བསྐྱབ་པའི་དར་ཆོག་སོགས་ཀྱི་གསོལ་བ་ཞིའི་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་ལ་
འགྲེལ། །ལས་ཆགས་པའི་དུས་ཡོད་དེ། གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་དང་།
གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་དང་། གསོལ་བཞིའི་ལས་ཏེ་ལས་གསུམ་པོ་དེ་རང་
རང་གི་ཕལ་ཆེར་ཏེ་ལས་དེ་དང་དེའི་སུམ་གཉིས་བྱས་པའི་ཆེ་ན་ཡང་ལས་

དེ་དང་དེ་ཆགས་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར་ཆིག་པལ་ཆེར་བྱས་པ་
 ཉིད་ན་བྱས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། གསོལ་བའི་
 བདག་ཉིད་དམ་བཤེད་པའི་བདག་ཉིད་གྱི་ཆིག་པལ་ཆེར་བྱས་པ་ཉིད་ཅེས་
 བྱ་བ་སྐྱམ་གཉིས་བཤེད་ཟེན་ན་སྐྱམ་ཆ་བཤེད་པའི་ཆེ་ན། རིལ་གྱི་བཤེད་
 ཟེན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། གསོལ་
 བཤེད་ལ་དོན་གྱི་སྐྱབས་སུ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཆེ་པལ་ཆེར་ཏེ་སྐྱབས་གཉིས་
 བྱས་པ་ཉིད་ན་སྐྱམ་ཆ་ལུས་ཀྱང་ལས་བྱས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཡང་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ལ་ནི་ཁོའི་འོག་ནས་གསོལ་བ་
 མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ལས་དེའི་སྐྱམ་གཉིས་བྱས་པ་ན་ལས་དེ་ཆགས་
 པ་ཡོད། གསོལ་གཉིས་གྱི་ལས་ལ་ནི་བཤེད་པའི་འོག་ན་བཤེད་པ་འོག་མ་
 མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ལས་དེའི་བཤེད་པའི་སྐྱམ་གཉིས་བྱས་པ་ན་ལས་
 དེ་ཆགས་པ་ཡོད། གསོལ་བ་ཞིའི་ལས་ལ་བཤེད་པ་གསུམ་པ་དེ་ཉིད་གྱི་འོག་
 ན། བཤེད་པ་གཞན་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་བཤེད་པ་གསུམ་པ་དེ་ཉིད་གྱི་
 སྐྱམ་གཉིས་བྱས་པ་ན་ལས་དེ་ཆགས་པ་ཡོད་དེ། ཅ་བར་འོག་མ་མེད་པ་
 ལའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། ཆིག་གང་ལ་ཆིག་འོག་མ་
 མེད་པ་དེ་ནི་ཆིག་འོག་མ་མེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་
 ལས་ལ་ནི་དེ་ཉིད་འོག་མ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གསོལ་བ་དང་གཉིས་གྱི་ལས་
 ནི་ལས་བཤེད་པ་འོག་མ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་ལ་ནི་
 ལས་བཤེད་པ་གསུམ་པ་འོག་མ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་ཆིག་པལ་ཆེར་

བྱས་པ་ཉིད་ན་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། རིག་
ཆེན་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལས་སྤྱོད་ཚུལ་དང་ཆགས་དུས་སོགས་བཤའ་བ།

༥ གསུམ་པ་ངག་དོན་ནི། འདུལ་བ་ནས་བཤའ་པའི་ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་བྱ་
བའི་ལས་ཆགས་པ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་ཆགས་པའི་བྱ་དེ་ཆོས་རྣམས་ཆང་དགོས་
ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཆང་ན་དེ་ལྟར་བྱས་པའི་ལས་མི་འཆགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་
ཆོ་གའི་ནི། ཞེས་པ་ནས་ལས་བྱེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པའི་བར་ལ། དགོ་སྤྱོད་གི་
དགོ་འདུན་གྱིས་ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་ཆགས་པའི་ལས་དེ་ལ་བྱ་དེ་ཆོས་དུ་མ་ཡོད་
དེ། དགོ་སྤྱོད་གྲངས་ཆང་བ་ཆོག་གའི་ཆོག་བྱེད་ཀྱང་མ་འཁུལ་བ་ལས་བྱེད་
པ་དང་བཅས་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། །

གྲངས་ཆང་དང་འོས་ཆོས་བཅས་ལ་དོགས་དཔྱད།

༥ ཅུ་བའི་གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་དགོ་སྤྱོད་མའི་ལྷག་མའི་དབྱུང་བ་
ལ་པ་ཉི་ཤུ་དང་། མ་ཉི་ཤུ་སྟེ་བཞི་བརྒྱ་ངེས་པར་མི་དགོས་སོ། །ཞེ་ན། དེ་
དགོས་པར་ཐལ། དེའི་དབྱུང་བ་ལ་དགོ་སྤྱོད་བཞི་བརྒྱ་ལས་གཅིག་གིས་
མ་ཆང་ན་དེའི་དབྱུང་བའི་ལས་མི་འཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོ་སྤྱོད་མའི་སོ་

ཐར་གྱི་མདོ་ལས། གཉིས་ཀའི་དགོ་འདུན་བཞི་བརྩུང་གཅིག་གིས་མ་ཆང་
 བའི་ཆོག་ས་ཀྱིས་དགོ་སྒྲོང་མ་དེ་འབྲིན་པར་བྱེད་ན་དགོ་སྒྲོང་མ་དེ་ཡང་མ་
 བྲིན་ལ། གཉིས་ཀའི་དགོ་འདུན་དེ་དག་གྲང་སྒྲུང་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དགོ་སྒྲོང་པའི་ལྷག་མའི་དབྱུང་བ་ལ་པ་
 ཉི་ཤུ་ངེས་པར་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཅུ་བའི་དམ་བཅའ་དེའི་བྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། དེའི་ལྷག་མའི་དབྱུང་བ་ལ་པ་ཉི་ཤུར་གཅིག་མ་ཆང་ན་དེའི་དབྱུང་
 བའི་ལས་མི་འཆགས་པའི་བྱིར་ཏེ། དགོ་སྒྲོང་པའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལས།
 དགོ་སྒྲོང་ཉི་ཤུར་གཅིག་གིས་མ་ཆང་བའི་ཆོག་ས་ཀྱིས་དགོ་སྒྲོང་དེ་འབྲིན་
 པར་བྱེད་ན་དགོ་སྒྲོང་དེ་ཡང་མ་བྲིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དགོ་
 སྒྲོང་མའི་མགུ་བ་སྒྲུང་བ་ལ་པ་བཞི་དང་། མ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་མ་ཆང་ན་པ་མ་
 གང་རུང་གཅིག་གི་དགོ་འདུན་གྱི་གྲངས་མ་ཆང་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས། དགོ་
 སྒྲོང་པ་མ་གཉིས་ཀའི་དགོ་འདུན་གྱིས་མགུ་བ་སྒྲིན་པའི་ལས་མི་འཆགས་
 པ་གང་ཞིག དགོ་སྒྲོང་བཞིའི་གྲངས་ཆང་དགོས་པའི་ལས་རྣམས་ལ་དགོ་
 སྒྲོང་བཞི་མ་ཆང་ན། ལས་ཆགས་པ་ལ་དགོས་པའི་དགོ་སྒྲོང་གི་དགོ་འདུན་
 གཞི་མ་གྲུབ་དགོས་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཅུ་བར། དགོ་འདུན་དུ་མ་
 གྱུར་བ་དག་གིས་མི་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་
 བར། ལྷག་མ་དག་གི་ཆོག་ས་ནི་བཞིའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱས་པ་
 ལ་ཁོ་ན་རེ། པའི་དབྱུང་བ་ལ་པ་ཉི་ཤུ་ངེས་པར་དགོས་པ་དེ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དུལ་དབྱས་སུ་པ་ཉི་ཤུ་དང་། མཐའ་ཁོབ་ཏུ་པ་བརྩུས་པའི་དབྱུང་བའི་

ལས་ཆགས་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུལ་དབུས་སུ་དགོ་སྒྲོང་བཅུ་མཐའ་
 ཁོབ་ཏུ་དགོ་སྒྲོང་ལྡས། དར་ཆོག་གིས་སྦྱེས་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ལས་
 ཆགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། འདིར་མ་བྲལ་སྟེ། འོ་ན་དུལ་དབུས་སུ་དགོ་སྒྲོང་
 པ་ཉི་ཤུ་ཡོད་བཞིན་དུ་པ་བཅུ་ཅམ་གྱིས་པའི་ལྷག་མའི་དབྱུང་བའི་ལས་བྱས་
 པས་ལས་ཆགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དུལ་དབུས་སུ་པ་བཅུ་ཡོད་བཞིན་དུ་
 པ་ལྷ་ཁོ་ནས་དར་ཆོག་ལ་བརྟེན་པའི་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་ལས་བྱས་པས་ལས་
 ཆགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྲལ་པ་ཁས། ཏྲགས་བྱལ་སྟེ། ལུང་ཁྱུ་བ་ལས།
 བཅུན་པ་བཅུར་ཡང་མཆིས་ལ་མཆིས་བཞིན་དུ་འདུལ་བ་འཇིན་པ་དང་།
 ལྡས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བགྱིས་ན་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཞེས་བགྱི་འཇ།
 ལྷ་པ་ལི། བསྟེན་པར་རྫོགས་ཞེས་བགྱི་སྟེ། རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་འདས་
 པ་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་
 ཆགས་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་གངས་ཀྱི་ཁ་སྒྲོང་བྱེད་པ་དེ་ལ། མི་འདུག་པར་
 འགྲུང་བ་མ་ཡིན་པ་སོགས་རང་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་ཆོས་བཙུ་
 ལྷ་པོ་དེ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་ལྡན་པ་ཞིག་ངས་པར་དགོས་སོ། །ཟེར་ན། དེམ་པ་
 བཞིན་འགོག་པ་ནི། དེའི་དང་པོ་དེ་དང་ངས་པར་ལྡན་པ་མི་དགོས་པར་ཐལ།
 མི་འདུག་པར་འགྲུང་བའི་དགོ་སྒྲོང་པས་ཁ་སྒྲོང་བྱས་ནས་ལས་དེ་ཆགས་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་མལ་པའི་ལམ་ལ་འགོ་བཞིན་པའི་དགོ་སྒྲོང་པས་ཁ་
 སྒྲོང་བྱས་པས་ལས་དེ་ཆགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་གྲོགས་སྟོན་མི་
 འདོད་པའི་ཆེ་ན་ལམ་ལ་འགོ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་དགོ་སྒྲོང་པས་གསོ་སྦྱོང་

གི་ལས་བྱས་པས་ལས་ཆགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཙ་བར། འགྲོན་པོ་མི་
 སྒྲོད་ན་འགྲོ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཤིག་ཆེན་རིན་ཆེན་
 ཐེང་བ་ལས། ལམ་འཛིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོ། ལམ་གྲོགས་ཀྱི་འགྲོན་པོ་
 དག་མི་སྒྲོད་ན་འགྲོ་བཞིན་དུ་གསོ་སྦྱོང་བྱ་བ་ལ་མི་རིགས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ལས་གང་ཡིན་པ་ཆགས་པའི་ཁ་སྐྱོང་བྱེད་
 པ་དེ་ལ། ལས་དེ་གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ངས་པར་དགོས་པ་དེ་ཡང་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། གསོ་སྦྱོང་གི་ལས་གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་གསོ་སྦྱོང་དུ་
 ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་དེའི་ཁ་སྐྱོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསོ་སྦྱོང་གི་ལས་
 དེ་མཆམས་ནང་དེ་ན་གནས་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱེད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ན་གནས་པའི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆགས་པ་ལ་ཁ་སྐྱོང་
 བྱེད་པའི་དགེ་སྦྱོང་དེ་མཆམས་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྤྲིག་ལྟ་
 ཅན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ངས་པར་དགོས་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དེ་གཉིས་ཀྱིས་རེ་རེ་ནས་ཁ་སྐྱོང་བྱས་ནས་ལས་བྱས་པས་ལས་ཆགས་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་རེ་རེ་ནས་ཁ་སྐྱོང་བྱས་ནས་ལས་བྱས་
 པས་ཆོས་མིན་སྤྲོགས་ཀྱི་ལས་ཆགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆམས་ནང་
 གཅིག་ཏུ་དགེ་འདུན་ཆོས་སྤྲོགས་དང་། ཆོས་མིན་སྤྲོགས་གཉིས་སུ་བྱེ་
 བའི་ཆོ་གཉིས་ཀས་སོ་སོར་ལས་བྱས་པས་ལས་ཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཙ་
 བར་འདི་ལ་སོ་སོའི་རང་གི་ལས་ནི་ཆགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་

འགྲེལ་ལས། ལས་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་དགོ་འདུན་བྱེ་བ་འདི་ལ་ཕྱོགས་
སོ་སོའི་ལས་ཐ་དད་པར་བྱས་པ་ནི་ཐ་དད་པར་ཆགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མཆམས་ནང་གཅིག་ཏུ་དགོ་འདུན་ཆོས་སྤྱོད་བདག་གིས་
ཆོས་མིན་པ་སྤྱོད་བདག་ལས་ལོགས་སུ་ལས་བྱས་པས་དེ་ཙམ་ཀྱིས་དགོ་
འདུན་དབྱེ་བར་བྱེད་མི་རུས་ཤིང་། ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྤྱོད་བདག་གིས་མཆམས་
ནང་གཅིག་ཏུ་ཆོས་སྤྱོད་བདག་ལས། དབྱེ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པའི་
སྒོ་ནས་དེ་དག་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱས་ཟིན་པ་ན་དགོ་འདུན་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་
བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཅུ་བར་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དག་གིས་དབྱེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་
མཆམས་ཀྱི་ནང་དུ་ལས་ཐ་དད་པར་བྱས་ན་དེ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་།
དེའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ་ལུང་བྲངས་པ་ལས། སུ་དག་གིས་གོ་བྱ་ཤིང་གྱི་བའི་
དགོ་འདུན་བྱེ་བར་གྱུར། ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྤྱོད་བདག་གིས་མཆམས་ཀྱི་ནང་དུ་
གནས་གཅིག་ཏུ་གསོ་སྦྱོང་མ་འདྲེས་པར་བྱས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལས་དེ་ཆགས་པ་ལ་ཁ་སྒོང་གི་དགོ་སྦྱོང་དེ་བསྐྱབ་པ་
འཁྱུལ་བཅས་མ་ཡིན་པ་ངེས་པར་དགོས་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་
ཁ་སྒོང་བྱས་ཏེ་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཆགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་ལྟར་ཐུན་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་ལས་ཆགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
འདྲའི་ལས་ཆགས་པ་ལ་ལས་དེའི་ཁ་སྒོང་གི་དགོ་སྦྱོང་ཐམས་ཅད་ལྟར་བ་
དང་བཅས་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གལ་ཏེ་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ལ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ལྟར་བ་ཤེས་སམ་ཡིད་གཉིས་སུ་གྱུར་ན། ཞེས་པ་དང་། ཀམ་ཤ་

ཏམ་ལས། བདག་ཅག་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ནི་ལྷུང་བ་དང་བཅས་པར་གྱུར་
ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལས་དེའི་ཁ་སྐོང་ལ་མཆོན་མ་ཐུན་
པ་ངེས་པར་དགོས་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། མའི་དགག་དབྱེ་དང་མའི་
མགུ་བ་དང་དེའི་དབྱུང་བ་དང་། བྱད་མེད་དར་ཆོག་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་
པ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་ལ་ངེས་པར་མཆོན་མི་མ་ཐུན་པ་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ལས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་ལ་གཉིས་ཀའི་དགོ་འདུན་དགོས་པ་གང་
ཞིག་དགོ་སྐོང་པ་མ་གཉིས་མཆོན་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་རང་ལྷགས་
ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྐབས་བྱེད། ཁ་ཅིག་ལས་དེའི་ཁ་སྐོང་ལ་ས་གཞན་ན་གནས་
པ་མ་ཡིན་པ་ངེས་པར་དགོས་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ས་གཞན་ན་
གནས་པའི་དགོ་སྐོང་གིས་སྤྲ་བརྒྱུད་གདིང་བའི་ལས་བྱས་པས་ལས་ཆགས་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མ་གྲུབ་སྟེ། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་གྲེང་བ་ལས།
ས་གཞན་ན་གནས་པ་དག་ལ་ཡང་སྤྲ་བརྒྱུད་གདིང་བ་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་
དགོ་སྐོང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་རིགས་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་ཁ་སྐོང་ལ་མཆོམས་གཞན་ན་གནས་
པ་མ་ཡིན་པ་ངེས་པར་དགོས་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་ལས་བྱས་པས་
ལས་ཆགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆོམས་ཤར་མར་གནས་པའི་དགོ་སྐོང་
གིས། མཆོམས་རྒྱབ་མའི་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་བྱས་པས་ལས་ཆགས་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཤར་མ་རྒྱང་པ་ཡ་གཅིག་བཞག། དེ་རྒྱབ་མར་ཡ་གཅིག་
བཞག་པའི་དགོ་སྐོང་འགའ་ཞིག་གིས་གཉིས་ཀའི་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་བྱས་པས་

ལས་ཆགས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གཅིག་ཏུ་རྒྱུ་པ་ཡ་གཅིག་ལ་
 གཅིག་ཏུ་ཡ་གཅིག་ན་གཉིས་ཀར་གནས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་
 རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། མཆོམས་གཅིག་ཏུ་གང་གི་རྒྱུ་པ་ཡ་གཅིག་བཞག་
 ལ། མཆོམས་གཅིག་ཏུ་རྒྱུ་པ་ཡ་གཅིག་བཞག་ན་དེ་མཆོམས་གཉིས་ཀར་
 གནས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་། དེས་ན། མཆོམས་འདབ་
 འབྱར་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཆོ། མཆོམས་གང་ཡང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ས་ནོན་པའི་རྩ་ས་
 རེ་ལྟེ་དང་ཤིང་ལེབ་ལྟ་བུའི་ཁར་བསྐྱད་ནས། དག་སྒོང་དེས་ངེ་ཅམ་ནོན་པའི་
 གནས་དེ་དག་ཏུ་དབྱར་ཁས་ལེན་བྱས་ན་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་
 ལས། །ནོན་པའི་རྩ་ས་དེས་མཆོམས་ངེ་ཅམ་ནོན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་མཆོམས་
 དེ་དག་ཐམས་ཅད་དུ་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལས།
 ཐམས་ཅད་ནོན་པ་ལ་གནས་པས་དབྱར་གནས་པར་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལ་ནི་
 གནས་པར་ཁས་སྒྲུངས་པ་མི་འཆགས་པ་མིན་ཏེ། ཆགས་པ་ཁོན་ཡིན་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་། དེ་བཞིན་དུ་རབ་བྱུང་བསྟན་རྫོགས་སོགས་དར་
 ཆོག་གི་སྐབས་སུ་རིགས་འབྲེལ། །གཞན་ཡང་། བསྟན་རྫོགས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
 ཁ་སྒོང་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དེས་པར་དགོས་པ་དེ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་ཡིད་ཆེས་ན་མཁན་པོ་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱས་
 པས་བསྟན་རྫོགས་ཀྱི་ལས་ཆགས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ལུང་ཁྱབ་ལས།
 བཙུན་པ་མཁན་པོ་སྟོན་པས་བསྟན་པར་རྫོགས་པར་བགྱིས་ན། བསྟན་པར་
 རྫོགས་ཞེས་བགྱི་འཕ། ལུ་པ་ལི་བསྟན་པར་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བསྟན་

པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ནི་འདས་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། །

མི་མཐུན་པ་དང་འབྲས་བུའི་བྱེད་པར་དོགས་དབྱེད།

༥ ཁ་ཅིག ལྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདུས་པ་བྱིར་བཞེས་གི་མི་
མཐུན་པ་བསྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འབྲུག་པར་ཐལ། དེ་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོང་དུ་མི་
འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། རྒྱལ་བ་ནི་མི་མཐུན་པ་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། ཁ་
སྐྱོང་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས།
རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མཆོམས་ཀྱི་ནང་ན་བཞུགས་ལ་དགོ་
འདུན་འདུས་པར་རྗེས་སུ་མ་ཞུགས་པར་དགོ་འདུན་གྱི་ལས་བྱེད་པ་ནི་མི་
མཐུན་པ་ཉིད་དུ་མི་འབྱུང་ཏེ། དེ་ནི་དགོན་མཆོག་གཞན་ཡིན་པས་དགོ་
འདུན་གྱི་ལས་མི་མཐུན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ་
།ཞེས་པ་དང་། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས་ཀྱང་། རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་
མཆོམས་ནང་ན་བཞུགས་པ་ནི། མ་འདུས་ཀྱང་དགོ་འདུན་གྱི་ལས་ལ་མ་
འདུས་པའི་མི་མཐུན་པ་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དགོན་མཆོག་གཞན་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷང་དེ་དག་གི་དོན་སྦྱོར་བ་དག་
དོན་དུ་སྒྲིལ་ན། བདག་ཅག་གི་ལྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཀྱི་
མཆོམས་ནང་ན་ཡོད་ཅིང་དགོ་འདུན་གྱི་ལས་ལ་མ་འདུས་པས། མ་འདུས་

པའི་མི་མ་ཐུན་པ་མི་སྐྱེ་བར་མ་ཟད་ཁྱོད་གངས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་དུ་ཡང་མི་རུང་སྟེ།
 ཁྱོད་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་པར་མ་ཟད་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་
 གྲང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །དེས་ན་མཆོམས་དུ་མར་དར་ཆོག་ལ་
 བརྟེན་ནས་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་ལས་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་
 འགྲོའོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཅུ་བའི་དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པར་ཐལ། སྟོན་
 པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཕྱིར་བསྐྱོག་གི་ལས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་ལས་
 ཆགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེས་ལག་རྩམ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ལས་
 ལ་ཕྱིར་བསྐྱོག་བྱས་པ་གང་ཞིག ལག་རྩམ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ལས་
 ཆགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་བྱས་པས། དེར་ཐལ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱིས་ལག་རྩམ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་མི་རུང་ཞེས་ཕྱིར་བསྐྱོག་བྱས་པའི་
 ཕྱིར་རྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 འདིར་མ་ཁྱུ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཅུ་བར། ལག་རྩམ་དག་དང་རྒྱུ་རྩམ་
 དང་། །དེ་ལྟ་བུ་ཡི་མི་རྣམས་ནི། །བྲང་སྟོང་ཆེན་པོས་དགག་པ་མཛད། །ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལག་རྩམ་དེ་ལ་བསྟེན་
 རྫོགས་ཀྱི་སྒོམ་པ་སྐྱེ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་ན།
 ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལག་རྩམ་བསྟེན་པར་རྫོགས་
 པའི་ལས་ལ་ཕྱིར་བསྐྱོག་བྱས་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལས་དེའི་ཕྱིར་བསྐྱོག་
 ཏུ་འགྱུར་བ་དེ་ལ། ལས་གྲུལ་དེར་དངོས་སུ་ཕྱིན་པའི་སྟོན་ནས། ལས་འདི་མི་
 རུང་ཞིང་འདི་མི་འཆགས་པས་མ་བྱེད་ཅིག ཅེས་པའི་ཆོག་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའི་

སྒྲི་ནས་ལས་བྱེད་པ་ལས་དངོས་སུ་བསྒྲོག་པ་ཞིག་དགོས་པ་གང་ཞིག་སྒྲོན་
 པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་བསྒྲོག་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་
 གྱེ། ལས་ལ་ཕྱིར་བསྒྲོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་གོ་དོན་ཞིག་བཞག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་བྱུང་གྱེ། སྒྲོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལག་རྒྱུ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་
 དགག་པའི་བཅས་པ་མཛད་པ་གང་ཞིག་དེས་དེ་ལྟར་མཛད་པས། དེས་དེ་
 ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་ལས་ལ་ཕྱིར་བསྒྲོག་བྱས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་སྒྲར་གྱི་ལུང་གིས་བྱུང་བོ། །གཉིས་པ་བྱུང་གྱེ། སྒྲོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 ཏ་ཅང་ཀུན་ཆེས་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དགག་པའི་བཅས་པ་མཛད་པས།
 དེས་དེ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་ལས་ལ་ཕྱིར་བསྒྲོག་བྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་
 ཁས། དེར་ཐལ། ཅ་བར། ཀུན་ཆེས་པ་དང་གཞོན་ཆེས་དང་། །དེ་ལྟ་བུ་ཡི་མི་
 རྣམས་ནི། །དང་སྤྱོད་ཆེན་པོས་དགག་པ་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཁ་ཅིག་སྒྲོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཕྱིར་བསྒྲོག་བྱས་ན་ཡང་ཕྱིར་བསྒྲོག་མི་
 འཆགས། ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་ལས་གྲུལ་དེར་བྱོན་ནས། ལས་
 དེ་མི་འཆགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ན་ལས་དེ་མི་འཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་
 དོན་མེད་ཀྱི་ཆོག་མི་གསུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འོད་ལྡན་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་དང་བཅས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། དེས་དེ་བྱས་ན་ཆགས་པར་ཐལ། དེ་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངའ་
 བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོ་འདུན་གྱིས་དེ་བྱས་ན་དེ་ཆགས་པ་གང་

ཞིག་དག་འདུན་གྱི་གསུང་ལས་དེའི་གསུང་བཅན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་འདུན་
 གྱི་ཁྱིམས་དང་འགལ་ན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཅས་པ་དང་མ་འགལ་ན་
 ལྟར་བ་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས། ཁ་ཅིག་འདིས་
 ཕྱིར་བསྐྱོད་ཀྱང་མི་འཆགས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་ཁ་སྐྱོང་དུ་རུང་བ་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དག་འདུན་ལ་གཡོ་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། ལས་མཁན་དེ་
 གངས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོང་ལ་ངེས་པར་དགོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཁ་སྐྱོང་གི་ཆོས་
 གཞན་ཆང་གི་སྟེང་དུ་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལྟག་ཆད་མེད་པར་ཤེས་པ་
 དགོས་ཏེ། དེ་མིན་ན་ཁ་སྐྱོང་དང་ལས་བྱེད་པ་པོར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་
 བར། དེ་དག་ནི་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་ནོ། །ཉམས་པ་མ་བྱས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་གངས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོང་མི་བྱེད་པར་ལས་མཁན་འབའ་
 ཞིག་བྱེད་ན་ཆོས་བཞི་ལྡན་དགོས་ཏེ། བསྟུན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་གསོ་རུང་
 ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ། ལྟ་བ་མཐུན་པ། མཆོམས་གཞན་ན་གནས་པ་མིན་པ་
 རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཤེས་པ་རྣམས་དགོས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བྱ་དོན་
 གྱི་གཞི་ལ། བསྐྱབ་བྱ་སེམས་ཅན་མིན་པ་ལ་བྱ་བ་དང་། དེ་སེམས་ཅན་ལ་
 བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདུལ་བ་བསྐྱས་པ་ལས། དེ་དག་གྱང་གཞི་གཉིས་ལ་
 བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་དུ་བགྱང་བ་དང་སེམས་ཅན་དུ་བགྱང་བ་མིན་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞི་བའི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱིན་བརྒྱབ་བྱ་རྒྱུའི་རས་
 ལུག་ལྟ་བུ་ནི་དེར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཀྱི་

བསྐྱབ་བྱ་སེམས་ཅན་མིན་པ་དེ་ཡིན། མཆམས་པོ་ཆེ་གཅོད་པའི་ས་གཞི་
 དཔག་ཆད་བྱེད་དང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ནི། དེ་གཅོད་པའི་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་
 ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སེམས་ཅན་མིན་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། ཀམ་ལ་ཉམ་ལས། གནས་
 དང་མཆམས་ནི་གཉིས་པོ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྤ་བརྒྱུང་དབྱུང་
 རྒྱུའི་ཆོས་གོས་ལྟ་བུ་ནི། དེ་དབྱུང་བའི་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
 སེམས་ཅན་མིན་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། ཅ་བར། དབྱུང་བ་དག་ལ་ནི་བརྗོད་པ་གསུམ་
 མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཡང་། བསྐྱབ་བྱ་རབ་བྱུང་མིན་
 པའི་སེམས་ཅན་ལ་བྱ་བ་དང་། རབ་བྱུང་ལ་བྱ་བ་གཉིས་ལས། སྤར་ལྷ་
 རྟེན་གས་ཅན་ཡིན་ཞིང་ད་ལྟ་དགོ་བསྟེན་བྱས་ཟེན་མ་ཐག་པའི་དགོ་བསྟེན་
 དེ་ལྷ་བ་བཞིར་དགོ་བསྟེན་ཀྱི་གནས་པ་སྒྱེན་པའི་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱ་རབ་བྱུང་མིན་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ཡིན། ཆངས་སྒྲོལ་ཉེར་གནས་
 ཀྱི་ཚུལ་བྱིམས་ལེན་པ་པོའི་དགོ་སྟོབ་མ་དེ། དེ་འདྲའི་ཚུལ་བྱིམས་འཕོགས་
 པར་བྱེད་པའི་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བསྟེན་པར་མ་རྗོགས་
 པའི་རབ་བྱུང་ཡིན། གསང་སྟོན་དུ་བསྐྱོ་ཡུལ་ཀྱི་དགོ་སྟོང་དེ། གསང་སྟོན་
 བསྐྱོ་བའི་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བསྟེན་པར་རྗོགས་
 པའི་རབ་བྱུང་ཡིན་ནོ། །ལས་ཀྱི་གཞིའི་མཐའ་དབྱེད་དེ་ཅ་མ་མོ། །

༥ གཞི་མ་ཞི་བར་ཤེས་ནས་སྐྱེང་བ་པོས་སོ་སོར་ཤེས་པར་བྱས་ཤིང་།
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤར་ལྷ་རྟེན་གསུམ་ལས། འབྲེལ་བ་ཅན་ཀྱི་གཞུང་

དོན་སྤྱིར་བསྟན་པ་ལ། དགོས་དོན་དང་། བསྐྱུས་དོན་གཉིས་ལས། །

ནན་ཏུར་གྱི་དབྱེ་བ་བསྐྱུ་བ་སྐྱ་བ་འད་པ།

༥ དང་པོ་ནི། ནན་ཏུར་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ནན་ཏུར་བྱ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཉེས་པ་ལ་མི་འབྱུག་པ་དང་། ཞུགས་ཟེན་
པ་རྣམས་དེ་ལས་སྐྱར་བསྐྱོག་པ་དང་། དགོ་འདུན་ལ་ནན་ཏུར་གྱི་གཞིར་གྱུར་
པའི་ཉེས་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡལ་བར་དོར་བའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་
བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་བ། བསྐྱུ་བ། སྐྱ་བ་འད་པ། ནན་ཏུར་
བྱ་བའི་ཚུལ་དང་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། ནན་ཏུར་དེ་ལ་སྐྱས་བརྗོད་
རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་བརྩུ་ཡོད་དེ། བསྐྱེགས། སྐྱད། བསྐྱད། ཕྱིར་འབྱེད་
དང་བཞི། གསོ་སྦྱོང་བཞག་པ། དགག་དབྱེ་བཞག་པ། གནས་དབྱུང་བདུན།
ལྷང་བཟེད་ཁ་དབུབ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་
བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཐབ་གྲོལ་བྱེད་པ་ལ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་
སྦྱོད་པ་ལྔ་སྦྱོང་དགོས་པའི་ཆད་ལས་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བཀལ་ཞིང་།
དེས་མ་དུ་ལ་ན་གནས་ནས་འབྱེན་པར་བསྐྱེགས་པའི་བསྐྱེགས་པ་ནན་ཏུར་
དང་། ལྷག་མའི་ལྷང་བ་ཕྱིར་མི་འཆོས་པར་རྒྱན་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་ལ་གཉེན་པོ་
སྟོབས་ཚུང་བའི་སྒོ་ནས་སྐྱད་པའི་སྐྱད་པ་ནན་ཏུར་དང་། ཁྱིམ་པ་སུན་འབྱེན་
པར་བྱེད་པ་དེ་སུན་སྐྱང་བའི་གནས་དེ་ནས་བསྐྱད་པའི་བསྐྱད་པ་ནན་ཏུར་

དང་། བྱིས་པ་ལ་བརྟམས་ཐབས་བྱེད་པ་ལ་མཛུགས་བྱེད་པ་ལ་བརྟམས་ཀྱིས་
 དེས་པོ་བཏང་བའི་སྒྲོ་ནས་བྱིར་འབྱེད་པའི་བྱིར་འབྱེད་ནན་ཏུར་དང་དགོ་
 སྒྲོང་འགའ་ཞིག་ལ་ལྷུང་བ་སྒྲེངས་པ་ན་སྒྲོགས་འགའ་ལ་སྐབས་མི་འབྱེད་
 ན་དེ་དང་གསོ་སྒྲོང་མཉམ་དུ་མི་བྱེད་པ་ནི། གསོ་སྒྲོང་བཞག་པའི་ནན་ཏུར་
 དང་། དེས་མ་དུལ་ན་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་དགག་དབྱེ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་
 ནི་དགག་དབྱེ་བཞག་པའི་ནན་ཏུར་ཡིན་ནོ། །གནས་དབྱུང་བདུན་ཡོད་དེ།
 མ་མཐོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ། དེ་བཞིན་དུ། བྱིར་མི་འཆོས་པ་གནས་
 ནས་དབྱུང་བ། སྒྲིག་ལྟ་མི་གཏོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ། འཐབ་གྲོལ་ལ་
 འབད་པས་མ་ལོག་ན་གནས་ནས་དབྱུང་བ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་མ་ཐེབས་པ་
 གནས་ནས་དབྱུང་བ། འཐབ་གྲོལ་གྱི་རྒྱ་ཉི་བར་བསྐྱབ་པ་གནས་ནས་དབྱུང་
 བ། དགོ་སྒྲོང་མ་དང་འབྱེ་ཞིང་གནས་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་
 པའི་བྱིར། མཆོན་གཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། བཤགས་དགོས་ཡན་གྱི་ལྷུང་བ་
 རང་ལ་བྱུང་བ་རང་དང་དགོ་འདུན་གཉིས་ཀས་ཤེས་བཞིན་སྒྲེང་བ་ན། བདག་
 ལ་ལྷུང་བ་དེ་འདྲ་མེད་དོ་ཞེས་བསྟོན་སྒྲིང་བའི་དགོ་སྒྲོང་དེ་གནས་ནས་
 དབྱུང་བ་དེ་དང་པོ་ཡིན། བཤགས་དགོས་ཡན་གྱི་ལྷུང་བ་རང་ཉིད་ལ་བྱུང་སྟེ་
 དགོ་འདུན་ལ་བསྐྱགས་ཤིང་ཁས་སྒྲུངས་ནས་རྒྱུན་འཛོམ་བཞིན་དུ་བྱིར་མི་
 འཆོས་པ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དེ་གཉིས་པ་ཡིན། ཕྱིས་འགྱུར་འཐུངས་པ་
 ལྟ་བུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བར་དུ་གཅོད་པར་གསུངས་པ་སྟེ་བསྟོན་གྱང་
 བར་དུ་གཅོད་པར་མི་འགྱུར་བེད་བ་དེ་ལ་བཞུགས་བསྟོལ་སོགས་པ་བསྟོག་

པ་ལྷ་བྱས་ཀྱང་མི་གཏོང་བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དེ་གསུམ་པ་ཡིན། འཐབ་
 གྲོལ་ལ་འབད་བ་བྱེད་པ་དེ་བསྐྱེད་གས་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོག་ཀྱང་མ་ལོག་
 པར་གནས་ནས་ལྷ་བྱེད་པ་དེ་བཞི་པ་ཡིན། དངོས་པོའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཡིན་
 མིན་ཅོད་པ་བྱེད་པ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་བརྒྱུད་དང་གང་མང་ཞི་བྱེད་ཀྱིས་མ་ཞི་
 བ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དེ་ལྷ་པ་ཡིན། འཐབ་གྲོལ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་ཀྱང་
 བར་དགྲུགས་ཚུར་དགྲུགས་བྱེད་པ་དེ་བསྐྱོག་ཀྱང་མ་ཞི་བ་དེ་གནས་ནས་
 དབྱུང་བ་དེ་ནི་དུག་པ་ཡིན། དག་སྒྲོང་མ་དང་འགྲོགས་ནས། དུས་རྒྱུན་དུ་ཅེ་
 བར་བྱེད་པ་དེ་བསྐྱོག་ཀྱང་མི་གཏོང་ན་དེ་གནས་ནས་དབྱུང་བ་དེ་ནི་བདུན་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱིམ་པས་རབ་བྱུང་ལ་གཤེ་བ་དང་པམ་པ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱུར་བ་
 འདེབས་ན། དེའི་ནང་ནས་ལྷ་བྱེད་པ་བཟེད་དུ་བསོད་སྟོམས་མི་བཟེད་པ་སོགས་
 ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་དུ་གསལ་བ་འབའ་ཞིག་
 པའི་ལས་བྱེད་པ་ནི། ལྷ་བྱེད་ཁ་དབུབ་པའི་ནན་ཏུར་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་
 ལྷ་བྱེད་ཁ་དབུབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟུམ་ན། དེ་ཁ་དབུབ་པའི་ནང་དུ་ཟས་མི་འགྲོ་
 བ་ལྟར་དུ་ཆད་པ་འདི་བཅད་པའི་སྦྱིན་བདག་དེའི་ནང་དུ་བཟོད་པ་མ་གསོལ་
 གྱི་བར་དུ་མི་འགྲོ། ལྟན་ལ་མི་འདུག་ཆོས་མི་སྟོན། བསོད་སྟོམས་མི་ལེན་པ་
 སོགས་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱུ་ན། དུལ་རབ་བྱུང་ལ་བྱ་བའི་དེ་དང་།
 ཁྱིམ་པ་ལ་བྱ་བའི་དེ་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། སྤྲ་མ་བཅུ་གསུམ་པོ་དང་པོ་དང་།
 ལྷ་བྱེད་ཁ་དབུབ་པའི་དེ་གཉིས་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར། ལས་གྱི་ཆོ་གའི་སྒོ་

ནས་བསྐྱུ་ན། གསོལ་བ་ཞིའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱུ་བ་པའི་དེ་དང་། གསོལ་བ་འབའ་
 ཞིག་པའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱུ་བ་པའི་དེ་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། སྤྲ་མ་བཅུ་གསུམ་དང་
 སོ་དང་། ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་དེ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་
 བསྐྱུ་ན། སྒྲུང་པ་ནན་ཏུར། རྣམ་དག་གི་ལས་བཞག་པའི་ནན་ཏུར། སྒྲུངས་པ་
 ནན་ཏུར་དང་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། སྤྲ་མ་བཞི་དང་སོ་དང་། བར་པ་གཉིས་ནི་
 གཉིས་པ་དང་། བ་མ་བརྒྱད་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་བཟེད་ཁ་དབུབ་
 པའི་ནན་ཏུར་དེ། དེ་རྒྱུང་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། མི་འདོད་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་ཆད་
 པས་བཅད་པའི་མཐུག་བཟེད་པ་གསོལ་དགོས་རུང་གི་རིགས་སུ་གནས་
 པ་དེ། ནན་ཏུར་ཀྱི་ངོ་བོའི་གོ་དོན་ཡིན་ཏེ། བྲམ་ཟེའི་བྱ་མོས་ཞུས་པ་ལས།
 བསྐྱུང་པ་ཞེས་བཞུ་བའི་དོན་ཅི་ལགས། ཉེ་བར་འཁོར་ལས་དེའི་མིང་ཡིན་
 ཏེ། འོན་ཀྱང་བསྐྱུང་པར་བྱ་བ་ནི། དགོ་སྒྲོང་གིས་སུན་འབྱེན་པ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་འདིར་གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རྣམ་བཅད་གཅོད་ཚུལ་ནི། དེའི་ཆོག་ཟུར་ཀྱི་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ངོ་
 བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་དེ་ནན་ཏུར་ཡིན་པ་སེལ་ལས་ཀྱིས་ཞེས་པས། ལས་མེད་
 པར་སྒྲ་མས་སྒྲོབ་མ་ཆད་པ་ལྡས་གཅོད་པ་དེ་དེ་ཡིན་པ་སེལ། ཆད་པས་
 བཅད་པ་ཞེས་པས། གྲངས་སུ་གཞུག་པ་བཞི་སོ་དེ་དེ་ཡིན་པ་སེལ་ལོ། །འོ་
 བྱ་གྲངས་སུ་གཞུག་པ་བཞི་སོ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དགོ་འདུན་ཀྱི་ཞལ་ཏ་བ་
 ལ་ཞེས་ངོར་འཕྱ་བ་ལ་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་བྱེད་པ་དང་། ཟུར་
 ཅ་མ་ཀྱིས་དེ་ལ་གཞོགས་འཕྱས་བྱེད་པ་ལ་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་

བྱེད་པ། དགེ་སློང་གིས་བསྒྲོ་བ་རྣམས་གཞོན་པ་ལ་དེ་བྱ་བ། ཅང་མི་སྤྲོ་བས་
 རྣམས་གཞོན་པ་ལ་དེ་འདྲའི་ལས་བྱེད་པ་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་མི་མཐུན་པའི་
 ལས་ཀྱི་གྲངས་སུ་གཏོགས་ཀྱང་། རྣམས་ཏུ་ཀྱི་ལས་མིན་ནོ། །མཐུག་བཟོད་
 པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམས་ཏུ་ལས་གྲོལ་བ་དེ་སེལ་ཏེ།
 རྣམས་ཏུ་ཡིན་ན་མཐུག་ཏུ་བཟོད་པ་གསོལ་དགོས་རུང་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཀྱང་།
 དགོས་ངེས་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྤྲོ་བ་འདུག་པ་ནི། ཡོངས་
 སུ་དག་པའི་གནས་སྤྲོ་བས་ཉམས་པར་བྱས་ཏེ། མ་དག་པའི་གནས་སྤྲོ་བས་
 འོག་མར་བཞག་ཅིང་། བཤུངས་པ་སྟེ་ངོ་གཞོང་བར་བྱེད་པས་རྣམས་ཏུ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། འོག་ཏུ་བཞག་ཅིང་བཤུངས་པ་ཉིད་དུ་རྣམས་པར་
 བཞག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །ཞེས་དང་། གཞི་འབྲེལ་ལས། རྣམས་ཏུ་ནི་
 ཆད་པའི་ལས་དེས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ས་ནས་ཉམས་པར་བྱས་ཏེ། ས་འོག་
 མར་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

རྣམས་ཏུ་དེ་ཡུལ་གང་ལ་བྱ་ཚུལ་སོགས་བཤའ་བ།

༥ བཞི་པ་རྣམས་ཏུ་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ། རྣམས་ཏུ་དེ་ཡུལ་གང་ལ་བྱ་བ།
 བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་བྱ་བ། ཆོ་ག་རི་ལྟ་བུས་བྱ་བ། གནས་གང་དུ་བྱ་བ། བྱས་
 པའི་དགོས་པ། དེ་དག་གི་བསྐྲུབ་བྱ། རྣམས་ཏུ་ལས་གྲོལ་བའི་རྒྱ་བཤའ་པ་
 དང་བདུན་ལས། དང་པོ་ནི། རབ་བྱུང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི། རབ་བྱུང་སྟེ་ལྔ་

པོ་གང་རུང་གི་སྒྲོམ་པ་གསོ་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྡན་པ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་
 དུ་གནས་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། རད་པ་དང་། གནས་ནས་སྤྱང་བ་
 དང་། ཆོས་མིན་པའི་སྒྲོགས་སུ་སོང་བ་དང་། དགོ་འདུན་འབྱེད་པར་རུས་པ་
 དང་། ཆོགས་སུ་ཆང་བ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྱང་བ་སྒྲེང་བར་
 ལ་སོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་དང་། གཞི་ལེགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་
 སོ། །ཅིག་ཤོས་བྲིམ་པ་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི། རང་གི་སྒྱུན་བདག་དུ་གཏོགས་
 པའི་བྲིམ་པ་ཡིན་པ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཡིན་པ། རད་པ་མིན་པ།
 དགོ་སྒྲོང་སོགས་ལ་རྩལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་པམ་པ་སོགས་གྱིས་སྒྱུར་བ་འདེབས་པ་
 དང་། གཤེ་བ་དང་། སྒྲོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པ། སྒྲར་སྤྱང་བཟེད་ཁ་དབུབ་དང་མ་
 འབྲེལ་བ་རྣམས་དགོས་སོ། །ཆོ་ག་ནི་གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་གྱིས་
 བྱའོ། །ལས་བྱེད་པ་པོ་ནི་དགོ་འདུན་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱིས་བྱའོ། །དགོས་
 པ་ནི་དེ་འདྲའི་བྲིམ་པ་དེ་དགོ་བ་ལ་སྒྱུར་བའི་བྱིར་དུ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི།
 དགོ་འདུན་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱིས་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ལ། སྒྲོར་བ་འདུ་བའི་
 སྐབས་རྗེས་སུ་བསྒྱུབ་པ་དང་། ལྱང་བ་སྒྲེང་བར་བྱ་ཞིང་། སྒྲེང་བ་པོ་གཞན་
 གྱིས་མ་སྒྲེང་ན། དགོ་འདུན་གྱིས་བསྒྲོས་པས་སྒྲེང་བར་བྱའོ། །དངོས་གཞི་ནི།
 གསོལ་བ་ཞིའི་ལས་གྱི་སྒྲོ་ནས་བྱའོ། །མཐུག་ཆོག་ནི། མཐུག་སྤྱད་བརྗོད་པ་
 དང་། འདི་ཉིད་དུ་བྱིར་བཅོས་གྱིས་ཤིག་དགོ་འདུན་འདི་ཉིད་གྱིས་བྲོད་བག་
 ཡངས་སུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པའོ། །བཞི་པ་ནི། གནས་དབེན་པ་
 དང་། དུས་དབྱར་ཁས་ལེན་གྱི་དུས་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཞིག་དགོས་སོ། །ལྷ་

པ་ནི། དགོ་འདུན་ལ་ནན་ཏུ་གྱི་རྒྱ་དང་ལྡན་པ་དེ་རྣམས་ཡལ་བར་དོར་
 བའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་ཉེས་པ་ལ་ཞུགས་
 པ་བསྐྱོག་པ་དང་། ཉེས་པ་དེ་དག་ལ་སྤར་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱིས་མི་
 འཇུག་པ་དང་། བསྟན་པ་སྤྱི་ལ་པན་པའི་དགོས་པ་རྣམས་ཡོད་དོ། །དུག་པ་
 བྱི། སྤང་པ་ནན་ཏུ་བཞི་པོ་བྱས་པ་དང་། གནས་ནས་བྱུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 བྱུང་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྔ་སྤྱོད་བ་དང་། ཆོས་འདི་པའི་རབ་བྱུང་རྣམས་དང་།
 ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ལྡན་ཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་སྤྱོད་བ་དང་། བསྐྱད་
 པ་ནན་ཏུ་བྱས་པས་ནི་སྤྱན་བྱུངས་པའི་གནས་སུ་མི་བསྐྱད་པའོ། །བསྐྱེལ་
 བ་ནི་གནས་ནས་བྱུངས་པ་དང་འདྲའོ། །གསོ་སྤྱོད་བཞག་པ་དང་། དགག་
 དབྱེ་བཞག་པ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་རྣམས་
 དང་། གསོ་སྤྱོད་དགག་དབྱེ་ལྡན་ཅིག་ཏུ་མི་བྱེད། ལྷུང་བཟེད་ཁ་དབུབ་པ་ལ་
 བྱི། རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་བྲིམ་ནས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་
 བྱེད་པ་སྤྱོད་དོ། །བྱུང་པར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྔ་ནི། གཞན་གྱི་བྱ་དང་ལྷུང་བ་
 བྱེད་པ་སོགས་དང་དུ་ལེན་པའི་གྲས་པའི་ལས་བདག་གིར་བྱེད་པ་དང་། ས་
 རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་འགྲོགས་ནས་འགྲོ་བའི་ཆེ་གོམས་པ་སྤྱི་བ་ལས་
 གཞན་གོམས་པ་མཉམ་དུ་འདོར་བའོ། །དེའི་མདུན་དུ་གོམས་པ་འདོར་བ་ལྟ་
 བུ། མཉམ་པ་དང་ལྟག་པའི་སྤྱོད་པ་དང་། གཞན་གྱི་མཁན་སྟོབ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་
 དགོ་སྤྱོད་སྤྲ་མའི་གནས་ལྟ་བུ་དང་། དགོ་སྤྱོད་ལ་ལྷུང་བ་སྤྱོད་པ་ལྟ་
 བུ་ཆད་པའི་སྐབས་སུ་གཏོགས་པའི་བྱ་བ་དང་། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་

རྣམས་དང་མཉམ་འགྲོགས་བསྟེན་པའི་བྱད་པར་དང་ལྔའོ། །དེ་རྣམས་སྦྱོང་བ་
 བློ། བྱད་པར་ཅན་གྱི་སྦྱོང་བ་ལྔ་སྦྱོང་བ་ཡིན་ནོ། །བདུན་པ་ནི། བློ་རྒྱུ་ལས་
 གྲོལ་བའི་རྒྱ་དེ་ལ་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས། དང་
 པོ་ནི། བློ་རྒྱུ་བྱ་བའི་ཡུལ་རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པ་མཐོང་བའམ།
 བཟོད་པ་གསོལ་བེན་པ་ན་དེ་ལས་གྲོལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། གསོ་སྦྱོང་བཞག་
 པ་དང་། དགག་དབྱེ་བཞག་པ་གཉིས་ནི། རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཛོག་པར་བྱེད་
 པ་དེའམ། དེས་བསྐྱོས་པ་དང་གསོ་སྦྱོང་དང་དགག་དབྱེ་ལྟན་ཅིག་བྱས་པས་
 གྲོལ་ལོ། །བློ་རྒྱུ་པལ་ཆེ་བ་ལ་ནི། བློ་རྒྱུ་སྒྲ་མའི་སྟེང་དུ་བློ་རྒྱུ་གཞན་
 ཞིག་བྱས་པའི་ཆེ་སྒྲ་མ་ལས་གྲོལ་ལོ། །འོན་ཀྱང་གནས་ནས་བྱུང་བ་ལ་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བློ་རྒྱུ་ཕྱི་མ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་ཆོས་དང་
 ཟང་བེད་གི་ལོངས་སྦྱོང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་སྤངས་བེན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བཟོད་
 ཁ་དབུབ་པ་ནི། ཡུལ་བྱིམ་པ་དེ་ལ་བཟོད་པ་སྤངས་པས་དེ་ཁ་སྤང་བའོ། །

བློ་རྒྱུ་དེ་ཡུལ་གང་ལ་བྱ་ཚུལ་སོགས་བཤའ་བ།

༩ ཁོ་ན་རེ། བློ་རྒྱུ་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ཕྱིར་བཅོས་
 དངོས་དེ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། དེའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་འདི་ལ། མཐོལ་བའི་ཚུལ་
 དང་། བཤགས་པའི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཡུལ་གང་ལ་མཐོལ་བ། གང་
 ཟག་གང་གིས་མཐོལ་བ། དངོས་པོ་གང་མཐོལ་བ། ཆོ་ག་རི་ལྟ་བུས་མཐོལ་

བ། མཐོལ་བའི་དགོས་པ་བཤད་པ་དང་ལྔ་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོལ་བའི་
 ཡུལ་དེ་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། ལྟ་བུ་མཐུན་པ། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟེམ་
 པ་རྣམས་དག་དང་ལྔན་པ། མཆོན་མཐུན་པ་རྣམས་དགོས་ཏེ། མདོ་ཅ་བར།
 རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལའོ། །ལྟ་བུ་ཐ་མི་དད་པ་ལའོ། །བསྟེན་པར་རྫོགས་
 པ་དང་བཅས་པ་ལའོ། །མཆོན་མཐུན་པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 དེར་མ་ཟད་ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ཐ་སྟོང་གསུམ་དང་ལྔན་པ། མཆོམས་
 རང་དེ་ན་གནས་པ་སྟེ་ཆོས་བདུན་ལྔན་དགོས་སོ། །དེས་ན་ཆོས་བདུན་
 ལྔན་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་འབྲེར་དགོས་སོ། །མཐོལ་ཡུལ་གྱི་གྲངས་ནི། བསྟོ་
 བ་ལས་བྱུར་པའི་ལྷུང་བ་རྣམས་ནི། རང་ལ་བསྟོ་བའི་ལས་མཛད་པའི་དགོ་
 འདུན་ཐམས་ཅད་ལ་མཐོལ་དགོས་ཏེ། ཅ་བར། བསྟོ་བ་ལས་བྱུར་བ་རྣམས་
 ནི་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སོར་བཤགས་
 ནི་གནས་དེར་ཆོགས་པའི་དགོ་སྟོང་རི་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་མཐོལ་དགོས་ཏེ།
 ཅ་བར། སོ་སོར་བཤགས་པར་བྱ་བ་ནི་གནས་དེར་ཆོགས་པ་ལའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྷུང་བ་རྣམས་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་
 ཆོས་བདུན་ལྔན་ལ་མཐོལ་ལོ། །དམིགས་བསལ་ནི། ཆོས་བདུན་ལྔན་གྱི་
 མཐོལ་ཡུལ་མ་རྟེན་ན། དགོ་བསྟེན་དང་། དགོ་ཚུལ་དང་། མཆོན་མི་མཐུན་
 པའི་དགོ་ཚུལ་མ་སོགས་ལ་མཐོལ་བས་བྱུང་མཐོལ་བའི་གོ་ཆོད་དེ། ཅ་བར།
 ཆོས་འདི་པ་ལ་དེ་བྱས་ན་བྱས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རང་གི་
 རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་འདི་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་མཆོན་

མི་མ་སྒྱུན་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྐྱེན་པར་མ་རྫོགས་པ་དང་། བྲིམ་པ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ཏེ། ཆོས་འདི་པ་
 དེ་དག་ལ་ལྟུང་བ་རིག་པར་བྱ་བ་དེ་བྱས་ན་ཡང་བྱས་པ་ཉིད་དེ། དེ་རིག་པར་
 བྱས་ན་བཅབས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་འཁོར་
 གྱིས་ཞུས་པའི་གང་ཟག་གི་གཞི་ལས་ཀྱང་། དགོ་སྒྲོང་ལ་བརྫོད་ན་བརྫོད་
 ཅེས་བགྱིའམ། ཉེ་བར་འཁོར་བརྫོད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགོ་སྒྲོང་མ་
 དང་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་དང་། དགོ་སྒྲོབ་མ་དང་། དགོ་ཚུལ་དང་། དགོ་བསྐྱེན་
 དང་། དགོ་བསྐྱེན་མ་ལ་བརྫོད་ན་བརྫོད་ཅེས་བགྱིའམ། ཉེ་བར་འཁོར་བརྫོད་
 ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་མཆམས་གཞན་གྱིས་
 ཆོད་པའི་ས་གཞི་ལ་གནས་པའི་དགོ་སྒྲོང་ལ། བར་སྒྲིབ་ལ་གནས་པའི་དགོ་
 སྒྲོང་ལྟ་བུས་བོས་ནས། བདག་ལ་ལྟུང་བ་བྱུང་ངོ་ཞེས་མཐོལ་ན་ཡང་མཐོལ་
 བའི་གོ་ཆོད་དེ། ཅ་བར། མཆམས་གཞན་ན་གནས་པ་ལ་ཡང་ངོ། །ཞེས་
 དང་། རང་གི་ནམ་བཤམ་ལས། འདིར་གཞུང་ནི་དོག་ས་ལ་མཆིས་པ་ལ་ནམ་
 མཁའ་ལ་མཆིས་པས་སམ། ནམ་མཁའ་ལ་མཆིས་པ་ལ་དོག་ས་ལ་མཆིས་
 པས་བརྫོད་ན་བརྫོད་ཅེས་བགྱིའམ། ཉེ་བར་འཁོར་བརྫོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། བརྫོད་
 པ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་
 བརྫོད་པ་ལ་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པས་བཅབས་ཉེས་ལས་ཡང་བའི་
 ཉེས་བྱས་ཤིག་འབྱུང་བར་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། སྟེ་ལྟ་གང་རུང་གི་སྟོམ་
 པ་གསོ་རུང་ཡན་ཆད་དང་ལྟན་པ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། ལུས་

ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། གནས་ནས་སྤང་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་བྱང་ཚུལ་བཞི་དང་
ལྡན་པ་དགོས་ཀྱི། གནས་ནས་སྤང་བ་ནི་མཐོལ་བའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེའི་
མཐོལ་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤང་བ་སྟེ་ལྷ་གང་རུང་ཡིན་པ།
མཐོལ་བ་པོའི་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བར་ཡོད་པ། རོ་བོ་ཤེས་སམ་ཡིད་གཉིས་བ་
བ། སྤང་བ་མཐོལ་བེན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་བྱང་ཚུལ་བཞི་ལྡན་དགོས་སོ། །བཞི་པ་ཆོ་
ག་ལ། རང་ལས་བསྐྱབ་པ་གཞོན་པ་ལ་སྤྱིར་བཏང་ལ་ནི་ཕྱག་བྱ་མི་དགོས་
ཤིང་། ལྷམ་སྤང་ཅིང་། གན་ན་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་སྤྱོད་ལམ་བསྟེན་ལ་ཐུགས་
གཏད་པར་ཁྱེད་ལོ། །དངོས་གཞི་ནི། བཙུན་པ་དགོངས་སུ་གསོལ་བདག་
དག་སྤོང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ལ། སྤང་བ་འདི་ལྷ་བྱ་བྱང་སྟེ། བདག་དག་
སྤོང་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བའི་སྤང་བ་དེ་བཙུན་པའི་མདུན་དུ་མཐོལ་ལོ་མི་
འཆབ་པོ། །མཐོལ་ན་བདག་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པར་འགྱུར་གྱི། མ་
མཐོལ་ན་མི་འགྱུར་རོ། །ལན་གསུམ་བརྗོད། མཐུག་ཐབས་ལེགས་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །ལྷ་པ་ནི། སྤང་བ་དེ་བྱང་མ་ཐག་མཐོལ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤང་བ་
དེ་འཆབ་པའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཕྱིར་འཆོས་པའི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བའི་
དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །

བཤམས་པ་ཅུམ་གྱི་བཤམས་པ།

༥ གཉིས་པ་བཤམས་པའི་ཚུལ་འདི་ལ། དག་སྤོང་གི་དེ་དང་། དག་ཚུལ་

གྱི་དེ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འཆབ་པའི་ཉེས་པ་བཤུགས་པ་དང་ལྷུང་བ་དངོས་
 བཤུགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བཤུགས་པ་ཙམ་གྱི་བཤུགས་པ་དང་། ཞག་
 གི་ཆད་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤུགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དུལ། ཉེན། དངོས་
 པོ། ཆོ་ག་དགོས་པ་དང་ལྷུང་ལས། དང་པོ་ནི། བཤུགས་པའི་ཡུལ་སྤར་བཤུང་
 པ་བཞིན་ཆོས་བདུན་ལྡན་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བསྟེན་རྩོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་
 པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་སོགས་གོང་དུ་བཤུང་པའི་
 ཆོས་བདུན་གྱི་སྟེང་དུ། ལྷུང་བ་མིང་རིགས་མི་མཐུན་པ་དགོས་ཏེ། དུལ་དེ་
 ལྷག་མས་གོས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། དེ་ལ་ལྷག་མ་སྤྱིར་བཙོས་བྱར་མི་རུང་བའི་
 སྤྱིར། དེས་ན་ལྷག་མ་རྣམས་པན་ཚུན་རིགས་མཐུན་ཀྱང་། དེ་དང་སྤངས་
 ལྷུང་གཉིས་རིགས་མི་མཐུན། དེས་པམ་པ་ནས་ཉེས་བྱས་ཀྱི་བར་ཐམས་
 ཅད་ལ་རིགས་འགྲེ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྣམ་བཤུང་དུ་ལུང་སྟེང་གཞི་བྱངས་
 པ་ལས། བཙུན་པ་ལྷུང་བ་རིགས་མཐུན་པ་ཞེས་ཀྱང་བགྱི། རིགས་མི་མཐུན་
 པ་ཞེས་ཀྱང་བགྱི་ན། བཙུན་པ་ལྷུང་བ་རིགས་མཐུན་པ་ནི་གང་ལགས། དེ་
 རིགས་མི་མཐུན་པ་ནི་གང་ལགས། ཉེ་བར་འཁོར་པམ་པར་གྱུར་པ་གང་
 ཡིན་པ། པམ་པར་གྱུར་པ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་
 པ་དག་དང་རིགས་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དགོ་འདུན་ལྷག་མ་ནི་དགོ་འདུན་
 ལྷག་མ་དང་ངོ། །སོ་སོར་བཤུགས་པར་བྱ་བ་ནི་སོ་སོར་བཤུགས་པར་བྱ་
 བ་དང་ངོ། །ཉེས་བྱས་ནི་ཉེས་བྱས་དང་ངོ། །ཞེས་པ་དང་། ཚུ་བར་ཡང་། ཁ་
 ར་མ་ཐོ་བ་མི་མཐུན་པ་ལ་ཡང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གསུམ་པ་

ནི། བཅ་པ་དང་། ལྷག་མ་དང་། བསྐྱམས་བྱ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་བཅབས་
 ཉེས་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། རང་གི་བཅ་པ་བཅབས་ན་ཕྱིར་བཅོས་སུ་
 མི་རུང་། ལྷག་མ་བཅབས་ན་སློབ་སློབ་དགོས། བསྐྱམས་བྱའི་ཉེས་བྱས་ནི་
 བཤགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནམས་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན།
 ལྷང་བྱེད་ལ་སོགས་པ་བཅབས་པའི་བཅབས་ཉེས་ཡིན་པ་ཞིག་རང་གི་རྒྱད་
 དང་འབྲེལ་བ། རོ་བོ་ཤེས་སམ་ཡིད་གཉིས་བ་བ་སྟེ་བྱེད་ཆོས་གསུམ་ལྟན་
 དགོས་སོ། །བཞི་པ་ལ། སློབ་བ་འབྲ། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་མཐོལ་བའི་ཆ་བ་
 ཏུ་བཤགས་སོ་ཞེས་པ་བྱ། མཐུག་ཏུ་མཐོང་སྟོམ་འདྲི་ཞིང་ལན་འདེབས་པ་
 དང་། ཐབས་ལེགས་སོགས་བྱའོ། །ལྷ་པ་ནི། བཅབས་ཉེས་འདག་པ་དང་།
 དངོས་གཞིའི་བཤགས་པ་ཆགས་པའི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་
 ཏོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ལྷང་བ་གཞན་
 དག་ལ་ཡང་། སྤར་བཅབས་པའི་ཉེས་པ་ཕྱིར་བཅོས་པར་བྱ་ཞིང་། ཕྱིས་ལྷང་
 བ་ཕྱིར་བཅོས་པར་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སློབ་འོན་པ་དང་སློབ་སློབ་ཚུལ།

༥ གཉིས་པ་ཞག་གི་ཆད་ལས་ཀྱི་སྟོན་ས་བཤགས་པ་ལ། སློབ་འོན་པ་
 དང་། སློབ་སློབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དུལ་གང་ལས་འོན་པ་དང་། རྟེན་གང་
 གིས་འོན་པ། རོན་གང་གི་ཕྱིར་འོན་པ། དུན་རི་ཙམ་ཞིག་འོན་པ། ཆོ་ག་གང་

གིས་མོད་པ། སྒྲ་བ་འད་པ། སྒྲོ་བ་མོད་པའི་དགོས་པ་བ་འད་པ་དང་བདུན་
 ལས། དང་པོ་ནི། དགོ་འདུན་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལྟན་ལས་མོད་དོ། །གཉིས་
 པ་ནི། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་ལྟན་པ། ལྟ་བ་མཐུན་པ། མཆོན་མཐུན་
 པ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། གནས་ནས་
 ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པ། ཆོགས་སུ་ཆང་བ་མ་ཡིན་པ། སྒྲར་སྒྲོ་བ་མོད་ཟེན་མ་ཡིན་
 པ་སྟེ་ཆོས་བརྒྱད་ལྟན་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྟག་མའི་བཅབས་ཉེས་ལ་
 མཆོན་ན། རང་གི་ལྟག་མའི་བཅབས་ཉེས་ཡིན་པ། གང་ཟག་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་
 མ་ཡིན་པར་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ། རོ་བོ་ཤེས་ཤིང་དན་པར་རུས་
 པ་སྟེ་ལྷུང་བ་ཆོས་གསུམ་ལྟན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། བཅབས་པའི་ཞག་གངས་དེ་
 སྤིད་དུའམ། བཅབས་ཉེས་དེ་དག་པའི་མཐའ་ཚུན་ཆད་དུ་མོད་དོ། །ལྲ་པ་ནི།
 སྒྲོར་བའི་སྐབས་སུ། དགོ་འདུན་བསྐྱུ་བའི་སྐབས་སྐྱབ་པ། ལྟམ་སྤུད་ནས་
 ཀླན་པའི་མཐའ་ལོགས་ནས་ཕྱག་འཆའ་བ། ཅོག་ཅོག་བྱར་འདུག་པ། ཐལ་
 མོ་སྐྱར་བའི་སྒྲོད་ལམ་བསྟེན་པ། རང་གིས་སྒྲིན་པར་ལན་གསུམ་གསོལ་
 བ་འདེབས་པའོ། །དངོས་གཞི་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་སྒྲིན་ཅིང་། མཇུག་
 བྱི་མཇུག་སྤུད་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱའོ། །ཆོ་ག་ཀམ་ཤ་ཉམ་ལས་ཤེས་
 སོ། །དུག་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲོ་བ་ཞེས་བྱ་ན། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ས་དེ་
 ལས་གཞན་དམན་པའི་སར་སྒྲོ་བས་ན་སྒྲོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །བདུན་པ་ནི། སྒྲོ་བ་
 མོད་ནས་སྤུད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་མོད་ནས་སྤུད་པ་ལ་བཏེན་ནས་
 ལྟག་མའི་བཅབས་ཉེས་དག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྒྲོ་བ་

སྒྲིབ་པ་འདི་ལ། ཡུལ་གང་ལ་སྐྱུང་པ། གནས་གང་དུ་སྐྱུང་པ། རྟེན་གང་གིས་
 སྐྱུང་པ། རྟེན་གང་གི་ཕྱིར་སྐྱུང་པ། ཡུན་རི་ཙམ་སྐྱུང་པ། ཚུལ་རི་ལྟར་སྐྱུང་
 པ། སྒྲོ་བ་སྐྱུང་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་དང་བདུན་ལས། དང་པོ་ནི། དགོ་སྒྲོང་
 བཞི་ཡན་ཆད་ཀྱི་དགོ་འདུན་གངས་ཆང་བ་དགོས་ཏེ། ཅ་བར། དགོ་འདུན་
 མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་ངོ་། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས་
 གྲུང་། སྐྱུང་ག་དགོ་འདུན་དུ་མ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གཅིག་གམ། གཉིས་སམ།
 གསུམ་དག་ལ་ཡང་མི་འཆགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་
 ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། རང་ཉིད་ས་དམན་པ་ལ་གནས་
 པས། གཞན་ས་དམན་པའི་གནས་ནས་བསྐྱང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅ་བར་
 ཡང་། རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་སྒྲོ་བ་དང་། མགྱ་བར་བྱ་བ་
 དང་བསྐྱབ་པ་སྒྲིབ་པ་དག་མི་འཆགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་བཤད་
 ལས་གྲུང་། རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ལ་དེ་མི་སྐྱུང་པ་ཉིད་
 རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་མི་འཆགས་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་
 མ་ཟད་མཆམས་ནང་དེ་ན་གནས་ཤིང་གྲུང་དུ་བཅད་པ་མིན་པ་ཞིག་དགོས་
 ཏེ། མཆོག་དགོ་སྒྲོང་རྣམ་དག་གི་ཆ་དེས་སྤང་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཅ་བར་ཡང་། གནས་དེ་ན་འཁོད་པ་དག་ལས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་དག་ལ་
 ཡང་ངོ་། །ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས་གྲུང་། དེ་དག་སྐྱུང་པར་བྱ་
 བའི་གནས་དེ་ན་འཁོད་པའི་དགོ་སྒྲོང་ལ་སོགས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཡོངས་སུ་
 བཅད་ཅིང་བཀར་བ་དག་ལ་ཡོངས་སུ་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིབ་པ་མི་

འཆགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྟོབ་གང་དུ་མཐོས་
 པའི་གནས་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཅུ་བར། དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་དུ་སྐྱེ་
 རེངས་འཆར་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་བཤམ་ལས། ཡོངས་
 སུ་གནས་པ་སྟོད་པ་དང་། མགུ་བ་སྟོད་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་སྟོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 གསུམ་སྟོས་པའི་དང་པོ་གཉིས་ཏེ། ཡོངས་སུ་གནས་པ་སྟོད་པ་དང་། མགུ་
 བར་བྱ་བ་སྟོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་གནས་གང་དུ་སྐྱེད་པར་བྱ་བ། ཡང་དག་པར་
 གླངས་པའི་གནས་དེ་ལས་གཞན་པའི་མཆམས་སུ་སྐྱེ་རེངས་འཆར་བར་མི་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་བཟད་སྟོབ་སྟོད་པ་གཞན་གསུམ་ལ་
 སོགས་པ་ཡོད་པའི་གནས་མིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཅུ་བར། གང་ན་གཞན་
 གསུམ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་མིང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྟོད་པ་དེར་དེ་སྐྱེད་
 པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་བཤམ་ལས། གང་ན་བདག་ཉིད་
 ལས་གཞན་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་མིང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྟོད་པ་
 དེར་དེ་སྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། གང་དུ་གཞན་ཡོངས་སུ་གནས་
 པ་སྟོད་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེར་སྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདིའི་ཐད་དུ། རང་གི་རྣམ་བཤམ་ལས། སྟོབ་ལ་བཤམ་པ་དེ་བཞིན་
 དུ། གཞི་ནས་སྟོབ་དང་། ཡང་སྟོབ་དང་། མགུ་བ་དང་། གཞི་ནས་མགུ་བ་
 དང་། ཡང་མགུ་བ་དང་བསྐྱབ་བྱིན་རྣམས་ལ་དེ་དང་དེ་གསུམ་གསུམ་སྟོན་
 ཅིག་ཏུ་གནས་སུ་མི་རུང་བར་བཤམ་དོ། །དེར་མ་བཟད་སྟོར་བཏང་ལ་གནས་
 བརྟན་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འདོན་པ་པོ་ཡོད་པའི་གནས་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ།

ཅ་བར། གནས་བཟླ་དང་སོ་སོ་ཐར་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་འབད་པར་བྱའོ།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམིགས་བསལ་ནི། རང་གི་རྣམ་བཤའ་ལས། མ་
 བྱལ་ན་གཞན་དུ་ཡང་སྐྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །གསུམ་
 པ་ནི། སློ་བ་མཐོས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་དང་མ་འབྲེལ་ན་སློ་
 བ་སྐྱོད་པ་མི་འཆགས་པའི་ཕྱིར་དོ། །བཞི་པ་ནི། སློ་བ་མཐོས་པའི་སྐབས་
 སུ་བཤའ་པའི་ཆོས་གསུམ་ལྟན་གྱི་ལྷུང་བ་དེ་དག་པའི་དོན་དུ་སློ་བ་སྐྱོད་པ་
 ཡིན་ནོ། །ལྲ་པ་ནི། དུན་ཇི་སྤྲོད་མཐོས་པ་དེ་སྤྲོད་དུ་སློ་བ་སྐྱད་དོ། །བྲག་
 པ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྐྱོད་པ་ནི། བྲད་པར་ཅན་གྱི་སྐྱོད་པ་ལྲ་གོང་དུ་བཤའ་པ་དེ་
 རྣམས་སྤོང་ཞིང་། དམན་པའི་སྐྱོད་པ་ལྲ་དང་དུ་ཡོན་ནོ། །དམན་སྐྱོད་ལྲ་པོ་
 གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ནང་པར་གྱི་དུས་སུ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་དང་། ཆོས་སྟོན་ལ་
 སོགས་པའི་དུས་སུ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པ། དགོ་འདུན་འདུ་བའི་དུས་སུ་ཇི་ལྟར་
 བསྐྱབ་པ། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པ། དགོངས་ཀའི་དུས་སུ་ཇི་
 ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་ལྲ་ཡོད་པ་ལས། དེམ་པ་བཞིན་དུ། ནང་པར་སྐྱ་
 བར་ལངས་ཏེ་སློ་འབྲེད་པ་དང་མར་མེའི་གོང་བྱ་གསལ་བར་བྱེད་དགོས་པ་
 ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བདུག་སློས་དང་དེའི་སློས་པོར་ཉེ་བར་འཛོག་པ་ཡིན་
 ནོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤྱི་སྒྲུགས་བཤམས་པ། གཞི་བརྒྱུད་བ་སོགས་བྱེད་དགོས་
 པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། དེའི་གནས་མལ་དེ་ཐ་མར་འོས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྲ་པ་ནི།
 ཉེ་མ་བརྗོད་པ་དང་དུས་དང་མཐུན་པའི་ཚུས་དགོ་སྤོང་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་པ་བཟུ་
 བ་སོགས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ཅ་བར། དེམ་པ་བཞིན་དུ། ནང་པར་

སྤྲེད་བར་ལངས་ཏེ་སྒྲི་དབྱེ་བ་དང་མར་མེའི་གོང་བྱ་གསལ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་
 དང་། བདུག་སྒྲིམ་དང་དེའི་སྒྲིམ་ཕོར་དག་ཉི་བར་བཞག་གོ་ཞེས་པ་དང་། སྒྲི་
 ལྷགས་བཤམས་པ་དང་གཞི་བརྟུང་ངོ་ཞེས་པ་དང་། དེའི་གཙུག་ལག་ཁང་
 བ་མར་འོས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། དགོངས་ཀར་དུས་དང་མཐུན་པའི་
 ཚུས་དགེ་སྦྱོང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བརྟའོ་ཞེས་པ་རྣམས་གསུངས་སོ། །བདུན་
 པ་ནི། སྒྲི་བ་སྤྲེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བཅས་པའི་ཉེས་པ་འདག་པ་
 དང་། མགྲ་བ་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར།
 སྒྲི་བས་དེ་མེད་པར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་བཤའ་ལས། སྒྲི་
 བས་དེ་བཅས་པའི་ཉེས་པ་བསལ་བར་བྱས་པ་ལ་མགྲ་བར་བྱ་བ་ཆགས་
 པའོ། །ཞེས་པ་དང་། ལྷང་ཁྱུ་བ་ལས། ཆད་པའི་ལས་བགྱིད་པའི་རིགས་
 ཅན་ཞིག་ལ་མགྲ་བ་སྤུལ་ལམ་སྤྱང་ན་སྤྱང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་སྤྱང་བ་དངོས་བཤམས་པ་ལ། དགོས་པ་སྒྲིར་བཤའ་པ་དང་།
 བསྐྱུས་དོན་སོ་སོར་བཤའ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དགེ་སྦྱོང་གིས་སྤྱང་བ་
 དངོས་གཞི་བཤམས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་བཤམས་པས་དེ་དག་པར་
 འགྱུར་ལ། དེ་དག་པས་ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕན་ཡོན་བཅུ་ཐོབ་
 པར་འགྱུར་བ་དང་། ལས་ཀྱི་ཁ་སྒྲོང་སོགས་སྤྱ་རུང་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕན་ཡོན་བཅུ་རིམ་སྤྱ་བཞེན། དེ་བཞག་ཏུ་
 ཡོད་དེ། གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། འགྱོད་པ་མེད་
 པར་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པ་དང་། རྩོགས་དང་རྩོགས་མཆོམས་ཐམས་ཅད་དུ་

སྙན་པའི་གྲགས་པས་བྱུང་བ་དང་། བདེ་བར་གཉིད་ལོག་ཅིང་སད་པ་དང་།
གཉིད་ལོག་པའི་ཆེ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུང་བ་དང་། སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་
བྱུང་བྱ་བག་མི་ཆ་བ་དང་། ཉམ་ང་བ་དང་འཇིགས་པ་མེད་པ་དང་། དག་པོ་
དག་གིས་སྐྱགས་བཅུ་ལ་ཀྱང་མི་རྟོག་པར་དེས་བསྐྱུང་བ་དང་། གཞོད་སྐྱོན་
དང་མི་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱགས་རྟོག་ཀྱང་སྐྱགས་མི་ལྷ་བར་བསྐྱུང་བ་དང་།
ཆོས་གོས་སོགས་ཆོགས་ཚུང་དུས་རྟོག་པ་དང་། གང་དུ་སྐྱེ་བའི་སྒྲོན་ལམ་
བཏབས་པས་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བམ་པོ་ལྷ་བཙུ་
པ་ལས། འགྲོད་པ་མེད་པར་རིམ་གྱིས་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་
ཆོས་ཐོབ་པར་འབྱུང་བ་དང་། འགྲོད་པ་མེད་པར་རིམ་གྱིས་འཆི་བའི་དུས་
བྱེད་པར་འབྱུང་བ་དང་། རྟོགས་བཙུར་སྙན་པའི་སྐྱ་བསྐྱགས་པ་དང་། བདེ་
བར་གཉིད་ལོག་ཅིང་བདེ་བར་སད་པ་དང་། གཉིད་ལོག་པ་ནའང་ལྷ་རྣམས་
ཀྱིས་བསྐྱུང་བ་དང་། གཞན་ལས་བསྐྱེགས་པའི་བག་ཆ་བ་དང་འཇིགས་པ་
དང་དངངས་པ་མེད་པར་དག་པོ་དག་གིས་སྐྱགས་ཤིག་རྟོག་ན་ཡང་ཚུ་ལ་
ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་དབང་གིས་དེས་བསྐྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་པན་
འདོགས་པ་དང་། གཞོད་སྐྱོན་དང་མི་མ་ཡིན་དང་གདུག་པ་ཅན་གཉེག་མར་
གནས་པ་དག་གིས་སྐྱགས་ཤིག་རྟོག་ན་ཡང་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་
པའི་དབང་གིས་དེས་བསྐྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་པན་འདོགས་པ་དང་། གཞན་
ལས་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་དག་ཆོགས་ཚུང་དུས་འཐོབ་པ་དང་། གང་དུ་
སྐྱེ་བར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་ལམ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བར་འབྱུང་།

རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །

ཅ་ལྷུང་གི་བཤམས་ཚུལ།

༥ གཉིས་པ་ལ་ཅ་ལྷུང་གི་བཤམས་ཚུལ་དང་། ལྷག་མའི་བཤམས་ཚུལ་
 དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལྷུང་བའི་བཤམས་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་
 ལ། ཆད་པའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ནོད་པའི་ཚུལ་དང་། ཆད་པའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་
 པ་ལ་སྒྱུད་པའི་ཚུལ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྱུར་ཅ་ལྷུང་དེ་ལ། ཅ་ལྷུང་
 འཆབ་བཅས་དང་། ཅ་ལྷུང་འཆབ་མེད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་དེ་ནི་རྟེན་
 ཀྱི་སྒྲེས་བྱ་དེས་བཤམས་པ་བྱས་ཀྱང་དེས་ཆེ་དེ་ལ་དེ་དག་པ་མི་སྤྲོད་པའི་
 སྒྱུར་ཏེ། མདོ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ངན་སོང་ངན་འགྲོར་ལོག་པར་
 ལྷུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྒྱེ་མ་དེ་འདག་པའི་སྒྱུར་བྱ་དེའི་རྟེན་
 ཀྱི་སྒྲེས་བྱ་དེ་ནོད་པ་དང་། དེ་ལ་སྒྱུད་པ་གཉིས་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་པས། དེ་
 ལྷུང་ན་འདི་ཡུལ་གང་ལས་ནོད་པ་དང་། རྟེན་གང་གིས་ནོད་པ། དགོས་པ་
 གང་གི་སྒྱུར་ནོད་པ། ཡུན་རི་ཅ་མ་ཞིག་ནོད་པ། ཆོ་ག་གང་གིས་ནོད་པ། སྒྲ་
 བཤད་པ། ལྷུང་བ་བཤམས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་དང་བདུན་ལས། དང་
 པོ་ནི། དགོ་འདུན་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལྡན་ལས་ནོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲེ་
 ལྷ་གང་རུང་གི་སྒྲོམ་པ་གསོ་རུང་དང་ལྡན་པ། ལྷ་མཆོན་མཐུན་པ། ཤེས་པ་
 རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། ལྷས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། གནས་ནས་སྒྱུང་བ་མ་

ཡིན་པ། རྒྱུད་ཆོག་ས་སྤྱུ་ལོངས་པ་མ་ཡིན་པ། སྤྱིར་ཆད་པའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་
 པ་ལེགས་པར་ནོད་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཆོས་བརྒྱུད་ལྡན་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་
 བློ། བཅ་པ་འཆབ་མེད་དམ། བཅ་འདྲ་འཆབ་མེད་ལྟ་བུ་ཅ་ལྟར་འཆབ་མེད་
 དེ་འདག་པའི་དོན་དུ་ནོད་དོ། །བཞི་པ་བློ། ནོད་པ་པོའི་རྟེན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དེས་
 ཆེ་རི་སྤྱིད་འཆོའི་བར་དུ་ནོད་དོ། །ལྔ་པ་བློ། སྤྱིར་བའི་སྐྱབས་སྤྱུ་དགོ་འདུན་
 བསྐྱབ་བའི་སྐྱབས་བསྐྱབ་པ། ལྷམ་ཕུད་ནས་གན་པའི་མཐའ་ལོགས་ནས་ཕྱག་
 འཆའ་པ། ཅོག་ཅོག་ཕྱར་འདུག་ཐལ་མོ་སྤྱིར་ནས་ནོད་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
 གསོལ་བ་ལན་གསུམ་གདལ། དངོས་གཞི་གསོལ་བ་གཅིག་དང་བརྗོད་པ་
 གསུམ་སྟེ་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་སྦྱིན་ནོ། །མཇུག་ནི་མཇུག་སྤྱུད་བརྗོད་
 པའི་སྒོ་ནས་བྱ་སྟེ། ཀམ་ལ་ཉམ་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །དུག་པ་བློ། ཅ་ལྟར་
 འཆབ་མེད་དེ་འདག་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་སྦྱོད་པ་ལྔ་སྦྱོར་བ་དང་།
 དམན་སྦྱོད་ལྔ་དང་དུ་ལེན་པའི་བསྐྱབ་པ་སྦྱིན་ཞིང་། བསྐྱབ་པ་དེ་ཉམས་སྤྱུ་
 ལེན་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་དོ། །བདུན་པ་བློ། ཅ་ལྟར་འཆབ་མེད་དེ་དག་པ་
 དང་བསྐྱབ་པ་སྦྱོད་པའི་རྟེན་དུ་བྱུང་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་བསྐྱབ་
 པ་སྦྱོད་པའི་ཚུལ་ལ། བསྐྱབ་པ་དེ་ཡུལ་གང་ལ་སྤྱུད་པ། རྟེན་གང་གིས་སྤྱུད་
 པ། ཚུལ་རི་ལྟར་སྤྱུད་པ། གནས་གང་དུ་སྤྱུད་པ། དོན་གང་གི་ཕྱིར་སྤྱུད་པ།
 ཡུན་རི་ཅམ་སྤྱུད་པ་དང་དུག་ལས། དང་པོ་ནི། སྦྱོར་སྤྱུད་པའི་སྐྱབས་སྤྱུ་
 བཤད་པ་ལྟར། དགོ་སྦྱོར་བཞི་ཡན་ཆད་ཀྱི་དགོ་འདུན་གངས་ཆང་པ། ས་
 རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། མཆམས་ནང་དེ་ན་གནས་ཤིང་གུད་དུ་བཅད་པ་མ་

ཡིན་པའི་བྱང་ཆོས་གསུམ་དང་ལྟན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆད་
 པའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་མཐོན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་རབ་བྱུང་ངོ་། །གསུམ་པ་
 ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱང་པར་ཅན་གྱི་སྒྲོན་པ་ལྟ་སྒྲོང་བ་དང་། དམན་
 སྒྲོན་ལྟ་དང་དུ་ཡིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པོ། །བཞི་པ་ནི། ཆད་པའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
 རོད་པའི་གནས་ཡིན་པ། བསྐྱབ་བྱིན་གྱི་རབ་བྱུང་རང་མ་གཏོགས་ས་གཞན་
 ར་གནས་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་གནས་མིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ།
 ལུང་ལས། གཙུག་ལག་ཁང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་སྒྱེན་པ་བཞིས་བསྐྱབ་པ་ལ་
 བསྐྱབ་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྟ་པ་ནི། ཆད་པའི་ལས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་པ་ལ་སྒྱུད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་སྒྲོན་པའི་རྟེན་གྱི་རབ་བྱུང་
 དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྩ་ལྱུང་འཆབ་མེད་དེ་འདག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟག་པ་
 ནི། སྒྱུར་བཏང་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲོན་པའི་རྟེན་གྱི་རབ་བྱུང་དེས་ཆེ་རི་སྤྱིད་འཆོའི་
 བར་དུ་ཆད་པའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒྲོན་དགོས་ཤིང་། དམིགས་བསལ་
 ནི། བསྐྱབ་བྱིན་གྱིས་དབྱ་བཅོམ་པ་འཐོབ་པ་ན། ཆད་པའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
 སྒྲོན་མི་དགོས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྩ་ལྱུང་འཆབ་མེད་འདག་པའི་བྱིར་
 དུ་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ནི། མཆོན་གྱུར་པ་ན་ཆད་པའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྒྲོན་
 མི་དགོས་ཏེ། རྩ་བར། འོག་མ་ནི་དབྱ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་པ་དང་།
 རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་པོ་ནི་དབྱ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཉིད་ཐོབ་སྟེ། རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་པ་དང་། ལུང་ཐུན་ཆེགས་ལས། གང་གི་ཆེ་དབྱ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་

དེའི་ཆེ་སྒོན་གྱི་གྲལ་ལ་འདུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསལ་
བའི་བྱར་བྱི་མ་དེར་ཐལ། ཅ་བར། ཞིང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་ནི་ཉམས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། །

དུས་དང་དུས་མིན་བསྐྱུ་བའི་གཞི་བཤའ་པ།

༥ གཉིས་པ་ལྟག་མའི་ལྷུང་བ་བཤགས་ཚུལ་ལ། མགྲུ་བའི་སྒོ་ནས་
བྱིར་བཅོས་པ་དང་། དབྱུང་བའི་སྒོ་ནས་བྱིར་བཅོས་པ་དང་གཉིས།

མགྲུ་བའི་སྒོ་ནས་བྱིར་བཅོས།

དང་པོ་ལ། མགྲུ་བ་འོད་པ་དང་། མགྲུ་བ་སྐྱུང་བའི་ཚུལ་གཉིས། དང་
པོ་ལ། དུལ་གང་ལས་འོད་པ། ཉེན་གང་གིས་འོད་པ། འོད་གང་གི་ཆེད་དུ་
འོད་པ། དུན་རི་ཅམ་འོད་པ། ཆོ་ག་གང་གིས་འོད་པ། སྐྱ་དོན་བཤའ་པ། འོད་
པའི་དགོས་པ་བཤའ་པ་དང་བདུན་ལས། དང་པོ་ནི། དུལ་དགེ་འདུན་གངས་
ཆང་བ། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། མཆམས་ནང་དེ་ན་གནས་ཤིང་གུད་
དུ་བཅད་པ་མིན་པ་སྟེ། དུལ་དགེ་འདུན་མཆམ་ཉིད་གསུམ་ལྟན་ལ་མགྲུ་བ་
འོད་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་རྟན་ནི་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒོ་མ་པ་དང་ལྟན་པ། ལྟ་
བ་མཐུན་པ་སོགས་ཆོས་བརྒྱད་ལྟན་སྟོ་བ་འོད་པའི་སྐབས་སུ་བཤའ་པ་

བཞིན་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། བཅས་ཉེས་དང་མི་ལྡན་པའི་དགེ་འདུན་
 ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་དང་། ལྷ་བའི་ཆོས་ལས་འདས་པའི་ལྷུང་བ་གང་རུང་གིས་
 བསྐྱུས་པའི་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གོང་དུ་བཞག་པ་དང་འདྲ་བའི་ལྷུང་བ་དེ་འདག་
 པའི་དོན་དུ་འོང་བ་ཡིན་ཏེ། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས། ལྷུང་བ་འཆབ་
 ཉེས་མེད་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མའམ། ལྷ་བའི་ཆོས་འདས་ཆོས་གསུམ་ལྡན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ། དེ་ཡང་དེའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་འཆབ་ཉེས་མེད་
 པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མའམ། ཞེས་པས། དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་འཆབ་ཉེས་
 དག་པའི་སྒྲིབ་དུ་སྒྲོ་བ་སྒྲུང་པར་བྱས་ནས་དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་འཆབ་ཉེས་
 དང་མི་ལྡན་པའི་ལྷུང་བ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །བཞི་པ་ནི། དགེ་
 སྒྲོང་པས་འཆབ་ཉེས་མེད་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་འདག་པའི་སྒྲིབ་དུ་ཞག་
 རྒྱག་དང་། དགེ་སྒྲོང་པས་ལྷ་བའི་ཆོས་ལས་འདས་པའི་ལྷུང་བ་དེ་འདག་པའི་
 སྒྲིབ་དུ་སྒྲོ་བ་སྒྲུང་པར་བྱ་བ་འོང་དགོས་ཏེ། ཅུ་བར། དགེ་འདུན་ལས་ཞག་རྒྱག་
 མགྱ་བར་བྱ་བ་མཐོས་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལས། ལྷ་བའི་ཆོས་ལས་
 འདས་ན་ཡང་དེ་སྒྲུང་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་
 བཞག་ལས་ཀྱང་། དགེ་སྒྲོང་པས་ལྷ་བའི་ཆོས་ལས་འདས་ན་ཡང་གཉིས་
 ཀའི་དགེ་འདུན་ལས་སྒྲོ་བ་སྒྲུང་པར་བྱ་བ་དེ་མཐོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་སྒྲིབ། དགེ་སྒྲོང་པས་འཆབ་ཉེས་མེད་པའི་དགེ་འདུན་ལྷག་མ་དེ་འདག་
 པའི་སྒྲིབ་དུ་གཉིས་ཀའི་དགེ་འདུན་ལ་སྒྲོ་བ་སྒྲུང་པར་བྱ་བ་འོང་དགོས་ཏེ། ཅུ་
 བར། དགེ་སྒྲོང་པས་ནི་སྒྲོ་བ་སྒྲུང་དོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་ཐད་གྱི་རང་གི་

རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དགེ་སློང་མས་ནི་ཟླ་བ་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདི་
ལ་ཞག་རྩག་ཏུ་མགྲ་བ་སྐྱོད་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་ཟླ་བྱེད་ནི་གཉིས་
ཀའི་དགེ་འདུན་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷ་པ་ནི། སྐྱོར་བ་དགེ་
འདུན་བསྐྱུ་བའི་སྐབས་བསྐྱབ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མགྲ་བ་སྐྱིན་པར་གསོལ་
བ་ལན་གསུམ་བཟབ་པ་དང་། དངོས་གཞི་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
སྐྱིན་པ། མཐུག་ཏུ་མཐུག་སྐྱུད་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྩག་པ་
ནི། དགེ་འདུན་ཐུགས་མཉེས་པར་བྱེད་པས་ན་མགྲ་བ་ཞེས་བྱའོ། །བདུན་
པ་ནི། མགྲ་བ་མཐོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མགྲ་བ་ཆགས་པར་བྱ་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མགྲ་བ་སྐྱུད་པ་ལ། དུམ་གང་ལ་སྐྱུད་པ། ཉེན་
གང་གིས་སྐྱུད་པ། དོན་གང་གི་ཆེད་དུ་སྐྱུད་པ། དུམ་རི་ཅམ་སྐྱུད་པ། ཆོ་ག་
བཤད་པ། སྐྱ་བཤད་པ། མགྲ་བ་སྐྱུད་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་དང་བདུན་
ལས། དང་པོ་ནི། པའི་དགེ་སློང་གིས་མགྲ་བ་ཞོད་པ་དང་སྐྱོད་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ན། པའི་དགེ་སློང་གྲངས་ཆང་བ་སོགས་ཡུལ་དགེ་འདུན་གོང་དུ་བཤད་
པའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་ལྡན་ལ་སྐྱོད་དོ། །དགེ་སློང་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན།
མགྲ་བ་ཞོད་པ་དང་སྐྱོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གཞན་གོང་དང་འབྲ་བ་ལ་གཉིས་
ཀའི་དགེ་འདུན་ལ་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཉེན་ནི། ལྷ་བཤད་པའི་ཆོས་བརྒྱད་
ལྡན་གྱི་སྐྱེད་དུ་མགྲ་བ་ཞོད་ཟེན་པ་སྟེ། ཆོས་དགུ་ལྡན་དགོས་སོ། །གསུམ་
པ་ནི། མགྲ་བ་ཞོད་པའི་སྐབས་དང་འབྲའོ། །བཞི་པ་ནི། དགེ་སློང་མས་ནི་
ཞག་རྩག་དང་། མས་ནི་ཟླ་བ་བྱེད་མགྲ་བ་སྐྱོད་དགོས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀས་

ལྷག་མ་དང་། དགེ་སློང་མས་ནི་ལྷ་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ལས་འདས་པའི་དངོས་
གཞིའི་ལྷ་བ་ཡང་འདག་པའི་ཕྱིར་དུ་མགུ་བ་སྒྲིལ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་
ཀྱིས་ལྷག་མའི་འཆབ་ཉེས་འདག་པའི་ཕྱིར་དུ་མགུ་བ་སྒྲིལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
ལྷག་མའི་བཅབས་ཉེས་མེད་པའི་རྟེན་ལ་མགུ་བ་ཆགས་པ་གང་ཞིག ལྷག་
མའི་བཅབས་ཉེས་དག་པར་སློབ་སྒྲིལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་
བར། བཅབས་པའི་ཉེས་པ་མེད་ན་དེ་ཆགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་
བཤད་ལས། གལ་ཏེ་བཅབས་པའི་ཉེས་པ་མེད་ན་དེའི་ཆེ་མགུ་བར་བྱ་བ་དེ་
ཆགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སློབ་སྒྲིལ་བ་ལ་
རྟེན་ནས་ལྷག་མའི་བཅབས་ཉེས་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། སློ་
བས་དེ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། སློབ་
དེས་བཅབས་པའི་ཉེས་པ་དེ་བྱང་ཞིང་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཞེས་པ་དང་།
ཤིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས་གྱང་། བཅབས་པའི་ཉེས་པ་དེ་གང་གིས་
འདག་ན། རང་བཞིན་གནས་པའི་ས་ནས་དམན་པའི་སར་སློབ་ས་བཅབས་
ཉེས་དེ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་ཆོ་ག་ནི། དགེ་
འདུན་ལྷག་མའི་དངོས་གཞིའི་ལྷ་བ་དེ་འདག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཞག་བྲུག་མགུ་བ་
སྒྲིལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་ལྷ་བ་བྱང་བའི་དགེ་སློང་དེས་མགུ་བ་
ལོད་པའི་ཕྱིར་དུ་དགེ་འདུན་ལ་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་བཏབ། དེ་རྗེས་དགེ་
འདུན་གྱི་དབུས་སུ་ལས་བྱེད་པ་པོས་གསོལ་བ་ཞིའི་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱིན་
ཏེ་སྒྲིལ་བའི་ཞག་གངས་མ་སོང་བར་སྐྱར་ཡང་དགེ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷ་བ་

སྐྱེ་མ་དང་རིགས་མ་ཐུན་པ་ཞིག་བྱུང་ན། དེ་འདག་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞི་གནས་
 མགུ་བ་སྦྱིན་པ་སྦྱོང་དགོས་སོ། །གཞི་ནས་མགུ་བ་སྦྱོང་བཞིན་པའི་ཆེ་སྐྱེར་
 ཡང་ལྷག་མ་རིགས་མ་ཐུན་ཞིག་བྱུང་ན། དེ་འདག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡང་གཞི་ནས་
 མགུ་བ་སྦྱིན་པ་སྦྱོང་དགོས་སོ། །འདིར་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན། ཆེས་གཅིག་
 གི་ཉིན་མགུ་བ་མཐོས་ནས་སྦྱོང་བཞིན་པའི་ངང་ནས། ཆེས་བཞིའི་ཉིན་
 ལྷག་མ་སྐྱེ་མ་དང་རིགས་མ་ཐུན་གཉིས་པ་བྱུང་ན། དེ་བྱུང་མ་ཐག་གཞི་ནས་
 མགུ་བ་སྦྱིན་དགོས་ཏེ། དེའི་མགུ་བ་སྐྱེ་མ་དེ་ཞིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་
 ནས་མགུ་བ་སྦྱོང་བཞིན་པའི་ངང་ནས་སྐྱེར་ཡང་ལྷག་མ་རིགས་མ་ཐུན་པ་སྐྱེ་
 མ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་བྱུང་ན། དེ་མ་ཐག་ཡང་གཞི་ནས་མགུ་བ་སྦྱིན་པ་སྦྱོང་
 དགོས་སོ། །འདི་དང་སྦྱོ་བ་གཉིས་སྦྱང་པའི་ཞག་གངས་མང་ཉུང་གི་ཁྱད་
 བར་མ་གཏོགས་གཞན་པལ་ཆེར་འདྲ་ལ། གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱེ་མའི་ཞག་གངས་
 གི་ལྷག་དང་། ཕྱི་མའི་ཞག་གངས་གཉིས་ཀ་བསྒྲེལ་ས་ནས་སྦྱོང་མི་དགོས་ཏེ།
 མགུ་བ་སྐྱེ་མ་དེ། མགུ་བ་གཉིས་པ་གཞི་ནས་མགུ་བ་སྦྱིན་པའི་དུས་སུ་ཞིག་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མགུ་བ་གསུམ་པ། ཡང་གཞི་ནས་མགུ་བ་སྦྱིན་པའི་དུས་
 སུ། མགུ་བ་གཉིས་པ་གཞི་ནས་མགུ་བ་བྱིན་པ་ཞིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 བཞིན་དུ་སྦྱོ་བ་དང་། གཞི་ནས་སྦྱོ་བ་དང་། ཡང་སྦྱོ་བ་དང་གསུམ་པ་རིགས་
 འགྲེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚུ་བར། དེ་གཉིས་བྱེད་པ་ཉིད་ན་དགོ་འདུན་ལྷག་མ་དེ་བྱུང་
 ན་མཐོས་ཏེ་བྱས་པ་དེ་གཉིས་ཞིག་པས། དེའི་ཕྱིར་གཞི་ནས་བརྩམས་པ་
 ཉིད་སྦྱིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རང་གི་རྣམ་བཞད་ལས་ཀྱང་། དགོ་འདུན་

ལྷག་མ་དེ་སྒྲིར་བཅོས་པའི་སྒྲིར་སྒྲོ་བ་དང་མགུ་བར་བྱ་བ་དེ་ཉིད་བྲེད་པ་
 ཉིད་ན་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་གང་ཞིག་སྒྲ་མ་དང་འབྲ་བ་རིགས་
 མཐུན་པ་ཡང་བྱུང་ན་སྒྲོ་བ་ལ་གནས་པ་དང་། མཐོས་པ་དང་། མགུ་བར་བྱ་
 བ་སྒྲུང་བ་མཐོས་ཏེ་བྲས་པ་དེ་ཉིད་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། ཡང་
 དེ་ཉིད་ལས། གང་གིས་སྒྲིར་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་སྒྲ་མ་དང་འབྲ་བ་
 བྱུང་ན་སྒྲོ་བ་དང་མགུ་བར་བྱ་བ་མཐོས་ཤིང་སྒྲུང་བ་དེ་གཉིས་ཉམས་པ་དེ་
 ཉིད་ཀྱི་སྒྲིར་གཞི་ནས་བརྩམས་པ་ཉིད་སྒྲིན་པར་བྱ་སྟེ། དགོ་སྒྲོང་དེ་ལ་ཡང་
 གཞི་ནས་བརྩམས་ཏེ་སྒྲོ་བ་དང་མགུ་བར་བྱ་བ་གཉིས་སྒྲིན་པར་བྱ་བ་ཞེས་
 བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིར། སྒྲོ་མགུ་ལོད་པའི་ཡུལ་དགོ་སྒྲོང་
 གངས་མ་ཚང་བ་ལ་མཐོས་པ་ན། དགོ་སྒྲོང་གངས་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་
 སྒྲོ་མགུ་གང་རུང་མ་འཆགས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས། དེའི་དུས་སྒྲུ་དགོ་འདུན་
 ལྷག་མ་སྒྲ་མ་དང་འབྲ་བ་བྱུང་ན། སྒྲོ་བ་དང་། མགུ་བ་གང་རུང་གི་མིང་གིས་
 སྒྲིན་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། གཞི་ནས་སྒྲོ་བ་དང་། གཞི་ནས་མགུ་བ་གང་རུང་
 གི་མིང་གིས་སྒྲིན་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་སྒྲར་གྱི་སྒྲོ་བའམ། མགུ་བ་མ་
 ཞིག་པའི་སྒྲིར་ཏེ། དེ་ཆེ་སྒྲོ་བའམ་མགུ་བ་མ་འཆགས་པའི་སྒྲིར་རོ། །སྒྲོ་མགུ་
 གཉིས་ཐ་དད་དུ་སྒྲར་ན་ཆོག་སྒྲོན་མི་འཇུག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །དེས་
 བ་མགུ་བ་སྒྲོད་པའི་ཆོག་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་བྲད་པར་ཅན་གྱི་སྒྲོད་པ་
 ལྷ་སྒྲོང་བ་དང་། དམན་སྒྲོད་ལྷ་དང་དུ་ལེན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། ཀླ་
 རི་ཀ་ལྷ་བརྩུ་བ་ལས། དགོ་ཚུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དགོ་ཚུལ་གྱི་ཆོག་འའི་མིང་

གིས་བཏགས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དགོ་ཚུལ་
གྱི་ནི་ཆོ་ག་རྣམས། །མདོ་ཙམ་དེ་དག་བཤད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དུག་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་མགུ་བ་སྐྱོད་པ་ཞེས་བྱ་ན། ལྷག་མའི་དངོས་
གཞི་འདག་པའི་ཆེད་དུ་དགོ་འདུན་བྱགས་མགུ་བར་སྐྱོད་པ་ལ་སྐྱུང་པའི་
རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །བདུན་པ་ནི། མགུ་བ་སྐྱུང་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། དབྱུང་བ་ཆགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དབྱུང་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་འཆོས་པ།

༥ ། གཉིས་པ་དབྱུང་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་འཆོས་པ་འདི་ལ། དུལ་གང་གི་
མདུན་དུ་ཕྱིར་འཆོས་པ། ཉེན་གང་གིས་ཕྱིར་འཆོས་པ། ལྷང་བ་གང་འདག་
པའི་དོན་དུ་ཕྱིར་འཆོས་པ། ཆོ་ག་གང་གི་སྒོ་ནས་བྱ་བ། དགོས་པ་གང་གི་
ཕྱིར་བྱ་བ་དང་ལྷ་ལས། དང་པོ་ནི། དུལ་དགོ་འདུན་གངས་ཆང་བ། ས་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པ། མཆོམས་ནང་དེ་ན་གནས་ཤིང་དེ་ལས་གྲུད་དུ་བཅད་བ་
མིན་པ་སྟེ་དུལ་དག་འདུན་མཆན་ཉིད་གསུམ་ལྡན་གྱིས་དབྱུང་ངོ་། །གཉིས་
པ་ནི། ཉེན་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་པ་དང་ལྡན་པ་སོགས་ཆོས་བརྒྱད་ལྡན་
མགུ་བའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་མགུ་བ་མཐོས་ཤིང་ཆགས་པ་དང་ཆོས་དགུ་
ལྡན་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། མགུ་བ་ཆགས་པ་སྒོན་དུ་སོང་བའི་སྐྱེས་
བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཅའས་ཉེས་དང་མི་ལྡན་པའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མ་ཆོས་གསུམ་

ལྷན་འདག་པའི་དོན་དུའོ། །བཞི་པ་ནི། སྒྲུར་བ་གོང་དུ་བཞག་པའི་སྒྲོ་བ་ཞོད་
 པའི་སྐྱབས་དང་འབྲེལ། དངོས་གཞི་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་བྲ། དེ་ཡང་
 གསོལ་བ་དང་། བརྗོད་པ་དང་པོའི་བར་སྐྱབས་སུ། རྟེན་གྱི་སྒྲིམ་བུ་དགོ་སྒྲོང་
 འཆར་ཁ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལྷ་བཅད་ནས་ས་ལ་བཀྱམ་པ་ལྟར་ལུས་ཐམས་ཅད་ས་
 གཞི་ལ་བསྐྱེལ་ནས་བཞག་ལ། འཆར་ཁ་ཁྱོད་ཉོན་ཅིག་ཁྱོད་ཀྱིས་ལེགས་
 པར་མ་བྲས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྒྲིགས་པར་བྱའོ། །མཐུག་ནི་ལས་ཀྱི་
 མཐུག་སྒྲུང་བརྗོད་པ་དང་གཟེངས་བསྟོད་པར་བྱའོ། །དེའི་ཚུལ་ནི། བསྐྱེལ་
 བ་ལས་ཆངས་ཏེ་ཙྏ་ག་ཙྏ་ག་བྱར་བསྐྱངས་ཏེ། ལས་ཀྱི་བརྗོད་པ་གསུམ་པའི་
 རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཆར་ཁ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལེགས་པར་བྲས་སོ། །ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་གཟེངས་བསྟོད་ནས་སྒྲུར་གྱི་ཆད་ལས་ཀྱི་ས་ནས་དབྱུང་ནས་དགོ་
 འདུན་གྱི་གྲུལ་དུ་སྐྱེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་
 ལས། རི་ལྟར་བརྗོད་ན། དེའི་མིང་ནས་བོས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ལྷ་བཅད་དེ་ས་
 ལ་བཀྱམ་པ་ལྟ་བུར་ལུས་ཐམས་ཅད་ས་ལ་བསྐྱེལ་བ་ལའོ། །དེ་ལ་གཟེངས་
 བསྟོད་པའི་བསྒྲགས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་
 ནི། དབྱུང་བ་བྲས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དགོ་
 སྒྲོང་དུ་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དག་བཅོམ་པ་ནམ་ཐོབ་པ་ནས།
 ཆད་ལས་ཕྱི་མ་རྣམས་བསྐྱབ་མི་དགོས་ལ། དགོ་སྒྲོང་མས་ལྷེ་བའི་ཆོས་
 འདས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མགྲུ་བ་སྒྲུང་པས་ཆོག་གི དེའི་ཆེད་དུ་དབྱུང་བ་བྲ་མི་
 དགོས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དབྱུང་བ་ཞེས་བྲ་ན། དམན་པའི་ས་ནས། རང་བཞིན་

དུ་གནས་པའི་སར་དབྱང་བའི་དོན་གྱི་དེ་ལྟར་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷང་མ་མོ་
ལས། ཅིའི་ཕྱིར་དབྱང་བ་ཞེས་བྲ། མི་དགོ་བའི་གནས་ནས་ཕྱང་སྟེ་དགོ་བའི་
གནས་སུ་རབ་ཏུ་བཞག་པ་སྟེ་དེས་ན་དབྱང་བ་ཞེས་བྲའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། །

དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཕྱང་བའི་བཤམ་པ་ཚུལ།

༥ གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཕྱང་བའི་བཤམ་པ་ཚུལ་ལ།
པམ་པའི་ཡན་ལག་གཅིག་ཅུ་མ་མ་ཆང་བའི་སྒྲིམ་པོ་སྟེ་བ་དང་། དེའི་ཡན་
ལག་གཉིས་ཅུ་མ་མ་ཆང་བའི་སྒྲིམ་པོ་ཡང་བ་དང་། ལྷག་མའི་སྒྲིམ་པོ་སྟེ་བ་
རྣམས་བཤམ་པའི་ཡུལ་དུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ། སྒར་གོང་དུ་བཤམ་པའི་
ཆོས་བརྒྱད་ལྟར་གྱི་དགོ་སྟོང་དང་པོ་ལ་དུག་གཉིས་པ་ལ་བཞི། གསུམ་པ་
ལ་ལྷའི་གངས་ཆང་དགོས་སོ། །གཞན་ཕྱང་གྱེད། སོར་བཤམ་པ། ཉེས་བྱས་
རྣམས་ནི། ཆོས་བརྒྱད་ལྟར་གྱི་དགོ་སྟོང་གཅིག་གི་མདུན་དུ་བྲའོ། །རྟེན་ནི།
སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་གསོ་རུང་དང་ལྟར་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ཤེས་པ་
རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། གནས་ནས་ཕྱང་བ་མིན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །ཕྱང་བ་
ནི། པམ་པ་དང་། ལྷག་མ་དང་། བསྐྱེད་པའི་ཉེས་བྱས་གསུམ་པོ་གང་རུང་
གི་ཁོངས་སུ་མ་འདུས་པའི་ཕྱང་བ་ཆོས་གསུམ་ལྟར་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་
སོ། །ཆོ་ག་ནི། སྒངས་ཕྱང་བཤམ་པའི་ཆེ་སྒྱུར་བ་ལ་རྒྱར་གྱུར་གྱི་དངོས་

པོ་དེ་ལ་སྒྲུངས་བྲལ་སྒྲོན་དུ་གཏོང་དགོས། ཁབ་རལ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷུང་
 གྱེད་བཤམས་པའི་ཆེ་སྒྱུར་བ་ལ་ཁབ་རལ་བཅག་པ་སྒྲོན་དུ་བཏང་། ལྷག་
 འཆའ་བ་དང་འདུད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོད་ལམ་བརྟེན་ཞིང་། སྒྲོན་གསལ་
 འབེབས་པའི་ཆེ་སྒྲུངས་ལྷུང་གྱིར་བཅོས་པའི་ཆེ་ག་ལ་ལྷགས་གཏང་པར་བྱ་
 ཞེས་ཟེད། ལུལ་གྱི་གན་པས་སྒྲུངས་བྲལ་སྒྲོན་དུ་སོང་ངམ་ཞེས་དང་། ཁབ་
 རལ་བཅོས་པའི་དེ་བཤམས་པའི་ཆེ་ཁབ་རལ་བཅག་གམ་ཞེས་དང་། སོར་
 བཤམས་ཀྱི་ཆེ་མཐོལ་བ་སྒྲོན་དུ་སོང་ངམ་ཞེས་འདྲི། བཤམས་པ་བོས་རིམ་
 བཞིན་དུ་སྒྲུངས་བྲལ་སྒྲོན་དུ་སོང་། ཁབ་རལ་བཅག་སོར་བཤམས་ཀྱི་ཆེ་
 མཐོལ་བ་སྒྲོན་དུ་སོང་ལགས། ཞེས་བརྗོད་དོ། །དངོས་གཞིའི་ཆེ་ག་ནི། པམ་
 པའི་སྒྲོམ་པོ་ལྷུ་བ་ལྷ་བྱུ་ལ་མཆོན་ན། དག་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་དགོངས་
 གྱུ་གསོལ། བདག་དག་སྒྲོང་ཆེ་ག་མོ་ཞེས་བགྱི་བ་ལ་ལྷུང་བ་པམ་པའི་སྒྲེ་
 ཆོན་ལས། སྒོག་གཅོད་པ་ལྷ་བྱུའི་རིགས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ཆེ་ག་མོ་ལས་གྱུར་པའི་
 ཉེས་པ་སྒྲོམ་པོ་ལྷུ་བ་བྱུང་སྟེ། བདག་དག་སྒྲོང་ཆེ་ག་མོ་ཞེས་བགྱི་བའི་ལྷུང་
 བ་དེ། དག་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་འཆགས་སོ། །བཤམས་ན་
 བདག་བདེ་བ་ལ་རིག་པར་འགྱུར་གྱི། མ་བཤམས་ན་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 ལན་གསུམ་དང་། མཐུག་ཏུ་ཐབས་ལེགས་སོགས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷུང་བ་
 གཞན་རྣམས་ལ་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་དག་ཚུལ་གྱི་ལྷུང་
 བ་བཤམས་པའི་ཚུལ་ནི། བོད་ཀྱི་འདུལ་འཛིན་སྒྲ་རབས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་
 མཛད་པའི་སྒྲུངས་འདས་སོ་བྱུག་གི་སྒྲོམ་ཆིག་གི་སྒྲོན་ས། ལུལ་དག་སྒྲོང་

རྣམ་དག་ཅིག་གི་རྒྱུ་དུ་བཤམ་པར་བྱ་ཞིང་། ཞིབ་ཏུ་རང་གི་སྒྲ་མ་གོང་
 མས་མཛད་པའི་བསྐྱེད་པ་རྣམས་སུ་བསྟན་བར་བྱའོ། །དག་དོན་ནི། གཞི་མ་
 ཞི་བ་ཞེས་སོགས་ལ། རྣམ་ཏུ་གྱི་ལས་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤར་
 གྱི་བྱ་བ་དན་པའི་འཕྲོ་བཞེས་བར་བྱ་བ་དང་། སྤར་བཅོས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་
 བ་དང་། བསྟན་པའི་དམིགས་སྤྱོད་ལ་ཕན་པ་དང་། དེ་བྱ་བའི་རྟེན་གྱི་སྤྱེས་བྱ་
 དེ་ལ་ཕན་པར་འགྱུར་བ་སོགས་གྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཅུ་བའི་གཉིས་
 པ་ནི། རང་རེས་བསྐྱེད་པ་རྣམ་ཏུ་གྱི་འབད་པས་མ་ལོག་ན་དེའི་མཇུག་
 ཏུ་གནས་དབྱུང་བྱ་བར་ལུང་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པས། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲད་
 པ་དང་། བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྱིར་འབྱེད་ནས་ཏུ་གསུམ་ལ་རེ་རེ་བཞིན་འབད་
 པས་མ་ལོག་ན་མཇུག་ཏུ་གནས་དབྱུང་བྱ་བར་མདོར་བསྐྱེད་སྤྱིར་དགོས་ཏེ།
 བསྐྱེད་པ་རྣམ་ཏུ་དང་། གཞན་གསུམ་པོ་དེ་འབྱུང་བའི་རྒྱ། རང་རང་གི་
 རོ་པོ། །སོ་སོ་ལ་བྱ་བའི་ཆོ་ག་ སོ་སོའི་ཆད་ལས་རྣམས་དོད་ཐུབ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། འབྲེལ་སྤྱོད་ ཅུ་བར། མི་རུང་བ་དང་མཐུན་ལ་རུང་བ་དང་འགལ་བ་ནི་རུང་
 བ་མིན་པར་བསྐྱེད་ཏེ། །སྤྱི་མ་དང་མཐུན་ལ་སྤྱི་མ་དང་འགལ་བ་ནི་རུང་བའི་
 སྤྱིར། ཞེས་པ་དང་། དེའི་ཐད་གྱི་རང་གི་རྣམ་བཤམ་ལས་ཀྱང་། གང་རུང་བ་
 མ་ཡིན་པ་བསྟན་ཅིང་རུང་བ་དང་འགལ་བ་དེ་ནི་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་
 འདིར་རུང་བ་མ་ཡིན་པར་མདོར་བསྐྱེད་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར། །

ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་གཞི་སོགས་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

༥ བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་གནས་དབྱུང་བདུན་དུ་གངས་མ་ངེས་པར་
 ཐལ། བདུན་པོའི་སྒྲིང་དུ་སྒྲིང་རང་གིས་འདོད་པའི་མདོར་བསྐྱུས་ཀྱི་གནས་
 དབྱུང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་བྱས་པས། འོ་ན། སྒྲུང་བ་
 བྱ་ཏུར་གྱི་རིགས་དེ་ལ། བསྐྱེགས། སྒྲུང་། བསྐྱེད། ཕྱིར་འབྱེད་བཞིར་གངས་
 མ་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཞིག་འདིར་མ་བྱུང་། ཁ་ཅིག་
 སྒྲུང་བཟེད་ཁ་དབུབ་ཀྱི་ལས་དེ་བྱ་ཏུར་གྱི་ལས་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་
 བོ། །ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱིས་པ་ལ་དགོ་འདུན་དབང་མི་བཅོན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། བྱིས་པ་ལ་དེ་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་བཤའ་
 ལས། བྱིས་པ་ལ་བྱ་ཏུར་གྱི་ལས་མི་བྱེད་དེ། དེ་ལ་དགོ་འདུན་མི་དབང་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྒྲིང་བ་ལས་ཀྱང་། བྱིས་པ་
 ལ་བྱ་ཏུར་བྱ་འམ་ཞེ་ན། བྱིས་པ་ལ་བྱ་ཏུར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དགོ་འདུན་མི་
 དབང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་བྱིས་པ་ཡིན་ན། དགོ་
 འདུན་གྱི་ཆད་ལས་བཅད་པའི་ཡུལ་མིན་པས་བྱུང་བཟེད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དགོ་སྒྲོང་སོགས་ནང་པའི་རབ་བྱུང་ལ་གཤེ་བ་དང་ཅ་སྒྲུང་གིས་སྐྱར་
 པ་འདེབས་པའི་བྱིས་པ་དང་། སྒྲུང་བཟེད་ཁ་དབུབ་ཀྱི་ཆད་ལས་བཅད་པའི་
 གཞི་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་བྱིས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
 གི་རྣམ་བཤའ་ལས། གསོལ་བ་འབའ་ཞིག་པའི་ལས་ཀྱིས་སྒྲུང་བཟེད་ཁ་

དབུལ་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྐྱར་རོ། །སྐྱེ་ལ་ཁ་དབུལ་པར་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་
 ཕྱིར་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པས་སྐྱར་པའི་བྱིས་པ་ལའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱར་
 རོ། །ཞེས་པ་དང་། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས་ཀྱང་། བྱིས་པ་ཐམས་ཅད་
 དུ་ཆད་པས་མི་བཅད་དམ་ཞེ་ན། དག་སྤོང་ལ་སོགས་པའི་རབ་བྱུང་སྡེ་ལྔ་ལ་
 ཐམ་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པ་མིན་པའི་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་
 དང་། ཞེས་པ་ནས། གཤེ་བ་དང་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་བྱིས་པ་ལ་ལྷུང་བཟེད་ཁ་
 དབུལ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་སྤྲད་པ་ནས་ཏུར་དངོས་
 སྤྱུ་བྱ་དགོས་པའི་དག་ཚུལ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དག་ཚུལ་
 ཡིན་ན། རང་ཉིད་གྱི་ཉེན་དེ་ལ་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་མི་འབྱུང་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས། དེ་ལ་སྤྲད་པ་ནས་ཏུར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་
 ལྷག་མ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་བསྟེན་པར་མ་
 རྫོགས་པའི་རབ་བྱུང་ཡིན་ན། ཏུར་བྱ་མི་དགོས་པས་བྱུང་བའི་ཟེར་ན། དེ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། ཅུ་བར། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་ཡང་དེ་
 དག་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་བཞུགས་ལས། དེ་དག་ཅེས་
 བྱ་བ་ནི། ཏུར་བྱ་གྱི་ལས་དག་དང་བསྟེན་པའི་ཆོ་ག་འདི་ལ་དམིགས་གྱིས་
 བསལ་བར་རིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་
 སྤེང་བ་ལས་ཀྱང་། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་ཡང་ཏུར་
 གྱི་ལས་དེ་དག་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བསྟེན་པ་ལ་ཞུགས་པ་མ་རྫོགས་པས་
 ཏུར་བྱ་མི་བྱའོ་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ལྷུང་བའི་བཤའ་གས་པ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་བྱས་ཀྱང་། ལྷུང་
 བའི་འཕེལ་ཁ་ཆད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། ལྷུང་བ་དག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཟེར་ན།
 ལྷུང་བའི་བཤའ་གས་པ་རྣམ་དག་བྱས་ན། ལྷུང་བ་དག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཅ་
 བར། མིང་དང་རིགས་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་ན་ལྷུང་བ་ལས་ལྷུང་ངོ་། །ཞེས་པ་
 དང་། རང་གི་རྣམ་བཤའ་ལས། དེ་ལྷུང་མིང་དང་རིགས་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་
 པས་ལྷུང་བ་བཤའ་གས་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་པ་དང་། འིག་ཆེན་
 རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས་ཀྱང་། བཤའ་གས་པ་བྱེད་ཆེ་ལྷུང་བ་སྤེ་ལྷུང་པོ་གང་རུང་
 གི་མིང་དང་གང་རུང་བའི་ལྷུང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་པས་
 ལྷུང་བ་བཤའ་གས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལྷུང་བ་
 ཕྱིར་བཅོས་རྣམ་དག་བྱས་ན་འདག་པར་ཐལ། ཀམ་ཤ་ཏམ་ལས། དབྱུང་བ་
 མ་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བྲིད་ཀྱི་འགྲོ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ་དཔྱལ་བ་དང་།
 དུད་འགྲོའི་ཞེས་པ་དང་། དབྱུང་བ་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བྲིད་ཀྱི་འགྲོ་
 བ་ནི་གཉིས་ཏེ་ལྷུང་དང་མིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལྷུང་བ་
 ཕྱིར་བཅོས་རྣམ་དག་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། ལྷུང་བ་བཤའ་གས་
 པས་མི་འདག་པ་གང་ཞིག ལྷུང་བ་མཐོལ་བ་རྣམ་དག་བྱས་པ་ཅམ་གྱིས་
 འཕེལ་བ་རྒྱན་གཙོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
 མཐོལ་བ་རྣམ་དག་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལྷུང་བ་
 དག་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་མཆོན་ཉིད་པ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་པོ་སྟོབས་
 བཞི་ཆང་བའི་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱིས་མི་འདག་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། གཞན་

ཡང་། སྤྲིག་ལྟར་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། སྤྲིག་པ་སྟོབས་བཞི་ཆང་བའི་བཤམས་
 པ་བྱས་པས་འདག་པ་གང་ཞིག ལྟར་བ་གཉིན་པོ་སྟོབས་བཞི་ཆང་བའི་ཕྱིར་
 བཅོས་བྱས་པས་མི་འདག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲ། ཕྱི་མ་དངོས། ཅུ་བར་འདོད་
 བ། གོང་དུ་ལྟར་བ་སྤེལ་པའི་སྐབས་སུ་བཀག་ཅིན་ཏོ། །ཁ་ཅིག ལྟར་བ་བཤམས་
 པ་བྱས་པས་དེའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པ་འདག་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་
 ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱུང་ཏེ། གསོལ་བ་དེ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། དེའི་བག་ཆགས་དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྐོང་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐོམ་སྤངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་གཏམ་ཀྱི་གཞི་ལས། རྟོངས་པ་
 སྐོམ་པས་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་མ་བྱུང་མཆམས་
 ལ། ལྟར་བ་བྱིན་རྒྱལས་བྱས་པས་ཀྱང་ལྟར་བའི་བག་ཆགས་འདག་པར་ཐལ།
 དེ་ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། ཏྲགས་དེར་ཐལ། ཅུ་བར།
 བྱིན་ཀྱིས་རྒྱལས་པས་དག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་སོ། །ཁ་ཅིག ལྟར་བ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བཤམས་པ་བྱས་པའི་
 སྐྱེས་བུ་ཡིན་ན། ལྟར་བའི་བག་ཆགས་མངོན་འགྱུར་བྱེད་ལས་དང་བཅས་པ་
 དག་པའི་དེ་ཡིན་པས་བྱུང་། བག་ཆགས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་མ་དག་པའི་
 སྐྱེས་བུ་ཡིན་པས་བྱུང་བེར་ན། རྣམ་སྤྲོད་སྤྱོད་པའི་ཀྱི་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་
 ལྟར་བ་བཤམས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ན། དེ་འབྲེལ་ལྟར་
 བ་དེའི་བྱེད་ལས་དག་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་

འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་སྒྲིས་བྱ་དེ་དེ་འདྲའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་
 སྒྲིན་ལ་ལོངས་སྒྲོད་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས།
 ལས་ངེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་འབྱེན་ཏེ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པར་ངེས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། དུགས་མ་ལྟ་བུའི་དབྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། རྣམ་སྒྲིན་སྤྱོད་ངེས་མིན་པའི་ལས་དང་
 འབྲེལ་བའི་ལྷུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་ན་དེའི་མདོན་གྱུར་བྱེད་
 ལས་དང་བཅས་པ་འདག་སྟེ། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས། དེ་ལས་མ་
 ངེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་སྒྲིན་མི་འབྱེན་ཏེ། དབྱུང་བའི་སྐབས་སུ་མ་བཤགས་
 པའི་ཆེ་ངན་སོང་དུ་སྒྲེ་བར་གསུངས་ཤིང་། བཤགས་པའི་ཆེ་ལྟ་དང་མིར་སྒྲེ་
 བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འོན་ཀྱང་བཤགས་
 པས་ལས་མ་ངེས་པ་རྣམ་སྒྲིན་མི་འབྱེན་པ་དང་། ལས་ངེས་པ་དག་གི་རྣམ་
 སྒྲིན་བསྐྱབ་བར་འགྱུར་ཏེ། བ་མ་བསད་པའི་སྤྱོད་གཞི་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་
 ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་བསྐྱབ་བྱིན་དགོ་སྤྱོད་གིས་དབྱ་བཅོམ་
 པ་ཐོབ་པ་དེ། དེ་འདྲའི་དགོ་སྤྱོད་གི་ལྷུང་བ་དག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་
 ནོ། །ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་དགོ་སྤྱོད་གིས་དབྱ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་དེ། དེ་འདྲའི་དགོ་
 སྤྱོད་གི་ལྷུང་བ་དག་པའི་སྤྱོད་རོལ་དུ་བྱུང་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་དགོ་སྤྱོད་གིས་དབྱ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་དང་ལྷུང་བ་
 དག་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོག་མ་ནི་དབྱ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 སོ། །ཞེས་ཅུ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས་

ཀྱང་། བསྐྱེད་པ་བྱིན་པ་པོ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་
 ཉིད་ཐོབ་པ་སྟེ། རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མཆོན་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་བའི་དགྲ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །ཟེར་ན་རེག་
 བམ་འཆབ་བཅས་དང་ལྡན་པའི་དགོ་སྟོང་མ་མཆོན་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ། རེག་
 བམ་འཆབ་བཅས་དེ་དག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མཆོན་གྱུར་པ་དེ་དེ་དག་བྱེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དམ་བཅའ་ལ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་མཆོན་གྱུར་
 མ་ཐག་པའི་དགོ་སྟོང་པ་སྐྱར་དགོ་སྟོང་མར་མཆོན་གྱུར་མ་ཐག་པའི་དགོ་
 སྟོང་མ་དེ་རེག་པམ་འཆབ་བཅས་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འབྲའི་དགོ་སྟོང་མ་
 མཆོན་གྱུར་པ་ན། རེག་པམ་འཆབ་བཅས་དེ་དག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅ་བར།
 ཞིང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་ནི་ཉམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱེད་སྟེ།
 ལུང་དེས་ནི། རེག་པམ་འཆབ་བཅས་དང་ལྡན་པའི་དགོ་སྟོང་མ་མཆོན་གྱུར་
 མ་ཐག་པའི་དགོ་སྟོང་པའི་རྟེན་ལ་རེག་པམ་འཆབ་བཅས་དེ་མེད་པར་བསྟན་
 པ་ཅ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ བསྐྱེད་པ་བྱིན་ཡུལ་དེ་ལ་རབ་བྱུང་གི་སྟོམ་
 པ་གསོ་རུང་ཡན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 སྟོམ་པ་གསོ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་བསྐྱེད་པ་བྱིན་ཟིན་པའི་རབ་བྱུང་དང་། རབ་
 བྱུང་རྣམ་དག་གང་རུང་ཡིན་ན། བསྐྱེད་པ་བྱིན་ཡུལ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཏྲགས་སྟེ། ཁོ་ན་རེ། འབྱིན་པའི་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་བཅབས་ཉེས་
 བདག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོ་བ་ལོས་ནས་སྟོད་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ། སྟོན་

བྱེད་ལྷག་མ་བྱུང་བ་བཅས་པའི་བཅས་ཉེས་འདག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོབ་
 རོས་ནས་སྒྲུང་པར་བྱ་ཞིང་། སྟོབ་སྟུང་མའི་འསྟོབ་འཁོལ་དགོས་སོ་བེར་ན། དེ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་སྟོབ་ཞག་གངས་སྟུང་ཕྱི་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ལྷག་མ་ཕྱི་མ་དེའི་བཅས་ཉེས་བྱུང་བའི་ཆེ། སྟོབ་སྟུང་
 མ་དེ་ཞིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་མ་དེ་གཉིས་ལྷག་མར་རིགས་མ་ཐུན་
 པ་ཅ་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ལྷག་མ་ནང་རིགས་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
 བ། ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ནང་རིགས་མ་ཐུན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་
 པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། ཙྴ་བའི་དམ་བཅའ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
 འདྲའི་བཅས་ཉེས་སྟུང་མ་འདག་པའི་ཕྱིར་སྟོབ་སྟོད་བཞིན་པའི་ཆེ། སྟུན་
 བྱེད་ལྷག་མའི་བཅས་ཉེས་བྱུང་བ་ན། སྟོབ་སྟུང་མ་དེ་ཉམས་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དགོ་འདུན་ལྷག་མ་དེ་གཉིས་ནང་རིགས་མི་མ་ཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཏྲགས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ལ་བྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། དགོ་
 འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་སྟུང་མ་དང་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་ལ་ནི་མི་ཉམས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། འབྲེན་པའི་ལྷག་མའི་བཅས་ཉེས་
 འདག་པའི་སྟོབ་སྟོད་བཞིན་པའི་དུས་སུ་སྟོབ་དེའི་ཞགས་གངས་མ་རྫོགས་
 པ་ལ་སྦྲར་ཡང་འབྲེན་པའི་ལྷག་མ་གཉིས་པ་ཞིག་བྱུང་ན། སྦྲར་གྱི་སྟོབ་ཞིག་
 པས། གཞི་ནས་སྟོབ་མཐོས་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཡང་སྟོབ་དང་། མགྲུབ་
 དང་། གཞི་ནས་མགྲུབ་དང་། ཡང་མགྲུབ་རྣམས་ལ་རིགས་འབྲེ་བ་ཡིན་ཏེ།
 རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། གང་གི་ཕྱིར་དགོ་འདུན་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་སྟུང་མ་དང་

འདྲ་བ་བྱང་ན། སྐྱོ་བ་དང་མགུ་བར་བྱ་བ་མཐོས་ཤིང་བྱས་པ་དེ་གཉིས་
 ཉམས་པ་དེའི་ཕྱིར་གཞི་ནས་བརྩམས་པ་ཉིད་སྦྱིན་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་དང་།
 རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས། སྐྱོ་མགུ་དེ་གཉིས་བྱེད་པ་ན་དགོ་འདུན་
 ལྟག་མའི་ལྟུང་བ་སྒྲ་མ་དང་འདྲ་བ་རིགས་མ་ཐུན་པ་དེ་བྱང་ན་སྒྲར་མཐོས་ཏེ་
 བྱས་པའི་སྐྱོ་མགུ་དེ་གཉིས་ཞིག་པས། དེའི་ཕྱིར་དགོ་སྐྱོང་དེ་ལ་ཡང་གཞི་
 ནས་སྐྱོ་བ་དང་མགུ་བ་བརྩམས་པ་ཉིད་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། །

གཞན་ན་གནས་པ་སྐྱོད་པའི་གཞི་བཤད་པ།

༥ ས་གཞན་ན་གནས་པ་སྐྱོད་པའི་གཞིའི་སྐབས་སུ། རང་ལྷགས་
 གཞག་པ་ལ། དབྱེ་བ། བསྐྱུ་བ། རོ་བོ། བསྐྱབ་བྱ། སྐྱ་བཤད་པ། གྲོལ་བའི་
 དུས་བཤད་པ་དང་བྱག་དང་པོ་ནི། ས་གཞན་ན་གནས་པ་དེ་ལ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གྲག་
 ཡོད་དེ། སྐྱོ་སྐྱོད་གསུམ། མགུ་སྐྱོད་གསུམ། སྐྱོ་ལྡན་གསུམ། མགུ་ལྡན་
 གསུམ་སྟེ་བརྩ་གཉིས། བསྐྱིགས། སྒྲ། བསྒྲ། ཕྱིར་འབྱེད་དང་བཞི། གནས་
 དབྱང་བདུན། དགོ་ཚུལ་བསྐྱེལ་བ། རོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ། བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་
 རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན། བཞི་བརྩ་ཅུ་གསུམ་ཡོད་
 པར་རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་བསྐྱུ་བ་ནི། དེ་
 རྣམས་རོ་བོའི་སྐྱོ་ནས་བསྐྱུ་ན། སྤངས་པས་ས་གཞན་ན་གནས་པ་དང་། སྒྲ་
 པས་ས་གཞན་ན་གནས་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་བྱེད་ས་གཞན་ན་གནས་པ་

དང་གསུམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། གནས་དབྱུང་བདུན། དགེ་ཚུལ་བསྐྱེལ་བ་
 དང་བརྒྱད་པོ་དེ་དང་པོར་འདུ། བསྐྱེགས་སྒྲུང་བསྐྱུད་ཕྱིར་འབྱེད་བཞི་པོ་དེ་
 གཉིས་པར་འདུ། གཞན་ལྷག་མ་བཅུ་བཞི་པོ་དེ་གསུམ་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཡང་དེ་རྣམས་གངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱུ་ན། ས་གཞན་ན་གནས་པ་ཡང་
 ཡིན། བྱ་རྒྱུ་བྱས་པ་ཡང་ཡིན་པ་དང་། ས་གཞན་ན་གནས་པ་ཡང་ཡིན།
 བྱ་རྒྱུ་མ་བྱས་པ་ཡང་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ་བསྐྱེགས་སྒྲུང་སོགས་བཞི་
 དང་། གནས་དབྱུང་བདུན་དགེ་ཚུལ་བསྐྱེལ་བ་རྣམས་དང་པོར་འདུ། གཞན་
 རྣམས་གཉིས་པར་འདུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་རྣམས་བསྐྱུ་བྱའི་སྒྲོ་ནས་
 བསྐྱུ་ན། ས་གཞན་ན་གནས་པ་ཆེན་པོ་དང་། དེ་ཚུང་དུ་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། སྒྲོ་
 བ་སྒྲོ་དེ་པ་གསུམ། མགུ་བ་སྒྲོ་དེ་པ་གསུམ། རོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ།
 བསྐྱུ་བ་པ་བྱིན་པ་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་དང་པོར་འདུ་ཞིང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་
 བར་ཅན་གྱི་སྒྲོ་དེ་པ་ལྷ་སྒྲོང་ཞིང་། དམན་སྒྲོ་དེ་ལྷ་དང་དུ་ལེན་པས་དེ་ལྷར་
 བརྒྱུད་པ་ཡིན་ཅིང་། སྒྲོ་ལྷན་གསུམ། མགུ་ལྷན་གསུམ། བསྐྱེགས་སྒྲུང་བསྐྱུད་
 ཕྱིར་འབྱེད་བཞི། གནས་དབྱུང་བདུན། དགེ་ཚུལ་བསྐྱེལ་བ་དང་བཅོ་བརྒྱད་
 པོ་དེ་གཉིས་པར་འདུ་བ་ཡིན་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་སྒྲོ་དེ་པ་
 ལྷ་སྒྲོང་ཞིང་། དམན་སྒྲོ་དེ་ལྷ་དང་དུ་མི་ལེན་པས་དེ་ལྷར་བརྒྱུད་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། ས་གཞན་ན་གནས་
 པ་གང་རུང་ཡང་ཡིན། ས་དམན་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་ག་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལ་སྟོས་
 བྱས་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་སྒྲོ་དེ་པ་ལྷ་སྒྲོང་དགོས་པའི་རིགས་ཅན་ཡང་ཡིན་པའི་

གཞི་མ་ཐུན་པར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ། ས་གཞན་ན་གནས་པའི་སྐྱེས་བུའི་
 རོ་བོ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། ས་གཞན་ན་གནས་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བུ་ནི་གོང་གི་བསྐྱབ་བུའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱབ་པ་ལས་ཤེས་ལ། གནས་དབྱུང་དང་
 བསྐྱེལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་འདི་པའི་རབ་བྱུང་གཞན་དང་། ཆོས་དང་ཟང་
 ཟེང་གི་ལོངས་སྒྲིང་མཐའ་དག་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་སྒྲོང་བ་ལ་བསྐྱབ་བོ། །ལྔ་
 པ་ནི། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་སྒྲོས་ནས། དམན་པའི་ས་ན་གནས་པའི་
 དོན་གྱི་ས་གཞན་ན་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དྲུག་པ་ནི། ས་གཞན་ན་གནས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ན། དེ་ཐམས་ཅད་ས་གཞན་ནི་གནས་
 པ་ལས་གྲོལ། བན་ཏུར་བྱས་པ་རྣམས་ནི་བཟོད་པ་གསོལ་བའི་བ་ན་གྲོལ།
 སྒྲོ་སྒྲིང་དང་། མགུ་སྒྲིང་རྣམས་ནི་སོ་སོའི་ཞག་གངས་འཁོར་བས་གྲོལ། སྒྲོ་
 ལྟན་ལས་ནི་མགུ་བ་མཐོས་པས་གྲོལ། མགུ་ལྟན་ལས་ནི་དབྱུང་བ་མཐོས་
 པས་གྲོལ། རོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་ནི་ལྷུང་བ་དྲན་ཞིང་བཟོད་པར་བྱ་བའི་ལས་
 བྱས་པས་གྲོལ། གནས་ནས་ལྷུང་བ་མ་གཏོགས་པའི་བན་ཏུར་གྱི་ས་གཞན་
 ན་གནས་པ་རྣམས་ནི་བན་ཏུར་སྒྲ་མའི་སྟེང་དུ། བན་ཏུར་སྒྲི་མ་བྱས་པ་ན་
 བན་ཏུར་སྒྲ་མ་ལས་གྲོལ་ལོ། །གནས་ནས་ལྷུང་བ་ལ་ནི་བན་ཏུར་གཞན་བྱེད་
 པ་མི་འཐད་དེ། ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དང་ཆོས་དང་ཟང་
 ཟེང་གི་ལོངས་སྒྲིང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་སྐྱངས་བའི་བྱིར། །

ཡོངས་སུ་སྒྲིང་བའི་གཞི་བཤམ་པ།

༥ མ་གྲགས་པ་ནི་གཞི་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་འབྲེལ་བ་
 ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་སྒྱིར་བསྟན་པ་ལ། དུལ་གང་ལ་སྒྲེང་བ། ཉེན་གང་གིས་
 སྒྲེང་བ། གནས་གང་དུ་སྒྲེང་བ། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་སྒྲེང་བ། གཞི་གང་ལ་སྒྲེང་བ།
 ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྒྲེང་བར་བྱ་བ། སྒྲེང་བའི་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་
 བདུན་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲེང་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་ཆོས་བརྒྱད་ལྟན་དགོས་ཏེ།
 རབ་བྱུང་གི་སྒྲོམ་པ་གསོ་རུང་དང་ལྟན་པ། ཞེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ།
 ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། གནས་ནས་མ་སྐྱུང་བ། ཆོས་མིན་པའི་སྒྲིགས་སུ་
 མ་སོང་བ། ཉན་པ་མ་ཡིན་པ། དགོ་འདུན་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བར་རུས་པ་མིན་པ།
 སྒྲེང་བ་པོ་དང་ཞེ་འགྲས་པ་མིན་པ་རྣམས་དང་ལྟན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་སྒྱིར་
 རོ། །དེ་རྣམས་སྐྱབ་པ་ནི། དང་པོ་དགོས་ཏེ། སྒྲོམ་པ་གསོ་མི་རུང་བ་ལ་
 སྒྲེངས་ཀྱང་སྒྱིར་བཅོས་བྱ་བའི་དགོས་པ་མི་འགྲུབ་པའི་སྒྱིར་ཏེ། དེ་ལ་སྒྱིར་
 བཅོས་མི་འཆགས་པའི་སྒྱིར་དང་། དེ་རབ་བྱུང་རྣམ་དག་གི་གསེབ་ནས་
 བསྐྱད་དགོས་པའི་སྒྱིར་ཏེ། ཅ་བར། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་བསྐྱད་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་བཤམ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་ཤམ་པར་གྱུར་པར་ཞེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། རིག་ཆེན་རིན་
 ཆེན་སྒྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། ཤམ་པ་འཆབ་བཅས་བྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་
 བ་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་བསྐྱད་པར་བྱའོ། །དེ་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་གནས་ནས་

ཡོངས་སྒྲིང་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 དགོས་ཏེ། ཞེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་དེ་ལ། ཁས་སྒྲང་བ་དང་ཕྱིར་
 བཅོས་པའི་རང་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དགོས་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་
 དུ་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལས་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་དགོས་ཏེ། གནས་ནས་
 ལྷུང་བ་དེ། རབ་བྱུང་རྣམ་དག་གིས་སྒྲིང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་དགོས་ཏེ།
 ཆོས་མིན་སྟོགས་པ་དེས་ཕྱིར་མི་འཆོས་ཤིང་རྩོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
 དུག་པ་དགོས་ཏེ། རྟན་པ་ལ་ལུས་སྟོག་གི་འགལ་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བ་སྤིང་བའི་
 ཕྱིར། བདུན་པ་དགོས་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་དགོ་འདུན་གྱི་བར་འགྱུར་བའི་
 དགག་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་དགོས་ཏེ། ཞེ་འགྲས་ན་བདེན་པར་མི་
 འཇིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བའི་གཉིས་པ་ནི། ཆོས་དགྲ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་དགོས་
 ཏེ། བསྟེན་རྩོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་རྣམ་དག་དང་ལྷན་པ། ཐ་སྙད་གསུམ་དང་ལྷན་
 པ། ཞེས་པ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ། ལུས་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། ས་རང་
 བཞིན་དུ་གནས་པ། རྟན་པ་མིན་པ། རྟན་པས་བསྐྱོས་པའི་ཕོ་ཉ་མིན་པ། སྤྱིང་
 བྱའི་ཡུལ་དེ་དང་ཞེ་འགྲས་པ་མིན་པ། བྱམས་པའི་སེམས་དང་ལྷན་པ་རྣམས་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་འདི་དགོས་ཏེ། དེ་དང་མི་ལྷན་ན་དགོས་མེད་དུ་རྩོད་
 པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་གསུམ་པ་ནི། མཐའ་མིན་པ་ཡུལ་དེའི་མཁན་
 སྟོབ་སོགས་མེད་པའི་དབེན་པའི་གནས་སུ་སྤྱིང་དགོས་ཏེ། རྩ་བར། མཐའ་
 མིན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། རྟེན་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤྱིང་བ་ལས། མཐའ་
 མིན་པ་གང་ཟག་དེའི་མཁན་སྟོབ་བཟ། དགོ་འདུན་ནམ། ཞེ་འགྲས་པ་ལ་

སོགས་པའི་མདུན་དུ་སྒྲེང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་དབེན་པར་
 སྒྲེང་ངོ་། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ན་
 ལུང་ཞུ་བ་ལས། བཙུན་པ་ཆོས་ལྡན་དུ་གང་དུ་སྒྲེང་བར་བགྱི། ཉེ་བར་འཁོར་
 དགོ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་ལོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ལ་གྲངས་གྱི་བྱེ་
 བྲག་དེས་པ་མེད་ཅིང་། གཅིག་གིས་མང་པོ་དང་མང་པོས་གཅིག་ལ་སྒྲེང་དུ་
 རུང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་
 ནང་དུ་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་དེ། དགོ་འདུན་ལ་ཐུགས་རྒྱས་ཡོད་པས་དེ་དགོ་འདུན་
 གྱི་ནང་དུ་སྒྲེངས་པས་ཆོག་པ་དམིགས་བསལ་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཅ་བའི་བཞི་པ་ནི། དབྱར་གྱི་ཚུལ་ནང་མིན་པ་དང་། བྱ་བ་གཞན་གྱིས་
 སེམས་མ་གཡེངས་པ་དགོས་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་དབྱར་རལ་བའི་རྒྱར་
 འགོ་བ་དང་སེམས་གཏོད་མི་རུས་པ་སྤིད་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །ཅ་བའི་ལྔ་པ་ནི།
 ཚུལ་བྲིམས་དང་། ལྟ་བ་དང་། ཆོ་ག་དང་། འཆོ་བ་ཉམས་པ་དང་བཞི་པོ་གང་
 རུང་ཡིན་པ། ཐ་མལ་པའི་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་གཞི་
 དང་བཅས་པ་དགོས་ཏེ། ཅ་བར། ཚུལ་བྲིམས་དང་ལྟ་བ་དང་ཆོ་ག་དང་འཆོ་
 བ་ཉམས་པས་སྒྲེང་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ན་གཞི་དང་
 བཅས་པ་ཆགས་སོ་ཞེས་པ་དང་། དེའི་རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། མཐོང་བ་
 དང་ཐོས་པ་དང་དོགས་པ་དག་གི་གཞི་དང་བཅས་པར་ཚུལ་བྲིམས་དང་། ལྟ་
 བ་དང་ཆོ་ག་དང་འཆོ་བ་ཉམས་པ་དང་སྒྲེང་བ་དང་བྲན་པར་བྱ་བ་དང་། ཞེས་
 སོགས་དང་། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྒྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། ཐམ་པ་བཞི་པོ་གང་

རུང་བྱང་བའི་ཚུལ་བྱིམས་ཉམས་པ་དང་། ལྷ་ངན་དྲུག་ཅུ་ཙམ་གཉིས་གང་རུང་
 ལ་ཞེན་པའི་ལྷ་བ་ཉམས་པ་དང་། ཚོ་ག་སྒྲིང་ལམ་ཉམས་པ་དང་། འཚོ་བ་
 ཉམས་པས་སྐྱེང་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱེད་ན་མཐོང་ཐོས་
 རོགས་གསུམ་གྱི་གཞི་དང་བཅས་པ་ལ་ཆགས་ཀྱི། གཞི་མེད་པར་མི་
 འཆགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཚོ་ག་ཉམས་པ་ནི་བཅས་རྒྱུད་གི་
 ལྷ་ངན་བྱང་བའོ། །རྟེན་པས་རྟེན་པ་འཚོལ་བ་དང་། ཐོབ་ཀྱི་འངལ་བ། ཁ་
 བསགས། གཞོགས་སྒྲིང་ལ་སོགས་པའི་ལོག་འཚོལ་སྒྲིང་པ་ནི་འཚོ་བ་
 ཉམས་པ་ཡིན། མཆོན་གཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཆེན་པོ་འདོད་པའི་བྱིར་ཚུང་དུ་
 སྒྲིན་པ་དང་། རྟེན་པ་འདོད་པའི་བྱིར་སྒྲིན་བདག་དེའི་མདུན་དུ་གཞན་ལ་
 སྒྲིང་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་སྒྲིན་པར་སྒྲིང་བསྒྲགས་པ་དང་། འཚོ་བའི་བྱིར་དུ་
 ཡོ་བྱེད་ལ་བསྒྲགས་པའམ། བདག་ཉིད་སྒྲིན་པར་བརྗོད་པ་རྣམས་རིམ་
 བཞིན་ཡིན་ནོ། །རྩ་བར། གཞི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་པས་མི་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་གཞི་ལེགས་པ་མིན་པ་ནི། མཐོང་ཡང་ལེགས་པར་མ་མཐོང་།
 དེ་བཞིན་དུ་ཐོས་པ་དང་། རོགས་པ་ལ་སྒྱུར་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷ་རང་གི་
 རྣམ་བཤད་དང་། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤངས་བ་གཉིས་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 འདིར་མདོན་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ཐོས་ཀྱིས་གོ་མི་ཆོད་དོ། །དྲུག་པ་ནི། སྐྱེང་
 བྱེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་སྐྱེང་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དང་།
 སྐྱེང་བྱ་ཡུལ་དང་། གནས་དང་། དུས་རྣམས་སྤར་བཤད་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་
 ལྡན་མི་ལྡན་བརྟགས་ཏེ། ལྡན་ན་བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་རྗེའི་སེམས་ཀྱིས་འདི་

ལྷུང་བ་ལས་བསྐྱེད་བར་བྱའོ་སྒྲུལ་པའི་བསམ་པས་སྐབས་འབྱེད་དུ་བརྟུག་
ནས་སྐྱེད་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཙ་བར། དན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ཉེ་བར་མ་
བཞག་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། སྐབས་འབྱེད་དུ་མ་བརྟུག་པར་མི་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྐྱེད་བ་ལས། བན་
པར་འདོད་པའི་དན་ཤེས་བཞིན་ཉེ་བར་མ་བཞག་པར་སྐྱེད་བ་ལ་འཇུག་པར་
མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཟག་གང་ལ་ལྷུང་བ་སྐྱེད་བའི་
སྐབས་འབྱེད་དུ་མ་བརྟུག་པར་ཡང་སྐྱེད་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
སྤྱིར། དགག་དབྱེ་བྱས་པའི་ཆེ་དེ་ལས་ཟུར་དུ་ལྷུང་བའི་སྐབས་དབྱེ་མི་
དགོས་ཏེ། དགག་དབྱེ་བྱས་པས་ལྷུང་བའི་སྐབས་དབྱེ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
ཙ་བར། དགག་དབྱེ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་བཤད་
ལས། གང་གིས་དགག་དབྱེ་འི་ཆེ་དགོ་འདུན་ལ་དགག་དབྱེ་བྱས་པ་དེ་ནི་
སྐབས་སྤྱེ་བ་ཉིད་ཡིན་པས། དེའི་སྤྱིར་དགག་དབྱེ་བྱེད་པ་ན་སྐྱེད་བ་ལ་
འཇུག་པ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རིག་
ཆེན་རིན་ཆེན་སྐྱེད་བ་ལས་ཀྱང་། དགག་དབྱེ་འི་ཆེ་དགོ་འདུན་ལ་དགག་དབྱེ་
བྱས་པ་ནི་སྐབས་སྤྱེ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས། དགག་དབྱེ་འབྱེད་པ་ན་སྐྱེད་བ་ལ་
འཇུག་པ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། བདུན་པ་ནི། སྤྱིར་ཉེས་
པ་སྐྱེད་བའི་སྐབས་སྤྱེ་ཞིག་ཅེས་སྐབས་འབྱེད་དུ་བརྟུག་པ་ན། ཉེས་པ་སྐྱེད་
སྐབས་མི་འབྱེད་པ་དང་། འབྱེད་པའི་རིགས་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་དེ་ལ་ཡང་
ཉེས་པ་མཐའ་དག་ལ་སྐབས་མི་འབྱེད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་གཅིག་ལ་སྐབས་མི་

འབྲེད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེ་ལ་བཞུམས་བསྐྱོ་སོགས་ཀྱིས་མ་
 བཏང་ན་བཀའ་སློ་མི་བདེ་བའི་ལྷག་མ་སྐྱེད། ལྷག་མ་དེ་ཉིད་ལན་བཞི་བཏུང་
 རས་བྱེད་ཅིང་། མ་བཏང་ན་སྐད་པ་ནན་ཏུ་བྲུང་བྱེད་ཀྱང་མ་བཏང་ན། སྐད་པ་
 ལ་འབད་པས་མ་ལོག་པ་ལ་གནས་ནས་དབྱུང་བའི་མདོར་བསྐྱས་སྐྱར་རོ།
 །སྒྲིགས་གཅིག་ལ་སྐབས་མི་འབྲེད་ན་བརྗོད་བཅས་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཆེ་དང་
 ལྡན་པ་ཁྱོད་ལ་བརྗོད་པ་དང་བཅས་པ་བྱས་ཀྱི། ཁྱོད་ཀྱིས་གནས་འདི་ནས་
 མ་ཞུས་པར་གཞན་དུ་མ་འགོ་ཞིག ཁོ་བོ་ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལ་བརྗོད་པའི་
 བྱིར་བསྐྱོགས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེས་མ་བཏང་ན་གདམས་ངག་གི་
 འཕྲོ་མི་སྦྱིན་ཞིང་དེ་དང་གཏམ་མི་འགྲེལ། །དེས་མ་བཏང་ན་གསོལ་བཞིའི་
 ལས་ཀྱིས་གསོ་སྒྲིང་དང་དགག་དབྱེ་གཉིས་བཞག་གོ །དེས་ཀྱང་མ་བཏང་
 ར། མཐར་གནས་ནས་དབྱུང་བ་མདོར་བསྐྱས་སྐྱར་རོ། །གཉིས་པ་སྐབས་
 འབྲེད་པ་ལ། མི་མཉེན་པར་འབྲེད་པ་དང་། མཉེན་པར་འབྲེད་པ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ལ། སྐྱར་བཅས་བྱེད། དེས་མ་བཏང་ན། གདམས་ངག་གི་འཕྲོ་མི་སྦྱིན་
 པ་ནས་གནས་དབྱུང་གི་བར་སྐར་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་སྐྱར་བཅས་རི་ལྟར་བྱ་
 སྟམ་ན། མི་མཉེན་པར་སྐབས་འབྲེད་པའི་རབ་བྱུང་དེ་ལ། གནས་འདི་དང་
 གཙུག་ལག་ཁང་གཞན་དང་། ཞིང་བྱུང་དང་། བྱིམ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་
 རུང་བར། རྒྱང་བ་སྐྱེད་བའི་གཞི་འདི་དང་འདི་ལས་གཞན་པ་གང་ཡང་རུང་
 བ་ཁྱོད་ལ་བྱུང་དོ། །ཞེས་སུ་སྐྱབས་པར་འདོད་པ་དེས་སྒྲོས་ཤིག་ཅེས། རྒྱང་བ་
 བཀའ་ཞིང་ཉེས་པ་བསྟན་ནས་གཏོང་། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དེ་ལ་སྐྱར་བཅས་

ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རང་གི་ནམ་བཤད་ལས། ཉ་དམུ་གློད་ཕྱར་པ་
 དང་བཅས་པ་འདྲ་བར། དེ་ཡང་ངེ་མ་དང་བཅས་པར་བཏང་བ་ཡིན་པས།
 དེའི་ཕྱིར་ཕྱར་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་
 སྤང་བ་ལས་ཀྱང་། ཆོག་རིགས་འདི་ཉིད་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་བ་
 ཁས་སྒྲངས་ནས་མཉེན་པར་འབྱེད་པ་དེ་ལ་ཡང་དེར་གྱུར་བའི་ཕྱིར་བཅོས་
 མི་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཕྱིར་མི་འཆོས་པ་གནས་
 དབྱུང་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་ཕྱིར་བཅོས་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་ན་ལེགས་པར་
 བྱེད་དུ་གཞུག་གོ། །ཡང་སྐབས་མཉེན་པར་བྱེན་ས་ལྟར་བ་སྤངས་པ་ན། ལྟར་
 བ་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། ལེན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དེས་བརྗོད་ནས་
 ཁས་མི་ལེན་ན། ལྟར་བ་དྲན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་པར་ཅན་གྱི་སྒྲོད་པ་ལྟ་
 སྒྲོང་ཞིང་། དམན་སྒྲོད་ལྟ་དང་དུ་ལེན་པའི་བྱ་བ་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་
 བྱིན་པས་ལྟར་བ་གང་བྱུང་དྲན་པའི་ཕྱིར་དུ་བཙོན་འགྲུས་བརྩམས་པར་བྱས་
 ཉེ་ལྟར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་སྒྱུན་དགོས་ཉེ། ཅ་བར། དེ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 འཆོལ་བ་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་
 དོ། །ཞེས་པ་དང་། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། དེས་པར་སྒྱུར་བའི་
 གསོལ་བཞིའི་ལས་དེ་ནི་ལྟར་བ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར།
 འདི་སྤངས་པས་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བར་བྱེད་ལ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཆང་འཐུང་བ་ལྟ་བུ་ལྟར་བའི་རྒྱ་ཁས་སྤངས་ནས། དེ་འཐུངས་པ་
 ལ་ལྟར་བ་མི་འབྱུང་བེད་ནས་ལྟར་བའི་ངོ་བོ་ཁས་མི་ལེན་ན། དེ་ལ་བཞུགས་

བསྐྱོ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོག་ དེས་མ་བཅད་ན་སྒྲིག་ལྟ་མི་གཏོང་བ་གནས་དབྱུང་
བྱའོ། །ཙ་བར། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ན་གཞི་དང་བཅས་པ་ཆགས་
སོ། །ཞེས་བཤད་ན། གཞི་དང་བཅས་པ་དེ་གང་ཡིན། གཞི་མེད་པ་དེ་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། ཐ་མལ་པའི་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གང་རུང་གི་གཞི་མེད་
པར། ལྟར་བ་བྱུང་བ་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བས་ན། ཁྱོད་ལ་
ལྟར་བ་བྱུང་བ་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ཐོས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲོ་ནས་སྐྱེང་བ་
ནི།སྐྱེང་བྱ་ཆགས་པའི་གཞི་མིན་ཏེ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྐྱེང་བར་བྱ་བ་
མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྐྱེང་བྱེད་རང་ཉིད་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་
པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། སྐྱེང་བྱ་དེ་ལ་ཡང་གཞི་མེད་པར་སྐྱེང་བའི་སྐྱར་
འདེབས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྐྱེང་བྱ་དེ་ལ་དངོས་གནས་ལ་ལྟར་བ་མ་བྱུང་
ཡང་འཁྲལ་ནས་བྱུང་བར་ཁོ་རང་དེར་འདུ་ཤེས་པ་ནི་སྐྱེང་བྱ་ཆགས་པའི་
གཞི་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་སྐྱེང་བྱ་དེ་ལ་ལྟར་བ་དེ་བྱུང་ཡང་།
དེ་བྱུང་བར་ཐ་མལ་པས་མ་ཤེས་ན་ལྟར་བ་དེ་སྐྱེང་བྱ་མི་ཆགས་ཏེ། ཙ་བར།
འདི་ལ་དངོས་པོ་ལས་བདེན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་
བཤད་ལས། གཞི་འདི་ལ་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པ་ཉིད་ནི་རྒྱ་མ་ཡིན་གྱི། འདུ་
ཤེས་ཀྱི་དབང་གིས་འདི་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྟེ། དངོས་པོ་བདེན་པ་ཉིད་ཡིན་
ན་ཡང་། གལ་ཏེ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་པས་སྐྱེང་བར་བྱེད་
ན། གཞི་མེད་ཁོ་ནས་སྐྱེང་བ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ལ། དངོས་པོ་མི་
བདེན་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་གལ་ཏེ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེང་

བར་བྱེད་ན། གཞི་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནས་སྐྱེད་བ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྐྱེད་
 བ་ལས་ཀྱང་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །ཙུ་བའི་གཞུང་གི་དག་དོན་ནི། ཐ་
 མལ་པའི་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གང་རུང་དང་མི་ལྟན་ཞིང་། མངོན་ཤེས་
 གྱིས་མཐོང་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྐྱེད་བྱ་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་དེ་མི་
 འཆགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༥ དགོ་འདུན་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རྒྱས་པ་ལ་མི་འདོད་པར་སྐྱེད་བ་དང་
 སྐྱེད་བར་བྱེད་པ་ན་ལོག་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་
 གྱི་གཞུང་དོན་སྒྱུར་བསྟན་པ་ལ། ལས་ཀྱི་དབྱེན་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་
 འདི་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྒྱུར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་དང་བཞི། དང་
 ཐོ་ལ། གང་དུ་དབྱེ་བའི་གནས། གང་འབྱེད་པའི་ཡུལ། གང་གིས་འབྱེད་
 པའི་རྟེན་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་ཐོ་ལ། སྐྱེད་བཞི་དང་། གང་དུ་འབྱེད་
 པའི་གནས་བཤད་པ་དངོས་གཉིས་ལས། དང་ཐོ་ནི། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་
 དགོ་སྒྲོང་ལྟས་བྱེན་གྱིས་དབྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་པ་འདི་བཅས་
 པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་ནི་འཛམ་བུའི་སྐྱིང་སོགས་སྐྱིང་གསུམ་ཐོ་
 གང་རུང་གི་གནས་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མངོད་ལས། ལས་ཀྱི་དབྱེན་
 བྱི་སྐྱིང་གསུམ་ན། ཞེས་པ་དང་། དེའི་རང་འབྲེལ་ལས། ལས་ཀྱི་དབྱེན་ནི་
 སྐྱིང་གསུམ་ན་ཡོད་དེ་གང་དག་ན་བསྟན་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱང་སྒྲ་མི་སྟན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མེད་པས་དགོ་འདུན་

གངས་ཚང་བ་མེད། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དག་འདུན་ལས་ཐ་དད་དུ་བྱེད་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། མཚམས་གཅིག་གི་ནང་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མཚམས་
 ཐ་དད་དུ་གནས་པ་རྣམས་མཚམས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་བའི་པས། ལས་ཐ་དད་དུ་
 བྱེད་པ་ལ་མི་རིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་དུ་
 བཞུགས་པའི་ཉེ་འཁོར་ལས་གཞན་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་
 བཞུགས་པའི་ཉེ་འཁོར་དུ་དེའི་གཟེ་བཙུང་གིས་དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་བསྐྱབ་
 མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། གང་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་མངོན་
 སུམ་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་འོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བཟོད་
 པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དང་། བཀའ་བཅོན་པའི་ཕྱིར་སྟོན་པ་མངོན་སུམ་དུ་
 བཞུགས་པ་ཉིད་དུ་དབྱེ་བར་མི་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་གང་འབྱེད་པའི་ཡུལ་ནི། དག་འདུན་སྡེ་ཚན་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་ཡན་ཆད་གྱི་
 གངས་ཚང་བ་དགོས་ཏེ། མཛོད་ལས། དེ་ནི་བརྒྱད་དག་ཡན་ཆད་གྱི། ཞེས་
 པ་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དག་སྟོང་དུ་ཞིག་གི་ཞེ་ན། དེ་ནི་བརྒྱད་ཡན་
 ཆད་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྒྱད་ལས་གཅིག་མ་ཆང་ན། བན་
 ཚུན་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་གི་དག་འདུན་མ་ཆང་བས་ལས་གྱི་དབྱེན་མི་
 འཆགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་མ་ཡིན་པའི་སྟོགས་སུ་བྱེ་བའི་དག་འདུན་
 ཡིན་ན། སོ་སྟེ་ཡིན་དགོས་ཏེ། འཕགས་པའི་དག་འདུན་ཆོས་སྟོགས་ལས་
 ཆོས་མིན་སྟོགས་སུ་དབྱེ་བར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པ་ཡིན་
 ན། དམ་པའི་ཆོས་ཡིན་མིན་ཤེས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་བྱུང་བའི་ཕྱིར་

དང་། ལུང་གཞི་ལས་ཀྱང་། འཕགས་པ་དོན་དམ་པའི་དགོ་འདུན་ནི་ཆོས་
མ་ཡིན་པའི་ལས་མི་འཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མངོད་ལས།
གྱིས་པ་རྣམས། ཞེས་པ་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། གྱིས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་
ཡིན་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་སྐོང་གི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་མི་དགོས་ཏེ།
བསྐྱེད་ཇོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་གསོ་རུང་ཡིན་པ་ཡན་གྱིས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། གང་
གི་ཆེ་ལས་ཐ་དད་པར་བྱེ་བ་ཡིན་སྟུང་ན། ཆོས་མིན་སྟོགས་པས་དགོ་འདུན་
དབྱེ་བའི་བསམ་པས་མཆམས་ནང་གཅིག་ཏུ་ཆོས་སྟོགས་པ་ལས་ལོགས་
སུ་གསོ་སྦྱོང་ལྟ་བུའི་ལས་བྱས་ན། དེ་བྱིན་མ་ཐག་ལས་ཀྱིས་དགོ་འདུན་བྱེ་
བ་ཡིན་ཏེ། ལུང་བཅའ་བེད་བྱ་མོས་ཁྱུས་པ་ལས། སུ་དག་གིས་གོ་ལུ་ཤམ་གྱི་
བའི་དགོ་འདུན་བྱེ་བར་གྱུར། ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྤྱོད་བ་དག་གིས་མཆམས་ཀྱི་
ནང་དུ་གསོ་སྦྱོང་མ་འདྲེས་པར་བྱས་པས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། ཅ་བར། ཆོས་
མ་ཡིན་པ་སྤྱོད་བ་དག་གིས་དབྱེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་མཆམས་ཀྱི་ནང་དུ་ལས་
ཐ་དད་པར་བྱས་ན་དེ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཤིག་ཆེན་
རིན་ཆེན་སྤོང་བ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྤྱོད་བ་དག་གིས་ཆོས་སྟོགས་
པ་བདག་ཅག་གི་ནང་དུ་ཁྱུགས་པས་ཅི་བྱ་སྟུང་དུ་དབྱེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་
མཆམས་ནང་དུ་གསོ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཐ་དད་པར་བྱས་ན་ལས་དེ་
བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བསམ་པའི་ཡན་ལག་ལ་
གཉིས་ལས། འདུ་ཤེས་ནི་མ་འཁྲུལ་བ་དགོས་སོ། །ཀུན་སྦྱོང་ནི་འབྲེད་འདོད་

གྱི་བསམ་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་སྦྱོར་བ་ནི། ལུས་ངག་
 གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་བྱ་བ་དེ་ལ་ཞུགས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །བཞི་པ་མཐར་
 ཐུག་ནི། ལས་གང་རུང་པལ་ཆེར་བྱས་པ་ན་གྲུབ་པོ། །དེས་ན་ལས་གྱི་དབྱེན་
 འབྱུང་བའི་རྒྱ་སྒོང་བ་དང་། དེ་མི་འབྱུང་བའི་ཐབས་བསྟེན་པ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་སོགས་དགེ་འདུན་འབྱེད་རུས་པ་ལ་ལྷུང་བ་སྐྱེད་
 བ་དང་། རྟན་ཏུར་དང་། བཞམས་བསྒྲོ་སོགས་བསྒྲེག་པ་ལྟ་དང་། གྲངས་སྟེ་
 འདུག་པ་རྣམས་མི་བྱ། དེས་རང་ཉིད་ལ་ཚུར་སྐྱེདས་བྱུང་ན། རང་ལ་ལྷུང་
 བ་མེད་ཀྱང་མི་བསྒྲེག། དགེ་འདུན་ཐུགས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་གནས་ཁང་
 གཅིག་ཏུ་མི་བཞག། གནས་ཁང་བར་མ་ཆོད་པ་དང་། གོ་ས་བར་མ་ཆོད་པ་
 རྣམས་སྟེ་མི་བཞག། མདོར་ན་དགེ་འདུན་ཐུགས་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུན་ཐམས་
 ཅད་སྒོང་བ་ལ་འབད་དགོས་སོ། །རྩ་བར། དགེ་འདུན་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རུས་
 པ་ལ་མི་འདོད་པར་སྐྱེད་བ་དང་སྐྱེད་བར་བྱེད་པ་ན་ལོག་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་
 པ་ནས་དེས་ཅིག་ཤོས་དང་། དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་
 རྩེར། གཉིས་པ་ནི། དགེ་འདུན་ཐུགས་མི་མཐུན་པའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་
 པ། མཐུན་པའི་པན་ཡོན་བསམ་པ་དང་། ཁྲོ་ཡང་སྤར་མི་ཁྲོ་བ་སོགས་དགེ་
 སྦྱོང་གི་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པ་སོགས་ལ་བསྟུན་པོ། །མཐའ་དཔྱོད་རྒྱས་
 པར་གོང་དུ་དགེ་འདུན་དབྱེན་གྱི་ལྷག་མའི་སྐབས་སྟེ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་
 སོ། །ངག་དོན་ནི། སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་སོགས་དགེ་འདུན་འབྱེད་རུས་པ་ལ་གྲུ་
 ཆོམ་དུ་ལྷུང་བ་སྐྱེད་བན་སོགས་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་དགེ་འདུན་དབྱེན་

དུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་དམིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འཁོར་ལོ་བྱེ་བའི་གཞི་འཆད་པ་ལ།

༥ དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་ནི་ཆོས་ལས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོར་གསོལ་
བས་སམ་དོན་དེས་ཚུལ་ཤིང་ལེན་དུ་གཞུག་གོ། །ཞེས་པར། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་
གཞུང་དོན་སྒྱིར་བསྟན་པ་ལ། བྱད་པར་གྱི་གཞི་ཆོས་འཁོར་གྱི་རྣམ་གཞག་
དང་། བྱད་པར་གྱི་ཆོས་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་སྐབས་འདིར། མཐོང་ལམ་རྟོགས་
པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་དེ་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་
འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲེལ་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མཚུངས་ཏེ།
དེའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་སྤྱིང་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུ་སྐྱར་དུ་འགྲོ་བ་
དང་། ཡུལ་སྤྱོད་མ་རྣམས་དོར་ནས་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་
མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། རྒྱལ་བ་རྣམས་དུ་འགོད་པ་དང་། སྤྱིང་དུ་འཕར་
བ་དང་། འོག་ཏུ་འབབས་པའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ། མཐོང་ལམ་སྐད་
ཅིག་བཅོ་ལྔ་པོ་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ཡུལ་ལ་སྐྱར་དུ་འཇུག་པ་དང་། བདེན་
པ་སྤྱོད་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་དོར་ནས་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་དང་། མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤངས་སྤྱོད་བ་དང་། མཐོང་ལམ་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་གྱིས་བྲལ་ཐོབ་འཇིན་པ་དང་། མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་དང་ཆོས་

ཤེས་ཀྱིས་ཁམས་འོག་མའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པས་འོག་ཏུ་འབབས་པ་
 དང་། མཐོང་ལམ་རྗེས་བཟོད་དང་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་ཁམས་གོང་མའི་བདེན་པ་
 ལ་དམིགས་པས། སྙང་དུ་འཕར་བ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལྟར་ཡང་མཛོད་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བའི་ལམ། །སྒྱུར་བར་འགྲོ་
 སོགས་ཞེས་པ་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར།
 མཐོང་བའི་ལམ་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལས།
 སྒྱུར་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་། འདོར་བ་དང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་རྒྱལ་བ་
 ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་བ་རྣམས་དུ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕར་
 བ་དང་འབབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྱུར་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གྲེ་བྲག་སྤྲོ་བའི་ནང་ཆོན་གྱི་བཙུན་པ་དབྱངས་
 སྒྲོག་ན་རེ། མཐོང་ལམ་དེ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་
 པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མ་མཚུངས་ཏེ། མཐོང་ལམ་དེ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་
 བརྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལ་གཙོད་
 པར་བྱེད་པའི་རྩིབས། འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ལྟེ་བ། སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་ལྷ་ཁྱུང་
 དང་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་
 པའི་ལྟེ་བ། རྟོག་པ། རྟོག་པ། རྟོག་པ། རྟོག་པ་ཡང་དག་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བཞི་
 པོ་དེ། ལྟག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པས་བསྐྱས་པ་ཡིན་པས། གཙོད་པར་བྱེད་
 པའི་རྩིབས་དང་ཆོས་མཚུངས། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་ཡང་དག་པའི་
 དག་ལས་ཀྱི་མཐའ། ཡང་དག་པའི་འཛོ་བ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གསུམ་

པོ་དེ། ལྷག་པ་ཚུལ་བྱིས་ས་ཀྱི་བསྐྱབ་པས་བསྐྱས་པ་ཡིན་པས། འཇིན་པར་
 བྱེད་པའི་ལྷོ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས། དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་པའི་ཉིང་
 རེ་འཇིན་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་ནི། ལྷག་པ་ཉིང་རེ་འཇིན་གྱི་བསྐྱབ་པས་
 བསྐྱས་པ་ཡིན་པས། སྐྱད་པར་བྱེད་པའི་ལྷ་ཁྱུད་དང་ཆོས་མཚུངས་ཞེས་
 འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ན་མཛོད་ཅ་བར། ཅི་བས་སོགས་
 བྱིར། ཞེས་པ་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། །བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲོག་ན་
 རེ། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་ནི་ཅི་བས་ལ་སོགས་པ་དང་ཆོས་
 མཐུན་པའི་བྱིར་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་། ཉོག་པ་དང་།
 ཚུལ་བ་དང་། དྲན་པ་རྣམས་ནི་ཅི་བས་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་དག་དང་།
 ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། འཆོ་བ་རྣམས་ནི་ལྷོ་བ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ། །ཉིང་རེ་འཇིན་ནི་
 ལྷ་ཁྱུད་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དག་དང་འཆོ་
 བ་སོགས་ནི་མིང་གིས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། མཐོང་ལམ་ལ་ཆོས་
 འཁོར་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ཡོད་དེ། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ཀྱིས་ཡུལ་ལྷ་ར་ཏ་སེར་དང་སྒོང་སྒྲ་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སུ། ལྷ་
 ལྷོ་བ་ཟུང་པོ་ལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་ན། ཀུན་གཤམ་གོ་བྱ་དི་བྱ་
 ཡའི་རྒྱད་ལ་མཐོང་ལམ་སྒྲེས་པའི་ཆོ། གནས་གཙང་མའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་
 ཨ་ལ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་རོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་
 བསྐྱགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྷར་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྷར་ཡང་
 མཛོད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། མཐོང་བའི་ལམ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་

བྱ་བ་འདི་གང་ལས་ཤེས་ན། འབགས་པ་ཀོ་ཏུ་དི་བྱ་ཡ་ལ་དེ་སྐྱེས་པ་ན་ཆོས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་
གཉིས་པ་ནི། དེ་བསྟན་པ་འདི་ལ་བྱང་ཚུལ་དང་། དེའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་
གཉིས་ལས། །

འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དེ་བསྟན་པ་འདིར་འབྱུང་ཚུལ།

༥ དང་པོ་ནི། སྟོན་པ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ན་བཞུགས་སོ། །དེའི་ཆེ་མུ་གེ་
ཉམ་ང་བ་བྱང་སྟེ། རྩ་འབྱུལ་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ཤིང་འཇམ་བུའི་
འབྲས་བུ་དང་། སྐྱ་མི་སྟན་ནས་མ་སྟོས་མ་བཟུང་བའི་འབྲས་ས་ལུ་སྒྲངས་
ནས་ལོངས་སྟོང་ཅིང་། དགེ་སྟོང་གཞན་ལའང་སྦྱིན་ནོ། །དེ་ནས་ལྷས་བྱིན་
ཀྱིས་བསམས་པ། བདག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱའོ་སྟེ་རྣམ་ནས། སྟོན་པའི་བྱང་བྱ་
སོང་ནས་བདག་ལ་རྩ་འབྱུལ་གྱི་ལམ་བསྟན་དུ་གསོལ། སྟོན་པས་ལྷས་བྱིན་
ལ་སྒྲིག་པ་ཅན་གྱི་འདོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བར་བྱགས་སུ་ཆུད་ནས། ལྷས་
བྱིན་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་བཙོན་པར་གྱིས་དང་། རྩ་
འབྱུལ་དང་གཞན་ཡང་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། སྟོན་པས་
མི་སྟོན་པར་རིག་ནས། ཀོ་ཏུ་དི་བྱ་ཡ། ཏྲ་བུལ་བཟང་ལྷན། རྒྱང་པ། མིང་
ཆེན། གྲགས་པ། གང་པོ། སྤི་མེད། བ་ལང་བདག་ལག་བཟང་སོགས་ལ་ཞུས་
པས་ཀྱང་མ་བསྟན་པ་ན། དེས་བསམ་པ་འདི་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་དང་ལྷན་དུ་

འགྲོགས་ནས་མ་བསྟན་ཏོ། །བདག་གིས་འོད་སྒྲུང་སྟོབས་བརྩ་བ་འདི་གཡོ་
 སྒྱུ་མེད་པ་དང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན། བདག་གི་བྱ་བོ་ཀུན་དགའ་པོའི་ཡང་
 མཁན་པོ་ཡིན་པས། དེས་བདག་ལ་སྟོན་སྟུང་ནས་ཞུས་པས། འོད་སྒྲུང་གིས་
 མ་བརྟགས་པར་དེའི་ལམ་བསྟན་པས། དེས་བཙོན་འགྲུས་བཅམས་ནས་
 རྣལ་འབྱོར་ལ་བཙོན་པར་བྱས་པས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་
 འབྲུལ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ང་རྒྱལ་སྒྲིམ་ནས། སྟོན་པ་ནི་གས་འཁོགས་འཁོར་རྣམས་
 ལ་འདོམས་པ་ངལ་བར་འགྱུར་བས། དགོ་སྟོང་གི་དགོ་འདུན་བདག་ལ་སྒྲུང་
 ར་ལེགས་སོ་སྟུང་དུ་བསམས་ནས། སྟོན་པས་འཁོར་རྣམས་སྟོང་བ་ཐུགས་
 ལས་ཆེ་བས་བདག་ལ་སྒྲུང་དུ་གསོལ། ཞེས་ཞུས་པས། སྟོན་པས། །ལྷ་རིའི་
 བྱ་དང་། མོ་ཏུ་འགལ་གྱི་བྱ་ལྷ་བྱ་ལ་མ་སྒྲུང་པས་གཏི་ཐུག་ཅན་ཁྲིད་ལྷ་བྱ་
 ལ་ཅིའི་ཕྱིར་སྟོང་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པས། དེས་མགོ་ལན་གསུམ་སྟོགས་ནས་
 རང་གི་འཁོར་གོ་ཀ་ལི་ཀ ཁན་ད་དབ་བྲ། ཀ་ཏ་མོ་ར་ཀ་ཏི་ཤ། རྒྱ་མཆོས་
 བྱིན་ཏེ། འཁོར་བཞི་སྟོན་ནས་བསྐྱབ་ཆིགས་ལྷ་བཅས་པའི་སྟོན་ནས། འཁོར་
 པོའི་དབྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་པ་འདི་བཅས་སོ། །བསྐྱབ་ཆིགས་
 ལྷ་ནི། ཆེ་དང་ལྷན་པ་དག་དགོ་སྟོང་གོ་ཏུ་མ་ནི་ཤ་ཟ་སྟེ། བདག་ཅག་གིས་
 ཟ་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞི་དེ་ལས་སྟོག་ཆགས་ལ་གཞོད་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགོ་སྟོང་གོ་ཏུ་མ་ནི་འོ་མ་འཐུང་ཏེ། བདག་ཅག་གིས་
 བཏུང་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞི་དེ་ལས་བེ་ཏུ་ལ་གཞོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དགོ་སྟོང་གོ་ཏུ་མ་ནི་ལན་ཚུ་ཟ་སྟེ། བདག་ཅག་གིས་བཟའ་བར་

མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཁུ་བ་ལས་གྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་སྦྱོང་གོའུ་
ཏ་མ་ནི་གོས་དུས་པ་གྱོན་ཏེ། བདག་ཅག་གིས་བགོ་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞི་དེ་ལས་དད་པས་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ཆུད་ཟོས་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དགེ་སྦྱོང་གོའུ་ཏ་མ་ནི་དགོན་པར་གནས་པར་བྱེད་དེ། བདག་ཅག་
གིས་གྲོང་དུ་གནས་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞི་དེ་ལས་དད་པས་
སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་མ་སྦྱུད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆེ་དང་ལྡན་པ་
དག་ཁྱེད་ཅག་ལས་གང་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་ལྟ་བུ་འདི་དག་གིས་དག་
པ་དང་། གྲོལ་བ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དང་། བཟོད་པ་དང་།
ལེགས་པར་འཇིན་པ་དེས། དགེ་སྦྱོང་གོའུ་ཏ་མ་ལས་རིང་དུ་གྱིས་ཤིག་ སོ་
སོར་གྱིས་ཤིག་ ཐ་དད་དུ་གྱིས་ཤིག་ རྒྱུང་སྤངས་ཤིག་ ལོགས་ཤིག་ན་འདུག་
ཅིག་ཅེས་ཟེར་བའོ། །

དེའི་རྣམ་བཞག་བཤའ་བ།

༥ གཉིས་པ་དེའི་རྣམ་བཞག་བཤའ་བ་དངོས་ལ། གཞི། བསམ་བ།
སྦྱོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་དང་བཞི། དང་པོ་གཞིའི་ཡན་ལག་ལ་
ཡང་། གང་དུ་དབྱེ་བའི་གནས། གང་དག་དབྱེ་བའི་ཡུལ། གང་གི་ཆེ་འབྱེད་
པའི་དུས། གང་ལས་དབྱེ་བའི་དོན། གང་གིས་འབྱེད་པའི་རྟེན་བཤའ་བ་དང་
ལྟ་ལས། དང་པོ་ནི། གང་དུ་དབྱེ་བའི་གནས་དེ་ལ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་

བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། སྒྲིང་བཞིའི་ནང་ནས་འཛམ་བུ་སྒྲིང་ཡིན་པ། མཆམས་
 ནང་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པ་
 ལས་གཞན་ཡིན་པ་རྣམས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དགོས་ཏེ། མཛོད་ལས།
 འཛམ་བུའི་སྒྲིང་ནའོ། །ཞེས་པ་དང་། མཛོད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། འཁོར་
 ལོའི་དབྱེན་ཡང་གང་ན་ཡོད་ཅེ་ན། འཛམ་བུའི་སྒྲིང་ནའོ། །སྒྲིང་གཞན་དག་
 ན་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དགོས་ཏེ། མཆམས་མ་
 བཅད་པའི་གནས་སུ་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།
 མཆམས་མ་བཅད་པ་དག་ཏུ་ཡང་། །དག་འདུན་དབྱེན་ནི་མི་འབྱུང་དོ། །ཞེས་
 དང་། རང་འགྲེལ་ལས། མཆམས་མ་བཅད་པ་དག་ཏུ་ཡང་། དུས་རི་སྤིང་དུ་
 མཆམས་མ་བཅད་པར་མི་འབྱུང་སྟེ། མཆམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་སྟོགས་
 གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཅེས་བྲ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 བ་དགོས་ཏེ། མཛོད་ལས། གཞན་དུའོ་ཞེས་པ་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་དགོས་པར་རིགས་པས་གྲང་
 བྱ་བ་སྟེ། འཛམ་བུའི་སྒྲིང་མ་གཏོགས་པའི་སྒྲིང་གཞན་གསུམ་ན་འགྲན་ཆེའི་
 སྟོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆམས་ཐ་དད་ཡིན་ན། མཆམས་ཀྱི་སྟོན་ནས་
 བྱེ་བེན་པས་དགག་བྲ་ཆུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྟོན་པ་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་
 པའི་གནས་སུ། སྟོན་པའི་གཟི་བརྗིད་ཀྱིས་དག་འདུན་འབྱེད་མི་རུས་པར་
 གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དག་འདུན་སྡེ་ཆོན་གཉིས་ཏེ་

བརྒྱད་འབྲེད་པ་པོ་དང་བཅས་པ་དགྲ་དགོས་ཏེ། མཛོད་ལས། འཇམ་བུའི་
 སྒྲིང་ནའོ། །དགྲ་སོགས་ཀྱིས། ཞེས་པ་དང་། དེའི་རང་འབྲེལ་ལས། དགྲ་ལ་
 སོགས་པ་སྒྲོས་པས་ཡན་ཆད་ནི་མ་ངེས་སོ། །དགོ་སྒྲོང་བརྒྱད་ནི་དགོ་འདུན་
 ཡིན་ནོ། །དགྲ་པ་ནི་འབྲེད་པ་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་
 ཟད་ཁ་སྒྲོང་གི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། གསོལ་བའི་ལས་ཆགས་
 པ་ལ་དེ་དང་ལྡན་པ་དགོས་པ་དང་འདྲ་བར་དབྱེན་གྱི་ཚུལ་ཤིང་བྲིམས་པའི་
 ལས་ཆགས་པ་ལ་ཡང་དེ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ཅ་བར།
 དབྱེན་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པ་ནི་གསོལ་བ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རང་གི་
 རྣམ་བཤམ་ལས། རྒྱ་གང་དག་གིས་གསོལ་བའི་ལས་བྱས་པ་མི་འཆགས་
 པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེན་གྱི་སྒྲོར་བ་རྗེས་
 སུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དགོ་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་འབྱུང་བའི་དུས་དེ་ཡིན་ན།
 བསྟན་པ་ལ་སྒྲོན་བྱང་བའི་དུས་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། བསྟན་པ་ལ་སྒྲོན་མ་བྱང་
 གོང་དུ་དགོ་འདུན་རྣམས་དགའ་བའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་ནས་སྤྲུགས་མ་སྤྲུན་
 པས་དབྱེ་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བསྟན་པ་ལ་སྒྲོན་བྱང་ཡང་སྒྲོན་པ་
 ཟུངན་ལས་འདའ་ཁའི་ཆེ་འདི་མི་འབྱུང་སྟེ། དེའི་ཆེ་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་
 སྒྲོ་ཤས་ཆེ་བར་རོ་གཅིག་པས་འབྲེད་པའི་སྒྲོ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་
 ལས། དང་པོ་མཐའ་སྒྲོན། ཞེས་པ་དང་། དེའི་རང་འབྲེལ་ལས། དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་དང་། ཐ་མ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡོངས་

སྐྱུ་མྱ་ངན་ལས་ལྷ་བའི་ཆེ་དང་། གནས་སྐྱབས་དེ་གཉིས་སྐྱུ་ནི་དགོ་འདུན་ལ་
 གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷོན་པ་འཛིག་ཏེན་དུ་མ་བྱོན་
 པའི་གོང་དང་། ལྷོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་གཉིས་སྐྱུ་ཡང་འདི་མི་
 འབྱུང་སྟེ། དུས་དེ་གཉིས་སྐྱུ་འགྲན་ལྷའི་ལྷོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ཀྱི་
 རང་འགྲེལ་ལས། ཐུབ་པ་ནོངས་ནས་མི་འབྱུང་སྟེ། ལྷོན་པ་ཡོངས་སྐྱུ་མྱ་ངན་
 ལས་འདས་ན་འགྲན་ལྷ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆོག་
 ཟུང་གཅིག་མེད་པའི་དུས་སྐྱུ་འདི་མི་འབྱུང་སྟེ། མཆོག་ཟུང་གཅིག་གིས་འདི་
 ཟུང་ནས་ཞག་མ་ལོན་པར་བལྟམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།
 ཟུང་གཅིག་གིས་ཞེས་པ་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། རི་སྤིད་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 མཆོག་ཟུང་གཅིག་མ་ཟུང་གི་བར་དུ་སྟེ་བྱེ་བ་ཡོངས་སྐྱུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དེས་ཕྱིར་བལྟམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བཞི་པ་ནི། འོག་ག་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་ལག་བསྟན་པ་ལས་ཤེས་སོ། །ལྷ་པ་
 ནི། འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ཀྱི་སྒོ་ནས་དགོ་འདུན་འབྱེད་པའི་ཏེན་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དེ་
 ལ། ལས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོང་དུ་འོས་པ། ལྷ་བ་རྣམ་དག་ཡིན་མིན་ཀྱི་བྱུང་པར་ཤེས་
 པ། བྱིམ་པ་དང་དགོ་སྐྱོང་མ་སོགས་མིན་པ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དགོ་སྐྱོང་ཡིན་
 པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མཛོད་ལས། དགོ་སྐྱོང་ལྷ་སྐྱོད་ཚུལ་ལྟན་པས། །འབྱེད་
 རོ་ཞེས་པ་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། དགོ་སྐྱོང་གིས་འབྱེད་ཀྱི་བྱིམ་པ་
 ཡང་མ་ཡིན་ལ། དགོ་སྐྱོང་མ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལྷ་བ་
 སྐྱུད་པ་ཁོ་ནས་འབྱེད་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱབས་འདིའི་

འབྱེད་པ་པོ་ཡིན་ན། ཁ་སྐོང་གི་ཆོས་དང་ལྡན་པས་བྱུང་། སྐབས་འདིའི་
 ལས་ཀྱི་ཁ་སྐོང་བྱ་མི་རིགས་པས་བྱུང་ཅིང་། སོ་སྦྱེ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། དགོ་
 སྐོང་ལྟས་སྦྱིན་ལྟ་བུའོ། །ཅ་བའི་གཉིས་པ་བསམ་པའི་ཡན་ལག་ལ་གཉིས་
 ལས། འདུ་ཤེས་ནི་གཞིའི་ཡན་ལག་དེ་ལ་མ་འབྲུལ་བ་དགོས་སོ། །གཉིས་
 པ་ཀྱན་སྐོང་ནི། བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་བྱེད་པར་འདོད་
 པའི་བསམ་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའོ། །གསུམ་པ་སྦྱོར་བ་ནི་དེའི་ཕྱིར་དུ་
 གསོལ་བའམ་ཚུལ་ཤིང་གིས་པ་སོགས་ལུས་ངག་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་བྱ་
 བ་དེ་ལ་ཞུགས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །བཞི་པ་མཐར་ཐུག་ནི། དགོ་འདུན་འཁོར་
 ལོའི་དབྱེན་འབྱུང་བ་དེ་ལ། དགོ་འདུན་སྡེ་ཆཅན་གཅིག་ཆོས་མིན་སྟོགས་
 སུ་བྱེ་བ་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་ལམ་རྣམས་
 སྐྱངས་ནས། ལྟས་བྱིན་ལྟ་བུའི་སྟོན་པ་གཞན་དང་། དེའི་བསྐྱབ་ཆོགས་ལྟ་
 བུའི་ལམ་གཞན་ལ་བཟོད་ཅིང་མོས་པ་དང་འདོད་པ་དང་། དང་དུ་ལེན་པའི་
 སྒོ་ནས་ཆོས་མིན་སྟོགས་སུ་བྱེ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། སྟོན་དང་ལམ་
 གཞན་ལ་བཟོད་པ། བྱེ་བའོ་ཞེས་པ་དང་། དེའི་རང་འབྲེལ་ལས། གང་གི་
 ཆེ་དེ་དག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་གཞན་པའི་སྟོན་པ་དང་། དེས་
 བསྟན་པའི་ལམ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་ལ་བཟོད་ན། དེ་ཅམ་གྱིས་དགོ་འདུན་
 བྱེ་བ་ཞེས་བཟོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོ་འདུན་འཁོར་ལོའི་
 དབྱེན་དེ་ཡུན་རི་སྤིང་ཅིག་གནས་ཤེ་ན། དེ་ནི་ཞག་གཅིག་ཏུ་ཡང་མི་གནས་
 ཏེ། དེ་བྱུང་ནས་སང་གི་སྐྱེ་རིངས་མ་ཤར་གོང་དུ་མཆོག་ཟུང་གཅིག་གིས་

བཟུམས་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མཛོད་
 འབྲེལ་ལས། གྲེན་ས་དུས་རི་སྤྱིད་དུ་འཇུག་ཅེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱབ་གཅིག་ཏུ་
 དེ་ནི་མི་གནས་སོ། །དགེ་འདུན་གྲེན་གཤོན་མི་བ་བར་ནམ་མ་ལངས་པ་ཉིད་
 དུ་དགེ་འདུན་སྒྲར་བཟུམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྱིར་
 དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དེ་ལ། དག་འདུན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབྱེན་དང་། ལྷ་བ་འཁོར་
 ལོའི་དབྱེན་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་འབྱུང་བའི་དུས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ།
 དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ཞལ་མ་བཞུགས་པར་ཡང་འབྱུང་ལ། ཕྱི་མ་དེ་སྟོན་པ་ཞལ་
 བཞུགས་པའི་དུས་ཁོ་ནར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རྒྱད་ལ་ལྷན་
 པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དེ། དང་པོ་དེ་རྒྱད་ལ་ལྷན་པའི་དགེ་
 སྟོང་མ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ ཕྱི་མ་དེ་དགེ་སྟོང་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། དགེ་འདུན་འབྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི། དགེ་སྟོང་
 མའི་སྐབས་ལས་སོ། །ཞེས་པས། དབྱེན་གྱི་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ། དེ་རྗེས་སྟོགས་
 བྱིམ་སྟུན་འབྱེན་བཀའ་སྟོ་མི་བདེ་བའི་ལྷག་མའི་ལྷུང་བ་ནམས། དགེ་སྟོང་
 མའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ལྷུང་དེའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 ཏྲགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དེ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་འགྲན་
 འདོད་ཀྱིས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བསྐྱབ་པ་གང་ཞིག་ སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དེ་
 དགེ་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ཀྱི་རང་འབྲེ་
 ལས། དགེ་སྟོང་གིས་འབྱེད་ཀྱི་བྱིམ་པ་ཡང་མིན་ལ། དགེ་སྟོང་མ་ལ་སོགས་
 པ་ཡང་མིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཤད་ལས། སངས་རྒྱས་ནི་དགེ་སྟོང་

ཡིན་ལ། དབྱེ་བ་པོ་ནི་དེ་ལ་འགྲན་བདོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དགོ་འདུན་དབྱེན་དང་། དབྱེན་གྱི་མཆོམས་མེད་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དེ།
 དང་པོ་དེ་དགོ་འདུན་སྡེ་གཉིས་ཐུགས་མི་མ་ཐུན་པར་བྱེད་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་
 བྱེད་དང་། མ་སྐྱབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་དགོ་འདུན་སྡེ་གཉིས་ཀའི་
 རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་གང་ཞིག ཕྱི་མ་དེས་དཔྱུལ་བའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་པར་བྱེད་ཅིང་།
 དེ་དབྱེན་སྐྱབས་མཁན་གྱི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ།
 མཛོད་ལས། དགོ་འདུན་དབྱེན་ནི་མི་འཕྲོད་པའི། །རང་བཞིན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་
 ཆོས། །ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལུང་བསྟན་མིན། །དེ་དང་དགོ་འདུན་ཡང་དག་
 ལྡན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་བྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། དེ་ཡི་ཁ་ན་མ་ཐོ་
 རྩུན། །དེ་དང་འབྱེད་པོ་ཡང་དག་ལྡན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དག་དོན་ནི།
 དགོ་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐར་ལམ་ལས་
 གཞན། ལྷས་བྱིན་གྱི་བསྐྱབ་ཆིགས་ལྡ་དང་དུ་ལེན་དགོས་པར་འདོམས་པའི་
 སྒོ་ནས་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་རྒྱམས་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ།

༥ གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་
 རྩུག་པོ་འདི་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཐོང་
 ལམ་དུ་གྱུར་པའི་བཅུ་རྩུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉི། །ཤེས་བཟོད་

སྒྲུབ་ཅིག་བཅོ་ལྔ་པོ་ཁོ་ན་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། དེ་ལ་
 སྒྲུབ་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ནི། མ་མཐོང་མཐོང་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ། ཞེས་པ་དང་།
 དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། སྒྲུབ་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་
 རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མཐོང་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་
 མེད་པར་ཐལ། བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་དེ་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 མཛོད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། བཅུ་དྲུག་པ་ལ་ནི་སྒྲོམ་མ་མཐོང་བ་བསྟ་བར་བྱ་
 བ་མེད་ཀྱི་རི་ལྟར་མཐོང་བ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཁོ་ན་
 ཡིན་རོ། །ཞེས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྒྱན་ཆགས་པ་ཡིན་པས་ལམ་ལ་
 རྗེས་སྒྲོམ་ཤེས་པ་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡིན་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཁས་
 པ་ཁ་ཅིག་ ཞུས་ལུས་འཕགས་པོ་དང་། རུབ་བ་ལང་སྒྱུད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་
 འཁོར་རྣམ་བཞི་དང་། དག་འདུན་གྲངས་ཆང་བ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་
 ཐལ། དེ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་གསར་དུ་སྒྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 རྟེན་གསར་བསྟན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ དག་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གྱི་
 ཆེ་གང་འབྱེད་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་དག་སྒྲོང་དེ་ལ་སོ་སྒྱེའི་དག་སྒྲོང་ཡིན་པ་
 ཞིག་དགོས་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འབྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
 འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འབྱེད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་སྒྲོགས་པའི་
 དག་འདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གྱི་ལས་དེ་སྒྲོམ་

བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ལས། དགོ་འདུན་སྡེ་ཆོན་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་སུ་
 འབྱེད་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་ཆོན་རིན་ཆེན་གྲེང་བ་ལས། ཆོས་མ་
 ཡིན་པ་སྒྲ་བ་དག་གིས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ལས་
 ཀྱི་དབྱེན་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཁ་སློང་གི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཟེར་ན། དེ་མི་དགོས་
 པར་ཐལ། དབྱེན་ཀྱི་ལྷག་མ་སྐྱེད་པ་ལ་འབྱེད་པ་པོ་ཁ་སློང་གི་ཆོས་དང་ལྡན་
 པ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱབ་བྱིན་དགོ་སློང་དེ་དབྱེན་བྱེད་ལྷག་མ་སྐྱེད་
 པའི་རྟེན་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་ཁྱུ་བ་ལས། དགོ་སློང་ལ་ངེ་ལྷ་བ་བཞིན་
 དུ་དགོ་སློང་མ་དང་བསྐྱབ་པ་བྱིན་པ་ལ་ཡང་དགོ་འདུན་ལྷག་མར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དབྱེན་བྱེད་ལྷག་མ་སྐྱེད་པ་ལ་སངས་
 རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་པ་དགོས་ཟེར་ན། འོ་ན། དེང་སང་གི་དུས་སུ་དབྱེན་བྱེད་
 ལྷག་མ་སྐྱེད་པ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེང་
 སང་གི་དུས་སུ་ལས་ཀྱི་དབྱེན་བྱས་པའི་དབྱེན་བྱེད་ལྷག་མ་སྐྱེད་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དགོ་སློང་མའི་རྟེན་ལ་ལས་ཀྱི་དབྱེན་བྱས་པའི་དབྱེན་བྱེད་ལྷག་མ་
 སྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོ་སློང་མའི་རྟེན་ལ་དབྱེན་བྱེད་ལྷག་མ་སྐྱེད་པ་
 ཡོད་པ་གང་ཞིག དེའི་རྟེན་ལ་ལྷ་བ་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་བྱས་པའི་དབྱེན་བྱེད་
 ལྷག་མ་སྐྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དགོ་འདུན་འབྱེད་
 པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་དགོ་སློང་མའི་སྐབས་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྐྱེར་ལྷ་བ་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་བྱས་པའི་དབྱེན་
 བྱེད་ལྷག་མ་སྐྱེས་པའི་རྟེན་གྱི་སྐྱེས་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོ་སློང་ལྷས་བྱིན་

དེ་དེ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་གྱི་སྒྲུས་བྱ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དག་སྒྲོང་ལྟས་བྱིན་ལས་
གཞན་པའི་དག་སྒྲོང་གིས། དག་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་མ་སྐྱབས་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དག་སྒྲོང་ལྟས་བྱིན་དེ་བསྐྱབ་པ་དེ་བཅས་པའི་ལས་
དང་པོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཅ་བར། མ་བཅས་པ་ལ་ཡང་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
དག་འདུན་བྱུང་པའི་གསུང་རྒྱུན་མཛོད་ཀྱི་འཁྱེད་ལས། དབྱེན་འདི་ཡང་བསྐྱར་
བཅོས་པ་དག་སྒྲོན་གྱི་ལས་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
ལ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་པ་ནི་སྟོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་
བྱུང་པ་ན། དང་སྒྲོང་མཛོད་ཤེས་ལྡན་དང་ལྟན་པ་ཞིག་གི་འཁོར་བྱེ་བས། དེའི་
རྣམ་པར་སྟོན་པ་བྱི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་དག་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ལྟག་མའི་
ལྟངས་མེད་པར་ངེས་སོ། །

ཅོད་པའི་གཞི་འཆད་པ་ལ།

༥ འཁྲུག་ལོང་གི་རྒྱ་བཞིའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། འབྲེལ་བ་ཅན་
ཀྱི་གཞུང་དོན་སྤྱིར་བསྟན་པ་ལ། ཅོད་པའི་རྒྱ་ངོས་བཟུང་བ། ཅོད་པའི་ངོ་བོ།
ཅོད་པའི་དབྱེ་བ། ཅོད་པ་ཞི་བྱེད། ཅོད་པ་མཐར་བསྐྱལ་བ་དང་ལྟ་ལས།
ཅོད་པའི་རྒྱ་ངོ་བོ་ཅོད་པའི་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ལ། དེའི་རྒྱ་ནང་ན་གནས་པ་དང་། ཕྱི་ན་གནས་པ་གཉིས་ལས།

འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁོ་ལ་སོགས་པའི་ཚ་ཉོན་དང་། ཉེ་ཉོན་ནམས་ལ་
 ཚོད་པའི་རྒྱ་ནང་ན་གནས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ནམས་
 སྐྱེས་བུའི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེས་ཤིང་། དེ་ནམས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་འབྲས་
 ཚོད་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་
 པོའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་དང་། གདམས་ངག་ལ་སོགས་པ་
 སྒྲོང་བ། ལྷུང་བ་དང་བཅས་པ། ལས་ལ་མཐུན་པ་མི་སྦྱིན་པ་དང་། བཞི་པོ་
 འདི་ལ། ཚོད་པའི་རྒྱ་ཕྱི་ན་ཡོད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་
 ནམས་སོ་སྐྱེ་བ་མལ་བས་མངོན་སུམ་དུ་གཏོན་ལ་འབབས་ཀྱས་ཤིང་། དེ་
 ནམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོད་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་། ཆོས་བདག་མེད་པ་ལ་དེ་ཡོད་ཅེས་པ་དང་། འདུས་
 བྱས་མི་རྟག་པ་ལ་དེ་རྟག་གོ་ཞེས་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ནི། སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་
 དང་ཕྱི་སྤྱོད་གཉིས་དེ་ལྟར་ཡིན་མིན་ཤགས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་འབྱེད་ཕྱིར་
 ཚོད་པའི་རྒྱ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གདམས་ངག་དང་གསོ་སྒྲོང་དང་དགག་དབྱེ་
 བཞག་པའི་སྒྲོན་ས་གཞན་སྒྲོང་བ་ནི། དེ་དག་འཛོག་མཁན་ནམས་དང་བཞག་
 པ་དེ་གཉིས་དེ་དག་འཛོག་རིགས་མི་རིགས་ཀྱི་ཚོད་པ་འབྱུང་བས་དེ་ལ་མི་
 གདམས་ཕྱིར་ཚོད་པའི་རྒྱ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །སྒྲོང་བྱ་ལ་གསོ་བྱང་གི་ལྷུང་བ་
 དང་བཅས་པ་ནི། སྒྲོང་བྱེད་ཀྱིས་སྒྲོངས། སྒྲོང་བྱས་ཁས་མི་ལེན་པའི་སྒྲོན་ས་
 ཚོད་པ་འབྱུང་བས། དེ་ལ་ལྷུང་ཕྱིར་ཚོད་པའི་རྒྱ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གསོལ་བ་
 འབའ་ཞིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ལ་འདུ་བ་མི་སྟེར་བ་ནི་བྱ་བ་ལས་ལ་འདུ་

རིགས་མི་རིགས་ཚྱོད་པ་འབྱུང་བས། དེ་ལ་ནི་བྱ་བྱིར་ཚྱོད་པའི་རྒྱ་ཞེས་
 བཟོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉི་ཀ་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས། ཆོས་ཡིན་མིན་དང་
 རྟག་མི་རྟག་སོགས་དངོས་པོའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དམ་གནས་ལུགས་ལོག་པར་
 སྒྱུབ་པ་དང་། གདམས་ངག་ལ་སོགས་པ་འཛོག་པས་གཞན་སྤྱོད་བ་དང་།
 ལྷུང་བ་སྤྲེ་ལྷུང་དང་བཅས་པ་ཉིད་ལ་བྱས་མ་བྱས་དང་། ལུས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ཡིན་
 ཀྱི་ངག་དང་སེམས་ཀྱི་མིན་པ་སོགས་དང་། གསོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་
 ལ་མི་སྦྱིན་པའོ། །དེ་བཞིན་ལས་རིམ་པ་བཞིན། འབྱེད་བྱིར་ཚྱོད་པ་དང་། མི་
 གདམས་བྱིར་ཚྱོད་པ་དང་། ལྷུང་བྱིར་ཚྱོད་པ་དང་། བྱ་བྱིར་ཚྱོད་པ་རྣམས་
 འབྱུང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་གཉིས་པ་ནི། དག་པོས་མི་མཐུན་པར་སྒྲི་
 བའི་ཆོག་གི་བྱིར་སེམས་གཞོལ་བའི་འཁོན་འཇིག་གི་ཤེས་པ་ཞིག་གི་སྤྱོད་
 རྟེན་འཛོག་སྟེ། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། ཆོག་གི་བྱིར་སེམས་གཞོལ་བ་དེ་ནི་
 འཁྲུག་ལོང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ན་ལུང་གཞི་ལས།
 དག་འདུན་སྒྲི་ཆོགས་སྒྲི་སྒྲི་བ་དང་། འགལ་བར་སྒྲི་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཐབ་
 པ་དང་། མཆོང་འབྲུ་བ་དང་། ཚྱོད་པ་དང་། འབྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྱེད་
 པའི་ཚྱོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ།
 ལུང་དེས་ནི་ཚྱོད་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཚྱོད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དཔེར་ན། མར་ལ་ཉི་མའི་འོད་པོག་པ་ལ་ཉི་མ་པོག་ཅེས་
 བཟོད་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚྱོད་པ་ལ་དབྱེ་ན། འབྱེད་བྱིར་ཚྱོད་པ།
 མི་གདམས་བྱིར་ཚྱོད་པ། ལྷུང་བྱིར་ཚྱོད་པ། བྱ་བྱིར་ཚྱོད་པ་དང་བཞི་ཡོད་དེ།

རང་གི་རྣམ་པ་འདྲ་ལས། ཚོད་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། འབྲེད་པའི་ཕྱིར་ཚོད་པ་
 དང་། མི་གདམས་པའི་ཕྱིར་ཚོད་པ་དང་། ལྷུང་བའི་ཕྱིར་ཚོད་པ་དང་། བྱ་བའི་
 ཕྱིར་ཚོད་པ་སྟེ། ཚོད་པ་བཞི་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ངེས་
 པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་
 བདག་ཡོད་མེད་དང་། ཟློས་འགྱུར་འཐུངས་པ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་དང་
 འགལ་བ་གཉིས་གང་ཡིན་ལ་ཚོད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་སྐབས་སུ་པན་ཚུན་
 ཆོག་རྩལ་པོ་སྤྲོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་འཁོན་འཛིན་དེ་དང་པོ་ཡིན། དེ་
 བཞིན་དུ་གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་གདམས་པ་མ་བྱིན་པ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་
 མི་སྦྱིན་ཞེས་ཚོད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་གཉིས་པ་ཡིན། དགོ་སྤོང་པ་རོལ་པོ་
 ལ་ལྷུང་བ་བྱུང་མ་བྱུང་དང་། ལྷུང་བ་ཡང་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་མ་བྱུང་སྐྱེངས་པ་
 ན། ཚོད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་སྤྲར་བཞིན་བྱས་པ་དེ་གསུམ་པ་ཡིན། ཚོད་པ་
 དེ་གསུམ་གང་རུང་གི་དབང་གིས་ལས་ལ་མི་འདུ་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ལས་ལ་མི་
 འདུ་ཞེས་ཚོད་པར་འགྱུར་བ་སྤྲར་བཞིན་བྱས་པ་དེ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །

ཚོད་པ་ནི་བྲེད་བདུན་སྦྱིར་བཤད་པ།

༥ བཞི་པ་ནི། ཚོད་པ་ནི་བྲེད་དེ་ལ་བདུན་ཡོད་ཏེ། བར་སྤྲོམ་ལས།
 མངོན་སུམ་བྲན་པ་མ་ཟློས་དང་། །དེ་བཞིན་གང་མང་ངོ་བོ་ཉིད། །རྩ་རྣམས་
 བཏམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། །ཁས་སྐྱངས་པར་ཡང་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ།

བདུན་པོ་དེ་འདིར་བསྐྱུས་ནས་བཤད་ན། ཞི་བྱེད་གང་ཚུད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 ཞི་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཚུད་པ་གང་ལ་ངེ་འདྲ་ཞིག་ཞི་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་
 དང་། ཚུད་པ་སོ་སོ་ལ་ཞི་བྱེད་སོ་སོས་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ་
 ལས། དང་པོ་ནི། འཆི་བཞིན་པ་དང་། བསྐྱུས་པ་ཕུལ་བ་དང་། ཚ་སྒྱུར་འཆབ་
 བཅས་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡུལ་ཐག་རིང་དུ་སོང་བ་དང་། བད་ཀྱིས་ཡུན་
 རིང་པོར་བཏབ་པ་གང་རུང་སྟ་བུ། ཚུད་པ་སྐྱེད་བ་པོ་དང་། སྐྱེད་བྱེད་གཉིས་
 ཀའམ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་ལ་བྱུང་ན། དེ་དག་ལས་རེ་རེས་ཀྱང་ཚུད་པ་
 ཐམས་ཅད་ཞི་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཚ་བར། སློག་གམ་བསྟེན་པར་རྫོགས་
 པ་ལས་ཉམས་ན་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་། རིག་ཆེན་
 རིན་ཆེན་སྐྱེད་བ་ལས། སློག་ལས་ཉམས་སམ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལས་
 ཉམས་ན་ཚུད་པ་རང་གི་རང་གི་ཞི་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། བད་ཀྱི་
 རྣམ་པ་ཡུན་རིང་པོས་བཏབ་ན་ཡང་ཚུད་པ་རང་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 པའི་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཚུད་པ་ཞི་བྱེད་བདུན་པོ་གོང་
 དུ་བཤད་ཟིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་བྱ་བྱིར་ཚུད་པའི་ཞི་བྱེད་དུ་འགྱུར་སྟེ། ལས་
 ལ་མཐུན་པ་སྒྲིན་པ་དེ་ཚུད་པ་ཞི་བྱེད་དངོས་མ་ཡིན་གྱང་། ཚུད་པ་ཞི་བྱེད་
 གཞན་རྣམས་ཀྱིས། ཚུད་པ་དེ་དང་དེ་ཞི་བའི་རྗེས་སུ་ལས་ལ་མཐུན་པ་སྒྲིན་
 པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། ཚ་བར། ཞི་བ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱ་བའི་བྱིར་ཚུད་པ་ལ་
 འཇུག་གོ། ཞེས་པ་དང་། དེའི་རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྐྱེད་བ་ལས། ཐམས་ཅད་
 ནི་རྒྱུ་འོ་སྒོ་ནས་བྱ་བའི་བྱིར་ཚུད་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། དེའི་རྒྱ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་

ཕྱིར། ཅེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་
པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་དེའི་དོན་ནི། དཔེར་ན། སྤྲོད་གྱིས་
ལུས་ཀྱི་ནད་ཞི་བར་བྱས་ནས། དེ་རྗེས་ཁ་ཟས་ཀྱིས་ལུས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་
བཞིན་དུ། འབྱེད་ཕྱིར་ཚུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་ལ་མ་སྐྱོན་པ་མི་སྟེར་ན་དང་
པོར་འབྱེད་ཕྱིར་ཚུད་པ་དེ། མངོན་སུམ་བདུན་དང་། གང་མང་ཞི་བྱེད་རྣམས་
ཀྱིས་ཞི་བར་བྱས་ནས། དེ་རྗེས་ལས་ལ་མ་སྐྱོན་པ་སྦྱིན་དུ་གཞུག་དགོས་
སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་གདམས་ཕྱིར་ཚུད་པ་དང་། ལྷུང་ཕྱིར་ཚུད་པ་ལ་རིགས་
འབྲེ་བ་ནི་དེའི་དོན་ཡིན་རོ། །དེ་ཐམས་ཅད་འཐད་དེ། ལུང་ཁྱབ་པ་ལས། བཙུན་
པ་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚུད་པ་བཞི་པོ་གང་དག་གསུངས་པ་དང་། ཚུད་པ་
ཞི་བ་བདུན་པོ་གང་དག་གསུངས་པ་དེ་དག་ལ། བཙུན་པ་དག་སྦྱོང་གི་ཚུད་
པ་བཞི་པོ་དག་ ཚུད་པ་ཞི་བར་བགྱིད་པ་བདུན་པོ་གང་ཡང་རུང་བས་ཉེ་བར་
ཞི་བར་བགྱི་བ་དང་ཉེ་བར་ཞི་བར་རུང་ངམ། ཉེ་བར་འཁོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚུད་
པ་མ་གཏོགས་པ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ལ། འབྱེད་ཕྱིར་
ཚུད་པའི་ཞི་བྱེད། མི་གདམས་ཕྱིར་ཚུད་པའི་ཞི་བྱེད། ལྷུང་ཕྱིར་ཚུད་པའི་ཞི་
བྱེད། བྱ་ཕྱིར་ཚུད་པའི་ཞི་བྱེད་དང་བཞི་ཡོད། །

འབྱེད་ཕྱིར་ཚུད་པའི་ཞི་བྱེད།

༥ དང་པོ་ལ། མངོན་སུམ་བརྒྱད་དང་གང་མང་གི་ཞི་བྱེད་གཉིས་ཡོད་

བ་ལས། དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་གྱི་ཞི་བྱེད་དེ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། རྟོག་ཕྱིར་
 རྟོག་གྱི་མངོན་སུམ། གཟུ་བའི་མངོན་སུམ། དག་འདུན་བཞི་པོའི་མངོན་
 སུམ། གསལ་བའི་མངོན་སུམ། གསལ་བའི་གསལ་བའི་མངོན་སུམ། གནས་
 བརྟན་དང་སོ་སོ་ཐར་བ་དང་བཅས་པའི་དག་འདུན་གཞན་གྱི་མངོན་སུམ།
 རྟེ་སྟོད་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ། གནས་བརྟན་མཐུ་ལྡན་གྱི་མངོན་སུམ་
 རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོད་པ་ཞི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
 རྟོག་ཕྱིར་རྟོག་གཉིས་ཀ་ཉིར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོའི་སྟེང་དུ་བདག་ཡོད་པར་ཁས་
 ལེན་མཐུན་པའམ། དེ་མེད་པར་ཁས་ལེན་མཐུན་པའི་ཆེ་ཚོད་པ་དེ་མངོན་
 སུམ་གྱིས་ཞི་བ་ཡིན་ཏེ། ཚ་བར། རྒྱ་དང་པོ་ལས་བྱུང་བ་ནི་རྒྱ་དགའི་གུ་
 བྱས་པས་ཉེ་བར་ཞི་འོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། དང་པོ་
 ཞེས་བྱ་བ་དངོས་པོའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལོག་པར་བསྐྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་འབྲུག་
 ལོང་གང་ལ། དེ་ནི་རྒྱ་དགའི་གུ་བྱས་པས་ཉེ་བར་ཞི་བར་འགྱུར་ཏེ། མངོན་
 སུམ་གྱིས་འདུལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཚ་འགྲེལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆིག་ཟུར་གྱི་རྒྱ་དགའི་གུ་བྱས་པས་ཞེས་བྱ་བས་
 བྱི་དེ་གཉིས་ཁས་ལེན་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི།
 དེས་ཚོད་པ་དེ་མ་ཞེ་ན། རྟོག་ཕྱིར་རྟོག་གཉིས་གང་རུང་གི་ཕྱོགས་སུ་མ་
 ལྟར་ཞིང་ཟང་ཟང་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ལྟ་བུའི་གཟུ་བོ་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོས་ནས།
 དེས་དེ་གཉིས་འདོད་པའི་ཕྱོགས་གང་རུང་གཅིག་ལ་གཞོད་བྱེད་བརྗོད་ཅིང་།
 ཅིག་ཞོས་ལ་སྐྱབ་བྱེད་བརྗོད་ནས་གང་རུང་གཅིག་ལ་འདོད་པ་མཐུན་པར་

བྱས་ནས་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚ་བར། འབྱེད་པ་གཉིས་རང་གིས་མི་རྒྱས་
 ན་ཚོ་གས་པར་དབྱུང་བ་དག་གིས་ལེགས་པར་སྐྱབ་པོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་
 གི་རྣམ་བཤད་ལས། གལ་ཏེ་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་གཉིས་རང་གིས་ཚུད་པ་
 དེ་ཉི་བར་ཞི་བར་མི་རྒྱས་ན་ཚོ་གས་པར་དབྱུང་བ་དག་གིས་དོན་དེ་ལེགས་
 པར་སྐྱབ་ཅིང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་པ་དང་། རིག་
 ཆེན་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས་གྱང་། དངོས་པོའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འབྱེད་ཕྱིར་
 ཚུད་པའི་ཚོལ་ཕྱིར་ཚོལ་གཉིས། རང་གིས་ཚུད་པ་དེ་ཞི་བར་མི་རྒྱས་ན་
 ཚོ་གས་པར་དབྱུང་བ་འདུས་པ་འཆར་འཕོད་པ་དག་གིས་རྒྱད་གཅིག་པའི་
 དོན་དེ་ལེགས་པར་སྐྱབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེས་
 མ་ཞི་ན། ཚུད་པའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ལ་རྒྱས་ཡོད་པའི་དགོ་འདུན་
 བཞི་པོ་ལ་ཚུད་པ་དེ་ཕྱལ་ནས་དེ་དག་གིས་གོང་བཞིན་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
 ཚ་བར། དེ་དག་གིས་ཉི་བར་མ་ཞི་ན། དགོ་འདུན་ལ་དབུལ་ལོ་ཞེས་པ་དང་།
 རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། གཟུ་བོ་དེ་དག་གིས་ཚུད་པ་དེ་ཉི་བར་མ་ཞི་ན་དགོ་
 འདུན་ལ་དབུལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། དེས་མ་ཞི་
 ན་དེ་དག་གིས་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ཆད་ལས་མི་ཉུང་བའི་གསལ་བ་
 བསྐྱོས་ནས། དེས་སྤར་སྤར་གཞོད་བྱེད་བརྗོད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཞི་བར་བྱ་བ་
 ཡིན་ཏེ། ཚ་བར། དེས་མི་རྒྱས་ན་གསལ་བ་དག་བསྐྱོའོ། །དགོ་འདུན་གྱིས་
 ཆད་ལས་མི་ཉུང་བ་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དགོ་འདུན་གྱིས་
 ཆད་ལས་མི་ཉུང་བ་བསྐྱོ་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གསལ་བ་དེས་གསལ་

བའི་གསལ་བ་བསྐྱོད་གོས་ལ། དེ་ལ་དགོ་འདུན་གྲངས་མ་ཆང་ན་ལས་མི་
 འཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྒྲུང་བ་ལས། དགོ་འདུན་གྱིས་
 ཆང་ལས་མི་ཉུང་བ་བསྐྱོད་བའི་དགོས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་གསལ་བ་ཞེས་བྲན། འདུལ་བའི་སྤྱོད་གས་ཀྱི་ལུང་རིགས་
 ལ་ལེགས་པར་བྲང་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བྲོ། །ལྟ་བུ་ནི། དེས་མ་ཞི་
 ན་སྤར་གྱི་གསལ་བ་དེ་དག་གིས་གསལ་བའི་གསལ་བ་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་
 ལས་ཀྱིས་བསྐྱོས་ནས། སྤར་བཞིན་གཞོད་བྱེད་བཟོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ས་
 ཞི་བར་བྲུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཅ་བར། སྤེ་ཆན་དེས་མ་རྒྱས་ན་རང་གིས་གསལ་བ་
 དག་བསྐྱོད་བཞིན་དོ། །ཞེས་པ་དང་། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྒྲུང་བ་ལས། གསལ་
 བའི་སྤེ་ཆན་དེས་ཚྱོད་པ་ཞི་བར་མ་རྒྱས་ན། སྤེ་ཆན་དེ་རང་གིས་གསལ་བའི་
 གསལ་བ་དག་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོད་བར་བྲོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅིའི་
 ཕྱིར་གསལ་བའི་གསལ་བ་ཞེས་བྲན། སྤར་གྱི་གསལ་བ་ལས་ཀྱང་འདུལ་
 བའི་སྤྱོད་གས་ཀྱི་ལུང་རིགས་དང་། ཞེས་བྲའི་གནས་སྤོ་ལ་ལྟག་པར་བྲང་
 བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །དུག་པ་ནི། དེས་མ་ཞི་ན་
 གསལ་བའི་གསལ་བས། ཚྱོད་པ་དེ་གསལ་བ་ལ་གཏད། དེས་དགོ་འདུན་
 བཞི་པོ་ལ་གཏད། དེས་ཚྱོད་པ་སྤེད་པ་པོ་གང་ཟག་གཅིག་ཉིད་གསོལ་གཉིས་
 ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོས་ནས། དེ་ལ་ཚྱོད་པ་དེ་གཏད། དེས་གནས་བཏན་དང་
 སོ་སོ་ཐར་པ་དང་བཅས་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་སྤེ་གཞན་ལ་སྤར་གྱི་ལོ་རྒྱས་
 རྣམས་བཟོད་ནས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་བ་གསུམ་ཚུན་ལ་ཚྱོད་པ་འདི་ཞི་བར་

མཛོད་ཅིག་ཅེས་བཛོད་ནས་གཏད། དེ་ནམས་གྱིས་ཀྱང་གང་རུང་ལ་གཞི་
 བྱེད་བཛོད་པ་སོགས་སྒྲར་བཞིན་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཅ་བར། མི་རྒྱས་ཤིང་གཞན་
 མི་བྱེད་ན་གང་ལས་སྒྲངས་པ་དེ་ལ་དབྱལ་ལོ། །ཕྱིར་འོངས་ན་དགོ་འདུན་
 བཞི་པོས་ཚུང་པ་སྐྱེད་པ་པོ་བསྐྱོའོ། །དེ་གནས་བརྟན་དང་བཅས་སོ་སོ་ཐར་
 པ་དང་བཅས་པའི་དགོ་འདུན་གཞན་ལ་དབྱལ་ལོ། །སྒྲར་བྱང་བ་བཛོད་དེ་
 དུས་ཟླ་བ་གསུམ་དུ་དབྱལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ནི། དེས་
 མ་ཞིན་ཡང་ཚུང་པ་སྐྱེད་པ་པོ་ལ་གཏད་དོ། །ཚུང་པ་སྐྱེད་པ་པོ་དེས་སྡེ་སྡོད་
 གསུམ་ལེགས་པར་ཤེས་ཞིང་དེ་ལྟར་གྲགས་པའི་གནས་བརྟན་ལ་སྒྲར་གྱི་
 ལོ་རྒྱུས་ནམས་བཛོད་ནས་དུས་ཟླ་བ་བྱུག་གི་བར་དུ་ཚུང་པ་དེ་གཏད་ནས་
 སྒྲར་བཞིན་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཅ་བར། དེ་ནི་དེའོ། །ཕྱིར་ཕྱལ་བ་ན། དེས་མདོ་སྡེ་
 དང་འདུལ་བ་དང་མ་མོ་འཛིན་པ་དག་ལའོ། །ཟླ་བ་བྱུག་ཏུའོ། །ཞེས་པ་དང་།
 རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས། ཚུང་པ་སྐྱེད་པ་དེས་མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་
 དང་མ་མོ་འཛིན་པ་དག་ལ་སྒྲར་བྱང་བའི་མཐའ་བཛོད་དོ། །དུས་ཟླ་བ་བྱུག་
 ཏུ་དབྱལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་ནི། དེས་མ་ཞིན་ཚུང་པ་
 སྐྱེད་པ་པོ་ལ་གཏོད་ཅིང་། དེས་གནས་བརྟན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དེའི་ངག་ལ་
 གཞན་གྱིས་འདའ་མི་རྒྱས་པའི་གནས་བརྟན་མཐུ་ལྡན་ལ་དུས་བྱུག་པ་མེད་
 པར་གཏད་ནས། དེས་ཐབས་སྣ་ཆོགས་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཅ་བར། དེ་དག་གིས་གནས་བརྟན་མཐུ་དང་ལྡན་པ་ལའོ། །བྱུག་པ་མེད་པར་
 རོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། མདོ་སྡེ་འཛིན་པ་དང་འདུལ་

བ་འཇིན་པ་དག་གིས་ཚུད་པ་དེ་ཉིད་ཕྱིར་ཕུལ་བ་དེ་གང་དག་གིས་གནས་
 བརྟན་དག་པ་བས་ཀྱང་ཆེས་དྲག་པ། གཙུ་མོ་བས་ཀྱང་ཆེས་གཙུ་མོ་དེ་ལ་
 དབུལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྒྲུང་བ་ལས་ཀྱང་། མདོ་
 སྒྲེ་འཇིན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་ཚུད་པ་ཕྱིར་ཕུལ་བ་དེ་གནས་བརྟན་
 དྲག་པ་བས་ཆེས་དྲག་པ། གཙུ་མོ་བས་ཀྱང་ཆེས་གཙུ་མོ་མཐུ་དང་ལྡན་པ་
 ལ་དབུལ་ལོ། །སྒྲུང་གི་བྱང་མཐའ་བརྗོད་ནས་དུས་ཐུག་པ་མེད་པ་ཚུན་ཆད་
 གྱིས་ཞི་བར་མཛད་དུ་གསོལ་ཞེས་དབུལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ། གང་མང་ཞི་བྱེད་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

མི་གདམས་ཕྱིར་ཚུད་པའི་ཞི་བྱེད།

༥ ཅུ་བའི་གཉིས་པ་མི་གདམས་ཕྱིར་ཚུད་པའི་ཞི་བྱེད་འདི་ལ། རྒྱ་དང་
 བཅས་པའི་དེའི་ཞི་བྱེད་དང་། རྒྱ་མེད་པའི་དེའི་ཞི་བྱེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་
 རྒྱ། གཟུ་མོ་ལ་སོགས་པས་ཡིད་དཔྱོད་གྱིས་བརྟགས་ནས་མདོན་སུམ་གྱིས་
 ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། སྒྲུང་བའི་གཞི་མེད་པའི་དེའི་ཞི་བྱེད་
 དང་། སྒྲུང་བའི་གཞི་གཞན་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་དེའི་ཞི་བྱེད་དང་། ཕྱིར་བཅོས་
 པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་དེའི་ཞི་བྱེད་དང་། ལྷོས་པས་བྱས་པའི་དེའི་ཞི་བྱེད་དང་
 བཞི་ཡོད་པ་ལས། མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་གྱི་གཞི་ཆགས་པ་དང་། རྒྱང་
 བྱེད་ལ་དགོ་འདུན་སྟག་མ་དང་། རྒྱང་བ་སྒྲུང་ཕྱིར་བཅོས་བྱས་ཟིན་པ་སྟེ།

དང་པོ་གསུམ་པོ་དེའི་སྐབས་སུ་ནི། འདི་རྣམས་ལ་ལྟར་བ་བྱུང་ངོ་ཞེས་སྒྲེང་
 བར་བྱེད་ཅིང་། ཚོད་པར་བྱེད་ན། དེ་དག་ལ་ལྟར་བ་བྱུང་བ་མ་དུན་པས་འདི་
 དག་ལ་ལྟར་བ་བྱུང་བ་མེད་དོ་ཞེས། ལྟར་བ་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དན་པ་དེ་སྤང་
 བའི་ཕྱིར་དུ་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་དག་རྒྱ་སྟེར་བ་ནི། དན་པས་འདུལ་
 བ་སྦྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཅ་བར། དང་པོ་གསུམ་ལ་ནི་དན་པས་འདུལ་བ་སྦྱིན་
 རོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། གཞི་མེད་པ་དང་གཞན་རྗེས་སུ་
 སྐབས་པའི་དབང་གིས་དང་། ཕྱིར་བཅོས་པ་ལ་མི་སྟོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་
 གསུམ་གྱིས་སྒྲེང་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་དན་པས་འདུལ་བ་
 སྦྱིན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་སྦྱིན་ན་དགོ་སྟོང་དེ་དག་གིས་དན་པ་དང་ལྟན་པར་འཛིན་
 གྱི། ལྟར་བ་དང་བཅས་པར་མི་འཛིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེའི་ཚོད་པ་ཉི་བར་ཞི་
 བར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྒྲེང་བ་ལས་ཀྱང་།
 དང་པོ་གསུམ་ལ་ནི་སྒྲེང་བྱ་རང་གིས་དགོ་འདུན་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་
 དགོ་འདུན་གྱིས་དེ་ལ་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་དན་པས་འདུལ་བ་སྦྱིན་པར་
 བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། དེས་དེའི་ཚོད་པ་ཉི་བར་ཞི་བ་ཡིན་རོ། །ཞེས་པའི་བར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་མ་སྟོས་པའི་བྱས་པའི་དེའི་ཞི་བྱེད་ནི། སྟོས་པའི་
 གནས་སྐབས་སུ་ཆང་བརྟུངས་པ་ལ་ལྟར་བ་སྒྲེང་བར་བྱེད། ཚོད་པར་བྱེད་
 ན། འདིས་སྟོས་པའི་དུས་ཆང་བརྟུངས་ཀྱང་མ་སྟོས་དུས་མ་བརྟུངས་བས་
 ལྟར་བ་མེད་ཅེས་དགོ་འདུན་གྱིས་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་དན་པས་འདུལ་
 བ་སྦྱིན་ན་དེ་དེའི་ཞི་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ཅ་བར། ཐ་མ་ལ་ནི། མ་སྟོས་པས་འདུལ་

བའོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་པ་འད་ལས། སྦྱོན་པས་བྱས་པས་སྦྱང་བ་
ལ་ནི་དགོ་འདུན་གྱིས་མ་སྦྱོས་པས་འདུལ་བ་སྦྱིན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་སྦྱིན་ན་
དགོ་སྦྱང་དེ་ལ་དགོ་སྦྱང་གིས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་གྱི། ལྷུང་
བ་དང་བཅས་པར་མི་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་པ་དང་། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྦྱང་བ་
ལས། དགོ་འདུན་གྱིས་དེ་ལ་གསོལ་བཞིན་ལས་གྱིས་མ་སྦྱོས་པས་འདུལ་
བ་སྦྱིན་ཏེ། དེ་སྦྱིན་ན་དགོ་སྦྱང་དེ་ལ་དགོ་སྦྱང་རྣམས་གྱིས་རང་བཞིན་དུ་
གནས་པར་འཛིན་གྱི་ལྷུང་བ་དང་བཅས་པར་མི་འཛིན་པས་ཚུང་པ་ཞི་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །

ལྷུང་བྱིར་ཚུང་པའི་ཞི་བྱེད།

༥ ཚ་བའི་གསུམ་པ། ལྷུང་བྱིར་ཚུང་པའི་ཞི་བྱེད་འདི་ལ་དབྱེ་ན། ཉེས་
པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་པའི་ཚུང་པའི་ཞི་བྱེད་དང་། ངོ་བོ་མི་ཞེས་པའི་ཚུང་པའི་
ཞི་བྱེད་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལ་ཡང་། བྱིར་འཕྲོས་པ་མེད་པ་རྒྱལ་བྱིར་རྒྱལ་
གཉིས་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བའི་དེའི་ཚུང་པ་ཞི་བྱེད་དང་། བྱིར་འཕྲོས་པ་དང་
བཅས་པ་ཉི་ཆེ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་དེའི་ཚུང་པ་ཞི་བྱེད་དང་། བྱིར་འཕྲོས་པ་
དགོ་འདུན་མཐའ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་དེའི་ཚུང་པ་ཞི་བྱེད་དང་གསུམ་ཡོད་
ཅིང་། དང་པོ་འདི་ལ་ཡང་། ལྷུང་བ་ཁས་གྲང་མི་ལེན་ལ་བྱིར་བཅོས་གྲང་མི་
བྱེད་པའི་དེའི་ཚུང་པ་ཞི་བྱེད་དང་། ལྷུང་བ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཁོ་ནའི་དེའི་ཚུང་

པ་ཞི་བྱེད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲེང་བྱས་ལྷུང་བ་དེ་ཁས་སྒྲངས་
ནས་ཕྱིར་བཅོས་བྱས་པ་དེ། དེ་འདྲའི་ཚུད་པ་དེའི་ཞི་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ཅ་བར།
དང་པོ་ལ་ནི་ཁས་སྒྲངས་པའི་བྱ་བས་ཕྱིར་བཅོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྒྲེང་བྱས་ལྷུང་བ་ཡོད་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ཙམ་ནི་ཚུད་
པ་དེའི་ཞི་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ཅ་བར། སྒྲེངས་པས་ཁས་སྒྲངས་པ་ནི་མཐར་ཐུག་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། གང་ཟག་གང་ལ་སྒྲེངས་
བ་དེས་ལྷུང་བ་དེ་ཁས་སྒྲངས་ནས་དེ་ནི་འདྲིར་ཚུད་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ།
ཁས་སྒྲངས་ན་ཚུད་པ་དེ་ཉི་བར་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། རིག་ཆེན་
རིན་ཆེན་སྒྲེང་བ་ལས་གྲང་། གང་ཟག་གང་ལ་སྒྲེང་བ་དེས་ལྷུང་བ་དེ་ཁས་
སྒྲངས་ན་ཚུད་པ་དེ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཁས་སྒྲངས་ན་ཚུད་པ་ཉི་བར་ཞི་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་ཕྱིར་རྒྱལ་
གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་དགོ་སྒྲོང་རེ་རེ་ཙམ་ལངས་ནས་དེའི་ཚུད་པ་དེ་ནི་ཕྱིར་
འཕྲོས་པ་ཉི་ཆེ་བ་དང་བཅས་པའི་དེའི་ཚུད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་གཟུ་བོ་སོགས་
ཀྱིས་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་བརྟགས་ནས་མངོན་སུམ་གྱིས་ཞི་བར་བྱེད་དགོས་
ཏེ། ཅ་བར། གཉིས་པ་ལས་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་འདུལ་བས་སོ། །ཞེས་པ་དང་།
རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། ཕྱིར་འཕྲོས་པ་དང་བཅས་པ་ཉི་ཆེ་བས་འབྲུག་ལོང་
དུ་གྱུར་པ་གང་གི་འོག་ཏུ་མངོན་སུམ་གྱིས་འདུལ་བས་ཕྱིར་བཅོས་ཏེ། ཞེས་
པ་དང་། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྒྲེང་བ་ལས་གྲང་། གཉིས་པ་ཉི་ཆེ་ལས་འབྲུག་
ལོང་དུ་གྱུར་པའི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་བཅོས་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་འདུལ་བས་ཚུད་

བ་ཞི་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། མངོན་སུམ་གྱིས་འདུལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
 པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། མཚམས་ནང་དེ་ན་གནས་
 པའི་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཚོལ་ཕྱིར་ཚོལ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆད་པའི་སྒྲོ་
 ནས་དེའི་ཚོད་པ་དེ་ནི། ཕྱིར་འཕྲོས་པ་དགོ་འདུན་མཐའ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་
 དེའི་ཚོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཞི་བྱེད་ནི། དགོ་འདུན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་གཅིག་
 གིས་གཅིག་ལ་པན་ཚུན་གཉིས་ཀས་ཕྱིར་བཅོས་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་དགོ་སྒྲོང་
 མང་པོའི་ལྷུང་བ་མང་པོ་རྣམས་དགོ་སྒྲོང་གཅིག་གིས་ཡུལ་དགོ་སྒྲོང་གཅིག་
 གི་དྲུང་དུ་བདག་ལ་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། དགོ་སྒྲོང་ལྷས་བྱིན་
 དང་མཆོད་བྱིན་སོགས་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱིར་བཅོས་བྱེད་པ་ནི། ལྷ་བཅད་
 ནས། ཅེ་མོ་འཕྱུད་དེ་བཀྲམས་ནས་བཞག་པ་དང་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས།
 ལྷ་བཀྲམས་པ་ལྷ་བྱའི་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱིས་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅེ་བར།
 གསུམ་པ་ལ་ནི་ལྷ་བཀྲམས་པ་ལྷ་བྱའོ། །འདི་ལ་མང་པོ་དག་གི་དོན་དུ་དགོ་
 འདུན་མ་ཡིན་པ་ལ་བཞགས་པར་བྱ་བ་དག་ནི། གཅིག་གིས་ཕྱིར་བཅོས་
 པར་བྱའོ། །དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་ཡང་རོ། །གང་ཡིན་པ་ཞེས་སྒྲོས་པ་དང་ཤེས་
 པ་གནང་བར་བྱས་པས་སོ། །སྤྱོད་སྤྱོད་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མཐུན་པ་དེ་དག་
 ལའོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་བཞག་ལས། དགོ་འདུན་གཏོགས་པ་ཐམས་
 ཅད་སྤྱོད་སྤྱོད་རྣམས་པར་གནས་པའི་དགོ་འདུན་དུ་གྱུར་པའི་དགོ་སྒྲོང་ཐམས་
 ཅད་ཕྱིར་འཕྲོས་པ་དང་བཅས་པས་འབྲུག་ལོང་གི་འོག་ཏུ་སྟེ། ཕྱིར་བཅོས་
 པ་ནི་ལྷ་བཀྲམས་པའོ། །ལྷ་བཀྲམས་ནས་ལྷ་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་ཅེ་སྒྲོང་དུ་

ཉལ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་འདིའི་མིང་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། རྟེན་ཆེན་རིན་ཆེན་སྒྲུང་བ་ལས་ཀྱང་། གསུམ་པ་དགོ་འདུན་མཐའ་དག་དང་འབྲེལ་བ་ལས། འབྲུག་ལོང་དུ་གྱུར་པའི་འོག་ཏུ་ལྷུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་པ་ནི། རྩ་བ་གསལ་བ་ལྟ་བུས་ཚུད་པ་ནི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ། རང་གི་ངོ་བོ་མི་ཤེས་པའི་ཚུད་པའི་ནི་བྱེད་ནི། ལྷུང་བ་བྲན་པའི་དོན་དུ། བྱེད་པར་ཅན་གྱི་སྦྱོད་པ་ལྟ་སྦྱོང་ཞིང་། དམན་སྦྱོད་ལྟ་དང་དུ་ལེན་པའི་བྱ་བ་དེ། གསོལ་བ་ཞིའི་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་སྦྱིན་པ་དེ་དེའི་ནི་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེ་སྦྱིན་པས་ལྷུང་བ་བྲན་པའི་སྒྲོ་ནས་ས་གཞན་ན་གནས་པ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་ཤེས་པས། ལྷུང་བ་བྲན་པའི་དོན་དུ་བཅོམ་འགྲུས་ཚུམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། དེ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་ལ་ཕན་པ་ཡིན་པས་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོལ་བ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། གང་གི་ཕྱིར་འདི་སྒྲུངས་པས་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བར་བྱེད་པ། ལྷུང་བ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་ན་དགོ་འདུན་གྱིས་དེ་ལ་བཟོད་པར་བྱས་ཤིང་། དེའི་འོག་ཏུ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། རྟེན་ཆེན་རིན་ཆེན་སྒྲུང་བ་ལས། དེས་པར་སྦྱོར་བའི་གསོལ་བ་ཞིའི་ལས་དེ་ནི་ལྷུང་བ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་འཆོལ་བ་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། རང་བཞིན་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

བྱ་ཕྱིར་ཚྱོད་པའི་ཞི་བྱེད།

༥ ཚྱ་བའི་བཞི་པ། བྱ་ཕྱིར་ཚྱོད་པའི་ཞི་བྱེད་ནི། ལས་ལ་མ་བྱུན་པ་སྤྱིན་
པ་ནི་བྱ་ཕྱིར་ཚྱོད་པའི་ཞི་བྱེད་དངོས་མ་ཡིན་ཡང་། འབྱེད་ཕྱིར་ཚྱོད་པའི་ཞི་
བྱེད་དང་། མི་གདམས་ཕྱིར་ཚྱོད་པའི་ཞི་བྱེད། ལྷུང་ཕྱིར་ཚྱོད་པའི་ཞི་བྱེད་
ནམས་ནི་བརྒྱུད་པའི་སྒོ་ནས་བྱ་ཕྱིར་ཚྱོད་པའི་ཞི་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི་གོང་
དུ་བསྐྱབས་ཟིན་ཏོ། །

ལྷ་པ་ཚྱོད་པ་མཐར་བསྐྱུལ་བ།

༥ ཚྱ་བའི་ལྷ་པ་ཚྱོད་པ་མཐར་བསྐྱུལ་བ་ནི། འབྱེད་ཕྱིར་ཚྱོད་པ་དེ།
མདོན་སྤྲུལ་དང་གང་མང་ཞི་བྱེད་གྱིས་ཞི་བར་མ་རྒྱས་ན་མཐར་གནས་ནས་
དབྱུང་བ་སྤྱར་བ་ལྟར་ཟིན་ཏོ། །མི་གདམས་ཕྱིར་ཚྱོད་པ་དང་། ལྷུང་ཕྱིར་ཚྱོད་
པ་གཉིས་ལ་ཡང་མཐར་འཐབ་ཅིང་ཚྱོད་པ་མ་ཞི་བ་དང་། རྒྱངས་ཏེ་ཚྱོད་པ་མ་
ཞི་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ལ། བསྐྱེད་པ་ནས་ཏུར་བྱ། དེས་ཀྱང་མ་ཞི་ན།
འཐབ་གྲོལ་ལ་འབད་པས་མ་ལོག་པ་ཡིན་པས་དབྱུང་བ་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལྷར་
ན། རྒྱངས་པ་དེ་ནི་བརྒྱས་ཐབས་བྱེད་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་ཕྱིར་འབྱེད་ནས་
ཏུར་བྱ་ཞིང་། དེས་མ་ཞི་ན་ཕྱིར་འབྱེད་པ་ལ་འབད་པས་མ་ལོག་པ་ཡིན་པས་
གནས་དབྱུང་བྱའོ། །དེ་ཡང་མདོར་བསྐྱུས་སོ། །འབྱེད་པ་གཉིས་རང་གིས་མི་

རྒྱས་ན། ཚེགས་པར་དབྱུང་བ་དག་གིས་ལེགས་པར་སྐྱབ་བོ། །ཞེས་སོགས་
 གྱི་སྐྱབས་སུ། གཟུ་བོ་བསྐྱོ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་
 པ་དང་། ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་དང་། གཟུ་བོའི་རྣམ་གཞག་དངོས་བཤད་པ་
 དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུང་མ་མོ་ལས། དག་སྟོང་ཆོས་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་
 དང་ལྡན་པ་བཅའ་བར་བྱ་སྟེ། ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། ཅི་ཆེ་དང་ལྡན་པ་
 དེ་ཚུལ་བྲིམས་དང་ལྡན་ཞིང་། དང་པོ་ནས་ཕུན་སུམ་ཚེགས་པ་དང་། རོ་ཆ་
 ཞེས་ཤིང་འགྱོད་པ་དང་ལྡན་ལ་བསྐྱམས་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་འདོད་པ་དང་།
 འདུལ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ངེས་ཤིང་ཐོས་པ་འཇིན་པ་སྟེ་ཐོས་པ་བསགས་
 པ་དང་། ལུང་ཐོན་པ་དང་། ཚུད་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཚུད་པ་ཀྱན་ནས་སྟོང་
 བ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཚུད་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་མཁས་པ་དང་། ཚུད་པ་འགོག་པ་
 ལ་མཁས་པ་དང་། ཚུད་པ་འགག་ནས་བྱིས་མི་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པ་དང་།
 བསྟན་བཅོས་ལ་མཁས་པ་དང་། གཞི་ལྷག་པར་སྟོད་པ་ལ་མཁས་ཤིང་ཉེས་
 ཚུལ་མེད་པར་སྐྱབ་དང་། ཉེས་ཚུལ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་དང་། ལུས་དང་
 དག་གིས་མི་འཇུག་པ་དང་། སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅིང་སྐྱས་པ་བརྟེན་འཕྲོད་པར་བྱེད་པ་
 དང་། གོ་བར་བྱེད་ཅིང་བསྐྱོ་བ་བརྟེན་འཕྲད་པར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་
 པར་བྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱས་པ་བརྟེན་འཕྲོད་པར་བྱེད་པ་དང་། རེས་
 པར་རྟོག་པར་བྱེད་ཅིང་བརྟགས་པ་བརྟེན་འཕྲོད་པར་བྱེད་པ་དང་། འདུན་པས་
 འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞེ་སྤང་གིས་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཏི་ཐུག་གིས་
 འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཇིགས་པས་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་གཟུ་བོ་ཆོས་ཉི་

ཤུ་ཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་དང་ཟང་ཟིང་གི་
 ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མི་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅི་ཆེ་དང་ལྡན་པ་དེ། ཞེས་པ་ནས། དུན་སྐུམ་ཆོགས་པ་
 དང་། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གཟུ་བོ་བསྐྱོ་ཡུལ་གྱི་རྟེན་དེ་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་
 སྒྲོམ་པ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །དོ་ཆ་ཤེས་ཅེས་པ་
 ནས་བསྐྱམས་པ་དང་། ཞེས་པའི་བར་གྱིས། དོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་ཀྱིས་བསྐྱམས་
 པས་ལྷུང་བས་མ་གོས་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །རྩོད་པ་ལ་མཁས་པ་
 དང་། ཞེས་པ་ནས། སྤྱིས་མི་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
 ལུང་སྤེ་ཆན་ལྡེ་པོ་འདིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། རྩོད་པའི་དོ་བོ་དེས་འཇིན་པ་ལ་
 མཁས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩོད་པའི་རྒྱ་དེས་འཇིན་པ་ལ་མཁས་པ་དང་།
 རྩོད་པའི་ནང་ཆན་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ་མཁས་པ་དང་། རྩོད་པ་འགོག་པ་ཞི་བྱེད་
 གྱི་ཆོས་ལ་མཁས་པ་དང་། རྩོད་པ་ཞི་བའི་རྗེས་སུ་སྒྲིམ་སོགས་མི་འབྱུང་
 བ་ལ་མཁས་པ་ལྡེ་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །བསྟན་
 བཅོས་ལ་མཁས་པ་དང་། ཞེས་པས། བསྟན་བཅོས་གཞན་ལ་ཡང་མཁས་
 པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །གཞི་ལྷག་པར་སྤྱོད་པ། ཞེས་པ་ནས། ཉེས་
 རྩོམ་མེད་པར་སྤྱོད་པ་དང་། ཞེས་པའི་བར་གྱིས། ཉེས་རྩོམ་མེད་པ་སྟེ་རང་ལ་
 དབྱེ་བའི་བསམ་པ་མེད་ཅིང་འབྱེད་ཕྱིར་རྩོད་པའི་རྒྱུ་ཕྱིར་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་
 ཅུ་བར་རྩོད་པ་དབྱུང་བའི་ཆོག་སྤྱོད་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །ཉེས་རྩོམ་
 བྱེད་དུ་མི་འབྱུག་པ་དང་། ཞེས་པས། དེ་གཉིས་ལ་གཞན་གྱི་ཉེས་རྩོམ་སྟེ་ཉེ་

རིང་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །ལུས་དང་དག་གིས་མི་
 འཇུག་པ་དང་། ཞེས་པས། གཞན་ཚུང་པ་བྱེད་པའི་གོགས་ལུས་དག་གང་
 གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །སྤྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་།
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་པན་ཚུན་སྐད་རིགས་མ་ཐུན་པར་སྤྱོད་པས་བརྟེན་པ་
 ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །གོ་བར་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་པན་ཚུན་
 དེ་ལྟར་སྤྱོད་པས་བརྟེན་པར་མ་ཟད་དོན་གོ་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་
 ཏོ། །རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས། བསམ་བློ་དག་གི་སྒོ་
 ནས་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པ་དང་། གོ་བ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་པར་
 བསྟན་ཏོ། །དེས་པར་རྟོག་པར་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྒོ་མ་བློ་དག་གིས་
 གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པ་དང་གོ་བ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་
 ཏོ། །དེ་མན་ཆད་ཀྱིས་འདུན་པས་འགྲོ་བ་སོགས་འགྲོ་བ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ནས་
 མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་ནི། གཟུ་བོ་བསྐྱོད་ལུ་དེ་
 ལ་སྤྱར་བ་ཤད་པའི་ཆོས་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དག་སྒོར་པ་ཡིན་པ་ལུས་
 ཐ་མལ་དུ་གནས་པ། སྤྱར་གཟུ་བོར་བསྐྱོས་པ་མིན་པ། །བསྐྱོར་བར་འོས་
 པ་སྟེ། ཆོས་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཙུ་བར། གཟུ་བོ་དག་
 ལ་འདྲེང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། བརྟེན་པར་བྱེད་པའོ། །མཁས་པའོ།
 །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་བསྐྱོད་པའི་ལུ་ཆོགས་སུ་མ་ལོངས་
 པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཙུ་བར། ཆོགས་ཀྱིས་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 ཉེན་གང་གིས་བསྐྱོན་པའི་དག་འདུན་ཆོས་བཞི་ལྡན་ཀྱིས་བསྐྱོའོ། །ཆོག་ལ་

གསུམ་ལས་སྒྱུར་བ་འདུ་བའི་སྐབས་བསྐྱབ་བ་དང་། སྒྱུ་བ་ཇི་བ། དངོས་གཞི་
གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་བྱ་བ། མཇུག་ཆོག་ནི་མཇུག་སྐྱད་བརྗོད་པའོ། །

གང་མང་ཞི་བྱེད།

༥ ཆེས་མང་བའི་སྒྲོས་ལེགས་པར་བཞག་པ་ནི། ལེགས་པར་བསྐྱབ་
པའི་རྣམ་པ་གཞན་ཡིན་ནོ། ཞེས་པར། གང་མང་ཞི་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་
པ་ལ། གཞི་གང་ལ་བྱ་བ་དང་། བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་བྱ་བ། ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་
དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཆོས་ལྷ་ལྟན་ལ་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་འདི་
ལྟ་བུ་ཆོས་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེས་ཚིག་པ་དང་། འདི་ལྟ་བུ་འདུལ་བ་ཡིན་ནམ་
མིན་ཞེས་ཚིག་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་བྱ་བ་མཐའ་ལ་
ཚིག་པའི་ཆེ་གང་མང་གི་ཞི་བྱེད་འདི། ཚིག་པ་ཞི་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི།
དགེ་སློང་འགའ་ཞིག་ལ་ལྟར་བ་བྱུང་མ་བྱུང་ལྟ་བུའི་ཚུལ་བླིམས་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཚིག་པའི་ཆེ། གང་མང་ཞི་བྱེད་འདི་ཚིག་པའི་ཞི་བྱེད་
དུ་མི་འཇུག་སྟེ། ཚ་བར། འདི་ནི་ཆོས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་སྤིང་
ཀྱི་ཚུལ་བླིམས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་ནི་མི་སྤིང་དོ། །ཞེས་པ་དང་།
རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། ཅི་འདི་ཆོས་མིན་ནམ་འོན་ཏེ་ཆོས་ཡིན། འདུལ་
བ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་འདུལ་བ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་རྣམ་པར་
གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་ཡིན་གྱི། ཚུལ་བླིམས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་

ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྒྲུང་བ་ལས་ཀྱང་། ཆེས་
མང་བའི་སྒྲོས་ལེགས་པར་བཞག་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཡིན་ནམ་མིན། ཞེས་པ་
ནས། སྒྲུང་བྱ་སྒྲུང་བྱེད་གཉིས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་ཕྱིར་རྒྱལ་གཉིས་
ཀྱིས་ཤེས་ཤིང་ཚོད་པ་དེ་གཅེས་པར་བཟུང་བ་དང་། མི་བྱེད་པའི་དམ་པར་
མངོན་ཞེན་གྱིས་བཟུང་བ་ལ་གང་མང་ཞི་བྱེད་འདི་ཞི་བྱེད་དུ་འཇུག་སྟེ། འདི་
ལས་གཞན་གྱིས་ཞི་བྱེད་བྱས་ན་དགོ་འདུན་བྱེ་བའི་རྒྱུར་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
དང་། རྒྱལ་བ་དང་ཕྱིར་རྒྱལ་བ་དག་གིས་གཅེས་པར་བཟུང་བ་ཉིད་དང་
རབ་ཏུ་དམ་པ་ཉིད་དང་མི་བཟད་པ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཆོས་གསུམ་པ་ནི། དགོ་འདུན་བྱེ་བར་དོགས་པའི་ཚོད་པ་ལ་གང་མང་ཞི་
བྱེད་འདི་འཇུག་སྟེ། ཅ་བར། དེ་དག་བྱེ་བར་དོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་བརྟེན་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་བཞི་པ་ནི། ལྷུང་བར་འགྱུར་མི་
འགྱུར་ལ་ཚོད་ན། བསྐྱམ་བྱའི་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་གྱི་དོན་ལས་
གཞན་པ་ཡིན་མིན་ལ་ཚོད་པའི་ཆེ་གང་མང་གི་ཞི་བྱེད་འདི་ཞི་བྱེད་དུ་འཇུག་
སྟེ། བསྐྱམ་བྱའི་ཉེས་བྱས་ནི་སྤྲོད་ཆེགས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། བྱ་བ་
ཉིད་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལའོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། བསྐྱམ་
པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ན་དེ་ལ་ནི་རྣམ་པ་འདི་ལ་བརྟེན་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྤྲོད་
ཆེགས་ཅམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྒྲུང་
བ་ལས། བསྐྱམ་བྱ་ཡིན་མིན་ཅམ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། སྤྲོད་ཆེགས་ཅམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བཤགས་པར་བྱ་བའི་ལྷུང་བ་ཡན་
 ཆད་ཡིན་མིན་ལ་ཚུད་པ་ན་གང་མང་ཞི་བྱེད་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ལྔ་
 པ་ནི། གང་ལ་ཞི་བྱེད་འདི་བྱེད་པ་ལ་མངོན་སུམ་བརྒྱད་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་
 དེས་མ་ཞི་ན་འཇུག་སྟེ། ཙ་བར། གནས་བརྟན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་དག་ཡོངས་
 སུ་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་པ་དག་ལ་འོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་བཤམ་
 ལས། དག་འདུན་བཞི་པོ་དང་གསལ་བ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་གནས་
 བརྟན་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱལ་གྲང་ཉེ་བར་མ་
 ཞི་བར་གྱུར་པ་ཉིད་ཡིན་ན་འདི་བསྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། རིག་ཆེན་
 རིན་ཆེན་སྟེང་བ་ལས། དག་འདུན་བཞི་པོ་ལ་སོགས་པ་ནས་གནས་བརྟན་
 གྱི་མཐར་ཐུག་པ་དང་། ཁེས་པ་ནས། མ་ཞི་བ་དག་ལ་འདི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་
 བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་དག་འདུན་ཚུད་པར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་དོ། །ཙ་བའི་གཉིས་པ་བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་བྱ་བ་ནི། ཚུད་པའི་ཐོག་
 མཐར་བར་གསུམ་རྒྱས་ཡོད་པའི་དག་འདུན་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་དགོས་
 ཏེ། དེ་དག་ལ་ཚུད་པ་དེ་རྒྱས་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཚུལ་དང་མཐུན་
 པར་ཚུལ་ཤིང་ལེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཙ་བར། དག་འདུན་བཞི་པོས་
 སོ་ཞེས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་བཤམ་ལས། དོན་འདི་ལ་ཆེས་མང་པོ་དག་ལ་
 བཟང་བ་རྩི་ལྷུང་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན་དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་ཚུལ་ཤིང་གིས་པས་
 སྟོས་བཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྟེང་བ་
 ལས། གང་གིས་འདི་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེ་ན། དག་འདུན་བཞི་པོས་སོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་གསུམ་པ། ཚུལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ལ། སྒྲིབ་བ་དང་།
 དངོས་གཞི་གཉིས་དང་པོ་ལ། ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་པ་པོ་བསྐྱོས་ནས་དེས་དག་
 འདུན་ལ་འདུ་བར་གསོལ་བ་དང་། འདུ་བའི་སྐབས་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། དག་འདུན་གྱིས་ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་པའི་དག་སྒྲོང་སྒྲོ་བ་
 རིས་ནས་གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོས་ནས། དེས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ཤིང་
 བསྐྱབ་གསུམ་མཆོན་བྱེད་ཡ་ཡོ་དང་། བྱར་བྱོར་དང་། ཅས་ཅུས་གསུམ་
 མེད་པ་ཁ་དོག་བཟང་བ་དེ་ཞིམ་པ་རེག་ན་འཇམ་པ་རྣམས་དང་། ཆོས་མིན་
 ཕྱོགས་ཀྱི་ཚུལ་ཤིང་ནི་སྤྲ་མ་ལས་བསྐྱོག་པ་ཆོགས་སུ་གཞག་གོ། གཉིས་པ་
 ནི། ཚུལ་ཤིང་བྲིམས་པར་བསྐྱོས་པའི་དག་སྒྲོང་དེས། ཚུལ་ཤིང་འབྲིམ་པར་
 འགྱུར་གྱི་དག་འདུན་ཐམས་ཅད་འདུ་བར་མཛད་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་
 བཏབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། འདུ་བ་སྦྱིན་པའི་སྒྲོ་ནས་དག་འདུན་
 འོས་པ་རྣམས་ཆོགས་པ་ན། ཆོས་མིན་པ་མང་བར་སེམས་ན་ཚུལ་ཤིང་མི་
 བྲིམས་ཤིང་། ཆོས་ཕྱོགས་པ་མང་བར་སེམས་ན་བྲིམས་པར་བྱ་ལ། གལ་
 ཉི་དེ་གཉིས་གྲངས་མཉམ་ན། ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་ཀུན་ཤེས་ཀོ་བུ་དེ་བྱའི་ཕྱིར་
 དུ་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ཤིང་གཅིག་ཆོས་ཕྱོགས་པས་སྒྲུང་དོ། །ཆོས་ཕྱོགས་པའི་
 ཚུལ་ཤིང་མང་ན་ཚུང་པ་དེ་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་ཞི་བ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་སྒྲོ་སྒྲོགས་
 བྱས་ན་ལྟར་བྱེད་སྒྲེད་དོ། །གལ་ཉི་དེའི་ཆེ་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་པའི་ཚུལ་ཤིང་
 མང་ན་ཚུང་པ་ཆོས་མིན་ཕྱོགས་སུ་ཞི་བ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་སྒྲོ་སྒྲོགས་བྱས་
 ན་ཉེས་བྱས་སྒྲེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཅ་བར། ཚུལ་ཤིང་བྲིམས་པ་བསྐྱོ་བར་

བྱའོ། ཞེས་སོགས་དང་། རིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྒྲེང་བ་ལས། དགོ་འདུན་གྱིས་
 ཚུལ་ཤིང་བྲིམས་པའི་དགོ་སྒྲོང་སྒྲོ་བར་བྱས་ནས། གསོལ་གཉིས་ཀྱི་ལས་
 ཀྱིས་བསྒྲོ་བར་བྱའོ། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཀྱི་ལྷག་པར་སེམས་ན་བྲིམས་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཚུད་པ་ཆོས་མིན་པས་
 ཉེ་བར་ཞི་བ་ལ་སྒྲོ་སྒྲོགས་མི་བྱ་སྟེ། བྱས་ན་ཉེས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཆོས་
 ཕྱོགས་སུ་ཞི་བ་ལ་སྒྲོ་སྒྲོགས་བྱས་ན་ལྷུང་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དག་དོན་ནི། འབྲུག་ཡོང་གི་རྒྱ་བཞིའོ། །ཞེས་པ་ལ། འབྲུག་ཡོང་གི་རྒྱ་
 དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། དངོས་པོའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ནས། ལས་
 ལ་མ་བྱུན་པ་མི་སྒྲིན་པའི་བར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྱེད་པ་གཉིས་
 རང་གིས་མི་བྱས་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱི། དག་དོན་ནི། སྐོལ་ཕྱིར་སྐོལ་གཉིས་
 ཀྱི་ཚུད་པ་དེ་ཞི་བར་མ་བྱས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་བའི་གཟུ་བོ་
 གཅིག་ཡན་ཆད་དུ་མ་བསྒྲོ་བར་བྱ་སྟེ། ཚུད་པ་དེ་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཆོས་མང་བའི་སྒྲོས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དག་དོན་ནི། ཆོས་ཡིན་མིན་
 སོགས་ལ་གང་མང་ཞི་བྱེད་འདི་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། ཚུལ་བྲིམས་གཏན་ལ་
 འབེབས་པ་ལྷུང་ཕྱིར་ཚུད་པ་ལ་འདི་ཞི་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་སྟེ། ལྷུང་ཕྱིར་ཚུད་
 པའི་ཆེ་ལྷུང་བ་བྱུང་མ་བྱུང་ལྷུང་བ་སྐྱེད་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་གཉིས་གང་རུང་ལ་
 དག་ལས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

སྡེ་པ་བཞིའི་རྣམ་བཤད།

༥ སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པའི་མཆོག་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ཕྱག་བྱའོ།
 ཞེས་པ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྡེ་དོན་
 དང་། དག་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དགོས་དོན་དང་། བསྐྱུས་དོན་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། བར་མ་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་རྣམས་ཀྱིས། སོ་ཐར་ཀྱི་
 སྡོམ་པའི་མཆོག་ལ་གནས་པའི་དགེ་སློང་ལ་ཕྱག་འཆའ་བ་ལ་ཆོས་ཅན།
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་ལ་ཕྱག་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་སྡོམ་སྦྱང་
 བ་ཞེགས་པ་དང་། དགེ་བ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 གཉིས་པ་ལ། དུལ་གང་ལ་ཕྱག་བྱ་བ། གང་ཟག་གང་གིས་ཕྱག་བྱ་བ། ཚུལ་
 རི་ལྟར་ཕྱག་བྱ་བ་སོགས་ཏུ་མ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོན་པ་སངས་རྒྱས་
 དང་། སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པའི་མཆོག་ལ་གནས་པའི་དགེ་སློང་དང་། སྡོམ་
 པ་མཉམ་ན་ཡང་བསྐྱབ་པ་གཞིན་པས། བསྐྱབ་པ་གནས་པ་ལ་ཕྱག་བྱ་དགོས་
 སོ། །མདོ་རྩ་བ་ལས། སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པའི་མཆོག་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་
 ཕྱག་བྱའོ། །མཉམ་ན་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དམིགས་བསལ་
 བྱི། དགེ་སློང་པ་རྣམ་དག་གིས་རང་ལས་བསྐྱབ་པ་གནས་པའི་དགེ་སློང་པ་ས་
 གཞན་ན་གནས་པ་སོགས་བརྟུགས་པ་དང་། འབགས་པ་སོགས་ལ་ཕྱག་
 འཆའ་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། མཆོན་པ་མི་དད་པ་ལའོ། །ས་གཞན་
 ན་གནས་པ་དང་། ཉམས་པ་དང་། དགེ་སློང་མ་སྦྱར་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་མིན་

བའི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པ་དང་། ཐ་དད་པར་གནས་པ་དང་། མཆོམས་མེད་པ་
 བྱས་པ་དང་། ཉལ་བ་དང་། སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པ་དང་། བྲེལ་བ་དང་། སེམས་
 གཞན་དུ་སོང་བ་དང་། རྒྱལ་གྱིས་ཕྱོགས་པ་དང་། བྲིམ་གཞན་ན་གནས་པ་
 དང་། ཟས་གྱི་གྲལ་ལ་འདུག་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྲིམ་པས་ནི་རབ་བྱུང་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་བྱ་དགོས་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས།
 བྲིམ་པས་རབ་བྱུང་བ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆོན་མི་མ་ཐུན་
 བ་ལ་རབ་བྱུང་བས་ཕྱག་འཆོལ་དུ་མི་རུང་བས་མ་ཁྲབ་སྟེ། དགོ་སྟོང་མས་
 དགོ་སྟོང་པ་རྣམ་དག་ལ་ཕྱག་འཆོལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས།
 སྒྲེས་པ་མི་དམན་པ་ལ་བྱུང་མེད་གྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 བ་གང་ཟག་གང་གིས་ཕྱག་འཆོལ་བ་ནི། ཕྱག་འཆོལ་བ་དེ་ལ་སྒྲེན་མོ་དང་།
 གོས་གཅིག་པ་དང་། ཟས་ལ་སོགས་པས་སྒྲགས་པ་མིན་པ་ཞིག་དགོས་
 ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། སྒྲགས་པས་ཕྱག་མི་བྱའོ། །འདིར་གཅེར་བྱ་ཉིད་དང་།
 གོས་གཅིག་པ་ནི་སྒྲགས་པ་དང་འདྲོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 བ་ཚུལ་རི་ལྟར་ཕྱག་བྱ་བ་ནི། དུས་མོ་གཉིས། ལག་མཐེལ་གཉིས། མགོ་བོ་
 དང་ལྔ་ས་ལ་གཏུགས་པའི་ཕྱག་འཆོལ་བ་ནི། ཡན་ལག་ལྔ་ས་ལ་བཙུགས་
 པའི་ཕྱག་དང་། ཡུལ་གྱི་མདུན་དུ་ཙོག་ཙོག་བྱར་འདུག་སྟེ། དང་པོར་ལག་པ་
 གཉིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས། དེ་རྗེས་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་པའི་སྦྱིད་པ་གཉིས་ལ་ལག་
 པས་འབྱུང་ནས། རྒྱ་པ་ལ་སྦྱི་བོས་གཏུགས་པ་སྦྱིད་པ་ལ་འབྱུང་པའི་ཕྱག་
 གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཕྱག་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སྟེ། ཡན་ལག་ལྔ་ས་

ཕྱག་འཆའ་བ་དང་། སྦྱིད་པ་ལ་འབྱུང་ནས་ཕྱག་འཆའ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ལུས་འདུད་ཅེས་བྱས་པས་ཕྱག་བྱས་པའི་གོ་མི་ཆོད་དེ། ལུང་
 བློ་ཆོགས་ལས། བྱམ་བེ་བརྒྱའི་སྦྱིང་པོས་བདག་གིས་ཤིང་རྟ་ལས་བབས་
 པའམ། ལྷག་བསྐྱེད་བའམ། ལག་པ་བརྒྱུངས་པ་གཟེགས་པ་དེའི་ཆོ། བདག་
 ཕྱག་འཆའ་བ་གོ་བྱ་རྟ་མ་བྱོད་ཀྱིས་བབྱུང་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་
 པ་ནི། ཉེ་བར་འཁོར་ཀྱིས་གསོལ་བ། བཙུན་པ་ཅི་ལགས། ཆོས་འདུལ་བ་ལ་
 དེ་ལྟ་བུ་དག་ཕྱག་འཆའ་བར་ཆུད་དམ། ཉེ་བར་འཁོར་ཕྱག་བྱས་པ་མིན་གྱི།
 དེ་ནི་གྲུས་པ་ཅེས་དུ་བྱད་ཀྱིས་ལུས་འདུད་པ་དང་། ཆོག་འཇིན་པ་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ནི་མཆོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམིགས་བསལ་ནི།
 དགོ་ཚུལ་པས་དགོ་སློབ་མ་དང་། དགོ་སློང་མ་གཉིས་ལ་ཕྱག་མི་བྱ་ཞིང་། དེ་
 གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་དགོ་ཚུལ་པ་ལ་ཕྱག་མི་བྱའོ། །ཁོ་ན་དེ། ཕྱག་བྱ་བར་འོས་
 པ་མང་པོ་ཡོད་ན་རེ་རེ་ནས་ཕྱག་བྱེད་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དེ་མི་དགོས་ཏེ། དེ་
 རེ་རེ་ནས་ཕྱག་མ་བྱས་ཀྱང་ཆངས་པའི་ཕྱག་སྟེ། སྦྱི་ཕྱག་བྱས་པས་དེ་རེ་
 རེ་ལ་ཕྱག་བྱས་པའི་གོ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། ཆངས་པའི་ཕྱག་
 གིས་དེ་མ་བྱས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། སྦྱེ་བོ་མང་
 པོ་འགོ་འོངས་བྱེད་པའི་སར་གཙུག་ལག་ཁང་བརྟེན་པས་པར་བཤད་པ་དང་།
 ཡང་རྒྱན་ལུགས་དང་། སྒྲག་ཅོར་དང་། ཏུག་རིང་ཆུང་སར་གཙུག་ལག་ཁང་
 བརྟེན་པས་པར་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། མི་འགལ་སྟེ། སྦྱ་མ་ནི་སྦྱེ་
 བོ་མང་པོའི་དགོ་རྩ་གསོག་པ་གཙུ་བོར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་

བ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་རབ་བྱུང་རང་ཉིད་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་བ་གཙོ་བོར་བྱེད་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་ནི། གནས་ཁང་ལ་
 ཟད་པར་སྒྲོན་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། སེར་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སོགས་
 བ་སྦྱེ་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲོན་པོ་དང་སེར་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་མ་འབྱུག་
 དགོས་ཏེ། རིག་ཆེན་ལས། ཟད་པར་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། སེར་པོ་
 དམར་པོ་དཀར་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་མ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་གནས་ཁང་གི་
 ཅིག་པ་དག་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བཞིར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། སྒྲོ་ཁང་དུ་སྦྱིད་པའི་འཁོར་ལོ་ཆ་ལྷ་བ་བྱིས་བས་ནི་སྦྱག་བདེན་དང་།
 ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་མཆོན། འཁོར་ལོའི་སྟེང་དུ་སྤྲེད་ལས་འདས་པའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་དཀར་པོ་བྱིས་བས་འགོག་བདེན་མཆོན། འོག་ཏུ། བརྩམས་
 པར་བྱ་ཞིང་དབྱུང་བར་བྱ། ཞེས་སོགས་ལྷོ་ཀ་གཉིས་བྱིས་བས་ནི་ལམ་
 བདེན་མཆོན། སྟེང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དཀར་པོ་དེ་ལ་སྒྲོན་པ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱིས་སྦྱག་མཚུབ་གཏད་དེ། སྒྲོན་པའི་ཚུལ་གཉིས་བྱིས་བས་ལམ་སྒྲོན་པ་པོ་
 མཆོན། དེས་ན། སྒྲོ་ཁང་དུ་སྦྱིད་པའི་འཁོར་ལོ་ཆ་ལྷ་བ་འབྲི་བར་གསུངས་
 པའི་འདུལ་བ་ལྷུང་གི་ཆིག་འདིས་ནི་སྦྱག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བསྐྱར་ཏོ།
 །བྱམས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱེས་རབས་རྣམས་བྱིས་བས་ནི། སངས་རྒྱས་
 ཐོབ་པ་ལ་དཀར་སྦྱུད་མང་པོ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་མཆོན་ནོ། །འོ་ན། སྦྱིད་པའི་
 འཁོར་ལོ་འབྲི་ཚུལ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བདེན་བཞི་བསྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱིད་
 པའི་འཁོར་ལོའི་མཆོན་མ་འབྲི་བ་ཡིན་ལ། དེ་འབྲི་བའི་ཚུལ་ནི། སྦྱིན་པོའི་

ལྟོ་བ་དབྱིབས་ལྷུ་མ་པོར་བྱས་པའི་ནང་དུ་འོག་གི་ཆ་དུམ་བུ་གསུམ་བྱས་
 པའི་དབྱས་སུ་དཔྱལ་བ། གཡས་སུ་ཡི་དྲགས། གཡོན་དུ་དུད་འགོ། རྟེན་
 གི་ཆ་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་གཅིག་ལ་མི། གཅིག་ལ་ལྷ་འབྲི་སྟེ་སྟོང་
 པའི་འཁོར་ལོ་ཆ་ལྷ་པའོ། །དེར་སང་ནི་ཆ་དུག་ཏུ་བྱས་ནས་གཅིག་ལ་ལྷ་
 མིན་འབྲི་བའི་ཕྱག་ལེན་འདུག་གོ་གསུང་ངོ། །དེས་ནི་ཕྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་
 པ་མཆོན་ནོ། །དབྱས་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་སྐྱེད་དང་། ཕྱག་རོན་ཀྱི་མཇུག་པག་གིས་
 ཁར་བ་བ་འབྲི་ལོ། །དེ་ཡང་། ཕྱག་རོན་ཀྱིས་འདོད་ཆགས་དང་། སྐྱེད་ཀྱིས་ཞེ་
 སྒྲང་། པག་གིས་གཏི་ཕྱག་མཆོན་པ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་མ་
 པག་གི་ཁར་བཅུག་པས་ནི། གཏི་ཕྱག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྒྲང་འབྱུང་
 བ་དེ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ཏེ། རིག་ཆེན་ལས། དབྱས་སུ་འདོད་ཆགས་
 ཕྱག་རོན་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། ཞེ་སྒྲང་སྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། གཏི་ཕྱག་པག་གི་
 རྣམ་པར་འབྲི་ལོ། །སྐྱེ་མ་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྒྲང་གི་རྣམ་པ་ཕྱག་རོན་དང་
 སྐྱེད་གཉིས་གཏི་ཕྱག་གི་རྣམ་པ་པག་གིས་བ་བ་བྲི་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་གསུམ་པོ་དེ་དབྱས་སུ་འབྲི་བ་ནི། དུག་གསུམ་པོ་དེ་འཁོར་བའི་རྩ་
 བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཆོན་ནོ། །ཕྱིའི་མཐའ་བསྐྱོར་དུ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་
 གཉིས་ཀྱི་མཆོན་མ་འབྲི་བ་ནི། མ་རིག་པ་རྒྱ་མོ་ལོང་བ་ལྷ་བྱ། འདུ་བྱེད་རྩ་
 མཁན་ལྷ་བྱ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྲེལ་ལྷ་བྱ། མིང་དང་གཟུགས་བྱ། མཁན་ལྷ་
 བྱ། སྤྲེལ་ཆེད་དུག་ནི་གྲོང་ལྷ་བྱ། དེག་པ་ནི་འོ་བྱེད་པ་ལྷ་བྱ། ཆོར་བ་ནི་ཕུས་
 མོ་མདའ་གཟུགས་པ་ལྷ་བྱ། སྟོང་པ་ནི་ཆང་འབྱུང་བ་ལྷ་བྱ། ལེན་པ་ནི་མེ་

ཏོག་འཕུ་བ་ལྟ་བུ། སྲིད་པ་ནི་བྱ་རྒྱུ་དགོད་པ་ལྟ་བུ། སྒྲི་བ་ནི་མ་ལ་བུ་སྒྲི་བ་
ལྟ་བུ། སྒྲི་ལྟེ་ལོང་བ་ལྟ་བུ་དང་། འཆི་བའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་འབྲིའོ། །འཁོར་ལོ་
ལྷུ་མ་པོར་འབྲི་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་དང་།
འགྲོ་བ་ཐོ་ཆུན་གྱི་འགྱུར་བའམ། མགལ་མའི་འཁོར་ལོ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་དེ་
ཤེས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་སྒྲིར། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སྒྲི་དུ་འབྲི་བའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་ལས་འདས་ན་འཁོར་བ་ལས་བཀལ། མ་འདས་ན་
འཁོར་བ་ལས་མ་བཀལ་ལོ་ཞེས་ཤེས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་སྒྲིར། སྲིད་པའི་
འཁོར་ལོ་དེ། སྲིན་པོ་དེའི་ལྟོ་བར་འབྲི་ཞིང་། སྲིན་པོའི་ཁར་བརྒྱག་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་དུ་གྲིས་པས་ནི། སྐད་ཅིག་དང་། རྒྱུན་གྱི་མི་རྟག་པ་དང་། བར་མ་ཆད་
དུ་འཇིག་པ་དེ་མཆོན་ནོ། །དེ་ཡན་གྱིས་འདུལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

གནས་མལ་གྱི་གཞི་འཆད་པ་ལ།

སྒྲི་བ་བཞིའི་རྣམ་བཞག

༥ འདིར་སྒྲི་བ་བཞིའི་རྣམ་བཞག་རྩལ་ཟད་བཤད་ན། སལ་ཆེན་སྒྲི་བ་ནི།
མཁན་པོ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་
མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ། འོད་སྦྱང་ཆེན་པོ། །སྒྲུལ་སྦྱར་སྒྲུལ་སྒྲུལ་ཉེར་གསུམ་
མན་ཆད། རྟགས་དུང་ལ་སོགས་པ། སྐད་བྲ་གྱི་ཏའི་སྐད། གྲིན་ལེན་སྦོད་ལ་
བྱེད་པ་དང་། རུབ་ལྟག་ཉལ་གཙོད་པའི་ཆེ་བར་དུ་ཡོལ་བས་སྦུབ་པར་བྱེད་

དོ། །གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་བ་ནི། མཁན་པོ་རྒྱལ་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་
 བྱང་ཞིང་། བསྐྱབ་པ་ལ་གྲུས་པའི་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ། སྤྲོ་ཅན་འཛིན།
 སྐད་སྤྲོ་ཉའི་སྐད། སྤྲོ་སྤྲོ་སྤྲོ་སྤྲོ་ཉེ་ལུ་ཅ་ལྟ་མན་ཆད། ཏྲགས་པར་
 དང་། འཁོར་ལོ་དང་། དུང་དང་། ཤིང་ལོ་རྣམས་གང་རུང་འགོད། གྲིན་ལེན་
 ལག་གཉིས་བཀའ་དེ་བྱེད། ལུ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་གཅོད་པ་ནི། ལུ་ལྟ་དང་དགྲུས་
 གཅོད་པར་བཞེད། གནས་བཟོན་པའི་སྤྲོ་བ་ནི། མཁན་པོ་བྲམ་བེའི་རིགས་
 ལས་རབ་ཏུ་བྱང་ཞིང་། མཐའ་འཁོར་འདུལ་བའི་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ།
 གྲུ་ཏུ་ཡ་ནའི་བྲ། སྤྲོ་སྤྲོ་སྤྲོ་སྤྲོ་ཉེ་གཅིག་མན་ཆད། ཏྲགས་ནི་དཔལ་
 བེའུ། སྐད་པི་ལུ་ཅི། གྲིན་ལེན་འཕྲོག་ཐབས་སུ་ལེན། ལུ་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ཐག་
 པས་ཐུབ་པར་འདོད་དོ། །མང་བསྐྱར་བའི་སྤྲོ་བ་ནི། མཁན་པོ་འབྲེག་མཁན་
 གྱི་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱང་བ། འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཉེ་བར་འཁོར་དང་། འདིའི་
 མཆོན་ལ་ལྷ་བ་ལ་ཞེས་གྲང་བྱའོ། །སྤྲོ་སྤྲོ་སྤྲོ་སྤྲོ་ཉེ་གཅིག་མན་ཆད།
 ཏྲགས་མེ་ཏྲིག་བྱེད། སྐད་ཨ་ཕ་སྤྲོ་ལ གྲིན་ལེན་བསྐྱར་ཐབས་སུ་བྱེད། ལུ་ལྟ་
 ལྟ་ལྟ་ལྟ་གཅོད་པའི་ཆོ། བར་དུ་རི་མོ་བྲིས་པས་ཐུབ་པར་བཞེད་དོ། །ལྟ་
 པའི་ཚུ་ལ་བྲིམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་འདུལ་བ་མདོ་ཅ་བའི་དཀའ་
 བའི་གནད་ལས། མཐའ་དཔྱོད་ཤིག་ཆེན་རིན་ཆེན་སྤོང་བའི་དགོངས་རྒྱན་
 ཞེས་བྲ་བ་འདི་ནི། སྤྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཆོས་གྱི་རྩེ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་རྣམས་
 གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ། གཉགས་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲགས་པའི་བཀའ་བྲིན་ལ་
 བཟེན་ནས། སྟོམས་ལས་འཛིན་པ་སྤྲོ་གྲོས་ལེགས་བཟང་ཞེས་བགྱི་བས་

ཆོས་གྲ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོ་དཔལ་གྱི་བདེ་ཆེན། རྟོགས་ཐམས་ཅད་
ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་དུ་ལེགས་པར་བསྒྲིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བཙུང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ཡབ་སྐུ་གྱི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་
དེ་མ་མེད་པ་འདི་ཉིད། རྟོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་
རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག

མཐུག་བྱང་།

ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱབ་པའི་ཉམས་ལེན་སྟོན་པ་ཡི། །རྟིག་ཆེན་རིན་
ཆེན་སྤང་བའི་རྗེས་འབྲངས་ནས། །བདག་གིས་གོ་སྒྲུབ་ཚུལ་དུ་བཤད་པ་
འདིས། །སྒྲོ་གསལ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་མཛོད། །སྒྲ་མའི་དེན་
ལས་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་འདི། །སྤྲལ་དོག་སྒྲོ་མིག་དུག་ཚུས་མ་འགྲིབས་
པའི། །གཟུར་གནས་སྒྲོ་གསལ་རྣམས་ཀྱིས་བཟུང་གྱུར་ན། །ཡིད་ཀྱི་སྒྲེས་
བྱ་དགའ་བའི་སྒྲོས་གར་འཕྲོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་
འདི། །རྟོགས་དུས་ཀྱན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། །བསྐྱབ་གསུམ་རྣམ་དག་
བསྟན་པའི་ཁུར་འཛིན་པའི། །བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱི་ས་སྤྱིང་ཁྱབ་པར་ཤོག

༥ ར་མཉམ་རྩ་རྩ་རྩ་ལྷན་པོ་ཡི་ཆུ་ཡ། མཐའ་ཡས་འགོ་རྣམས་ཕན་བདེའི་
དཔལ་ལ་འགོད་ཕྱིར་བྱམས་དང་སྤྱིང་རྗེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱིས་རབ་བསྐྱལ་
ཏེ། །སྤྱིང་སྟོབས་བཙོན་པས་བབྲངས་ཡས་བསྐྱལ་བར་ཆོགས་གཉིས་དབྱང་

བསགས་སྟོབས་བཅུའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདུད་དབྱང་རབ་བཅོམ་སྟེ། །དགག་
 སྐྱབ་གནང་གསུམ་བཅའ་བྲིམས་དམ་པོས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
 ཉིས་སྟོང་མ་ལུས་འདུལ་མཛད་པ། །འགྲོ་བའི་སླ་མ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་ཅེས་སྟན་པར་གྲགས་པ་དེ་ལ་གྲུས་པས་འདུད། །མགོན་དེའི་
 ཆོས་ཀྱི་སྲིད་ལ་དབང་བསྐྱར་བ། །རྒྱལ་ཆ་བ་མི་པམ་མགོན་དང་འཇམ་པའི་
 དབྱངས། །འཇམ་སྒྲིང་མཛེས་བྲེད་རྒྱན་དུག་མཆོག་གཉིས་སོགས། །ཐུབ་
 བསྟན་གསལ་མཛད་ཡོངས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །རྒྱ་སྐར་དབུས་ན་མཆོན་
 མའི་མགོན་པོ་དང་། །རི་དྲགས་ཁྲིད་ན་གདོང་ལཱའི་དབང་པོ་བཞིན། །འདུལ་
 བ་ལུང་གི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བ་ལ། །སླེ་མེད་མཁས་པ་ཡོན་ཏན་འོད་ལ་
 འདུད། །དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་སྟོན་ལམ་མཐུ་གྱུབ་པས། །གངས་རིའི་ཁྲིད་
 འདིར་འདུལ་བསྟན་སྟེལ་བ་ལ། །རྒྱལ་བ་ཉིད་དང་མཚུངས་པའི་ཐུགས་རྗེ་
 ཅན། །བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཅོང་ཁ་པ་ལ་འདུད། །འཇམ་མགོན་སླེ་མའི་བསྟན་
 འཛིན་རྒྱ་མཆོའི་དབུས། །འདུལ་ལུང་སྟེ་བཞིའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བ་ལ། །སླེ་
 བུལ་མཁས་པ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱན། །ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དགེ་འདུན་
 གྱུབ་ལ་འདུད། །འདུལ་བའི་ཉི་མ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ཡི། །དགོངས་དོན་བྲི་མེད་
 སྟོན་གྱིས་གཞིགས་ནས། །འགྲོ་ལ་ལེགས་པའི་ལམ་བཟང་འདོམས་
 མཛད་པ། །འདུལ་གཞུང་གསལ་མཛད་པཎ་ཆེན་དེ་ལ་འདུད། །ཀུན་མཐུན་
 ཆེན་པོ་ལེགས་པ་དོན་གྱུབ་དང་། །གཉགས་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲགས་ཀྱི་མན་
 དག་ལ། །བརྟེན་ནས་འདུལ་གཞུང་དགོངས་དོན་འབྲེད་པ་ལ། །སྟོན་གྱིས་

ལེགས་བཟང་འགྲན་ཟླ་ཀུན་དང་བུལ། །འཇམ་མགོན་ཟླ་མའི་བསྟན་པའི་
གསལ་བྱེད་མཆོག་པཎ་ཆེན་སློ་གྲོས་ལེགས་བཟང་གང་དེ་ཉིད། །སྤར་ཡང་
བསྟན་འགྲོའི་པན་བདེ་སྤེལ་བའི་སྤང། །བསམ་བཞིན་བཤེས་གཉེན་གར་
གྱིས་རྣམ་རོལ་བ། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་གསེར་གྱི་བྲི་ཆེན་པོར། །མངའ་
གསོལ་བྱག་ན་པརྒྱའི་འཕྲིན་ལས་པར། །ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཟླ་དང་ཟླ་འོད་
བཞིན། །ལེགས་ཤར་ངག་དབང་ཚུལ་བྲིམས་དཔལ་བཟང་པོས། །སྤྱོད་སྤྱེད་
གོང་མའི་གསུང་གི་ཉིང་ཁུ་མཆོག། །འདུལ་བའི་ལེགས་བཤའ་མད་བྱུང་
ངོ་མཆར་འདིའི། །འཆད་ཉན་ཕྱོགས་དུས་ཀུན་ཏུ་དར་རྒྱས་ཆེད། །ཆོས་
སྒྱིན་འཇང་མེད་དལ་འགྲོའི་རྒྱན་འདི་སྤེལ། །ཚུལ་འདིར་འབད་ལས་ཐོབ་
པའི་དགོ་བ་དེས། །ལྟར་བཅས་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་ཉེར་འཆོའི་གཞི། །བྱུང་བའི་
བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། །བསྟན་འཛིན་སྤྱེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཞབས་
བརྟན་ཤོག། རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་མི་ཉམས་སྤྱོད་བྱེད་པའི། །དགོ་འདུན་སྤེ་
རྣམས་བྱགས་མཐུན་བྲིམས་གཙང་ཞིང་། །བསྐྱབ་གསུམ་ལུང་རྟོགས་ཡོན་
ཏན་མ་ལུས་པ། །ཡར་ངོའི་ཟླ་ལྟར་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་བྱུང་ཅིག། རྒྱལ་བས་
བསྟན་པ་སྤྱང་བར་བཀའ་བསྐྱོས་པ། །བྲིམས་ལྟན་སྤྱོད་བའི་སྤྱང་མའི་ཆོགས་
རྣམས་གྱིས། །གཡེལ་བ་མེད་པར་རྟག་ཏུ་གྲོགས་མཇང་དེ། །འཇིག་རྟེན་དགོ་
ལེགས་ཆེན་པོས་བྱུང་བྱུང་ཅིག།

༥ དེ་ལྟར་པཎ་ཆེན་སློ་གྲོས་ལེགས་བཟང་གིས་མཇང་པའི་འདུལ་ཁྱིམ་འདི་ཉིད་སྤྱིར་ནས་
འཕྲིན་ལས་བྱུང་གངས་ཆེ་ཞིང་། །བྱུང་བར་སེར་སྤང་ཐོས་བསམ་ལོར་བྱའི་སྤྱིང་དུ་འཆད་ཉན་དར་

ཀྱས་ཆེ་བ་བཅས་པར་དུ་འཁོད་པ་ཞིག་བྱང་ན་ལེགས་ཆོགས་ཆེ་བ་ཡོང་འདུག་པས་གཞུང་ནས་
གསར་བཞེད་བཞོད་བྱེད་བཞུགས་ཞེས་པའི་ཆེན་མོ་གོས་ལེགས་བཟང་དེ་ཉིད་སྤྱད་ཡང་དུར་
སྤྱི་གཞི་སྤྱོད་པར་དུ་བཞེད་པ་ཞི་ཆེན་རྩོམ་ཆེ་འཆད་ཅོ་མེན་ཉན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བསྐྱེད་མའི་རྟེན་བཟ་
ལེས་པའི་ལྷ་རྒྱས་ནང་མཛོད། དེའི་ཐོ་ཆེན། མཛོད་གོས་འབྱུག་མཆོང་འཁོར་མ་སྤྱོད་ལེགས་ལུག་
ཆེན་བཅས་དང་། པར་གསར་བཞེད་ཆ་རྒྱུ་དུ་དེའི་རྒྱུ་རྩིས་མ་གཅིག་དང་། རམ་སྤྱད་བཟ་དང་
ལྷ་བཟུང་ཐོག་དངོས་པོ་ལེ་ཆེན་དེའི་ཐོག་དུ་པལ་པ་བཅས་ཁྱོད་དེའི་སྤྱད་ཉིས་བཟ་དང་དགུ་བཟ་
གོ་ལྷའི་ཅིས་དང་བཅས་ཏེ་ཐུགས་བསྐྱེད་བཟང་པོས་བསྐྱེད་མ་གནང་བའི་དགོངས་དོན་བཞིན།

ཆུ་ཡོས་ལོ་གཞུང་ནས་ཁུར་སྤྱད་ཀྱི་པར་གསར་བཞེད་བཞུགས་པ་ལེགས་པར་བྱེད་སྐབས་
དགོ་བ་རྩོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོད་པའི་པར་བྱང་སྤྱོད་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་དག་ཅོམ་དགོས་ཆུ་ལ་གསུང་གིས་
བསྐྱེད་པ་ལྟར་ཡ་ལྷ་ཀྱི་དགོ་སྤྱོད་སྤྱོད་བཟང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོས་སྤྱད་བའོ། །

དཔར་བྱང་སྟོན་ཆིག

༥ རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤང་།
ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།
དཔར་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་དཀར་སྤང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་མོ་སྟོང་སྤྲག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ།
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག

ཅེས་ནང་བསྟན་གྱུ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་
འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟེན་སྟོན་ཆིག་ཏུ་ཤུགས་ཀྱི་སྟོང་ཆོས་སྤྲ་བ་དག་དབང་སྟོ་
བཟང་བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ།

མ་རྒྱལ་མཐོང་།

marjamson618@gmail.com